

Vasile FAUR
Comuna
Chisindia

Monografie istorică

Editura

2017

Gutenberg Univers

Arad - România

VASILE FAUR

Chisindia
Monografie istorică

VASILE FAUR

Chisindia
Monografie istorică

**Editura „Gutenberg Univers”
Arad, 2017**

Volum publicat cu sprijinul financiar al:

- *Centrului Cultural Județean Arad,*
- *Primăriei și Consiliului Local Chisindia,*
- *Ing. Faur Ioan Teodor din Chisindia (familia Zmoloaie),*
- *urmașilor familiei Olaru Vasile din Ciolt (Chisindia), stabiliți în Statele Unite ale Americii (Arizona)*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FAUR, VASILE

Chisindia: monografie istorică / Vasile Faur. – Arad:
Gutenberg Univers, 2017
Conține bibliografie
ISBN 978-606-675-139-1

94

Editura Gutenberg Univers Arad –
Editură recunoscută de C.N.C.S.I.S.

Tiparul executat la tipografia Gutenberg
Arad, Calea Victoriei, Nr. 41
Tel.: 0257 254 330, Fax: 0257 254 339
E-mail: ntp@gutenbergarad.ro
www.gutenbergarad.ro

MOTTO:

*„Suntem atât de preocupați de ziua de mâine,
încât uităm că a existat și ziua de ieri, un trecut,
care, cu trecerea anilor, se uită, se pierde,
deși el conține, în sine, rădăcinile noastre,
ale neamului, hrănitore pentru generațiile viitoare”...*

CUPRINS

Cuvânt înainte	9
În loc de prefață.....	11
Argument	13
1. ISTORIE ȘI ADMINISTRAȚIE	15
1.1. Atestarea istorică a satului și primele referiri documentare.	15
1.2. Despre originea numelui așezării	40
1.3. Cronica satului.....	43
1.4. Sistemizarea	68
1.5. Vatra veche a satului și ulițele ei.....	112
1.6. Arondarea la diferite administrații	153
1.6.1. Arondarea comunei până la Marea Unire.....	153
1.6.2. Arondarea satelor comunei după Marea Unire.....	162
1.7. Birăi și Primari. Notari și Secretari.....	170
1.8. Consilii Comunale după anul 1989.....	172
1.9. Neamul Cioltanilor și cătunul Ciolt.....	175
1.9.1. Neamul Cioltanilor	175
1.9.2. Familia Ábrahámffy.....	176
1.9.3. Familiile cătunului Ciolt	177
2. DEMOGRAFIE ȘI ECONOMIE.....	179
2.1. Statistici demografice	179
2.2. Bătrânii satului și depopularea	194
2.3. Despre sănătate și sistemul sanitar de-a lungul vremii.	197
2.4. Morile satului.....	205
2.5. Pomicultura și prelucrarea fructelor	211
2.6. Meserii și meseriași.....	217
2.7. Ocupațiile tradiționale	220
2.8. Moșia prințului Szulkovsky în satul Chisindia la anul 1909	221
2.9. Statistici economice	222
3. VREMURI TRECUTE, ÎNTÂMPĂRI PETRECUTE.....	233
3.1. Târgul de slugi.....	233

3.2. Târgul de la Bustaceu
3.3. Chiaburii satului și sărăcia lor	236
3.4. Moara Cârnașască.....	236
3.5. Plângerea chisindanilor din anul 1858 împotriva abuzurilor notarului din sat	238
3.6. Țigani de ieri și rromii de astăzi.....	240
3.7. De la Păiușeni la Vladivostok și înapoi.....	246
3.8. Căile ferate forestiere.....	247
3.9. Case și fântâni din vechea vatră a satului.....	249
3.10. Despre Topili	252
4. ANEXE DOCUMENTARE	253
4.1. Hărți ale satului.....	253
4.2. Conscripții economice	257
4.3. Familiile satului în perioada 1715-2015.....	291
4.4. Familiile din satele comunei și porecele lor în anii 1949-1950	310
4.5. Evoluții demografice ale satelor comunei.....	327
4.6. Longevivi înregistrați în perioada 1916-2016.....	331
4.7. Neamuri și origini	340
4.8. Chisindani cu studii medii și superioare	351
4.9. Eroii din cele două războaie mondiale, orfanii și prizonierii de război	355
4.10. Partizanii din pădurile Chisindiei.....	357
4.11. Oameni de ieri, oameni de azi	361
4.12. Onomastica satului Chisindia	374
4.13. Din antroponimia comunei Chisindia. Nume și porecle	383
4.14. Consemnări de-a lungul vremilor	393
5. SIGILII, PECEȚI ȘI BLAZOANE	403
5.1. Sigilii și peceti	403
5.2. Blazoane	413
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	417
DESPRE AUTOR	421
ÎN LOC DE ÎNCHEIERE.....	422
SATUL ÎN IMAGINI.....	423

CUVÂNT ÎNAINTE

Inginerul Vasile Faur s-a considerat dator față de satul în care s-a născut și a copilărit, iar cunoașterea trecutului comunei s-a impus ca o preocupare constantă a cercetărilor acestuia, o datorie de suflet.

Recuperarea unor materiale vechi, cercetarea arhivelor și a documentelor din diferite fonduri ale unor biblioteci cât și culegerea unor informații au fost preocupări permanente și perseverente care au dus la reconstituirea evoluției în timp a comunităților din cele trei sate ale comunei Chisindia din Țara Zărandului.

De asemenea, arhivele Comunei Chisindia și ale școlilor din cele trei sate au constituit un bogat izvor de informare pentru scrierea lucrării. Informațiile cuprinse în lucrare, bine documentate prin surse edite și inedite, constituie un bogat material istoric, demografic, toponimic și memorial, care creează o frescă a meleagurilor comunei, întinsă pe o perioadă de 700 ani. Deși nu are rezonanțe deosebite în istoria națională, comuna Chisindia și oamenii săi au lăsat urme deosebite în istoria Țării Zărandului, prin oameni și întâmplări legate de viața lor.

Ca primar și cetățean adoptat al comunei, pot afirma că istoricul celor trei sate este prea interesant și divers pentru a nu fi cunoscut, mai ales de generațiile tinere și de cei interesați de istoria locală. Din poziția de administrator al vieții comunei, consider că apariția cărții este un lucru deosebit pentru viața culturală a comunei. Lucrarea are un caracter informațional istoric, pe care autorul s-a străduit, în limitele spațiului și timpului avut la dispoziție, să-l prezinte într-o formă accesibilă tuturor.

Prezentarea familiilor, informațiile demografice, economice și istorice, formează un tablou descriptiv al comunei și constituie, pentru noi, cei de astăzi și pentru generațiile viitoare, o lucrare în care trecutul se îmbină cu ceea ce noi, astăzi, realizăm pentru comună și oamenii săi. Comuna a îmbrăcat o haină nouă, prin realizările din zilele noastre, care, cu un trecut interesant, constituie o mândrie pentru fiecare locuitor al ei. Curgerea timpului și diversitatea realităților trecute, oameni și fapte care s-au derulat mereu în viața comunei, pierzându-și uneori conturul în negura istoriei, constituie o obligație de a lăsa urmașilor ceea ce noi am găsit realizat de strămoși. Să nu uităm că din vechi se naște noul. Trecutul este cadrul care ne personalizează și ne identifică cu realizări meritorii sau modeste.

Adunarea și consemnarea datelor monografice despre satele comunei este o datorie sfântă față de cei care au fost spre știința și conștiința generațiilor viitoare, căci cunoașterea stă la baza înțelegerii trecutului și realizarea unui progres. Lucrarea monografică prezentată dezvăluie aspecte mai mult sau mai puțin cunoscute, structurate și selectate de un autor informat și selectiv, care integrează istoricul comunei în istoricul zonei.

Cunoscându-ne rădăcinile și înaintașii cu viața lor, dobândim capacitatea de a ne înțelege menirea și de a acționa cu responsabilitate, fără a trăda speranța și aspirațiile comunității în care trăim.

Scrierile monografice despre satele comunei, care valorifică instructiv și formativ zestrea spirituală și materială a generațiilor trecute, sunt o poartă spre certitudinea de care avem nevoie, pentru păstrarea specificului local într-o perioadă de europenizare și globalizare.

Cu aceste gânduri și cu convingerea că lucrarea prezentată dobândește semnificația unei datorii cetățenești și morale față de generațiile trecute și prezente, eu ca primar și Consiliul Local vă dorim lectură plăcută.

Primar,

ing. Ionel Pașca

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Lucrarea *Chisindia. Monografie istorică* a fost scrisă de un fiu al satului care, deși nu este istoric de formație, a căutat, prin conținutul lucrării, să prezinte celor interesați de istorie și nu numai, frumusețea locurilor de origine, dragostea față de meleagurile natale și față de cei care le locuiesc, consătenii săi.

Prin această lucrare (și următoarele două volume) autorul îndeplinește o datorie asumată față de satul natal, făcând comunei un cadou de preț și înregistrând astfel prima scriere monografică despre cele trei sate ale comunei: Chisindia, Văsoaia și Păiușeni.

Trecerea anilor ne face să ne întoarcem tot mai des în satul de origine, ca la izvoarele vieții, căci din el am plecat, în el am îngânat primele cuvinte și am făcut primii pași.

Sunt născut și eu în același sat cu autorul acestei monografii și mă bucur că rodul muncii sale a dus la apariția acestei scrieri. Citind lucrarea, mi-au revenit în memorie locurile dragi ale copilăriei, paradisul pierdut, prin stabilirea mea în mediul urban. Chisindia, satul meu de origine, cu imensitatea și sălbăticia pădurilor, cu livezile sale întinse, cu mirosurile naturale împrumutate fructelor, nu le-am regăsit nicăieri în peregrinările mele prin lume.

În același timp, am constatat un fapt care m-a întristat și la care am reflectat de mai multe ori. Sistematizat în urmă cu 200 de ani, prin mutarea gospodăriilor din crângurile răspândite pe o mare suprafață, în vremurile actuale, satul pierde tot mai mult în lupta cu natura. Vechiul sat, sistematizat pe o vatră întinsă pe Deal și-a păstrat forma arhaică, rurală, aproximativ 150 de ani, iar vremurile moderne duc, parcă, la pierderile pe care le resimt toate satele ardelenesti: pierderea tradițiilor, scăderea numărului de locuitori și părăsirea vetrei vechi, Dealul, pentru locurile din Vale sau pentru locuri urbane moderne.

Europenizarea și trecerea la modernism distrug farmecul satului și țăranul, transformându-l într-un fermier care se zbate să muncească și să trăiască în alte condiții decât strămoșii săi.

Cele trei sate ale comunei, trecând prin transformările impuse de regimul comunist dispărut și de cel capitalist, sălbatic, al zilelor noastre, se transformă și încet, dar sigur, își pierd din identitatea teritorială și spirituală.

Satul Văsoaia se zbate în lupta cu natura, cu pădurea și sălbăticia care ocupă tot mai mult din teritoriul rural, locuit cândva. Sătenii satului, câți au mai rămas, îmbătrâniți și fără speranță de continuitatea vieții satului, așteaptă parcă un miracol al salvării satului de la dispariție, miracol ce nu se mai înfăptuiește.

Lucrarea monografică a fost scrisă după îndelungi căutări și cercetări în arhivele de stat arădene și centrale, în arhivele bisericești ale satului, în Arhiva Primăriei Chisindia, în Biblioteca Academiei Române și Biblioteca Județeană Arad.

Prin conținutul lucrării, autorul încearcă să facă o incursiune în timpurile trecute și să lege istoricul comunei de istoria Zărandului și de cea a Ardealului.

Cred că lucrarea își va găsi loc în fiecare casă din sat, deoarece fiecare familie își va descoperi în paginile lucrării strămoși ai familiei și întâmplări legate de oameni ai satului, încă necunoscute.

Numărul mare de fotografii ne readuce în față o lume demult apusă cu cei pe care-i putem considera înaintașii noștri, o lume, cu acele obiceiuri și întâmplări pe care astăzi le putem numi „istorie”.

Cu aceste referiri privind lucrarea monografică, închei, considerând-o un izvor de informații care dimensionează permanența comunei pe aceste locuri binecuvântate, un eveniment care va marca trecutul și prezentul comunei.

prof. univ. dr. ing. Gheorghe Mercea
Chisindia, iulie, 2017

ARGUMENT

Născut pe plaiurile Chisindiei la vremea schimbărilor de concepții în lumea satelor, când clasa capitalistă (de la noțiunea de „capital”) adeptă a pluri-partidismului și economiei private cedează puterea clasei comuniste adeptă a colectivismului, având origini în cele trei sate ale comunei, am crescut și m-am format într-o zodie de frământări, într-o vreme a transformărilor.

Comunitatea în care m-am născut, în care am învățat și am lucrat, a fost într-o permanentă schimbare, a fost plină de necunoscute și surprize.

Cred însă că cel mai dureros și de neînțeles aspect al transformărilor în societatea și comunitatea în care am trăit și trăiesc, a fost pornirea spre „distrugere”.

În anul 1945, sistemul comunist, preluând puterea și societatea de la cel vechi, capitalist, a distrus tot ce se putea: economia, modul de viață și libertatea individului.

Au revenit capitaliștii noi, după revoluția din 1989 și au distrus toată moștenirea lăsată de comuniști, în toate domeniile societății și ale vieții.

Și „comuniștii” și „capitaliștii” au uitat că cei mulți și sărmani au construit zestrea economică și culturală a țării prin sudoarea zecilor de generații, au uitat că zestrea nu are culoare politică.

M-am format în frământările neînțelese a două schimbări politice și economice, de la capitalism la comunism și invers, la noul capitalism.

Ca adolescent, elev și student, am primit îndrumarea de la părinții mei (țărani) să mă fac „domn de oraș”. Așa am ales o facultate tehnică și cariera ingineriei chimice în ideea că „fabricile chimice” pot fi numai la oraș, unde voi ajunge să muncesc și să trăiesc „ca domn”, deși eu doream, în străfundul sufletului „veșnicia satului”.

Timpul a trecut fără să mă-ntrebe de veșnicie și „nemaivând răbdare” cu mine, a început să se rarefieze.

Am realizat, ca om cu stagiul productiv terminat, că am rămas dator sufletului, dorințelor și originilor, că am o datorie, o neîmplinire față de origini și suflet.

Așa am ajuns la ideea de a lăsa ceva în urma mea, de a aduna între filele unei cărți trecutul satelor de origine, trecutul sutelor de ani.

Sarcina asumată a fost grea, pentru inginer a scrie istorie este tot atât de greu ca pentru un profesor de istorie să lucreze în domeniile ingineresti. Ca inginer-istoric mi-au lipsit cunoștințele și modul de lucru, dar m-am „calificat la locul de muncă”, în biblioteci și arhive.

Într-o societate dominată și dependentă de telefonia mobilă, internet și autoturisme, în care informatizarea a pătruns în toate „cotloanele” ei, am căutat să depășesc toate obstacolele noului și să folosesc noile tehnologii pentru a immortaliza trecutul.

În secolul vitezei, unde viața și informația circulă cu viteză, am căutat să mă adaptez cerințelor vremurilor.

Un om al cifrelor, al legilor (care mențin natura într-un echilibru cu forțe necunoscute decât parțial) caută să vă prezinte locurile dragi ale originii și copilăriei sale prin prisma cifrelor și statisticilor.

Am considerat că este mult mai înțelept pentru un inginer să prezinte trecutul unei comune cu satele ei prin datele complete ale statisticilor, lăsând cifrele să vorbească.

Nefiind specializat în „arta vorbelor”, am căutat să prezint atestarea istorică, administrația, sistematizarea, economia, demografia, biserica, școala, etnografia și folclorul prin „arta cifrelor”.

O istorie a trei sate pe perioada de aproximativ 700 de ani nu poate fi cuprinsă într-o carte doar prin cuvinte, cifrele având o mai mare relevanță. De aceea, am lăsat la o parte tiparele clasice ale monografiilor, ale istoriilor de localități publicate ca model și în monografia de față am lăsat să vorbească cifrele, mai sintetic și concret decât așa fi putut-o face eu prin cuvinte.

Enigmele dezlegate și nedelegate ale minelor de aur chisindane, bogățiile minerale cunoscute și necunoscute ale comunei, imensele întinderi ale codrilor purtători de aur verde, dârzenia oamenilor acestor locuri și caracterul lor de omenie m-au determinat, atât cât timpul și sursele cercetate mi-au permis, să aștern pe hârtie trecutul, pentru generațiile viitoare.

Trecerea inevitabilă a timpului așterne uitarea peste întâmplările trecutului și sutele de ani care le despart de încondeierea lor duc la rarefierea autenticului și realului, la pierderea concentrației informaționale a evenimentelor.

De aceea, datoria noastră, a celor care astăzi trăim, este de a consemna ceea ce am descoperit și găsit astfel încât generațiile viitoare să plece în cercetarea trecutului de la zestrea scrisă, lăsată. În toate cele ce țin de viață și societate, mereu ne întoarcem la trecut și de aceea, prețuirea trecutului este o datorie asumată de noi, cei care trăim astăzi, fenomenul fiind perpetuu. O națiune și istoria ei se prezintă în fața altor națiuni prin trecutul ei, care trebuie redat așa cum a fost, fără interpretări subiective. Istoria este cea mai frumoasă poveste și trebuie redată și nu răstălmăcită.

În scrierile mele, am căutat să prezint istoria, evenimentele și cifrele așa cum au fost ele și nu să le interpretez de pe o anumită poziție subiectivă. În strădania mea de a duce la bun sfârșit sarcina asumată, am colaborat cu diverse persoane care mi-au acordat ajutorul lor profesional.

Cu această ocazie, le mulțumesc doamnelor profesoare Doina Chiș din Ineu și Felicia Mărcuț din Buteni pentru ajutorul acordat în redactarea și corectarea unor texte, domnișoarei profesoare Nicoleta Mihuța din Ineu și domnului profesor Dan Demșea din Arad pentru traducerea din limba latină, respectiv maghiară a unor materiale din arhivele centrale și locale. De asemenea, mulțumiri pentru tehnoredactare domnilor Adrian Șerban și Adrian Pârv din Ineu și familiei Dobre (Mihai, Emanuel și Vlad) din Ineu pentru prelucrarea fotografiilor, deoarece fără ajutorul și colaborarea dumnealor, volumul nu ar fi putut apărea. Pentru corectarea și redactarea lucrării (cărții), munca perseverentă a inginerii Florica Berar din Ineu rămâne de neprețuit ca timp și competență, fapt pentru care mulțumirile nu pot fi cuprinse în conținutul sec al unor cuvinte. Nu în ultimul rând, îi mulțumesc soției Dorina pentru răbdarea și înțelegerea de care a dat dovadă în toată perioada redactării cărții.

Volumul de față se vrea „o frescă” a trecutului, așa cum am putut și am știut eu să o prezint, o istorie a întâmplărilor petrecute în spațiul unei comune, pe o perioadă de câteva sute de ani.

Cei care se vor apleca asupra filelor cărții trebuie să înțeleagă că trecutul se scrie pentru viitor, pentru ca el, trecutul, să nu se piardă prin „hățișurile” timpului.

Autorul

1. ISTORIE ȘI ADMINISTRAȚIE

1.1. Atestarea istorică a satului și primele referiri documentare

Localitatea Chisindia este situată în partea de N-E a județului Arad, la o distanță de 9 km de orașul Sebiș și 72 km de municipiul Arad. Ca vecini, comuna Chisindia are la est comuna Almaș, la vest comuna Tauț, la nord comuna Buteni iar la sud comuna Bârzava. Ca unitate teritorial-administrativă, localitatea Chisindia este parte componentă a comunei Chisindia, ca reședință comunală, alături de satele Văsoaia și Păiușeni și are o suprafață de 12.928 ha.

Economia comunei este predominant agrară, majoritatea populației lucrează în agricultură, comuna dispunând de 4.163 ha teren agricol și 6.989 ha fond forestier.

În comuna Chisindia, funcționează două școli generale și două grădinițe, în Chisindia și în satul Păiușeni, un cămin cultural și o bibliotecă publică, în reședința de comună. În comună există o circumscripție medico-sanitară deservită de un medic de familie și personal cu pregătire sanitară medie.

Cele trei sate și cătunele Ciolt, Găurani și Hurez sunt electrificate iar drumurile comunale care fac legătura dintre reședința de comună și satele Păiușeni și Văsoaia sunt asfaltate din anul 2014.

Satul Chisindia, ca localitate a Țării Zărandului, are o istorie veche și deși nu au avut loc întâmplări deosebite în existența ei multiseculară, bornele timpului, la trecerea prin secole, sunt marcate prin evenimente deosebite.

Ca tip de așezare, Chisindia se încadrează în categoria satelor de deal, fiind străjuită la sud de Munții Zărandului, la vest de Dealurile Cuiedului, la est de Dealul Măgura (637 m) iar la nord de râul Crișul Alb. Așezată la hotarul dintre Depresiunea Gurahonț și Depresiunea Sebiș, în hotar cu Joia Mare, unde Crișul Alb părăsește ultima strânsură a Munților Zărand și Codru Moma, prin dealurile care o înconjoară, așezarea este ferită de vânturile puternice și de soarele dogoritor al verii.

Vatra satului este brăzdată de trei văi: Găurani (Ciolt), Hurez și Prund (Păiușeni) care-și culeg apele din Munții Zărandului, coborând printre dealuri și intrând în sat prin partea sudică, unde, reunite într-o singură matcă, ies din sat prin partea nordică sub numele de Valea Chisindia. De la ieșirea din sat, cele trei văi reunite curg domol spre Dealul Pătrâneasa, unde trec pe sub vechiul pod (turcesc?), de unde, mai departe, sub numele de Valea Arinilor, se varsă în Crișul Alb, în locul numit Zugău, loc de formare al Canalului Morilor¹. Satul Chisindia a fost înainte de sistematizare unul din cele mai risipite sate² din Țara Zărandului, cuprins apoi în județul Arad.

Înainte de mutarea gospodăriilor pe noua vatră, satul era răspândit pe dealuri brăzdate de trei văi (Găurani, Hurez, Prund) și era format din opt cătune: Gavrány, Csolt, Valyere, Haburecz (Hurez), Prum (Prund), Alsó-Keszindia, Felső-Keszindia și Pajzsan³.

Vechiul domeniu Kuzund, proprietate a familiei nobiliare Abrahámffy, a fost format din opt moșii risipite pe Valea Găuranilor: Szelestye, Bavara, Kerva, Albopataka, Albosfalva, Korcsmárosfalva, Eperjes (Apries) și Csolt⁴. În timp, aceste moșii s-au comasat și au format cele

¹ Dragoș Aurel, *Istoricul „Canalul Morilor Palatinul Josef al Crișului Alb din comitatul Arad”*, Arad, 2011, p.24.

² Eugen Ghiță, *Evoluția demografică a comitatului Arad în sec. al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea*, Cluj-Napoca, 2011, p.227.

³ Márki Sándor, *Aradvármegye és Arad szabad király város története*, vol.1, Arad, 1892, p.235-236.

⁴ Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a hunyadiak korában*, vol.1, Budapest, 1890, p.737; Márki Sándor, op. cit., p.269.

trei cătune din Valea Găuranilor: Gavrány, Csolt și Valyere. De-a lungul anilor, gospodăriile risipite pe Valea Prundului au format patru cătune: Prund (Prum), Pajzsan, Alsó-Keszindia și Felső-Keszindia. Deși răspândite pe o suprafață mare, gospodăriile din Valea Hurezului au format cătunul Haburecz (Hurez).

Întemeierea satelor în zona montană și deluroasă a Țării Zărandului aparține unui timp anterior atestărilor, documentele vremii consemnând doar o situație reală existentă sau, de cele mai multe ori, împlinită. Aceste așezări erau formate din mai multe crânguri care ocupau o zonă, numirile originare fiind românești, preschimbate, uneori, de administrația maghiară în numiri cu grafie maghiară. În aceste condiții, s-a format și satul Chisindia din cele opt cătune, trei din Valea Găuranilor (fostul domeniu Kuzund), un cătun (Hurez) din Valea Hurezului și cele patru cătune din Valea Prundului. Cele opt cătune au fost strămutate și comasate pe noua vatră a satului, pe deal, între anii 1782-1805⁵. Satul sistematizat a rămas cu numele vechiului domeniu Kuzund al familiei Abrahámffy, pentru păstrarea denumirii legate de bogăția locului, aurul.

Dintre cele opt cătune (crânguri), cel numit Csolt (Ciolt) poate fi considerat cel despre care a rămas prima informație scrisă privind satul, prin pomenirea sa într-un document din anul 1271. Cătunul Csolt (Ciolt), parte componentă a domeniului Kuzund, component al satului Chisindia de astăzi este singurul din cele opt care a traversat veacurile, ajungând până în zilele noastre. Existența lui ca parte componentă a satului Chisindia de astăzi este legată de numele comitelui Abrahám de Cholth (Csolt), care avea mai multe moșii în vechiul comitat al Zărandului. În anul 1271, regele Ștefan V al Ungariei a dat ordinul de alegere a 25 de nobili bătrâni din dieceza Agria (Eger) din Ungaria, care să întocmească și să scrie drepturile și datoriile bisericii din Agria. Din partea comitatului Zărand a fost ales printre cei 25 de nobili bătrâni și Abrahám de Cholth⁶, care, în vremea aceea, a fost comite al Zărandului. **Este primul act datat și găsit de noi, care pomeneste numele de Csolt (Csolt), crâng aparținător, atunci și astăzi, de localitatea Chisindia.**

Moșiile Csolt erau răspândite în trei comitate, Békés, Arad și Zărand și numele lor își avea originea la unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai familiei Abrahámffy, numit Abrahám Csolt care, în comitatul Arad și Zărand avea moșii la Cicir, Șiștarovăț, Chișineu Criș și Chisindia, nume care au supraviețuit în toponimia locală⁷ a localităților menționate.

Cele dintâi mențiuni documentare numesc locul *baie auriferă* și *spălare a aurului*, dobândind astfel atribute de atestare istorică privind satul Chisindia. Ele sunt cuprinse în documentele din anii 1349, 1350 și 1363.

Documentul care pomeneste pentru prima oară despre satul Chisindia (Kuzund) cu referiri la toate cele opt crânguri care formau așezarea și nu doar la unul (**Csolt -1271**) este datat în **3 iulie 1349**. Având în vedere importanța documentului, ca **prim act de atestare** a satului Chisindia (Kuzund- cu cele 8 crânguri), îl reproducem în întregime:

d.1.⁸-Anul 1349 iulie 3

Nos magister Thomas vicecomes magisrti Morochuk et quatuor iudices nobilium comitatus de Beregh, damus pro memoria, quod Benedictus sacerdos de Kuzun [s.n.] coram nobis... constitutus, per modum protestacionis significare curavit in hunc modum, quod Johannes dictus Mog famulus magistri Thome filii Ladislai, et Ladislaus dictus Besenew famulus magistri Michaelis filii Ladislai, et Johannes filius Ladislai famulus Ladislai filii Ladislai de Ezen, die dominica proxima post nativitatem beati Johannis Baptiste, anno in presenti, in libera via procedente, inter villas Botyan et Salamon, latrocinaliter unum equum suum pey coloris quatuor marcas valentem,

⁵ Somogyi Gyula, *Arad szab. kir. város és Arad vármegye községeknek leírása*, Arad, 1913, p.146; Márki Sándor, op. cit., p.235-236.

⁶ Fejer Georgius, *Codex Diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac Civilis*, tom.V, vol.1, Buda, 1829, p.153-159; Fábrián Gábor, *Arad vármegye leírása históriai, geographiai és statistikai tekintetben*, vol.1, Budan,1835, p.259-263.

⁷ Kovách Géza, *Eltűnt települések Arad megyében*, Arad, 2005, p.76-77, 144.

⁸ Nagy Imre, *Codex Diplomaticus Hungaricus Andegavensis. Anjoukori Okmánytár*, vol.5 (1347-1352), Budapest, 1887, p.293-294.

unam tunicam et tabernam duas marcas valentem, et unum breviarium octo marcas valentem recepissent. Datum în Loprechtzaza sabbato proximo post octavas predicti festi nativitatibus beati Johannis Baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} nono.

Traducerea documentului de atestare:

*Noi, sfetnicul Thomas, asociatul sfetnicului Morochuk și patru judecători dintre nobilii comitatului Beregh aducem la cunoștință că Benedictus, preotul din **Kuzun** (sacerdos de Kuzun) numit în prezența noastră, s-a îngrijit ca Johannes zis Mog, slujitorul sfetnicului Thomas, fiul lui Ladislaus și Ladislau zis Besenew, slujitorul sfetnicului Michaelis, slujitorul fiului lui Ladislau de Ezen, să-și recapete în prima zi de duminică, de după nașterea fericitului Johannis Baptiste, anul acesta, un cal sur marcat, furat de tâlhari (lotri) pe drumul ce se întindea între moșiile Botyan și Salamon, o haină (tunică), cârciuma întărită cu două semne pe care puseseră stăpânire și un catastif (registru) însemnat și el de 8 ori. Dat în Loprechtzaza, după primul sabat, prilejuit de sărbătoarea nașterii fericitului Johannis Baptiste, în anul domnului 1349.*

Prima mențiune documentară privind minele de aur din Kuzund s-a făcut în documentul emis la 3 martie 1350, în capitlul bisericii din Oradea:

d.2.⁹ -Anul 1350 martie 3

Capitulum ecclesie Waradiensis ... ad universorum noticiam ... volumus pervenire quod accedentes ad nostrum presenciam Nicolaus filius Pauli filii Wida de Harang ex filia Mortunus procreatus ab una parte, ex alia vero magister Abraham filius Dionisii de Olgerla ... coram nobis sunt confessi, quod ipsi super quarta filiali nobelium dominarum filiarum videlicet Mortunus consortis ipsius Pauli matris eiusdem Nicolai, necnon relicte Demetrii de Kemece modo infrascripto ... concordarunt coram nobis, videlicet, quod cum idem Nicolaus deunctis supradictis dominabus ac universes earundem heredibus solus remansisset, et quarta filialis în universes possessionariis porcionibus supradicti Mortunus ad ipsum exstitisset devoluta laudabili consvetudine regni requirente, quam quidem quartam filialem predictae domine dum eisdem aura vitalis aspirabat, ab eodem magistro Abraham, necnon a Johanne filio Johannis, ac a Johanne Nicolao Abraham Abych et Dionisio filiis Thome, coram iudice curie regie obtinuerant iusticia mediante, et Simon literatus homo regius de curia regia transmissus presente nostro testimonio cum literis predicti iudicis curie regie, convocatis vicinis et commetaneis universarum possessionariarum porcionum prefati Mortunus, eandem quartam filialem pro centum marcis estimando, prefatis dominabus statuerat, donec per hos quorum redemcioni convenit redimerentur, et tandem coram predicto iudice curie regie prefatus Abych cum sufficientibus literis procuratoriis ... pro prenomatis fratribus suis comparando, eandem quartam filialem redimere recusavit, perpetuando dominabus supradictis, prout în literis eiusdem iudicis curie regie vidimus contineri; ipse autem sepredictam quartam filialem predictarum dominarum et per mortem earundem ad ipsum modo premissa devolutam metis infrascriptis distinctam ... eisdem magistro Abrahe et per eum suis heredibus ... pro sexaginta marcis marcam quamlibet quatuor florenis numerando, et pro porcione possessionaria eiusdem magistri Abrahe în possessione Faas habita valoris quadraginta marcarum et sic pro predictis centum marcis ad redimendum ... tradidisset, iure perpetuo ... possidendam ... ipseque magister Abraham pro se eandem quartam filialem ... redemit coram nobis, renuncians idem Nicolaus omni iure et proprietati, quod vel quam habebat în quarta filiali supradicta în universis possessionariis porcionibus Mortunus avi sui prenotati; e converse autem idem magister Abraham predictam possessionariam porcionem suam în possessione Faas habitam, cum omnibus ... pertinenciis eiusdem universes ipsum precise contingentem et separatism a porcionibus filiorum

⁹ Nagy Imre, op. cit., p.361-364; Csánki Deszö, op cit., p.737; *Documente privind istoria României, seria C. Transilvania*, veacul XIV, vol.4 (1341-1350), București, 1955, p.529-531 (în continuare D.I.R.T.).

*Thome et Johannis filii Johannis, eidem Nicolao filio Pauli de Harang dedisset ... iure perpetuo possidendam ... ita tamen, quod quandam terram seu locum sessionis Lazlotiuuisse vocatam necnon silvam Zulgaerdey dictam inter se communi usui deputarunt, et quia în omnibus possessionibus infranominatis solum quarta pars predictum Mortunus contingebat, ideo quartam partem quarte partis ipsis dominabus cedentem et pro centum marcis estimatam, ut în literis nostris rescripcionalibus et iudicis curie regie iudiciarium processum eiusdem diffuse continentibus conspeximus iis metis tantummodo locorum sessionalium distinctam, idem Nicolaus filiul Pauli prefato magistro Abrahe modo premissio perpetuavit coram nobis: nam primo în possessione Magur incipiendo a parte meridionali a quadam meta terrea distingente porcionem ipsius Mortunus aporcione filiorum Thome versus Crisium ad partem occidentalem usque quandam novam metam; hinc transeundo usque fluvium Crisii particular locorum sessionalium cum medietate molendini quarta filialis exstiterat dominarum predictarum; deinde în possessione Fys vocata quidam fundus a parte septemtrionali meta terrea ab una parte, ex altera vero quadam arbore salicis usque Crisium limitatus; hinc possessione Weyzten particula locorum sessionalium a plaga meridionali incipiendo a Crisio versus occidentem ad duas arbores piri; hinc reflectendo versus meridiem ad arborem pomi et deinde versus orientem rursus ad Crisium veniendo, post hoc autem tota porcio ipsius magistri Abrahe în possessione Feyerem vocata, que predictis dominabus per eundem magistrum Abraham pro quarta earundem fuerat assignata, que quodam rivulo în decursu Crisii distingitur et separator; deinde în terra Mortunusylese vocata anus fundus a parte meridionali quem due vie et una arbor piri ab occidente separant et distingunt; tandem în possessionibus iuxta fluvium Morisii existentibus Kaproncha vocatis possessio Kuzepseumonyra vocata sedecim possessions ibi existents distincta, totaliter pro quarta filiali assignata extitit quam unus rivulus a parte meridionali circumdat et pro meta habetur; **hinc în montanis Kuzund în aurifodinis. ubi sunt quatuor descensus aurifodinarum** [s.n.], sedecima pars partim de porcione eiusdem magistri Abrahe, partim de porcione filiorum Thome proveniens, post hoc autem **media villa octo possessionum Kuzund vocatarum în possessione Mortunuskuzyndy** [s.n.] dicta hoc modo distincta, nam a quadam arbore bifurcate ornus vulgariter vero egerfa vocata versus orientem ad quondam arborem vulgariter gyrtyan nominatam ad quendam montem procedendo, hinc per decursum cuiusdam rivuli versus septemtrionem usque terram Mortunusylese dictam pro quarta filiali date seu data assignate aut assignata modo premissio supradictis dominabus exstiternt et exstitissent, usus autem et omnes utilitates, videlicet terras cultas et incultas, silvas prata piscinas nemora et alias utilitates omnium predictarum possessionariarum porcionum pro quarta filiai traditarum proporcionaliter tamen communi usui deputarant et nunc deputarunt, pro ut în predictis literis iudicis curie regie continentur; omnia autem instrumenta regalia seu reginalia, aut quorumlibet iudicum et precipue iudicis curie regie super predicta quarta filiali pro ipsis dominabus emănăta, idem Nicolaus reddit ... viribus caritura.*

Datum quarta feria proxima ante dominicam Letare, anno dominice incarnationis M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo; discretis viris Philippo preposito, Benedicto lectore, Ladislao cantore, Gregorio custode ... existentibus.

Traducerea documentului privind minele de aur:

Capitulul bisericii de Oradea <etc.>. Voim să ajungă la cunoștința tuturor <etc.> că, venind în fața noastră pe de o parte Nicolae, fiul lui Pavel, fiul lui Wyda de Harang, născut din fiica lui Mortun iar pe de altă <parte> Avram, fiul lui Dionisie de Olgerla, <etc.>, au mărturisit în fața noastră că ei s-au înțeles înaintea noastră în chipul însemnat mai jos <etc.> cu privire la pătrimea cuvenită ca fiice nobilelor doamne, anume fiicelor lui Mortun: <adică> soția lui Pavel, mama acelui Nicolae, precum și văduva lui Dumitru de Kemeche.

Și anume, întrucât murind sus-zisele doamne și toți moștenitorii lor, acel Nicolae a rămas singur și pătrimea cuvenită ca fiice, după cum cere vrednicul de laudă obicei al regatului, trecuse asupra lui din toate părțile de moșie ale lui sus-zisului Mortun și <întrucât> pomenitele doamne,

pe când trăiau, dobândiseră prin judecată în fața judeului curții regești, acea pătrime de la numitul magistrul Avram precum și de la Ioan, fiul lui Ioan, cât și de la Ioan, Nicolae, Avram, Abych și Dionisie, fiii lui Toma, iar Simion diacul – omul regelui trimis de la curtea regească, de față fiind <omul> nostru de mărturie, cu scrisoarea sus-zisului jude al curții regești – chemând pe vecinii și megieșii tuturor părților de moșie ale sus-zisului Mortun, și prețuind acea pătrime cuvenită fiicelor la o sută de mărci, pusese pe sus-zisele doamne în stăpânirea ei, până ce va fi răscumpărată de acei cărora li se cuvine s-o răscumpere; și în cele din urmă înfățișându-se înaintea pomenitului jude al curții regești numitul Abych pentru numiții săi frați cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare <etc.>, a mărturisit că nu vrea să răscumpere acea pătrime, înveșnicind-o sus-ziselor doamne, după cum vedem că se cuprinde în scrisoarea aceluiași jude al curții regești.

Iar el însuși a dat spre răscumpărare <etc.> aceluia magistrul Avram și prin el moștenitorilor săi des pomenita pătrime cuvenită ca fiice sus-ziselor doamne, trecută prin moartea lor asupra lui, în chipul arătat mai sus <și> care este despărțită prin hotarele de mai jos <etc.>, ca să o stăpânească pe veci <etc.>, pentru șaiszeci de mărci, fiecare marcă socotindu-se la patru florini, și pentru partea de moșie pe care o avea același magistrul Avram în moșia Faas prețuind patruzeci de mărci, și astfel <dând-o> pe sus-zisele o sută de mărci. Iar amintitul magistrul Avram a răscumpărat în fața noastră pentru sine acea pătrime <etc.>, acel Nicolae lăsându-se de orice drept și proprietate pe care le avea asupra sus-zisei pătrimi din toate părțile de moșie ale lui Mortun, bunicul său mai sus pomenit. Și în schimb magistrul Avram a dat <etc.> aceluia Nicolae, fiul lui Pavel de Harang, sus-zisa lui parte de moșie ce o avea în moșia Faas și care îl privește întru totul cu toate <etc.> cele ce țin de ea, și despărțită de părțile fiilor lui Toma și ale lui Toma și ale lui Ioan, fiul lui Ioan, ca s-o stăpânească pe veci <etc.>. În așa fel totuși, că au lăsat între ei – pentru a le folosi împreună – un pământ sau un loc de sesie numit Mărăcinișul lui Ladislau, precum și pădurea zisă Pădurea Slugilor. Și fiindcă în toate moșiile pomenite mai jos numai o pătrime fusese a sus-zisului Mortun, de aceea numitul Nicolae, fiul lui Pavel, a înveșnicit sus-zisului magistrul Avram, în fața noastră, în chipul arătat mai sus, a patra parte din <acea> pătrime, cuvenită acelor doamne și prețuită la o sută de mărci, precum am văzut din scrisoarea noastră de răspuns și din acea a judeului curții regești, ce cuprinde pe larg judecata acestuia, despărțind-o doar prin aceste semne de hotar de locurile de sesie.

Și mai întâi începând cu moșia Magur din partea de miazăzi, de la o movilă de hotar ce desparte partea lui Mortun de partea fiilor lui Toma, către Criș în spre apus, până la un semn nou de hotar, <iar> de aci mergând până la râul Criș, bucățile de locuri de sesie împreună cu jumătate de moară alcătuiau pătrimea cuvenită sus-ziselor doamne.

Apoi în moșia numită Fys, un pământ mărginit pe de o parte dinspre miazănoapte cu o movilă de hotar, iar pe de alta de o salcie, până la Criș.

Apoi în moșia Weyzten bucățile de locuri de sesie din spre miazăzi, începând de la Criș către apus, spre doi peri; de aci cotind către miazăzi spre un măr și apoi către răsărit, venind iarăși la Criș.

Iar după aceea partea întreagă a magistrului Avram din moșia numită Feyerem, care fusese dată sus-ziselor doamne de acel magistrul Avram, drept pătrime cuvenită lor, și care este deosebită și despărțită de un râuleț la vărsarea <lui> în Criș.

Apoi în pământul numit Așezarea lui Mortun (Mortunusylese), un loc în partea de miazăzi, pe care îl despart și deosebesc din spre apus două drumuri și un păr.

După aceea din moșiile aflătoare lângă râul Mureș, numite Căpruța (Kaproncha), <s-a> despărțit moșia numită Monoroștia de Mijloc (Kuzepseumonyra) – <căci> se află acolo șaisprezece moșii – și a fost dată în întregime drept pătrime cuvenită fiicelor; pe aceasta o înconjoară din spre miazăzi un râuleț care e socotit și ca semn de hotar.

Apoi din minele din Kuzund [Chisindia, jud. Arad n.n.], din băile de aur, unde sunt patru guri demine de aur [s.n.], a șaisprezecea parte, ce-i vine lui în parte din bucata aceluiași

magistru Avram, în parte din bucata fiilor lui Toma. Iar după aceea jumătatea aceea **din cele opt moșii numite Kuzund, din moșia numită Mortunuskuzyndy** [s.n.], despărțită în așa fel, că purcezând de la un arin cu două vârfuluri, numit în vorbirea obișnuită aninul, în spre răsărit către un arbore numit în vorbirea obișnuită carpen până la un munte <și> de aici prin valea unui pârâu spre miazănoapte, până la pământul numit Așezarea lui Mortun, au fost și au rămas date și lăsate sus-ziselor doamne drept pătrime cuvenită lor ca fiuce în chipul arătat mai sus.

Iar foloasele și toate folosințele, anume pământurile lucrute și nelucrate, păduri, livezi, heleștee, dumbrăvi și alte folosințe ale tuturor sus-ziselor părți de moșie ce fuseseră date drept pătrime cuvenită fiicelor le-au rânduit totuși și le rânduiesc și acum pentru a le folosi împreună, potrivit cu măsura dreptului fiecăruia precum se arată în sus-zisa scrisoare a judeului curții regești.

Iar acel Nicolae a socotit <etc.> lipsite de tărie <etc.> toate actele regelui sau reginei sau ale oricăror juzi și mai ales ale judeului curții regelui date pentru acele doamne cu privire la sus-zisa pătrime cuvenită fiicelor.

Dat în miercurea dinaintea duminicii Letare, în anul întrupării Domnului o mie trei sute cincizeci, pe când fînțau <etc.> chibzuiții bărbați Filip prepozitul, Benedict lectorul, Ladislau cantorul, Grigore custodele.

Documentul privind spălarea aurului în râul Kuzund a fost emis la 5 mai 1363 la Arad:

d.3.¹⁰ -Anul 1363 mai 5

Ludouicus, Dei gratia Rex Hungariae, fidelibus suis Ambrich, et Abrahae, filiis Thomae de Felgerla, salutem et gratiam. Dicit nobis Georgius, filius Ioannis, frater Syke, ciuis de Pankota, quod quaedam montana auri lauatorii, în riulo Kuszund [s.n.] existens, quae prius condam Karoli fuisset, ipsius esset, et omni iure ad eum pertineret, quam primitus idem Syke, frater suus, absque omni molestia et perturbatione possedisset sed nunc eundem ipsa montana priuare volens; super quo fidelitati Vestrae firmis damus în praeceptis, quatenus dictam montanam eidem Georgio omni eo iure, quo ad ipsum pertinere dinoscitur, possidere admittatis; saluis iuribus nostris, quae exinde dinoscimur habere, more consuet. Aliud pro nostra gratia non facturi.

Datum în Orod feria sexta proxima ante dies rogationis. Anno Dom M. CCC. LXIII. L. S.

Traducerea documentului cu mențiunea documentară privind spălarea aurului în râul Kuzund:

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei credincioșilor săi Ambrich și Avram, fiii lui Toma din Gerla de Sus, sănătate și milostivire.

Ne spune Gheorghe, fiul lui Ioan <și> frate al lui Syke orășean din Pâncota, că un loc unde se spală aurul, aflător pe pârâul Kuszund (Chisindia, jud. Arad n.n.)[s.n.], care înainte a fost al răposatului Carol, este al său și ține de el cu toate drepturile cu care l-a stăpânit înainte acel Syke, fratele său, fără nicio tulburare și supărare, dar acum vor să ia de la el acel loc. Drept aceea, poruncim cu tărie credinței voastre să îngăduiți pomenitului Gheorghe să stăpânească acel loc cu toate drepturile cu care se știe că ține de el, fără vătămarea drepturilor noastre, ce știm că le avem acolo, potrivit obiceiului. Altfel să nu faceți, pentru <a avea> milostivirea noastră.

Dat în Arad, în vinerea dinaintea zilelor de Rugăciune, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și trei.

Documentele prezentate (din anii 1350, 1363) se referă la domeniul Kuzund (Chisindia), proprietate a familiei Abrahámffy și pot fi considerate mențiuni documentare cu atributul de confirmare a existenței aurului în terenurile domeniului Kuzund.

¹⁰ Fejer Georgius, op. cit., vol. IX/3, Buda, 1834, p.352-353; *Documenta Romaniae Historica C. Transilvania*, vol.12 (1361-1365), București, 1985, p.153.

c.1.¹¹ -Anul 1257. Abația de Gerla

Numele ei, provine de la numele unui străvechi moșier, despre care nu se pot face decât presupuneri că acesta, împreună cu Gyula (de la care și-a câștigat numele mănăstirea Gyula din comitatul Bekes-Ungaria) au fost vlăstare ale aceleiași trunchi familial, iar această ramură a fost a lui Ciolt (Csolt).

Numele de Gerla și pomenirea (amintirea) Abației de Gerla se văd atât în însoțirea geografică a mențiunilor istorice cât și a numelor de persoane și locuri care amintesc de membrii nemoteniei Csolt și de moșiile lor. (Într-o mențiune documentară din anul 1233, cităm „De genere Cholt”–Wenzel G.: *Arpadkori Uj Okmanitar*).(...)

c.2.¹² -Anul 1271 septembrie

Sthephanus --- Ad apicem pertinet regiae Maiestatis, suorum praedecessorum priuilegia renouare, seu restaurare, quae per temporum curricula, ab ecclesiis quoquomodo alienata exstiterunt, vt per renouationis seu restorationis titulum ea incocussa permaneant, quae suis temporibus excelsi principes statuerunt. [...] Demum, quum Cletus Episcopus, praedecessor eiusdem, cum inclito, carissimo Patre nostro, Bela rege, maritimas fugae praesidio partes, Tartaris victoriam obtinentibus, attigisset, et tribus annis, cum eodem Bela Rege residentiam exsularem peregrisset; post hoc, Tartaris recedentibus, cum Rege Bela Hungariam remeasset, et idem Rex Bela, pater noster carissimus vnique, quantum potuisset, perditas libertates et priuilegia restaurasset, et specialiter Ecclesiae Agriensi, tamquam suae propriae, suorumque successorum nutrici speciali; tandem mortuo, Cleto Episcopo, conditionarius Ecclesiae praedictae, videlicet Samuel, filius Sibini, collectis omnibus ipsis priuilegiis, quae per Belam Regem fuissent restaurata, combussisset, et in cineris fauillam redegit; qui quidem conditionarius propter excessum infidelitatis, deiecta nobilitate, quem idem Cletus episcopus nobilitauerat, per eundem redactus in seruitutem exstitisset, vt asserunt, et inde in Rutheniam aufugisset et sic euasisset; quapropter nos humiliter postulat, vt omnes libertates, quibus atempore sanctorum Regum, nostrorum progenitorum ipsa Ecclesia Agriensis dignoscebatur fulciri, et nunc in eisdem sedet et gratulatur, seriatim rescribendo, ad aeternam rei memoriam inuiolabiliter nostro dignemur priuilegio confirmare, et praedicta priuilegia per hoc restaurare. Quibus auditis et clare intellectis, maxime, quia iusta errant, quae per ipsum petebantur, et quia etiam nos et nostros successores tangebant super omnes ecclesias chathedrales specialissimo iure patronatus, de consensu omnium Nobilium, nobiscum in nostra congregatione assidentium, decreuimus, quod XXV. Seniores Nobilium de dioecesi Agriensi eligerentur, qui tacto viuificaе crucis ligno, subfidei religione, omnes libertates ecclesiae Agriensis nobis publicarent et publicata informam nostri priuilegii ad aeterna rei memoriam redigi faceremus. Electis ergo ipsis Nobilibus, videlicet Ireneo -de genere Acus, item M. Machiano de Debro, [...], Laurentio et Omodio de genere Guthkeled, item Magistro Bagon et Comite Gerhardo de genere Chaak, et Comite Abraham de Cholth, de Comitatu de Zarand, item Comite Ladislao de Rabei, item Benedicto de Iaan, de genere Catha [...]. Item decimam partem omnium tributorum, per quemcunque exigi consuetorum, in comitatu videlicet Borosd, Abaujvar, Zemplen, Vng, Szabolcs, Zarand, Kúszolnok, Heues-Vjvar, Beregh et Vgocsa: qui duo vltimi Comitatus, scilicet Vgocha et Bregh, fuerunt forestae sanctorum regum, traditi et donati per praedecessores nostros Ecclesiae Agriensi supra dictae in decimis dicandis et persoluendis, prout ceteri Comitatus. Item decimae vini omnibus Comitatus. vbi vineae sunt plantatae, vel plantabuntur in posterum, per decimatores episcopi vel capituli dicabuntur, et exigentur ex integro, excepto Comitatu de Zarand, vbi vina decimalia soli episcopatu dignos cuntur pertinere [...]. Item, quod Episcopus nulli decimas relaxare possit in specie, nec caussa malignandi per ambitiosos sceleratos

¹¹ Bunyitay Vincze, *A Váradai püspökök a püspökség alapításától 1566*, vol.2, Oradea, 1883, p.385-386.

¹² Fejer Georgius, op. cit., vol.V/1, Buda, 1829, p.153-159; *D.I.R.T.*, veacul XIII, vol.2 (1251-1300), București, 1952, p.143-144.

laicos contra ecclesiam regalem inueniatur; sed cui voluerit idem Episcopus, exacta pecunia decimali, prouideat, quomodo volet; qui relaxauerit in specie, indignationem Dei Omnipotentis et Sanctorum regum se nouerit incursum. Quicumque ergo nostrorum regum successorum, Baronum aut Nobilium, quiuscunque praeeminentiae dignitatis existant, de omnibus praemissis articulis vel eorum singulis, aliquid quoque modo immutare diminuere, seu negare praesumserit; iram et indignationem ipsius dei omni potentis, et regum Sanctorum similiter se no uerit incursum. [...] Datum per manus praedicti M. Benedicti, Praepositi Orodienensis aulae nostrae Vice-Cancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno Domini MCCLXXI. regni autem nostri anno secundo.

<În textul privilegiului lui Ștefan al V-lea regele Ungariei, în favoarea episcopiei de Agria se spune, între altele>.

«Dar, vai! deși aceasta biserică se bucură și acum de drepturile cu care fusese cinstită de sfinții regi, totuși privilegiile date de sfinții regi cu privire la drepturile ei au fost cu totul nimicite <și> arse de năvălirea tătarilor asupra bisericii din Agria, când episcopul Cletus, înaintașul acestuia, al lui <Lambert>, și a găsit scăparea fugind până în părțile dinspre mare [Dalmația n.n.], împreună cu strălucitul rege Bela, prea iubitul nostru tată și a petrecut acolo în surghiun trei ani împreună cu regele Bela. Apoi, când s-au retras tătarii, și când s-a înapoiat în Ungaria regele Bela, prea iubitul nostru tată, pe cât a putut, a întocmit iar pentru fiecare în drepturile și privilegiile pierdute și în deosebi pentru biserica din Agria, ca una ce era crescătoarea osebită a sa și a urmașilor săi.

Apoi, murind episcopul Cletus, un slujitor al acelei biserici, anume Samuel, fiul lui Sibin, adunând toate acele privilegii care fuseseră întocmite din nou de regele Bela, le-a ars și le-a prefăcut în cenușă. Acest slujitor, căzând pentru crima necredinței din rangul de nobil, la care îl înălțase însuși episcopul Cletus, a fost redus la robie de către <Lambert>, după cum ni se spune și a fugit de aici în Rutenia și astfel a scăpat. Din care pricină episcopul Lambert ne-a cerut cu supunere acum să binevoim a înscrie din nou sub formă de scrisoare și a întări nestrămutat, prin privilegiul nostru, spre veșnică amintire, toate libertățile, pe care se știe că se sprijină biserica din Agria, din timpul sfinților regi strămoșii noștri și în care stăruie și de care se bucură și să restaurăm astfel numitele privilegii.

Auzind și înțelegând limpede aceasta și mai ales fiindcă cele cerute de el erau drepte și deoarece în temeiul unui drept cu totul osebuit ocrotirea asupra tuturor bisericilor catedrale ne privește pe noi și pe urmașii noștri, cu învoirea tuturor nobililor aflători cu noi în adunarea noastră, am hotărât să fie aleși douăzeci și cinci dintre nobilii mai bătrâni ai diecezei Agria care, atingând lemnul dădătoarei de viață cruci, sub mărturia jurământului, să ne declare toate libertățile bisericii din Agria, și cele declarate vom porunci să fie întocmite, întru veșnică amintire, în chip de privilegiu al nostru».

*<Între acești nobili sunt pomeniți> comiții Aladar de Oradea și **Abraham de Cholth, acesta <din urmă fiind din comitatul Zărandului. La jurământ era de față Benedict prepozit de Arad și vice-cancelar regal.***

Se înșiră apoi veniturile și privilegiile bisericii. Între ele:> «De asemenea, a zecea parte din toate vămile, de oricine se obișnuiesc a fi cerute ele, și anume: în comitatele Borsod, Abaujvar, Zemplen, Ung, Szabolcs, Zărand, Solnoc, Heues-Ujvar, Beregh și Ugocea... De asemenea, dijmele din vin din toate comitatatele unde sunt sădite vii sau se vor sădi în viitor, se vor statornici și lua în întregime de către dijmuitorii episcopului sau ai capitlului, afară de comitatul Zărandului, unde vinurile dijmuite se știe că aparțin numai episcopiei...

Dat de mâna pomenitului magistru Benedict prepozit de Arad, vice-cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie două sute șaptezeci și unu, iar al domniei noastre al doilea an».

c.3.¹³ -Anul 1271. Abația mănăstirii Csolt (Ciolt)

La jumătate de oră de drum de Veszto (Ungaria), spre nord, Crișul Repede are un braț mort în care este o insulă de 20 hectare. Pe insulă sunt trei movile (dâmburi) cea mai mică este la nord-vest, de la ea spre sud sunt celelalte două, ca doi gemeni.

Chiar dacă sunt naturale sau construite de om, sunt locuri strategice, de unde se poate observa toată zona și mai ales deduce trecutul. Pe aceste locuri (movile) ardeau cândva veșnicele focuri creștine. Ultimele două movile sunt plantate cu viță-de-vie, dar ici-colo mai sunt urme de cărămizi din vechile construcții.

Probabil că aici a fost o construcție solidă, care s-a păstrat în memoria oamenilor ca o mănăstire. Privind numele, sunt unele neclarități, pentru că s-a păstrat numele de Csolt, Kulcs sau Kolty și se spune că mănăstirea era așezată pe movila Magor. Satul Magor a fost așezat între Veszto și Szeghalom, în apropierea movilelor amintite. Kolt este o altă denumire și o altă localitate față de satul Csolt.

Kolt a fost un sat nu departe de mănăstire, dar în partea opusă de Veszto, spre răsărit. Mlaștinile existente în zonă sunt numite în tradiția populară „mlaștinile Csot” pentru că, probabil, în aceste locuri a existat satul Csolt, care a apărut în documentele secolelor XIII și XIV și deasupra acestor movile a existat cândva mănăstirea numită Csolt.

Timpul în care a fost construită mănăstirea Csolt se pierde în negura vremurilor, dar un lucru e sigur, că purta numele de Csolt, după unul din cei mai mari nobili din zonă, numit Csolt Abraham. Între puținele informații care sunt, acest nume, Csolt, este singura și cea mai mică informație în legătură cu istoria mănăstirii.

În anul 1271, dorind să reînnoiască scrisorile de privilegii ale decăzutei Episcopii de Agria (Eger), regele Ștefan V a ales 25 de mari nobili dintre marii nobili mai în vârstă de pe teritoriul locuit al Episcopiei de Agria, pentru ca aceștia să depună, sub jurământ, mărturie de credință despre privilegiile Episcopiei de Agria. **Unul din cei 25 de nobili a fost Csolt Abraham din Zărand**, ale cărui domenii au ajuns până la Gyula iar o parte din ele (Sombolyi) au aparținut de Episcopia de Agria iar mai târziu de parohia Pâncota.

La origine, numele de Csolt, a fost nume de persoană dar, cu timpul, proprietarii pământurilor și-au numit moșiile cu acest nume, iar urmașii au preluat numele moșiilor. Numele de Csolt (Abraham) ne aduce aminte de mănăstire, iar prenumele de Abrahamffy are legătură cu următorii proprietari Abrahamffy. Poate fi o simplă coincidență dar și faptul că Abrahamffy se trage din Csolt este o informație nesigur documentată.

Primele urme sigure apar în sec. al XIII-lea, când, starețul mănăstirii, numit Lodi (care se poate trage de la Ladislai sau de la numele maghiar vechi *Lad*) apare la Oradea, la mormântul Sf. Lazslo, în compania mai multor nobili din Bihor și Bekes: Borsak, Zoardok, Smaragdok.

După aceea, un secol întreg nu se mai știe nimic despre mănăstire.

În 1332-1335, apare din nou, când starețul Ianoș plătește 15 groși impozit anual. Faptul este important pentru că arată că mănăstirea a supraviețuit năvălirii tătarilor (față de alte mănăstiri care au dispărut) și pentru că aflăm despre starea ei materială, aflată la limita sărăciei, deoarece un simplu preot de la sat plătea mai mult de 25 groși.

După aceea, doar o singură dată, în 1383, mănăstirea mai este amintită, când, împărțindu-și moșiile, cei patru membri ai familiei Abrahamffy au hotărât să o administreze împreună. Nu se știe care a fost hramul și nici ritul mănăstirii dar, fiind așezată pe moșiile respective, ne aduce aminte de ritul Sf. Apostol Benedict.

Printre proprietățile mănăstirii sunt enumerate Magor, domeniu (sat) obținut de la regele Andrei, dar e mai sigur că la hotarul spre Veszto i-a aparținut pusta care și azi are numele de Apati.

Tot acolo se mai văd rămășițele unei mori și ale unei prisăci.

¹³Bunyitay Vincze, op. cit., p.375-378.

În 1786, mai existau încă cele două turnuri ale bisericii mănăstirii, dar unul s-a dărâmat iar celălalt a fost demolat, cărămida fiind refolosită de oamenii locului.

c.4.¹⁴ -Anul 1307

Întemeierea satelor în zona muntoasă a Zărandului aparține unui timp anterior atestărilor, documentele vremii consemnând doar o situație real-existentă sau, de cele mai multe ori, împlinită.

Atestarea târzie a majorității satelor din părțile vestice muntoase ale Zărandului s-a consemnat, în primul rând, pentru așezările de pe văile și dealurile risipite unde ajunseseră deja noii veniți (ungurii).

Așezările erau formate din mai multe crânguri care ocupau o zonă, numirile de bază fiind, în general, cele românești, preschimbate în maghiară, de cele mai multe ori, prin traducerea numelui originar sau, uneori, prin maghiarizarea în formă scrisă și vorbită a numelui dat de localnici.

În aceste condiții, este pomenită și localitatea Chisindia, formată din mai multe cătune răsfirate pe văile și dealurile zonei: Valea Ciolt, Valea Hurez și Valea Prundului. Informația din documentul original, scris în limba latină este destul de bogată, având în vedere cei 700 de ani care ne despart de redactarea actului (anul 1307). Documentul vorbește despre fiii Ladislaus (Vasile) și Kustan (Costan) ai comitelui Ambrozie care dădeau ca soție magistrului Georgius (George) pe sora lor, Kata (Catalina-Cata), căsătoria fiind celebrată, după lege, în sfânta biserică. Familia Ambrozie dădea zestre de nuntă pentru miri proprietatea numită **KUZYN**, cu toate întinderile sale, cu toate foloasele sale și cu tot ce era împrejur, să o stăpânească definitiv ei și strămoșii lor.

Moșia numită Kuzyn era străbătută și de un râu, numit tot **Kuzyn**.

Chisindia (Kuzund), așezare ascunsă între dealurile împădurite ale Zărandului, formată din opt crânguri așezate pe trei văi va dăinui până în 1890 în diverse forme maghiarizate (Kozond, Koszond, Kuzynd, Keszend) când, pentru simplificarea problemelor administrative, i se va fixa sigurul nume de cancelarie, Keszend.

Redăm câteva fragmente din documentul original, în limba latină:

*Nos Conuentus fratrum Cruciferorum domus hospitalis de nouacuria significamus omnibus quibus expedit presencium per tenorem. Quod ladislaus et Kustan filij comitis Ambrosij filij Kustan aparte una magister Georgius filius magistri petri... [...] ... Quod Ladislaus et Kustan supradicti dominam sororem ipsorum puellam nomine Kata secundum seriem ordinacionis sancte ecclesie celebrato matrimonio Magistro Georgio antedicto contulissent în coniugem et în signum vnitatis et dileccionis cognacionis ac consanguinitatis maxime eciam pro iuribus predictae domine que de possessionibus Komitis Ambrosij patris sui iuxta consuetudinem regni proueniebant medietatam cuiusdam **possessionis eorum hereditarie Kuzyn** [s.n.] nuncupate cum onibus suis pertinencijs et vtilitatibus secundumque metis... [...] ... Ubi diuertit et descendit în vallem et per metas terre pauli alas dicti peruenit ad Arborem iliceam descenditque usque **villam Kuzyn et ibi intrat în riuulum similiterkuzyn** [s.n.] vocatum vbi est meta În arbore salicca que separat tarram magistri georgij a terra pauli... [...] ... et petitionem parcium predictarum presentes concessimus litteras nostro sigilio roboratas Anno ab incarnatione domini 1307 fratate johanne nostro perceptore existente.*

În traducere, conținutul documentului este următorul:

...aduce la cunoștință tuturor celor interesați de mersul actual al lucrurilor că, în primitoarea casă a noului senat se desfășoară adunarea fraților care poartă crucea; că Ladislaus și Kustan, fiii comitelui Ambrosius, au anunțat prin oracol, cu voce vie, în prezența noastră, că au hotărât să-l așeze de o parte pe fiul Kustan și de cealaltă parte pe magistrul Georgius, fiul magistrului Petru, ca

¹⁴ Nagy Imre, op. cit., vol.1 (1301-1321), Budapest, 1878, p.139-140.

să facă ordine și să cârmuiască prin înțelepciune divină și mânați de sfântul spirit și de asemenea să se constituie într-o uniune care să includă pe cei înrudiți între ei, pe cei cu același sânge.

În numele unității și dragostei tuturor celor înrudiți prin sânge, conform cu planul inițial, Ladislaus și Kustan, menționați mai sus, au dat de soție magistrului Georgius, amintit mai sus, chiar pe una dintre surorile lor, o copilă cu numele Kata, căsătoria fiind celebrată după lege în Sfânta Biserică.

După obiceiul regatului, dintre proprietățile comitelui Ambrozie, părintele său, stăpânei stabilite i-a revenit, drept răsplătă, jumătate din proprietatea moștenire de familie numită KUZYN. Cu toate întinderile sale și cu toate foloasele și cu tot ce era împrejur au dăruit KUZYN-ul surorii lor, menționată mai sus și magistrului Georgius, amintit mai înainte și moștenitorilor acestora și urmașilor urmașilor lor, ca să o stăpânească definitiv.

Într-adevăr, hotarele acestui pământ se pun în această ordine: adică primul hotar începe de la un stejar din partea de răsărit însemnat cu o cruce și până la marginea de pământ care îl înconjoară și intră pe drumul numit Zalanta... și apoi mergând drept pe același drum pe lângă teritoriile magistrului Nicolae, fiul comitelui Omodeus, ajunge la doi stejari însemnați cu cruce după care pe același drum se îndreaptă spre un păr pădureț, de unde se desprinde și coboară într-o vale și pe marginile de pământ, pe scurt numite brațe vine la stejar și coboară până la moșia KUZYN și apoi intră într-un râuleț numit de asemenea KUZYN, unde se află o margine lângă o salcie și separă pământul magistrului George de un pământ micuț și apoi se îndreaptă către nord și ajunge la un păr unde există un hotar, de unde mergând foarte puțin ajunge la stejar și străbate un râuleț și apoi trece către sud și intră pe un drum și de acolo se îndreaptă către stejar apoi urcă înspre răsărit și traversând margini de pământ nesfârșite ajunge la un drum mare...

Aceste însemnări au fost făcute cu sârguință și cu modestie de către fratele nostru, perceptorul Johann și paraface, pentru a le dovedi veridicitatea, cu sigiliul nostru, în anul 1307.

c.5.¹⁵ -Anul 1350

Koszend. Gerlai Abrahamfiak birtoka 1350-ben: „... în montanis **Kuzund** în aurifodinis, ubi sunt quator descensus aurifodinarum,... post hoc autem media villa acto possessionum Kuzund vocatorum în possessione Mortunuskuzyndy dicta...”. I. Lajos Kiraly ugyancsak e csaladdal kapcsolatosan a montana aurilavatori în rivulo Kuzszund nevu aranymoso-hely tulajdonjoga felett intézkedik. Vegul 1471-ben Gerlai Abrahamfi Balint muronyi Ver Andraşnak zalogba veti reszeit în possessionibus Agyagbel, Kisagyabel simulcum possessionibus **Selestje, Bavara, Albosfalva, Korcsomarsfalva, Eperjes, Kerva, Albopataka** în pertinenciis Keoszent. (1349: Anjouk okmt. V. 361., 1363: Fejer. IX. 3. 352., 1471: Gyulaferhervari kapt. III. prot. 23. fol. 203. Jelenleg az Orsz. Levéltárban. Utobbi okl. XVII. sz. masolat, tehát a helynevek eredeti írásmódját nem adja híven; de azért elegendő megbízható). Mind ez oklevelekben nem emlékeznek meg arról, mely megyében feküdtek e tanyakok és birtokok. 1349-ben a Gerlai Abrahamfiaknak Koros-menti (bekesmegyei) és Maros-menti (aradmegyei) birtokaival együtt beszélnek azokról. Csúpan az 1363. évi oklevelben fordul elő a kérdéses patak a (zarandmegyei) Pankota varossal kapcsolatosan s 1513-ból ismerünk egy oklevelet, melyben e család birtokai közt a zarandmegyei Agyagbeel is elfordul. (A többi ott közölt helynév nem egészen megbízható.) Ez alapján a XVI. századi zarandmegyei adólisták vezetői a kérdéses helyek nyomára. Ezekben, pl. az 1561. évben: „Agyagbelvideke” Kápolnavideke után soroltatik föl. a Batoriak birtokában. tehát már mint Világosvár tartozéka; „Keszentvideke” pedig (az Agyagbelvidekereké következve) Kapronczavideke után, az Abrahamfiak birtokában. (Kaproncza-videke szintén a Gerlai Abrahamfiaké volt; az 1349-ben évi oklevelben ez is egyezkedés tárgya kezezi. L. Arad-megyében.) A kérdéses „videkek”-hez tartozó falukat azonban az adólisták nem sorolják elő. Így tehát be kell értenünk azaz a valószínűleg úgy hogy e helyek mind egy csoportban feküdtek, meg pedig a Fehér Korosnak a mai Buttyin fele nyíló ama mellek-

¹⁵ Csanki Dezső, op. cit., p.737-738.

volgyeben. melyben a regi Koszendnek megfelelni latszo mai Kiszindiat talaljuk. Egy Eperjes nevu helyseget a Mereg, Toldi sat. család birto kaban a kerdeses adolajstrom is ismer, ez azonban ugylatszok odabb ny. Fekudt a mai Kurta-Ker videken. (1513-hoz I. Diplom. Bekes. 117. I.)

Traducerea textului:

Chisindia (Koszend) în 1350 era moșia Abrahamfiștilor de Gerla. În 1363, de asemenea regele Ludovic I se interesa asupra dreptului de proprietate asupra locului de spălat aurul numit Kuzund [...]. În final, în 1471, Abrahamfi Balint de Gerla ia în zălog de la Ver Andraș părțile de moșie aflate în pertinențele Keoszend-ului. [(pentru anul 1349: *Anjoukori Okmanytar*, vol.5, p.361; pentru anul 1363: *Fejer-Codex IX/3*, p.352; pentru anul 1471: Arhiva Capitlului de Alba Iulia, protocolul 23 foliantul 203, în prezent în Arhiva Națională. Documentele ulterioare, din secolul al XVII-lea sunt copii, așadar numirile de locuri nu sunt date credibil; cu toate acestea sunt destul de sigure]. În toate acestea nu sunt pomenite în care comitat se aflau aceste plaiuri și moșii. În 1349 documentele vorbesc despre acestea împreună cu moșiile lor de pe cursul Crișului Alb (din comitatul Bekes) și de pe cursul Mureșului (din comitatul Arad).

Doar în documentele din 1363 se pune problema unui pârâu în legătură cu orașul Pâncota (în comitatul Zărand) iar din 1513 cunoaștem un document în care apare Agyabeel din comitatul Zărand între moșiile acestei familii. (Celelalte nume de locuri pomenite acolo nu sunt credibile în întregime). Pe aceasta bază, listele de impozitare din secolul al XVI-lea din comitatul Zărand ne conduc pe urmele locurilor problematice. Între acestea, de pildă, în anul 1561: <<Agyagbelvideke>> (regiunea Agyagbel) este înșirată după regiunea Căpârnei, în cuprinsul domeniului Bathoreștilor, așadar, în calitate de pertinență a cetății Vilagos;

Regiunea Keszend, în schimb, urmând regiunii Agyagbel, după regiunea Kaproncza a fost în moșia (domeniul) Abrahamfiștilor. În documentul din 1349, această regiune constituia obiectul înțelegerii.

Aceste liste de impozit nu înșiră însă satele aparținătoare de regiunile problematice. Astfel, ajungem la acea presupunere că aceste locuri erau așezate toate într-un grup încă, deși în acea vale secundară care se deschide spre Buteniul actual de lângă Crișul Alb, în care găsim Chisindia de astăzi vizibilă în corespundere cu vechiul Koszend.

O localitate pe nume Eperjes este cunoscută și în problematica listă de impozit de pe domeniul familiilor Mereg, Toldi și altele, aceasta însă așa se vede că se aflase mai la vest, în actuala regiune a Kurta-Kerului (vezi la anul 1513, în *Diplomatarium*, Bekes, p.117).

c.6.¹⁶ -Anul 1531. Claustrul de Gerla

Atât claustrul acesta precum și cel al Gyulei existase pe locul străvechii mănăstiri a abației și a constituit claustrul de familie al nemoteniei Abrahamffy.

Prima informație o întâlnim în anul 1531, atunci când, în cadrul adunării provinciale desfășurate la Oradea, cei din ordinul Sf. Francisc au hotărât, la cererea excelenței sale Abrahamffy ca patru călugări să meargă la Gerla, dar dacă excelența sa ar considera delegația insuficientă, atunci să meargă 6 călugări.

Care o fi fost acel Abrahamffy? Este posibil să fie vorba de Janos, care tocmai în anul menționat era cunoscut în calitate de canonic (ctitor). De asemenea, este de crezut că trimiterea franciscanilor la claustrul Gerla, în 1531, nu reprezintă repopularea unui nou claustru [...].

De altfel, Abrahamffy reprezentau o nemotenie de seamă și au avut mereu călugări la dispoziția familiei; pe de altă parte, la mijlocul secolului al XVI-lea nu mai era cu adevărat dezirabilă aducerea unei astfel de întreprinderi călugărești. Iar dacă totuși aceasta s-a întâmplat, autorul ordinului călugăresc nu și-ar fi amintit sec, ca despre un lucru zilnic, ci într-un mod festiv.

¹⁶ apud Bunytay Vincze., op. cit., vol.2, p.448-449.

Însă claustrul Gerlei a rămas pustiu din nou, după unul sau două decenii; în anul 1552, călugării din Gyula erau încă pomeniți, dar cei ai Gerlei nu erau luați în evidența claustrurilor existente. Când, din care motiv a fost pustii? Aceasta o putem presupune cu ușurință, dar să o precizăm hotărât nu se poate, datorită absenței datelor.

Turnul ei, care a fost cea mai înaltă construcție în regiune, stătea încă în picioare secolul trecut, însă unele părți ale acesteia deja pe atunci s-au transformat în ruine (Haan L., *Trecutul Comitatului Bekes*, p.66.)

c.7.¹⁷ -Anul 1638. Gyulay Ferencz de Marosnemety

Căpitan suprem de Deva și Ineu și apoi vicecăpitan de Oradea, judecător suprem regal la Udvarhelyszek, prefect de Zărand, Arad și Bihor, paharnicul lui George I și general șef al Partiumului și al orașului Hajdu. Familia înfloritoare de 100 de ani și-a procurat domeniul în Zărand.

În 1638, Ferencz a primit Maros-Nemety, de unde și-a luat numele de Maros-Nemety. **În 1649, în calitate de căpitan de Ineu, a primit funcția de prefect al Zărandului.**

În 4 februarie 1651, cu 4000 de florini (3300 ai săi proprii și 700 împrumutați din trezorerie) a cumpărat de la moștenitorii văduvei lui Petnehazy Istvan, Ana, născută Kiraly satele și pusele Siry, Galsa, Meszt, Aranyag, Szerb, **Koszond (Chisindia)**, Magzina, Also-Magzina, Pankota, Fejergyhaza, Szentkereszt, Felso-Aranyag și Csernel de pe teritoriul Zărandului și, în sfârșit, satele arădene Kasza, Kazmer, Kalotva și Martonos.

În 1657, în fața capitlului de Oradea a cedat copiilor Istvan și Ferencz din prima căsătorie cu Pechy Margit: Galsa, Meszt, Siry, Kasza, Kaszmer, Aranyag, Kalotva, Koszond (Chisindia) și Pankota și Markusfalvi celei de-a doua soții, Mariassy Eva. După 10 ani, în 1669, când și-a făcut testamentul, domeniul Șiria cu satele Șiria, Galșa, Mâsca, Aranyag, Szerb, Koszond, Magzina, Also-Magzina, Pankota, Fejeregyhaza, Szentkereszt, Felso-Aranyag, Csernel, Kasza, Kazmer, Kalodva și Martonos le-a dat în zălog pentru 10000 de florini, soției Clara a fiului său Ferencz, care era fata nobilului Barakonyi Ferencz și a doamnei Lekcei Sulyok Borbala.

În 1652, Ferencz însuși, a plecat din comitatul Zărand pentru că atunci a devenit căpitan de Oradea. În 1658, a mai luat parte la luptele de la Lipova. Fiul său, Ferencz, în 1694 a devenit baron și, în 1701, conte.

În Arad, doar în 1801, familia a devenit, din nou, proprietară de moșii.

c. 8.¹⁸ -Domeniul de Modena

Prințul Rynaldo de Modena a primit partea de nord a comitatului Zărand la 27 noiembrie 1726 și, în 11 septembrie 1732, au fost enumerate pământurile (moșiile) și localitățile pe care le-a primit. Ramura veche a familiei d'Este a dispărut, aproximativ, la data eliberării Aradului, în 1694.

În fruntea familiei, în locul lui Francisc II a ajuns Rinaldo care a luat de soție pe Sarolta Felicitas, prințesa de Braunschweig și așa, familia d'Este s-a reunificat, ea fiind destrămată în 1071, în timpul lui Welf IV.

În războiul de succesiune spaniol, Rynaldo a luptat alături de împăratul romano-german Iosif I, care era totodată și rege al Ungariei, cu care era și înrudit. Francezii l-au alungat la Bologna și doar în 1707 a putut fi pus pe tronul princiar.

Împăratul Carol VI îl numește prinț de Modena, Regio și Mirandola, domnitor de Corregio, conte de Este și verișor drag și totodată îi dăruiește, pentru serviciile și loialitatea sa, oficiile (districtele) camerale Ineu și Arad. În diploma semnată la Viena în 11 decembrie 1732, în comitatul Zărand, districtul Zărand, prințul a primit satele: *Almas, Agris, Aranyag, Apathi, Agya, Bel-Zerend, Barakony, Csermő, Csintye, Draucz, Duud, Erdöhegy, Galsa, Gyula-Varsand, Fekete-Gyarmath, Kurva-Ker, Kis-Jenő, Kerülös, Kerek, Muszka, Magyarath, Moroda cum Gyarmata, Miske, Nadab,*

¹⁷ Márki Sándor, op. cit., vol.2, Arad, 1895, p.190-191.

¹⁸ Fábrián Gábor, op. cit., p.209-210; Marki S., op. cit., vol.2, p.304-305.

Nadas, Nagy-Zerend, Otlaka, Pankota, Pel, Siria, Szöllös, Seprös, Szintye, Siklo, Szinitye, Somos, Taucz, Ternova cum Agris, Talpas et Vadasz; și pustele: Botos, Bankutta, Belnyiseg, Bethlenös, Bodony, Bökafosi, Bököny, Bessenye, Brusztüreczk, Bernoth, Bernod, Csermő, Csunaközi, Egenhaz, Feidas, Fischeghy, Gelvasz, Janoshaz, Irius, Kamas, Kis-Belli, Kupha, Karancs, Kövesd, Koth, Kelmegyes, Kis-Olived, Kis-Telek, Kecsul, Kalacs, Megyes, Marocz, Mileve, Nagy-Kerek, Ökörítő, Rutfalu, Szantos, Somboly, Szelestics, Sederke, Sz. Kreszt, Szublua, Siklos, Szecsul, Szentus, Totfalu, Talmcz, Varosközi, Vastelek et Vosetny.

Satele din cercul (districtul) Ineu aparținătoare de comitatul Zărand au fost: *Aldjest, Almas, Also-Csily, Also-Krokna cum Sara, Arok, Berendia, Berza, Bodjest, Bohany, Boros-Jenő cum Mokra, Bunczesgy, Butyn, Csiger, Dezna, Diets, Dombrovicza, Doncsen, Dulcs, Fenyés, Felső-Csily, Felső-Krokna, Govosdia, Grosch, Gurahoncz, Gurba, Illancz, Hodos, Hold, Jarkos, Jarkosto, Jozsas, Jozshely, Ignesty, Kakaro, Kontrato, Kapolna, Velkanna, Kertes, **Kis-India** [s.n.], Kujed, Kujersd, Laz, Lugozo, Lunka, Madrizesd, Menes, Minyad, Mezes, Monyasza, Monyoro, Mozesgy, Moszeszi, Nadalbesty, Nyagra, Ples, Plop, Prezesty, Revetis, Rosia, Szakacs, Szelezsan, Szaturo, Sebes, Szerp, Szereny, Silingyia, Sikola, Szlatina, Solymos, Szuszan, Vallemare, Zemerzel, Zimbro, et Zöldes iar pustele din districtul Ineului au fost: *Asuka, Apatele, Gap, Gyarak, Gecz, Monostor, Pipas, Pintlaka, Piskia, Rokszin, Tamasd, Tars et Telek;**

În comitatul Arad, prințul a primit localitățile (satele): *Kuvin, Kovaszincz, Kladova, Mikalaka, Menes, et Radna, -deinde Praedia in eodem Comitatu Districtuque Camerali Aradiensis: Balanicza, Csazmir, Csoza, Földvar, Ferithaz, Keresztur, Kör, Panat, Sofronya, Szent-Tamas, Szederhaz et Varjasha.,*

Așadar, în total, prințul Rinaldo a primit 122 de sate și 82 de pustele, un total de 204 moșii.

c. 9.¹⁹ -Estei Rynaldo de Modena

Estei Rynaldo, prinț de Modena, Regio, Mirandola, domn de Corregio și markgraf de Este în 1726, a primit de la Carol al III-lea în 11 Decembrie 1732 la Viena întâmpinând un întreg șir de opoziții proprietățile din Arad și Zărand: 122 de sate și 82 de pustele.

În 1741, după moartea prințului de Modena (26 octombrie 1737), fiul său Francisc III a primit cetățenia maghiară, dar s-a aliat cu spaniolii împotriva împărătesei Maria Tereza, care i-a pus proprietățile sub sechestru și, în 1745, a început să i le vândă rând pe rând, ceea ce a avut drept consecință, în 27 februarie 1745, opoziția administratorului domeniilor episcopiei din Oradea.

La înțelegerea de la Aachen, din 12 octombrie 1748, prințul a primit înapoi proprietățile despre care, în 24 ianuarie 1749 a fost înștiințat comitatul Arad, iar în 1 aprilie 1750, prințul i-a dat administratorului său, Bohus Imre, competențe largi.

La 4 ianuarie 1768, prințul Francisc însuși a cerut verificarea administratorului din Arad în legătură cu pusta Barnot și cu alte cinci localități din județul Arad și l-a pus administrator pe Edelspacher Matei.

Mare parte din moșii le-a dat în arendă iar iobagii de pe ele au avut destule motive să se plângă de extorcările arendașilor.

În 15 iunie 1770, Francisc III (din familia de Modena) l-a destituit și pe Edelspacher Matei și în 15 august 1770, în locul lui l-a numit pe Pikethy Mihaly care a fost ultimul său administrator domeniilor. În 23 februarie 1780, murind Francisc III, i-a urmat fiul său, Ercole Rinaldo III, în vârstă de 53 de ani, care și-a arendat toate proprietățile. Această arendă a expirat în 1787 iar direcțiunea domeniilor de la Oradea le-a preluat în administrare. Însă extorcările arendașului Lovasz Mihai au preocupat deja începând din acest an ordinele nobiliare arădene (administrația comitatului).

Prințul Ercole Rynaldo a primit în Italia despăgubiri, dar statul a ținut deocamdată întregi (împreună) proprietățile din Arad-Zărand.

¹⁹ Márki S., op. cit., vol.2, p.673-674.

Prințul, care a obținut prin căsătorie Massa și Carrara, în 1796 a fugit din fața lui Napoleon la Veneția, iar cu ocazia păcii de la Campo Formio din 17 octombrie 1797, a pierdut proprietățile Regio și Modena.

În 1803, a murit și a dus în mormânt ramura bărbătească a familiei.

Fiica sa, Maria Beatrice Riconda, s-a căsătorit cu arhiducele Ferdinand, cel de-al treilea fiu al împăratului Francisc I. Această ramură austriacă s-a stins la 20 octombrie 1875.

c. 10.²⁰ -Petnehazy

Familia Petnehazy din județul Satu Mare avea arbore genealogic din timpul regelui Ludovic cel Mare (Nagy Layos).

În 1417, Marton primea scrisoare cu blazon iar în 1462 au primit frații Matias, Gergely, Tamas, Gyorgy și Ianos.

În Arad și Zărand, Istvan Petnehazy era eminentul achizitor de proprietăți. În 1602 a luat cetatea Ineului de la turci și în 1604, în semn de fidelitate, a trecut însemnata fortăreață sub stindardul lui Bocskay. Deja de atunci, în Zărand, unde era comite supreme, Istvan Petnehazy agonisise bunurile de la tânărul Csacy Istvan de Karko și de la Toldy Istvan de Szalonta: Fekete-Bator, Fazekasvarsand (Olari), Tusegyhaz, Szente, Vadasz, Megyer, Olvet, Karolios și Viznek. Mai mult, în 1605, a obținut cetatea Ineu, Măsca, Iermata, Apat, Pinko și Tauțul de Sus, în 1606 atât a trebăluit până când a obținut de la turci Lipova în favoarea lui Bocskay.

În 1607, Banffy Klara, văduva lui Toldy Istvan împreună cu fiul ei Gyorgy au declarat în fața conventului din Cluj-Mănăstur că recunosc drept proprietar de drept asupra bunurilor din Chereleș, Viznek și Olyvet pe căpitanul de Ineu, Petnehazy Istvan.

În același an, la 26 iulie, principele I-a absolvit de plata oricărei decime, none și vamă promontorială pentru cele două vii de pe dealul Mocrea, dintre care una era învecinată cu Kando Istvan și cu Bogdan Peter, iar cealaltă cu Tomosvary Ferencz și Szanto Ferencz. În 28 iulie 1608, (principele) Gabriel Bathori, pentru serviciile credincioase și contra unui împrumut de 8000 de florini dați lui Petnehazy, i-a oferit cu titlul de zălog întreaga cetate Vilagos împreună cu apartenențele sale sătești: Galsa, Kasza, Also-Aranyag, Felso-Aranyag, Kozepso-Aranyag, Csernez, Also-Kalodva, Felso-Kalodva, Kozep-Kalodva, Kazmer, Szent-Marton, Martonos și Siry, în opidul Borosmegyer strada capitolului Sfânta Cruce din Cărțile Aradului iar în Zărand: Feltott, Meszt, Apat, Pinko, Boroszt și **Kozond (Chisindia)**.

Este suspectat de către mai mulți că el însuși l-a ucis pe nobilul de Săliște, proprietarul mai vechi al cetății Vilagos. Puternicul domn, care fusese prefect de Zărand, căpitan de Ineu și consilier a câștigat un mare merit față de patrie în 1615, nepredând cetatea Ineului către turci, nici la porunca directă a lui Bethlen Gabor.

Ce e drept, Bethlen Gabor a simulat supărare, dar l-a menținut în grațiile sale și în ranguri pe Petnehazy. În 1621, Petnehazy era căpitanul suprem al trupelor curții principelui și la 29 octombrie 1621, a primit în comitatul Zemplen localitatea Kis-Falud.

În 26 iulie 1626, Bethlen Gabor a întărit și ridicat suma de zălog a domeniului Șiria în favoarea lui Petnehazy și a soției sale la 10000 de florini. La 10 august 1626, pentru 3000 de florini, Bethlen Gabor a luat în zălog domeniul Rocszin din Zărand. Petnehazy era în această perioadă un bătrânel mititel bine situat, dar învechit, domn viteaz și renumit. În 1632, soția sa, Szatmary Gagyı Kiraly Anna, era deja văduvă. A fost și maestra șefă de ceremonii a soției principelui Gheorghe Rakoczy I, Lorantffy Szuszanna.

În 20 martie 1645, văzând-o lipsită de mângâierea unor moștenitori, principele a investit-o cu posibilitatea de a-și face testamentul. În acesta înșiră tot ce a primit soțul ei, Petnehazy, de la principele Bethlen Gabor, în sumă de 37000 florini: Șiria oraș de câmpie, satele Galșa, Kasza,

²⁰ Márki S., op. cit., vol.2, p.208-210.

Arăneagul de Jos, Arăneagul de Sus și Arăneagul de Mijloc, Csernez, Kladova de Jos, Kladova de Sus și Kladova de Mijloc, Kazmer, Sfânta Cruce, Martonos, Pankota și Panad; părți de moșie în orașul de câmpie Megyer, anume strada Capitlului iar în comitatul Arad la fel, o parte din Sân-Martin; părți din satele Mocrea, Tauț, Bucztur, **Koszond**, Szerb, Meszt, Gyarmat și pusta Pinko, casa de pe strada Lungă (Hosszu) din Ineu cu vecinii Baka Ferencz și Kenderesy Gașpar care, de fapt constituiau pertinențele domeniului Cetății Șiria, cele două vii promontoriale aparținând de casa din Ineu: una din ele Orgonasszollo cu vecinii Kando Istvan și Bogdan Ianos, cealaltă vie, Prepostszollo cu vecinul Racz Mihaly pentru 10000 de florini, domeniul Rocszin pentru 3000 de florini, cetatea Bajom cu apartenențele sale pentru 13000 de florini, satele Patha și Ossy și pusta Andocz pentru 2000 de florini; domeniul Tulka și Ossy pentru 2000 de florini; satele Hatar, Burdest și Rosztoka din zona Beiușului pentru 4000 de florini, satul Lokoshaza pentru 3000 de florini.

În 1648, Kiraly Ana, văduva lui Petnehazy scria testamentul: aurul, argintul și banii, domeniul Beliu și viile Orgonasszollo și Prepostszollo din Ineu iar satele Rocszin, Mocrea și Iermata le lăsa moștenire lui Ver Ferencz; Tauț și Brusztur principelui Gheorghe Rakoczy, Panat lui Kemeny Janos; satele Hatar, Burdest și Rasztoka moștenitorilor lui Ver Gașpar; Tulka, Pata și Ossy surorilor mai mari, doamnei Galffy și doamnei Rakoczy precum și lui Gode Gyorgy, Ver Mihaly și Sigismund și moștenitorilor lui Tomosvary Gașpar; Szent Martonul lui Varady Korosy Istvan; Kis Rabet lui Virginas Istvan, moara din Lokoshaz Bihor cu satele aparținătoare diacului Varady Ambrus; la urmă, bunurile din Bajom, casele din Oradea și moara din Kisfalud, viile din Oradea-Episcopie și Saldbagiu și satul Tamasi le lăsa, din nou, surorilor, satul Szerb din Bihor și **Koszond** din Zărând le lăsa executorilor săi testamentari Erdely Istvan, Jeney Andraș și Sebesy Gyorgy.

Însă moștenitorii doamnei Petnehazy au dat în cea mai mare parte satele, în zălog, lui Gyulay Ferencz care, în 1651, la 4 februarie a fost confirmat de către principe ca stăpân al averilor lui Petnehazy.

Generalul de curuți Petnehazy David care, în 14 ianuarie 1686 a contribuit prin vitejia dovedită la cucerirea Aradului de la turci, a fost decorat de împăratul Leopold I cu o medalie și cu un colan de aur, a provenit dintr-o altă ramură a familiei Petnehazy care exista și la sfârșitul secolului al XIX-lea.

c. 11.²¹ -Familia Baronului Dietrich

Ca origine, familia lui Dietrich, baron naturalizat de Landsee provine din Torgau (Thurgaub), Germania. În 1577, Dietrich Nicolaus Laurentius a fost înnobilit iar în 1621, împăratul Ferdinand II i-a dat rangul de cavaler. În 1673, a primit numele regiunii de proveniență Landsee, iar în 1677 rangul de baron al Imperiului German.

Patria și moșiile lui se aflau în Elveția, Bavaria, Cehia și Austria. De Ungaria aparținea doar o ramură prin care, în 1827, baronul Dietrich primea indigenatul maghiar (cetățenia maghiară). Ultimul său urmaș pe linie bărbătească a fost Ioszeff, născut în 23 septembrie 1780, mort în 21 iulie 1855. A fost căsătorit cu văduva lui Bohus Janos din Șiria, Bera Anna Clara.

Arborele genealogic al familiei este acesta:

Dietrich Josef, cetățean maghiar din 1827, prin căsătoria cu Bera Anna Clara.

Fiice:

- Anna Ersze, născută în 1823, moartă în 1853, căsătorită cu prințul Sulkovszky Lajos (Ladislau);
- Vilhelmina Jozefa, născută în 1823, moartă în 1829.

Văduva lui Jozseff Dietrich, Bera Anna Clara, a avut moșii la Pâncota, Măderat, Berechiu, Apateu, Buteni și la Chisindia.

Blazonul familiei Dietrich este scartelat (împărțit) în patru (are patru părți): câmpurile unu și patru au pe fond dungi albastre și aurii și arată un bărbat blond cu barbă între trei movile; în mâna

²¹ Nagy Iván, *Magyarország Csalzai cimerekkal és nemzékredi táblákkal*, vol.1, Pest, 1857, p. 313-314.

dreaptă are o cheie iar mâna stângă este pe șold; câmpurile doi și trei se împart în patru părți argintii și roșii, fiecare parte având câte un liliac colorat afrontal.

c.12.²²-Anul 1755

În 6 aprilie 1755, episcopul Sinesie Jivanovici al Aradului începea conscripția parohiilor eparhiei sale, fără Bihor.

Descrierea de Dumnezeu păzitei eparhii a Aradului, a localităților ei, a bisericilor din ele, cu indicarea hramului lor, a protopopiatelor, a protopopilor, a preoților parohi și neparohi, a preoților văduvi, a diaconilor, a numărului caselor ortodoxe și neortodoxe și a bisericilor și caselor de rugăciune ortodoxe și neortodoxe din fiecare localitate (Da și moșierul fiecărei localități și menționează la fiecare preot, că e căsătorit sau văduv. Redăm numai mențiunea de văduvie, unde lipsește, preotul e căsătorit).

I. Protopopiatul Arad

II. Protopopiatul Pecica

III. Protopopiatul Nădlac

IV. Protopopiatul Zărnad

V. Protopopiatul Șiria

VI. Protopopiatul Buteni

VII. Protopopiatul Vărădia

VIII. Protopopiatul Halmaj

Protopopiatul Buteni, ctt. Arad, domeniul Modena.

Peste Criș de Buteni:

41. Bârsa, 25 c., bis. f. veche pe țarmul Crișului, se dărâmă, hr. Bunavestire. pr. Ioan, Popovici, crâsnic tatăl său, pr. recăsătorit, Adam.

42. Aldești, 29 c., b. l., veche nesf., hr. Bunavestire, pr. Georgiu.

43. Voivodeni, 14 c., b. l., slabă, nesf., hr. Întâmpinarea, pr. Marcu Popovici din Mănerău.

44. Mănerău, 26 c., b. l. încă neisprăvită, hr. Cosma și Damian.

45. Bocsig, 24 c., b. l. veche, slabă, hr. Sf. Gh., pr. Dimitrie.

46. Arcascei, 20 c., filie la Bocsig.

47. Condratău, 29 c., b. l. veche, slabă, nesf., hr. Sf. Nicolae, pr. Ioan.

48. Șilindia, 41 c., fără bis., filie la Logozău, pr. Gh.

49. Logozău, 22 c., b. l., văruită, hr. Adormirea, pr. Mihai Popovici.

50-51. Iarcuș, 32 c. și Camna 28 c., filii la Logozău.

52. Cuied, 77 c., b. l., nouă, mare, nesf., hr. Vasile cel Mare, pr. Nestor Crăciunov.

53. Hodiș, 35 c., fără bis., filie la Cuied, pr. Ioan.

54. Buteni, 110 c., b. l., sf. 1728, hr. Bunavestire, pr. Lazăr, Ieremia și Gh. Popovici.

55. Barda, 30 c., b. l., nouă, nesf., hr. Sf. Gh., pr. Simion, văduv.

56-57. Groși, 20 c., Joia Mare (Căcărău) 10 c., filii la Barda.

58-59. Lunca, 26 c., Plopi, 21 c., filii la Almaș.

60. Almaș, 42 c., b. l. veche, hr. Bunavestire, pr. Radu și Lazăr Popovici.

61. Cil de Jos, 34 c., b. l. veche, nesf. hr. Paraschiva, pr. Ioan.

62. Bonțești, 51 c., b. l. v., nu se știe, sfințită? hr. Sf. Arh, pr. frații Ignat și Izrail.

67-69. Satu Rău, 6 c., Madarjești, 32 c., Șoimoș 5 c., filii la Zeldiș.

70. Secaș, 35 c., b. l. sf. ? hr. 40 muc., pr. Mihai.

71-72. Mustești, 14 c., Ferice, 4 c., filii la Secaci.

73. Bodești, 36 c., b. l. destul de veche, nesf., hr. Paraschiva, pr. Gheorghe.

74. Cil de Sus, 42 c., fără bis., filie la Bodești.

²² Ștefan Lupșa, Gheorghe Lițiu, *Istoria Eparhiei Aradului*, L. II, fascicola 1, vol.2., Arad, p.447-449.

75. Pleș, 35 c., b. l. nesf., hr. Sf. Par., pr. Constantin.
76. Chisindia, 35 c., b. l. veche, nesf., hr. Florii, pr. Dtru și Gh. Popovici.
77-85., fără bis. Apriaș 7 c., Voimerești 7 c., Crâsmărești 5 c., Prund 9 c., Huhurez 4 c., Valea Rea 5 c., Ciolt 7 c., Gaura 15 c., Paiuș 8 case.
86. Văsoaia, 24 c., b. l. veche, nesf., hr. Ad., pr. Teodor.
87. Mini, 32 c., b. l. nesf., hr. Înălțarea Dlui, pr. Iosif.
88. Cârstamiș, 17 case, filie la Miniș.

c. 13.²³ -Anul 1784 iulie 8 Arad

*Eiusdem I. Universitatis servi, fratres, amici et vicini obligatissimi, paratissimi.
Universitas Comitatus Aradiensis.*

Inclyta Universitas,

Altiissimarum ordinationum în merito contrahendarum în gremialibus possessionibus dissitarum domorum interventarum bene memores, nihil omnino negleximus quo alțiissimum isthoc în securitatem publicam directum intentum effectui mancipandum procuraremus, atque hinc etiam factum est quod Excelsum Camerale Consilium, velut classem hanc ingredientium possessionum dominium terrestre. medio Excelsi Consilii Regii Locumtententialis Hungarici necessarias hocce în merito ad cameralem administratorem elargiendas ordinationes saepe saepius sollicitaverimus, imo etiam profacilitando contradictionis systemate pro maxime dispersa possessione Kiszindia locum exquisitum deiliniandum procuraverimus. Quin vero omnes hi nostri conatus, variis hic dum ex impedimentis, în suspensio manissent, sub hodierno rursum demissam nostram remonstrationem ex Consilio Regio finem în eum submisimus quatenus alțiissime praeconceptam hanc contractionem apud Excelsum Camerale Consilium ultro quoque urgere non dedignaretur. Quod ipsum dum I. Uversitati în vicem responsi significamus, amicis favoribus commendati perseveramus. E generali congregatione nostra Aradini, die 8^a iulii 1784 continuative celebrata.

Comitatul Aradului către al Bihorului, despre păstrarea siguranței publice și mutarea satului Kiszindia:

Onorată administrație,

Vă încredințăm de adâncă prețuire adusă celei mai strălucite guvernări (dintre toate) și menționăm că ne-am îngrijit de administrarea caselor împrăștiate de-a lungul ținutului, pedepsindu-i drastic pe cei care nu au respectat siguranța publică și că, de asemenea, am izbutit să oprim înstrăinarea vreunei proprietăți; de acum înainte s-a înființat Consiliul Cameral Superior care va desemna câte un stăpân (o administrație) pentru fiecare dintre satele de aici și i-am îndemnat pe reprezentanții administrațiilor locale să dea dovadă de mult devotament față de Consiliul Superior al regelui ungar, ba chiar ne-am îngrijit de găsirea unui loc cât mai potrivit **pentru mutarea satului (domeniului) Kiszindia** [s.n.] în așa fel încât să nu existe nici un fel de obiecție (împotrivire). Dar, fiindcă toate eforturile noastre au fost în zadar punându-ni-se diverse piedici, am repornit de astăzi umilul nostru demers pe lângă Consiliul Regal, hotărât să nu ne abatem de la ținta noastră până când se va găsi rezolvare pentru problema noastră.

De aceea, stăruind pe lângă cei față de care ne-am exprimat prețuirea până când bunăvoința lor se va îndrepta către noi.

Administrația comitatului de la Arad în adunarea ținută în 8 iulie 1784 își îndreaptă gândurile către voi, slujitori, frați, prieteni și vecini ai administrației Bihorului, socotindu-vă egali cu noi în toate.

²³ Eudoxiu de Hurmuzaki, *Documente privitoare la istoria Românilor*, vol. 15, *Acte și scrisori*, partea a 2-a (1601-1825), București, 1913, p.1751.

c. 14.²⁴ -Anul 1799

Kisindia. Olah falu Arad Varm. foldes Ura a'K. Kamara, lacosai o hituek, fekszik Buttyinnak szomsedsagaban. Ot hegyek kozott volgyekben szellyel epített hazakbol all, s ugyan annyi neve is van az Helysegnek **1. Gavraný, 2. Csolt, 3. Valyere, 4. Haburetz, 5. Prum, es Pajsan,** 's itten a szomszed a szomszodjat lo haton szokta meg latogatni Hatarja a' koziklas hegyeken, es volgyeken meszsze ki terjed, vadakkal bovolkodnek, ozzel, rokaval 's a't malmai, kalloi vagynak, legeloje nagy, szanto, es baszallo foldgye kovetses, es tsekely, kereskednek deszkaval, palyinkaval, terem irtott foldgyok buzar, zabot, tengerit, es gyumoltse is vagyon.

Traducere:

Chisindia. Sat valah în comitatul Aradului. Domnul (proprietarul) de pământ: Oficiul regal cameral; locuitorii: de rit vechi; este aşezat în apropierea Butenilor, între cinci dealuri; constă din case construite (zidite) pe văi... ; şi tot atâtea nume au acele [localităţi]: 1. Gaurani, 2. Ciolt, 3. Valea Ra, Hurez, Prund şi Păiuşeni; şi aici vecinul obişnuia să îşi viziteze vecinul pe spinarea calului.

Hotarul lui se întinde departe pe văi, pe dealuri stâncoase; le prisosesc sălbăticiunile, cu căprioare, vulpi şi celelalte. Au mori şi pive; pasiunea [păşunea n.n.] e arătorul şi fânaţul, [au] pământ pietros şi insuficient; se face în terenul lăzuit [deşelenit] grâu, ovăz, porumb; dar există de asemenea fructe, comercializează scânduri şi pălincă.

c. 15.²⁵ -Anul 1808

Kiszindia, sat valah în comitatul Arad, situat în Mappa Geographica -tabula (tabelul) V, quadratum (careul) X, 49.

c. 16.²⁶ -Anul 1814

Prea cinstite domnule protopresbiter,

Moisie Iobb, fost diacon în oraşul Buteni cinci ani, pe cum urmează: 1814-1815, 1816, 1817, iar în anul 1819, în 9 zile februarie, am venit administrator (paroch) în Chisindia şi am fost până în anul 1824.

Iar tot întru acest an, am căpătat singhelie pe parohia pe care am administrăluit.

Scris'am în Chisindia, în 4 decemvrie 1833, Moisie Iobb, (m. p.) paroch Chisindia.

Sfânta diaconie mi'au dăruit Prea sf. Domn (P.S.D.) Ştefan Avacumovici, episcopul Timişoarei în 1814, iar Sfânta preoţie, P.S.D. Iosif de Putnic, episcopul Pakraţului şi administratorul văduvitei episcopii a Aradului în anul 1819.

Irtom en Şerb Ivantie tanito Kolt-Kisindia, esztendo 1835 martie 15

Şerb Ivantie m. p.

c. 17.²⁷ -Anul 1909

La Judecătoria Regală Ineu, secţia Carte Funciară, a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra suprafeţei de 112 m.p. teren pentru o moară ţigănească şi colna pentru fabricat rachiu, moară numită mai târziu Moara lu' Nucu, aflată în zona Subeştilor.

²⁴ Valyi Andras, *Magyar Orszangnak Leirasa*, vol.2, Budan, 1799, p.372.

²⁵ Johannes Lipszky de Szedlicsna, *Repertorium objectorumque în XII. tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum militarium magni item Principatus Transylvaniae*, Bude, 1808, p.322.

²⁶ D.J.A.N.A (înscriş pe coperta unui registru matricol).

²⁷ Arhiva Primăriei Chisindia; Arhiva C. F. Gurahonţ.

c. 18.²⁸ -Anul 1913**Doc. Keszend (Kiszindia)**

Borossebesi jaras. Terulete 14970 kat. hold. Lakosai szama 1915. Tiszta roman koszeg. A hegyes Drocsanak eszakon kisselesedo nyulvanyaitol van korulkeritve es fekszik a Fehér-Koros balpartjan kisselesedo volgy deli reszen, a Borossebesbol kiindulos Guboig vezető erdei iparvasut mellet, reszint a lapalyon, reszint domboldalon. Kornyezic a Coste Firesului, Dumbravita, Ciciorita es Tufat nevu dombok. A koszeg rengeteg erdoseg kozepett nagyon elszortan fekudt. 1805-ben nagy uggyel-bajjal rendeztek. A belso telkek kozott utcakat nyitottak. A kulso, tavoleso reszec idovel culon coszegge alacultak Pajsan nev alatt. Harom nagy volgybol harom patak ered, melyek egyesulven, Korosbokenyen keresztül a Fehér-Korosbe szakadnak. Az egyic patak neve Huresi Pistrang, a masike Kletsova, a harmadike Valea Prindului forras. A lacossag foldnivelessel es alatteniesttessel foglalkozic. Gyumolcse hires. Jo szilvat es kituno pogacsa almat termelnek, oli mennyisegeben, hogy a szilvabol fott palinka illata a szomszed, kozseggyg terjed. Regebben faszerszamoj is gyartott a nep.

Topografiai nevek nagy szammal vannak: Tarina, Dumbravita, Dampul Holgiilor, Cletsova, Dampul Viniilor, Voiana, Vurvul Holgiilor, Prescuta, Dampul Marului, Vurvu Voinului, Valea Grundului, Dealul Plesuliti, Tufat Valea Hursului, Dampul Beti, Frislop, Terbria, Lacu rosu, Valea Toitului, Tolt, Dealul Iancului, Gligor, Dealul la fantana, Dosul mare, Criva, Cornuta, Delan; ezek mind dulok es kaszalog. Giteru (erdo), Selistia (kaszalo), Gubul (erdo), Jimbruniasca (kaszalo), Pareu Burascului (erdo), Vurvul busrotiocului (kaszalo), Vurvul Corobilor (kaszalo), La tiatra (kaszalo), Valea Hegye (erdo), Dampul oprit (erdo), Retita (kaszalo), Fagu Popii (erdo), Paltsuni (erdo), Capul voii (kaszalo), Holomoj (kaszalo), Fatra tivistilor (erdo), Tiivet (kaszalo), Vurvul (kaszalo), Fatra Cornului (erdo), Funtina Retse (kaszalo), Hautru (kaszalo), Dealul Opadrii (erdo), Dobru (kaszalo), Rugatselu (Erdo), Hurem (kaszalo, szanto), Dasul Hurerului (erdo) Blida rosu (erdo), Gruia Cosniggori (erdo), Lacu Terbului, Burtalia (erdo), Poiana (kaszalo), Hotaru Popilui (erdo) Valea Reo (kaszalo), Gruia hata far (erdo es kaszalo), Palose (erdo), Vurvul Magura (erdo), Dealul nalt (kaszalo), Tare Tsuladului (erdo), Slabita (erdo), Tsutacu (erdo-reszlet). Meg egy patak Valea Tsoltului. A patakokon malmok, fureszmalmok es kallok alottak.

A hegy teton egy tengerszemhez hasonlo tovan, neve Coste Feresului.

A coszeg foutkaja hoszu, egy enes, neve nincs. Falureszek: Fauresc, Subesc, Telhezia, Tsoltiusta, (vadvolgy). A hazak szama 335.

A gor. kel. templomban. orzik az Antimisiz nevu regii abroszt, mely allitolag a borosjenoj puspok ajandeka. (Lasd parecz. 15. I., Fabian 181.)

Birtok ossag: regebben baro Dietrich, ujabban, hg. Sulkowsky es Gaspar Miklos.

1574-ben Kozond neven Kurt beg faluja. Valamicor ot Kozsegbol allot; Gavrany, Csolt, Valeare Habnolc, Pruni es Paisan. Utobbit 1868-ban kulon kuzsegge alakitottac. 1601-ben Toldy Istvan, 1732-ben Raynald modenai herceg kapta.

Regi temekezeseznek kovekkel kor alakban jelzett nyomai vannak, melyec a hullanak ulo helyzetben tortenet temetesere mutatnak. Regi baniaszat nyomai is talaltatnak a koszeg kozeleben.

Traducerea textului:

Keszend (Kiszindia)

Cercul Sebiş. Teritoriul: 14.970 holde cadastrale. Numărul locuitorilor: 1915. Este localitate curat românească. Este încercuită de prelungirile Vârfului Drocea care se lătesc spre nord și este așezată pe malul stâng al râșfiratei văi a Crișului Alb, de-a lungul căii ferate industriale forestiere de la Sebiş până la Gubu, în parte pe șes, în parte pe laturile dâmburilor. Este mărginită de dâmburile Coastea Firezului, Dumbravița, Ciciorița și Tufăt. Localitatea era foarte râșfirată în mijlocul codrilor seculari. **În anul 1805 Chisindia (și Păiușeniul) a fost sistematizată** cu mari probleme și

²⁸ Somogyi Gyula, op. cit., p.146-147.

necazuri, au fost croite ulițe între terenurile interioare ale locului pe care a fost sistematizată. Părțile exterioare îndepărtate au format cu timpul localitatea distinctă cu numele Păiușeni.

Din trei pârauri se formează trei văi mari care unindu-se pe teritoriul satului se varsă apoi în Crișul Alb. Numele unui pârau este Hurez (Valea Hurezului), al celui alt este Cleciova iar al celui de-al treilea Valea Prundului. Locuitorii se ocupă cu agricultura și creșterea animalelor. Fructele le sunt renumite. Ei cultivă eminente prune bune și mere pentru plăcinte (pogace), într-o asemenea măsură, încât mireasma țuicii fierte din prune se răspândește până în localitatea vecină. Mai demult populația a produs unelte de lemn.

Numirile topografice se găsesc în număr mare: Țarina, Dumbrăvița, Dâmbu Holgilor, Cleciova, Dâmbu Viilor, Poiana, Vârfu Holgilor, *Prescuta?*, Dâmbu Mărului, Vârfu Voinului, Valea Prundului, Dealu *Plesuliti?*, Tufăt, Valea Ursului, Dâmbu Betii, Prislop, Cerbana, Lacu Roșu, Valea Cioltului, Ciolt, Dealu Iancului, Gligor, Dealu la Fântâna, Dosu Mare, Criva, Cornuta, Delan; acestea toate sunt duleuri și fânațuri. Gâtăru (pădure), Săliștea (fânaț), Gubu (pădure), Jimbruneasca (fânaț), Părau Bursucului (pădure), *Vârful busuiocului?* (fânaț), Vârfu Corbilor (fânaț), La Ceatră (fânaț), Valea Lehegia (pădure), Dâmbu Oprit (pădure), Răcita (fânaț), Fagu Popii (pădure), *Paltsuni?* (pădure), Capu Văii (fânaț), Holomogi (fânaț), Ceatra Tiveștilor (pădure), Tivești (fânaț), Vârfu Ciciora (fânaț), Vatra Cornului (pădure), Fântâna Rece (fânaț), *Hautru?* (Hanțu?, fânaț), *Dealu Opadri* (pădure), Dobru (fânaț), Rugacelu (pădure), Hurez (fânaț, arător), Dosu Hurezului (pădure), Blidăroiu (pădure), Gruiu, *Cosniggori?* (pădure), Lacu Cerbului, Burtalia (pădure), Poiana (fânaț), Hotaru Popilor (pădure), Valea Re (fânaț), Grui Fără Hotar (pădure și fânaț), *Palorse?* (pădure), Vârfu Măgura (pădure), Gealu Nalt (fânaț), Pădurea Ciuhad (pădure), *Slabita?* (pădure), Ciutacu (parte de pădure). Încă un pârau, Valea Cioltului.

Pe pâraie se aflau mori, gatere și pive.

Pe culmea dealului exista un lac asemănător unui ochi de mare, numele dealului fiind Coastea Firezului.

Ulița principală a localității este lungă, dreaptă, neavând nume. Părți de sat: Făurești, Subești, *Telhezia?*, Cioltuța (Valea Sălbatică); numărul caselor 335.

În biserica greco-răsăriteană se găsește **Antimisul** care este după cum se susține, cadoul episcopului de la Ineu (vezi în Parecz, p.15; Fabian, p.181).

Gospodăria moșierească: mai demult baronul Dietrich, mai recent Sulkowsky și Gașpar Miklos.

În 1574, Kozond-ul era satul begului Kurt. Cândva se compunea din șase cătune: Găurani, Ciolt, Valea Re, Hurez, Prund și Păiușeni. Prund și Păiușeni au devenit localitate de sine stătătoare în 1868, cu numele Păiușeni.

În 1601, era a lui Toldy Ștefan, în 1732 a primit-o Rinaldo, duce de Modena.

Vechile morminte prezintă forme rotunde și indică înmormântări ale cadavrelor în poziție sezândă. În apropierea localității se găsesc urmele unor vechi activități de minerit.

c. 19.²⁹ -Anul 1921

Comisiunea județeană pentru reforma agrară Arad
Nr. 9/1921

Proces Verbal

Dresat înaintea comisiunii județene pentru reforma agrară Arad, în ședința din 4 maiu 1921 pe baza cererii locuitorilor comunei Chisindia de a li se da în arendă forțată moșia proprietate a firmei „Textil”

Prezenți fiind

²⁹ Arhiva Primăriei Chisindia.

Dr. Sever Barbura președinte, Onisifor Beju cons. agricol, dr. Justin Marșieu, dr. Julian Borneas, dr. Joan Ursu.

După predarea celor constatate la fața locului prin esmis în procesul verbal 17 aprilie 1921, Comisiunea județeană pentru reforma agrară pe baza expunerii și a cercetării stării de fapt a adus următoarea:

Deciziune

Se aprobă întru toate procesul verbal dresat la fața locului în 17-18 aprilie 1921 cu aceea, ca comuna Chisindia are să plătească pământul din așa numita Livadă 30 lei de jug. cad. arendă anuală, pentru locurile goale din pădure care să folosească ca fânață are să plătească 25 de lei de jug. cad. arendă anuală.

Arenda anuală se va plăti în 2 rate egale: 1./ la octombrie; 2./ la iunie al fiecărui an economic.

Împărțirea individuală se va face prin comitetul local având înaintea sa tabloul despre cei împărțșiți din această avere.

Motive:

Partea dată, este expropriabilă.– D. c. m. s. Dr. Ursu
m. p. raportor
L. S. m.p.

c. 20.³⁰ -Anul 1923

Comisiunea de ocol pentru expropriere și împrăprietărire Buteni
Sentința 48/1923

Președinte: R. Orezeanu

Membri: P. Covaciu, delegatul Ministerului agriculturii

I. Ciorman, agronom regional

Secretar: A. Munteanu

Având în vedere atât susținerile proprietarului, cât și ale locuitorilor, astfel după cum sunt trecute în alăturatul proces verbal.

Având în vedere că proprietarul moșiei Chisindia-Păiușeni este Societatea Anonimă Economică și Industrială din Pâncota, constituită și înscrisă la Tribunalul Arad înainte de 1 decembrie 1918, așa după cum se constată din actele care s-au prezentat.

Așa fiind, această societate urmează a fi expropriată conform art. 7 lit. a. din legea agrară art. 3 ca fiind o societate anonimă creată însă pentru scopuri agricole și industriale.

Având în vedere declarația reprezentantului acestei societăți prin care renunță la tot terenul cultivabil după această moșie, urmează așa dar ca tot terenul cultivabil după această moșie să fie declarat expropriat astfel după cum se va vedea în dispozitivul hotărârei.

Având în vedere opiniunile Serviciului Silvic atașate la dosar din care reiese că pădurile acestei societăți situate pe hotarele comunelor Chisindia și Păiușeni cuprind un sol absolut forestier, ceea ce înseamnă că pădurile după această moșie nu pot fi transformate în pășuni.

Că așa fiind, întru cât alte locuri de pășune nu se află pe această moșie, nu se poate acorda nici un fel de pășune comunelor Chisindia și Păiușeni.

Având în vedere cererea locuitorilor din comuna Chisindia de a li se acorda locuri de case din locul numit Livada urmează ca această cerere să fie respinsă întru cât chiar din declarația proprietarului și a locuitorilor din comuna Chisindia, numitul teritoriu este în litigiu având însă folosință comuna urbanială Chisindia.

³⁰ Idem.

În ceea ce privește exproprierea pădurilor, Comisiunea având în vedere că comunele Chisindia și Păiușeni fiind situate între regiunile unde pământul cultivabil este redus și existența populației se asigură și prin creșterea vitelor.

Considerând că art. 33 prevede că în acest caz se va putea expropria pentru pășunile comunale până la 5 jugăre cadastrale de fiecare cap de familie.

Având în vedere certificatele oficiale atașate la dosar și din care se vede numărul capetelor de familie din numitele comune, precum văzând și opiniile serviciului silvic în ceea ce privește posibilitatea de expropriere a pădurilor situate pe hotarul comunelor Chisindia și Păiușeni.

Că în urma acestor date și pe baza articolului 33 din lege și regulament, comisiunea urmează a declara de expropriate terenurile de pădure în modul din parcelele astfel cum se vede din dispozitivul hotărârii socotindu-se câte 4 jugăre de fiecare fum din comună.

Având în vedere cererile comunei Buteni, Joia Mare și Almaș, de a li se complectă pădurile comunale respective din pădurea aflată în proprietatea Societății Anonimă Economică și Industrială Pâncota.

Considerând că comuna Buteni este situată între regiunile agricole pentru care fapt conform art. 33 din lege și regulament se va acorda de fiecare fum din comună până la 3 jugăre de pădure. –

Având în vedere că această comună are ca pădure comună 1864 jugăre cadastrale și în plus s-a mai expropriat în favoarea acestei comune 1377 jugăre cadastrale de pădure din proprietatea Methal – Nathan.

Că așa fiind, pentru aceste motive și ținându-se numărul fumurilor din această comună, Comisiunea constată că comuna Buteni are pădure suficientă.

Asemenea și cererile comunelor Joia Mare și Almaș urmează să fie respinsă în baza articolului 33 din lege și regulament, deoarece comuna Joia Mare atât prin pădurea care o posedă cât și prin aceea ce i s-a acordat prin expropriere de la Methal-Nathan a fost îndestulată, iar comuna Almaș urmează să primească pentru completarea pădurei comunale din proprietatea Almay, care este expropriată în întregime ca absentism.

Având în vedere art. 71 din legea agrară și ținând socoteală de tabloul de îndreptățiți din aceste comune, precum și de terenul cultivabil expropriat în aceste comune, urmează a se fixa lotul tip la 2 jugăre cadastrale de fiecare cap de familie.

Pentru aceste motive, Comisiunea

ÎN NUMELE LEGII HOTĂRĂȘTE,

Expropriează pe seama Statului conf. art. 7 lit. a. din lege din moșia Soc. Economice și Industrială Pâncota, aflată pe teritoriul comunei Chisindia și Păiușeni, următoarele terenuri:

320 jugăre cadastrale teren cultivabil prevăzut în cartea funciară Chisindia Nr.16 aflate în hotarul comunei Păiușeni parcelele top. nr. 1713, 1714, 1790-1806, 1807-1840, 2041, 2299-2301, 2302-2312, 2313, 2322, 2367.

Expropriează pe seama statului și pentru completare de păduri comunale conf. art. 33 din lege și 34 următorul teren:

800 jugăre cadastrale, de la locul numit Huhurez cf. Chisindia nr. 16 Nr. top. 1841, 1846 cu limitele la Nord pădurea urbarială Chisindia, la Est muchia care desparte Valea Rea de Valea Huhurez, la Vest cu pădurea domeniului din hotarul Păiușeni, la Sud cu restul pădurii proprietății.

Fixează lotul tip la două jugăre cadastrale conf. art. 71 din lege pentru fiecare îndreptătit.

Respinge cererea comunelor Buteni, Joia Mare și Almaș.

Scutește de sub expropriere terenul pe care este construită calea ferată industrială pe toată întinderea ce o străbate, pe terenul expropriat ca lățime o suprafață de 3 până la 6 metri împreună și cu terenul pe care se află gările acestei căi ferate.

Pronunțată astăzi 28 iulie 1923 în comuna Chisindia, cu apel.

Președintele comisiei, judecător, (ss) R. Orezeanu

Membrii: (ss) I. Ciorman agr. regional

(ss) Patriciu Covaciu
Delegatul Min. Agr.– Secretar (ss) Munteanu
Pentru conformitate
Secretar Com. Jud. (ss) indescifrabil
L. S. Pentru conformitate,
m. p.

c. 21.³¹ -Anul 1923

Comisiunea județeană pentru expropriere și împrumut
Nr. C. J. 407/1923

ÎN NUMELE LEGII

Comisiunea județeană de expropriere și împrumut Nr. II Arad, deliberând asupra apelului înaintat în contra hotărârei Nr. 48/1923 iulie 28, a Comisiunii de Expropriere a Ocolului Buteni în cauza de expropriere a moșiei proprietatea Societatea Economică Industrială Pâncota situată în comuna Chisindia a dat în ședința din 8 septembrie 1923 următoarea:

HOTĂRÂRE,

Comisiunea județeană admite în parte apelul al delegaților săteni din Chisindia, respinge celelalte apeluri ale delegaților din comuna Buteni, Joia Mare și Păiușeni, ca nefondat.

Reformează în parte hotărârea comisiunii de ocol cu privire la limitarea pădurei expropriate în întindere de 800 jugăre cadastrale în ceea ce privește în vecinătățile dinspre Est și Sud în modul următor:

La Est Valea Rea și muchia care desparte Valea Rea de Valea Huhurezului.

La Sud de Valea Rea o linie artificială dreaptă în așa fel deschisă ca pădurea de pe Valea Rea să dea 100 jugăre cadastrale iar pe Valea Huhurezului tot o linie artificială dreaptă deschisă astfel ca pădurea defalcată să dea 700 jug. cad.

Celelalte dispozițiuni din hotărâre se mențin.

MOTIVE:

Având în vedere motivele din hotărârea prima instanță precum și opinea ce s-a dat de domnul inginer silvic de Ocol Sebiș, cu ocazia dezbaterilor semnate în procesul verbal din această zi 8 septembrie 1923 pentru care s-a dat hotărârea de mai sus.

Arad la 8 septembrie 1923.

Președinte (ss) G. Hargot; Consilier agricol (ss) Beju.

Delegatul Min. Agr. (ss) Dr. Rusu; Secretar (ss) Puticiu.

Pentru conformitate, Secretar (ss) Puticiu.

L. S.

Pentru conformitate, m. p.

c. 22.³² -Anul 1939

Proces verbal

Astăzi 14 octombrie 1939

Noi, ing. C. Hogaș, inspector general în Institutul Național al Cooperăției pe baza delegației nr. 96188 din 21 septembrie anul curent și Vasile Cornea, președintele băncii populare „Plugarul” din comuna Chisindia jud. Arad, procedând la recepționarea lăzilor cu magiun (mnere de prune) procurat pentru armată, prin Institutul Național al Cooperăției, am constatat cele ce urmează:

³¹ Idem.

³² Documente aflate în posesia autorului.

Numărul lăzilor totale (cu mnere de prune) este de 481, patru sute optzeci și unu, în greutate de 15615,5 kg. Toate conțin magiun de calitate bună și se va expedia la depozitul indicat de Institutul Național al Cooperăției.

Drept care se încheie prezentul proces verbal în patru (4) exemplare, din care unul s-a lăsat băncii.

Inspector general

Președintele Cooperativei

semnătura m. p.

L. S.

semnătura m. p.

Controlor cu receptia la primire

semnătura m. p.

Proces Verbal

Astăzi 17 octombrie 1939

Noi, inginer C. Hogaș, inspector general în Institutul Național al Cooperăției, pe baza delegației numărul 96188 din 21 septembrie a. c. și Vasilie Cornea, președintele băncii populare „Plugarul” din comuna Chisindia, jud. Arad, procedând la recepționarea lăzilor cu magiun (mnere de prune) procurat pentru armată, prin Institutul Național al Cooperăției, am constatat cele ce urmează:

Numărul lăzilor totale este de 426/patru sute douăzeci și șase, în greutate de 14947 kg. Toate lăzile conțin magiun (mnere de prună) de bună calitate și se va expedia la depozitul indicat de Institutul Național al Cooperăției.

Drept care se încheie prezentul proces verbal în patru (4) exemplare, din care unul s-a lăsat băncii.

Inspector general

Președintele Cooperativei

semnătura m. p.

L. S.

semnătura m. p.

Controlor cu recepția la primire

semnătura m. p.

1.2. Despre originea numelui așezării

Chisindia este un toponim unic românesc din categoria oronimelor sau a numelor de localități. Acest nume nu a fost explicat până în prezent, nedepistându-se vreun element etimologic care să sugereze un sens cât de vag. În graiul local nu se păstrează un apelativ care să poată fi pus la baza numelui Chisindia.

Dacă analizăm din punct de vedere fonetic acest cuvânt, observăm următoarele componente:

- rădăcina (radicalul) cuvântului -Chisin- care actualmente nu sugerează niciun sens;
- sufixul -d-, de origine maghiară cu sens local, foarte frecvent în toponimia din zonele care au fost sub ocupație maghiară și austro-ungară, însemnând „locul unde ...”³³;
- sufixul -ia, de origine latină, folosit pentru a da nume unor localități sau țări după numele unor personalități (Alexandria) sau după numele unor etnii (România, Turcia, Oltenia³⁴). De asemenea, amintim unele nume din zona Crișanei care confirmă cele spuse: Oradea (Oradia), Vărădia, având la bază cuvântul maghiar *vár* „cetate” plus sufixul local maghiar -d-, la care se adaugă sufixul românesc de origine latină -ia. Toate aceste nume se referă la „locuri cu cetate”. Exemplele pot fi înmulțite: Zarand („locul cu aur”) din iranianul *zaranya* „aur” >magh. *aranyi* („aur”), cu sufixul local -d, rezultând Zarand³⁵. Alte oronime din apropiere (zonă): Berindia, Șilindia, Cărând, Șimand, Tămând, Zimand prezintă similitudini cu numele Chisindia și cu a căror explicație vom reveni altădată.

Toate aceste exemple ne îndreptățesc să credem că numele Chisindia se încadrează în același tip de toponime.

Pentru a depista înțelesul radicalului *Chisin-* trebuie să recurgem la atestările documentare ale localității, așa cum au fost redată de Coriolan Suci. Acestea sunt în ordine cronologică următoarele: „1349 Keözend, 1350 Kuzund, 1363 Kuszund (Csánki I 737), în sec. XV Kuzynd, Kewzend, 1574 Közönd (Márki II-1, 235-6), 1746 Kiszingyia (Ciuhandu 192), 1828, 1851-Kiszindia (Nagy I 30; Fényes), 1913-Keszend [*Indicatorul localităților din țările Sfintei Coroane Maghiare = Heliségnévtára, Budapesta, 1913 n.n.*]”³⁶. În timpul stăpânirii austro-ungare, în perioada sistematizării localităților, numele Chisindia apare în unele documente notat Kis-India (1782, 1849), ceea ce denotă o încercare de a stabili o etimologie, fie și populară, despărțind cuvântul în două cuvinte pentru a rezulta un înțeles pentru autorități: pronunțat în maghiară **Kis-India ar însemna în românește „Mica Indie”**. Ideea ar fi legată de prezența aurului în subsolul acestei localități din vechime. La sfârșitul secolului al XVIII-lea încă acest „pământ al făgăduinței” atrăgea, pe lângă proprietarii de terenuri aurifere, comercianți și negustori, mai ales evrei. Însăși prima hartă (schiță), cea a sistematizării, are conturul inversat al Indiei, țara cea mai bogată în aur. Credem că toate acestea n-au fost întâmplătoare.

După anul 1918 (întregirea României), localitatea își îmbracă forma românească a numelui-Chisindia, pe care o poartă până în prezent. Înțelesul însă rămâne ascuns, asemenea aurului din adâncuri sau a celui risipit în nisipurile văilor de mii și mii de ani...

Privind cu atenție formele notate de-a lungul vremii în grafia maghiară de către funcționarii cancelariilor ungurești, observăm că exista o redare a aceluiași cuvânt de bază. Se știe că exista tendința maghiarizării numelor de localități și de persoane, acolo unde era posibilă traducerea pe baza depistării sensului. În caz contrar, numele erau transcrise în grafie maghiară după percepția celui care le nota. Pronunțarea din graiul localnicilor era adeseori dificil de redat. Astfel, dacă în formele atestate înlăturăm acel sufix maghiar local -d, obținem un fragment de cuvânt cu forme aparent diferite: Keözen-, Kuzun-, Kuzun-, Kuzyn-, Kwzen-, Közön-, Kiszin-, Keszen-. Acest

³³ Alexandru Graur, *Nume de locuri*, București, 1972, p.67; Ioan Pătruț, *Onomastica românească*, București, 1980, p.105.

³⁴ Al. Graur, op.cit., p.31, 47, 66.

³⁵ Vasile Faur, *Țara Zărândului*, ed. a 2-a, Arad, 2016, p.65-68.

³⁶ Coriolan Suci, *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*, vol.1 (A-N), București, 1967, p.143.

„fragment” este cu siguranță un cuvânt foarte vechi al cărui înțeles era dispărut la venirea ungarilor, cuvânt imposibil de tradus în maghiară și care a fost redat într-o grafie bazată pe diversele percepții ale notarilor de-a lungul vremii. Se pare că acest cuvânt a fost Coson -nume de rege dac, unul dintre succesorii lui Burebista și continuator al politicii acestuia. Intervine în conflictele de la Roma, oferind sprijin militar lui Brutus, care i-ar fi dat în schimb o mare sumă de bani -monede de aur având imprimat în grafie grecească numele *Κοεων*. În limba dacilor, numele regelui dac Coson era legat de noțiunea de „tezaur”. Acest cuvânt a fost comparat cu termenul Kos, Kosa din limba sanscrită -limbă anterioară celei vorbite de geto-daci, unde are sensul de „tezaur”. Se pare că regele Coson al dacilor era deținătorul unor bogății suficient de mari, încât să-i permită baterea monedei de aur pentru prima dată în Dacia, după modelul denarilor republicani, dar având inscripționat numele său, cu aceleași litere grecești. J.F. Neigebauer³⁷ a constatat că monedele de tip coson au o culoare auriu deschis, specifică aurului extras din zona Apusenilor. Toate aceste informații despre regele Coson și numele său sunt cuprinse în volumul *Contribuții la cunoașterea limbii dacilor*³⁸, unde autorii Aurel Berinde și Simion Lugojan explică 44 nume de persoană și de localități cât și alte nume proprii provenite din substratul traco-dacic. Dintre acestea selectăm câteva nume ce se mai păstrează și astăzi, fiind în vecinătatea localității Chisindia care, se pare, că a perpetuat pe Coson într-o evoluție fonetică mai puțin românească, dar unică în toponimia românească. Astfel, zona Chisindia este cuprinsă între Mureș (Maris) și Crișul Alb (Crisia) în zona de curmătură a Munților Zărandului, între cele două masive Highiș și Drocea. De aici își adună apele râul Bârzava (Berzovia) care se varsă în Mureș, în dreptul localității cu același nume Bârzava, având sensul de „loc de trecere, de legătură” între două zone, ceea ce se și confirmă în teren. Numele este de origine traco-dacică, pre-romană, la fel ca și Bârzava bănățeană (râu și localitate), pe unde au înaintat armatele romane pentru a da piept cu oștile lui Decebal în primul război (a.101-a.102).

Înșuși numele Zărand provine dintr-un fond lingvistic anterior limbii geto-dacilor, cel iranian însemnând „*locul cu aur*”, după cum am arătat anterior.

Zona Chisindiei a fost o zonă auriferă cunoscută încă înainte de cucerirea romană. În acel timp se extrăgea aurul prin spălare în apele văilor ce brăzdează zona muntos-deluroasă din Sud-Est, unde se mai păstrează până azi unele micro-toponime care vorbesc de exploatarea rudimentară a aurului. La Băi, Părăul Băilor, Drumul Băilor, se referă la cele patru guri de mină datând din timpul romanilor. Abia după venirea lor a început exploatarea sistematică prin extragerea din zăcăminte a aurului.

Termenul baie însemnând și acum „mină, carieră” aparține însă substratului autohton, nefiind prezent în latină cu acest sens. D.E.X.³⁹ menționează termenul baie „mină” ca fiind împrumutat din maghiară -bánya, ceea ce nu este plauzibil. La venirea ungarilor în Panonia, ei nu cunoșteau mineritul, deoarece ei erau o populație agrar-nomadă. Aceștia au descoperit nisipurile aurifere abia după expansiunile în Transilvania, după cum menționează și cronicarul Anonymus⁴⁰ „...că acea țară [Ardealul n.n.] este udată de cele mai bune râuri, (al căror nume și utilitate le-a spus pe rând)....**în nisipul acestora se culege aur și aurul acelei țări este foarte bun.** Mult timp ocupanții maghiari au practicat spălarea aurului, fără să treacă la extragerea lui din galeriile părăsite de romani, care au rămas sute de ani nelucrate, ungurii nepricepându-se la astfel de exploatare. Ei au denumit mineritul băișag, formând de la termenul existent în graiul românesc (baie) un nou cuvânt maghiarizat după modelul limbii lor, cu sufixul -șag (confer și: ocoșag, nialcoșag, pustușag, piscoșag etc.).

Așadar, până la ocupația romană, dacii obțineau aurul din aluviuni, prin spălare, apoi au început să-l extragă din stânci, săpând galerii boltite și găurind pereții acestora pentru a scoate

³⁷ J.F.Neigebauer, *Dacien*, Brașov, 1851, p.254.

³⁸ Aurel Berinde, Simion Lugojan, *Contribuții la cunoașterea limbii dacilor*, Timișoara, 1984, p.54-83.

³⁹ *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, 2009, p.85.

⁴⁰ Anonymus, *Faptele ungarilor*, București, 1996, p.55.

minereuri. **Lucrătorii care sfredeleau stâncile se numeau găurani. Ei locuiau în zona Chisindiei, pe Valea Găuranilor, care își adună apele din zona auriferă. Găurani a fost menționat printre primele crânguri ale Chisindiei.** Astăzi nu se știe și nici nu se bănuiește că un cuvânt precum gaura în limba sanscrită, anterioară limbii geto-dacilor însemna alb. În vechime, prin alb se înțelegea „mare” (vezi: Crișul Alb-mai mare și mai important decât Crișul Negru, prin opoziție⁴¹).

Astfel toponimul Gaura semnifică „Muntele Mare”⁴². De menționat că în zona minieră, unde erau cele patru guri de mină din vremea romanilor se afla Dealul 'Nalt, la confluența văilor care formează Valea Gauranilor. Este evident că Dealul 'Nalt este sinonim cu Muntele Mare numit în vechime Gaura, toponim foarte vechi care s-a perpetuat până astăzi pe aceste locuri prin microtoponimele Valea Găuranilor și Găurani (crâng). Tot în zona Dealului 'Nalt întâlnim un loc numit Balce, unii spunându-i și La Lacuri, dar în prezent nefiind nici urmă de mlaștină măcar. Numele Balce (formă arhaică de plural în loc de Bălți) este legat tot de spălarea aurului. Minereul mărunțit prin diverse metode era spălat succesiv până la obținerea aurului curat. „Pentru a avea apă suficientă și pe vreme de secetă, apele diferitelor pâraie au fost zăgăzuite, formând lacuri pentru alimentarea cu apă a șteampurilor”⁴³. Mai trebuie adăugat faptul că, de asemenea, termenul baltă (cu pluralul arhaic balce în graiul local) este moștenit din substratul traco-iliric, prezent și în albaneză (baltë) și având o mare răspândire în spațiul balcanic încă din antichitate cu același sens de „lac, noroi, mocirlă” și generând o mulțime de derivate până în prezent⁴⁴.

Exemplele ar putea continua, dar, oricum este suficient pentru a susține că așa cum foarte multe macro- și microtoponime din zona localității Chisindia se bazează pe apelative extrem de vechi, moștenite din fondul autohton traco-geto-dacic, este posibil ca și numele regelui dac Coson să stea la baza toponimului Chisindia. Motivația este susținută și de existența aurului din antichitate în aceste locuri și extragerea lui din aluviuni aurifere de către diverși proprietari de terenuri până în secolul al XVIII-lea, în timpul administrației maghiare. Aceasta are meritul de a fi consemnat în propria grafie un nume istoric legat de aceste meleaguri. Arheologia ar putea completa datele lingvistice pentru a nuanța sensul topicului unic -Chisindia, care ar putea fi interpretat în mai multe variante:

- locul unui tezaur cuprinzând monede de tip coson,
- locul unei monetării de tip coson,
- locul unei victorii sau al unei înfrângeri în luptă a regelui Coson.

Consemnările din scriptele maghiare ale cuvântului Coson, conform grafiei și pronunțării alterate a sunetelor, reflectă evoluția fonetică a cuvântului până la Chisin- la care s-a adăugat sufixul topic -d, însemnând „locul lui Coson” sau „locul cu cosoni” și ulterior sufixul românesc -ia, rezultând Chisindia, cu sensul „așezarea întemeiată de Coson” sau denumită astfel „în cinstea lui Coson”.

Legătura acestor locuri și a strămoșilor geto-daci trăitori pe ele cu regele Coson sau cu monede de tip coson ar mai fi putut fi stabilită și prin participarea acestora în număr suficient de mare ca războinici plătiți în luptele interne de la Roma după moartea lui Cezar, respectiv după moartea lui Brutus (anul 42 î.Hr.).

Reputatul istoric Vasile Pârvan⁴⁵ arăta că monedele de aur cu numele regelui dac Coson, numite cosoni ar fi fost bătute în anul 42 î.Hr. în Tracia, din ordinul lui Brutus. Ele au fost găsite în cetățile regilor daci din Transilvania și mai ales la Grădiștea Muncelului, una din capitalele din acea

⁴¹ Vasile Faur, op. cit., p.67.

⁴² A. Berinde, S. Lugojan, op. cit., p.153.

⁴³ Ion Rusu Abrudeanu, *Aurul românesc. Istoria lui din vechime până azi*, București, 1933, p.106-107.

⁴⁴ Grigore Brâncuș, *Vocabularul autohton al limbii române*, București, 1983, p.35-37.

⁴⁵ Vasile Pârvan, *Dacia. Civilizațiile antice din țările carpato-danubiene*, București, 1972, p.101, 191.

vreme. Aceste monede au fost aduse în cantități mari în Dacia prin mercenarii geți care luptaseră de partea lui Brutus.

Arheologic, nu avem dovada descoperirii unui tezaur sau a unei piese monetare de tip coson pe teritoriul comunei Chisindia.

Lingvistic însă este relevant antroponimul foarte frecvent **Mercea**, nume de familie specific Chisindiei din timpuri imemorabile până în prezent. Conform ultimului recensământ, numele de familie Mercea se află pe locul întâi cu o frecvență de 86 față de 998 locuitori. Acest nume nu este prezent decât sporadic în zonele învecinate sau în alte zone. El are la bază un apelativ latin **merces**, (**mercedes-plată, răsplată**), cu derivatul latin **mercennarius** „slujitor cu plată”, care s-a moștenit și în limba română.

Luptătorii geto-daci plătiți de Brutus în monedă de aur (coson) erau încadrați în categoria **merce(s)**, supranume care a devenit cu timpul nume de familie. Cu siguranță, numărul acestor luptători era foarte mare, iar cei care se întorceau cu dificultate acasă erau purtătorii unui supranume latin mai puțin înțeles de cei din jur -**Merce**, la care cu timpul s-a adăugat sufixul românesc **-a**, utilizat pentru antroponime, devenind **Mercea**. (Pentru comparație, confer și Dobre+-a=Dobrea, Opre+-a=Oprea -nume de familie existente și azi în antroponomia românească locală.) Acești „Mercești” aduceau, probabil, la întoarcerea din războaie, o cantitate mare de cosoni cât și faima regelui Coson, nu mai puțin și măreția civilizației romane cu care veniseră direct în contact. Este posibil ca apelativul „merce!” să mai fi fost auzit în zona Chisindiei și după cucerirea Daciei, când garnizoanele de pază de la Nord de Mureș sau cele care păzeau zonele miniere ale Apusenilor erau formate din mercenari aduși în noua provincie romană sau recrutați dintre localnicii supuși. Actualmente pare imposibilă o explicație atât de neașteptată, dar argumentele lingvistice se leagă destul de bine între ele în **contextul geografic** (așezarea Chisindiei), în **contextul istoric** (vechimea existenței și a civilizației pe aceste meleaguri, participarea militară la evenimentele internaționale ale vremii, continuitatea și statornicia locuirii poate în numele unui model regal moștenit, cu nume de „Coson”), dar și în **contextul economic** -de la strălucirea aurului la belșugul pământului chisindan, atât de binecuvântat în toate timpurile. Ca urmare, iată cum numele unei așezări poate deveni un prilej de meditație asupra curgerii ireversibile și mărețe a timpului, dar și un prilej de mândrie că prin numele de Chisindia aparținem istoriei milenare a neamului românesc.

1.3. Cronica satului

Anul 1271⁴⁶

Prima referire despre un crâng aparținător satului Chisindia (crângul Ciolt) datează din septembrie 1271. În acel an 1271, regele Ștefan V al Ungariei a dat ordinul de alegere a 25 de nobili bătrâni din dieceza Agria (Eger) din Ungaria care să întocmească și să scrie drepturile și datoriile bisericii din Agria. Printre cei aleși se numără și Abraham de Cholth (Ciolt) din comitatul Zărandului. Este primul act datat găsit de noi, în limba latină, unde se pomenește numele Cholth, crâng aparținător atunci și astăzi de localitatea Chisindia.

Neamul Csolth a fost menționat pentru prima dată într-un document din 1233, în regiunea Esztergom (Strigonium) din Ungaria deși, încă din 1221, în comitatul Bekes era cunoscut numele de Csolth și mănăstirea Csolth (Csoltmonostora) în apropierea satului Veszto (Ungaria).

În căutare de pământuri și bogății, cei din neamul Csolth din Ungaria au migrat spre răsărit, ajungând în comitatele Arad și Zărand, unde au ocupat mai multe terenuri și moșii pe care le numesc Csolth, cu diferite variante toponimice: Cholth, Chyold, Csolta, Choltha.

⁴⁶ Fejer Georgius, op. cit., tom V, vol.1, p.153-159; Fábíán Gábor, op. cit., p.259-263.

Deoarece moșiile Csolth din comitatul Bekes, Arad și Zărand se vor afla mai târziu în posesia familiei Ábrahámffy, s-a dedus că această familie se trăgea din **neamul Csolth** și de la numele unuia dintre membrii ei mai de văză, Ábrahám Csolth, întemeietor al familiei.

Familia Ábrahámffy, cu posesiuni în multe zone ale comitatelor Arad și Zărand a dat numele Csolth unor moși din zona Cicir, Șiștarovăț, Chișineu Criș și Chisindia, nume care se regăsesc și astăzi în toponimia locală a respectivelor așezări.

Familia Ábrahámffy a supraviețuit secole la rând prin membrii și moșiile ei, ultimul cătun cu numele Ciolt, aparținător localității Chisindia, fiind și în prezent (anul 2016) locuit.

Vitregia naturii, stăpânirea ungarilor și a turcilor, regimul comunist și izolarea de civilizație nu i-au putut înfrânge pe acești dârji oameni ai pădurii, care au supraviețuit secole la rând în mijlocul codrilor.

Acel comite de Zărand, Ábrahám de Cholth, care avea moșii în Arad și Zărand, a rămas în istoria Chisindiei prin moșia sa din **Ciolt**, de numele lui fiind legată menționarea istorică a unui **crâng component al localității Chisindia, care fixează anul 1271 ca an al primei mențiuni scrise a acestei localități.**

Anul 1307⁴⁷

Întemeierea satelor în zona muntoasă a Zărandului aparține unui timp anterior atestărilor, documentele vremii consemnând doar o situație reală existentă sau, de cele mai multe ori, împlinită.

Așezările din părțile muntoase ale Zărandului erau formate din mai multe crânguri care ocupau o zonă, numirile originare fiind, în general, cele românești, preschimbate uneori în grafia maghiară.

În aceste condiții, apare și consemnarea (din anul 1307) a localității Chisindia formată din mai multe cătune (crânguri) răsfirate pe văile Ciolt, Hurez, Prund și pe dealurile dintre ele. Sursa din documentul anului 1307 este destul de bogată în informații, având în vedere cei 700 de ani trecuți de la întâmplările descrise.

Documentul vorbește despre fiii Ladislaus (Vasile) și Kustan (Costan) ai comitelui Ambrozie, care au dat de soție magistrului Georgius (George) pe sora lor, Kata (Cătălina-Cata), căsătoria fiind celebrată, după lege, în sfânta biserică. Familia Ambrozie a dat zestre de nuntă pentru mireasă *proprietatea numită Kuzyn, cu toate întinderile sale, cu toate foloasele sale și cu tot ce era împrejur, să o stăpânească definitiv ei și strămoșii lor.*

Moșia numită Kuzyn este străbătută și de un râu numit tot Kuzyn.

Numele așezării Kuzund (Chisindia), ascunsă între dealurile împădurite ale Zărandului, formată din opt crânguri așezate pe dealurile dintre trei văi, va dăinui în diverse **forme maghiarizate (Közönd, Koszond, Kuzund, Kuzynd, Keszend)** până în anul 1890, când, pentru simplificarea problemelor administrative, i se va fixa sigurul nume de cancelarie, Keszend.

Anul 1349

Chisindia-Kuzund (Kuszund, Közönd, Keszend) a fost domeniul sub care erau cunoscute pământurile familiei Ábrahámffy. Domeniul era format din cătunele: Szelestye, Bavara, Albopataka, Albósfalva, Korcsomárosfalva, Eperjes, Kerva și Csolt⁴⁸.

În 1349, în preajma Chisindiei, între munți au funcționat patru mine de aur⁴⁹.

În anul 1349, documentele epocii angevine pomenesc pertinențele (crângurile) Keszend-ului (Chisindiei) și moșiile lui Abraham de Gerla⁵⁰.

Crângul Eperges a fost situat pe lângă Chisindia, raionul Gurahonț, regiunea Crișana⁵¹.

⁴⁷ Nagy Imre, op. cit., vol.1 (1301-1321), Budapest, 1878, p.139-140.

⁴⁸ Márki Sándor, op. cit., vol.1, p.228, 269.

⁴⁹ Ibidem, p.420.

⁵⁰ Csánki Dezső, op cit, vol.1, p.737.

Anul 1350

În expansiunea lor spre răsărit în căutare de teritorii pe care să le ocupe, ungurii au ajuns în zona Crișurilor înaintând pe cursul acestora spre zonele deluroase și au pus stăpânire pe teritoriile care le conveneau. Teritoriile fiind ocupate abuziv, a început o perioadă de lupte (hărțuiri) pentru ocuparea de teritorii și întinderea spre răsărit a noii puteri dinastice maghiare.

Au loc furturi între diferitele familii care ocupau teritoriile învecinate, încălcarea și ocuparea teritoriilor făcându-se de cele mai multe ori prin atacuri armate, forța primând asupra legii și dreptului de proprietate.

Atacatorii și cei atacați erau supuși aceluiași jude al țării, care căuta să facă dreptate supușilor săi, cotropitori de terenuri valahe (românești).

Neînțelegerile și cazurile de judecată înmulțindu-se, autoritățile superioare dădeau mandatul de judecată unor conventuri bisericești și capitluri, care judecau încălcările de teritorii, procesele de hotărnicii și orice neînțelegeri care necesitau o judecată neutră.

Procesele erau trăgănite luni de zile, uneori ani, timp în care, continuau neînțelegerile, încălcările de teritorii și cauzele care le generau.

În asemenea procese de cedare de teritorii de la un stăpân la altul, în anul 1350, în capitlul de la Oradea a apărut și cazul localității **Kuzund (Chisindia)** privind cedarea unor părți din moșiile și minele de aur de la un proprietar la altul.

Astfel, Nicolae, nepotul bătrânului Morton care stăpânea mai multe moșii în comitatul Bekes (Ungaria) și în comitatul Zărand a cedat magistrului Avram, fiul lui Dionisie, părți din moșiile domeniului Morton.

Moșiile din care Nicolae a dat părți lui Avram sunt: Magur, Fys, Weyzten și Feyerem (din Ungaria) și noile pământuri din zona Zărandului (moșiile Căpruța, Monoroștia și **Kuzund-Chisindia**) intrate în posesia familiei Ábrahámffy⁵²:

*Apoi din minele **Kuzund** din băile de aur, unde sunt 4 guri de mine de aur, a 16 parte, ce-i vine lui în parte din bucata aceluiași magistru Avram, împarte din bucata fiilor lui Toma. Iar după aceea jumătate din cele 8 moșii numite **Kuzund** din moșia Mortunuskuzyndy.*

În anul 1350, Keoszend (Chisindia) era moșie a familiei Ábrahám de Gerla⁵³.

Ábráham de Gerla era o familie veche. Primele ei urme datează, din anul 1350, în zona Crișului Alb și din 1383, în zona Bekes. În sec. al XV-lea, familia a avut proprietăți în comitatele Arad, Cenad și Zărand⁵⁴.

Domeniul Keszend (Chisindia) era format din opt crânguri așezate pe cinci dealuri: Găurani (Gavrány), Ciolt (Csolt), Valea Rea (Valyere), Hurez (Haburecz), Prund (Prum), Chisindia de Jos (Alsö-Keszindia), Păiușeni (Pajzsán) și Chisindia de Sus (Felső-Keszindia)⁵⁵.

Anul 1363

Comună pur românească, Chisindia sau Kuszund cum o numesc documentele vremii, își leagă existența și numele de aurul pământului, unde, stăpânitorii vremelnici ai domeniului Kuszund (Chisindia) căutau aur: aurul verde al pădurilor și aurul galben al minereurilor.

Pomenirea numelui Kuszund, rămas în unele documente istorice privind așezarea, este legată sub o formă sau alta de aur. Un astfel de caz despre căutarea aurului în râul Chisindia este pomenit în anul 1363, în scrierile lui Fejer Georgius⁵⁶.

⁵¹ Coriolan Suci, op.cit., vol.2, București, 1968, p.352.

⁵² Nagy Imre, op. cit., vol.5 (1347-1352), p.361-364; *D.I.R.T.*, veacul XIV, vol.4, p.529-531;

⁵³ Csánki D., op. cit., p.737.

⁵⁴ Kempelen Béla, *Magyar nemes családok*, vol.1, Budapesta, 1911, p.13.

⁵⁵ Márki S., op. cit., p.235-236.

⁵⁶ Fejer Georgius, op. cit., tom IX, vol.3, (1359-1366), Budae, 1834, p.352-353.

Anul 1471

Domeniul Keszend (Chisindia) format din cătunele: Szelestye, Bavara, Albósfalva, Eperges, Albopataka, Korcsomárosfalva, Kerva și Csolt a fost dat în zălog de către familia Ábrahámffy familiei Veer Andraș, pentru 1800 de florini de aur maghiari⁵⁷.

În anul 1471, Bavara, spre Keszend, era moșia lui Ábrahámffy, dată zălog familiei Veer⁵⁸.

Ábrahámffy Balint a zălogit pertinențele domeniului Kőszend (Chisindia) familiei Veer Andraș⁵⁹.

În anul 1471, în regiunea Keszend (Chisindia) se afla satul Korcsomárosfalva (Satul Cârciumarului, Cârciumărești)⁶⁰.

În anul 1471, comitatele învecinate Arad și Zărand se mândreau cu mai multe castele: Castellum Keoszend (din Chisindia), Șimand, Frumușeni, Vărădia, Zadya, Zadarlaka și Ciala⁶¹.

Despre cătunele Albopataka, Albósfalva și Bavara, componente ale domeniului Keszend (Chisindia), se pomenește și în dicționarul lui Coriolan Suciuc⁶².

Anul 1472

În anul 1472, cătunul Szelestö (Selestheuw, probabil Szelestye) s-a aflat în proprietatea familiei Ábrahámffy⁶³.

Anul 1508

Între anii 1508-1519, crângul Ciolt (Csolt, Cholt) a fost înglobat în Kiszindia (Chisindia) și era proprietatea familiei Ábrahámffy⁶⁴.

În părțile Aradului (în comitatele Arad și Zărand), sub numele de Chold, Cholt și Cholth sunt pomenite la date apropiate (1222, 1334, 1344, 1508) vreo patru așezări care, în decursul vremii, au dispărut⁶⁵.

Conform documentelor de cancelarie, moșiile familiei Ábrahámffy din domeniul Căpruța (Kaproncza) erau: Kaproncza (Căpruța), Alső-Bozva (Bozva de Jos), Alső-Monyoros (Mânerăul de Jos), Felső-Monyoros (Mânerăul de Sus), Grassa, Klesva (Kleciova -zonă din Văsoaia), Felső-Dobrovicza (Dumbrăvița de Sus), Bábolna, Huholó (Hurez?) -localități și pusta Zivernicze⁶⁶.

Anul 1532

Exploatarea aurului în părțile arădene este atestată și de harta lui Honterus, din 1532, pe care a fost indentificat centrul minier de la Chisindia⁶⁷.

Anul 1535

În 22 iulie 1535, capitlul arădean l-a dat în judecată pe Ábrahámffy Istvan în problema folosinței terenurilor de semănat (pământ arabil) de la Bática, Csolt, Szombathely și Fejeregyhaz⁶⁸.

Anul 1552

În anul 1552, Kewzenwydeke a fost crâng în zona Chisindiei și moșie aparținând domeniului familiei Ábrahámffy⁶⁹.

⁵⁷ Márki S., op. cit., p.235-236 și p.269-270.

⁵⁸ Kovách Géza, op. cit., p.55.

⁵⁹ Csánki D., op. cit., vol.1, p.735, p.737 și p.749.

⁶⁰ Márki S., op. cit., p. 427.

⁶¹ Ștefan Pascu, *Voievodatul Transilvaniei*, vol.2, Cluj-Napoca, 1979, p.301.

⁶² Coriolan Suciuc, op. cit., p.228 și p.295.

⁶³ Márki S., op. cit., p.247.

⁶⁴ Ibidem, p.227.

⁶⁵ Șt. Pascu, op. cit., p.90.

⁶⁶ Márki S., op. cit., p.269-270.

⁶⁷ *Studii privind istoria Aradului*, București,1980, p.89.

⁶⁸ Márki S., op. cit., p.269.

În anul 1552, majoritatea localităților din comitatul Zărand au aparținut domeniului Gyula și domeniului Șiria. Moșie mare a fost doar una, cea a văduvei lui Losonczy Istvan. Restul teritoriului a fost împărțit între diferiți mici moșieri care au avut proprietăți aproximativ egale. Apartenențele domeniului Șiria au fost: Szentmárton, Siri, Szentkereszt, Galsa, Aranyág, Csernesz, Nagyráczfalva, Kistráczfalva, Körösbanya, Kápolna, zona Koszond (Chisindia), Kaldova⁷⁰.

Anul 1553

În anul 1553, cătunul Szelestö (Selesthew) din regiunea Kiszindia (Chisindia) era în proprietatea familiei Losonczy⁷¹.

Anul 1566

După anul 1566, prin capitularea cetății Ineului, stăpânirea turcească s-a întins până în zona Vârfurile, unde, comandantul palăncii de aici, Nicolae Ciuceanu, a oprit înaintarea turcilor. Din comitatul Zărand rămăsese neocupată partea de la Hălmagiu în sus, Nicolae Ciuceanu cauzând multe neplăceri turcilor de la Ineu și din zonele ocupate de aceștia pe valea Crișului Alb.

Nicolae Ciuceanu, comandantul palăncii (cetății) din Ciuci (Vârfurile) împreună cu oștenii Tamaș și Mihai Fârtan și treizeci de haiduci au luat prizonier pe spahiul Hasan din Ineu în hotarul Chisindiei și l-au eliberat doar pentru suma de 300 de florini⁷².

Anul 1574

Pe baza defterului alcătuit de begul Halul în 1574, în pertinențele cetăților Dezna și Beliu intrau cătunele din Chisindia (Közönd): Eperjes, Korcsomáros, Szelestye, Văsoaia (Bozój) și Păiușeni (Paüz)⁷³.

În 1574, Chisindia (Közönd, Koszond) intra sub stăpânirea begului Kurt, Păiușeniul (Paüz, Bais) sub stăpânirea spahiului Kamber iar Văsoaia (Vaszoja) numită și Bozój devine proprietatea bulogbașei Berhan⁷⁴.

În 1574, domeniul Keszend (Chisindia) era format din cătunele (crângurile) Gavrány, Csolt, Vályere, Haburecz (Hurez), Prum (Prund), Alsó-Keszindia, Felső-Keszindia (cucerite de begul Kurt) și Pajzsán (cucerit de spahiul Kamber)⁷⁵.

Egregy, crâng lângă Koszond a fost cucerit în 1574 de voievodul Hasszon⁷⁶.

Anul 1601

Crângurile Kurecz (Hurez), Eperges, Csolt și Korcsomárosfalva din domeniul Koszond (Chisindia) erau, în 1601, proprietăți ale lui Stephani Toldy de Szalonta⁷⁷.

Așezarea Sfântului Dionisie a fost amintită prima dată în actul de donație pe care Bathory Gabor, principele Ardealului, îl da lui Toldy Stephani de Szalonta împreună cu localitățile și pustele: Boros-Jenő, Vadász, Nagy et Kis-Nyüved, Gela, Rokszin, Arok, Arcostó, Monyorós, Ujarkos, Monostor, predium Sz.-Dénes, Földes, Vári, Telek, Költs, Dúd, Sebes, Bökény, Ujfalu, Gross, Szelestye, Csolt, Közönd (Chisindia) Felső-Maxin, Bárda, Brusztur, Szlatina, Tekeres, Csigér, Borzova, Felső-Ménes, Zerb, Ples, Zöldes Guranucz, Almás, Plop, Almásd, Bungyesty, Ferecz, Muresd, Terniczesd, Madárzesd, Solymos, Zaturu, Alsó-Zékás, Honczisur, Bunczesd,

⁶⁹ Kovách G., op. cit., p.135.

⁷⁰ Lukinich Imre, *Erdély területi változásai*, Budapest, 1918, p.153.

⁷¹ Márki S., op. cit., p.247.

⁷² Traian Mager, *Ținutul Hălmagiului*, partea I, Arad, 1938, p.50-51; Szalay László, *Erdély és a Porta*, Pest, 1862, p.141-143.

⁷³ Márki S., op. cit., vol.2, p.12; p.161 și p.164, 166; Somogyi Gyula, op. cit., p.147.

⁷⁴ Márki S., op. cit., vol.2, p.164, 166, 169.

⁷⁵ Ibidem., vol.1, p. 235-236 și vol.2, p.166.

⁷⁶ Ibidem., vol.2, p.161.

⁷⁷ Ibidem, p.160-161 și p.164.

Mustesd, Funác, Kápolna, Kápolnicza, Felső-Zékás, existente în comitatul Zărand. (scris în anul 1609 la dorința doamnei Clarae Bánfy și a lui George Toldy în 1609. Divers. Cista 2. fol.2 Nro2.)⁷⁸.

Anul 1605

În 1605, cetatea Șiria a ajuns pe mâna turcilor, dar cu toate acestea, în 1608, Gabriel Bathory a donat-o lui Petnehazy Istvan iar în 1626, Gabriel Bethlen împreună cu soția sa și-au trecut-o cu acte în proprietatea lor, împreună cu următoarele apartenențe: Galsa, Alsó-Aranyág, Közép Aranyág, Felső-Aranyág, Csernesz, Kázmér, Szentkerez, Pankota, Szentmárton, Apa, Feltót, Brusztur, **Koszond (Chisindia)**, Szerb, Meszt, Gyarmat, Pinkó⁷⁹.

Anul 1650

În 1650, domeniul Koszond făcea parte din bunurile principatului transilvan (Tezauriatul), împreună cu 14 sate și anume: Nagy-Csálya, Kis-Csálya, Gabonáz, Siri, Galsa, Kasa, Aranyág, Kalodva, Kázmér, Panád, Szentmárton, Koszond (Chisindia) Makszina (Macxina de Buteni), Csót (Ciolt). Așezările au fost scrise cu grafia originală a documentului⁸⁰. În 1650, domeniul **Koszond (Chisindia)**, fiindcă făcea parte din bunurile tezauriatului, a fost cedat, în întregime, familiei Rokszin⁸¹.

Anul 1651

În înscrisul provenit de la capitulul Cenad, Mesth (Mâsca) era localitate în județul Arad. În 1651, localitatea respectivă a aparținut domeniului lui Gyulay Ferencz împreună cu localitatea câmpenească Șiria și multe alte localități, precum arată înscrisul:

*Inscriptio Oppidi, Siri, Galsa, Mesth, Aranyág, Szerb, Koszond (Chisindia), et Maczina nec non praediorum Alsó-Maczina, Pankota, Filléregyház, Sz-Kerest, Felső-Aranyág et Csernek în de Zarand, item Kasza, Kázmér, Kalodva et Martonos în de Orod Comitatus pro Francisco Gyulay de Marosnémethy 1651. L.R.25.f.405*⁸².

Anul 1715

În biserica greco-orientală (ortodoxă) din Chisindia, pe un **antimis** din altar scria în limba română cu litere chirilice următoarele: *A fost sfințit de prea înaltul mitropolit Martinovits Ioanith prin voia lui Dumnezeu mitropolit al Ineului, Oradiei, Zărandului și Bihorului sub domnia regelui Carol al VI-lea în anul 1715 după nașterea lui Hristos*⁸³.

Primul primar al Chisindiei, despre care s-au găsit înscrisuri oficiale, **s-a numit Drigenilla Balas** și a fost consemnat în Conscripția din anul 1715, când, pentru satul Chisindia, s-a înregistrat un număr de 11 capi de familie⁸⁴.

Anul 1725

Prima informație despre numele unui morar din Chisindia se găsește în scrierile privind viața familiei Gheorghe Popa de Teiuș. În anul 1665, familia Popa din Diod (lângă Teiuș) s-a mutat la Gașsa. Savu Popa din această familie s-a mutat, în anul 1725, la Chisindia, practicând meseria de morar⁸⁵.

⁷⁸ Fábian G., op. cit., p.84-85; Rác Károly, *A Zarándi egyházmegye története*, Arad, 1880, p.164; Ovidiu Someșan, *De la Bucin la Buteni*, Arad, 2005, p.261.

⁷⁹ Lukinich Imre, op. cit., p.356.

⁸⁰ Márki S., op. cit., vol.2, p.98 și p.208-209.

⁸¹ Ibidem, p.161.

⁸² Fábian G., op. cit., p.8; Rác K., op. cit., p.213.

⁸³ Parecz Istvan, op. cit., p.14-15; Márki S., op. cit., vol.2, p.748; Somogyi Gyula, op. cit., p.147.

⁸⁴ Magyar Országos Levéltár Budapest, *Conscriptio 1715*.

⁸⁵ Traian Terebențiu, *Gheorghe Popa de Teiuș*, Arad, 1927, p.8-10.

Anul 1732

În 11 decembrie 1732, regele Carol VI dădea serenisimului Raynald, duce de Modena, districtele camerale Ineu și Arad din comitatele Zărand și Arad.

În districtul cameral al Ineului, satele donate au fost: *Aldjest, Almás, Alsó-Csily, Alsó-Krokna, cum Sára, Arok, Berendia, Berza, Bodjest, Bohány, Boros-Jenő cum Mokra, Bunczesgy, Butyin, Csiger, Dézna, Diéts, Dombrovicza, Doncsén, Dulcs, Fényes, Felső-Csily, Felső-Krokna, Govosdia, Grosch, Gurahoncz, Gurba, Illáncz, Hodos, Hold, Járkos, Járkostó, Józás, Józásahely, Ignesty, Kakaró, Kontrató, Kápolna, Velkanna, Kertes, **Kis-India**, Kujed, Kujersd, Láz, Lugozó, Lunka, Madrizesd, Ménes, Minyád, Mézes, Monyásza, Monyoró, Mozesgy, Moszeszi, Nadalbesty, Nyágra, Ples, Plop, Prezesty, Revetis, Rosia, Szakács, Szelezsán, Szaturó, Sebes, Szerp, Szerény, Silingyia, Sikola, Szlatina, Solymos, Szuszan, Vallemáre, Zemerzel, Zimbró, et Zöldes*⁸⁶.

În articolul *Un interesant Recensământ al domeniului regal și cameral al Aradului* din revista *Hotarul*⁸⁷ se găsesc informații despre domeniul de Modena, împărțit inițial în două districte, apoi în șase plăși egale și o câmpie. Cele șase plăși erau: Boroș-Ineu, Chișineu, Zerindul Mare, Buteni, Pâncota, Miniș și câmpia Bătania. Plasa Buteni cuprindea 65 de sate întregi și era împărțită în patru districte (cnezate) și anume: Buteni, Sebiș, Crocna, Bonțești.

Cnezatul Buteni cuprindea satele: Buteni, Groși, Barda, Chisindia, Văsoaia, Minișel, Minișu de Sus și Bârsa.

În 11 decembrie 1732, prințul Rynaldo de Modena a primit de la împăratul Carol VI al Ungariei 122 de sate și 82 de puste în comitatul Arad și Zărand, printre ele numărându-se și Kis-India (Chisindia). Districtul Ineu, care cuprindea și satul Kis-India, se întindea până la Gura-Văii, unde era granița dintre Ardeal și Ungaria⁸⁸.

Anul 1744

În 26 septembrie 1744, conducerea comitatului Arad și-a ținut adunarea în orașul de câmpie Zărand, pe teritoriul comitatului Zărand.

Acolo a fost luată la cunoștință înștiințarea Consiliului Locumtenențial Regal Ungar, prin care regina Maria Tereza a dispus, în mod special, anexarea districtelor (cercurilor pretoriale) Ineu și Zărand ale comitatului Zărand la țara Ungariei, în baza articolului de lege 18 din anul 1741, cu considerente la administrație și impozitare.

În 1744, cercul Ineului era format din satele: Silingyia, Lugozó, Kavna, Krszta-Menyés, Felső-Ményes, Cujed, **Kis-India**, Buttyn, Barda, Gros, Vaszoja, Bersza, Algeszt, Monyoró, Jarkosztó, Jarkos, Hodos, Bonczesti, Gyurahoncz, Honczisor, Sszaturó, Zölgyes, Solymos, Madrizesti, Szakas, Musztesti, Szerb, Fölsoő-Csilly, Alsó-Csilly, Plop, Plés, Bogyest, Almás, Lunka, Kakaró, Rekszig, Sebes, Kertes, Szukzány, Nadalbesty, Nyágra, Szlatina, Monyasza, Dézna, Dulcele, Zimbro, Holt, Mezes, Praedium Kocsoba, Oppidum-Jenő, Boksig, Kontrató, Gurba, Sikula, Cseger⁸⁹.

Anul 1746

Conform Conscriptiei din 1746 așezarea (possessio) Kizingia avea un număr de 53 familii, câte 4 cu numele de Pajsan și Raska, câte 3 cu numele de Hatko, Halmagyan și Mjercsa și câte 2 cu numele Korna, Tamaș, Luca, Irina, Csuta, Morcan și Kernacz⁹⁰.

⁸⁶ Fábian G., op. cit., p.209-210; Márki S., op. cit., vol.2, p.304-305.

⁸⁷ E. Găvănescu, *Un interesant recensământ al domeniului regal și cameral al Aradului* [în] *Hotarul*, Arad, anul 1933, nr.7, p.3-5.

⁸⁸ Fábian G., op. cit., p.209-210; T. Mager, op. cit., p.11.

⁸⁹ Márki S., op. cit., vol.2, p.358.

⁹⁰ Gheorghe Ciuhandu, *Românii din câmpia Aradului de acum două veacuri*, Arad, 1940, p.192-194.

În 1746, comitatului Zărand, format din patru zone (cercuri): Zărand, Ineu, Hălmagiu și Brad, i-au fost luate cele mai frumoase două zone: Zărand și Ineu; din zona Ineu făceau parte Chisindia și Văsoaia⁹¹.

Conform conscripției lui Ciuhandu, în Chisindia funcționau cinci mori pe apă iar în crângul Păiușeni trei dube (pive) pentru prelucrarea țesăturilor din lână (pănurilor) și erau înregistrați 58 capi de familie⁹².

În conscripția din anul 1746, la Chisindia au fost înregistrate următoarele animale: juncani - 20, boi -69, vaci -58, catări -3, porci -116, oi -31 și 29 de capre⁹³.

Anul 1755

Conform Conscripției din 1755 a episcopului Sinesie Jivanovici, Chisindia din protopopiatul Buteni cuprindea următoarele cătune: Huhurez, Valea Rea, Crâșmărești, Csolt (Ciolt), Apriaș (Frăgărie), Voimirești (Țarina Voimireșteană la Păiușeni) Păiuș, Prundu, Găura(ni), Chisindia de Jos și Chisindia de Sus⁹⁴.

Crângurile Găurani, Ciolt, Valea Rea, Hurez, Apriaș, Crâșmărești, Chisindia de Jos și Chisindia de Sus vor forma satul Chisindia. Crângurile Prundu, Păiuș și Voimirești vor forma satul Păiușeni.

În conscripția bisericească din 6 aprilie 1755, episcopul Sinesie Jivanovici dădea pentru protopopiatul Buteni al Eparhiei Aradului un număr de 88 de poziții. La poziția 76, Chisindia era menționată cu 35 de case, iar la pozițiile 77-85, fără biserică, au fost notate cele 9 filii ale satului, cu număr de case după cum urmează: Apriaș (7 case), Voimirești (7 case), Crâșmărești (5 case), Prund (9 case), Huhurez (4 case), Valea Rea (5 case), Ciolt (7 case), Găura(ni) (15 case), Păiuș (8 case).

Satul Văsoaia, notat la poziția 86, avea 24 de case și o biserică veche de lemn, nesfințită. Dintre parohiile protopopiatului Buteni, Chisindia avea cele mai multe filii (9) urmată de Feniș (7), Hălmagiu și Neagra (fiecare câte 5)⁹⁵.

Anul 1757

Copistul de cărți religioase I. P. Muncăceanul locuia și copia cărți în casa preotului Dimitrie Oprici din Chisindia. La sfârșitul unui exemplar din *Molitfelnicul* tipărit la Târgoviște în anul 1713, el a adăugat un manuscris care conține *Cazania despre chinurile Sfintei Vinerii (Legenda Vinerii), Cazania la 15 zile al lunii iulie, Învățătura sufletului celui drept și Molitva blestemului*⁹⁶. Manuscrisul⁹⁷ executat în Chisindia se află în colecția particulară a autorului acestei monografii.

În Chisindia, copistul I. P. Muncăceanul a redactat și *Începătura leacurilor pentru multe boli scoasă de orăciuni*” care a intrat și în atenția mitropolitului Vasile Mangra⁹⁸.

După 1757, când a locuit tot în casa preotului Dimitrie din Chisindia, dascălul copist I. P. Muncăceanul a vândut lui Toma Ilie din Chisindia și soției acestuia, Anuța, o *Cazanie*, pe care cei doi au dăruit-o popii Dimitrie, de pomană pentru sufletele lor.

Ulterior, *Cazania* a ajuns la biserica din Remetea, lângă Beiuș, apoi în folosința lui Ștefan Lupșa și a lui Vasile Frențiu⁹⁹.

⁹¹ Kozma Pál, *Zaránd-vármegye leirása*, Cluj, 1848, p.6-8; *Aradul, permanență în istoria patriei*, Arad, 1978, p.190.

⁹² Gh. Ciuhandu, op. cit., p.192-194.

⁹³ Ibidem.

⁹⁴ Pavel Vesa, *Episcopia Aradului. Istorie. Cultură. Mentalități (1706-1918)*, Cluj-Napoca, 2006, p.700-702.

⁹⁵ Ștefan Lupșa, Gheorghe Lițiu, *Istoria Eparhiei Aradului*, L.II, fascicola 1, vol.2, Arad, 1968, p. 438, 447-449.

⁹⁶ Florian Dudaș, *Vechile manuscrise românești din Țara Bihorului*, vol.1, *Începuturile și biruința scrisului românesc*, Oradea, 2007, p.111.

⁹⁷ *Molitfelnicul*, Târgoviște, 1713, aflat în colecția particulară a autorului Vasile Faur.

⁹⁸ F. Dudaș, op. cit., p. 114; Marius Eppel, *Un mitropolit și epoca sa. Vasile Mangra (1850- 1918)*, Cluj-Napoca, 2006, p.137.

⁹⁹ Șt. Lupșa, Gh. Lițiu, op. cit., p.120; F. Dudaș, op. cit., p.111-112.

Anul 1759

Episcopul Sinesie Jivanovici a transmis parohiilor din episcopia sa acceptul privind ordinul conducerii comitatelor de a se trage clopotele bisericilor dimineța și seara pentru a vesti credincioșilor ora începerii și terminării activităților gospodărești și alte evenimente din parohie¹⁰⁰.

Anul 1766

Conscripția dicală din 1766 a înregistrat pentru cătunele satului Chisindia un număr de 102 familii de *iobagi cu casă și pământ* care aveau în proprietate 380 de porci, 219 oi, 98 de vaci de mulș, 20 de cai de tracțiune și 100 de boi de jug¹⁰¹.

Anul 1767

În anul 1767, în parohia Chisindia din protopopiatul Buteni slujea preotul Dimitrie Oprici, născut în localitatea Tetiș, din zona Huedinului, sat cu 442 de locuitori și 85 de case în anul 1920¹⁰².

Anul 1771

În Conscripția urbarială a satului Chisindia din anul 1771, sat aparținător ducelui de Mutina s-a înregistrat un număr de 189 gospodării și 101 familii care aveau pruniști în pământul arabil¹⁰³.

Anul 1782

În 1782, cele opt crânguri din zona Chisindiei (Gavrány, Csolt, Vályere, Haburecz, Aprias, Korcsomárosfalva, Felső-Keszindia, Alsó-Keszindia) au cerut administrației maghiare aprobarea de a se muta la un loc, punând astfel bazele vetrei sistematizate a satului Chisindia.

A avut loc, totodată și o separare a crângurilor din Valea Prundului, care vor forma satul Păiușeni. Conform datelor din Registrul Comitatului Arad, crângurile care au pus bazele localității Păiușeni au fost: Voimirești, Păiuș și Prundu, așezate pe Valea Prundului (Păiușeniului), în sensul de curgere a apei: Prundu, Păiuș, Voimirești. **Satul Păiușeni a primit independență administrativ-teritorială în anul 1869¹⁰⁴.**

Împărăteasa Maria Terezia a stabilit perioada 1782-1784 pentru strămutarea, comasarea și sistematizarea cătunelor și satelor, perioadă întreruptă de răscoala lui Horia¹⁰⁵.

Anul 1784

Într-un act de corespondență din 8 iulie 1784 între comitatul Arad și cel al Bihorului, se pomenește despre sistematizarea așezărilor care au casele risipite și despre mutarea cătunelor satului Chisindia¹⁰⁶.

Anul 1787

În anul 1787, în Chisindia, după *contragerea cătunelor* spre aceeași vatră, satul număra 272 de case, locuitorii vorbind limba română iar de religie fiind ortodocși¹⁰⁷.

¹⁰⁰ Șt. Lupșa, Gh. Lițiu, op. cit., vol.2, fascicola 1, p.393-395.

¹⁰¹ Complexul Muzeal Arad, *Conscripția Dicală din anul 1766*, manuscris nenumărat.

¹⁰² I. D. Suci, Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol.1, Timișoara, 1980, p.300; C. Martinovici, N. Istrati, *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, 1921, p.259.

¹⁰³ D.J.A.N.A., *Conscripția satului Chisindia din anul 1771*, fond P.J.A., seria C.U., *Urbarium 1771*; Pruniști, dosar 27 (1771-1834), f.22-24.

¹⁰⁴ Márki S., op. cit., vol.1, p.235-236.

¹⁰⁵ Șt. Lupșa, Gh. Lițiu, op. cit., vol.2, fascicola 4, p.33-34; O. Someșan, op. cit., p.182-183.

¹⁰⁶ Eudoxiu de Hurmuzachi, op. cit., vol.15, *Acte și scrisori*, partea a 2-a (1601-1625), București, 1913, p.1751; Gheorghe Gorun, *Răscoala lui Horia în comitatul Bihor*, vol.1, Cluj-Napoca, 2000, p.114; Vasile Faur, *Țara Zărandului. Conscripții. Cronică. Documente. Imagini*, Arad, 2014, p.485.

¹⁰⁷ Nicolae M. Popp, *Crișana și Maramureșul în conscripția iosefină*, București, 1947, p.51.

Anul 1791

Conscripția întocmită de administrația vremii consemnează un număr de 250 de familii și doi preoți¹⁰⁸.

Anul 1797

Este anul în care **s-a semnat primul contract școlar pentru școala din satul Chisindia**¹⁰⁹.

Anul 1799

Kiszindia este menționat ca sat valah ale cărui cătune (crânguri) nu erau încă sistematizate în întregime. În sat, menționează documentul, vecinii obișnuiau să se viziteze *pe spinarea calului* iar locuitorii crângurilor aveau mori și dube (pive) și comercializau scânduri și țuică¹¹⁰.

Anul 1800

Preoții bisericii de lemn din Țânțârini încep scrierea protocoalelor (matricolelor) pentru născuți și decedați. Matricole anterioare acestui an nu s-au păstrat¹¹¹.

Anul 1805

Chisindia cu cele opt cătune ale sale risipite pe dealurile dintre trei văi **a fost declarată localitate sistematizată**, prin mutarea, în marea majoritate, a locuitorilor din crânguri (cătune) pe ulițele de pe Dealul Bisericii¹¹².

Anul 1806

În înscrisurile vremii, la Chisindia se semnalează *un deal de cretă*, referirea făcându-se la terenurile calcaroase din zona Varniță a locului numit de localnici Ogrez¹¹³.

Anul 1808

De la marginea satului, declarat sistematizat în anul 1805, biserica de lemn din vechiul cimitir (Țânțârini) a fost mutată, în anul 1808, în mijlocul satului, pe Dealul Bisericii¹¹⁴.

Anul 1810

I. Pechata, inspector școlar, a numit la Chisindia, în postul de învățător, pe **Nicolae Paulovici, primul învățător cunoscut al satului**¹¹⁵. Înainte de acesta, activitatea de educare școlară (învățământul) se făcea de către preoți.

Anul 1814

Episcopul Timișoarei, *Prea Sfântul Domn Ștefan Avacumovici*, a dat preotului Moise Iov (Moisie Iobb) sfânta diaconie pentru parohia Buteni, de unde, în anul 1819 a fost mutat ca paroh în satul Chisindia¹¹⁶.

Anul 1815

În anul 1815, preotul Bucatoș Gavril a sfințit biserica de lemn acoperită cu șindrilă, situată în mijlocul satului sistematizat¹¹⁷.

¹⁰⁸ D.J.A.N.A., *Conscripția satului Chisindia din anul 1791*, fond P.J.A., seria C.U., Urbarium 1791.

¹⁰⁹ Vasile Popeangă, *Un secol de activitate școlară românească în părțile Aradului (1721-1821)*, Arad, 1974, p.119.

¹¹⁰ Vályi Andras, op. cit., p.372.

¹¹¹ Lazăr Oprea, *Cronica Bisericii parohiale din comuna Chisindia*, 1907, mss. nenumerotat.

¹¹² Șt. Lupșa, Gh. Lițiu, op. cit., vol.2, fascicola 4, p.34; O. Someșan, op. cit., p.182-183; Somogyi Gyula, op. cit., p.146.

¹¹³ Márki S., op. cit., vol.2, p.852.

¹¹⁴ L. Oprea, op.cit.; Pavel Vesa, op. cit., p. 593.

¹¹⁵ V. Popeangă, op. cit., p.119.

¹¹⁶ D.J.A.N.A. Registrul matricol *Însemnarea celor ce răposază*, Chisindia, 1819-1835. (în continuare *Registrul matricol*).

Anul 1819

În 9 februarie 1819, diacul Moise Iov (Iovița) s-a mutat din Buteni în Chisindia, ca administrator și apoi paroh, fiind numit de Iosif de Putnic, episcopul Pakrațului și *administratorul văduvitei episcopii a Aradului*¹¹⁸.

Anul 1821

În cel mai vechi Registru Matricol Parohial Bisericesc de la Chisindia, păstrat până în zilele noastre, în ziua de 18 iunie 1821, preotul Moise Iov a făcut prima înregistrare a unui decedat, *robul lui Dumnezeu Pantea Crăciun*¹¹⁹.

Anul 1824

În 7 noiembrie 1824, domeniile Apateu, Buteni și Chisindia au ajuns în proprietatea baronului Dietrich Ioszeph, prin căsătoria acestuia cu Bera Anna Clara, văduva lui Bohus Ianos, domnul de pământ din Șiria¹²⁰.

Anul 1828

Conform Conscripției din 1828¹²¹, în localitatea Chisindia era un număr de 296 de case. Au fost recenzați 300 capi de familie și 1331 de suflete, dintre care 625 de locuitori erau cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani. Satul comasat pe deal și împrejurimile lui avea biserică.

Conscripția anului consemnează în satul Chisindia un număr de 18 meseriași, în timp ce la Buteni erau 10 meseriași iar la Sebiș 7 meseriași.

Anul 1835

În 15 martie 1835, preotul Șerb Ivantie lăsa o semnătură proprie (m. p.) pe coperta registrului parohial al decedaților, consemnând existența lui ca preot în Kolt-Kiszindia (Ciolt-Chisindia)¹²².

Anul 1843

Chisindia era o localitate cu 2131 de locuitori, 463 de familii și 22 de școlari¹²³.

Anul 1847

La Ineu, Șilindia și Chisindia (Păiușeni) se producea postav și se confecționau pături dar postavul de cea mai bună calitate se producea la Timișoara¹²⁴.

Anul 1851

Chisindia a fost menționată ca sat românesc în comitatul Arad, având biserică proprie. Se întindea pe o suprafață deluroasă mare¹²⁵.

Anul 1855

În 1855, lângă Biserica din Deal, de lemn, cu hramul *Duminica Floriilor*, s-a construit o biserică din piatră albă, acoperită cu șindrilă¹²⁶.

¹¹⁷ L. Oprea, op. cit.; P. Vesa, op. cit., p. 710.

¹¹⁸ D.J.A.N.A. *Registrul matricol*.

¹¹⁹ D.J.A.N.A. *Registrul matricol*, p.1, poz. nr.1.

¹²⁰ Arhiva Primăriei Chisindia; Arhiva C. F. Gurahonț; Marki S., op. cit., vol.2, p.671; Somogyi Gyula, op. cit., p.147.

¹²¹ Kovách Géza, *Conscripția satelor arădene din 1828*, [în] *Ziridava*, vol.15-16, Arad, 1987, p.121-122; Ludovico Nagy, *Notitiae politico geographico-statisticae inclyti regni Hungariae, Partiumque eidem adnexarum*, vol.1, Budae, 1828, p.3.

¹²² D.J.A.N.A. *Registrul matricol*, coperta 1.

¹²³ Aloysium Reesch de Lewald, *Universalis Schematismus Ecclesiasticus*, Budae, 1843-1844, p.24.

¹²⁴ Fényes Elek, *Magyarország leirása*, vol.2, Pesten, 1847, p.426.

¹²⁵ Idem, *Magyarország geographiai szótára*, vol.2, Pesten, 1851, p.227.

Anul 1857

În satul Chisindia, în anul 1857 trăia un număr de 2152 de locuitori¹²⁷.

Anul 1865

În Chisindia, s-a născut Iustin Ardelean, avocat, ziarist și scriitor, proprietarul și directorul ziarului umoristic *Vulturul Ardelean*, chisindanul ajuns în anul 1922 la rangul administrativ de prefect al județului Bihor¹²⁸.

Anii 1868-1869

Conform recensământului din anul 1869, în satul Chisindia au fost recensate 1626 de suflete și 379 de familii care trăiau în 341 de case¹²⁹.

Anul 1870

Chisindia era un sat cu 1626 de locuitori¹³⁰. Prințul Szulkovsky Ioszeff s-a întabulat cu 24 locuri de casă și grădini în vatra satului Chisindia, ca moștenire din partea baronului Dietrich Ioszeff, al cărui nepot era. Prințul mai avea în Chisindia o moară pe apă și un gater în țarina Hatkoeștilor sau Ogrez, unde se găsește locul numit Varniță¹³¹.

Istoricul maghiar Parecz¹³² arată în scrierile sale că, la marginea Chisindiei exista un cimitir unde morții se înmormântau în poziție chircită, șezând, împrejmuiți cu pietre (bolovani) așezate în formă circulară, nu departe de o mină de aur unde, probabil, se îngropau și minerii morți în mină.

Anul 1872

Chisindia făcea parte din plasa Buteni a comitatului Arad, organizat administrativ în 11 plăși, după cum urmează: Arad, Pecica, Radna, Săvârșin, Șiria, Agriș, Sebiș, Ineu, Buteni, Chișineu Criș, Elek.

Plasa Buteni cuprindea următoarele 22 de sate: 1.Almaș, 2.Aldești, 3.Buteni, 4.Bodești, 5.Bonțești, 6.Buceava, 7.Bârsa, 8.Cil, 9.Gurahonț, 10.Hodiș, 11.Honțisor, 12.Chisindia, 13.Căcărau, 14.Cuied, 15.Mustești, 16.Mădrigești, 17.Păiușeni, 18.Satu Rău, 19.Secaci, 20.Văsoaia, 21.Voivodeni, 22.Zeldiș¹³³.

Anul 1880

Biserica din piatră, construită în anul 1855, a fost demolată și s-a început construirea unei noi biserici, tot din piatră, terminată și sfințită în anul 1888, de către protopopul Constantin Gurban¹³⁴.

La recensământul din 1880, în Chisindia erau 306 case și 1507 locuitori, satul făcând parte din plasa Sebiș (cu 49 de localități) a comitatului Arad¹³⁵.

¹²⁶ L. Oprea, op. cit.; D.J.A.N.A., fond E.O.R.A., *Acte școlare*, seria IV, dosar 84/1855, f.69.

¹²⁷ Gaal Jenő, *Aradvármegye és Arad szabad királyi város*, Arad, 1898, p.40.

¹²⁸ Arhiva Primăriei Chisindia. Acte de stare civilă; Féher Dezső, *Bihar-Biharmegye, Oradea-Nagyvárad kultur története és öregdiákjainak. Emlékkönyve*, Oradea, 1935-1937, p.499; Aurel Tripon, *Monografia almanah a Crișanei*, Oradea, 1936, p.46

¹²⁹ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1869*, Cluj-Napoca, 2008, p.42; Márki S., op. cit., vol.2, p.750; Somogyi Gyula, op. cit., p.147.

¹³⁰ Gaal J., op. cit., p.40.

¹³¹ Arhiva Primăriei Chisindia; Arhiva C.F. Gurahonț; Márki S., op. cit., vol.2, p.671.

¹³² Parecz Istvan, op. cit., p.9 și 14.

¹³³ O. Someșan, op. cit., p.365.

¹³⁴ L. Oprea, op. cit.

¹³⁵ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Cornelia Mureșan, *Recensământul din 1880. Transilvania*, Cluj-Napoca, 1997, p.32; Gaal J., op.cit., p.40; Corneliu Pădureanu, *Populația comitatului Arad în sec. Al XIX-lea*, Arad, 2003, p.315.

În Chisindia, s-a născut Mihai Mihuț, preot și dascăl, absolvent al Preparandiei din Arad în anul 1900¹³⁶.

Anul 1888

Pentru biserica din piatră, nou construită pe dealul din mijlocul satului, se turna un clopot mare în fabrica lui Ifigiu Honig din Arad. Biserica a fost sfințită de protopopul Constantin Gurban al Buteniului, asistat de protosinghelul Ioan Papp și de vreo șase preoți din zonă.

Antistia (conducerea) satului Chisindia era formată din:

Hălmăgean Florea - jude (primar),
Iuliu Zarandî - notar comunal,
Atanasie Brădean - preot,
Filimon Ardelean, Ilie Cornea - învățători¹³⁷.

Anii 1850-1890

În Chisindia, în 1857 erau 2152 locuitori, în 1870 erau 1626 locuitori, în 1880 erau 1507 locuitori iar în 1890 erau 1624 locuitori¹³⁸.

Anul 1890

În curtea Bisericii din Deal, s-a ridicat și s-a sfințit o cruce de piatră la stăruința dascălului Filimon Ardelean, a judeului comunal Teodor Crișan, a preoților Atanasie Brădean și Lazăr Oprea și cu sprijinul tuturor credincioșilor din parohie¹³⁹.

În 1890, Ministerul de Interne Maghiar (Ministerul Administrației Ungariei) a dispus ca, pentru Chisindia, să se folosească numele de Keszend pentru a înlocui diversele nume (Kosond, Közönd, Kuzund, Kuszund, Koszond, Kuzynd, Kuszyn, Kewzend, Kiszindia, Kizingya), folosite în administrația locală și centrală¹⁴⁰.

Comitatul Arad a fost organizat administrativ în 10 plăși: Arad, Ineu, Sebiș, Elek (Ungaria), Chișineu Criș, Hălmăgiu, Pecica, Radna, Târnova, Șiria. Satele Chisindia, Păiușeni și Văsoaia aparțineau plășii Sebiș, care avea un număr de 49 de localități¹⁴¹.

La recensământul din 1890, Chisindia a avut recenzați 1624 de locuitori, un număr de 334 de case și 14741 iugăre de teren.

Anul 1892

În 13 ianuarie 1892, chisindanul Iustin Ardelean a fondat la Oradea ziarul umoristic *Vulturul* care, după *Unire*, a apărut sub numele de *Vulturul Ardelean*¹⁴².

Anul 1893

La Biserica din Deal s-a înființat un *fond de bucate* pentru a stoca cerealele din pământurile pe care le avea biserica în proprietate. În anul 1907, erau stocate un număr de 340 șinice de cereale¹⁴³.

Anul 1895

Chisindia era o comună mică, în zona Sebiș din comitatul Arad, cu 1624 de români ortodocși și 334 de case, 14741 holde cadastrale. Judecătoria teritorială, finanțele, stația de telegraf

¹³⁶ Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă*; Arhiva Școlii Generale Chisindia.

¹³⁷ L. Oprea, op. cit.

¹³⁸ Gaal J., op. cit., p.40.

¹³⁹ L. Oprea, op. cit.

¹⁴⁰ Márki S., op. cit., vol.1, p.235-236.

¹⁴¹ Corneliu Pădureanu, op. cit., p.69; Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1890 și recensământul țiganilor din 1893. Transilvania*, Cluj-Napoca, 2009, p. 49; Gaal J., op. cit., p. 40.

¹⁴² Viorel Faur, *Cultura românilor din Bihor (1849-1918)*, Oradea, 1992, p.167-168; Féher D., op. cit., p.499.

¹⁴³ L. Oprea, op. cit.

și poșta se aflau la Buteni. În sat au fost recenzate 745 de ovine, 396 caprine, 528 cornute și 2011 porcine¹⁴⁴.

Rașca Indreica zis Bena, a donat o porțiune de teren din grădina sa pentru construirea Bisericii Baptiste. Anul este considerat începutul credinței baptiste în sat. În perioada 1895-1908, când s-a clădit biserica, serviciile religioase baptiste se țineau în casa particulară a lui Suba Alexandru (zis Pocăitu) din Ulița Subești, nr.137¹⁴⁵.

Chisindanii aveau în proprietate următoarele animale: 528 de bovine, 396 caprine, 745 ovine, 2011 porcine și 93 cabaline¹⁴⁶.

Anul 1898

Chisindia era comună din comitatul Arad, cu 1760 de locuitori, 14741 iugăre cadastrale, din care 9890 aparțineau domeniului principelui Sulkowsky.

Comuna avea o biserică frumoasă, zidită în 1888 și o școală cu doi învățători. Locuitorii se ocupau cu agricultura, creșterea vitelor și, îndeosebi, cu pomăritul¹⁴⁷.

Suba Alexandru (zis Pocăitu), născut în 1855, a fost primul chisindan botezat al Bisericii Baptiste, urmat apoi, în botez, la anul 1899, de Ruja Vasile și Tamaș Vasile¹⁴⁸.

Anul 1900

Mihai Mihuț, născut în Chisindia, preot și dascăl, a absolvit cursurile preparandiale din Arad în anul 1900, slujind până la moarte școala și biserica din Chisindia¹⁴⁹.

La recensământul din anul 1900, în Chisindia s-a înregistrat un număr de 1723 de suflete, 888 de bărbați și 835 de femei; 202 locuitori erau știutori de carte¹⁵⁰.

În anul 1900, în Chisindia, din cele 399 case, 219 erau acoperite cu paie; 393 de case aveau pereții din chirpici (văiuguri în grai local) și lemn¹⁵¹.

Anul 1901

Cimitirul satului s-a mutat în noul amplasament din Târșari, pe locul unei mici păduri defrișate. În vechiul cimitir (Țânțarini) se mai păstrează o cruce de piatră cu înscrisuri ce nu pot fi citite astăzi și o troiță de lemn¹⁵².

S-a construit și s-a dat în exploatare calea ferată forestieră Sebiș-Chisindia-Păiușeni, cu ajutorul căreia s-a transportat lemnul exploatat din pădurile comunei la depozitul din Sebiș (zona fostului S.M.A.). Construcția fostei gări private mai există și astăzi (clădirea de lângă actualul depozit de materiale refolosibile R.E.M.A.T.)¹⁵³.

Anul 1903

S-au făcut reparații și s-a sfințit Biserica din Deal¹⁵⁴.

¹⁴⁴ Traian Rotariu, Maria Semeniuc și Mezei Elemer, op. cit., p. 49; *A Magyar Korona országainak Helysegnevtara*, Budapesta, 1895, p.324; *Magyar Statisztikai Közlemények. Állatlétszáma az 1911-ik évi február hó 28-iki állapot szerint*, vol.41, Budapesta, 1913, p.694-697 (în continuare *M. St. Közl.*).

¹⁴⁵ informator Tulea Teodor (n.25 ian.1928, Chisindia).

¹⁴⁶ *M. St. Közl.*, vol.41, p.694.

¹⁴⁷ C. Diaconovich, *Enciclopedia română*, vol.1, Sibiu, 1898, p.812; Gaal J., op. cit., p.692-693.

¹⁴⁸ informator Tulea Teodor (n.25 ian.1928, Chisindia).

¹⁴⁹ Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă*; Arhiva Școlii Generale Chisindia.

¹⁵⁰ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1900. Transilvania*, Cluj-Napoca, 1999, p.81;

Varga E. Arpad, *Arad megye telepuleseinek etnikai megoszlása százalek szerint*, format electronic, p.22.

¹⁵¹ T. Rotariu, M. Semeniuc, Mezei E., op. cit., p.80; *M. St. Közl.* vol.1, 1900, Budapesta, 1902, p.332-333; Corneliu Pădureanu, op. cit., p.316.

¹⁵² informator Ioan Brădean, zis Brădeanu (n. 1 iulie 1921-m. 26 mai 2012, în Chisindia).

¹⁵³ informator Radu Teodor, zis Liuru, (n. 9 mart.1927, în Chisindia).

¹⁵⁴ *Protocolul despre ședintele Sinodului Eparhial din Diecesa Românească Greco-Orientală a Aradului*, Arad, 1904, p.78.

Anul 1904

Iustin Ardelean, născut în Chisindia, fiul dascălului Filimon Ardelean, a susținut la Oradea examenul de absolvire la Academia de Drept. Obținând licența în drept, în anul 1904 și-a deschis în Oradea un birou de avocat¹⁵⁵.

Chisindia, comună care făcea parte din cercul Boros-Sebiș, avea 1723 de locuitori, din care 1683 erau români¹⁵⁶.

Anul 1907

Preotul Lazăr Oprea a scris *Cronica Bisericei Parohiale din comuna Chisindia*, menționând un număr de 1792 suflete¹⁵⁷.

Conform unui șematism, din totalul sufletelor din sat, 1682 de credincioși erau ortodocși¹⁵⁸.

Anul 1908

Lazăr Oprea, dascăl și preot la Biserica din Deal a satului a înaintat un referat *onorabilului consistoriu* prin care cerea construirea Școlii din Vale, terminată în anul 1926. Pe deal, lângă biserică, funcționa școala confesională, cu locuință pentru dascăli¹⁵⁹.

Anul 1909

Moșia printului Szulkovski din comuna Chisindia cuprindea 3394 iugăre și 1191 stânjeni pădure, 64 iugăre și 1565 stânjeni pășune și alte terenuri, în suprafață de 53 iugăre și 4000 stânjeni¹⁶⁰.

Cei doi preoți greco-răsăriteni (ortodocși) din Chisindia aveau, fiecare, ca *bunuri cuvenite* următoarele suprafețe de pământ arabil în folosință: unul, 25 h.c. (holde cadastrale) și 200 stânjeni pătrați iar celălalt 24 h.c. și 560 stânjeni pătrați și, în plus, fiecare, câte o grădină de 600 stânjeni pătrați¹⁶¹.

Învățătorului greco-răsăritean român îi revenea o grădină de 500 stânjeni pătrați, iar notarul avea în posesie 11 h.c. și 400 stânjeni pătrați teren arabil și 5 h.c. și 860 stânjeni pătrați teren pentru fânețe¹⁶².

La Judecătoria Regală Ineu, secția Carte Funciară, a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra suprafeței de 112 m.p. teren pentru o moară țigănească și colna pentru fabricat rachiu, moară numită mai târziu Moara lu' Nucu, aflată în zona Subeștilor. În același an, s-au înregistrat și cererile pentru celelalte mori din sat, Moara Cârnațască, Moara Lușcănească și Moara Mercească.

Chisindia (Kiszindia) era sat din cercul Boros-Sebiș, comitatul Arad¹⁶³.

Anul 1910

Conform recensământului din anul 1910, în sat s-au înregistrat 394 de gospodării care aveau un număr de 50 de case acoperite cu șindrila sau lemn, 147 acoperite cu paie și 197 acoperite cu țiglă. Un număr de 363 de case erau construite din lemn¹⁶⁴.

În Chisindia, s-a născut Mercea Gheorghe, zis Georgiță, combatant anticomunist în grupul condus de Gligor Cantemir pe valea Crișului Alb. În luptele cu securitatea din anul 1952, a fost

¹⁵⁵ Féher D., op. cit., p.499.

¹⁵⁶ Ioan Russu Șirianu, *Românii din statul ungar*, Arad, 1904, p.79.

¹⁵⁷ Lazăr Oprea, op. cit.

¹⁵⁸ *Schematismus cleri diocesis csanádiensis pro anno domini MCMVII (1907)*, Timișoara, 1907, p.52.

¹⁵⁹ D.J.A.N.A.- P.O.R. Buteni, dosar 2/1908-1910, p.17.

¹⁶⁰ Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁶¹ Idem.

¹⁶² Idem; Arhiva C.F. Gurahonț.

¹⁶³ Silvestru Moldovan, Nicolae Togan, *Dicționarul numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria*, Sibiu, 1909, p.57; Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁶⁴ T. Rotariu, M. Semeniuc, Mezei E., *Recensământul din 1910. Transilvania*, București, 1999; *M. St. Közl.*, vol.1, *Anul 1900*, Budapesta, 1902, p.334-335; Varga E. Arpad, op. cit., p.22.

împuşcat în picior dar a scăpat din încercuirea și atacul de la Ciuhad, fiind trădat și prins, mai târziu, în satul Păiușeni. Condamnat la 18 ani de pușcărie, a executat 12 ani, fiind eliberat în anul 1964¹⁶⁵.

S-a înființat în Chisindia **primul cor bisericesc** sub îndrumarea lui Costea Manea din Chizătău (Banat), care a instruit și **prima echipă de călușari ai satului**. După instruire, conducerea corului bisericesc a preluat-o chisindanul Ioan Cornea (zis Bălu)¹⁶⁶.

Anul 1911

La recensământul animalelor din 1911, în Chisindia, cei 338 de proprietari de animale aveau înregistrate: 773 de bovine, 147 cabaline, 581 caprine, 2044 ovine și 248 porcine. Din 773 de bovine înregistrate, un număr de 208 capete erau vaci pentru muls, iar din 149 de viței fâtați, au fost sacrificați pentru consum propriu, un număr de 3 capete¹⁶⁷.

În satul Chisindia au fost recenzate 394 de case¹⁶⁸.

Anul 1913

În istoria sa despre localitățile județului Arad, Somogyi Gyula a scris următoarele privind părțile și ulițele satului Chisindia: *ulița principală a localității este lungă și dreaptă neavând nume* (s-a referit la Drumul Mare = Ulița Stăneștilor). Tot el a mai făcut precizarea că părți din sat se numeau *Făurești* și *Subești*, referindu-se la Ulița Făurești și Ulița Subești și că *la Chisindia fructele sunt vestite. Mirosul țuicii din prune se simte până în comuna vecină*.

Satul Chisindia avea 1915 locuitori¹⁶⁹.

Anul 1918

Din 17 iunie 1918, firma *Industria Textilă Centrală* din Budapesta, proprietară a 21 de locuri de casă în vatra satului Chisindia cumpărate de la printul Szulkovsky, a început vânzarea lor către diferiți localnici din Chisindia¹⁷⁰.

În 11/24 noiembrie 1918, procurând un steag național românesc, tinerii Nicolae Peia și Aureliu Stan, împreună cu preotul comunei, Garda Națională și mulți poporeni l-au sființit și l-au arborat pe clădirea Casei Comunale (Primăriei)¹⁷¹.

Anul 1919

Chisindia era sat din plasa Boroșsebis, cu 1723 locuitori, din care 1683 erau români¹⁷².

Anul 1920

Chisindia, sat din plasa Sebiș, comitatul Arad, număra 1863 locuitori, din care 1836 erau români, 17 unguri și 10 evrei¹⁷³.

Kohn Hénrich, Waisbergér Mor, Dénes Iacob și Friédmann Izidor au constituit Societatea *Pruna* care se ocupa cu producerea de țuică din fructe și cu comerțul cu fructe¹⁷⁴.

În 10 iunie 1920, în pădurile Societății *Textil* Pâncota s-au tras focuri de armă asupra paznicului de pădure și a celor trei pădurari care patruleau, ca semn de răzvrătire împotriva vechii administrații a pădurilor¹⁷⁵.

¹⁶⁵ Corneliu Cornea, *Jurnalul detenției politice în județul Arad*, Arad, 2000, p.74; *Bande, bandiți și eroi. Grupurile de rezistență și Securitatea (1948-1968)*. Documente, București, 2003, p.91-32, p.138-139.

¹⁶⁶ informator I. Brădean.

¹⁶⁷ *M. St. Közl.*, vol. 41, p.694-697;

¹⁶⁸ C. Martinovici, N. Istrati, op. cit., p.120.

¹⁶⁹ Somogyi Gyula, op. cit., p.146-147.

¹⁷⁰ Arhiva Primăriei Chisindia; Arhiva C.F. Gurahonț.

¹⁷¹ Gheorghe Unc, Augustin Deac, 1918. *Gărzile naționale românești din Transilvania*, București, 1979, p.92.

¹⁷² S. Moldovan, N. Togan, op. cit., p.46.

¹⁷³ C. Martinovici, N. Istrati, op. cit., p.64.

¹⁷⁴ Arhiva Primăriei Chisindia; Arhiva C.F. Gurahonț.

Anul 1921

Prin expropriere din moșia lui Koregh Augustin din Cuied, s-au dat școlii din Chisindia 9 iugăre de teren pentru învățători (lotul învățătorilor) și 3 iugăre de teren pentru grădina școlară. La evaluare, a participat directorul școlii, Ruiu Nicolae¹⁷⁶.

Anul 1922

La Oradea, avocatul și ziaristul Iustin Ardelean, originar din Chisindia (n.1865), a fost ales prefect de Oradea (Bihor) din partea Partidului Liberal¹⁷⁷.

Anul 1923

Din pământul firmei *Societatea Anonimă Economică și Industrială Pâncota (Textil Pâncota)* s-a expropriat în favoarea Bisericii Ortodoxe Române din Chisindia terenul cu poziția top. 31-32 pe care, în viitor, se va construi Biserica Ortodoxă din Vale. Conform sentinței nr. 401/1923 dată de Judecătoria de Ocol Buteni, comuna bisericiească greco-orientală (ortodoxă) română din Chisindia s-a intabulat, prin drept de proprietate cu titlu de cumpărare, cu 332 stânjeni pătrați, din posesiunea nobiliară a prințului Szulkovschy¹⁷⁸.

Anul 1924

În perioada interbelică, partidele din Chisindia¹⁷⁹ erau reprezentate după cum urmează:

- a) Partidul Liberal -Oprea Zaharia (Țătoiu);
- b) Partidul Național Țărănesc -Cornea Aurel (Luța);
- c) Liga Apărării Creștine -Hera Iustin;
- d) Partidul National Creștin (Cuza-Goga) -Onaga Constantin;
- e) Partidul Legionar -Iustin Mihuț.

Anul 1925

La recensământul animalelor de tracțiune din acest an, s-au înregistrat 144 de cai și 256 de boi de tracțiune, la 203 poziții de gospodari¹⁸⁰.

În Chisindia, s-a născut Corneliu Cornea, condamnat politic de mai multe ori, trecând prin grele pușcării comuniste. Din 1990, a fost ales vicepreședinte și apoi secretar al A.F.D.P.R. din Arad¹⁸¹.

Anul 1926

În perioada 1926-1928 s-a construit clădirea Școlii Primare din Vale, cu un cost de 350000 lei¹⁸².

Chisindia era localitate cu biserică ortodoxă și două școli primare. În sat erau cunoscuți următorii meseriași: dogar- Hera Ioan, băcani- Meszaros Ioan, Friédmann Izidor, cizmar- Vas Iosif¹⁸³.

Anul 1928

Chisindia era comună rurală cu două școli primare, primărie și biserică. În sat mai funcționau:

băcănie- Cooperativa *Plugul*, proprietatea lui Leibovici Avram,

¹⁷⁵ Otto Greffner, *Mișcări țărănești în fostul județ Arad în anul 1920*, [în] *Ziridava*, vol.1, Arad, 1967, p.41.

¹⁷⁶ Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁷⁷ Féher D., op. cit., p.499-500; Aurel Tripon, op. cit., p.460.

¹⁷⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁷⁹ Idem.

¹⁸⁰ D.J.A.N.A., *Recensământul animalelor de tracțiune, anii 1924-1968*, fond 901, dosar nenumărat; Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁸¹ Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă*; Corneliu Cornea, op. cit., p.36.

¹⁸² Arhiva Școlii Generale Chisindia.

¹⁸³ *Anuarul României pentru comerț industrie, meserii și agricultură*, București, 1927.

bancă- Banca Populară *Plugarul*.

Meseriașii erau: cizmari: Luca Vasile, Onaga Constantin, Tamaș Vasile,
dogar: Cornea Ioan.

Mașină de treierat avea Gașpar Ioan¹⁸⁴.

Conducător și predicator al Bisericii Baptiste a fost Oprea Zaharia (zis Țățoiu) care a fost ales și primar al comunei¹⁸⁵.

Anul 1929

În 30 august 1929, din părinții Nicolae și Georgina, s-a născut viitorul ziarist Ioan Mihuț. Clasele liceale le-a urmat la Lugoj și Arad și apoi Facultatea de Filologie la Cluj (Univ. Babeș-Bolyai). A fost membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, al Societății de Științe Filologice din România și secretar executiv al Comitetului Național al UNICEF. S-a stabilit în București și, după activități profesionale desfășurate în domeniul învățământului, ca profesor și inspector general în Ministerul Învățământului, s-a pensionat, trăind tot în București¹⁸⁶.

Anul 1930

La recensământul din 1930, în Chisindia, s-au înregistrat 1835 de locuitori, 915 bărbați și 920 femei. După naționalitate, populația avea următoarea componență: 1805 români, 9 unguri, 3 germani, 3 slovaci, 7 evrei, 6 țigani și 2 alte neamuri¹⁸⁷.

Firmele maghiare care se ocupau cu exploatarea pădurilor aveau, în Chisindia, rețea telefonică¹⁸⁸.

Firma *Pruna*, administrată în perioada 1930-1935 de Kohn Hénrich avea prăvălie mixtă, cazan de fiert țuică și birt. Kohn Hénrich deținea brevet de produs și comercializa băuturi spirtoase. Firma a exportat prune și alte fructe colectate din sat și din zonă în Israel, Franța, Anglia și alte țări. Firma a mai avut punct de lucru și în casa familiei Friédmann Izidor din ulița Subeștilor (fosta casă aflată pe poziția familiei Doina Mercea, a lui Gașpareanu) care, de asemenea, a avut prăvălie mixtă și birt popular¹⁸⁹.

Anul 1932

În 9 februarie 1932, în satul Păiușeni, comuna Chisindia, s-a născut poetul Rusalin Mureșan¹⁹⁰.

Anul 1933

Mercea Teodor zis Barnuța a pus bazele credinței penticostale în Chisindia¹⁹¹.

Comunitatea religioasă ortodoxă s-a scindat în două părți, care vor deveni în viitor cele două parohii (Deal și Vale), scindare urmată de migrarea unui număr de ortodocși la biserica greco-catolică¹⁹².

Anul 1935

Firma *Pruna* a vândut casa de la nr.37 și grădina din Ulița Stăneștilor (Drumul Mare) comerciantului Luca Vasile, care a deschis în casă o băcănie (poziția de casă a familiei Zina Bâlc)¹⁹³.

¹⁸⁴ Idem, București, 1928, p.145.

¹⁸⁵ informator T.Tulea; Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁸⁶ Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă*; informator Ioan Mihuț.

¹⁸⁷ Sabin Manuilă, *Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930*, vol. 2, *Neam, limbă maternă, religie*, București, 1938, p.12-13; Varga E. Arpad, op. cit., p.22.

¹⁸⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁸⁹ Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁹⁰ Idem, *Acte de stare civilă*.

¹⁹¹ informator Ioan Tamaș, zis Docică (n.10 sept. 1930, în Chisindia).

¹⁹² Arhiva Bisericii Ortodoxe din Deal.

¹⁹³ Arhiva Primăriei Chisindia.

Anul 1936

Un număr de 40 de credincioși au trecut de la Biserica Ortodoxă la Biserica Greco-Catolică¹⁹⁴.

Anul 1937

În 1937, în satul Chisindia existau două biserici ortodoxe, două băcării, o bancă populară; telefonul funcționa numai la Primărie iar oficiu poștal nu exista în comună. Căile ferate industriale erau desființate¹⁹⁵.

Un număr de 51 de credincioși ortodocși au trecut la Biserica Greco-Catolică, dar s-a înregistrat și o revenire la Biserica Ortodoxă pentru un număr de 13 credincioși greco-catolici¹⁹⁶.

Șeran Ilie, preot în Chisindia, îl felicita pe Iustin Ardelean (cu origini chisindane), directorul ziarului umoristic *Vulturul Ardelean*, cu o poezie publicată în ziarul orădean¹⁹⁷.

În sat era un număr de 41 de credincioși penticostali¹⁹⁸.

Anul 1938

În 23 octombrie 1938, a fost terminată zidirea Bisericii din Vale și dată parohiei, pentru serviciile religioase, în vremea preotului Teodor Lucaci¹⁹⁹.

Anul 1939

Satul Chisindia, reprezentat de Vasile Cornea, președinte al Băncii Populare *Plugarul*, **vindea armatei române**, prin Institutul Național al Cooperației, **30 de tone de mnere de prune (magiun)**²⁰⁰.

În 4 noiembrie 1939, protopopul greco-catolic Petre Vanc din Bocsig a sfințit capela greco-catolică din Chisindia, clădire nou construită, unde slujea preotul Barna Semproniu²⁰¹.

Terenurile firmei Societatea Anonimă Română pentru Intreprinderi Industriale și Imobiliare București au fost expropriate către stat și Primăria comunei Chisindia (pentru completarea pădurilor comunale ale satelor Chisindia și Păiușeni). Firma a vândut suprafața rămasă în proprietatea sa ca neexpropriată (respectiv 8074 iugăre cadastrale) familiilor Bălănescu, Bardar, Erbașiu și Nicolescu²⁰².

Anul 1941

În anul 1941, în documentele de stare civilă ale comunei s-au înregistrat 17 nașteri, 12 căsătorii și 16 morți²⁰³.

La recensământul din acest an, s-au înregistrat 1773 persoane, 892 bărbați și 881 femei și un număr de 452 gospodării. Județul Arad, împărțit în 13 plăși cuprindea și plasa Sebiș cu 27 de sate, printre care și satele comunei Chisindia²⁰⁴.

Banca Populară *Plugarul* care funcționa în Chisindia, prin consilierul Vasile Fericean a făcut declarația de impunere a instituției pe anul 1941 pentru un număr de 15 cazane de aramă (căldări) pentru fiert *mnere de prune*. Prin Banca Federală *Zorile* din Arad, Banca *Plugarul* din Chisindia

¹⁹⁴ D.J.A.N.A., C.P.C. Chisindia, dosar 12/1936.

¹⁹⁵ Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁹⁶ Idem.

¹⁹⁷ revista *Vulturul*, Oradea, nr.14 din 15 iunie 1937.

¹⁹⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

¹⁹⁹ Idem; informator Petru Lucaci (n.1953- în Chisindia), fiul preotului T. Lucaci.

²⁰⁰ *Procese verbale* din 14 și 17 oct. 1939, colecția Vasile Faur.

²⁰¹ informator Ioan Brădean.

²⁰² Arhiva Primăriei Chisindia; Arhiva C.F. Gurahonț.

²⁰³ Arhiva Primăriei Chisindia.

²⁰⁴ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1941. Transilvania*, Cluj-Npoca, 2002, p.38 și p.126-128.

oferea spre vânzare Institutului Național al Cooperăției din București cantitatea de 10 vagoane de marmeladă din fructe²⁰⁵.

Anul 1942

Conform Decretului Lege nr. 1803 pentru înființarea cantinelor obștești, publicat în Monitorul Oficial nr.146 din 23 iunie 1941 art. I, alin. 2 precum și a *Regulamentului pentru organizarea și funcționarea cantinelor obștești* nr.1929, publicat în Monitorul Oficial nr.161 din 10 iulie 1941 art. 14, care prevedeau: *Cantinele obștești se întrețin din subvențiile primăriei și ale prefecturii de județ*, prefectul județului Arad, colonelul Vasile Mihăilescu, a decis alocarea sumelor de mai jos pentru întreținerea cantinelor școlare din comună: Chisindia -15000 lei, Păiușeni -13000 lei, Văsoaia -8000 lei. La școala din Chisindia, cantina școlară s-a înființat la data de 8 ianuarie 1941, în vremea directorului Ruiu Nicolae.

În anul școlar 1941-1942, la cantină erau înscriși un număr de 50 de elevi săraci iar stocul de alimente principale din magazia cantinei era: 1000 kg fasole, 1000 kg grâu, 100 kg paste făinoase, 100 kg marmeladă, 100 kg mac și câte 50 kg de zahăr, sare și griș²⁰⁶.

Anul 1943

În vremea când slujea preotul Teodor Lucaci, credincioșii din Chisindia au zidit lângă Biserica din Vale o casă parohială cu 6 încăperi, având și cancelarie pentru preot. În acest an, s-au cumpărat pentru biserică două *Trioade*, un *Penticostar* și cinci *Minee* noi. Un număr de 61 de elevi săraci ai școlii din Chisindia au primit fiecare, ca ajutoare, câte o pereche de opinci²⁰⁷.

Anul 1945

În satul Păiușeni, s-a născut Florin Bârnețiu, viitorul medic-scriitor al satului²⁰⁸.

În satul Chisindia s-a constituit formațiunea politică Frontul Plugarilor condusă de Todor Morcan²⁰⁹.

Anul 1946

Printr-un act de împrumut, în zona Livada, s-au repartizat 13 poziții de casă (grădini) pentru eroii chisindani. Acestea vor forma Satul Nou al localității.

Ioan Braiț, fostul notar comunal, a constituit formațiunea politică Partidul Social Democrat din satul Chisindia.

La Oficiul Registrului Comerțului Arad erau înmatriculate patru firme din sat cu diverse activități comerciale și productive:

Faur Dionisie - băcănie, nr. înmatriculare 8396;

Stan Simion - comerț cu diverse mărfuri, nr. înmatriculare 6324;

Luca Vasile - comerț cu diverse mărfuri, nr. înmatriculare 2993;

Stan Ioan -întreprindere de împietruirea șoselelor și construirea podurilor, carieră de piatră, numărul de înmatriculare 5140²¹⁰.

Anul 1947

Din moșia lui Koregh Augustin din zona Văsoaia, Biserica din Chisindia a fost împrumutată cu 7 iugăre de teren cu titlul de proprietate în locul numit Talharoaia²¹¹.

²⁰⁵ Arhiva Primăriei Chisindia.

²⁰⁶ Arhiva Școlii Generale Chisindia.

²⁰⁷ Informator Petru Lucaci; Arhiva Școlii Generale Chisindia.

²⁰⁸ Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă*.

²⁰⁹ Idem.

²¹⁰ Idem.

²¹¹ Idem.

A luat ființă noul cor bărbătesc al Bisericii Ortodoxe din Deal, condus de Ioan Mișu, zis Tărcilă. Din anul 1981, de la moartea lui, corul a fost condus de Ioan Ruja, zis Puxi. Parohia Bisericii din Deal a fost slujită de un cor bărbătesc pe trei voci și apoi pe patru voci, format și condus, pe rând, de Ioan Mercea (Cleanu) și Teodor Mercea (Bobatu)²¹².

S-a constituit prima celulă a Partidul Comunist Român din sat în frunte cu Gheorghe Stan (Stanu) și Gheorghe Ardelean (Tofil)²¹³.

Cei doi preoți ai satului, Teodor Lucaci de la parohia din Vale și Dimitrie Cuzman de la parohia din Deal, au sfințit o troiță ridicată de credinciosul Nicolae Crăciun²¹⁴.

În satul Chisindia erau 70 de credincioși bapțiști iar Primăria avea în frunte pe primarul baptist Zaharie Oprea.

A luat ființă sindicatul agricol având un număr de 62 de membri, îndrumat de Ignat Stan din Ulița Stăneștilor nr. 7.²¹⁵

Anul 1948

Parohia greco-catolică (unită) Buteni-Chisindia avea un număr 735 de credincioși²¹⁶. Preotul protopop unit Petre Vanc, cel care a sfințit capela greco-catolică din Chisindia în anul 1939, anunța la o slujbă din Biserica Ortodoxă din Deal, că Biserica Greco-Catolică fiind scoasă în afara legii, credincioșii se întorc la ortodoxie, la biserica de unde au plecat²¹⁷.

P. S. D. și P. C. R. s-au unificat și au format Partidul Muncitoresc Român, formațiunea politică din Chisindia având un număr de 24 de membri²¹⁸.

Anul 1949

În comuna Chisindia trăiau 1724 de locuitori²¹⁹.

În sat erau înregistrate 114 cabaline, 517 bovine, 210 porcine, 1179 ovine și caprine.

Satul Chisindia avea trei mori țărănești: Moara Cârnașască, Moara Mercească și Moara Stan Igna și asociații (Moara Pucea) iar satul Păiușeni avea șase mori țărănești și două dube (pive) ale familiilor zise Ciurhan și Hepu²²⁰.

Biserica Baptistă condusă de predicatorul Zaharia Oprea avea un număr de 93 de membri.

În satul Chisindia, la diverși cetățeni, au fost înregistrate 84 de coșere (cuptoare primitive de uscat prune). În ele se ardeau lemne putregăite pentru a da fum și a usca prunele. Din 20 de kg prune proaspete, se obțineau 8 kg de prune uscate²²¹.

Anul 1950

S-a desființat târgul de slugi de la Chisindia²²².

Biserica Penticostală din sat număra 51 de membri și era condusă, începând din 1946, de Gheorghe Mercea (zis Talica)²²³.

Comitetul Provizoriu al Comunei Chisindia a încadrat în categoria chiaburilor un număr de zece locuitori: Brânda Simion nr.42 (nr. casei), Kiraly Iosif nr.143, Fericean Vasile nr.25, Brădean Floare nr.314, Stan Teodor nr.39, Stan Vasile nr.67, Cornea Gheorghe nr.139, Stan Iovu nr.134, Luca Vasile nr.37, preot Mișu Mihai din Livada²²⁴.

La Biserica Baptistă din Chisindia, pastor cu studii teologice a fost Dumitru Stoica din Buteni²²⁵.

²¹² informator Ioan Brădean.

²¹³ Arhiva Primăriei Chisindia.

²¹⁴ informator Vesalie Păiușan, zis Surdu (n. 1889, în Păiușeni -d. 18 nov. 1985, în Chisindia).

²¹⁵ Arhiva Primăriei Chisindia.

²¹⁶ O. Someșan, op. cit., p.389.

²¹⁷ informator Ioan Brădean.

²¹⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

²¹⁹ Idem.

²²⁰ Idem.

²²¹ Idem.

²²² informator Vesalie Păiușan.

²²³ informator Ioan Tamaș.

²²⁴ Arhiva Primăriei Chisindia.

²²⁵ informator Teodor Techelia-Sulincean, responsabil bisericească (n. 8 nov. 1971, în Chisindia).

Anul 1951

A avut loc confruntarea armată de la Pârâul Ciuhadului (Ciolt) dintre opozații regimului comunist (partizanii) și securitate²²⁶.

Anul 1952

Preotul Octavian Suciua a părăsit parohia satului Chisindia. În perioada 1948-1952, după scoaterea în afara legii a credinței greco-catolice, a slujit ca preot ortodox la Biserica din Deal, locuind în fosta capelă greco-catolică²²⁷.

Morile țărănești din Chisindia și Păiușeni au fost naționalizate (trecute în proprietatea statului și administrarea comunei)²²⁸.

La Primăria din satul Chisindia, au fost înregistrați opt proprietari de cazane de fierțuică: Ioan Brădean (nr.314), Vasile Fericean (Buț), Ioan Cornea (nr.7), Teodor Stan (nr.39), Aurel Bâlc, Iovu Stan (nr.134), Teodor Cornea (nr.139) și Nicolae Peri, notar comunal²²⁹.

Anul 1953

În vremea preotului Teodor Lucaci, între anii 1953-1954, Cornel Cenan a pictat în tehnica tempera Biserica din Vale²³⁰.

Anul 1954

În acest an, din banii credincioșilor, s-au cumpărat pentru Biserica din Vale (cu hramul *Intrarea Domnului în Ierusalim*) cinci prapori noi, cinci *Minee* și un *Molitfelnic*²³¹.

În sat era înregistrat un număr de cinci fierari, patru tâmplari, un croitor, patru pantofari și doi cojocari:

-fierari și potcovari: Tamaș Vasile nr. (casei) 28, Mercea Ioan zis Cucea nr.130, Pantea Petru zis Covaciu nr.157, Crișan Teodor nr.169, Toma Teodor nr.176;

-tâmplari: Faur Vasile zis Bacu, Păiușan Vesalie zis Surdu (Hurezanu), Lușca Alexandru nr.208, Andraș Todor nr.184;

-croitor: Faur Teodor (zis a lu' Sida; Surdu) nr.131;

-pantofari: Olah Eugen (Ieny), Tamaș Vasile (Blaj, din Livada), Gönös Ferencz (Ferenț, soțul lu' Onogoaie), Bâdea Militon (Tony din Topili);

-cojocari: Luca Alexandru nr.289, Rașca Teodor nr.324²³².

A fost sfințită de către episcopul Andrei Mageru, Biserica din Vale, cu hramul *Intrarea Domnului în Ierusalim*, construită în stil bizantin, din piatră și cărămidă²³³.

Anul 1955

Borlea Teodor (zis Spridacu) și Bejan Todor (zis Costolan), coriști buni ai corului din Buteni au format și au instruit noul cor bărbătesc al bisericii din Chisindia, condus și dirijat apoi de Ioan Suba (Cioclință, Boaca) și Alexandru Tripșa (zis Tripșa), cor care s-a destrămat în anul 2007²³⁴.

Anul 1956

Conform recensământului oficial, în Chisindia era un număr de 1600 locuitori, 813 bărbați și 787 femei²³⁵.

²²⁶ informator George Mercea-fiul, zis Georgiță (n. 7 oct. 1934, în Chisindia).

²²⁷ informator Sida Faur (n.18 mai 1928, în Chisindia).

²²⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

²²⁹ Idem.

²³⁰ Arhiva Bisericii Ortodoxe Chisindia.

²³¹ informator Petru Lucaci.

²³² D.J.A.N.A., fond C.P.C. Chisindia, dosar 72/1953, p.16-17.

²³³ informator Petru Lucaci.

²³⁴ informator Teodor Faur, a lu' Sida (n. apr. 1923- m. 24 dec. 2009, în Chisindia).

²³⁵ Direcția Centrală de Statistică, *Recensământul populației din 21 februarie 1956; Structura demografică a populației*, p.94.

În satul Chisindia s-a înființat *Întovărășirea 9 Mai*, care a reunit în rândurile sale aproximativ 25% din familiile satului.

Satele Văsoaia și Păiușeni au rămas cu proprietăți particulare, în afara zonei cooperativizate²³⁶.

Anul 1959

A început (și s-a terminat în 3 ani) **extinderea clădirii Școlii Generale din Chisindia**. Noua construcție a fost proiectată de subinginerul Druzenco Mihail și i-a fost alocată pentru edificare suma de 112000 lei.

Președinte al Sfatului Popular Chisindia a fost Teodor Popa²³⁷.

Anul 1961

În luna decembrie a anului 1961, *Întovărășirea 9 Mai*, cu toate mijloacele de producție, proprietățile și forța de muncă s-a transformat în *Gospodăria Agricolă Colectivă (G.A.C.) Măgura*, unitate cooperatistă agricolă care a cuprins 95% din familiile satului.

În timp, numele unității a fost schimbat în Cooperativa Agricolă de Producție (C.A.P.-*colectiv* în graiul locului), care a rămas cu numele acesta până la desființare. În *colectivul* chisindan au fost organizate patru brigăzi de muncă (două pentru cultura mare, o brigadă zootehnică și o brigadă pomicolă). C.A.P.-ul a dispus de o suprafață de 1241 hectare de teren, din care 590 ha teren arabil și 100 ha livezi cu pomi. *Colectivul* a avut o forță de muncă formată din aproximativ 300 de membri cooperatori, care au desfășurat (prestat) activități în cele patru brigăzi de muncă.

Satele Văsoaia și Păiușeni au rămas cu proprietăți particulare, în afara zonei cooperativizate²³⁸.

Anii 1962-1963

Consiliul parohial al Bisericii din Vale a întocmit procesul verbal numărul 55 din februarie 1963, prin care biserica a donat statului român (Primăriei) casa parohială cu dependințele ei și o parte din grădină. Actul de donație a fost semnat de către preotul Constantin Mandache și mireni Gheorghe Irinescu, Gheorghe Mercea și Todor Stan²³⁹.

În anul 1962, în satul Chisindia s-au înregistrat ca meseriași următorii chisindani:

1. Rașca Ioan- cu batoză. 2. Mercea Ioan- fierar. 3. Tamaș Vasilie- fierar. 4. Crișan Teodor- fierar. 5. Sulincean Teodor- fierar. 6. Faur Vasile- tâmplar. 7. Mercea Gheorghe- tâmplar. 8. Varga Ștefan-frizer. 9. Faur Dionisie- cu trior. 10. Faur Victoria- croitoreasă²⁴⁰.

Anul școlar 1962-1963 a fost ultimul în care învățământul general s-a terminat cu 7 clase. În perioada următoare, a început învățământul general cu 8 clase²⁴¹.

Anul 1964

A început procesul de electrificare a satului Chisindia, terminat în anul 1966²⁴².

Anul 1966

Recensământul realizat pentru satul Chisindia a consemnat un număr de 1393 de locuitori. În sat a fost recențat un număr de 553 de locuințe²⁴³.

²³⁶ Arhiva Primăriei Chisindia.

²³⁷ Idem; Arhiva Școlii Generale Chisindia.

²³⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

²³⁹ informator Ioan Stan, zis Mutu (n. 1 iulie 1900 - m. 15 oct. 1983, în Chisindia).

²⁴⁰ Arhiva Primăriei Chisindia, dosar 75, nr.229/14.02.1962.

²⁴¹ Arhiva Școlii Generale Chisindia.

²⁴² Arhiva Primăriei Chisindia.

Anul 1967

Școala Generală din Vale a fost racordată la curentul electric²⁴⁴.

Anul 1969

În urma actului de donație din 1963, grădina proprietate a Bisericii din Vale a fost dezmembrată în două părți, în urma acordului preotului și al consiliului bisericesc din acea perioadă, după cum urmează: 332 stânjieni pătrați au rămas în proprietatea bisericii sub numărul top.31-32/a, iar 823 stânjieni pătrați au trecut în proprietatea Consiliului Popular comunist, sub numărul 31-32/b care a construit pe acest teren un dispensar comunal și diverse construcții cu anexele lor pentru cooperăția de stat²⁴⁵.

Anul 1976

La Biserica din Deal s-au înlocuit ferestrele și vechiul iconostas²⁴⁶.

Anul 1977

Recensământul din 1977 a recenzat pentru Chisindia un număr de 1308 locuitori²⁴⁷.

Anul 1980

Între anii 1979-1980, Mihai Bălășescu a pictat în tehnica frescă, Biserica din Deal cu hramul *Sfântul Ierarh Nicolae*. Pictura și unele lucrări de reparații au fost sfințite în ziua de 2 noiembrie 1980 de către episcopul Visarion Aștileanu, preot paroh fiind Nistor Vasilie²⁴⁸.

Anul 1985

Teodor Mureșan (zis Dodu lu' Murășanu) a fost ordonat ca diacon pentru bisericile baptiste din Chisindia, Păiușeni și Văsoaia²⁴⁹.

Anul 1992

În Chisindia s-a înregistrat un număr total de 1158 de suflete²⁵⁰.

S-a terminat construcția Bisericii Penticostale din sat, susținută financiar de familiile penticostale emigrate în America și anume: familiile Olari, Oprea, Hatcu, Mercea.

Pe locul fostei mori, numită Moara Cârnașcă, alimentată cu apă din Iazul Morilor, familia Mitru Olari din America a construit o nouă moară, acționată cu energie electrică.

Anul 1993

S-a extins rețeaua de energie electrică pe Valea Găuranilor, pentru casele risipite existente acolo²⁵¹.

Anul 1998

A decedat preotul Ioan Adam Brădean, singurul preot născut în Chisindia ajuns la rangul de protopop al protopopiatelor Sebiș și Ineu. A fost înmormântat în cimitirul din Chisindia²⁵².

²⁴³ Direcția Județeană de Statistică Arad, *Recensământul populației și a locuințelor din 15 martie 1966. Populație. Regiunea Crișana*, vol.1,1967; Varga E. Arpad, op. cit., p.22.

²⁴⁴ Arhiva Școlii Generale Chisindia.

²⁴⁵ Arhiva Primăriei Chisindia.

²⁴⁶ Arhiva Bisericii Ortodoxe Chisindia (Biserica din Deal).

²⁴⁷ Direcția Centrală de Statistică, *Recensământul populației și a locuințelor din 5 ianuarie 1977*, vol.3, *Clădiri. Locuințe. Gospodăria*, 1981, p.600-601; Varga E. Arpad, op. cit., p.22.

²⁴⁸ *Mitropolia Banatului*, nr 4-6, Timișoara, 1981, p.428.

²⁴⁹ informator Teodor Mureșan-fiul, zis Murășanu (n. 16 mai 1958, în Chisindia).

²⁵⁰ *Recensământul populației și locuințelor din 7 ianuarie 1992*, vol.1, *Populație. Structură demografică*, 1994, p.914; Varga E. Arpad, op. cit., p.22.

²⁵¹ Arhiva Primăriei Chisindia.

Anul 2001

A decedat, în București, Rusalin Mureșan, poetul născut pe plaiurile Chisindiei (la Păiușeni)²⁵³.

Anul 2002

În satul Chisindia au fost recenzați 1002 locuitori. În același an, în comuna Chisindia (Chisindia, Păiușeni, Văsoaia) a fost înregistrat un număr total de 1580 suflete, din care 1552 români, 3 unguri, 1 german și 24 rromi (țigani).

Privind confesiunile, un număr de 1397 de locuitori s-au declarat ortodocși, 68 baptiști, 104 penticostali, 3 romano-catolici, 2 greco-catolici și un reformat²⁵⁴.

Anul 2008

S-au aniversat 100 de ani de credință baptistă la Chisindia. A fost demolată clădirea veche a Bisericii Baptiste, construită în 1908, din piatră albă și pământ²⁵⁵.

Anul 2009

A început construcția noului lăcaș de rugăciune al Bisericii Baptiste din sat, sub coordonarea comitetului de conducere al bisericii, avându-l ca reprezentant pe Teodor (Dodu) Tekelea²⁵⁶.

Anul 2010

A fost restaurată pictura Bisericii din Vale în perioada 2009-2010 de către profesorul Corneliu Aritmon. S-au mai executat și alte lucrări de reparații la biserică. Preot în parohie a fost Vasilie Nistor²⁵⁷.

Anul 2011

În Chisindia, numele de familie cele mai frecvente sunt următoarele: 86 de nume Mercea, 41 de nume Tamaș, 32 de nume Faur, 30 de nume Irina, 29 de nume Păiușan și Suba, 27 de nume Stan, 25 de nume Cărpaci, 24 de nume Gurban și Hatcu, 23 de nume Cornea și 21 de nume Crișan și Pantea. Restul numelor au o frecvență mică.

Conform arhivei comunei, în sat trăiau 998 de suflete²⁵⁸.

Un incendiu puternic format în zona cimitrului ortodox a ajuns în zona capelei greco-catolice a cărei structură din lemn a ars, rămânând doar zidurile din cărămidă și piatră²⁵⁹.

Biserica Baptistă avea un număr de 47 de membri botezați și un număr de 15 aparținători²⁶⁰.

Anul 2012

În 9 octombrie 2012, Înalt Preasfințitul Timoței, arhiepiscopul Aradului, a binecuvântat și a sfințit lucrările de reparații exterioare și interioare și noul iconostas al bisericii din Chisindia. Preotul parohiei, Vasilie Nistor a fost hirotesit iconom stavrofor²⁶¹.

În sat, s-a construit un teren de sport multifuncțional și s-a terminat construcția Căminului Cultural²⁶².

²⁵² Idem, *Acte de stare civilă*; Cimitirul parohiei Chisindia.

²⁵³ informator Angela Mureșan, soția poetului.

²⁵⁴ Arhiva Primăriei Chisindia; Direcția Județeană de Statistică Arad, *Recensământul populației și al locuințelor din 2002*; Varga E. Arpad, op. cit., p.22.

²⁵⁵ informator Teodor Techelia-Sulincean.

²⁵⁶ Idem.

²⁵⁷ informator preot paroh Vasilie Nistor.

²⁵⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

²⁵⁹ informator ing. Ionel Pașca, primar Chisindia (n. 1 mart. 1956, în Lazuri de Beiuș, jud. Bihor).

²⁶⁰ informator Teodor Techelia-Sulincean.

²⁶¹ informator preot Vasilie Nistor.

Anul 2013

S-a reînființat echipa de călușari instruită de Teodor Ruja (zis Togiarcă) și de Iustin Hatcu (Țarca).

Compositoratul Chisindia a refăcut unele drumuri agricole. Lucrările au fost coordonate de Doina Bârnețiu²⁶³.

Anul 2014

S-au asfaltat drumurile dintre satele Chisindia-Văsoaia și Chisindia-Păiușeni de către firma S.C. Syle Con Trans S.R.L. Arad, ai cărei administratori și directori sunt doi chisindani din familia Faur (Zmoloaie): Bogdan și Ioan Faur.

Pe Ulița Mercească, lângă casa lui Ioan Mercea (Georgiță), a început construcția clădirii pentru Grădinița de Copii.

În curtea Primăriei, situată lângă clădirea Căminului Cultural, a fost construită Sala de Nunți²⁶⁴.

Biserica Penticostală din Chisindia avea un număr de 105 credincioși și drept conducător pe Gheorghe Rașca, iar ca pastor pe Dodu Dronca²⁶⁵.

Biserica Baptistă avea un număr de 86 de credincioși, conducător de biserică pe Dodu Tekelea, iar predicator pe Traian Manole²⁶⁶.

1.4. Sistematizarea

Context istoric

Baza de plecare în formarea satului sistematizat Chisindia au fost crângurile care formau cele opt cătune răspândite pe dealurile dintre cele trei văi (Păiușeni, Hurez, Ciolt), care nu trebuie uitate, crânguri al căror nume toponimic vine până în zilele noastre iar acolo unde gospodăriile nu mai sunt, rămânând numele lor în toponimia locurilor.

În timp, noțiunea de crânguri a fost înțeleasă diferit, în funcție de zona în care se găseau crângurile și, uneori, în funcție de cel care, sub o formă sau alta, se ocupa de originea și micile lor istorioare.

Crângurile erau formate din 2-5 case (gospodării), numărul familiilor care le-au locuit fiind într-o continuă mișcare, după numărul membrilor care veneau din alte crânguri sau care plecau, fenomen întâlnit la întemeierea noilor familii. Fenomenul era permanent, deoarece nu întotdeauna familiile nou formate erau dintre membrii aceluiași crâng, datorită gradelor de rudenie.

Familiile care formau crângul aveau puținul teren agricol (arabil și fânețe) în imediata apropiere a gospodăriilor, unde erau și grajdurile animalelor.

Zeci de ani, poate chiar sute, familiile pădurenilor din crânguri trăiau cu ceea ce produceau în gospodăria proprie, de la produsele alimentare până la cele de îmbrăcăminte. Produsele crângurilor se foloseau în crâng, uneori se schimbau, totuși, și între familiile din crângurile apropiate, rareori ajungând în târguri.

Proprietatea din jurul gospodăriei, proprietate a primului ocupant al terenului, a constituit, în timp, vatra crângului, care s-a mărit prin lărgirea suprafeței de teren și mărirea numărului descendenților familiei. În general, familiile unui crâng erau înrudite, din același neam, fiind „impurificate” doar de noii veniți la formarea familiilor.

²⁶² informator Ionel Pașca.

²⁶³ Idem.

²⁶⁴ Idem.

²⁶⁵ informator Gheorghe Rașca, responsabil Biserica Penticostală (n.21 nov. 1958, în Chisindia).

²⁶⁶ informator Teodor Techelia-Sulincean.

De obicei, în crâng veneau fetele fără zestre de pământ, mărindu-se astfel numărul familiilor cu același nume și, totodată și întinderea crângului. Numărul de familii cu același nume crescând, pentru a putea fi deosebite mai ușor, s-a ajuns la termenul de „ciufală” (poreclă), termen după care se identificau familiile cu același nume.

Porecelele, unele inexplicabile ca sens și termeni toponimici, au devenit factori de identificare și s-au păstrat atât pentru locul originar al crângului cât și pentru familiile care, uneori, l-au părăsit.

Factorul demografic a contribuit la evoluția crângurilor, în sensul lărgirii vetrei satului și al înmulțirii numărului de familii.

Prin tăierea arborilor dintr-un anumit loc al pădurii rezulta o poiană, unde își așeza casa o nouă familie și, astfel, se punea baza formării unui nou crâng.

Crângurile din zona Chisindiei, deși risipite pe o suprafață mare, cuprinsă între trei văi și dealurile dintre ele, au format o comună administrativă.

Crângurile mai mari, cu mai multe case concentrate pe o vatră mai mare, formau un cătun; astfel au fost în zona Chisindiei cătunele Hurez, Găurani și Ciolt.

Deși răspândite pe o suprafață mare, locuitorii crângurilor erau în colaborare permanentă, nu duceau o viață izolată, nevoile lor de comunicare aveau cauze spirituale și economice.

Dinamica nevoilor mereu crescânde ale populației din crânguri și ordinele de sistematizare au dus la strămutarea gospodăriilor din crânguri pe o vatră și la formarea unui sat sistematizat, cu case comasate și aliniate pe ulițe cu grădini.

În memoria colectivă încă se mai păstrează informații despre locurile ocupate de crângurile disparate din vremurile trecute, crânguri care au stat la baza formării satului Chisindia.

Despre aceste crânguri trebuie lăsate înscrisuri, iar micile lor istorioare și origini trebuie scrise acum când încă mai trăiesc cei care le-au locuit sau urmașii lor, când amintirea lor este încă întipărită în memoria unor localnici.

Multe crânguri au fost și s-au pierdut în negura anilor, fără a mai avea în prezent știri despre ele. De aceea, se cuvine a fi amintite și notate informațiile care se mai cunosc încă, informații referitoare la următoarele crânguri: Răsaduri, Șupuritu, Zapoge, Jep (Părăul Muhuichii), Câmpu lu' Hanțu, Bustaceu, Cicioara, Dambu lu' Pipa, Țarina lu' Mușanaică, Tufăt, Vârtopi, Hurez, La Vie, Cerești, Câmpu' Momârlanilor, Găurani, Hurez, Ciolt, Runcu, Cerbana, Câmpu lu' Nacu, Câmpu Dudanilor, Câmpu lu' Budei, Câmpu lu' Vili și altele, așezate pe văile Ciolt și Hurez și pe dealurile dintre ele. Crângurile din zona Văii Păiușeni au fost răspândite între satele Văsoaia și Păiușeni și Valea Păiușeniului și Valea Hurezului.

Pentru a ne cunoaște originile, crângurile unde strămoșii noștri și-au încropit primele gospodării trebuie lăsate informații scrise despre ele, căci veacurile care vor veni, cu civilizațiile sofisticate ale internetului, vor pierde datele informaționale despre ele și urmele lor, iar generațiile viitorului vor crede că strămoșii lor s-au născut în case mari și luxoase, dominate de binefacerile civilizației informaționale, cu autoturisme de putere și mare viteză și vacanțe în cosmos.

Să nu uităm însă că „veșnicia s-a născut la sat”²⁶⁷ și tot lumea satelor este ultimul loc din care veșnicia ar putea pieri.

În general, satele comitatelor care au fost supuse ordinelor de sistematizare și comasare au început strămutările la ordinele împărătesei Maria Tereza dar au fost declarate ca sate sistematizate pe vremea fiului său, Iosif II.

Satele Moldovei, Olteniei, Munteniei și Maramureșului au rămas răspândite pe mari suprafețe, necomasate și sistematizate, multe dintre ele fără străzi și fără centru civic.

Probabil, când președintele Nicolae Ceaușescu a lansat ideea sistematizării țării, comasarea cătunelor și crângurilor în centre rurale mai mari sau în centre urbane cu toate utilitățile (energie, apă curentă, instituții culturale și sportive, centre comerciale și administrative) a avut în vedere

²⁶⁷ Lucian Blaga, *Poezii*, vol.1, București, 1980, p.33.

modelul satelor apusene sistematizate sau a luat ca exemplu acțiunile împărătesei Maria Terezia și ale fiului ei.

Gospodăriile din unele crânguri ale Chisindiei au viețuit până la colectivizare sau, uneori, chiar până în zilele noastre, trecând prin stăpânirile administrațiilor turcești, ungurești și comuniste.

Unui orășean îi este greu să înțeleagă ce este acela un crâng sau ce a fost un crâng. Pentru el, o colectivitate umană urbană, cum este aceea în care s-a născut, este formată din mai multe case aliniate pe străzi sau blocuri de locuințe grupate sau aliniate într-un anumit fel. El, orășeanul, nu-și poate imagina astăzi, în lumea modernă a telefoniei mobile, a internetului și a televiziunii color, că, în vechime, acum 200-300 de ani, semenii lui locuiau într-un luminiș de pădure, în colibe sau case de lemn „văcălite” (tencuite) cu pământ, în camere cu vatră de pământ pe jos, cu acoperișul casei din paie sau bârne de lemn, cu grăsimea animalelor într-o ulcică cu un fir de ață care ardea noaptea în loc de bec, cu frumosul cântec al păsărilor în loc de internet și cu strigăturile între vecini cu palma făcută căuș la gură în loc de telefon mobil.

Erau două-trei gospodării apropiate, rude sau prieteni care formau un crâng iar pentru a merge la un alt crâng din zonă se folosea mersul pe jos sau cu calul.

Mai multe crânguri, așezate în această zonă formau un cătun, iar mai multe cătune răspândite pe o suprafață mare de teren formau un sat.

Acele crânguri locuite aflate în poienile pădurilor, pe pantele unor dealuri, din pâraurile care se vărsau în văile mai mari au fost primele celule umane de locuire, primele forme de grupare a ființelor umane pentru a putea trăi și supraviețui în natura înconjurătoare primitoare și darnică, dar plină de pericole cunoscute și necunoscute.

În mijlocul pădurii, omul și-a încropit mica gospodărie, casa și anexele din ceea ce îi oferea natura, din materialele care-l înconjurau: lemn, piatră și pământ.

În general, crângurile erau amplasate în poienile pădurilor pentru a putea fi ferite de vânturi și mai ușor apărate de animalele sălbatice sau de nepoftiții care ajungeau în zonă.

Crânguri au fost și în zonele de câmpie, unde omul a plantat diferiți arbori în jurul gospodăriei, în același scop pentru care cel din pădure alegea luminișul sau poiana.

Din acele crânguri grupate în cătune, în decursul vremurilor, s-au format frumoasele noastre sate de câmpie, de deal sau munte, sistematizate în așezări rurale moderne sau rămase ca sate cu case răspândite pe o anume suprafață, intercalate de terenuri agricole, fânețe sau pâlcuri de pădure.

În diverse perioade ale istoriei, ordinele unor împărați sau administrații străine locului sau indigene ori guverne de culori politice diferite au privit și tratat în diferite feluri existența și locația acestor crânguri.

În zona Chisindiei, crângurile au fost celulele administrative de bază, care au dat naștere, în timp, viitorului sat sistematizat. Unele crânguri au rezistat tuturor presiunilor făcute asupra celor care le locuiau și au rămas locuite până în zilele noastre, altele au dispărut în vremurile grele, rămânând în memoria colectivă doar numele lor vechi, sub forma toponimelor. Crângurile cuprinse în arealul celor trei văi (Păiușeni, Hurez, Găurani) erau formate din familii înrudite, de obicei membrii unui crâng fiind rude de sânge, având un strămoș comun, doar cei veniți prin căsătorii „impurificau” neamul de baștină, făcând schimbări de nume pentru familii.

Membrii unui crâng, rudenii, ocupau o zonă de fânețe, de păduri și pământ arător, apropiată de case și de gospodăriile anexe, practicând, în general, aceleași meserii (referindu-ne la alte ocupații decât cele agricole).

În vechile înscrisuri despre domeniul Kuzund al familiei Ábrahámffy, în anul 1349 sunt pomenite cele opt moșii (cătune) ale domeniului: Szelestye, Bavara, Kerva, Albópatka, Albofalva, Korcsomárosfalva, Eperges (Apries) și Csolt²⁶⁸. Chiar dacă în forma maghiarizată în care apar sunt

²⁶⁸ Márki S., op. cit., vol.1, p.228, 269.

greu identificabile, sub numele acestea se ascunde, de fapt, numele unor cătune (crânguri) din zona Chisindiei și sunt surse de informații istorice și toponimice despre acele locuri ocupate de români.

Cătunul Csolt

Proprietate a comitelui Abraham de Csolt din Zărand, a fost pomenit în anul 1271, fiind primul cătun component al satului Chisindia de astăzi atestat istoric, cătun a cărui existență a traversat veacurile, ajungând până în zilele noastre. În conscripția episcopului Sinesie Jivanovici din anul 1755²⁶⁹, cătunul Csolt avea șapte case.

Crângul Bavara

Numele ne poate trimite cu gândul la „bavarezi”, posibili muncitori străini din zona Germaniei, aduși de familiile Ábrahámffy ca specialiști pentru minele de aur din domeniul Kuzund. Presupunem că, trăind și lucrând în zonă alături de ei, localnicii le-au denumit colonia (crângul) Bavara, toponim interesant, dar fără prea mari șanse de localizare în teren. E doar o presupunere, fără nici un fel de suport informațional scriptic sau arheologic, dar care rămâne un posibil capăt de fir în muncă de cercetare.

Cătunul Korcsomárosfalva

Numele care se traduce în românește „Satul Cârциumarului” (Cârциumărești sau Crășmărești) este pomenit în conscripția lui Sinesie Jivanovici din 1755²⁷⁰ ca un cătun cu cinci case, traversând și el cei 400 de ani (1349-1755) cu informații minore despre existența lui, fără a putea fi localizat în teren.

Cătunul Eperjes

(Apriaș). Crângul, având șapte case în 1755²⁷¹, în conscripția lui Sinesie Jivanovici, ar putea fi localizat (prin traducere în românește) pe locul numit și astăzi „Frăgărie”, situat în zona Dumbrăvița, pe lângă pârâul lui Leleu, fostul cimitir al satului pentru animalele moarte.

Cătunul Kerva

Acest cătun rămâne cu multe semne de întrebare, având în vedere superficialitatea scribilor maghiari în redarea scrisă și vorbită a toponimelor românești, noi avansând ideea că ar putea fi vorba despre numele „Perva”, cu referire la unele nume de familii vechi (Perva) ale Chisindiei și la numele de cătun „Kerwag-falva” pomenit de Kovách Géza²⁷².

Cătunele Albópataka și Albófalva

Sub aceste nume, care s-ar putea traduce prin „Pârâu lu' Albu” și „Satu lu' Albu”, se ascund două cătune (crânguri) ale unor familii care se numeau Albu sau care aveau porecelele de Albu. Pentru că este greu de făcut o localizare a lor pe teren, facem presupunerea că ar putea fi vorba de familiile cu numele Cârnaț din Ulița Albeștilor (și din Ulița Mercească) care, este posibil, să fi fost din neamul acelor Albu, fără a putea fi localizate în teren. Nu putem face o legătură logică între numirile (toponimele) Cârnaț, Albu și Momârlani. Totuși, din cercetările noastre asupra toponimiei locului, rezultă că porecla Momârlani o avea un grup de oieri (ciobani) stabiliți cu turmele lor undeva, în zona Chisindiei. Ei proveneau din Momârla, o așezare din Valea Jiului și purtau numele Cârnaț, nume vechi, întâlnit adeseori în conscripțiile satului Chisindia.

²⁶⁹ Ștefan Lupșa, Gheorghe Lițiu, op. cit., L. II, fascicola 1, vol.2, p.438, 447-449.

²⁷⁰ Ibidem.

²⁷¹ Ibidem.

²⁷² Kovach Geza, *Eltűnt*, p.134.

Crângul Szelestye

În zona Chisindiei, au fost și există și astăzi mai multe locuri cu numele Săliște și, de aceea, crângul (cătunul) Săliște nu poate fi localizat deocamdată pe teren.

Din cele opt cătune (crânguri) menționate în scrierile referitoare la domeniul Kuzund, doar Ciolt și Aprieș pot fi localizate pe teren, Ciolt ducându-și istoria și oamenii până în zilele noastre.

Luând în considerare doar informațiile scrise din documentele vremii, se ajunge la anul 1574, când, pentru domeniul Kuzund (Keszend), înscrisurile ungurești dădeau cătunele: Gavrány, Vályere și Csolt din Valea Găuranilor, cătunul Hurez din Valea Hurezului și cătunele Prum (Prund), Alső-Keszindia (Chisindia de Jos) și Felső-Keszindia (Chisindia de Sus) din Valea Prundului²⁷³.

Toate aceste cătune (crânguri), identificate și localizate pe teren sau păstrate doar ca toponime în comunitate, vin cu viața și istoria lor până în zilele noastre, fiind recenzate și de conscripția episcopului Sinesie Jivanovici, care, în plus, mai notează cătunele Păiuș și Voimirești din Valea Prundului.

Trecând prin găurile de timp ale veacurilor, anii 1349, 1574 și 1755 pot fi considerați hălțile în care ne putem opri pentru a culege informații despre viața crângurilor care au fost odinioară.

Chisindia, cel mai risipit sat al comitatului Arad, format din opt cătune²⁷⁴ așezate pe trei văi și pe dealurile cuprinse între ele, a fost, poate, cel mai greu de comasat și sistematizat sat. În vechime, condițiile de formare a cătunelor pe o arie așa de mare au fost determinate de întinderea pădurilor și a terenurilor sărace pentru agricultura clasică (tradițională), urmarea fiind îndeletnicirile legate de condițiile de viață locale: prelucrarea lemnului, creșterea vitelor și pomăritul.

Muntele și dealul au fost, din cele mai vechi timpuri, un cadru adecvat de locuire, au fost locul cel mai sigur pentru om în vremurile de restriște.

Cadrul natural al Chisindiei a imprimat localnicilor un mod de viață cu trăsături distincte care, indiferent de influența administrației, păstrează în mai mare măsură elementele de bază ale autenticității din aceste locuri. Dealurile Chisindiei au pe culmi platforme ușor ondulate, acoperite de pajști, se leagă de spațiile vecine printr-o rețea de drumuri și posedă păduri întinse. Marile suprafețe de pășuni și fânețe naturale dau păstoritului o notă dominantă în ceea ce privește caracterul ocupațional din teritoriile dealurilor chisindane.

În vechime, înainte de sistematizare, s-a practicat un anumit gen de agricultură, pe suprafețe mici de pământ situate pe lângă casa sau sălașul gospodăresc, motive care l-au determinat pe chisindan să accepte greu comasarea și sistematizarea. Pe cele trei văi înguste ale așezării Chisindia, crângurile au fost înșirate ca niște mărgele, urcând și pe versanții cu pante domoale, unde gospodăriile erau risipite pe spații destul de largi.

Economia specifică așezărilor de deal este una complexă, caracterizată prin îmbinarea discontinuă a suprafețelor valorificate prin pomicultură, creșterea animalelor și prelucrarea lemnului. Localnicii Chisindiei și ai celorlalte două sate (Păiușeni și Văsoaia) au activitățile productive legate de utilizarea terenurilor agricole restrânse și fărâmițate. Crângurile, localizate în poienile pădurilor și în locurile mai ușor de apărut împotriva animalelor sălbatice și a unor dușmani străini locurilor, erau formate, la început, din două-trei familii grupate pe grade de rudenie sau ocupație.

Intensificarea frământărilor țărănești în Munții Apuseni și în Țara Zărandului, în a doua jumătate a sec. al XVIII-lea au îngrijorat autoritățile locale ale administrației austro-ungare, care au propus măsuri ferme pentru restabilirea ordinii, măsuri printre care se numără și acțiunea de comasare a crângurilor și aliniere a cătunelor și satelor.

Pentru a rămâne pe viitor în memoria generațiilor, considerăm că este necesară o descriere sumară (dependentă de informațiile știute) a crângurilor cunoscute din zona Chisindiei, cu

²⁷³ Márki Sándor, op. cit., p.235-236.

²⁷⁴ Eugen Ghiță, *Evoluția demografică a comitatului Arad în secolul al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea*, Cluj-Napoca, 2011, p.227.

localizare pe teren și cu familiile care le-au ocupat. Istoria Chisindiei nu poate fi înțeleasă fără a cunoaște crângurile care au format cătunele viitorului sat, crângurile care, prin strămutare, comasare și aliniere a fostelor gospodării, au format prima vatră a satului sistematizat Chisindia, pe dealul care astăzi înconjoară biserica veche a satului (Biserica din Deal).

Cu siguranță, informațiile despre crânguri, localizarea și oamenii lor nu vor fi complete în demersul de față, dar, s-a făcut prima încercare de recenzare a lor, care, în viitor, va putea fi modificată și completată cu noi date informative. Pentru fiecare crâng, se vor arăta familiile care le-au ocupat sau le ocupă în prezent și localizarea în teren, legată de zona uneia din cele trei văi, Păiușeni, Hurez, Găurani și dealurile care le flanchează.

Pentru Valea Păiușeniului, se va folosi, uneori, și numele de Valea Prundului iar pentru Valea Găuranilor numele de Valea Cioltului sau Valea Rea.

Cele trei văi, unite pe vatra satului Chisindia, primesc numele de Valea Chisindiei până la Dealul Pătrâneasa (la podul vechi), de unde Valea Chisindiei ia numele de Valea Arinilor.

Deși este greu a reconstitui și a localiza pe teren răspândirea crângurilor și a cătunelor existente de-a lungul veacurilor în arealul comunei Chisindia, vom încerca să facem o descriere a lor pe cele trei văi și pe dealurile care le însoțesc de o parte și de alta, bazându-ne pe informații oferite de localnici²⁷⁵.

Sistematizarea satului Chisindia

Ordinul dat de împărăteasa Maria Terezia în anul 1770, făcut public în comitatul Arad în 31 martie 1773 a fost întrerupt în aplicare, în anul 1784, de răscoala lui Horea, deși stăpânirea austro-ungară hotărâse ca aplicarea, începută în anul 1782, să continue până la sistematizarea tuturor satelor²⁷⁶.

Acțiunea de strămutare și comasare a crângurilor și cătunelor a avut drept scop gruparea gospodăriilor țărănești la un loc, în vetre de sate, pentru a fi mai ușor supravegheate și pentru a se putea strânge mai ușor impozitele.

Strămutarea, comasarea și sistematizarea nu s-au făcut de dragul românilor, pentru a da așezărilor un aspect estetic și condiții de viață mai bune, ci urmărind scopuri fiscale și de supraveghere.

Dispersarea crângurilor și a gospodăriilor cătunelor era periculoasă pentru stăpânii de pământ și pentru stat și favorabilă relelor, după modul de gândire al reprezentanților administrațiilor.

Emisarii imperiali și ai comitatelor au fost trimiși la sate să studieze posibilități noi de obținere a veniturilor și de supraveghere a populației. Între propunerile venite din partea celor trimiși la sate, cea care a fost considerată că ar putea avea cele mai sigure și mai bune rezultate în scopul dorit, a fost comasarea și alinierea satelor. La ordinele împărătesei Maria Terezia, un demnitar din vremea de atunci a făcut o lege privind iobagii, care cuprindea următoarea afirmație: *Iobagii să fie adunați de prin păduri, unde se pierd ca animalele sălbatice și să se supună civilizațiunii*²⁷⁷.

Sub această frază pompoasă, ce ascundea noi măsuri de exploatare, au fost încercări sporadice de strămutare și comasare a iobagilor din crânguri și cătune chiar înainte de ordinele

²⁷⁵ **informatori:** Mercea Vasile, zis Mușânaică, născut la 7 februarie 1932, în Chisindia; Olari Iovan, zis Americanu, născut la 10 mai 1933 în Ciolt (Chisindia); Lupșa Teodor, zis Boncireju, născut la 5 mai 1949, în Chisindia; Faur Teodor, zis Surdu (aprilie 1923-26 decembrie 2009); Faur Sida a lu' Surdu, (18 mai 1928-2017), la Chisindia; Mercea Floriță a lu' Hoi, născută la 14 octombrie 1935, la Chisindia; Mercea Avram, zis Hoi, născut la 4 martie 1934, la Chisindia; Tulea Teodor, zis Șontric (Tulea), născut la 25 ianuarie 1928, la Chisindia; Stan Ioan, zis Iuănu lu' Ina, născut la 28 august 1948, la Chisindia.

²⁷⁶ Ștefan Lupșa, Gheorghe Lițiu, op. cit., vol.2, fascicola 4, p.34; Eudoxiu de Hurmuzaki, op. cit., p.1751; Ovidiu Someșan, op. cit., p.183; Márki Sándor, op. cit., vol. 2, Arad, 1895, p.748.

²⁷⁷ Simion Moț, *Cronica de la Buteni*, mss., p.12.

împărătesei Maria Terezia, deoarece stăpânii de pământuri aveau interesul să-și adune iobagii, să-i așeze în sate bine organizate administrativ, pentru a-i putea mai ușor exploata și supraveghea.

Unele strămutări de iobagi din luminișurile pădurilor, adică din vechile crânguri, au început chiar înainte de venirea turcilor în zona Zărandului, dar s-au făcut anevoie și au încetat odată cu apariția turcilor, față de care se simțea o frică colectivă²⁷⁸.

Atestarea documentară a unei așezări confirmă numai existența ei într-o anumită perioadă, nu și momentul întemeierii ei. Satele comunei Chisindia intră în categoria satelor numite „de deal”, răspândite pe văi și dealuri, având casele rispite de-a lungul apelor ce le străbat sau case izolate și dispersate, așezate în mijlocul terenurilor cultivabile pe care le dețin în proprietate. Cele trei sate aveau gospodării grupate în crânguri localizate în luminișurile pădurilor care le ofereau protecție, pământ mai bun pentru animale și pentru cultivat cereale (pe suprafețe mici) și lemnul atât de necesar unei gospodării.

Dispersarea crângurilor era foarte mare, pe o arie cuprinsă între Valea Cioltului și Valea Păiușeniului, perimetru limitat în sud de Dealul Bustaceu, Ciciora și Piatra Păcurarului și brăzdat și de Valea Hurezului care-și adună apele din zona cuprinsă între Bustaceu și Ciciora. Valea Rea, colectând apele din zona Poloage, Valea Prunilor și Ineve, unindu-se cu Valea Cioltului, la Ciutacu, formează, mai departe, valea ce poartă numele Găurani.

Valea Hurezului se unește cu Valea Găuranilor la intrarea în satul Chisindia, lângă casa lui Talioara (ciurdarul caprelor) din Ulița Murii și, împreună, merg să se întâlnească cu Valea Păiușeniului, în zona dintre Ogrez, situat sub Coastea Firezului și marginea satului Chisindia.

După unire, cele trei ape curg împreună spre Crișul Alb, sub numele de Valea Chisindiei, până la Pătrâneasa, de unde-și urmează cursul prin albia săpată manual pe o distanță de 3 km și poartă numele de Valea Arinilor, vărsându-se în Criș, în zona numită Zugău. Chisindia nu a ocupat vatra pe care o cunoaștem astăzi, ci a fost formată din mai multe crânguri rispite pe cele trei văi care se unesc în vatra actuală a satului. Valea nou formată după ieșirea din sat, furioasă parcă pe neputința ei de a primi între malurile sale naturale apele colectate din codrii Chisindiei, inunda de multe ori terenurile agricole dintre Chisindia și Buteni.

Valea Cleciovei, deși, în general, mică, venind dinspre dealurile și pădurile Văsoaiei, pentru a-și arăta parcă și ea puterea ei de vale izvorâtă din codrii, ocolind prin partea vestică satul Chisindia, intră în satul Buteni ale cărui ogoare (înainte de intrare) le inunda în timpurile ploioase, apa bălțind de multe ori. Valea Chisindiei și Valea Cleciovei, colectându-și apele din Munții Zărandului, curgând spre nord și vărsându-se în Crișul Alb, având un curs dezordonat cu multe bălțiri și revărsări, au creat, în trecut, mari probleme proprietarilor de pământuri din zonă. Pentru cei din satul Buteni, regularizarea celor două văi și secarea bălților a fost o problemă importantă. Ca urmare, la nord de satul Chisindia, nu departe de dealul și podul Pătrâneasa²⁷⁹ a fost săpată manual, cu sapa, lopata, târnăcopul și hârlețul, o albie nouă a văii, cu adâncimea de aproximativ 1,5 m și lărgimea de 5-6 m. Noua matcă a Văii Chisindia a primit un traseu relativ drept și scurt în drumul ei de aproximativ 3 km spre Zugău²⁸⁰, locul de vărsare în Crișul Alb.

Noua vale, săpată probabil în jurul anilor 1800 prin munca istovitoare a iobagilor, a primit numele de Valea Arinilor, după numele arborelui arin (anin) care crește pe malurile ei, întărindu-le.

Din unele informații păstrate în memoria oamenilor și menționate și în cronica lui Simion Moț²⁸¹, săparea Văii Arinilor a durat aproximativ 40 de ani.

Înainte de intrarea în satul Buteni și înainte de construirea Canalului Morilor, respectiv construirea Morii Mari (Moroaca) a baronului Dietrich, Valea Cleciova acționa trei mori țărănești ale unor proprietari din Buteni: *Cele mai bune mori au fost pe Valea Cleciovii, aproape de satul*

²⁷⁸ Ibidem, p.63.

²⁷⁹ Ibidem, p.112.

²⁸⁰ Ibidem, p.99.

²⁸¹ Ibidem.

vecin Chisindia, unde se găseau și meșteri lemnari ce știau să construească moara toată și să o așeze pe apă. Ei lucrau roțile mici și mari, fasonau fiecare bucătură de lemn după cum cerea locul așezării lui. Lemnarii din Chisindia au construit toate morile așezate pe valea ce cobora din Păiușeni, mori vestite pentru meșteșugul lor simplu și cu folos pe care Poser (proprietarul Morii Mari-Moroaca) a avut grijă să le cumpere pentru a le folosi ca lemn de foc. Mai înainte de săparea Canalului Morilor și a Văii Arinilor au mai fost două mori cu faimă în comuna noastră construite tot de chisindani, pe care nici bunicul meu nu le văzuse, a auzit doar vorbindu-se despre ele, că odată cu săparea altor albie și-au pierdut apa. Una a fost în pământul lui Giura Constantin, în dreptul podului vechi al Pătrănesii, iar a două în colțul satului Buteni, alătura de Măierişte²⁸².

Nu avem informații precise dacă la săparea Văii Arinilor au contribuit prin muncă lor numai iobagii Buteniului sau și cei ai Chisindiei, dar putem afirma că lucrarea a folosit ambelor sate, prin secarea bălților și ordonarea albiei.

După reprimarea răscoalei lui Horea din anul 1784 și instalarea unei liniști forțate, eforturile depuse de stăpânire pentru strămutarea caselor din crânguri au crescut, fiind mutate pe ulițele dealului din mijlocul satului tot mai multe gospodării. Dealul satului s-a umplut de casele mutate din crânguri, ulițele frumos trasate, începând a fi ocupate de sus în jos, existând o teamă că fiind pe ulița de la baza dealului, casele și anexele ar putea fi afectate de cele trei văi, în vremurile cu multe ploii sau zăpezi.

Sistematizarea forțată n-a fost prea ușoară: ordinul l-a dat împărăteasa Maria Terezia, aplicarea lui a început în timpul fiului său, Iosif și s-a terminat prin anul 1805 (pentru satul Chisindia), în vremea nepotului împărătesei²⁸³.

Urmare a strămutării și comasării crângurilor, vatra nouă a satului a devenit dealul cu ulițele lui, care s-au umplut cu case, dar unele anexe gospodărești au mai rămas pe locurile de origine, în crânguri, unele viețuind până la colectivizare sau chiar până în zilele noastre, trecând prin stăpânirile turcești, ungurești și comuniste.

După comasarea crângurilor, vechea biserică de lemn rămânând în cimitirul vechi (Țântârini) de la marginea satului, chisindanii s-au străduit să o strămute în mijlocul satului, în vârful dealului, așa cum stă frumos unei biserici, pe locul cel mai înalt, mutarea fiind terminată în anul 1808, cimitirul rămânând, mai departe, pe vechiul amplasament, până în anul 1901.

În timp, pe parcursul celor 80 de ani (1808-1888), satul se dezvoltă, gospodăriile deveneau mai puternice din punct de vedere economic, iar sătenii cunosc satele de câmpie din zonă și-și pun întrebarea dacă viața nu le-ar fi mai ușoară dacă ar părăsi dealul și ulițele lui și s-ar strămuta la baza dealului.

Astfel, începe a două sistematizare, neforțată, prin ocuparea pozițiilor de casă de la baza dealului și formarea unor noi uliți. Dar avântul și moda „mutărilor la vale” era oprit de revărsarea celor trei văi și, mai ales, de băltirea apelor.

Valea Păiușeniului, scăpând de strânsoarea dealurilor Dragoș și Tabuia, curgea lin spre terenurile mai joase, mărindu-și distanțele între maluri; ajungând în zona fostei mori a lui Stan Ioan (Mutu) începe a-și lărgi albia dezordonată și, curgând mai departe pe sub Râpă (zona Țarinii Subeștilor) ajunge în capătul ulițelor Mercească și Mercească Mică, apoi trece leneșă spre Ogrez, Ulița Cailor, Ulița Romilor și Ulița Făurești, unde bălțește, trecând peste Rât, supărată parcă de neputința ei de a umple cu apă terenurile peste care trece, ajungând în zona Dealului Pătrăneasa.

Băltirea ei pe suprafețe întinse în zonele care se vor numi în viitor Ulița Subești, Ulița Mercești și Ulița Făurești ca și în terenurile agricole ale Râtului îi determină pe chisindani și pe butinceni să încerce „îmblânzirea” ei.

²⁸² Ibidem, p.176-177.

²⁸³ Somogyi Gyula, op. cit., p.146.

La bălțirile Văii Păiușeniului, pentru a nu se lăsa mai prejos, vin și cele două văi reunite, Hurez și Găurani, care, de la ieșirea din sat până la Dealul Pătrăneasa, caută să domine pământurile cu apele lor. Acest aspect este un motiv în plus la hotărârea celor două sate, Chisindia și Buteni, să îmblânzească cele trei văi.

Ca urmare, administrațiile locale și domnii de pământ, prin munca „urbaițurilor” efectuate de iobagi, trec la ordonarea apelor rebele, prin stabilirea unor traseuri mai drepte și prin adâncirea albiilor, pentru păstrarea apelor între maluri. Puternica și furioasa Vale a Păiușeniului este supusă unei regularizări, prin îndreptarea cursului (traseului de curgere) și adâncirea albiei din zona de unde începe formarea terenului numit Zăvoi, proprietate a familiei Cornea Ioan (Bălu).

Văii i se stabilește un traseu drept spre centrul satului, cu albie adâncită pentru prevenirea inundațiilor și bălțirii, oferind posibilitatea formării viitoarelor ulițe: Subești, Mercească, Mercească Mică, Cailor, Romilor, Făurești și Stănești. Oprind revărsările și bălțirile Văii Păiușenilor și ridicându-se și terenurile (unde era cazul) prin aducere de pământ și înălțare, au fost create condițiile unei noi sistematizări prin coborârea unor familii de pe deal și chiar a unor familii din vechile crânguri, familii care au continuat să trăiască la sălașurile lor din crânguri, unde viața era mai ușoară, necesitățile materiale ale vieții fiindu-le asigurate de pământurile din jur, tentațiile civilizației (drumurile moderne, autoturismele, curentul electric, telefonul și apa curentă) nefiind apărute încă.

Ordonarea cursului Văii Păiușeniului și obligarea ei la întâlnirea cu celelalte două surate (Hurez și Găurani) într-un loc ales de administrația satului și de gospodari au fost cauzele care au dus la a două sistematizare a satului, prin mărirea suprafeței vetrei satului (ulițele Subești, Mercească, Mercească Mică, Cailor, Romilor, Făurești și Stănești) și la redarea pentru agricultură a unor suprafețe mari de terenuri, foste inundabile și băltoase din zona Râtului spre Pătrăneasa.

Celelalte două văi, Hurez și Găurani, unindu-se la intrarea în sat, doresc, parcă, prin unirea lor să arate celei venite din Gubu, că, uneori, și ele pot fi furioase prin revărsările în sat, în Ogres și în grădinile Hatkuleștilor. Debitul mărit al văii formate prin unirea celor trei văi a determinat butincenii și chisindanii la o regularizare a Văii Chisindia prin îndreptarea cursului și adâncirea albiei, rezultatul fiind nou-născuta și blânda Vale a Arinilor.

Apele fiind regularizate, terenurile ulițelor și grădinilor ridicate, migrarea familiilor de pe deal la vale se accentuează, treptat, după anul 1900, intensificându-se prin construcția noilor case de piatră albă, acoperite cu țiglă. Biserica de lemn din Deal a fost înlocuită cu alta, din piatră, în anul 1888, dar coborârile din Deal continuă până în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial.

Ultima fază a sistematizării neimpuse, începe în anul 1933, prin scindarea credincioșilor satului și construirea unei noi biserici în mijlocul noii vetre a satului, pe Drumul Mare (Ulița Stăneștilor).

Coborârea bisericii în vale, formarea a două parohii în sat, părăsirea caselor în partea de sus a ulițelor de pe Deal și strămutarea lor în Vale au constituit fazele ultimei sistematizări a satului și a începerii modernizării acestuia.

Lipsa apei de băut, ulițele greu accesibile în vremurile ploioase, mutarea bisericii și școlii în zona Vale au fost cauzele care au dus la abandonarea Dealului în favoarea „civilizației de vale”.

Sătenii au început să-și sape fântâni la crucea ulițelor sau în curte, a început construirea unor case după model nou, apusean, iar drumurile s-au pietruit cu piatră (pietriș) de râu sau piatră spartă de la cele două cariere.

Au început zorile unei civilizații noi, mai ales după Unirea din 1918 când, prin reforma agrară au fost retrocedate pădurile și pământurile.

Hărnicia chisindanilor, amplificată de noile condiții: pământ, păduri, biserică, școală și drumuri a dus la schimbarea aspectului și bunăstării satului.

Cătunul Hurez și crângurile din Valea Hurezului

Înainte de strămutare și sistematizare, pe Valea Hurezului era cătunul Hurez și multe crânguri mai mici sau mai mari pe dealurile care străjuiesc valea. Casele și gospodăriile erau răspândite mai ales pe vale, în locurile unde localnicii aveau pământul agricol cel mai bun sau fânețele.

Cel mai mare grup de case din această vale, care a constituit cătunul Hurez a fost și este cel în care locuiesc familiile cu poreclele de Botoanca, unde și astăzi mai trăiesc familii ai căror membrii sunt urmașii vechilor familii de „hurezani”.

Vom prezenta familiile din cătunul Hurez, existente sau dispărute, potrivit informațiilor pe care le deținem despre membrii familiilor lor și despre crângurile Jep, Tufât și Pomecea.

Cătunul Hurez

Numele cătunului vine, probabil, de la pasărea numită huhurez, care era foarte răspândită în pădurile acestei văi. Prin dispariția silabei *hu* a rămas toponimul de Hurez, deși în unele înscrisuri vechi ungurești apare forma Huhurez.

În general, putem afirma că existau gospodării de-a lungul întregii Văi a Hurezului, începând de la Capu' Țarinii (la ieșirea din satul Chisindia spre sud) și până sus, în zona pădurilor, de unde Valea Hurezului își colectează micile pâraie care-i asigură existența și numele de vale. Deși, în trecut, au fost multe gospodării în această vale, unele au dispărut prin strămutare și sistematizare pe noua vatră a satului, altele au dispărut chiar și din memoria comunității datorită lipsei de interes a administrațiilor comunale perindate în timp, care n-au lăsat înscrisuri despre ele și membrii familiilor care le-au format. Totuși, cu unele lipsuri informaționale recunoscute încă de la începutul scrierii noastre, vom căuta să redăm ceea ce se mai cunoaște astăzi despre aceste gospodării și crânguri care fac parte din trecutul satului.

Pentru o mai bună reconstituire a cătunului, vom descrie fostele și actualele gospodării care dețineau terenuri și își duceau existența pe Valea Hurezului și despre care avem informații.

Familiile care au locuit în cătunul Hurez și despre a căror membri avem informații sumare sunt următoarele:

1. Familia Tulea-Cornea, zisă Grumba	8. Familia Pantea Teodor, zisă Stoican
2. Familia Olari Mihai, zisă Haiu	9. Familia Crișan Simion, zisă Păcu
3. Familia Olari Teodor, zisă Balmoz	10. Familia Păiușan Nicolae, zisă Diță
4. Familia Boc Pinte, zisă Bocu	11. Familia Păiușan Ionuț, zisă Cochei
5. Familia Păiușan Simion, zisă Botoancă	12. Familia Păiușan Ioan, zisă Banea
6. Familia Hatcu Ștefan, zisă Hatcu	13. Păiușan Măriuță, zisă a Nicli.
7. Familia Pantea Ionică, zisă Carpovici	

1. Familia Tulea Iovu (vatra Grumba)

Vatra familiilor Tulea a fost în cătunul Hurez, în partea dreaptă a Văii Hurezului, între drumul forestier și valea care îl însoțește.

La strămutarea caselor din cătunul Hurez în noua vatră a satului, familia Tulea a ocupat loc de casă în zona Dealului, pe Ulița Bisericii. În familia celor cu numele Tulea din crângul Hurez rămași încă în cătun a venit, ca ginere, un fecior din familia Cornea zisă Grumba, care a schimbat numele de familie Tulea în Cornea. Astfel, pentru vechea vatră din cătunul Hurez a fostelor familii Tulea, prin noii membri ai familiei (bărbați), rămâne porecla Grumba.

Despre familia Tulea, strămutată în sat pe Ulița Bisericii și despre membrii generațiilor ei vom prezenta câteva date.

Cea mai veche generație a familiei Tulea din Ulița Bisericii despre care avem informații este Iovu Tulea, zis Iovu Sâii. Porecla se trage, probabil, după mama sa, Anisia.

În familia Tulea Iovu s-a născut Dumitru, care a murit tânăr, la 44 de ani.

Dumitru a fost căsătorit cu Irina Marinca, din neamul lui Oănca din Subești. În anul 1928, în 25 ianuarie, s-a născut Tulea Teodor, pădurarul, care s-a căsătorit (ginere) în familia Faur, zisă Șontric, din Ulița lu' Nichifor.

2. Familia Olari Mihai, zisă Haiu

Porecla Haiu se trage de la numele Mihaiu, capul familiei Olari. Dispărând particula *Mi* rămâne Haiu, poreclă cu care a rămas în memoria oamenilor comunității chiar și după strămutare în noua vatră a satului. Gospodăria lui Haiu era localizată în crâng, între Valea Hurezului și drumul forestier, în partea dreaptă a drumului, în sensul de mers spre izvoarele Hurezului. Gospodăria a dispărut prin strămutarea familiei, la sistematizare, în Ulița Crișanilor, pe Deal. Bătrânul Mihai a avut un frate cu numele George, zis Gincu. Acesta, după ce s-a întors din Primul Război Mondial a fost renegat oarecum, devenind un om al nimănui, fără familie și fără un adăpost sigur. Dormea pe unde apuca și mânca mult când găsea, la familiile la care lucra ocazional. Mâncând mult când avea ce mânca, a rămas în sat expresia „mănânci cât Gincu”. În locul casei și gospodăriei lui Haiu din Valea Hurezului a rămas doar terenul agricol.

3. Familia Olari Teodor, zisă Balmoz

Casa și gospodăria familiei Olari a fost situată pe malul stâng al Văii Hurez, la baza dealului numit Staniță. În vremea în care trăia în cătunul Hurez, familia Olari era numeroasă. Ajungând la maturitate, prin căsătorie, copiii ei s-au răspândit atât pe Valea Hurezului în alte familii, cât și în satele din jur. În cele ce urmează, vom prezenta câteva informații sumare referitoare la copiii acestei familii:

- a. Olari Lupu- stabilit în Valea Hurezului, la sud de casa părintească, tot sub Dealul Staniță. Fiul lui se numea Olari Ioan, zis Fasoloi și a avut gospodăria lângă Valea Hurezului, pe malul văii, nu departe de familia Boc.
- b. Olari Ioan- rămas în casa părintească, a decedat în cătunul Hurez.
- c. Olari Todor, zis Birău, căsătorit cu Păcurar Elena din familia zisă Budei, s-a mutat și a trăit cu familia în crângul Șupuritu, casa familiei rezistând până în vremurile noastre. A avut doi copii: Mitru (șofer) și Măriuța, căsătoriți în Chisindia.
- d. Olari Petru, zis Balmoz, s-a căsătorit în Chisindia și s-a mutat în ultima casă a satului Chisindia, pe drumul comunal spre Păiușeni. A avut următorii copii:
 - Nicolae, zis Paraleu, căsătorit în Păiușeni;
 - Catița, căsătorită la Hodiș cu Iosif, apoi, după decesul acestuia, cu Oană Matei;
 - Braița, căsătorită și decedată în satul Revetiș;
 - Ioan, stabilit și decedat în Chisindia, pe vatra tatălui său, Petru.
- e. Olari Braița- căsătorită la Văsoaia.
- f. Olari Măriuța, zisă Ciula. Se spune că porecla îi venea de la faptul că avea o ureche fără pavilion (lob). S-a căsătorit cu Tamaș Avram și s-a mutat în crângul Șupuritu.
- g. Olari George, zis Gița lu' Balmoz. Acest membru al familiei Olari și-a strămutat casa pe Deal, pe Ulița Morii, în locul pe care l-a primit familia la sistematizare. Mulți ani, câteva generații dintre membrii ei au rămas în crâng, chiar și în vremea colectivizării.

4. Familia Boc Pinte, zisă Bocu

În cătunul Hurez, vatra străveche a familiei Boc este pe locul unde, în zilele noastre, își are gospodăria ultimul vlăstar al familiei, Boc Marița.

La strămutarea caselor, obligată de legile împărătesei Maria Terezia, familia Boc s-a mutat pe noua vatră, repartizată familiei pe Ulița Morii, segmentul vestic (Ulița Căciula) vizavi de casa lui Popa Teodor, zis Căciula, apoi, prin anul 1942, s-au mutat, din nou, pe Valea Hurezului, în vatra străbună.

Când a locuit pe Deal, familia Boc, despre care avem informații, a fost formată din Boc Pinte și Boc Maria, având un singur copil, pe Boc Adam.

Boc Adam, născut în 20 septembrie 1903 în casa din noua vatră a satului, s-a căsătorit cu Hatcu Marița. Au avut un singur copil, pe Boc Ioan, care s-a strămutat, din nou, în Valea Hurezului, unde s-a căsătorit cu Măriuța din familia Crișanilor. Gospodăria lor își prelungește existența din acele vremuri până în zilele noastre, chiar și în vremea colectivizării și a comunismului.

Bătrânul Boc Adam, strămutat din noua vatră a satului în Hurez, a decedat în februarie 1981.

Familia Boc Ioan și Măriuța și-au dus existența în cătunul Hurez, unde au și fost înmormântați. Boc Ioan s-a născut în 30 ianuarie 1922 și a decedat în 11 iunie 1994. Boc Măriuța (n. Crișan), din neamul Crișanilor, ziși Păcu, s-a născut în 22 martie 1924 și a decedat în 13 mai 1988.

Urmașii familiei Boc Ioan și Măriuța sunt:

- Ionel, fost pădurar, căsătorit și decedat în Chisindia;
- Todor, căsătorit și stabilit în Bocsig;
- Marița, căsătorită și rămasă pe vatra străbună, în Hurez.

Familia Boc, cu origini străvechi în crângul Hurez, își perpetuează existența pe vatra străbună prin ultimul vlăstar, Marița Boc, căsătorită Târsală.

5. Familia Păiușan Simion, zisă Botoanca

Familia Păiușan, zisă a lu' Istimie, a fost originară din hotarul dintre văile Păiușeni și Hurez, din zona bisericii vechi de lemn a Păiușeniului. În perioada interbelică, Păiușan Simion, un membru al familiei zisă Istimie și-a strămutat casa și gospodăria din hotar și s-a stabilit, prin căsătorie, în zona cătunului Hurez. În cătunul Hurez a fost poreclit Botoanca, fără a putea preciza de unde a venit schimbarea poreclei din Istimie în Botoanca.

Familia Păiușan (Botoanca) din Hurez a avut doi copii: Simion și Florea.

-Păiușan Simion, despre care avem mai multe informații, a fost căsătorit cu Marinca lu' Niuțu din Păiușeni și au avut șase copii: Gheorghe, Ioan, Florea, Florița, Floare, Mărioara.

- a. Păiușan Gheorghe- căsătorit și decedat în Buteni;
- b. Păiușan Ioan- căsătorit și decedat în Hurez;
- c. Păiușan Florea, zis Șepticu, șofer de meserie, a fost căsătorit cu Florița lu' Banea, tot din Hurez. Decedat și înmormântat în Hurez, au rămas în urma lui doi copii, o fată și un băiat. Fata s-a căsătorit în Chisindia, în familia Gurban, zisă Pistrițu iar băiatul, căsătorit cu o moldoveancă, s-a mutat în Chisindia, luând în întreținere pe Radu Teodor a lu' Liuru, din Ulița Mercească.
- d. Păiușan Floare- căsătorită și decedată în Văsoaia.
- e. Păiușan Florița- căsătorită și decedată în Chisindia, în familia Ardelean (Petu).
- f. Păiușan Mărioara- căsătorită și decedată în Niagra.

În casa de pe vatra familiei Păiușan Simion zis Botoanca, decedat, locuiește astăzi nora fiului său, Ioan.

-Păiușan Florea a fost căsătorit cu Floare, din neamul lui Boncireju (Cuiedanu), din Chisindia. Familia Păiușan Florea și Floare a avut trei copii: Simion, Florița și Măriuța.

- a. Păiușan Simion- căsătorit în Păiușeni, fără copii;
- b. Păiușan Florița- căsătorită în Păiușeni;
- c. Păiușan Măriuța- căsătorită, fără copii.

6. Familia Hatcu Ștefan, zisă Hatcu

Ștefan a fost căsătorit cu Toma Catița, din familia zisă a lu' Nacu, din Valea Găuranilor.

Familia Hatcu a fost numeroasă, având nouă copii:

- a. Hatcu Dumitru- căsătorit în Almaș;
- b. Hatcu Ioan- căsătorit și decedat în Almaș;
- c. Hatcu Simion- căsătorit în Arad;
- d. Hatcu Floare- căsătorită și decedată în Ciolt. A fost mama pădurarului Hatcu Vasile din Chisindia, cu gospodăria și casa în Topili, obținute prin cumpărare (vatra familiei Bandea Militon și Anghel Gheorghe zis Mățu).

- e. Hatcu Ștefan- căsătorit și mort în Târnova. Soția lui, Parascheva, a fost originară din Văsoaia. În familie s-au născut doi copii. În casa de origine a familiei Hatcu din Hurez, locuiește astăzi băiatul lui Hatcu Ștefan din Târnova, numit Hatcu Vasile, căsătorit cu o moldoveancă;
- f. Hatcu Elena- soția lui Dodu lu' Dabulici (Daboaie) din Ulița Rujească;
- g. Hatcu Vasile- căsătorit în Almaș;
- h. Hatcu Todor- căsătorit în Almaș;
- i. Hatcu Măriuța- căsătorită în Gurahonț, cu numele Morar.

7. Familia Pantea Ionică, zisă Carpovici

Familia zisă Carpovici, din cătunul Hurez, are origini străvechi. Prenumele Carpovici al unui membru al familiei Pantea s-a transformat, în timp, într-o poreclă, rămânând pentru familia Pantea „ciufala” Carpovici.

Primul membru al familiei zisă Carpovici despre care avem informații a fost Pantea Carpovici, în familia căruia s-a născut Ioan, căsătorit cu Floriță. Familia a trăit în crângul Hurez unde a avut casă, gospodărie, terenuri agricole și animale.

În familia celor doi soți, Ioan și Floriță, s-au născut doi copii: Floare și Ionică.

-Pantea Floare s-a căsătorit la Buteni.

-Pantea Ionică a rămas pe vatra străbunilor din Hurez și s-a căsătorit cu Floare Andraș din familia zisă a lu' Bengu, din Păiușeni. În familia Pantea Ionică și Floare, nu s-au născut copii. Floare Pantea murind, Ionică, singur și fără ajutor la muncă și în nevoile bătrâneții, se dă în întreținere familiei Hulbăr, zisă Toma, din satul Păiușeni, formată din soții Todor și Floriță și copiii Hulbăr Ioan și Ileana.

Casa și anexele gospodărești ale familiei Carpovici dăinuie încă în hotarul crângului Hurez, trecute în proprietatea familiei Hulbăr din Păiușeni.

8. Familia Pantea Teodor, zisă Stoican

Stoica Floare, căsătorită Pantea și zisă Pincina a avut origini în cătunul Hurez, unde s-a născut tatăl său și unde au trăit străbunii săi. La mutarea gospodăriilor și caselor, familia Stoica și-a clădit anexele și casa în Ulița Crișanilor, unde urmașii săi au rămas una sau două generații.

Stoica, tatăl Floarei Pantea (Pincina), a vândut casa lui Gurban Alexandru, zis a Sandri.

Pantea Floare s-a strămutat în cătunul Hurez, pe vatra străbunilor, cu singurul copil pe care-l avea, Teodor, zis Stoican, care moștenea numele bunicului, transformat în poreclă.

Teodor Pantea a fost căsătorit cu Braița din Almaș și n-au avut copii. Mama lui Teodor, originară din Hurez, de pe vatra familiei Stoican, era cunoscută în Chisindia și în zonă sub porecla Pincina.

Cunosătoare a pădurilor Hurezului, unde a crescut de mic copil, era vestită în zona Chisindiei pentru culesul și comercializarea ciupercilor de pădure pe care le culegea primăvara și toamna și pe care le vindea, mai ales, în Chisindia și Buteni.

Fiul ei, Teodor, cunoscut mai ales sub porecla Stoican decât sub numele Teodor, era un iscusit meșter policalificat, renumit ca zidar, lemnar, fierar și, în general, pentru orice lucru ce ținea de gospodăria omului. În anul 1994, s-a adus curentul electric pe Valea Hurezului. Dar meșterul Stoican, cu mult timp înainte, pe vremea regimului comunist, singur, cu metode și materiale pe care le-a avut la îndemână în gospodărie și-a construit o instalație proprie de furnizare a curentului electric pentru gospodăria sa. Instalația construită era simplă: o roată de lemn era acționată de apa unui mic iaz deviat din Valea Hurezului cu o anumită cădere. Roata acționa un dinam care producea curentul de 12 volți, stocat apoi într-o baterie, care-i permitea să folosească curent electric pentru propria gospodărie. Înainte de a fi căsătorit cu Braița de la Almaș, Stoican a fost căsătorit cu Florița lu' Iorga din Ulița Murii (Chisindia), din căsătorie născându-se o fată pe nume Borița, căsătorită în Almaș.

Florița Pantea, soția lui Stoican, după ce s-a despărțit de acesta, s-a dedicat creșterii fetei Borița și nu s-a mai recăsătorit.

După moartea lui Stoican din Hurez, casa acestuia a intrat (prin cumpărare) în posesia lui Sârca Dumitru, ginerele lui Târsală Todor din Chisindia, din neamul Mihuleștilor (ziși Ratota) din Ulița Făurești.

9. Familia Crișan Simion, zisă Pâcu din Hurez

Familia Crișan a fost o veche familie a cătunului Hurez. La strămutarea caselor, familia Crișan s-a mutat în noua vatră a satului, pe Ulița Crișanilor. După ani de zile, Simion din familia Crișan, având pământ în Hurez, pământul străbunilor dinainte de strămutarea în sat, s-a căsătorit cu Marișca Hălmăgean, din neamul lui Brebăn (vatra de lângă Gugu, din Ulița Stănești) și s-a mutat, din nou, în Hurez, unde și-a construit o casă, cele vechi fiind distruse de trecerea anilor. Familia Crișan Simion (Pâcu), formată din Simion și Marișca, au avut doi copii: Gheorghe și Todor (Dodu). -Crișan Gheorghe a fost căsătorit cu fata lui Tamaș Ioan, zis Tuna, din Chisindia; s-au despărțit iar acum locuiește în casa mamei, situată în Chisindia, pe poziția (vatra) lui Breban.

-Crișan Todor (Dodu) s-a căsătorit cu Măriuța Olari, fata lui Birău din Șupuritu, locuiește în Chisindia, pe drumul comunal Chisindia-Văsoaia, în casa cumpărată de la urmașii familiei ing. Gavrilă Ruja, zis Neamțu.

10. Păiușan Nicolae, zis Diță

Păiușan Nicolae, zis Diță din Păiușeni, din familia zisă a lu' Firezaru a fost înfiat de familia Pantea Ioan și Floriță, care aveau casă și terenuri agricole în Hurez, în hotarul dintre satul Păiușeni și crângul Hurez.

În familia Pantea nu s-au născut copii și, de aceea, familia a hotărât înfierea unui nepot. Pantea Floriță a fost soră cu tatăl lui Păiușan Nicolae zis Diță, deci putem spune că familia Pantea a înfiat un nepot de sânge al familiei.

Păiușan Nicolae, înfiat de familia Pantea, s-a căsătorit în cătunul Hurez cu Păiușan Marinca a lu' Sfrâncu, din satul Păiușeni. În familia zisă Diță din Hurez s-au născut doi copii, Borița și Indreica, căsătoriți și stabiliți în satul Păiușeni.

-Borița s-a căsătorit cu Bârsan Nicolae din județul Bistrița și s-a stabilit în satul Păiușeni.

-Indreica s-a căsătorit în satul Păiușeni, ginere în casa lui Păiușan Blagu, zis Mitrea, casa și avutul lui Diță rămânându-i moștenire. Casa și micile anexe gospodărești mai dăinuie încă în hotarul crângului Hurez și sunt întreținute de Indreica.

11. Pantea Ionuț, zis Cochei

Vatra familiei se găsește în locul numit Pagina, lângă Câmpu lu' Țârcalamu, vizavi de locul numit Făgoi. Pantea Ionuț, urmașul de astăzi al familiei Pantea Ionuț zis Cochei, este căsătorit cu o maramureșeancă, numită Florica și au un copil, Pantea Emanuel, care frecventează școala din Păiușeni, de care este mai aproape decât de școala din Chisindia. Familia Pantea locuiește în cătunul Hurez, în casa moștenită de la străbuni.

12. Păiușan Ioan, zis Banea

Familia Păiușan a avut casa și anexele gospodărești pe dealul din zona Școlii Confesionale din Păiușeni, de unde s-a strămutat în cătunul Hurez. Soția lui Păiușan Ioan, Marinca, a fost din neamul lui Vrăjitoru din Păiușeni.

Familia Păiușan Ioan și Marinca a avut un singur copil, pe Vasile (Lia), căsătorit cu Lucreția. Lucreția a decedat. În familia Păiușan Vasile și Lucreția s-a născut Florița, soția lui Păiușan Florea, zis Șapticu.

13. Pantea Măriuța, zisă a Nicli

Familia Pantea, zisă a Nicli, din cătunul Hurez a fost în grad de rudenie cu familia zisă Carpovici.

Rubernovici, Carpovici, Tekelya și Brancovici au fost nume de familie de origine slavă care au apărut în cătunele Chisindiei în vremurile când satul era risipit pe cele trei văi, în acele timpuri când domnii de pământ aduceau oameni devotați lor din alte ținuturi, pentru diverse lucrări, la

exploatarea pădurilor și minereurilor, la construirea căilor ferate forestiere și, uneori, ca administratori ai domeniilor pe care le aveau în zona Chisindiei.

Nu putem fixa timpul de apariție în arealul Chisindiei al acestor străini, bărbați de origine slavă, dar știm că ei au întemeiat familii și au rămas în colectivitatea comunei, misterele provenienței lor rămânând încă nedezlegate.

În cătunul Hurez, Rubernovici Gheorghe s-a căsătorit cu Pantea Măriuță, zisă a Nicli, provenită dintr-o străveche familie, Pantea, din hotarul dintre satul Păiușeni și crângul Hurez.

În familia Rubernovici, s-a născut un singur copil, Marinca. Rubernovici Marinca din cătunul Hurez s-a căsătorit cu Andraș Nicolae din Păiușeni. În noua familie Andraș, s-a născut Măriuță.

Părinții lui Andraș Nicolae (bunicii Măriuței) au fost Teodor Andraș și Târsală Floare.

Andraș Măriuță s-a născut și a copilărit în crângul Hurez. Când a fost elevă la școala din Chisindia, ea și părinții ei locuiau încă în cătunul Hurez.

Andraș Măriuță s-a căsătorit cu Bonchiș Teodor, zis Tocii din Chisindia iar familia lor s-a stabilit în satul Păiușeni.

În familia Bonchiș Teodor și Măriuță s-au născut doi copii, Teodor (polițist) și Petru-Nicu, rămas pe vatra părinților din satul Păiușeni.

Crângul Jep

În crâng, au fost suprafețe mari de teren acoperite cu tufișuri și vegetație forestieră, în general, de înălțime mică, numite în vorbirea populară „jep”, de unde, probabil, a rămas numele crângului.

1. Familia Crișan Petru, zisă Pâcu

Petru a făcut parte din neamul Crișanilor (Pâcu) și a fost căsătorit cu Ana, având opt copii. Crișan Petru s-a născut și a trăit, în tinerețe, la Jep.

Familia lui Crișan Petru a fost numeroasă, dar copiii, prin căsătorie, s-au răspândit în diverse familii și localități.

a. Crișan Măriuța- născută în 22 martie 1924 și decedată în 13 mai 1988, s-a căsătorit cu Boc Ioan, din familia zisă Bocu, din cătunul Hurez.

b. Crișan Lena- căsătorită cu Darău Gheorghe din Ulița Murii. În familia ei s-au născut trei copii:

- Floare, căsătorită cu Stan Iovu zis Pucea, din Ulița Subești (Chisindia), fără copii.

- Mitru, decedat trăznit la vârsta de 25 de ani.

- Ioan, căsătorit pe vatra părintească.

c. Crișan Floare- căsătorită cu Gurban Todor a lu' Todincu. În familie, s-au născut trei copii: Floare, Georgina și Mitru.

- Floare, căsătorită în familia Rașcău.

- Georgina, căsătorită în familia Vancu.

- Mitru, decedat la 30 de ani.

d. Crișan Anuța (Jivana)- căsătorită cu Gheorghe Ruja a lu' Tiț. Familia Ruja Gheorghe (Tiț) a dat satului Chisindia un primar.

e. Crișan Marinca- căsătorită în Văsoaia cu un bărbat din familia celor numiți Lei. A avut doi copii: Valeria, căsătorită în Buteni și Lena, căsătorită în Văsoaia.

f. Crișan Todor zis Todii a lu' Pâcu era cunoscut de cei din sat ca fiind un bun meșter fierar (covaci). A fost căsătorit cu Terezia și a locuit pe Ulița Morii, aproximativ vizavi de Zbelca (Beleju). Terezia, soția lui, a fost soră cu tatăl lui Irinescu, pădurarul.

g. Crișan Lazăr zis a lu' Pâcu a fost căsătorit cu Floare, din Sebiș. În familie, s-au născut doi copii: Ioan, șofer și Petru, inginer mecanic, ambii plecați în S.U.A.

h. Crișan Simion- căsătorit cu Marișca Hălmăgean, din neamul lui Breban. După căsătorie, s-a mutat într-o colibă la Hurez, pe un lot de pământ al strămoșilor, unde și-a încropit o gospodărie. În familie, s-au născut doi copii: Gheorghe și Dodu.

Vatra originară a familiei Crișanilor a fost la Jep (Părău Muhuichii), la strămutarea caselor, mutându-se în noua vatră a satului.

2. Familia Gașpar Simion, zisă Gașpareanu

Familia Gașpar, cu origini în crângul Jep, a fost aceea din care se trăgeau străbunicii familiei Doinei lu' Gașpareanu din Subești. Generația despre care se cunosc informații a fost familia Gașpar Simion și Ana.

Gașpar Simion a venit slugă din Păiușeni, la Tamaș Ana, fata lui Tamaș Crăciun cu origini străvechi în crângul Jep, între cei doi înfiripându-se o legătură sufletească și de înțelegere, care a dus la căsătoria lor, deci la formarea unei familii.

În familia Gașpar Simion, s-a născut Gașpar Floare, care s-a căsătorit cu Crișan Ioan din familia zisă Buiacu, din Ulița Tamașeștilor. Simion, având doi frați emigrați în America, cu banii primiți de la ei, a cumpărat o casă în Ulița Subești, de la evreul Friedmann Izidor și s-a mutat cu familia în sat.

3. Familia Tamaș Ioan zisă Mainú

Strămoșii familiei Tamaș zis Mainú au avut originea, casa și terenul agricol în crângul Jep, de unde, la sistematizare, s-au strămutat în sat, pe Ulița Bisericii. Ioan a fost căsătorit cu Marinca (n. Stan), zisă a lu' Bica, din Ulița Mercească. În familia lui Tamaș Ioan (Mainú) s-au născut două fete: Ana și Florița.

-Ana a murit la 17 ani.

-Florița s-a căsătorit în Almaș.

Tamaș Ioan a fost înrudit, ca familie, cu Ianăș (familia Cornea) care a avut și ea strămoși în crângul Jep. Ioan zis Mainú a avut o soră numită Oprița căsătorită cu Tamaș Ioan, zis Valacu. În familia zisă Valacu s-au născut doi copii: Mitru și Vasile.

Crângul Tufăt

Familia Olari

Crângul Tufăt, la hotarul dintre satul Păiușeni și cătunul Hurez, a fost locuit de mai multe familii, dar singura despre care mai putem oferi informații este aceea din care provine familia Olari, prin Paulina, urmașa celor care au avut casa și anexele gospodărești în crâng, soția lui Păiușan Vesalie zis Hurezanu (sau Surdu). Străbunicul Paulinei și familia lui au fost originari din crângul numit Tufăt, unde familia Olari a avut casa, gospodăria și terenul agricol, ca de altfel și alte familii, despre care nu mai avem informații. Și astăzi, în zona fostului crâng Tufăt, se văd răzoarele care delimitau vechile gospodării și pietrele care au rezultat din fundațiile caselor demolate.

Ultimul membru al familiei Olari, care a trăit în crângul Tufăt, despre care avem informații s-a numit Avram, în familia căruia s-a născut, tot în crângul Tufăt, în anul 1847, băiatul Pascu. Probabil, datorită condițiilor grele de viață din crâng, Olari Avram s-a mutat cu familia în cătunul Hurez, unde avea în proprietate un hectar de teren.

Olari Pascu (decedat în anul 1900) **s-a căsătorit cu Vesalina, având șase copii: George, Petru, Florea, Maria, Florița și Grozava**, dintre care au supraviețuit până la maturitate cei trei băieți: George, Petru și Florea. Fetele au decedat tinere.

După o vreme, Olari Pascu s-a strămutat din cătunul Hurez, mutându-și casa și gospodăria în Chisindia, pe vârful Dealului, nu departe de prima biserică de lemn a satului mutată din Țânțărini, întemeindu-și o nouă gospodărie pe Ulița Morii. Nu deținem informații privitoare la neamul (familia) din care provenea soția sa, Vesalina. Olari Pascu s-a căsătorit cu Vesalina în anul 1867.

Olari George, fiul lui Pascu, era cam surd, de aceea, probabil, a rămas pentru Paulina porecla a lu' Surdu. Deoarece familia s-a strămutat în Chisindia din cătunul Hurez, s-a mai păstrat și porecla Hurezanu, cele două porecle rămânând în sat pentru familia Păiușan (Olari) Vesalie și Paulina.

Familia Olari din Hurez, strămutată din crângul Tufăt, avea în proprietate un hectar de teren agricol. Acest teren a fost împărțit în trei părți între urmașii familiei Olari: Paulina, Florița și George.

Pe locul fostei gospodării a Olăreștilor din crângul Tufăt, a rămas o pruniște, ca și în cazul altor familii care, în vechime, au locuit în acel crâng.

Cei trei copii ai familiei Olari Pascu și Vesalina au avut următoarea soartă:

- a. Olari Floarea- a plecat militar la Orșova, iar după terminarea stagiului militar, s-a căsătorit cu o unguroaică din Orșova și i s-au pierdut urma și urmașii.
- b. Olari Petru- s-a căsătorit în Berindia, cu Pancoveana, dar n-au avut împreună copii. Pancoveana, soția lui Petru, avea o fată din altă căsătorie. Murindu-i soția (Pancoveana), Petru s-a recăsătorit cu Marinca lu' Duhanoaie la Păiușeni, unde au decedat amândoi, fără a li se cunoaște urmașii.
- c. Olari George, tatăl Paulinei, s-a născut în anul 1874 și a decedat în anul 1918. Înainte de a pleca în armată, respectiv în război, s-a căsătorit cu Mardalina (născută în anul 1879, decedată în anul 1952). Mardalina, originară din Revetiș, se trăgea din neamul lui Tabec (Halja). Olari George a plecat în armată și apoi în Primul Război Mondial, decedând pe un vapor bombardat de inamici, în apropiere de orașul italian Fioma.

La plecarea în armată și război, Olari George, căsătorit cu Halja Mardalina din Revetiș, a lăsat în urma sa trei copii minori: Gheorghe (cel mare), Paulina (mijlocie) și Florița (cea mică).

- a. Olari Gheorghe s-a născut surdo-mut și a fost căsătorit cu Lena Lușca. A decedat tânăr, la 40 de ani, adunând fân pe terenul din Părău Muhuichii (Jep). Au avut un singur copil, pe Ioan.
- b. Olari Paulina- s-a căsătorit cu Păiușan Vesalie, zis a Domnului (Hepu), din Păiușeni și au avut împreună două fete: Floare și Sida. Paulina s-a născut în anul 1902 și a decedat în anul 1985.
- c. Olari Florița- s-a căsătorit cu Păiușan Todor (Braițu) din Păiușeni; în familie, s-au născut patru copii: Teodor, Floarea, Floarea și Ielina.

-Păiușan Floarea, a decedat la vârsta de 20 de ani, suferind de epilepsie.

-Păiușan Teodor a plecat în Al Doilea Război Mondial și a decedat în împrejurări necunoscute.

-Păiușan Floarea, căsătorit în Păiușeni cu Dociața, a decedat tot în Păiușeni, în condiții suspecte.

-Păiușan Ielina s-a căsătorit la Chisindia cu Hatcu Petru, zis a lu' Țarca.

Crângul Pomecea

Numele de Pomecea (Pometea) ar putea proveni de la expresia „pământul cu pomi”, terenul fiind situat între crângul Tufăt și cătunul Hurez, care era și este încă un loc cu foarte mulți pomi, unde numeroși chisindani au pruniști, unde există mult „pomăt”.

Ultimele familii strămutate din Pomecea și despre care se cunosc încă informații au fost familiile cunoscute cu porecele de Coceanu, Căciula și Turcu.

Crângul Pomecea a avut o suprafață de teren destul de mare, fiind format din crânguri mai mici, cel mai cunoscut fiind Câmpșoare, numele venind, probabil, de la micile câmpuri care formau acest crâng, ocupat de câteva familii.

1. Familia Luca Gheorghe, zisă Coceanu

Ultimii membri ai familiei Luca zisă Coceanu care au locuit în acest crâng (Câmpșoare) se numeau Luca Gheorghe și Lena, în familia căroră s-a născut Floare. Părinții ei au rămas pe mai departe în crângul Câmpșoare, iar ea s-a căsătorit în sat, cu Petru Pantea, a lu' Calaceanu. Soții Floare și Petru Pantea au avut împreună patru copii: Gheorghe, Petru, Elena și Florica. Pentru a nu se pierde numele de Luca, bătrânul Luca Gheorghe a înfiat pe nepotul Gheorghe (copil al fetei sale, Floare), care lucra ca șofer, sperând să-l convingă să fie alături de el la bătrânețe, în Câmpșoare. Planurile bătrânului nu s-au împlinit; șoferul Gheorghe Pantea s-a căsătorit în Păiușeni, iar Luca

Gheorghe și Lena au decedat și au fost înmormântați în crângul Câmpșoare, în locurile în care au trăit ei și străbunii lor.

Luca Gheorghe, zis Coceanu, a avut un frate, Luca Vasile, care a primit la strămutare un loc de casă în vârful Dealului, pe Ulița Morii, segmentul Ulița Căciula. Vasile a fost căsătorit cu Corezia Cornea, din familia poreclită Milian (Muza) din Ulița Subești, având doi copii: Sofia și Vasile (Lila).

2. Familia Pantea Gheorghe, zisă Turcu

Pantea Gheorghe s-a născut în Câmpșoare (Pomecea) și a fost căsătorit cu Abrudan Florie, având doi copii: Ioan și Maria (lu' Piparca). Pantea Ioan a părăsit familia tatălui și s-a căsătorit în sat, cu Olari Sofia din nemotenia Olari, soră cu Olari Damian și Olari Avram (Uțu) din Ulița Subești. Pantea Ioan (Turcu) și Sofia au avut patru copii: George, Ștefan, Vasile și Florița. Băieții născuți în familia Pantea au murit la vârsta școlară, singura care a ajuns la bătrânețe a fost Pantea Florița, născută în martie 1929 și decedată în 2014.

La strămutare, familia Pantea a primit loc de casă pe Ulița Morii, unde și-a construit o casă acoperită cu paie, care a dăinuit până la sfârșitul perioadei interbelice.

3. Familia Popa Teodor, zisă Căciula

Familia Popa a fost în grad de rudenie cu familia Pantea, zisă Turcu, având strămoșii și gospodăria tot în zona crângului Câmpșoare.

La sistematizare, strămoșii familiei Popa Teodor (Căciula) s-au mutat în Chisindia pe Ulița Morii, nu departe de familia Pantea. Casa familiei Popa Teodor (zis Căciula) a dăinuit până în perioada administrației comuniste, fiind, alături de casa lui Ruja (Pucsi), ultimele care au rămas pe această uliță.

Cătunele Ciolt și Găurani și crângurile din Valea Găuranilor

Cătunul Ciolt

În cele ce urmează, vor fi prezentate ultimele familii care au gospodăria și terenuri agricole în cătunul Ciolt, cu sumare informații despre membrii familiilor, pentru a rămâne înscrisuri despre aceste familii care au avut străbunii născuți în Valea Cioltului, cătunul Ciolt și Valea Găuranilor, unde au avut gospodăria și case.

Familiile care au format cătunul Ciolt au fost următoarele:

1. Familia Lupaș Vasile, zisă Bregadiru	10. Familia Sulincean Vasile, zisă Vancu
2. Familia Mercea Ioan, zisă Fiu	11. Familia Sulincean Ilie, zisă Cița
3. Familia Păiușan Mihai, zisă Paităș	12. Familia Sulincean Todor, zisă Cița
4. Familia Olari Vasile, zisă Gicu	13. Familia Luca Ioan, zisă Pâda
5. Familia Olari George, zisă Gicu	14. Familia Luca Todor, zisă Pâda
6. Familia Olari Marița	15. Familia Ruja Vasile, zisă Cilie
7. Familia Olari Floare	16. Familia Teorean Igna, zisă Țup
8. Familia Olari Todor, zisă Palcu	17. Familia Irina Irimie, zisă Talageanu
9. Familia Sulincean Mihai, zisă Petu	18. Familia Tamaș Ilie, zisă Zbelca

1. Familia Lupaș Vasile, zisă Bregadiru

Soția, Lupaș Eva, a fost originară din satul Văsoaia. În familie s-au născut doi copii:

- Todorică, decedat tânăr,
- Florița, căsătorită în Chisindia, cu Gigi Irina, zis a lu' Drugaleu.

2. Familia Mercea Ioan, zisă Fiu

Sulincean Ilie a fost cu origini în numerosul trunchi al familiilor Sulincean. Ilie a fost căsătorit cu Lisandra Ardelean, soră cu Ardelean Ioan, tatăl lui Mitru Ardelean, zis a lu' Petu.

Ilie Sulincean, soțul Lisandrei a murit tânăr, într-o încăierare violentă cu alți feciori din sat. În familia lui Ilie și Lisandra, s-a născut Sulincean George, care a fost căsătorit cu Mercea Floare din Chisindia, din familia zisă Coșnița din Ulița Subești.

În familia Sulincean George și Floare, s-au născut doi copii: Ioan și Iovan.

-Ioan Sulincean s-a căsătorit în Almaș.

-Iovan Sulincean s-a căsătorit cu Ruja Floare, zisă a lu' Târșu, din satul Chisindia. În familie s-a născut un singur copil, Todor, căsătorit și stabilit în Arad.

Lisandra, văduva, s-a recăsătorit cu Mercea Ioan, zis Fiu, poreclă venită de la faptul că Ioan era mai tânăr decât Lisandra, era ca un „fiu”.

În noua familie Mercea Ioan și Lisandra, s-au născut doi copii: Floare și Petru.

Mercea Floare s-a căsătorit în satul Chisindia cu Irinescu Gheorghe, zis Țarcalamu, iar în familia lor s-a născut un singur copil numit Irinescu Teodor, pădurar.

Mercea Petru s-a căsătorit cu Tamaș Borița a lu' Gaița, avându-l ca fiu pe Petru „higigișu” a lu' Gaița. Petru a divorțat de Borița și s-a recăsătorit cu Marinca Crișan a lu' Păcu, în familia cărora s-au născut trei copii: Ioan, Lenuța și Dodu.

Lenuța s-a căsătorit cu Dumitru, din familia Stan (zisă Stan Mitru), din Drumul Mare.

Dodu s-a căsătorit în Arad iar Ioan, de meserie tractorist, s-a căsătorit în satul Chisindia.

3. Familia Păiușan Mihai, zisă Paităș

Păiușan Mihai, zis Paităș, cu origini în satul Păiușeni, a fost căsătorit cu Marinca din neamul familiilor zise Dabu (Daboai) din Ulița Mercească, zona Dealului.

Păiușan Mihai a fost frate cu Mitra, căsătorită Irina, mama lui Gigi Irina zis Drugaleu, din Ulița Tamașeștilor. Mihai și soția Marinca și-au cumpărat un loc de casă lângă Cârnaț Iovu (Dubășu) din Ulița Cailor, partea de nord a uliței, spre câmp. Pe terenul cumpărat, cu posibilitățile lor materiale, Mihai și Marinca și-au construit o casă mică în care au locuit o vreme.

Familia Păiușan, tânără și cu forță de muncă, dar fără pământ, a luat în întreținere un bătrân din cătunul Ciolt, poreclit Bonțanu, căsătorit cu Lucreția, familie fără copiii. După unele informații (nesigure), Bonțanu a avut origini în Bonțești.

După luarea în întreținere a familiei din Ciolt, Paităș a vândut casa din Ulița Cailor (segmentul Ulița Rromilor) lui Faur Nicodim, căsătorit cu Maria lu' Țarca, bunica lui Iusti Hatcu din Ulița Făurești.

Păiușan Mihai și soția Marinca „s-au naturalizat” ca locuitori ai cătunului Ciolt, dar soarta nu le-a hărăzit nici lor copii și au ajuns singuri la anii bătrâneții. După moartea lui Bonțanu și a Lucreției și înmormântarea lor creștinească în cimitirul din Ciolt, puțina lor avere a rămas în proprietatea familiei Păiușan Mihai.

Marinca Păiușan a murit și a fost înmormântată în Ciolt, iar bătrânul Mihai a fost adus de către Gigi Irina (Drugaleu) în casa sa din Chisindia, pentru îngrijire. Mihai a murit și a fost înmormântat creștinește în Chisindia, de către nepotul său, Gigi Irina.

Prin moartea celor doi soți Păiușan, Mihai și Marinca, numele Păiușan și porecla Paităș au dispărut din Ciolt.

4. Familia Olari Vasile, zisă Gicu

Neamul Olari a fost unul cu cele mai numeroase familii din cătunul Ciolt, unul cu cel mai mare număr de urmași.

Frații Vasile, George, Marița și Floare s-au născut în familia Olari Pascu și Pascuța, din cătunul Ciolt. Familia Olari Pascu a avut casa pe vatra din cătunul Ciolt, casă care a rămas moștenire copilului Olar Vasile, n.1916, căsătorit cu Crișan Floriță, n.1922-d.1989, zisă a lu' Gigi din Ulița Iagărului.

Casa veche a familiei, unde s-au născut cei patru frați, a fost demolată și, cu materialele din ea și alte materiale noi, a fost reconstruită casa familiei Crișan Floriță din Ulița Iagărului.

Cu ajutorul copiilor, Olari Vasile și Floriță au construit o altă casă în cătunul Ciolt, pe vechea vatră a familiei Olari Pascu.

Cei patru copii ai familiei Olari Pascu s-au căsătorit în cătunele Ciolt, Găurani și satul Chisindia.

Vasile s-a căsătorit cu Florița Crișan, din familia zisă a lu' Gigi, din Ulița Iagărului din Chisindia. În familie, s-au născut unsprezece copii, două fete și nouă băieți, emigrați toți unsprezece în S.U.A.

Copiii familiei Olari născuți în Ciolt sunt: Pascu, Ioan, George, Florița, Maria, Dănuț, Petrișor, Ilie, Vasile, Mitru și Teodor.

Olari Pascu s-a născut în 2 septembrie 1941, în Ciolt. S-a căsătorit cu Urlea Ana și în familia lor s-au născut trei copii: Ovidiu, Călin și Radu.

Olari Ioan s-a născut în 2 ianuarie 1944, în Ciolt (Chisindia). S-a căsătorit cu Mercea Maria, zisă a lu' Pasărea din Ulița Mercească. În familia lor s-au născut cinci copii: Laura, Marinela, Ruth, Rebeca și Claudiu.

Olari George s-a născut în 21 decembrie 1945, în Ciolt. S-a căsătorit cu Floare și în familia lor s-au născut șapte copii: Gelu, Claudia, Marcel, Adriana, Cornelia, Ligia și Denis.

Olari Florița s-a născut în anul 1948, în Ciolt. S-a căsătorit cu Torneanu Petru și în familia lor s-au născut patru copii: Adina, Petrișor, Florentina și Cristine.

Olari Maria s-a născut în 9 ianuarie 1950, în Ciolt. S-a căsătorit cu Crețiu Petru și au în familie o fată înfiată, cu numele de Tabita.

Olari Petrișor, n.01.10.1959, s-a căsătorit cu Todor Stana, originară din Nadăș.

Olari Ilie, n.07.06.1955, s-a căsătorit cu Ana Șuteu din Arad.

Olari Vasile, n.07.10.1951, s-a căsătorit cu Olari Lidia.

Olari Mitru, n. 18.02.1957, s-a căsătorit cu Tipei Ana din Arad.

Olari Teodor, n.08.03.1953 s-a căsătorit cu Izidor Letiția din Leasa.

Olari Dănuț, n.12.03.1963.

5. Familia Olari George, zisă Gicu

Soția lui George (Catița Păiușan), prin căsătorie, a părăsit cătunul Găurani (familia zisă Guda și s-a strămutat în Ciolt). **În familie s-au născut patru copii: George, Iovan, Catița și Florica (zisă Floare).**

a. George s-a născut în 18 decembrie 1929. S-a căsătorit cu Waschnitzki Rozalia din Sântana. S-a stabilit în Arad și are doi copii: Gheorghe (Puiu) și Adrian-Cosmin.

-Puiu, născut în 1956, este căsătorit cu Ardevan Daniela.

-Adrian-Cosmin, născut în 1968, căsătorit cu Iudita Kovacs.

b. Iovan s-a născut în 1933, în Ciolt (Chisindia). S-a căsătorit cu Lenuța în Chisindia, în familia Lușca zisă Gușa și au împreună doisprezece copii: **Florica, Ioan, Daniel, Florin, Rozalia, Teodor, Corneliu, Elena, Petre-Beniamin, Marius, Dina, Monica.**

-Florica, născută în 1959, în Chisindia, căsătorită cu Fantaziu Dumitru și stabilită în Arad.

-Ioan, născut în Arad, în 1962, căsătorit cu Dana Purtan. Familia s-a stabilit în Franța.

-Daniel, născut în Arad, în 1967, căsătorit cu Adriana Grigore, s-a stabilit în Chicago (S.U.A.).

-Florin, născut în Arad, în 1969, căsătorit cu Monica Crăciunoiu, s-a stabilit în Franța.

-Rozalia, născută în 1970, în Arad, căsătorită cu Constantin Ghinescu, s-a stabilit în Canada.

-Teodor, născut în Arad, în 1971, s-a căsătorit cu Amalia Dosescu, s-a stabilit în Arizona, S.U.A.

-Corneliu, născut în 1973, în Arad, căsătorit cu Nicoleta-Carmen Ivuț, s-a stabilit în Canada.

-Elena, născută în Arad, în 1975, necăsătorită, s-a stabilit în Franța.

-Petre-Beniamin, născut în Arad, în 1976, căsătorit cu Tabita-Eugenia Coțan, s-a stabilit în Arizona, S.U.A.

-Marius, născut în Arad, în 1978, necăsătorit, a rămas în Arad.

-Dina, născută în 1979, în Arad, căsătorită cu Cosmin Bențe, s-a stabilit în Franța.

-Monica, născută în 1980, în Arad, căsătorită cu Ciprian Ardelean, s-a stabilit în Franța.

c. Catița s-a stabilit în Arad. Este necăsătorită.

d. Floare s-a căsătorit cu Luca Todor, zis Rujăscu, din Ulița Rujască. Locuiește în Chisindia și are doi copii: Florița și Ioan.

6. Familia Olari Marița

Marița își are originile în numerosul neam al familiilor Olari. Marița a fost soră cu Olari Vasile, Olari George și Olari Floare (Floricuța).

S-a născut în Ciolt și s-a căsătorit în Chisindia, în Ulița Albeștilor, cu Faur Nicolae, zis Zmoloaie.

În tinerețe, Nicolae și Marița au fost plecați în căutare de lucru la București, unde Nicolae a murit. După moartea acestuia, Marița s-a întors în sat.

Faur Nicolae a fost frate cu Faur Petru zis Grozda și cu Faur Ioan zis Nădășanu iar vatra lor originară a fost în Ulița Albeștilor. În familia Faur Nicolae și Marița s-au născut doi copii: Ioan și Lenuța.

a. Ioan s-a căsătorit pe vatra părinților cu Mărioara Popa din familia lui Popa Todor din Ulița Crișanilor. Ioan și Mărioara au doi copii, Nicolae și Ioan, căsătoriți și stabiliți în Arad.

-Nicolae s-a căsătorit cu Maria Mercea a lu' Copila (Țăcaci) din Ulița Subești. Ambii soți au lucrat la C.F.R.

-Ioan, inginer constructor, a fost director la firma de construcții I.C.I.M. Arad, al cărei patron a devenit după 1989.

b. Lenuța s-a căsătorit cu Gavrilă Mihuț din Ulița Iagărului și a avut două fete: Vesalina (Lina) și Floare.

7. Familia Olari Floare zisă Floricuța

A fost soră cu Marița, Vasile și George Olari, cu origini din familiile Olari. Floricuța a fost căsătorită cu Toma Vasile zis Nacu din Găurani, în familia căroră s-au născut trei copii: Sumedreana, Vasile și Marița.

a. Sumedreana a fost căsătorită cu Sulincean Vasile, zis Cița.

b. Vasile a fost căsătorit cu Hatcu Floare din Valea Hurezului.

În familia Toma Vasile și Floare (Hatcu) s-au născut trei copii: Vasile, Marinela și Florica.

-Vasile, pădurar de profesie, cumpără în Topili (Chisindia) casele și gospodăriile de la Anghel George zis Mătu și Bandea Militon zis Toni.

Vasile s-a căsătorit cu Vanci Liliana și în familia lor s-a născut Geanina, căsătorită cu Pantea Florin a lu' Calaceanu din Ulița Murii.

-Marinela s-a căsătorit în Dorgoș sub numele de Pop.

-Florica s-a stabilit în Arad și s-a căsătorit cu Dobrean.

c. Marița a decedat tânără, fără a avea familie.

8. Familia Sulincean Todor, zisă Palcu (Petu)

Sulincean Todor fost căsătorit cu Marinca Andraș din satul Chisindia, Ulița Crișanilor. În familia Sulincean s-au născut patru copii: Crăciuna, Catița, Lena și Iovan.

a. Sulincean Crăciuna s-a căsătorit cu Popa Vasile zis Popița, din Chisindia. În familia lor s-au născut doi copii, Vasile și Todor.

b. Sulincean Catița a fost căsătorită cu Ruja Vasile zis Cilie și în familia lor s-au născut doi băieți, Todor (Dodu) și Ioan (căsătorit la Chișineu Criș).

c. Sulincean Lena s-a căsătorit cu Ardelean Ioan zis Petu din satul Chisindia, Ulița Bisericii. În familia lor s-a născut un singur copil, Dumitru Ardelean.

d. Sulincean Iovan a fost căsătorit cu Floare Faur a lu' Pătruț Faur, din Ulița Făureștilor din Chisindia. În familie s-a născut un singur copil, Petru iar mama sa, Floare, murind tânără, Petru a rămas orfan.

Sulincean Iovan s-a recăsătorit cu Iosana Anghel a lu' Clenciu, din Satul Nou (Chisindia). În familie s-au născut trei copii: Iovan, Todorică și George. Iovan Anghel și George s-au căsătorit în Chisindia iar Todorică s-a căsătorit în Almaș.

9. Familia Sulincean Mihai, zisă Petu

Sulincean Mihai zis Petu a fost frate cu Sulincean Todor zis Petu (Palcu). Mihai a fost căsătorit cu Ana, din familia Păiușan Adam și Eva zisă Guda, din Valea Găuranilor. În familia Sulincean s-au născut patru copii: Floare, Todor, Vasile și Saveta.

a. Sulincean Floare a fost căsătorită cu Mercea Todor, zis Mușânaica. În familia lor s-a născut un singur copil, Vasile.

b. Sulincean Todor zis Petu, a fost căsătorit cu Maria Faur din Chisindia, fata lui Faur Pătruț, din Ulița Făureștilor. În familia Sulincean Todor s-a născut un singur copil, Sulincean Ioan zis Băcilă, care s-a căsătorit cu Barbura Mihuț a lu' Pipa, din Chisindia, Ulița Iagărului. În familia Ioan și Barbura Sulincean (Bacila) s-au născut doi copii, Mihai și Maria, căsătoriți în Chisindia.

c. Sulincean Vasile s-a căsătorit în Almaș și a murit militar.

d. Sulincean Saveta s-a căsătorit cu Tamaș George, zis Zbelca și în familia lor s-au născut trei băieți: Ilie, și gemenii Ioan și George. Ilie s-a căsătorit în satul Păiușeni, în familia Cornea, zisă Ciurhan. Ceilalți doi frați, gemenii, s-au căsătorit în Chisindia, devenind tractoriști. Cu timpul, George a făcut o școală militară, devenind milițian.

10. Familia Sulincean Vasile, zisă Vancu

Sulincean Iovan zis Vancu a fost căsătorit cu Sanda, din familia lui Pantea (Calaceanu). În familia Iovan și Sanda Sulincean s-au născut doi copii: Vasile și Marinca.

Vasile Sulincean zis Vancu a fost căsătorit cu Tamaș Florița a lu' Oaia și în familia lor nu s-au născut copii.

Familia Sulincean zisă Vancu a înfiat pe Sulincean George (din familia Cița) căsătorit cu Georgina Gurban a lu' Todincu. George și Georgina au avut trei copii: Sanda, Florița și Vancuț.

a. Sanda, căsătorită cu Lușca Teodor (a lu' Cocina) a decedat tânără, rămânând în urma ei patru copii.

b. Florița s-a căsătorit cu Lupaș Ioan și în familia lor s-au născut doi copii: Florin și Mioara.

c. Vancuț, necăsătorit, s-a stabilit pe vatra străbunilor, în cătunul Ciolt.

11. Familia Sulincean Ilie, zisă Cița

Ilie a fost căsătorit cu Gurban Floare, născută în Chisindia, sora celor doi frați Gurban, Todor și George, porecliți Zama. Familia Sulincean Ilie și Floare au avut patru copii: Ilie, George, Marinca și Todor.

a. Ilie s-a căsătorit cu Catița lu' Halcu din Ulița Stăneștilor.

b. George s-a căsătorit cu Georgina Gurban, din familia lui Todincu și au avut trei copii: Sanda, Florița și Vancuț.

c. Marinca s-a căsătorit cu Nicolae Bumbu din Păiușeni.

Mama lui Bumbu Nicolae, Catița, născută în Păiușeni, a fost căsătorită cu un bărbat purtând numele Bumbu, de origine din satul Roșia de Arad. În familia Bumbu Nicolae și Marinca s-au născut doi copii: Catița și Ilie.

-Catița s-a căsătorit în Chisindia cu Irina Ioan, zis Betea.

-Ilie Bumbu s-a căsătorit cu Cașoveanu Iuliana, a lu' Miculăiță din Satul Nou (Chisindia).

Bumbu Nicolae și Marinca au cumpărat casa din Ulița Stăneștilor de la familia Lelea Ilie.

d. Todor s-a căsătorit la Almaș și a avut doi copii, o fată și un băiat.

12. Familia Sulincean Todor, zisă Cița

Todor a fost frate cu Sulincean Ilie. Sulincean Todor a fost căsătorit cu Faur Elena din familia zisă Șontric, din Chisindia. În familie, s-a născut un singur copil, Sulincean Vasile, care s-a căsătorit cu Toma Sumedreana, a lu' Nacu. Sumedreana și Vasile au avut o fată, căsătorită cu Mercea Ioan (Pepea tractoristu'), din Chisindia.

13. Familia Luca Ioan, zisă Pâda

Luca Ioan a fost căsătorit cu Miculiț Eva, din Miniș. În familie, s-au născut nouă copii care, la maturitate, căsătorindu-se, au părăsit toți cătunul Ciolt.

Cei nouă frați, copii ai familiei Luca au fost:

- a. Anuța, căsătorită cu Dumitru din familia Stan (zisă Moca) și plecată la București.
- b. Gheorghe, căsătorit în Arad.
- c. Ioan (Oanea), căsătorit în Almaș.
- d. Catița, căsătorită în Strehaia.
- e. Adam, căsătorit în Miniș.
- f. Dumitru, căsătorit în Vârfuri.
- g. Teodor, căsătorit în Hunedoara.
- h. Florița, căsătorită în Vârfuri.

i. Alexandru, căsătorit în Chisindia cu Marița din familia Crișan, din neamul lui Buiacu. În familia Luca Alexandru și Marița s-au născut șase copii: Alexandru-Dodu, Catița, Florița, Alexandru, Marița și Ilie.

-Alexandru-Dodu s-a căsătorit în Chisindia.

-Catița, Marița, Alexandru și Ilie s-au căsătorit și stabilit în Arad.

-Florița s-a căsătorit și a emigrat în S.U.A.

14. Familia Luca Todor, zisă Pâda

Todor Luca a fost frate cu Ioan Luca. A fost căsătorit cu Pucea Maria, din Chisindia și în familia lor s-au născut trei copii: Florița, Floare și Todoruț.

a. Luca Florița a fost căsătorită cu Oarcea George din Ulița Mercească, mort în război. În familia Oarcea s-au născut doi copii: Florița și Catița. Copiii erau mici la plecarea tatălui lor în război. După moartea soțului, Florița s-a recăsătorit cu Nicolae Oprea zis Durduca din Păiușeni, dar în familie nu s-au născut copii.

-Florița s-a căsătorit cu Mercea Vasile, zis Zicea.

-Catița s-a căsătorit cu Vasile Mihuț, fratele profesorului Ioan Mihuț din București.

b. Luca Floare n-a avut familie și a lucrat în serviciu de telefonie și poștă în orașul Hunedoara.

c. Luca Todoruț s-a căsătorit la Chisindia, cu Aurica Ardelean, fata fostului brigadier silvic și primar al satului Chisindia, Ardelean Gheorghe. În familia Luca Todoruț, s-au născut patru copii: Dorel, Cornel, Florița și Maria.

15. Familia Ruja Vasile, zisă Cilie

Familia Ruja Vasile zisă Cilie își are origini în cătunul Ciolt, după soția Catița, din neamul lui Palcu.

Catița s-a născut în familia Sulincean Todor (zis a lu' Palcu) căsătorit cu Marinca din familia Andraș, din Chisindia. Prin căsătoria lui Vasile Ruja cu Sulincean Catița, numele de Sulincean al familiei zisă Palcu se schimbă în Ruja.

Ruja Vasile zis a lu' Tiț s-a născut într-o familie cu trei frați din Ulița Tamașeștilor; unul din frați, Ruja George, rămas pe vatra părintească, a ajuns primar al satului.

În familia Ruja zisă Cilie s-au născut doi copii, Todor și Ioan care, prin căsătorie, au părăsit cătunul Ciolt.

-Todor (Dodu) s-a căsătorit în Chisindia, cu Mercea Măriuța a lu' Cucea.

-Ioan s-a căsătorit în orașul Chișineu Criș.

16. Familia Teorean Igna, zisă Țup (Ina lu' Țup)

Teorean Igna (cel bătrân) a fost căsătorit cu Irina Floare, din familia zisă Nichifor. La nașterea celor trei copii: Floare, Ana și Ioan, părinții lor nu erau căsătoriți legitim, ca urmare, copiii iau numele de familie Irina, al mamei. Cei trei copii au fost căsătoriți după cum urmează:

a. Floare s-a căsătorit la Berindia, cu Mihulin.

b. Ana s-a căsătorit în Chisindia, cu Tamaș Ioan, zis a lu' Tuna.

c. Ioan s-a căsătorit cu Târsală Eva din Păiușeni. În familia Irina Ioan și Eva s-a născut Floare (Floriciuța), care s-a căsătorit cu Luca Alexandru-Dodu zis a lu' Buiacu.

17. Familia Irina Irimie, zisă Talageanu

Membrul cunoscut al familiei Talageanu din cea mai veche generație din Ciolt s-a numit Irimie, căsătorit cu Iosana și în familia lui s-a născut Florea, care s-a căsătorit cu Mara din Almaș.

În familia Irina Florea, s-au născut, în Ciolt, șase copii.

Primii doi, o fată și un băiat, au murit la vârstă fragedă.

Apoi s-au născut George și Todor, care au murit tragic, în jurul vârstei de 15 ani, când, din greșeală, unul l-a împușcat pe celălalt, și atunci, cel rămas s-a spânzurat.

S-au născut apoi Elena (Iosana) și Todorică (Todor), căsătoriți în satul Chisindia.

-Irina Iosana s-a căsătorit cu Popa Todor, zis Ciucurel.

-Irina Todorică s-a căsătorit cu Marița a lu' Vila Zbelchii, din Ulița Subești, iar după moartea acesteia, s-a mutat, din nou, în Ciolt, pe vatra părinților.

18. Familia Tamaș Ilie, zisă Zbelca

În familia Tamaș Ilie, cu străvechi rădăcini în crângurile Cioltului și cătunul Ciolt, s-a născut un singur copil, Gheorghe.

Încă din tinerețe, Gheorghe a lucrat cu tatăl său, Ilie, la tăierea și transportul copacilor din pădure la calea ferată forestieră din Valea Rea. Bătrânul Ilie a murit într-un accident de muncă, lucrând la *goangă* pe Pârâul Ciuhadului. Tamaș Gheorghe s-a căsătorit cu Popa Maria și în familia lor s-au născut trei copii: George, Petru și Borița.

a. Tamaș George a fost căsătorit cu Sulincean Saveta, din familia lui Sulincean Mihai zis Petu. În familia Sulincean George, s-au născut trei copii: Ilie, George și Ioan.

George și Ioan au lucrat, un timp, ca tractoriști, dar George, urmând o școală militară, a devenit milițian. Cei doi frați gemeni, George și Ioan, sunt decedați. Ilie a fost căsătorit cu Marița Cornea, din familia zisă Ciurhan din Păiușeni, decedat și el.

b. Tamaș Petru a fost căsătorit cu Irina Aurica zisă a lu' Beleju, soră cu Irina Eva, fosta soție a dascălului Ruiu Nicolae.

Petru și Aurica au avut un singur copil, pe Sida, care s-a căsătorit cu Anghel Iovan a lu' Palcu (Petu), din Ciolt. Familia Anghel (Iovan și Sida) are un singur copil, Anghel Iovan.

Iovan are numele de Anghel deoarece mama sa, Anghel Iosana a lu' Clenciu din Satul Nou, nu era căsătorită încă, legitim, cu Sulincean Iovan a lu' Palcu, când s-a născut Iovan.

Iovan a fost căsătorit și cu Floare Faur din Ulița Făurești (înainte de Anghel Iosana) și au avut împreună un copil, Sulincean Petru, căsătorit în Almaș. După decesul soției Floare, Iovan s-a recăsătorit cu Iosana și în familia lor s-au născut cei trei copii: Iovan, Todorică și George.

c. Tamaș Borița s-a căsătorit pe vatra părinților din Ciolt cu Rașca Ioan, din familia Rașcăilor. În familie, s-a născut un singur copil, Maria, a cărei mamă, Borița a murit tânără, Maria rămânând orfană, Rașca Ioan s-a recăsătorit cu Ileana din satul Păiușeni, a cumpărat casa de la familia Tamaș zisă Sacu, din Ulița Bisericii, unde s-a stabilit cu noua soție. În familia Tamaș zisă Sacu a murit un fecior trăznit, eveniment tragic în urma căruia familia s-a mutat la Sebiș.

Maria Rașca, majoră, s-a căsătorit cu Ruja Vasile zis Crețu, în casa tatălui din Ulița Iagărului, lângă familia zisă Cocina.

Cătunul Găurani

De-a lungul vremilor, în cătunul Găurani au locuit familiile: 1.Toma Ignat, zis Nacu, 2.Toma Saveta, zisă Naceaua, 3.Hatcu Petru, zis Țarca, 4.Mercea Todor, zis Fușta, 5.Mercea Todor, zis Baronu (Ciulu), 6.Mercea Todor, zis Baronu (Miala), 7.Anghel Ioani, zis Mățu (Ragamentu), 8.Tekelia Todor, zis Tekelia, 9.Păiușan Adam, zis Guda, 10.Mercea Todor, zis Barnuța, 11.Popa Todor, zis Popița, 12.Crișan Todor, zis Guna.

Locul originar al familiilor Toma zise Nacu, a fost crângul numit Câmpu lu' Nacu, situat între Pârâul Ciuhadului și Pârâul Băilor, de unde familiile Toma s-au mutat în Găurani.

La strămutarea din Câmpu lu' Nacu, familiile Toma au ocupat o grădină mare pe Valea Găuranilor, numită Grădina Tomeștilor. Din generațiile familiilor Toma despre care avem informații sunt Ignat și sora sa, Saveta.

1. Toma Ignat, zis Nacu

Toma Ignat a avut un copil, Petru, căsătorit cu Sali. În familia acestora s-au născut trei copii: Todor, Floare și Vasile.

a. *Toma Todor, zis Nacu*, s-a căsătorit în Găurani cu Ana din Chisindia (Nuța lu' Albu), făcându-și casă în grădina mare a familiilor Toma, ocupată de strămoși. În familia Toma Todor s-au născut trei copii: Ioan, Cornel și Todorică, care, la maturitate, au părăsit Valea Găuranilor, stabilindu-se, prin căsătorie, în Arad.

b. *Toma Floare, zisă a lu' Bambu*, s-a căsătorit pe vatra străbunului Ignat Toma, cu Barbatei Simion zis Bambu, din Buteni. În familia lui Barbatei zis Bambu, s-a născut Marița, căsătorită cu Păiușan George a lu' Jutoaie, din Chisindia.

c. *Toma Vasile, zis Nacu*, a fost căsătorit cu Olari Floricuța (Floare), din familia Olari din Ciolt, soră cu Vasile, George și Marița. În familia Toma Vasile s-au născut trei copii: Sumedreana, Vasile și Florița.

Toma Florița a murit tânără.

Toma Sumedreana s-a căsătorit cu Sulincean Vasile a lu' Cița.

Toma Vasile s-a căsătorit cu Hatcu Floare din Valea Hurezului și în familia lor s-au născut trei copii: Vasile, Marinela și Florica.

Marinela s-a căsătorit în satul Dorgoș, sub numele Pop.

Florica s-a căsătorit în Arad, sub numele Dobrea.

Vasile s-a căsătorit în Chisindia cu Vanci Liliana și în familia lor s-a născut Geanina, căsătorită cu Pantea Florin a lu' Calaceanu.

2. Toma Saveta, zisă Naceaua

A fost căsătorită cu Petru Teorean a lu' Oala, din Chisindia. Petru Teorean și soția sa, Saveta, și-au construit o casă pe Valea Găuranilor, în grădina Tomeștilor. În familia Teorean Petru și Saveta nu s-au născut copii.

La decesul lui Petru, văduva Saveta s-a recăsătorit cu Păiușan Rusalin, din Păiușeni. Nici familia Păiușan Rusalin și Saveta nu au avut copii. Saveta Păiușan (Naceaua) a decedat iar Rusalin Păiușan s-a recăsătorit cu Lena Olari a lu' Ceoce din Chisindia, rămasă văduvă. Rusalin a decedat și el, iar grădina și casa din cătunul Găurani, fosta proprietate a Savetei (Naceaua) a rămas moștenire lui Olari George din Chisindia, nepotul Lenei Olar.

3. Hatcu Pătruț, zis Țarca

Familia Hatcu zisă Țarca a avut origini în cătunul Găurani. La strămutarea caselor și mutarea pe vatra satului, familia primește loc de casă în Ulița Bisericii. Când presiunile administrative asupra familiilor privind strămutările în sat au scăzut, după 1-2 generații de locuit în satul sistematizat, familia Hatcu vinde proprietatea din sat familiei Gurban, zisă Fârțu și se mută, din nou, în Găurani, în locul orginar al strămoșilor.

Prima generație din străbunii familiei Hatcu despre care avem informații a fost familia lui Hatcu George, căsătorit cu Cornea Marinca, din familia zisă Ianăș. Familia lui George Hatcu și alte generații anterioare au fost, ani în șir, în slujba iagărului care administra pădurile domniei. Atât George cât și băiatul său, Pătruț Hatcu, au fost pădurari și bouari (îngrijitori de animale cornute) în slujba domniei, ani la rând.

Hatcu Pătruț a fost căsătorit cu Popa Elena, din familia zisă Popița, din Chisindia și în familia lor s-au născut doi copii: Petru și Floare.

a. Hatcu Petru s-a căsătorit cu Ielina Păiușan, originară din Păiușeni. Familia Hatcu Petru a cumpărat casa de la Irina Florea, din Ulița Crișanilor și s-a stabilit în Chisindia. În familie, s-au născut două fete, Floare și Lenuța care, la anii maturității, s-au căsătorit în Chisindia.

b. Hatcu Floare s-a căsătorit în sat, cu Tamaș Simion zis Docița din Ulița Bisericii, aceeași uliță în care, părinții săi au avut casa înainte de a se muta, din nou, în cătunul de origine, Găurani.

4. Mercea Todor, zis Fușta

Vatra lor originară a fost în crângul Răsaduri, unde familia a avut teren agricol și casă, de unde s-a strămutat în cătunul Găurani, cumpărând casa și gospodăria de la Mercea Todor zis Guna.

În familie, s-au născut trei copii: Ioan, Gheorghe și Floare.

a. Ioan rămâne pe vatra din Găurani și are doi copii: Iovan și Gheorghe. Mercea Iovan, născut în anul 1950, de meserie croitor, s-a stabilit în Arad. Mercea Gheorghe s-a căsătorit în Găurani, pe vatra părinților.

b. Gheorghe s-a căsătorit în Chisindia, cu Zina Grec, zisă a lu' Floccocina (Hârboanca) din Ulița lu'Trânu și a devenit, în timp, predicator și responsabil al bisericii penticostale.

c. Floare s-a căsătorit în localitatea Livada.

5. Mercea Todor, zis Baronu sau Ciulu

Mercea Todor zis Ciulu a fost căsătorit cu Faur Florița din Chisindia și în familia lor s-a născut Petru. Feciorul Petru s-a căsătorit cu Sulincean Marinca a lu' Vancu, de la Ciolt. În familia lui Mercea Petru s-au născut doi copii: Gheorghe și Vesalie.

-Gheorghe s-a căsătorit pe vatra părintească, în Găurani

-Vesalie s-a căsătorit în Chisindia, cu Doina Crișan zisă a lu' Gășpăreanu.

6. Mercea Todor, zis Baronu sau Mîala

Membrul celei mai vechi generații din această familie despre care avem informații a fost Mercea Gheorghe, căsătorit cu Stan Maria, originară din satul Chisindia, soră cu bătrânul Stan Teodor, din familia zisă Stan Mitru din Drumul Mare. În familia Mercea Gheorghe, s-au născut doi copii, Todor și Ilie.

a. Todor s-a căsătorit cu Tamaș Florița a lu' Oaia, din Chisindia. În familie, s-a născut Florița, care s-a căsătorit cu Oprea Vasile, mort în război. În familia celor doi, Florița și Vasile s-a născut un băiat, pe nume Gheorghe, care ia numele de Mercea Gheorghe zis a lu' Mîala, pentru a păstra numele Mercea al strămoșilor.

b. Ilie s-a căsătorit la Chisindia, în familia Crișan din Ulița lu'Hoi, familie cunoscută sub porecla de Pasărea. El și întreaga familie a emigrat în S.U.A.

7. Irina Iosana, zisă a lu' Ragamentu

În familia Irina Iosana (nu cunoaștem prenumele soțului) s-a născut Marinca, căsătorită cu Anghel Ioan născut în Ulița lu'Trânu. Anghel Ioan și Marinca au avut un copil, numit Anghel Gheorghe care, în tinerețe, a lucrat în Arad. Din motive necunoscute, Anghel Marinca s-a spânzurat. Spre sfârșitul vieții, Anghel Gheorghe a rămas fără picioare, din motive medicale, purtându-și ultimii ani într-un cărucior. Anghel Ioan zis Ioani, soțul Marincăi provenea dintr-o familie cu mulți frați din Ulița lu'Trânu.

În familia Anghel s-au născut nouă copii: **Gheorghe, Ioani, Todor, Maria, Marișca, Sali, Floare, Erji, Ana.**

-Gheorghe, zis Mățu, căsătorit cu Fișca din Ulița Cailor și apoi cu Teri (din Pătrăneasa).

-Ioani, căsătorit cu Marinca Irina a lu'Ragamentu, din Găurani.

-Todor, cunoscut în Chisindia sub numele de Mățu, din Ulița lu'Trânu.

-Maria (Luța), mama învățătorului Luca Dumitru.

-Marișca, căsătorită în Ulița Mercească cu Ruja Gheorghe, zis Babișu.

-Sali, căsătorită la Oradea.

-Floare, zisă Măța, cea care a locuit în casa din Topili, în Chisindia.

-Erji (Erzebet) căsătorită în Cuied.

-Ana, căsătorită cu Ruja Todor, din familia zisă Tiț. În familie s-au născut cinci copii: Ana, Ioan, Gheorghe, Todor și Vasile.

Ana, calificându-se ca moașă, s-a mutat în județul Bihor.

Ioan, zis Crețu, s-a căsătorit în Chisindia, pe Ulița Morii.

Gheorghe s-a căsătorit în Bistrița.

Teodor s-a căsătorit în Chisindia (în Livadă).

Vasile s-a căsătorit în Chisindia, pe Ulița Iagărului, cu Rașca Maria zisă a lu' Rașcău.

8. Tekelia Todor, zis Tekelia (Liță)

Todor, bătrânul Tekelia din Valea Găuranilor, a fost căsătorit cu Luca Maria din neamul zis Pâda, din Ciolt și în familia lor s-au născut doi copii: Todor (Todi) și Ion.

a. Tekelia Todor (Todi) s-a căsătorit cu Gurbănoaie din Ulița Făureștilor, în Chisindia.

În familia lor nu s-au născut copii.

b. Tekelia Ion a rămas pe vatra părinților, în Găurani și s-a căsătorit cu Tulea Marinca, mama pădurarului Tulea Teodor, al cărei soț (Tulea Dumitru) a murit tânăr, la 44 de ani.

Marinca a avut trei copii din căsătoria cu Tulea Dumitru: Todor, Gheorghe și Zeni.

Sulincean Todor zis Liță, originar din Ulița Iagărului, s-a căsătorit cu Tulea Zeni, pe vatra familiei Tulea din Ulița Biserici (Ulița lu' Mainú).

În familia Sulincean Todor și Zeni s-a născut Dodu Sulincean, care a fost înfiat de bunica sa, Marinca și de Ion Tekelia, care n-au avut copii.

Dodu Sulincean, înfiat de Tekelia Ion și Marinca, a primit și numele de Tekelia, care astfel, sub forma onomastică Sulincean-Tekelia Dodu transmite urmașilor numele de Tekelia, nume de familie singular în Chisindia.

9. Păiușan Adam, zis Guda

Porecla familiei, conform tradiției orale păstrate în crângul Găurani își are originea într-o întâmplare petrecută în familia Păiușan: Adam, unul din membrii primelor generații ale familiei, a legat la gâtul unei cățelușe (gudă, în termeni locali) un clopoțel pentru a fi auzită pe unde umblă, pentru că era cam plimbăreață.

Gestul lui, destul de rar și inedit, de a pune clopoțel pe un câine, i-a adus și pecetluit o poreclă cum nu mai avea nimeni în zonă, a lu' Guda, deci stăpânul câinelui cu clopoțel. Porecla a rămas pentru toți membrii familiei, chiar și pentru cei plecați din cătunul Găurani.

Prima generație despre care avem informații este familia Eva și Adam Păiușan. Eva a fost cu origini în satul Buteni, din familia Darău. În familia celor doi soți, Eva și Adam, s-au născut cinci copii: Catița, Ana, Petru, George și Adam.

-Catița s-a căsătorit cu Olari George, în Ciolt.

-Ana s-a căsătorit cu Andraș George, în Păiușeni.

-Petru s-a căsătorit în Almaș.

-George s-a căsătorit în Cil.

-Adam a fost căsătorit cu Mercea Floare, din cătunul Găurani, vecini de familie din crâng.

Mercea Floare s-a născut în Găurani, în 22 iulie 1920, în familia Floriță și Simion Mercea zisă Barnuța și a decedat în 17 august 1991.

În familia Floare și Adam Păiușan, s-au născut trei fete: Brândușa, Mărioara și Catița.

Adam Păiușan, tatăl celor trei fete, plecat în Al Doilea Război Mondial, și-a pierdut viața în luptele de la Stalingrad, în 30 noiembrie 1943, lăsând în urma sa trei minore și o soție îndoliată, care nu s-a mai recăsătorit.

a. Brândușa s-a căsătorit cu Ilca Ioan (Viorel) din satul Joia Mare (Almaș) unde și-a mutat domiciliul la soț și a lucrat la C.F.R., la halta Joia Mare, din anul 1958 până în anul 1968, când se mută cu serviciul în Sebiș, stabilindu-se în acest oraș, unde se pensionează.

În anul 1968, Brândușa a adus în casa din Sebiș și pe mama sa din Găurani, care a murit în anul 1991 și a fost înmormântată în Sebiș.

b. Mărioara, sora Brândușei, s-a căsătorit în Sebiș, în familia Ilca, care se ocupă cu servicii funerare. Mărioara a decedat.

c. Catița s-a căsătorit la Chisindia, în familia zisă Dudanu din Ulița lu' Nichifor și este, de asemenea, decedată.

Prin plecarea copiilor familiei Păiușan Eva din cătunul Găurani în cătunul Ciolt și în satele Păiușeni, Almaș și Cil și a celor trei fete ale familiei Păiușan Floare (două în Sebiș și una în Chisindia), porecla Guda a dispărut din Chisindia, dar casa cu terenurile agricole au rămas în proprietatea familiei Brândușa și Ion Ilca din Sebiș.

Familia Mercea Simion zis Barnuța, mutându-se la Zimand-Cuz, vinde proprietatea din Găurani familiei Ilca Brândușa, în fapt familiei în care era căsătorită fata lor.

Cele două proprietăți ale familiilor zise Guda și Barnuța din cătunul Găurani sunt administrate de familia Ilca Ion din Sebiș.

10. Mercea Simion, zis Barnuța

A fost cel care a pus bazele bisericii penticostale în satul Chisindia, casa sa din Valea Găuranilor fiind prima casă de rugăciune a credincioșilor penticostali din Chisindia. Mercea Simion a fost căsătorit cu Florița lu' Lelea, din Păiușeni. În familie s-au născut opt copii: Iovan, Todor, George, Ioan și fetele Floare, Maria, Marinca, Ana.

În timp, familia zisă Barnuța s-a mutat la Zimand-Cuz.

11. Popa Todor, zis Popița

Strămoșii familiei Popa Vasile zis Popița au avut origini familiale, case și teren agricol în cătunul Găurani. La strămutarea gospodăriilor și sistematizarea satului, familia Popa s-a mutat în sat. Popa Vasile cel bătrân, zis Popița, a emigrat în America, în căutare de lucru și bani și a lăsat în satul Chisindia trei copii: Floare, Elena și Petru.

a. Floare a murit tânără, la 19 ani.

b. Elena s-a căsătorit cu Hatcu Pătruț din familia zisă Țarca, din Ulița Bisericii.

c. Petru s-a căsătorit cu Sulincean Crăciuna din familia lui Sulincean Todor, zis Petu, din Ciolt. În familie s-au născut doi copii, Todor și Vasile.

La anii maturității, cei doi frați s-au mutat, din nou, pe vatra străbunilor din cătunul Găurani, unde aveau teren agricol, întemeindu-și o gospodărie.

-Vasile s-a căsătorit cu Florica Grec, din Chisindia și n-a avut urmași.

-Todor s-a căsătorit cu Sulincean Barbura, fata lui Tamaș Dimitrie zis Brihanu, din Ulița Bisericii și în familia lor nu s-au născut copii.

Cei doi frați, Vasile și Todor, au trăit în cătunul Găurani până la bătrânețe. Acolo au și fost înmormântați. Prin moartea lor, porecla de Popița a dispărut. După moartea soțului său, Todor, Barbura Popa s-a mutat în satul Chisindia, la casa tatălui său, Mitrie, zis Brihanu, iar casa din Găurani a rămas părăsită.

12. Crișan Todor, zis Guna

Crișan Teodor zis Guna, fiul lui Ioan Crișan, s-a născut în 28 iulie 1886, în cătunul Găurani și a fost căsătorit cu Șandru Catița din Bogești (Rădești). În satul Chisindia, la data de 29 decembrie 1926, în familia lui Crișan Teodor s-a născut Brândușa.

Catița Șandru s-a născut în 18 februarie 1918.

Crișan Todor, zis Guna, a avut în Chisindia o soră, Floare, căsătorită cu Suba Simion a lu' Todorăș din Ulița lu' Hoi.

Familia Crișan Todor s-a mutat din crângul Găurani în orașul Sebiș, în anul 1942, vânzând gospodăria și avutul din cătunul Găurani familiei Mercea Todor zis Fușta, care s-a strămutat din crângul Răsaduri pe noua vatră din Găurani.

Brândușa s-a căsătorit în august 1951, în Sebiș, cu Barbatei Nicolae, fost contabil la I.F.E.T. Sebiș.

Barbatei Brândușa a decedat în anul 1996 iar Nicolae, în anul 2014, în orașul Sebiș, unde au și fost înmormântați.

Prin vinderea vetrei de casă din Găurani și mutarea în Sebiș, unde cei doi soți au și decedat, familia zisă Guna a dispărut ca nume și poreclă din cătunul Găurani al satului Chisindia.

Crângul Răsaduri

Ultimele familii din crângul Răsaduri despre care se cunosc date au fost: familia Tamaș, familiile Crișan și familiile Mercea, care au avut case, gospodării și terenuri agricole în acest crâng.

1. Familia Tamaș Todor, zisă Tuna

Familia Tamaș zisă Tuna a locuit din vremuri străvechi în crângul Răsaduri. Prima generație din familia zisă Tuna despre care avem informații este familia Tamaș Nicolae și Catița.

Tamaș Nicolae zis Tuna a fost tatăl lui Tamaș Todor, născut în anul 1900 și mort în anul 1959, în crângul Răsaduri, unde-și avea casa, gospodăria și terenurile agricole.

Todor a fost căsătorit cu Marița, tot dintr-o familie Tamaș, zisă a lu' Oaia, care a murit la vârsta de 75 de ani tot în crângul Răsaduri, unde a fost și înmormântată, alături de soțul său, Todor și socrii săi, Nicolae și Catița.

În anul 1926, în familia lui Tamaș Todor s-a născut Ioan, care și-a petrecut copilăria și tinerețea în crâng, apoi s-a mutat în sat și s-a căsătorit cu Irina Ana a lu' Igna (Teorean), de la Ciolt. Ana a fost soră cu Irina Ioan (tatăl Floricuței, căsătorită cu Dodu Luca, a lu' Buiacu) și cu Irina Floare, căsătorită Mihulin, la Berindia.

În familia Tamaș Ioan și Ana, s-a născut Catița, a patra generație cunoscută a familiei Tamaș din crângul Răsaduri. Până la vârsta de 16 ani, Tamaș Catița a locuit în crâng, de unde, zilnic, frecventa școala din Chisindia, în timpul anilor de școală.

În anul 1978, familia Tamaș Ioan, tatăl Catiței, a cumpărat în sat o casă, pe Ulița Crișanilor, de la familia Ruja Măriuța a lu' Deduțu. Părinții Catiței, Ioan și Ana, au murit și au fost înmormântați în cimitirul satului Chisindia.

Catița, ultima în viață din generațiile familiei zisă Tuna, a fost căsătorită cu Pantea Ioan a lu' Avrămuț, dar acesta a murit în urma unui accident tragic (a căzut dintr-un nuc).

Proprietatea din crângul Răsaduri a familiei Tamaș zisă Tuna a rămas în așteptarea unui membru tânăr al familiei, care să se mute în crâng și să-i redea viața pe care o avea altădată.

2. Familia Crișan (Bonchiș) Todor, zisă Tocii

Capul familiei Crișan Todor zis Tocii a fost căsătorit cu Bonchiș Ana, din sat, născută în familia zisă Domnuțu. În familia Crișan-Bonchiș, care nu erau căsătoriți legitim, s-a născut, în crângul Răsaduri, băiatul Petru, care primește numele mamei. Bonchiș Petru s-a căsătorit în Chisindia și în familie s-a născut Teodor (șofer), căsătorit în Păiușeni cu Andraș Măriuța a lu' Nicli. În familia lui Bonchiș Teodor s-au născut doi băieți: Teodor și Petru-Nicu.

- Teodor, căsătorit și stabilit în Voivodeni, lucrează ca polițist în comuna Bârsa.

-Petru-Nicu a rămas pe vatra părintească.

3. Familia Crișan Petru, zisă Bena

Familiile cu numele Crișan își au origini străvechi în crângul Răsaduri, de unde, la strămutarea caselor pe noua vatră a satului, ei au ocupat, în general, grădini și case pe Ulița Crișanilor.

Din cea mai veche generație a familiilor cu numele Crișan, zisă Bena, se știe numele lui Crișan Petru, zis Bena sau Oănu Șchiopului, cu vatra familiei pe Ulița Crișanilor.

Petru, zis Oănu Șchiopului a avut trei frați:

a. Todor (Todi) zis Tocii, căsătorit cu Bonchiș Ana, din familia zisă Domnuțu.

b. Ioan s-a căsătorit la Bonțești.

c. Floare s-a căsătorit la Berindia.

Crișan Petru zis Bena s-a căsătorit cu Rașca Ana, din Ulița lu' Trănu, pe vatra părinților ei; deci Petru cu Ana și-au întemeiat familia pe Ulița Mercească.

Soacra lui Petru, mama Anei, a fost originară din Miniș. În familia lui Crișan Petru și Ana s-a născut Floriță (în Ulița lu'Trânu, zona Deal), care s-a căsătorit cu Gașpăr Todor, din familia zisă Capțoc. În familia Gașpăr Todor și Floriță, cu anexe gospodărești și casă pe Drumul Mare (Ulița Stănești), lângă Primăria satului, s-au născut doi copii: Ioan și Todor.

-Ioan a fost preot în Moroda și Orăștie, parohie din care s-a pensionat.

-Todor a lucrat la C.F.R. (în Timișoara), de unde s-a pensionat.

4. Familia Zicea Todor, zisă Zicea

Zicea Todor zis Zicea și strămoșii săi au avut vatra originară în crângul Răsaduri, unde, din vremuri străvechi, familia a avut casă, anexe gospodărești și terenuri agricole. La strămutarea caselor din crânguri, familia Zicea a primit loc de casă în Ulița Morii, unde își construiește casă și anexe gospodărești, fără a părăsi bunurile imobile din crângul Răsaduri, care au dăinuit până în perioada colectivizării.

Generația despre care s-au păstrat informații a fost familia lui Zicea Todor căsătorit cu Mercea Catița, originară din numerosul neam al Merceștilor (Lica lu'Merceu).

În perioada interbelică, Zicea Todor a emigrat în America, iar pe banii câștigați (a lucrat la o fabrică de săpun) a cumpărat mult pământ, familia sa devenind una dintre cele mai bogate din sat. În familie s-a născut Florița, care s-a căsătorit cu Mercea Todor, din neamul Merceștilor. Florița și Todor au avut trei copii: Vasile, Todor și Petru (Ziciuța).

a. Vasile s-a căsătorit pe vatra părintească din Ulița Morii cu Oarcea Florița, din neamul lui Pâda.

b. Todor s-a căsătorit cu Pantea Lenuța, din familia zisă a lu'Calaceanu, din Ulița Subești.

c. Petru (Ziciuța), cel mai mic dintre frați, moștenind parcă tradiția familiei s-a mutat din sat pe Valea Găuranilor, construindu-și o casă și anexe gospodărești pe un teren cumpărat de la familia Oprea, zisă Muzgorea, din Păiușeni.

5. Familia Mercea Teodor, zisă Fușta

Vatra originară a familiei Mercea zisă Fușta a fost în crângul Răsaduri unde familia a avut terenuri agricole și de unde s-a strămutat în cătunul Găurani, cumpărând proprietatea (casa) de la familia Mercea Todor, zis Guna.

Mercea Todor, din prima generație a celor ziși Fușta despre care avem informații, a fost căsătorit cu Crișan Marinca, din familia zisă Naruță.

În familia Mercea Todor și Marinca s-au născut trei copii: Ioan, Gheorghe și Floare.

a. Ioan a fost căsătorit cu Floriță din neamul lui Oancea, din Subești. El a rămas pe vatra părinților din Găurani și a avut doi copii: Iovan și Gheorghe.

-Iovan, născut în anul 1950, s-a stabilit în Arad și este de meserie croitor.

-Gheorghe s-a căsătorit pe vatra părinților din Găurani cu Păiușan Florica, a lu' Vrăjitoru din Păiușeni și moștenește proprietatea din crângul Răsaduri.

b. Gheorghe s-a căsătorit în Chisindia, în Ulița lu'Trânu, cu Grec Zina (Zeni) zisă a lu' Hârboaița (Flococina). Grec Zina s-a născut în familia Grec Ioan și Marinca (născută Herbei) cu origini în Ulița Stăneștilor.

Grec Ioan, născut în Ulița Crișanilor, pe Deal, în segmentul de uliță Pupăza, a cumpărat casă în Ulița Mercească, unde și-a mutat familia și gospodăria.

De la Herbei Marinca a rămas porecla Hârboaița pentru familia Zinei Grec, căsătorită cu Mercea Gheorghe. Zina și Gheorghe au avut șapte copii: Lidia, Ionuț, Ioan, Teodor și Monica.

-Lidia și Teodor s-au căsătorit și stabilit pe Ulița lu'Trânu.

-Monica, căsătorită pe vatra buniciei, Grec (Herbei) Marinca din Ulița lu'Trânu, a decedat tânără, la 28 de ani.

-Ionuț a murit tânăr, sub vârsta de un an.

-Ioan s-a căsătorit în satul Zimand.

Mercea Gheorghe, membru marcant al bisericii pentecostale, a devenit, în timp, predicator și responsabil al acestei biserici.

c. Floare s-a căsătorit la Păiușeni cu Târsala Todor, zis Giuțu; familia ei s-a mutat la Livada (Arad), unde Târsala Todor a decedat în anul 1986.

Crângul Șupuritu

A fost un crâng situat între Valea Găuranilor și Valea Hurezului, cu acces de drum forestier mai bun din Valea Găuranilor. Crângul a fost locuit de familiile cu numele de Ciuta, Tamaș și Olari. Informațiile despre aceste familii sunt puține, dar le vom scrie pentru a nu se pierde cu trecerea timpului.

1. Familia Tamaș Avram, zisă Moca

În familia Tamaș zisă Moca s-au născut doi copii: Avram și Marta.

Tamaș Avram s-a căsătorit cu Olari Măriuță, din familia Olari din Valea Hurezului, poreclită Balmoz. Măriuță n-a avut un pavilion (lob) la o ureche, motiv pentru care a fost poreclită Ciula.

Avram și Măriuță n-au avut copii, de aceea, familia Tamaș Avram înfiază pe Olari Todor, fratele Măriuței, pentru a avea grijă de ei și pentru a-i ajuta la treburile gospodărești.

Avram a plecat la război și, în timpul acesta, Todor Olari s-a căsătorit cu Lena Păcurar din familia zisă Budei și s-au stabilit la Șupuritu, la sora sa. Lui Olar Todor i-a plăcut foarte mult crângul Șupuritu, ca de altfel și împrejurimile, devenind un fel de „șef al Șupuritului”, un fel de „birău” cum îl porecleau chisindanii, poreclă înșușită de el și lăsată urmașilor.

Familia Olari Todor zis Birău' de la Șupuritu a avut doi copii, Dumitru și Măriuță, născuți la Șupuritu, dar căsătoriți și strămutați în sat.

Bătrâna Tamaș Măriuță, zisă Ciula, a fost înmormântată în cimitirul din Chisindia de către familia Olari Todor, zisă Birău.

2. Familia Ciuta Teodor, zisă Marta Mochii

Tamaș Marta, din familia zisă Marta Mochii, s-a căsătorit cu Ciuta Todor, din altă familie orginară din Șupuritu.

În familia Ciuta Teodor s-au născut trei copii: Vasile, Todor și Petru.

La nașterea lui Vasile (Lia), căsătoria celor doi soți, Ciuta Todor și Marta, nu era legalizată, ca urmare, fiul Vasile a primit numele mamei, Tamaș.

După nașterea lui Vasile, soții și-au legalizat căsătoria și cei doi frați, Todor și Petru, au primit numele Ciuta al tatălui.

a. Tamaș Vasile (Lia), născut în anul 1909, s-a căsătorit în sat, cu Anghel Floare a lu' Clenciu din Satul Nou și în familia lor s-au născut doi copii, Ilie și Floare.

- Ilie s-a căsătorit și a decedat la Arad.

- Floare s-a căsătorit la Revețiș.

Tamaș Vasile (Lia) a luat în întreținere o familie din Drumul Mare unde și-a deschis un atelier de fierărie, mutată apoi la baza drumului ce urcă spre Biserica din Deal (lângă Moara Cârnașcă).

Atelierul zis „covăcia lu' Lia lu' Moca” a funcționat până în vremea de început a colectivizării.

b. Ciuta Todor s-a căsătorit cu Floare (Irina) a lu' Drugan și s-a mutat din Șupuritu în Ulița Morii, unde și-a întemeiat o gospodărie. În familie s-au născut patru copii: Vasile, Marinca, Todor și Floare care, prin căsătorie părăsesc crângul, stabilindu-se la casele lor, în sat.

- Vasile (Lia) s-a căsătorit cu Criștina lu' Mireta, din Ulița Iagărului.

- Marinca s-a căsătorit în Ulița lu' Ńonu, în familia zisă a lu' Drumariu.

- Todor zis Tortofel s-a căsătorit cu Floriță a lu' Blăguț (toboșarul satului, omul de serviciu al Primăriei).

Todor a fost, ani la rând, păcurar al satului, la capre sau la oi, cunoscând foarte bine hotarul satului.

- Ciuta Floare s-a căsătorit la Păiușeni cu Stan Ilie (a lu' Mișca), mort la 57 de ani. În familia Stan s-au născut doi copii, Ilie și Todor, căsătoriți în Arad.

După moartea soțului Ilie, Floare s-a recăsătorit în Chisindia cu Iovan Anghel din Ciolt și locuiesc împreună în casa din Ulița Morii, cumpărată de la Ilie a lu' Lupașu.

c. Ciuta Petru, zis Cucu, s-a căsătorit cu Tamaș Floare, din Ulița lu' Ńonu. În familie s-a născut un singur copil, Petru (Cucu).

Crângul Bustaceu

Munții Zărandului sunt cei de pe ale căror culmi izvorăsc multe din pâraiele care se varsă apoi, reunite, în apele Mureșului și Crișului Alb. Urmărinu-le cursul spre obârșie, în partea nordică sau sudică, firul acestor văi și pâraie mai mici sau mai mari, duce la vârfurile cele mai înalte ale acestor Munți ai Zărandului: Drocea (1836 m), Chiciora, Bustaceu, Vârful Turcului, Vârful Țapului, Vârful Comorii, Pietraru și alte vârfuri mai mici.

Deși fiecare vârf are mica lui istorie legată de comunitățile apropiate, Vârful Bustaceu este cel mai cunoscut și legat de tradițiile locale ale satelor ce înconjoară Masivul Zărandului.

Vârful Bustaceu este situat nu departe de Vârful Drocea (Zdrocea), ca frate mai mic al acestuia. La el se poate ajunge și din satele de pe Crișul Alb și din cele de pe Mureș, urmând doar cursul văilor.

Din vremurile apuse, de numele lui se leagă un crâng și un târg, târgul de la Bustaceu, cu o rezonanță mai mică decât a celui de pe Vârful Găina și cu un alt profil și anume comercial.

Târgul de la Bustaceu s-a ținut în poienile vârfului, unde, cândva, a fost un crâng de gospodari, care, în timp, mai ales după strămutarea familiilor care l-au locuit, a intrat în uitare. A dispărut crângul locuit de familie, a încetat să se mai organizeze și târgul. Poienile vârfului mai păstrează urmele de locuire. Câmpurile vârfului se numesc: Câmpul lu' Mercea, Câmpul lu' Păsărilă și Poiana.

O piatră de moară greu destructibilă de vreme și intemperii, probabil de la o fostă moară pe vânt, se ambiționează parcă a rămâne una din ultimele relicve ale unei foste civilizații trecute și primitive a pădurenilor de pe aceste locuri.

De asemenea, ca și în Vârful Chiciora, și în Vârful Bustaceu există o pivniță sub nivelul pământului, zidită din piatră de codru, un „podrum” cum îi zic pădurenii și oamenii locului. În crângurile și cătunele de deal și munte există obiceiul plantării arborilor ornamentali numiți iorgovani (liliac), puțin pretențioși la condițiile de mediu. Deși neîngrijiți și sălbăciți oarecum, acești pomi ornamentali au rămas în aceste câmpuri din Vârful Bustaceu ca ultime relicve vii care înfrumusețează câmpurile cu florile lor mirositoare și de un colorit viu, măbind frumusețea locurilor și îndulcind sălbăcia din jur.

Crângul Chiciora (Chiciora)

Vârful Chiciora din Munții Zărandului are o poiană care a fost locuită în vechime. Când pădurile comunei erau ale domniei, ale fostului stăpân de terenuri agricole și păduri, prințul Szulkowsky, administratorul (se numea iagăr) își avea casa și anexele gospodărești în poiana din Vârful Chiciora.

Ultima familie care a locuit în Vârful Chiciora, om de încredere al iagărului a fost pădurarul Oprea Florea, ai cărui urmași în sat, în Ulița Cailor, sunt cunoscuți sub porecla de Contușeriu. Pădurarul Oprea a rămas în memoria colectivă a localnicilor din Păiușeni și Chisindia și sub porecla de Cicioeanul.

Informațiile privind unele familii, locuri și întâmplări, primite prin viu grai de la Florița Mercea din familia Oprea zisă a lu' Contușeriu (urmașii lui Cicioeanul) fiind de o importanță deosebită pentru vremurile trecute, considerăm că trebuie să le redăm în întregime.

Mercea Florița din vatra Contușerilor a avut bunici pe Oprea Lisandru și Oprea (n. Cârnaț) Barbura de pe vatra Momârlanilor din Ulița Mercească. Străbunicii ei au fost Oprea Florea și Florița.

Străbunicul Oprea Florea, născut în Văsoaia, angajat slugă și apoi pădurar (*șumari*) la domnul pădurilor din zona Ciciora din acea vreme, domnul Szulkowsky, a trăit și a lucrat multă vreme în câmpul Ciciora împreună cu iagărul domnului. Pădurile administrate de iagăr se întindeau din hotarul Chisindiei și al Păiușenilor până în satul Văsoaia. Când s-a angajat pădurar, Oprea Florea a fost tânăr și necăsătorit.

Înainte de a se căsători cu Florea, Florița fusese soția unui bețiv care avea o casă cu paie în Chisindia, între familia Hălmăgean (Boruțu) și Primăria satului, pe Drumul Mare. Fostul soț al Floriței se numea Hălmăgean Pasc. După ce Florița îl părăsește pe Pasc, din cauza consumului de alcool, acesta se recăsătorește cu altă femeie și are o fată, pe Nița, cunoscută în sat ca Nița lu' Pasc. În familia lui Pasc Hălmăgean se nasc doi copii: Mărioara și Gruia. După ce l-a părăsit pe Pasc, Florița s-a angajat slujnică la iagărul din Ciciora, unde Florea era pădurar și se căsătorește cu acesta, rămânând amândoi în serviciul iagărului din Ciciora.

Într-o poiană din Vârful Ciciora, iagărul avea locuințe și anexe gospodărești pentru familia lui, slugi și animale. Tot în Vârful Ciciora era și un loc numit Morminți, unde se îngropau cei ce lucrau la pădure, în slujba iagărului. În câmpul din Ciciora erau anumiți pomi fructiferi și un podrum (pivniță) folosit pentru depozitarea diferitelor alimente.

Pentru serviciile aduse iagărului, familia Oprea a primit o scrofiță și o vițică care trăiau cu turmele iagărului, înmulțindu-se, în timp. Din vânzarea animalelor crescute în Câmpul Ciciora, iagărul a cumpărat pentru familia Oprea o vatră de casă (o grădină) de la strămoșul familiei Tripșa, pe colțul făcut de Ulița Cailor cu Ulița Mercească Mică, vatra actuală a Contușerilor. Neamul Tripșa era bogat la acea vreme, având multe grădini și terenuri agricole în posesie. În Câmpul Ciciora, în familia Oprea s-au născut doi copii, Lisandru și Todor, care au copilărit în câmpul din pădure până la adolescență. Cu alți bani primiți de la iagăr, soții Oprea și-au cumpărat și pământ arabil în zona Chisindiei și s-au mutat în satul care avea deja o formă sistematizată, ulițele fiind formate din alte familii coborâte din crânguri. Soții Oprea Florea și Florița au stat în crângul Ciciora cu cei doi copii, Lisandru și Todor, până când Lisandru, bunicul Floriței, a plecat în armată.

În Câmpul Ciciora, soția iagărului a născut un copil, Ionuț, cam în aceeași perioadă când s-a născut și Lisandru.

Soția iagărului neavând lapte pentru copil, cei doi copii mici, Lisandru și Ionuț, sugeau la sânul slujnicei Florița, cei doi copii crescând ca frați.

-Lisandru, ajuns fecior, s-a căsătorit cu Barbura Cârnaț din familia Momârlanilor, în familia lor născându-se doi copii: Marinca și Todor.

-Oprea Marinca a fost mama lui Cornea Ioan Ilie a lu' Bălu.

-Oprea Todor a fost tatăl Floriței și al lui Lisandru a lu' Contușeriu.

-Oprea Lisandru, feciorul rămas pe vatră, s-a căsătorit cu Maria lui Merceu, din Ulița Mercească, Maria fiind sora inginerului Mercea Gheorghe.

-Oprea Florița s-a căsătorit cu Mercea Avram a lu' Hoi, din Ulița Mercească.

-Oprea Todor, al doilea copil născut în Ciciora, fratele lui Lisandru, copilul lui Florea și al Floriței, s-a căsătorit cu Maria lu' Cucea, pe vatra zisă a lu' Nodic, din Ulița Mercească.

-Todor și Maria Oprea au avut o fată, căsătorită cu Mercea George zis Georgiță, viitorul partizan legionar.

-Mercea Gheorghe (Georgiță) și Maria Oprea au avut trei copii: Iosana, Ioan și Florița.

Originea poreclei Contușeriu

Când s-au mutat la casa lor din Chisindia, făcută pe vatra Tripșeștilor, având o oarecare avere câștigată prin muncă la iagărul pădurilor, Florea și Florița și-au comandat, din blană de

mieluț, niște cojoccele scurte până la brâu, cu șnur și *islogji* (paiete). Cojoccele erau de gală, se știa în sat că ei erau oamenii iagărului, cu o poziție socială bună, deci oameni cu stare.

Cojocul era numit popular „contuș”, deci membrii familiei Oprea aveau și purtau „contușere” de unde li s-a tras porecla rămasă până în zilele noastre, a lu’ Contușeriu.

Până prin anii 1955-1960, în Câmpul Cicioara se mai puteau vedea următoarele urme ale fostei așezări umane:

-fundații de piatră ale fostelor construcții,

-o fântână zidită cu piatră de codru,

-o pivniță zidită cu piatră sub nivelul solului, care multă vreme a constituit un adăpost și refugiu pentru situații deosebite: ploi, frig, atac de animale sălbatice etc.

În Câmpul Cicioara, prin grădinile celor ce l-au locuit, se găseau pomi fructiferi (meri, peri, pruni) care, prin înmulțire naturală din semințe și rădăcini, au ajuns până în zilele noastre.

Ultimele familii despre care se știe că au locuit în crângul Cicioara au fost străbunii familiilor care, strămutate în sat la sistematizare, au fost poreclite Răbu (familia Crișan Savel), Crețu (familia Ruja Teodor), Contușeriu (familia Oprea Florea) și Gurbana din Ulița Albeștilor.

Crângul Dâmbu’ lu’ Pipa

Un crâng mic, nu departe de actuala vatră a satului, situat între Valea Hurezului și Valea Găuranilor, pe colina unui deal, a fost crângul numit Dâmbu lu’ Pipa. Acest crâng a fost locul de origine al familiilor Mihuț, care au avut pe terenurile Dâmbului suprafețe agricole, anexe gospodărești și case. Prima generație despre care avem informații a fost familia Mihuț George, zisă Pipa. George a fost căsătorit cu Mercea Marinca, din neamul lui Miercurea. Strămoșii familiei Mihuț George s-au strămutat din Dâmb în Ulița Iagărului, pe locul unei foste grădini cu case și anexe gospodărești a iagărului domnului de pământ, familia prințului Szulkowsky. În familia lui Mercea George s-au născut trei copii: Ioan, Todor și George.

a. Mihuț Ioan a emigrat în America, în căutare de lucru, dar s-a întors după opt ani și s-a căsătorit cu Suba Floriță a lu’ Omocu (Omuțu). În familia sa, s-au născut trei fete: Marișca, Marinca și Barbura, căsătorite, toate trei, în satul Chisindia.

b. Mercea Todor s-a căsătorit în Chisindia, în familia zisă Tarcilă.

c. Mercea George a părăsit satul și a lucrat ca angajat al C.F.R. în diferite localități.

Crângul Zapoge

Informații despre acest crâng cu rezonanță slavă sunt puține, dar trebuie menționate. Ultimele familii despre care avem informații că au locuit în crâng, au fost familiile Luca (Pâda), Irina (Vidu) și Gurban Alexandru (a Șandri).

1. Familia Luca Floriță

Luca Floriță, fata lui Luca Todor zis Pâda, s-a căsătorit cu Oarcea George din Ulița lu’ Hoi. În familie s-au născut două fete, Catița și Florița. Oarcea George a murit în război iar Floriță s-a recăsătorit cu Oprea Nicolae zis Durducă, din Păiușeni.

În familia Oprea Nicolae și Floriță nu s-au născut copii.

-Oarcea Catița s-a căsătorit cu Vasile Mihuț (Lia), fratele profesorului Ioan Mihuț din București.

-Oarcea Florița s-a căsătorit cu Mercea Vasile din neamul Zicea, din Ulița Murii.

Casa și grajdul familiei Luca zisă Pâda, din Zapoge au rezistat tuturor încercărilor de strămutare în sat, începând cu ordinele împărătesei Mariei Terezia și terminând cu cele ale președintelui Ceaușescu.

2. Familia Irina Vasile, zisă Vidu

Strămoșii acestei familii, mutată pe noua vatră a satului în Ulița Crișanilor, au avut origini în crângul Zapoge din vremuri străvechi. Aceste familii din neamul lui Vidu au avut în crângul

Zapoge, casă, anexe și terenuri agricole. Fiind o familie cu oarecare avere, se păstrează informația la urmași că au avut tocmite pentru muncile din gospodărie slugi din târgul de slugi din Chisindia.

Prima familie din acest neam despre care avem informații se numea Șerb Vasile, căsătorit cu Lena, din neamul lui Bena. În familia Șerb, în Zapoge, s-au născut două fete: Ana și Măriuță.

a. Șerb Ana s-a căsătorit în satul Păiușeni cu Mercea Gheorghe zis a lu' Coadă. În familia lui Mercea Gheorghe a fost născută Florița, care s-a căsătorit cu Ruja Teodor (Togearcă) din Chisindia, în familia lor născându-se două fete: Monica și Georgeta.

b. Șerb Măriuță, cea de-a doua fată a lui Vasile și Lena, s-a căsătorit în Chisindia cu Ruja Teodor zis Deduțu, din Ulița Crișanilor.

În familia Ruja Teodor și Măriuță s-au născut doi copii: Ioan și Lena.

3. *Gurban Alexandru, zis a Șandri*

Originile familiilor Gurban din Ulița Crișanilor (segmentul vestic, zis a lu' Pupăza) au fost în crângul Zapoge, fără a avea însă informații despre așezarea și existența lor în crâng, în vremurile trecute.

Prima generație despre care avem informații au fost familiile Gurban, cunoscute sub porecelele de Zama și a Șandri.

Strămoșii familiei Gurban, strămutați din crângul Zapoge pe Ulița lu' Pupăza (Ulița Crișanilor) au ocupat cea mai vestică vatră a uliței.

Din familia Gurban sunt cunoscuți trei membri, despre care avem informații: Gangoaie, Todor și Alexandru.

a. Gangoaie (cu numele de Gurban, fără a-i cunoaște prenumele) a fost căsătorită cu Gheorghe Cornea zis Gangu (de unde i se trage porecla de Gangoaie).

b. În familia Gurban Todor, care a fost căsătorit cu Tulea Floriță, s-au născut trei copii: Floare, Todor și George.

-Floare a fost căsătorită cu Sulincean Ilie zis a lu' Cița, din Ciolt.

-Todor și George s-au căsătorit pe vatra părintească din Ulița lu' Pupăza, împărțind terenul gospodăriei părinților în două și formând două familii, cunoscute sub numele de Zama.

c. Gurban Alexandru zis a Șandri a fost căsătorit cu Catița, originară din Revetiș. În familia lor nu s-au născut copii. Olari Ștefan din Ulița lu' Pupăza, din neamul familiei zisă a lu' Florea Popii, a cumpărat grădina și casa lui Gurban Alexandru din Ulița lu' Pupăza iar acesta (Gurban Alexandru) a cumpărat o altă vatră de casă, de la familia Stoica Floare zisă Pincina, tot în Ulița Crișanilor, lângă familia Tulea Adam zisă Adămoc.

Olari Ștefan, noul proprietar al casei lui Gurban Alexandru din Ulița lu' Căciula, a fost căsătorit cu Persida, din familia Sulincean zisă Titu.

Gurban Alexandru, căsătorit cu Catița din Revetiș, poreclită Șandroaie nu a avut copii și, ajungând la anii bătrâneței, s-au dat în întreținere familiei Oarcea George și Floriță. George a murit în război iar Floriță s-a recăsătorit cu Oprea Nicolae zis Durducă, din Păiușeni. În acest fel, vatra familiei Gurban Alexandru a Șandri ajunge în proprietatea Floriței lui Oprea, zisă a lu' Durducă.

Familia Gurban a avut casă, anexe gospodărești și terenuri agricole în crângul Zapoge. Ele au rezistat până în perioada colectivizării, gospodăria din crângul Zapoge fiind întreținută de Alexandru Gurban și apoi de Oprea Nicolae, cel care l-a luat în întreținere pe Alexandru. După moartea soției Catița, Alexandru și-a petrecut ultima parte a vieții în crângul Zapoge, unde a murit în condiții suspecte.

Moștenirea din crâng a rămas familiei Oprea Nicolae și Floriță. Cele două fete (Floriță și Catița) ale familiei Oarcea s-au căsătorit în sat.

-Catița s-a căsătorit cu Vasile (Lia) Mihuț, fratele profesorului Ioan Mihuț, din București.

-Floriță s-a căsătorit cu Mercea Vasile din neamul Zicea, din Ulița Morii.

În acest fel, proprietățile din sat și din crângul Zapoge ale familiei Alexandru a Șandri au ajuns în proprietatea familiei Oarcea (Luca) Floriță zisă a lu' Pâda, sau a lu' Durducă.

Crângul Țarina lu' Mușânaică

A fost un crâng mic, în Valea Găuranilor. Capul familiei cu numele Tamaș Vesalie (zis Mușânaică) a fost căsătorit cu Gașpar Carolina, familie în care s-a născut Maria.

Mercea Vasile, din familia zisă a lu' Miercurea, s-a căsătorit cu Tamaș Maria. În familie s-au născut doi copii: Todor și Gheorghe, care s-au căsătorit în sat, părăsind crângul.

Crângul Vârtopi

Avem puține informații despre crâng și despre familiile care l-au locuit. Crângul este situat între Dealul Măgura și Valea Cioltului, pe lângă pârâul numit Oarba. Din sumarele informații pe care le deținem, rezultă că în acest crâng au locuit câteva familii cu numele Popa, Rașca și Păiușan, purtând poreclele Dabu sau Daboaie, care, la strămutarea în sat, au ocupat vetre de casă în Ulița Mercească Mare.

Crângul La Vie

Un crâng nu departe de vatra actuală a satului, locuit în vechime de familiile din neamul Mercea a fost crângul numit La Vie. La strămutarea familiilor pe noua vatră a satului, marea parte a familiilor Mercea au ocupat ulița numită după numele lor, Ulița Mercească. Ultimele familii de Mercești despre care avem informații lacunare privind membrii lor și locuirea în crâng au fost:

1. Familia Mercea Gheorghe, zisă Mîercurea

Familia are în proprietate teren în crângul numit La Vie, unde, cu generații în urmă, strămoșii familiei au avut case și anexe gospodărești.

Familia despre care avem câteva informații lacunare privind locuirea în crâng a fost a bătrânului Gheorghe (Mercea) și a soției sale, zisă Glancioaie (probabil o poreclă).

În familia Mercea Gheorghe și Glancioaie s-au născut cinci copii: Vasile, George, Ioan, Todor și Barbura, căsătoriți în sat, cu excepția lui Todor, care s-a căsătorit în Voivodeni și a fost poreclit Rumba.

Mercea Vasile s-a căsătorit cu Floare a lu' Banu, din Ulița Făurești și a avut patru copii: Vasile, Marinca, Avram și Floriță.

-Vasile s-a căsătorit și a murit în Cil.

-Marinca s-a căsătorit cu Mercea George a lu' Talica. A murit tânără.

-Avram s-a căsătorit pe vatra părinților cu Dorina Macarie, din Ineu. Proprietatea familiei Mercea, zisă Mîercurea, din crângul La Vie a rămas în proprietatea lui Avram iar astăzi, în crâng, au rămas doar terenurile agricole.

În familia Mercea Avram și Dorina s-au născut două fete: Dorina și Adina.

Dorina este căsătorită în Germania iar Adina în Chisindia, în familia Boanchiș Grațian din Satul Nou.

-Floriță s-a căsătorit la Revetiș.

2. Familia Mercea Todor, zisă Lica lu' Merceu

După strămutarea din crângul La Vie, prima generație din familiile Mercea, zise Merceu, despre care avem informații, a fost familia Mercea Vasile zisă Lica lu' Merceu din Ulița lu' Nichifor (Ulița Tămășeștilor). Nu avem informații despre soția lui și familia din care provenea.

În familie s-au născut doi copii: Catița și Teodor.

a. Catița s-a căsătorit cu Zicea Todor din familia zisă Zicea, din Ulița Morii.

b. Teodor, rămas pe vatră, s-a căsătorit cu Rașca Floriță din Ulița Rujască.

În familia Mercea Teodor și Floriță s-au născut trei copii: Catița, Floare și Vasile.

-Catița s-a căsătorit în Ulița Mercească, în familia Mercea, zisă Trănu.

-Floare s-a căsătorit la Buteni.

-Vasile s-a căsătorit pe vatra părintească, unde a venit noră Marinca Mureșan din familia zisă Murașanu din Ulița Mercească.

3. Familia Mercea Ion, zisă a lu' Merceu

Înainte de strămutarea caselor pe noua vatră a satului, numerosul neam al familiilor Mercea a ocupat crângul La Vie. În acest crâng familiile Mercea din același trunchi familial au avut case și terenuri agricole. A fost unul dintre cângurile cu grad de rudenie apropiate între familii iar la strămutare, mutându-se în sat, au format o întreagă uliță, numită Ulița Mercească.

Gheorghe Mercea a avut cinci frați: Todor, Lupu, Marinca, Maria și Floriță.

- a. Todor, zis Todi lu' Merceu,
- b. Lupu, zis Lupu lu' Merceu, din Ulița lu' Hoi,
- c. Marinca și Maria, căsătorite în satul Almaș,
- d. Floriță, căsătorită cu Ruja Ioan, din Ulița lu' Ńonu.

Privind familia Mercea Gheorghe, zisă Merceu, generația despre care se păstrează informații este cea a familiei Maria și Gheorghe Mercea. Maria, născută în familia Fica din Buteni, s-a căsătorit noră în Chisindia. În familia Maria și Gheorghe Mercea, zisă Merceu din Ulița lu' Trănu, s-au născut trei copii: Todor, Floare și Gheorghe (Georgiță).

-Todor s-a căsătorit la Govojdia (Păulian) și a murit în anul 1942, în război.

-Floare s-a căsătorit cu Morcan din Chisindia (Ulița Făurești) și s-a stabilit în Livada (lângă Arad).

-Gheorghe (Georgiță) s-a căsătorit pe vatra părinților din Ulița lu' Trănu cu Floriță Oprea, din familia zisă Nodic.

În familia Floriță și Georgiță Mercea s-au născut trei copii: Gheorghe (Ion), Iosana și Floriță, căsătoriți, toți trei, în satul Chisindia.

Georgiță Mercea împreună cu alți oponenți din zonă ai regimului comunist au format un grup înarmat care a acționat în codrii Chisindiei împotriva orânduirii instalate de comuniști. Grupul a fost trădat și după ciocniri violente cu forțele securității, membrii grupului rămași în viață au fost judecați și condamnați la ani mulți de pușcărie, pe care cei în cauză i-au executat.

În memoria lor și a evenimentelor petrecute pe Valea Găuranilor, lângă Dealul Ciutacu, a fost ridicată o troiță comemorativă.

4. Familia Mercea Todor, zisă a lu' Dunațal

Până la strămutarea în Ulița Mercească, familia Mercea a avut origini în crângul La Vie, locuit de mai multe familii cu numele Mercea. Sălașul animalelor și urmele fundațiilor de casă se mai pot vedea în crâng.

Prima generație despre care deținem informații a fost Mercea Todor, a cărui soție a fost orginară din satul Păiușeni, din familia Păiușan zisă Dunațal. În familia lui Mercea Todor au fost cinci copii: Teodor, Catița, Floare și Marinca (frați buni) și Simion (Mureșan), provenit din prima căsătorie a mamei.

a. Teodor a fost căsătorit cu Tulea Maria din Chisindia și a rămas pe vatra părintească. În familie s-au născut cinci copii: Todorică, Zeni, Gheorghe, Ioan și Catița. Gheorghe s-a căsătorit în Berindia, ceilalți au rămas în sat.

b. Catița a fost căsătorită cu un bărbat zis a lu' Vanu, din familia Cârnaț,. În familie s-a născut Floriță, zisă Ciboica, căsătorită în familia Crișan, zisă Buiacu. Floriță a avut doi copii, Marița și Dodu. Floriță s-a mutat singură la București, unde a lucrat până la pensionare, când a revenit în sat.

c. Floare s-a căsătorit cu Stan Nicolae din Ulița lu' Ńonu și a avut un singur copil, Gheorghe, zis Toloboată.

d. Marinca s-a căsătorit cu Petru Faur zis Patruț, din Ulița Făurești. În familie s-au născut cinci copii: Ioan, Petru, Teodor, Floarea și Maria.

e. Fratele vitreg, Simion Mureșan, s-a căsătorit în Ulița lu' Trănu.

5. Familia Mercea Todor, zis Todi lu' Merceu

Familia lui Todi face parte din numerosul neam al celor ziși a lu' Merceu care, la strămutarea din crâng (crângul La Vie) a primit loc de casă în Ulița lu' Nichifor.

Prima generație din familia zisă a lu' Todi a fost Mercea Todor. Probabil, Mercea Todi a fost frate cu Mercea Vasile, cel zis Lica, amândoi având familiile originare din crângul La Vie deoarece, la strămutare, s-au așezat în aceeași uliță (Ulița Tamașeștilor).

Nu cunoaștem numele soției lui Todi, nici familia din care a venit ea noră. În familia lui Todi Mercea s-au născut trei copii: Vasile, Lupu și Todor.

a. Vasile, rămas pe vatra părinților, s-a căsătorit cu Marița lu' Oagea din Făurești.

b. Lupu nu s-a căsătorit (a fost mut) și a rămas tot pe vatra părintească.

c. Todor s-a căsătorit cu Floriță Zicea, pe vatra lui Zicea din Ulița Morii. Floriță a fost fata lui Zicea Todor și Catita și, prin căsătoria cu Mercea, numele de Zicea dispare din sat. În familia Mercea Todor și Floriță s-au născut trei copii: Vasile, Todor și Petru.

-Vasile s-a căsătorit în casa părinților din Ulița Morii cu Oarcea Floriță, din neamul lui Pâda.

-Todor s-a căsătorit cu Pantea Lenuța din familia zisă a lu' Călăceanu din Subești (Ulița lui Gigilaș).

-Petru (Ziciuța) s-a căsătorit cu Ana din Rădești și a construit pentru familia sa o casă și anexe gospodărești pe Valea Găuranilor, pe un teren cumpărat de la familia Oprea, zisă Muzgorea din Păiușeni.

În familia Mercea Petru și Ana s-au născut unsprezece copii, unul a decedat iar ceilalți zece frați și-au găsit rosturile vieții în orașul Arad, părăsind cătunul Găurani.

Crângul Cercești

În locul numit Cercești s-a păstrat până în zilele noastre un grajd de animale și urmele unor construcții. Sălașul din crângul Cercești a aparținut (și aparține) familiei Mercea a lu' Baronu din Găurani și, probabil că, în vechime, acest crâng a fost locul originar al familiilor Mercea zise a lu' Baronu, de unde, în timp, ei s-au mutat pe vatra actuală din cătunul Găurani.

Numele crângului s-a păstrat dar fără prea mari șanse (deocamdată) de explicare a originii numelui crângului din punct de vedere toponimic.

Crângul Câmpu' Momârlanilor

În acest câmp (poiană), în vremurile trecute, au venit și au locuit mult timp câțiva ciobani cu oile din zona numită Momârla, din Valea Jiului. Ei au dat crângului numele lor de origine.

Rămânând vreme îndelungată în Valea Găuranilor, unde au găsit toate condițiile pentru creșterea și întreținerea oilor ca și bune condiții pentru familiile lor, și-au construit în crâng anexe gospodărești pentru animale și case de locuit pentru familii.

Familiile acestor oieri purtau numele Cârnaț iar, la strămutarea în sat, pe noua vatră și-au ales Ulița Tamașeștilor (Ulița lu' Nichifor) și Ulița Bisericii (Mainú), în zona de deal a acestor ulițe, arătându-și, în acest mod, puterea economică a familiilor de oieri înstăriți.

În timpul strămutărilor și mulți ani după aceea, anexele gospodărești pentru oi și mici construcții familiale au rămas în crâng.

La prima conscripție nominală a capilor de familie din crângurile Chisindiei, printre cele 11 familii recensate în anul 1715, apare și Karnacs Janos, primul nume din stufosul neam al familiilor Cârnaț care apare în înscrisurile administrațiilor vremii.

Numele de Karnacs (Cârnaț) a apărut frecvent în conscripțiile nominale ale satului Chisindia, păstrat prin familiile întemeiate de bărbați, dar pierdut prin căsătoriile femeilor cu acest nume. Este greu a face o statistică în acest sens, dar vom prezenta un caz în care avem informații despre o familie în care, deși se pierde numele de Cârnaț al femeii prin căsătorie, se păstrează porecla de Momârlan pentru familie și se transmite urmașilor.

Bâlc Maria (Mărioara) zisă a lu' Iusti din Ulița Mercească (segmentul vestic) a purtat înainte de căsătorie numele de Mercea Mărioara. Ea s-a născut din părinții Mercea Mihai și Cârnaț Floare. Mama sa, Floare, se trăgea din neamul familiilor Cârnaț zise a lu' Momârlanu, fiind născută în familia Cârnaț Blagu și Barbura.

Blagu, născut într-o uliță din zona Dealului, unde strămoșii săi s-au așezat la sistematizare, s-a căsătorit în Ulița Mercească (Ulița lu' Hoi) cu Barbura, din familia zisă a Momârlanilor. În familie s-au născut cinci copii: Floare, Dumitru, Mărioara, Borița și Todi.

a. Floare a fost mama Mărioarei, căsătorită cu Bâlc Iusti. Floare s-a căsătorit cu Mercea Mihai din vatra lui Lupu a lu' Merceu, din Ulița Mercească. Cu toate că, după tată, Mărioara s-a numit Mercea iar prin căsătorie a luat numele de Bâlc, pentru ea și urmașii ei s-a păstrat porecla Momârlani, ea fiind cunoscută în sat ca Mărioara lu' Momârlanu.

b. Dumitru zis a lu' Momârlanu, din Ulița Mercească a rămas pe vatra părinților. În familia lui nu s-au născut copii.

c. Mărioara s-a căsătorit în Subești, în familia Mercea zisă a lu' Țăcaci. Soțul ei a murit în război, iar copilul, Avram a lu' Mărioară a lu' Momârlanu, a rămas orfan. Avram s-a căsătorit cu Iosana Mercea, fata lui Georgiță Mercea.

d. Borița s-a căsătorit în Subești, în familia zisă a lu' Coșnița, pierzând porecla de Momârlanu.

e. Todi a decedat tânăr, la vârsta de 25 de ani, pierzându-se și prin el o posibilă ramură de poreclă a Momârlanilor.

Famiile Cârnaț sunt răspândite astăzi în tot satul, dar porecla originară, Momârlan, a acestor familii se mai păstrează doar la o singură familie din Ulița lu' Hoi.

Crângul Cerbana

În locul numit Cerbana a fost cândva un crâng, unde neamul celor din familia Irina, zisă a lu' Țigara a avut un sălaș cunoscut în toponimia locului ca Sălașu lu' Țigara sau Cerbana.

Fără a putea da scrisului și alte informații despre acest crâng și oamenii lui din vechime, s-a mai reținut în memoria oamenilor numele unei femei bătrâne care a locuit cândva în acest crâng, femeie căreia i se spunea Floarea lu' Parhon.

Crângul Câmpu lu' Hanțu

Risipirea crângurilor înainte de strămutarea pe noua vatră a satului este atestată în unele cazuri de păstrarea numelui toponimic al crângului sub forma poreclei pentru familia care l-a locuit în vremurile de dinainte de sistematizare.

Strămoșii familiei Popa din Ulița Crișanilor păstrează porecla Hanțu, nume toponimic al unui crâng din Valea Găuranilor.

Prima generație din familia celor ziși a lu' Hanțu, despre care se cunosc informații, au fost Lușca Petru cu soția Marinca.

În familia Lușca s-a născut Maria, care a fost căsătorită cu Tamaș Gheorghe, din neamul Dudanilor, din Ulița lu' Nichifor (Ulița Tamașeștilor).

Prin căsătoria celor doi, Gheorghe Tamaș și Lușca Floare, dispăre numele Lușca din familie, dar se păstrează porecla tatălui și a crângului, cea zisă Hanțu.

Tamaș Floare (zisă a lu' Hanțu) s-a căsătorit cu Popa Teodor, născut din părinții Popa Petru, din neamul lui Tranda și Tulea Marișca, din neamul lui Tulea. **În familia Floare și Teodor Popa s-au născut zece copii: Petru, Teodor, Ion, Maria, Dumitru, Adam, Dănuț, Floare, Iacob și Sandu.**

Cei zece urmași ai familiei Popa, zisă Hanțu, și-au găsit rosturile vieții, după cum urmează:

a. Petru s-a căsătorit și a decedat în Livada (lângă Arad).

b. Teodor, necăsătorit a rămas pe vatra părinților din Ulița Crișanilor.

- c. Ion s-a căsătorit și s-a stabilit în Livada (lângă Arad).
- d. Maria s-a căsătorit și s-a stabilit în Arad.
- e. Dumitru s-a căsătorit și s-a stabilit în Sânleani.
- f. Adam s-a căsătorit cu o româncă și s-a stabilit în Michigan (S.U.A.).
- g. Dănuț s-a căsătorit cu o nemțoaică din România și s-au stabilit în Nürenberg (Germania).
- h. Floare s-a căsătorit și s-a stabilit în Sânleani.
- i. Iacob, necăsătorit, s-a stabilit pe vatra părinților, în Chisindia.
- j. Sandu s-a căsătorit cu o româncă și s-a stabilit în Arizona (S.U.A.).

Crângul Câmpu' Dudanilor

Pe Runcu cu Brazi din Valea Rea, lângă Vârful Ciciora se găsește locul (o poiană) numit Câmpu lu' Dudanu, de unde s-a strămutat în sat, în vremea mutărilor de case din crânguri, familia Tamaș din Ulița lu' Nichifor, cu porecla Dudanu.

Străbunii familiei Tamaș au părăsit crângul, dar numele locului de origine a familiei a rămas în toponimia satului, ba mai mult, familia strămutată în sat și-a păstrat porecla a lu' Dudanu (din Câmpu lu' Dudanu).

Nu cunoaștem numele celor mutați din crâng din neamul lui Dudanu, dar generația despre care avem informații este familia Mihai și Floare Tamaș.

Floare s-a născut în familia Gașpar din neamul lui Boncireju, cu origini în satul Păiușeni.

În familia Tamaș (Dudanu) s-a născut Adam, care a fost căsătorit cu Păiușan Catița a lu' Guda, din Valea Găuranilor.

Adam și Catița Tamaș din Ulița Tămășeștilor au avut un singur copil, Mihai, rămas pe vatra părintească.

Crângul Câmpu lu' Nacu

Între Pârâul Ciuhadului și Pârâul Băilor care se varsă în Valea Rea se găsește o culme (deal) numită Dealu Înalt, în zona căreia, spre vârf, se găsește Câmpu lu' Nacu, locul de origine al familiilor Toma, poreclite Nacu, care, la strămutarea familiilor, s-au mutat în Valea Găuranilor, ocupând o grădină numită a familiilor Toma (Grădina Tomeșeștilor), cu ai cărei membri căsătoriți în zona Ciolt, Găurani și Hurez se răspândește porecla Nacu.

Crângul Câmpu lu' Budei

Pe Valea Găuranilor, la izvoarele Pârâului Ciuhadului, străjuit de culmile Dealului Înalt și Ciutacu, se găsește Câmpu lu' Budei, locuit în vremile trecute, anterioare strămutărilor de case, de familiile Păcurar.

Una din aceste familii Păcurar, poreclită Budei, a dat nume crângului, nume care se păstrează până în zilele noastre. Familiile s-au mutat din crâng la ordinele de strămutare date de administrațiile vremii, dar porecla Budei a unei familiei Păcurar a rămas ca dublă dovadă de atestare, istorică și toponimică.

Crângul a păstrat, în timp, porecla familiei transformată în nume, iar familia mutată în sat pe noua vatră și-a păstrat porecla avută în câmp.

Identitatea dintre numele toponimic al câmpului și porecla familiei Păcurar naște întrebarea logică a întâietății. Aspectul e foarte des întâlnit în arealul comunei Chisindia și toponimia ei, frecvente fiind cazurile când porecle ale unor familii din sat sunt aceleași cu numele unor crânguri, încât îți pui întrebarea dacă porecla familiei a fost preluată de la numele crângului sau viceversa.

Dintre urmașii familiilor Păcurar care au locuit în Câmpu lu' Budei, care s-au mutat în sat și despre care avem informații, putem aminti familiile Păcurar Todor și Păcurar Savel, stabilite amândouă pe Ulița Bisericii din vatra satului Chisindia, în segmentul de uliță numit a lu' Halașcă.

Nu cunoaștem strămoșii familiilor, cei care s-au mutat din crâng și nici primele generații stabilite în vatra satului Chisindia.

1. Familia Păcurar Todor, zisă Budei (Ieta)

Generația despre care avem informații privind strămoșii familiei Păcurar (zisă Budei) este familia Păcurar Todor și Sânziana.

Sânziana, din neamul lui Tamaș zis Valacu, s-a căsătorit cu Todor, ca noră în familia Păcurar.

Păcurar Todor s-a născut din părinții Păcurar Crăciun și Saveta.

În familia Păcurar Todor și Sânziana s-au născut trei copii: Saveta, Lena (Elena) și Crăciun.

a. Saveta a decedat tânără, la 18 ani.

b. Lena s-a căsătorit cu Olari Todor din familia lui Balmoz, din Valea Hurezului și s-a stabilit la Șupuritu, familia fiind cunoscută cu porecla de Birău.

c. Crăciun s-a căsătorit pe vatra părintească cu Hatcu Măriuță, originară din Valea Hurezului, din neamul lui Hatcu.

În familia Păcurar Crăciun și Măriuță s-a născut un singur copil, Todor.

Măriuță, despărțindu-se de Crăciun, a părăsit familia și satul Chisindia, lăsându-și copilul minor în grija tatălui. Crăciun s-a recăsătorit cu o moldoveancă, numită Raveca. După decesul părinților (Todor și Sânziana), Crăciun și Raveca s-au mutat la Zimand-Cuz, vânzând proprietatea din Chisindia.

În familia Păcurar Crăciun și Raveca s-au născut trei copii: Mărioara (Maria), Ionuț și Dănuț. Cei doi băieți, Ionuț și Dănuț, s-au stabilit în Arad, iar Mărioara Păcurar a emigrat în S.U.A.

2. Familia Păcurar Savel

Familia Păcurar Savel și Veselina au avut originile în Câmpu lu' Budei.

Nu cunoaștem strămoșii familiei care s-au mutat în Ulița Bisericii, segmentul de uliță numit Halașca.

Familia a avut gospodăria și casa în grădina vetrei ocupată în zilele noastre de familia Stan Lina a lu' Cornea, mama Mărioarei Stan, căsătorită cu Faur Gheorghe zis Electricu, din Ulița Subești.

Veselina și Savel Păcurar au locuit într-o casă acoperită cu paie. Veselina a fost originară din Văsoaia și a fost rudă de sânge cu familia Faur zisă Gavriluță, din Ulița Făurești.

În familia Păcurar nu s-au născut copii, motiv pentru care Savel și Veselina au înfiat-o pe Faur Ana, din familia zisă Gavriluță, căsătorită cu Adam Cornea de pe vatra lui Cornea Miron zis Cocoșelu' din Ulița Subești (segmentul Bugiufluc).

Cornea Adam, născut din părinții Ana și Vasile din Ulița Subești, era și el nepot al familiei Păcurar. Ca urmare, familia Adam Cornea și Ana, rude apropiate cu familia Păcurar Savel, s-au îngrijit de bătrânețea celor doi, de la care vatra și avutul au rămas moștenire familiei Cornea.

Casa de paie a familiei Păcurar a fost demolată prin anii 1937-1938, când Veselina mai trăia încă, dar familia Cornea își construise o casă nouă în partea de jos a grădinii, ocupată de familia Păcurar.

În familia Cornea Adam și Ana s-au născut doi copii: Dumitru (Miron) și Xenia Veselina (Lina lu' Adam).

a. Miron a urmat cursurile liceale la Brad și Arad și Facultatea de Medicină Veterinară și Zootehnie la București, părăsind satul și stabilindu-se, prin căsătorie, în comuna Peretu, pe lângă orașul Roșiorii de Vede.

b. Lina s-a căsătorit în Chisindia, pe vatra părintească, fosta proprietate a familiei zisă Păcurar.

Prin mutarea la Zimand a familiei Păcurar Crăciun zis Budei și decesul celor doi soți, Savel și Veselina Păcurar, numele de familie Păcurar și porecla Budei au dispărut din satul Chisindia.

A rămas însă toponimul de Câmpu lu' Budei, pe Valea Găuranilor.

Grădina Hatculeștilor

În zona Varniței, în grădina mare de lângă marginea satului, cunoscută sub numele de Grădina Hatculeștilor, cunoaștem informații despre familiile cu numele Hatcu și unele cu numele Stan.

1. Familia Hatcu Vasile, zisă Marcu

Famiiliile cu numele Hatcu au fost pomenite încă de la primele înscrisuri despre locuitorii Chisindiei.

Numele Hatko Mihaly a apărut în conscripția din anul 1715 și apoi în celelalte conscripții nominale privind locuitorii satului Chisindia. Nu cunoaștem răspândirea familiilor Hatcu în crângurile vechi ale satului, dar ne vom referi la familia Hatcu Petru zisă a lu' Marcu, familie care s-a mutat în sat, în Ulița Rujască, din crângul numit de chisindani Grădina Hatculeștilor.

Generația cea mai veche despre care avem informații este familia Hatcu Petru (zis Marcu) și Ana care a locuit în Grădina Hatculeștilor până în anii 1939-1940.

În familia lui Hatcu Petru s-au născut, în crâng, trei copii: Todor, Marița și Vasile.

-Todor s-a căsătorit în Ulița Subești, într-o familie care locuia în ultimele case, situate în marginea drumului comunal spre satul Păiușeni. A adus cu el pentru familia în care a trăit, din Ulița Subești, și porecla zisă Marcu.

-Marița, s-a căsătorit cu Boc Adam din Valea Hurezului.

-Vasile s-a căsătorit pe vatra părinților, în Grădina Hatculeștilor, cu Mercea Floare din familia zisă Talica, din Ulița lu' Trânu. Vasile s-a născut în anul 1906 și a fost cel care a păstrat pentru familia sa și generațiile viitoare porecla Marcu. Soția sa, Floare, a avut un frate geamăn, pe Mercea Gheorghe, zis Talica.

În familia Hatcu Vasile și Floare (zisă Marcu), rămasă pe vatra părintească, în Grădina Hatculești, s-au născut zece copii, cinci băieți și cinci fete: Ana, Ioan, Todor, Gheorghe, Semidia, Vasile, Maria, Floare, Ilie și Floriță.

-Ana, născută în anul 1934, nu s-a căsătorit și locuiește în Arad.

-Ioan, născut în anul 1935, căsătorit cu o româncă (Lena) din Arad a emigrat în S.U.A. În familie s-au născut doi copii: Cecilia și Claudiu.

-Todor, născut în anul 1937, s-a căsătorit și a emigrat în S.U.A. În familie s-au născut Teodora.

-Gheorghe, născut în anul 1938, căsătorit cu Moț Elisabeta din Galșa, s-a stabilit în Arad. În familie s-au născut cinci copii: Rodica, Dana, Gabriel, Lavinia și Dorel.

-Semidia, născută în anul 1940, s-a căsătorit cu Pleșcuțan Luca din Bonțești și s-a stabilit în Arad. În familie s-au născut doi copii: Felicia și Otilia.

-Vasile, născut în anul 1941, s-a căsătorit cu Moș Maria din Deta și s-a stabilit în Arad. În familie s-au născut șase copii: Daniel, Nicolae, Dana, Emil, Nicoleta și Mihaela.

-Maria, născută în anul 1943, s-a căsătorit cu Herlo Ioan din Chereluș și a emigrat în S.U.A. În familie s-au născut cinci copii: Florica, Ionel, Daniela, Samuel, Cornelia, Lucia și Adrian.

-Floare, născută în anul 1946, căsătorită cu Morar Milenti din Căpruța (comuna Bârzava) s-a stabilit cu familia în Arad. În familie nu s-au născut copii.

-Ilie, născut în anul 1947, s-a căsătorit cu Barbura Duma din Tauț și s-a stabilit în Arad. În familie s-au născut cinci copii: Corneliu, Ligia, Ovidiu, Liliana și Casian.

-Floriță, căsătorită cu Herlo Todor din Chereluș, frate cu Herlo Ioan (cel căsătorit cu Maria, sora ei). În familia care s-a stabilit în Arad, s-au născut trei copii: Marcel, Emil și Teodora.

Hatcu Vasile, zis Marcu, a decedat în anul 1986 și a fost înmormântat în Arad. Hatcu Floare, soția sa, născută în anul 1912, a decedat în anul 1953 și a fost înmormântată în satul Chisindia.

Familia Hatcu Vasile, cu toți cei zece copii, s-a mutat, în anul 1961, în cartierul Bujac din Arad.

Fosta proprietate (casa și grădina) a familiei Hatcu Vasile din Chisindia a fost cumpărată de familia Toma Milenti, care avea casa și grădina vecină cu a familiei Hatcu.

De numele lui Hatcu Vasile zis Marcu, este legată apariția bisericii penticostale din Chisindia, el putând fi considerat primul conducător și pastor al bisericii.

Primele case de rugăciune unde s-au adunat credincioșii penticostali pentru ritualurile de rugăciune au fost casa lui Mercea Todor zis Bărnuța, din Valea Găuranilor și casa lui Hatcu Vasile zis Marcu, din Grădina Hatculești.

În familia Mercea, zisă Talica, s-au născut cinci copii: Fironda, Ioan, Gheorghe, Floare și Floriță.

a. Fironda s-a căsătorit pe vatra familiei Crișan zisă a lu' Gigi, din Ulița Iagărului și în familia ei s-au născut două fete: Floriță și Maria.

-Floriță s-a căsătorit cu Olar Vasile din Ciolt și în familia lor s-au născut unsprezece copii.

-Maria s-a căsătorit în Chisindia, cu Rașca Todor zis Rașcău. În familia Rașca, s-a născut Rașca Gheorghe, responsabilul bisericii penticostale din Chisindia.

b. Ioan zis Sarișu s-a căsătorit cu Boanchiș Sofia, din familia zisă Domnuțu. În familia lor s-au născut doi copii: Maria și Floare.

-Maria s-a căsătorit cu Mercea Gheorghe, a lu' Baronu, din Valea Găuranilor.

-Floare s-a căsătorit cu Ruja Ioan zis Crețu, pe vatra părinților din Ulița Mercească.

Mercea Ioan zis Sarișu cu soția Sofia au luat în întreținere familia mătușii lor, Mercea Antița, căsătorită cu Mercea Ioan din Ulița Morii, care au fost rude cu Sarișu. În familia Mercea Antița și Ioan s-au născut trei copii: Borița, Ioan și Teodor.

Borița a fost căsătorită cu preotul Mihuț Mihai și în familia lor s-a născut Iustin Mihuț.

Ioan și Teodor au murit la vârsta adolescenței (la 18-19 ani).

c. Gheorghe (frate geamăn cu Floare) a rămas pe vatra părintească (din Ulița lu' Trânu și s-a căsătorit cu Marinca Mercea din familia zisă Măncurea. În familia lor s-a născut Marinca.

d. Floare s-a căsătorit cu Vasile Hatcu zis Marcu. În familie s-au născut zece copii.

e. Floriță s-a căsătorit cu Iovu Hatcu zis Huțu din Ulița lu' Hoi. În familie s-au născut patru copii: Ioan, Barbura, Maria și Floriță.

2. Familia Stan, zisă Riță

Familia Stan, poreclită Riță, a avut origini în Grădina Hatculești. Prima generație despre care avem informații au fost soții Stan Teodor și Tamina, care au avut casă în zona Varniței, din Grădina Hatculești (Grădina Rașcăilor). La mutarea pe noua vatră a satului, străbunii s-au stabilit pe Ulița Tămășeștilor (Ulița lu' Tiț), în partea ei deluroasă.

Familia Stan a avut un singur copil, pe Ioan, poreclit Riță, de la Todorită.

Stan Ioan (Riță) s-a căsătorit cu Popa Maria, din neamul lui Dabu și în familia lor s-a născut un singur băiat, Todor.

Stan Todor s-a căsătorit cu Ruja Maria a lu' Dedu din Subești, segmentul de uliță Gigilaș, iar în familia lor s-a născut Georgeta, care s-a căsătorit cu Lupșa Dan a lu' Boncireju.

Crângul Runcu

Dealul Runcu, cu poienile sale astăzi împădurite, au fost locul de origine al unor familii cunoscute în sat sub numele de Sulincean și porecla Runcu. Familiile s-au strămutat din crângul Runcu în Ulița Crișanilor, în segmentul de uliță din zona Dealului (Ulița lu' Pupăza) în apropiere de cimitirul de astăzi al satului.

Crângurile din Valea Păiușeniului

Informațiile privind crângurile și familiile din Valea Păiușeniului sunt sărace în date. Crângurile din Valea Păiușeniului au fost risipite de o parte și de alta a văii, între satele Păiușeni și Văsoaia și între Valea Păiușeniului și Valea Hurezului.

Crângurile care au aparținut Văii Păiușeniului, risipite pe dealurile care însoțesc valea, din Gubu până în Blăjești, înșirate ca niște mărgele pe versanții cu pante domoale sau în poieni, unde

famiiliile care le locuiau își aveau puținul și sărăcăciosul teren agricol, i-au determinat pe codreni să nu accepte comasarea și să rămână în vechile locuri ale strămoșilor.

Lipsa terenurilor bune pentru comasarea și trasarea ulițelor a fost cauza principală care a salvat crângurile din Păiușeni de la procesul de strămutare și sistematizare. Crângurile Văii Păiușeni și-au continuat existența în timp, ca sălașuri pentru animale și, mai rar, ca vetre de locuire cu anexe gospodărești.

Cu trecerea anilor, numărul crângurilor s-a redus, de aceea vom face o înșirare a lor, cu numele familiilor care le-au stăpânit și locuit în decursul vremurilor.

Crângurile din Valea Păiușeniului despre care se mai păstrează sumare informații sunt următoarele: Gubu, Piatra Păcurarului, Cetroi, Dosu-Mare, Gelani, La Mudra, Domneasca, Strivinosul, Câmpuri, Umbrari și Pleșa.

Crângul Gubu

Păiușan Todor, zis Golâmbu
Rașca Nicolae, zis Vlaica
Rașca Adam, zis Vlaica
Oprea Iosif, zis Chițu.

Crângul Piatra Păcurarului

Oprea Ilie, zis Popița
Andraș Gheorghe, zis Titu
Păiușan Rusalin, zis Ciriță
Rașca Adam, zis Țucală.

Crângul Cetroi

Grec Simion, zis Doju
Rașca Simion, zis Ispas
Andraș Ioan, zis Dosu.

Crângul Dosu-Mare

Hălmăgean Gheorghe, zis Cioanca
Oprea Nicolae, zis Parnachel
Păiușan Nicolae, zis Zbârna
Păiușan Ioan, zis Dunațâl (Vrăjitoriu).

Crângul Gelani

Mercea Florea, zis Coada
Mercea Petru, zis Coada
Mureșan Vasile, zis Tulucu
Mureșan Ioan, zis Ciparcă (Piparcă)
Mercea Teodor, zis Iovănuț.

Crângul La Mudra

Păiușan Mihai, zis Mudra
Mercea Florea, zis Coada (Florea Codii).

Crângul Domneasca

Andraș Teodor, zis Blăgoi
Rașca Teodor, zis Laba
Rașca Simion, zis Laba.

Crângul Strivinosul

Păiușan Ioan, zis Pircu
Păiușan Vasile, zis Picula.

Crângul Câmpuri

Mureșan Ioan, zis Pascuțu
Mureșan Todor, zis Pascuțu.

Crângul Umbrari

Este poziționat pe teren de la biserica satului spre satul Văsoaia.
Păiușan Gheorghe, zis Bebeșceu
Cornea Teodor, zis Ciurhan
Păiușan Nicolae, zis Cheșa (Ceșa)
Andraș Ioan, zis Pascuțu
Luca Gheorghe, zis Petriță a lu' Ștefănuț.

Crângul Pleșa

Crângul este situat la capătul pârâului Cornuta (Părăul Cornucii).
Mureșan Florea, zis Firu
Păiușan Nicolae zis Togiță.

1.5. Vatra veche a satului și ulițele ei

Vatra veche, originară, a satului Chisindia s-a întins pe dealul pe care a fost și este așezată prima biserică a satului. De la nord spre sud, vatra satului a fost (și este) împărțită în două părți de o uliță principală pe direcția nord-sud cu ieșire spre cătunul Hurez.

În descrierile ce urmează privind vatra satului, ulița principală o vom limita și împărți în două sectoare (părți).

De la formarea ei din partea nordică a satului, de lângă familia Fericean zisă Buț până la Biserica din Vale, o vom numi Ulița Stăneștilor sau Drumul Mare.

Vom numi Drumul Hurezului ulița care începe de la Biserica din Vale, traversând Dealul de la nord la sud, împărțind vatra satului și Dealul în două părți.

Drumul Hurezului care traversează Dealul și vatra veche a satului este intersectat de șapte (7) uliți poziționate (orientate) perpendicular pe el și paralele între ele.

Se numește Ulița Bisericii, ulița (din cele șapte uliți) care traversează Drumul Hurezului în vârful Dealului, locul unde au fost construite prima biserică a satului (Biserica din Deal) și prima școală (vechea școală confesională). Este formată din segmentele: Ulița lu' Mainú, Ulița lu' Halașcă, Ulița lu' Gigilaș și Ulița lu' Coșnița.

Locul de întâlnire (intersecție) a celor două uliți, Drumul Hurezului și Ulița Bisericii este cel mai ridicat punct al vetrei satului.

Celelalte șase uliți sunt perpendiculare pe Drumul Hurezului și paralele cu Ulița Bisericii, trei la sud, spre Munții Zărandului și râul Mureș și trei la nord, spre Munții Codru Moma și Crișul Alb.

De la sud spre nord, cele șapte uliți care traversează Dealul și se intersectează cu Drumul Hurezului, considerând direcția de la est la vest, sunt poziționate și poartă numele în vechile hărți ale satului, după cum urmează: Ulița Murii, Ulița Crișanilor, Ulița Morii, Ulița Bisericii, Ulița Tămășeștilor, Ulița Mercească și Ulița Iagărului.

Fiecare uliță are două segmente (părți), segmentul estic, care începe de lângă vale până la intersecția cu Drumul Hurezului și segmentul vestic, de la intersecție până în cealaltă parte a Dealului.

Pentru o mai bună înțelegere a așezării ulițelor în vatra satului și a familiilor pe ele, vom prezenta mai jos numele vechi ale ulițelor după hărți, numele dat de săteni și segmentarea (împărțirea) celor șapte uliți de Drumul Hurezului, fostul iaz al morilor și Valea Păiușeniului, începând de la sud spre nord.

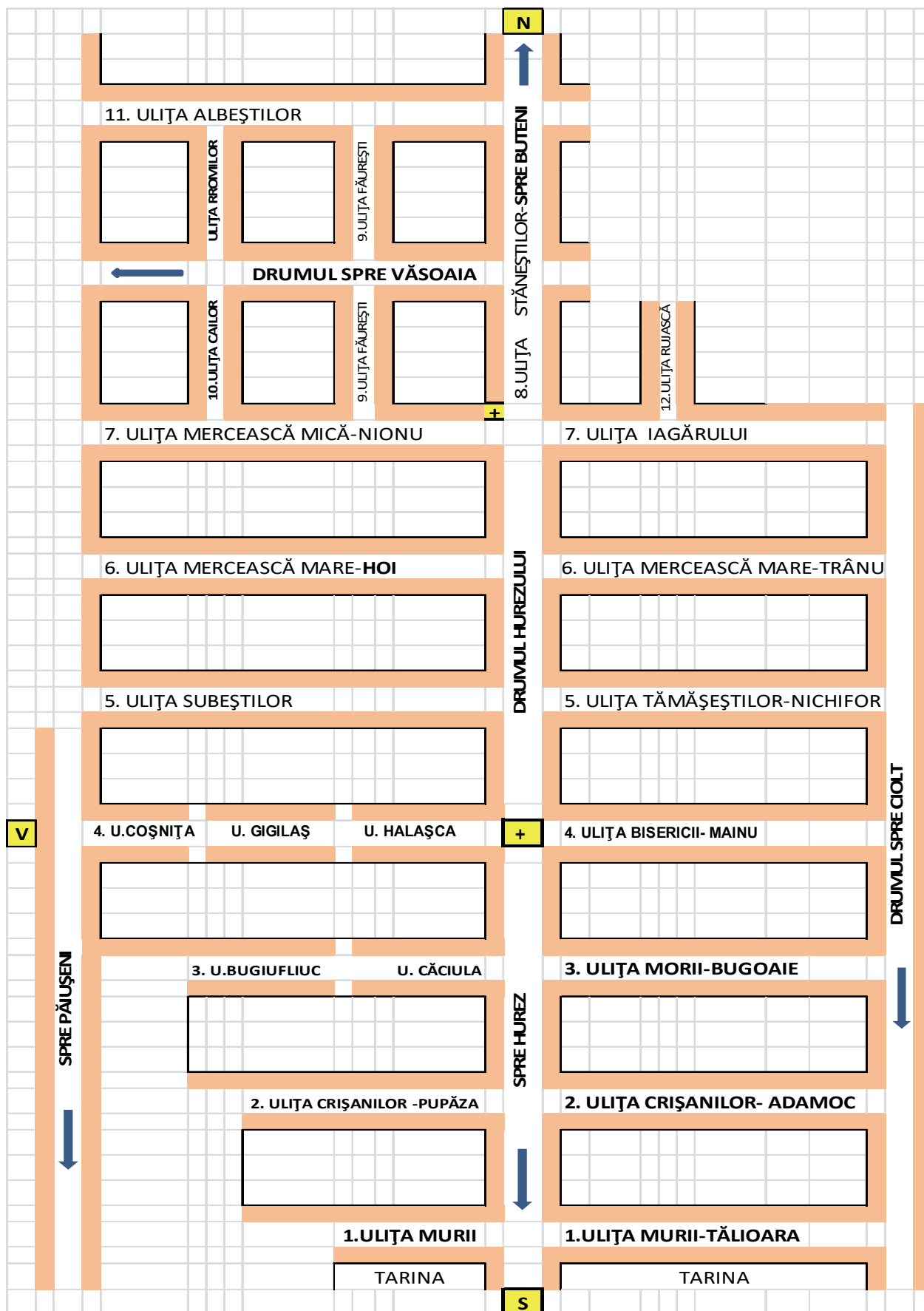
Facem mențiunea că numele ulițelor și a zonelor satului au fost determinate, în general, de frecvența numelor de familie pe acea uliță și de porecla unei familii mai ușor de reținut din ulița respectivă, cauză care a determinat sătenii să numească ulița după porecla acestei familii.

De asemenea, trebuie să arătăm că timp de 200 de ani, din anul 1804, când satul a fost declarat sistematizat, și până astăzi, frecvența numelor de familie s-a schimbat, unele nume de familie au dispărut și au apărut altele noi, aduse de bărbații din alte localități stabiliți în sat prin căsătorii.

Privind ulițele numerotate de la nr. 2 la nr. 7 și Ulițele Stănești și Făurești este necesar a fi făcute câteva precizări.

La înșirarea capilor de familie pe uliți, pentru o mai bună înțelegere a poziționării caselor (familiilor) pentru ulițele de la nr. 2 la nr. 7 și pentru Ulița Stănești și Făurești, considerând sensul de la est la vest, vom nota separat familiile pe cele două rânduri de case ale ulițelor.

Pentru Ulița Murii, Ulița Cailor-Rromilor, Ulița Albeștilor și Ulița Rujască vom înșira doar familiile (capii de familie) fără a mai prezenta separat cele două rânduri de familii (case) de o parte și de alta a uliței.

Ulița nr.1 Ulița Murii- Ulița Talioara

Ulița a primit numele de la câteva familii de țigani (rromi) nomazi care, în vechime își aveau corturile așezate în această uliță marginală.

Fiind ocupată de familii nomade de rromi, de culoare „ca mura”, a rămas și s-a păstrat numele de Ulița Murii.

În Ulița Murii, lângă drum și cele două văi reunite (Valea Găuranilor și Valea Hurezului), în marginea satului este casa familiei Cheșa, numită Talie sau Talioara. Ca urmare, uneori pentru uliță se folosește și numirea de *Ulița lu' Talioara*.

I.ULIȚA MURII-TALIOARA	1	SULINCEAN TODOR	ȘALIE
	DRUMUL HUREZULUI		
	2	POPA GHEORGHE	DARĂU
	3	OLAR MARIA	POPA PECULUI
	4	PANTEA FLOREA	CALACEANU
	5	IRINESCU GHEORGHE	ȚÂRCALAMU
	6	SUBA VASILE	IORGA
	7	GURBAN TODOR	PAPA, TODINCU
	8	PĂIUȘAN TEODOR	JUTOAIE
	9	TOMA LAZĂR	CANII
10	CHEȘA VERSAVIE	CHEȘA TALIOARA	
DRUMUL SPRE CIOLT			

Famiiliile de rromi nomazi din Ulița Murii, recensate de administrația locală, cu ședere temporară în perioada 1910-1930 au fost următoarele: Lingurar Ispas, Covaciu Ioan, Lăcățișu Ciucuru, Corbeiu Constantin, Vlădea Ștefan, Arămar Petru, Moisë Gheorghe, Faur Simion, Cârpaciu Ristea, Cârpaciu Milea, Cârpaciu Francu, Cârpaciu Ioan, Cârpaciu Petru.

NOTE- Ulița Murii-Ulița Talioara

1.Darău. Familia Popa își are originea în Crângul Tufăt, iar la strămutarea caselor își mută gospodăria pe Ulița Murii. Nu se cunosc informații despre generațiile vechi ale acestei familii. Prima familie, despre care deținem informații este Popa Gheorghe și Floare. Vatra părintească din Crângul Tufăt este cunoscută astăzi ca pruniște a familiei. Neavând copii, Floare și Gheorghe au înfiat un băiat, Dumitru Darău din Buteni, care s-a căsătorit cu Ana Tămaș din familia zisă a lu' Sacu. În familia Darău s-au născut cinci copii: Ioan, Saveta, Constanța, Măriuță și Gheorghe.

Ioan s-a căsătorit cu Borița lu' Adamoc.

Saveta s-a căsătorit în familia Mercea, zisă a lu' Trânu din Ulița lu' Trânu.

Constanța s-a căsătorit cu Lupu lu' Nica din Ulița Rujască.

Măriuță s-a căsătorit în familia Hatcu, zisă Țarca din Ulița Cailor.

Gheorghe a rămas pe vatra părintească, s-a căsătorit cu Lena Crișan din neamul lu' Păcu și avut trei copii: Floare, Mitru și Ion.

- Floare s-a căsătorit cu Stan Iovu a lu' Pucea din Ulița Subești și nu au avut copii.

- Mitru a fost căsătorit cu Stana Eva din familia zisă a lu' Cutana din Ulița Făurești. A murit după șase săptămâni de la căsătorie, fiind trăznit.

- Ioan s-a căsătorit cu Floare Botnar din Dornești, jud. Suceava.

2.Canii. Nu cunoaștem gradul de rudenie dintre familiile Toma din Ulița Murii, Ulița Crișanilor și familiile Toma zise Nacu din cătunul Găurani dar, probabil, la origine, toate au făcut parte din același trunchi familial Toma.

La strămutarea din crânguri a familiilor Toma, familia Toma zisă Canii s-a mutat în Ulița lu' Căciula, de unde, în timp, s-a mutat în Ulița Murii. Alte ramuri ale familiilor Toma din cătunul Găurani s-au mutat pe Ulița Crișanilor, fără a putea preciza timpul când s-au mutat și care anume familii.

Toma Lazăr zis Canii, un urmaș al familiilor Toma, s-a căsătorit cu Elena din neamul Grecu din Păiușeni. În familia Toma Lazăr s-au născut șapte copii: Floare, Petru, Elena, Vasile, Florea, Todor și Borița.

a. Floare s-a căsătorit la Păiușeni.

b. Petru s-a căsătorit la Arad și pensionar, s-a mutat la Chisindia, în casa cumpărată în Ulița Crișanilor de la familia Rașca Ioan, zisă Țârlea.

c. Lena (Elena) s-a căsătorit în Chisindia cu Mercea Petru (higigișu) zis Pătru lu' Gaița din Ulița Iagărului.

d. Vasile s-a căsătorit în Horia.

e. Florea, stabilit în Chisindia, a decedat la 50 de ani.

f. Todor, necăsătorit, a rămas în casa părintească și a decedat la 33 de ani.

g. Borița, căsătorită cu un neamț din Sânmartin, a rămas pe vatra părinților din Ulița Murii, preluând porecla de Canii, la fel ca fratele Petru, din Ulița Crișanilor.

Lazăr, capul familiei Toma, a avut patru frați: Lena, Catița, Todor și Valer.

Lena s-a căsătorit în Păiușeni.

Catița s-a căsătorit în Miniș.

Todor s-a căsătorit în Buteni.

Valer s-a căsătorit în Drauț.

3. Talioara. Originile trunchiului de familie Gurban au fost în Crângul Zapoge, de unde, la strămutarea caselor din crânguri, cele mai multe ramuri ale familiilor Gurban s-au mutat pe Ulița lu' Pupăza, în partea deluroasă a Uliței Crișanilor. Familiile zise a Șandrii, Zama și Todincu au fost înrudite. Familia Gurban din neamul lu' Zama a rămas pe Deal în Ulița lu' Pupăza, iar în timp, familiile zise Todincu și a Șandrii, s-au mutat în partea estică a uliței, în zona de lângă valea care trece prin sat. Cel mai vechi reprezentant al familiilor Gurban, despre care apar înscrisuri, este Gurban Mihok, cap de familie menționat în Conscriptiile din anul 1715 și 1720. Familiile cu numele Gurban s-au înmulțit în timp dar nu mai putem stabili gradele lor de rudenie. Privind familia Gurban, zisă Papa (sau Todincu) din Ulița Murii, s-a reținut prenumele de Irimie care a avut trei copii: Vasile, Todor și Florea.

Gurban Vasile, plecat de pe vatra părinților, s-a căsătorit cu Sali de pe vatra lu' Talioara din Ulița Murii. În familia lor s-a născut Versavia care s-a căsătorit cu Cheșa Gavrilă din Satul Nou (Livada), de pe vatra lu' Maceș. Prin această căsătorie, numele Gurban este schimbat în Cheșa și în familie s-au născut patru copii: Todor, Gavrilă, Maria și Petru.

-Todor s-a căsătorit la Almaș.

-Gavrilă a murit în cel de-Al Doilea Război Mondial.

-Maria s-a căsătorit pe Ulița Subeștilor, cu Perva Todor a lu' Ginu.

- Petru zis Talioara (Talie) s-a căsătorit pe vatra părinților cu Irina Maria, din neamul lu' Boitaș.

Cheșa Petru zis Talioara a fost cunoscut în sat ca unul dintre cei mai longevivi păstori de animale, un bun cunoscător al hotarelor satului și al familiilor din sat, cunoscând fiecare familie ce animale are, animale pe care le deosebea în turmă. În familia lui Cheșa Petru s-au născut trei copii: Ioan, Petru și Gheorghe.

Ioan s-a căsătorit în sat și lucrează ca tractorist.

Petru s-a căsătorit și stabilit în Arad.

Gheorghe, căsătorit pe vatra părinților, a preluat porecla de Talioara (Talie).

Todor s-a căsătorit pe vatra părintească și a dus mai departe porecla familiei Papa-Todincu.

Florea s-a căsătorit pe Ulița lu' Gigilaș.

Ulița nr. 2 Ulița Crișanilor - Ulița Pupăza - Ulița Adamoc

Ulița Crișanilor a fost numită și Ulița lu' Adamoc până la intersecția cu Drumul Hurezului. Spațiul vestic de la intersecția cu Drumul Hurezului spre zona cimitirului satului este numită Ulița lu' Pupăza.

Ulița a luat numele de la numeroasele familii cu numele Crișan care au avut case și gospodării în această uliță.

Prima familie și gospodărie din partea estică, de lângă drum a uliței numindu-se Tulea, zisă Adamoc, segmentului de uliță estic, până la intersecția cu Drumul Hurezului din Deal i se mai spune și Ulița lu' Adamoc. Segmentului vestic, după intersecție i se mai spune Ulița lu' Pupăza, după familiile purtând porecele Pupăza, ușor de reținut.

1	TOMA MARIA	a LEULUI	2.ULIȚA CRIȘANILOR-PUPĂZA	1	GURBAN GHEORGHE	ZAMA
2	IRINA PETRU	PUPĂZA		2	GURBAN TEODOR	ZAMA
3	GURBAN ALEXANDRU	a ȘANDRII		3	GAȘPAR ANDREI	TICANU
4	OLARI PERSIDA	PERSIDA MARIȚI		4	CORNEA GHEORGHE	GANGU
5	SULINCEAN FLORIȚĂ	OĂLOAIE		5	OLAR AVRAM	HAIU
6	LEI (SULINCEAN) ANA	ȘCHIOAPA		6	GAȘPAR IOAN	CAPȚOC, GAȘPĂRU
7	SULINCEAN PASCU	RUNCU				
8	PANTEA AVRAM	BICARIU, MONU				
9	DAȘCĂU IOAN	ALMĂȘANU, DAINA				
← DRUMUL				HUREZULUI		
10	POPA TEODOR	ȚAPU	2.ULIȚA CRIȘANILOR-ADAMOC	7	POPA LUP	POPA
11	GREC TEODOR	IOANCI		8	POPA MARIȘCA	TRANDA
12	OLAR DAMIAN	CECA		9	CRIȘAN TODOR	PĂCU, COVACIU
13	IRINA TEODOR	DRUGAN		10	CRIȘAN LAZĂR	PĂCU
14	OLAR MIHAI	HAIU		11	MERCEA GHEORGHE	LIBA
15	GURBAN GEORGE	GIURGI, MIERLA		12	ANDRAȘ ADAM	LUPU
16	CRIȘAN TOADER	DAVID, ȚĂRĂMBEALĂ		13	RAȘCA IOVU	ȚĂRLEA
17	TAMAȘ PETRU	OAIA		14	IRINA ILIE	CIUCURA, BELEJU
18	RUJA TEODOR	NEȘU, TUNA		15	IRINA FLOREA	FIMIE
19	IRINA TEODOR	IRINA		16	IRINA VASILE	VIDU, SUCIU
20	TOMA AVRAM	a LEULUI		17	IRINA PETRU	IANCU
21	TOMA TODOR	ALBU		18	LUȘCA PETRU	HANȚU
			19	LUȘCA GEORGE	MOJĂR	
			20	MERCEA IOAN	NEPCEA	
			21	CRIȘAN TEODOR	BENA, OĂNU	
			22	HATCU TEODOR	MARCU	
			23	OARCEA FLORIȚĂ	PĂDA, DURDUCĂ	
			24	TULEA ADAM	ADAMOC	
← DRUMUL				CIOLTULUI		

NOTE -Ulița Pupăza

1. (Maria) a Leului. Maria, soră cu Toma Todor zis Albu care a cântat la vioară, a fost mama lui Toma Florea (plecat la București) și a lui Toma Zamfir. Despre Toma Florea se păstrează în sat următoarea zicală:

„București oraș frumos
Mergi pa sus și vii pa jos”.

Explicația versurilor vine de la faptul că Florea a mers cu trenul la București și, neavând bani, s-a reîntors în Chisindia cum a putut.

2. Pupăza. Primul din familia zisă Pupăza despre care deținem informații a fost Irina Ilie, căsătorit cu Catița, având un fiu numit Petru. Irina Catița, soția lui Irina Ilie, a fost din familia Drugăneștilor de pe Ulița Crișanilor. Irina Petru (născut în anul 1903 și decedat în anul 1987) s-a căsătorit cu Sulincean Maria din familia Runceștilor (născută în anul 1908 și decedată în anul 1978).

Petru și Maria Irina au avut șase copii care s-au născut și căsătorit după cum urmează: Ilie, născut în anul 1931, s-a căsătorit în Chisindia.

Petru, născut în anul 1933 (decedat în anul 1993), s-a căsătorit la Buteni, în familia zisă Spinuț, rămânând vorba în Chisindia „că a intrat pupăza în spini”.

Teodor, născut în anul 1936, căsătorit și decedat în Păiușeni în anul 1998.

Nicolae, născut în anul 1940, căsătorit în Cuied.

Iosana, născută în anul 1945, căsătorită în Dud.

Marioara, născută în anul 1951, căsătorită în Sebiș.

Remarcăm faptul că, din numeroșii copii ai familiei Irina, în afară de Ilie, care s-a mutat și el de pe Deal tot în Ulița Crișanilor (Ulița Adamoc), toți ceilalți frați au părăsit satul. Prin decesul lui Ilie, se va pierde în viitor în sat porecla Pupăza.

3. Capțoc. Primele informații despre această familie sunt lacunare. Familia despre care avem informații a locuit în Deal, pe Ulița lu' Zama, la intersecția Drumului Hurezului cu Ulița Crișanilor. Nu cunoaștem numele familiei strămutate din crâng pe Deal dar, având în vedere poziția, credem că a fost o familie avută, ocupând un loc de casă bun în vatra satului sistematizat. Familia bogată al cărei nume nu îl cunoaștem a avut o fată și în vatră le-a venit ginere Nicolae Gașpar din Păiușeni (din familia zisă Stupu). În familia Gașpar s-au născut șase copii: Vasile, Todor, Nicolae, Ioan și Elena. Cel de-al șaselea a murit tânăr. Cei cinci copii au rămas orfani de mamă și au avut următoarea soartă:

Vasile și Teodor au emigrat în S.U.A. între anii 1910-1914.

Nicolae s-a căsătorit cu Marinca din neamul Irina Florii.

Elena s-a dus noră în familia Cornea Aurel zis Luța, din Ulița Subești.

Ioan s-a căsătorit în Chisindia, pe vatra părinților, cu Eva Oprea a lu' Danilău din Văsoaia. La mutarea din Deal pe Ulița Stăneștilor, familia a cumpărat o grădină care avea front stradal pe două uliți, Stănești și Făurești. În familia lui Ioan și Eva Gașpar s-au născut doi copii: Todor și Vasile.

-Todor, căsătorit cu Floriță Crișan din neamul lu' Bena, și-a întemeiat gospodărie pe Ulița Stăneștilor, lângă Primăria satului. În familie s-au născut doi copii: Ioan (a devenit preot și a lucrat mulți ani în Orăștie, unde s-a pensionat) și Todor (muncitor C.F.R. la Timișoara).

-Vasile, căsătorit cu Floare Gașpar a lu' Vova din Subești, și-a întemeiat familie în Ulița Făurești. În familie s-au născut două fete.

4. Runcu. Sulincean Pascu zis Runcu a cântat la vioară și a fost bunicul lui Irina Ilie, zis Pupăza. Ana, fiica lui Pascu, s-a căsătorit cu Lei Adam din Văsoaia.

5. Daina-Almașanu. Dașcău Ioan, zis Almașanu (sau Daina) are origini în Almaș, de unde a venit ginere în Chisindia. În familia Dașcău s-au născut doi copii: Ioan și Todor.

Ioan, copilul cel mare, s-a căsătorit cu o bucovineancă și s-a stabilit în Iratoș.

Todor, copilul cel mic, s-a căsătorit la Talagiu.

Și astfel, numele de familie Dașcău și porecla de Almașanu-Daina au dispărut din Chisindia.

NOTE - Ulița Adamoc

1. Țapu. La strămutarea din crânguri, familia Popa Teodor și-a construit casă pe Ulița lu' Adamoc. Cel mai vechi reprezentant al familiei, despre care avem informații, este Popa Lup (despre soția sa nu deținem informații). Lup a avut doi copii, Versavie și Teodor.

a) Versavie, căsătorită Andraș pe Ulița lu' Adamoc a avut doi copii, Todor și Floriță. Floriță s-a căsătorit cu Tamaș Ioan și în familia lor s-a născut Todor (Dodu), căsătorit cu Mercea Rodica a lu' Menacu din Ulița lu' Hoi.

b) Teodor s-a căsătorit cu Irina Catița din neamul lui Ciucura din Ulița Crișanilor. (Catița a mai avut două surori, Eva și Aurica. Eva s-a căsătorit cu Ruiu Nicolae, venit dascăl în sat. Aurica s-a căsătorit pe vatra părintească cu Tamaș Petru, zis Zbelca). În familia lui Todor Popa s-au născut trei copii: Mărioara, Todor (Dodu) și Ionel (Nelu).

- Mărioara s-a căsătorit în Ulița Albeștilor cu Faur Ioan a lu' Zmoloaie și au avut doi copii, Nicolae și Ioan.

- Todor (Dodu) zis Ciucurel s-a căsătorit cu Iosana din neamul lui Talageanu și în familie nu s-au născut copii.

- Ionel (Nelu) s-a căsătorit cu Mercea Mărioara a lu' Popescu din Ulița lu' Hoi și în familie s-au născut trei copii: Todor, Ioan și Catița.

Ulița nr. 3 Ulița Morii -Ulița Bugiufluc - Ulița Căciula - Ulița Bugoaie

Pe această uliță a funcționat în vremurile trecute o moară pe apă, numită Moara Lușcăneștilor, care a dat numele uliței. Moara a fost demolată în perioada regimului comunist dar

ulița și-a păstrat numele. Casa familiei Gurban zisă Bugoaie fiind așezată lângă drumul spre Ciolt, acestui segment estic al uliței i se mai spune și Ulița lu' Bugoaie.

Segmentul vestic al uliței, de la intersecția cu Drumul Hurezului (direcția N-S) se numește Ulița lu' Căciula, după porecla familiei Popa, care avea casa așezată pe această uliță. Acest segment vestic al uliței, întrerupt de un teren agricol (o livadă, lângă cimitir), numit Cântji, se continuă cu doar câteva case lângă Valea Păiușeniului, partea uliței numită Ulița Bugiufluic.

Primul segment cuprinde, de la est la vest, familiile din marginea Văii Cioltului, de la familia Gurban Petru zis Bugoaie la fosta familie Olari Magdalina zisă Cioce.

Al doilea segment începe de la intersecția Uliței Morii cu Drumul Hurezului, de la poziția familiei Corezia Luca, terminându-se la grădina familiei Olari Avram, zis Țonea.

Al treilea segment, întrerupt de livada numită Cântji, este format din vetrele a trei familii zise Bugiufluic, Oănca și Dogariu.

1	CORNEA VASILE	DOGARIU, PADURARIU	BUGIUFLUC			
2	IRINA	OĂNCA				
3	SUBA IOAN	BUGIUFLIUC				
VALEA PĂIUȘENIULUI			3.CĂCIULA-	1	OLARI AVRAM	ȚONEA
4	OLAR FLOREA	FLOREA POPII		2	OLARI IOAN	VAITĂU
5	MORCAN VASILE	JINOVIE		3	HĂLMĂGEAN PETRU	PRUNCHEȘU, GITU
6	PANTEA VASILE	TURCU		4	TOMA LAZĂR	CANII
7	IORGA IOAN	IORGA		5	MORCAN VASILE	JINOVIE
8	COȘER ADAM	ADAMEȘ		6	RUJA TEODOR	DEDU
9	TULEA IOAN	TULEA, SURDU		7	RUJA IOAN	PUCSI
10	POPA TODOR	CĂCIULA		8	BOC ADAM	BOCU
11	MIHUȚ MIHAI	GRĂDINA BISERICII		9	LUCA COREZIA	COREZIA
DRUMUL			3.ULIȚA MORII-BUGOIE	HUREZULUI		
12	OLAR GHEORGHE	GIȚĂ BALMOZ		10	OLARI MARDALINA	CIOCE, SURDU
13	OLAR PETRU	BALMOZ		11	CORNEA VASILE	GRUMBA
14	ABRUDEAN IOAN	TURCU		12	FAUR MARIȘCA	PRANA, CHICINA
15	LUȘCA TEODOR	GUȘA		13	IORGA VASILE	IORGA
16	IRINA VASILE	PUPĂZA		14	IRINA ELENA	CERCELOAIE
17	LUPAȘ PETRU	LUPAȘU		15	BOANCHIȘ TEODOR	MORCOIU
18	LUPAȘ ILIE	LUPAȘU, ȚICA		16	LUȘCA IOAN	LUȘCHIȚA
19	IRINA FILIMON	FILIMON		17	TAMAȘ TEODOR	MIHAIOC
20	IRINA GEORGE	PIPARCA		18	TAMAȘ TEODOR	TĂMĂȘEL
21	MERCEA IOAN	SARIȘU		19	MIHUȚ NICOLAE	GEORGINA
22	GURBAN NICOLAE	FIRȚU	20	CRÎȘAN GEORGE	LEANCA	
23	TAMAȘ GHEORGHE	GAIȚA	21	GURBAN PETRU	BUGOIE	
24	MERCEA TEODOR	ZICEA				
25	TAMAȘ MARTA	MARTA MOCHII				
26	TAMAȘ MĂRIUȚĂ	CIULA				
DRUMUL				CIOLTULUI		

NOTE- Ulița Bugiufluic

Al treilea segment al Uliței Morii, întrerupt de livada numită Cântji este format din vetrele a trei familii:

- a. Cornea Vasile zis Dogariu,
- b. Irina Ioan zis Oănca,
- c. Suba Vasile zis Bugiufluic.

Acest segment de uliță a rămas pustiu, casele fiind părăsite de familiile care le-au locuit, prin mutarea urmașilor în alte locații, iar poreclele familiilor Dogariu și Oănca au dispărut din sat.

NOTE- Ulița Căciula

1.Țonea-Gușa. Mercea Barbura, din neamul lui Miercurea a fost căsătorită cu Teodor Lușca, din neamul Lușcăneștilor și în familie s-au născut doi copii: Todor zis Gușa și Floare.

Todor s-a căsătorit cu Ecaterina Lucaci din Berindia și s-a mutat în Ulița lu' Bogoaie, aproape de iazul Morii Lușcăneștilor. A avut o fată, Lenuța, care s-a căsătorit cu Iovan Olari din Ciolt. Familia Olari a locuit la Arad iar după pensionare s-a întors pe vatra părintească.

Floare s-a căsătorit la Păiușeni.

Teodor Lușca, tatăl, a căzut pe front în Primul Război Mondial, iar văduva Barbura s-a recăsătorit cu Olari Avram zis Țonea, din Ulița lu' Căciula. Țonea a avut trei frați: Ștefan, Florea și Marinca.

-Ștefan s-a căsătorit cu Persida lu' Marița și s-a stabilit la Livada. Nu a avut copii.

-Florea s-a căsătorit pe Ulița lu' Căciula în familia zisă Popa Pecului (Florea Popii) și s-a mutat în Ulița Murii.

-Marinca zisă Popelnica s-a căsătorit în familia Mercea zisă Popecu, din Ulița lu' Hoi.

2. Pucsi. Familia Rujadin Ulița lu' Căciula s-a mutat din Deal în Ulița lu' Mainú în anul 1948, pe vatra familiei zisă Codrat. Cea mai veche generație despre care avem informații este Ruja George și Zeni.

Zeni, cu origini în neamul familiilor zise Mihoc din Subești, s-a căsătorit în familia Ruja din Ulița Căciula. În familia lui Ruja George și Zeni s-a născut fiul Ioan, care s-a căsătorit cu Florița Morcan, din neamul lui Ciutău din Ulița Făurești.

Mărioara și Marinca, cele două fete născute în familia Ruja pe Ulița lu' Căciula s-au căsătorit în satul Chisindia.

Mărioara s-a căsătorit pe vatra părinților cu Tamaș Teodor și în familia lor s-a născut Marinca, plecată la Arad și căsătorită cu Marius Grec, profesor universitar.

Marinca s-a căsătorit în Ulița Subeștilor cu Suba Teodor zis Jula, familie fără urmași.

În familia Codrat s-au născut două fete, una căsătorită în Păiușeni și alta care a murit tânără, căsătorită în Chisindia cu Toma Ioan zis Zamfir. Pe vatra lui Codrat din Ulița lu' Mainú s-a mutat, în chirie, familia Olah, venită în Chisindia la lucrările de exploatare a pădurilor. Bătrânul Olah, tatăl lui Enea, a fost muncitor la căile ferate forestiere din Văile Chisindiei și a lucrat în stația de schimbare a locomotivelor din Satul Nou (Livada). La cumpărarea casei familiei Codrat de către familia Ruja de la urmașa familiei căsătorită în Păiușeni, familia Olah s-a mutat în zona Livezii, în apropierea Bisericii din Deal, unde și-a construit o mică anexă gospodărească.

Enea (Ieny) și familia lui au rămas mulți ani în Chisindia, el ocupându-se cu meseria de pantofar.

Din vatra familiei Ruja din Ulița lu' Căciula s-au mutat în sat trei familii:

- Familia Ruja Todor zisă Dedu, din Ulița Subești.

- Familia Ruja Toma din Ulița Iagărului, unde a venit ca ginere Faur Gheorghe-Teodor zis Forgău, din neamul Făureștilor. Faur Gheorghe-Teodor a schimbat numele de familie Ruja în numele Faur, noua familie preluând și porecla Forgău.

- Familia Ruja Ioan zisă Pucsi. Ioan a fost un cunoscut higigiș (cântăreț cu vioara) al satului cântând anii în șir la horele țărănești din sat și la alte petreceri.

3. Corezia-Coceanu. Luca Vasile a fost frate cu Luca Gheorghe zis a lu' Coceanu și amândoi frații s-au născut în crângul Câmpșoare.

Vasile s-a căsătorit în Chisindia cu Corezia Cornea, ocupând vatra de casă de pe Deal, în Ulița Morii, unde familia a primit loc de casă la sistematizare. Corezia, originară din familia Cornea zisă a lu' Milian (Muza) din Ulița Subești a fost soră cu Aurel Cornea, fost primar al satului Chisindia. În familia Luca Vasile și Corezia s-au născut doi copii: Sofia și Vasile.

a) Sofia s-a căsătorit cu Todor Cornea zis Bonțu, din Ulița Mercească. Todor Cornea a avut ca frați pe Cornea Ioan zis Bălu și pe Cornea Marinca, soția lui Stan Ioan zis Mutu. Vatra de origine a celor trei frați Cornea (Todor, Ioan și Marinca) a fost cea din Ulița Subești, pe vatra părintească, unde s-a căsătorit Marinca cu Stan Ioan zis Mutu.

b) Vasile s-a căsătorit cu Gașpar Floare, fata lui Simion Gașpar zis Gașpareanu, din Ulița Subești. Gașpar Floare a fost căsătorită înainte de Luca Vasile cu Ioan Crișan zis Buiacu, din Ulița lu' Nichifor. În familia lui Crișan Ioan și Floare s-a născut Doina. Crișan Ioan a decedat pe front în război și Floare s-a recăsătorit cu Vasile Luca zis Lila. În familia lor s-a născut copilul Luca Ioan, căsătorit în Buteni.

NOTE- Ulița Bugoaie

1. Cioce-Surdu. Familia Olari zisă Cioce, din Ulița lu' Bugoaie are originea strămoșilor în Crângul Tufăt. Cel mai vechi reprezentant al neamului Olari care a trăit în Crângul Tufăt, la hotarul dintre Valea Hurezului și Valea Păiușeniului și care este recenzat și în Conscripția din 1771 este Olari Avram. În 1847, în familie s-a născut copilul Pascu. Avram cu familia s-a mutat din Tufăt în Valea Hurezului, unde a avut în proprietate un teren agricol în partea stângă a văii. La strămutarea caselor pe noua vatră de pe Deal, familia lui Olari Avram s-a mutat în sat, pe Ulița lu' Bugoaie iar feciorul Pascu s-a căsătorit cu Vesalina al cărei neam și origini nu le cunoaștem. În familia lui Pascu și Vesalina s-au născut trei băieți și trei fete, dar au supraviețuit doar băieții, fetele murind la vârstă fragedă. Cei șase copii au fost: George, Petru, Florea, Maria, Floriță și Grozava. La maturitate, feciorii au avut următoarea soartă:

Florea a plecat la Orșova pentru a-și îndeplini stagiul militar obligatoriu; acolo s-a căsătorit, pierzându-i-se urma.

Petru s-a căsătorit la Berindia, nu a avut copii; soția, zisă Pancoveana, a decedat tânără. După decesul soției, s-a recăsătorit în satul Păiușeni cu Marinca lu' Duhanoaie. Cei doi au decedat, fără a putea să le identificăm urmașii.

George, rămas pe vatra părintească, s-a căsătorit cu Halja Magdalena (Mardalina) născută în 1879 în satul Revetiș, în familia zisă a lu' Tabec, din părinții Teodor (fiul lui Constantin și Ancița) și Maria. George era cam surd și, de aceea, a rămas porecla Surdu pentru familia Olari și pentru urmași, iar pentru că au locuit și în Hurez a rămas și porecla Hurezanu. În familie s-au născut patru copii, care au rămas orfani din fragedă pruncie. Tatăl, George, a decedat în Primul Război Mondial, în timpul unui bombardament pe mare, în Italia. Cei patru copii orfani au fost: Vesalina, Floriță, George și Paulina.

- Vesalina a murit la vârsta de 1 an,

- Floriță s-a căsătorit în satul Păiușeni cu Păiușan Todor zis Braițu,

- George s-a născut surdo-mut și s-a căsătorit pe vatra părintească cu Lena Lușca din neamul zis Mojăr. George a decedat tânăr, la 40 de ani; în urma lui a rămas un băiat, Ioan. Datorită handicapului avut de la naștere, George a mai fost poreclit „cioce”, poreclă care s-a transmis și urmașilor.

- Paulina, născută în 1902, s-a căsătorit cu Păiușan Vesalie din Păiușeni, au cumpărat un loc de casă în Ulița Subeștilor, unde și-au întemeiat o gospodărie. În familia Paulinei s-au născut două fete, Floare și Sida.

Floare s-a căsătorit cu Dimitrie Cornea din familia zisă Milian (Ștructăru) din Ulița Subești și a părăsit satul, stabilindu-se în orașul Brad. A avut trei copii: Aurel, Octavian și Eugen.

Sida a rămas pe vatra părintească din Ulița Subești și l-a adus ca soț (ginere) pe Faur Teodor din Ulița Făurești. Sida are doi băieți, Vasile (Lică) și Teodor (Dodu). Familia Paulinei a dus mai departe cele două porecle: Surdu și Hurezanu.

2. Turcu. Pantea Floriță zisă a lu' Turcu provine dintr-o familie ai cărei strămoși au avut origini în crângul Câmpșoare de unde, la sistematizare, s-au mutat în sat pe Ulița Morii (Bugoaie).

Din această familie, cea mai veche generație despre care avem informații a fost Pantea Gheorghe și Pantea (Abrudean) Florie, bunicii Floriței Pantea.

Pantea Gheorghe, cu origini în crângul Câmpșoare s-a căsătorit cu Florie din Ulița lu' Bugoaie, schimbând numele Abrudean cu numele Pantea.

În familia Pantea Gheorghe și Florie s-au născut doi copii: Ioan și Maria.

a) Ioan s-a căsătorit cu Sofia Olari din familia zisă a lu' Ceca; au avut trei copii: Damian, Avram și Sofia.

- Damian s-a căsătorit pe vatra părintească.

- Avram zis Uțu (de la Avrămuțu) s-a căsătorit în Ulița lu' Gigilaș.

- Sofia s-a căsătorit cu Pantea Ioan și în familia lor s-au născut patru copii: George, Ștefan, Vasile și Floriță. Cei trei băieți au decedat tineri, la vârstă școlară, iar Floriță zisă a lu' Turcu, născută în martie 1929, a decedat în anul 2014. Prin decesul ei a dispărut din Chisindia porecla zisă Turcu.

b). Maria a fost căsătorită în familia Irina zisă Piparca, din Ulița Morii. În familia Irina s-a născut Mărioara, căsătorită cu Ioan Babuța.

3. Tamaș. Familiile Tamaș sunt printre cele mai vechi în crângurile nestrămutate ale satului risipit, Chisindia. Prima referire scrisă la o familie Tamaș s-a făcut în Conscriptia din 1715, când este pomenit Tamaș Iovan cu cele mai multe proprietăți dintre familiile înregistrate la acea vreme. Se cunoaște că gemenii, Iacob și Isaia s-au născut, după mutarea părinților din crângul Gunoște, pe Ulița Morii. Isaia s-a căsătorit cu Floare din Almaș și în familia lui s-a născut Petru, care s-a căsătorit cu Maria Lupaș. Petru a murit la vârsta de 35 de ani, pe front, în 1915, lăsând în urma lui o văduvă și trei copii: Teodor, Georgina și Constanța.

Teodor, căsătorit cu Crișan Marinca a avut doi copii (Ioan și Teodor); a fost primar al satului între anii 1932-1934.

-Ioan a fost căsătorit cu Floriță Andraș din Ulița Morii, cu vatra casei lângă iazul Morii Lușcăneștilor.

-Teodor s-a căsătorit cu Mărioara Ruja din neamul lu' Pucsi din Ulița Bisericii și în familie s-a născut Marinca, mutată în Arad și căsătorită cu Grec Marius, profesor universitar la Universitatea de Vest *Vasile Goldiș* din Arad.

Georgina a rămas pe vatra părintescă, s-a căsătorit cu Nicolae Mihuț, născut în Ulița Iagărului și a avut trei copii: Petru, Ioan și Vasile.

-Petru n-a avut urmași.

-Ioan s-a căsătorit cu Stela Ispas și trăiește în București.

-Vasile (Lia) a rămas pe vatra părintescă și s-a căsătorit cu Catița Luca din familia zisă Pâda, fără copii.

Constanța s-a căsătorit cu Petru Mercea din Ulița lu' Hoi și a avut doi copii: Avram (căsătorit pe vatra părintescă) și Dreana (căsătorită în familia Hălmăgean zisă Gitu). Petru, născut din familia Hatcu zisă Țarca, a fost înfiat la majorat de familia Mercea din Ulița Mercească, care n-a avut copii, dobândind astfel numele Mercea.

4.Piparca. În familia Irina Antonie și Floriță zisă Piparca s-a născut Gheorghe, care s-a căsătorit pe vatra părintescă cu Marița Pantea, sora lui Ioan, zis Turcu. În familia lui Gheorghe s-au născut trei copii: Petru, Ana și Maria.

a) Petru și Ana au murit fără a avea familie și nici urmași.

b) Maria și-a păstrat porecla Piparca, s-a căsătorit cu Ioan Babuța, fost primar al satului Chisindia și a avut un băiat, Ioan.

5.Bugoaie. În familia Gurban zisă Bugoaie din Ulița Morii s-au născut doi copii: Marinca și Ștefan.

Marinca s-a căsătorit în familia Oarcea zisă Râma, de pe Ulița lu' Hoi și a avut doi copii: Ioan și Floriță.

Ștefan s-a căsătorit pe vatra părintescă cu Vesalina din neamul familiilor zisă Bena și a avut patru copii: Teodor, Gavrilă, Floare și Petru.

- Teodor s-a căsătorit în Buteni,

- Gavrilă s-a dus ginere în familia zisă Rațau din Buteni,

- Floare s-a căsătorit la Sântana,

- Petru s-a căsătorit cu Floriță Miclea din Berindia, a rămas pe vatra părintescă și a avut doi copii, Lina și Ilie.

Lina s-a căsătorit cu Ioan Păiușan (Oanea) din familia zisă a lu' Hepu din Păiușeni și au un copil, Iovu. Ilie, care a rămas pe vatra părintescă este cel care a dus porecla Bugoaie până astăzi.

Ulița nr. 4 Ulița Bisericii. -Ulița Coșnița -Ulița Gigilaș -Ulița Halașca - Ulița Mainú

Ulița se numește a Bisericii deoarece la intersecția ei cu Drumul Hurezului se află prima biserică a satului, construită în anul 1880.

Ulița Bisericii, numită și Ulița lu' Mainú, a primit numele după porecla familiei Tamaș, zis Mainú, familie dispărută.

Segmentul vestic, de la Biserică spre baza Dealului (spre vest) unde, în trecut, a locuit familia Șerb zisă Halașca, mai poartă și numele de Ulița Halașca.

Segmentul vestic a fost intersectat de Iazul Morilor (în prezent, dezafectat) și de Valea Păiușenilor.

Partea de uliță de la Iazul Morilor până la Valea Păiușenilor se mai numește și Ulița lu' Gigilaș iar segmentul de la Valea Păiușenilor până în Ulița Subești se numește Ulița lu' Coșnița.

SPRE			PĂIUȘENI				
1	FAUR CRĂCIUN	OMOCU, OMUȚU	-COȘNIȚĂ-	1	MERCEA TEODOR	COȘNIȚA	
VALEA PĂIUȘENIULUI				2	CÂRNAȚ MARIA (IRINA)	VILA ZBELCHII	
				3	HĂLMĂGEAN IOAN	MUHUICA, HUCA	
				VALEA PĂIUȘENIULUI			
2	OLAR AVRAM	CECA, UȚU		-GIGILAȘ-	4	STANA GHEORGHE	JABARCA, GIGILAȘ
3	MERCEA MARINCA	IOVU LINCII, TOGEARCĂ			5	STANA GAVRILĂ	TUTURU, CUTANA
4	GURBAN FLOREA	MAIORU, TOIA			6	RUJA TEODOR	DEDU
5	CORNEA IOAN	CIORTOI			7	CORNEA AUREL	HANGA, LUȚA
6	STAN SIMION	NIOANEA			TEREN VIRAN		
7	STAN ELENA	PĂMÂNTEANU					
8	SUBA VASILE	JULA					
9	PANTEA PETRU	TOCITU, CĂLĂCEANU					
10	SUBA GHEORGHE	MIHOC					
11	CÂRNAȚ IOAN	COTÂLCU, GINAȘU					
12	RUJA MIHAI	HALCU					
TEREN VIRAN			4. HALAȘCA		8	PĂCURAR SAVEL	PĂCURAR
13	PĂCURAR TODOR	BUDEI, IETA		9	CORNEA ADAM	COCOȘEL	
14	BOGDAN IOSIF	IOȘCA		10	CÂRNAȚ IOAN	COTÂLCU	
15	MIHUȚ TEODOR	TARCILĂ		11	ȘERB MARIA	HALAȘCA	
16	SULINCEAN VASILE			12	STAN IOVU -LIVADA	IOVU	
DRUMUL			+	HUREZULUI			
BISERICA ORTODOXĂ DIN DEAL- 1880			ULIȚA BISERICII-MAINU	13	STAN IOAN	CODRAT, BICA	
TEREN VIRAN				14	MERCEA IOAN	CLEANU	
				15	PĂIUȘAN ONIȚA	BLAJ	
				16	RADA IOAN	HOPSIDIA	
18	MORCAN NICOLAE	GRUMĂZOI		17	LUPȘA GHEORGHE	BONCIREJU	
19	COSERI IOAN	BABĂU		18	RUJA TEODOR	TOGEARCĂ	
20	IRINA DIMITRIE	DRUGALEU		19	ILCA MIHAI	BUJOR	
21	PĂIUȘAN ADAM	GUDA		20	TAMAȘ SIMION	DOCIȚĂ	
22	CRIȘAN IOAN	GIGIU SÎII		21	MERCEA IOAN	TECHELEA	
23	TULEA IOVU	IOVU SÎII		22	ABRUDEAN GHEORGHE	GEORGIȚĂ RUȚĂ	
24	ABRUDEAN GHEORGHE	PARADICA		23	ARDELEAN GHEORGHE	TOFIL	
25	CHEȘA ONICA	ONICUȚA		24	TAMAȘ IOAN	VALACU	
26	CHEȘA TEODOR	CEȘUȚA		25	CORNEA IOAN	IANĂȘ	
27	PĂCURAR VESALINA	TARENTI	26	ARDELEAN IOAN	PETU		
28	TAMAȘ DIMITRIE	BRIHANU	27	TAMAȘ PETRU	SACU		
29	IRINA TODOR	ȚIGARA	28	LUȘCA STANA	PAPI		
30	GURBAN GHEORGHE	FÎRȚU	29	TAMAȘ IOAN	MAINU		
DRUMUL				CIOLTULUI			

NOTE- Ulița Coșnița

1. Vila Zbelchi. Prima generație de pe vatra Cârnaț zisă a lu' Vila Zbelchii din Ulița lu' Coșnița, despre care avem informații, a fost familia Cârnaț Todor și Giula. În familia Cârnaț s-a născut Gavrilă, care s-a căsătorit cu Marinca, din familia Suba a lu' Pocăitu. În familie, s-au născut trei fete: Florița, Floare și Mărioara.

Floriță s-a căsătorit pe vatra părintească cu Irina Petru, din neamul lu' Drugan. Fiica lor, Marița s-a căsătorit cu Irina Todorică zis a lu' Talageanu.

Floare s-a căsătorit cu Suciu Vasile și s-a stabilit în satul Dumbrăvița de Mureș.

Mărioara s-a căsătorit cu Toma Ioan zis Zamfir (unul dintre higigișii satului), pe Ulița Mercească. În familie s-au născut două fete, Floricuță și Barbura.

2. Muhuica. Familia zisă Muhuica din Ulița lu' Coșnița își are originea și porecla în satul Păiușeni. Generația cea mai veche despre care avem informații este familia Hălmăgean Ioan zis Muhuica, a cărui mamă a fost originară din satul Păiușeni, din familia Păiușan zisă Muhuica. În familie s-au născut doi copii, Todor și Ioan.

Todor zis Bagea s-a căsătorit pe Ulița Stăneștilor în familia zisă Riganu.

Ioan, rămas pe vatră, s-a căsătorit cu Floriță din familia Zicea, din Ulița lu' Bugoaie. În familie s-a născut fiul Todor, care s-a căsătorit cu Marișca Mihuț din neamul lu' Pipa de pe Ulița Iagărului. Fiul lor, Ioan, zis Huca, a rămas orfan de la vârsta de trei ani, tatăl decedând în timpul războiului, în comuna Pipirig din Moldova. Mama, Marișca s-a recăsătorit cu Stan Igna, din familia zisă Pucea, din Ulița Subești. În noua familie s-a născut Tudorel, viitor medic ginecolog, care s-a stabilit cu familia pe vatra părinților de pe Ulița Gigilaș, vatră cumpărată de la urmașii lui Pământeanu.

NOTE -Ulița Gigilaș

1. Togearcă. Familia Ruja zisă Togearcă, la strămutarea caselor din crânguri, a avut vatra originară, în Ulița Bisericii de unde, cu timpul, ca și alte familii, s-au mutat în zona de vale a satului, în Ulița Rujască.

Ruja Todor, căsătorit cu Eva a fost familia cea mai veche din neamul zis Togearcă despre care avem informații. În familia lor s-au născut trei copii: Todor, Gheorghe și Floare.

a. Ruja Todor, zis Togearcă s-a căsătorit cu Mercea Marinca a lu' Iovu Linchii din Ulița lu' Gigilaș. Mercea Iovu zis Iovu Linchii (probabil mama lui s-a numit Linca) a avut patru fete: Marinca, Floare, Floriță și Catița.

În căutarea unei vieți mai bune, Floriță și Catița s-au stabilit în orașul București, iar Floare și Marinca s-au căsătorit în Chisindia.

b. Gheorghe s-a căsătorit în Ulița Rujască.

c. Floare s-a căsătorit pe vatra părinților din Ulița Bisericii cu Mercea Ioan, zis Cleanu. În familia lor s-a născut Catița, zisă a lu' Cleanu, care s-a căsătorit cu Irina Todor (zis Boităș) și s-a mutat în casa construită în Topili (unde se topea cânepa), zona Subești.

2. Maioru-Toia. În familia Gurban Irimie zisă Papa-Todincu, din Ulița Murii s-au născut trei copii: Todor, Florea și Vasile.

Todor s-a căsătorit pe vatra părintească și a dus mai departe și porecla familiei, Papa (Todincu).

Florea, zis Toia s-a căsătorit pe Ulița lu' Gigilaș cu Ana, din familia zisă Maioru. În familie, s-au născut doi copii, Ioan și Vasile.

-Ioan a purtat numele mamei, Suba, deoarece la data nașterii, părinții nu au fost căsătorii legitimi. Ioan s-a stabilit, prin căsătorie, în Livada.

-Vasile a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Stan Floriță (a lu' Mutu), preluând cele două porecle: a mamei și a tatălui (Maioru-Toia). În familia lui Vasile s-au născut patru copii: Ilie (s-a stabilit prin căsătorie în Livada), Floare (s-a căsătorit pe Ulița Stăneștilor cu Bardan Todor), Florin (a rămas pe vatra părinților și a preluat porecla Toia-Maioru) și Ioan (s-a căsătorit la Cuied). După decesul Anei, Florea, rămas văduv și-a întemeiat o nouă familie în care s-a născut Floare care, la rândul ei, s-a căsătorit cu Ioan Cornea zis Grumba și a avut o fată, Chișana. Florea, rămas văduv pentru a două oară, s-a recăsătorit și în familie s-a născut Lenuța, care s-a căsătorit în familia Andraș din Ulița lu' Adamoc.

Florea zis Toia a fost căsătorit pe vatra socrilor cu trei femei și a avut patru copii: cu prima, pe Ioan și Vasile, cu cea de-a doua, pe Floare și cu cea de-a treia, pe Lenuța. Pe vatra Maioru-Toia a rămas

Vasile, care s-a căsătorit cu Floriță a lu' Mutu, iar copilul, Florin, duce mai departe porecla Maioru-Toia.

Vasile s-a căsătorit pe vatra lui Talioara din Ulița Murii.

3. Pământeanu. Pe vatra familiei Stan zisă Pământeanu, din Ulița lu' Gigilaș s-au născut trei copii: Gheorghe, Elena și Simion.

a) Gheorghe zis Hușli a avut soție din neamul lui Pițaca din Ulița Subești. Gheorghe a avut casa în grădina de vizavi de cazanul de țuică, proprietate a familiei Cornea zis Cardășu, pe locul grădinii unde astăzi se găsește casa familiei Hanga Aurel, cel mai tânăr urmaș al familiilor zise Pițaca. În familia Stan Gheorghe zis Hușli s-au născut doi copii: Gheorghe și Mitică.

- Gheorghe împreună cu părinții s-a stabilit la Nadăș și a rămas acolo până la sfârșitul vieții.

- Mitică s-a mutat cu familia la Oravița, unde a lucrat ca miner până la pensionare.

b) Elena a fost căsătorită cu un pantofar zis Șuștăru și nu a avut copii. Fără sprijin și bătrână, nepotul ei, Mitică, a adus-o în familia sa din Oravița și a îngrijit-o până la moartea ei, răsplata fiind partea din vatra părintească a Elenei, din poziția lui Pământeanu, unde Mitică s-a mutat la pensionare.

c) Simion zis Nioanea (de la Simnioanea) s-a căsătorit cu Marița, sora lui Mercea Petru zis Duru, din Ulița Rujască.

În familia Stan Simion și Marița s-au născut două fete: Macrina și Maria.

-Macrina a decedat la 12-13 ani.

-Maria s-a căsătorit (noră) pe Ulița lu' Nichifor, în familia Lupșa Todor zis Cuiedanu.

Familia Lupșa, singura cu acest nume în satul Chisindia are origini în satul Cuied, de unde îi provine și porecla de Cuiedanu.

Din cea mai veche generație a neamului Lupșa zis Cuiedanu se cunoaște familia Lupșa Gheorghe și Elena, cu vatra pe Ulița lu' Trânu.

Elena, din neamul familiilor Gașpar zise Boncireju, a avut vatra părintească în Ulița lu' Mainú. În familia Lupșa Gheorghe și Elena s-a născut Todor, care s-a căsătorit cu Maria Stan din familia zisă a lu' Pământeanu. Gheorghe și Elena au cumpărat o grădină în Ulița lu' Nichifor și au donat-o tinerei familii Lupșa Todor și Maria, care și-a întemeiat acolo gospodăria. Lupșa Todor și Maria au doi copii, Todor și Gheorghe.

-Todor s-a căsătorit pe vatra părintească și a preluat porecla Boncireju.

-Gheorghe și-a construit casă în Ulița Rujască, pe o parte a grădinii Mariței Mercea, sora lui Petru zis Duru.

4. Tocitu-Coceanu. Luca Gheorghe zis Coceanu a cumpărat pentru fata sa, Floare, vatra de la Tocitu, din Ulița lu' Gigilaș, care a fost plecat în America. Luca Floare s-a căsătorit cu Pantea Petru (Calaceanu) din Ulița Murii, formându-și o gospodărie pe această uliță.

5. Halcu. Familiile Cârnaț Ioan și Suba Gheorghe au format gospodăria pe vatra lui Ruja Mihai (Halcu), care n-a avut copii. Lena, soția lui Ruja Mihai, a fost soră cu Floriță (căsătorită cu Ioan Cârnaț) și cu Suba Gheorghe (Mihoc).

NOTE -Ulița Halașca

Ulița Bisericii, de la intersecția cu Drumul Hurezului, se continuă cu un segment de uliță, astăzi părăsit de toate familiile care-l ocupau altădată. Ultimele trei familii care au avut case pe acest segment de uliță au fost familia Sulincean (Titu), familia Șerb (Halașca) și familia Păcurar (Budei).

1. Budei-Ieta. Familia Păcurar zisă Budei și-a mutat gospodăria pe această uliță la strămutarea caselor din crângul lu' Budei.

La decesul bătrânilor din familie, Păcurar Crăciun, căsătorit pe vatra părinților cu Măriuță Hatcu (din Valea Hurezului) s-a mutat cu familia la Zimand și, astfel, dispare din sat numele Păcurar și porecla Budei.

2. Tarcilă. Mihuț Teodor zis Tarcilă s-a născut în anul 1894 și a decedat în anul 1972. La strămutarea caselor din crânguri, strămoșii lui s-au mutat pe Ulița Bisericii. Mihuț Teodor a avut un singur copil, pe Ioan, născut în 20 ianuarie 1920 și decedat în 1 mai 1981. Ioan a fost un om bisericos și multă vreme a condus corul Bisericii din Deal. Cu vremea, familia Mihuț Ioan (Tarcilă) a cumpărat și poziția (grădina) din Ulița Halașca de la Sulincean Vasile din Ciolt, grădină care a fost lângă proprietatea familiei Mihuț.

În familia Mihuț Ioan nu s-au născut copii și prin decesul lui Ioan, porecla Tarcilă a dispărut din Chisindia.

3. Halașca. Șerb Maria zisă Halașca a avut două fete: Floare și Floriță.

a) Floare s-a căsătorit cu Pantea Iovu (Nova) din Ulița Nionu și au avut doi copii: Ioan zis Pucernicu și Todor zis Hârșogu.

Pantea Iovu a fost frate cu Pantea Ilie a Novii din Ulița Subeștilor.

b) Floriță s-a căsătorit în familia Tulea și a avut o fată, Marișca, fată care s-a căsătorit cu Gurban Lupu a lu' Pistrițu. Tulea, tatăl Marișcăi, a lucrat la pădure cu tatăl lui Ioan Cârnaț (Ginașu) și a suferit un accident forestier (i-a căzut un lemn în cap) și a murit.

Prin căsătoria celor două fete, dispăre din sat numele Șerb și porecla Halașca.

Bătrâna Șerb Maria a decedat în casa lui Pantea Iovu din Ulița Nionu.

NOTE -Ulița Mainú

1. Codrat. Familia Stan zisă Codrat s-a mutat de pe Deal la grădina lor din partea de jos a uliței, vatră ce a cumpărat-o familia Ruja zisă Pucsi (de la urmașa familiei Codrat, căsătorită în Păiușeni). Porecla familiei Codrat dispăre astfel din sat.

2. Cleanu. Mercea Catița fost fata lui Mercea Ioan zis Cleanu, cel care avea buza tăiată. Mercea Ioan (Cleanu) a fost frate cu Mercea Petru (Pescuțu), familie de pe Ulița lu' Nichifor.

Mercea Catița s-a căsătorit cu Irina Todor (Boitașel) care avea casa în Deal, lângă casa lui Onița a lu' Blaj.

Irina Todor (Boitașel) a fost frate de tată cu Irina George (Boităș) zis și Gică Boităș (crâșnic-paracliser la Biserica din Deal).

3. Blaj. Familia Tamaș zisă Blaj a ocupat din strămoși o vatră pe Ulița lu' Mainú, în apropiere de Biserica din Deal. Familia a vut trei copii: Vesalie, Marița și Onița.

a) Vesalie și-a întemeiat familia în partea nordică a satului, Satul Nou.

b) Marița a rămas pe vatra părintească, s-a căsătorit cu Rada Ioan din Bogești (Rădești) și a avut doi copii care au decedat tineri, la fel ca mama lor. Rada Ioan, văduv fiind, se întoarce în satul natal.

Onița, văduvă cu o fiică, Lenuța, a rămas și ea pe vatra părintească și s-a recăsătorit cu Păiușan Gheorghe a lu' Iojița din Păiușeni, (văduv și el, tată a doi copii, Nicolae și Teodor). Din căsătoria lor au rezultat trei copii: Vasile, Gheorghe și Lisandru.

-Lenuța Tamaș s-a căsătorit cu Irina Vasile, zis domnu' Vasile și a avut un băiat, Vasile, care a murit necăsătorit.

-Nicolae s-a căsătorit cu Mercea Floare a lu' Leotu, din Ulița lu' Hoi.

-Teodor s-a căsătorit la Dezna.

-Vasile (Vesalică n.1938) s-a căsătorit cu Barbura Morcan, văduva lui Nicolae Morcan, mort trăznit.

-Gheorghe (n.1939) s-a căsătorit la Almaș, cu Oarcea Florica.

-Lisandru a decedat la vârsta de 1 an.

Familia Păiușan (Tamaș) Onița a avut o casă cu paie pe Ulița Bisericii. Onița a decedat înaintea lui Gheorghe; cei doi copii, Vesalică și Gheorghe, rămân orfani, fără un sprijin material.

4. Grumăzoi. Morcan Nicolae, zis Grumăzoi a fost căsătorit cu Barbura, dar a decedat tânăr, trăsnit. În familia Morcan Nicolae și Barbura s-a născut Borița, căsătorită la Livada (Arad). După decesul lui Nicolae, Vesalică a lu' Onița a lu' Blaj s-a căsătorit cu văduva Barbura (Morcan) și au avut o fată, Floricuța, căsătorită în Chisindia, pe Drumul Hurezului (în casa cumpărată de la urmașii lui Mitra Popii).

5. Babău. Familia Coșeri zisă Babău a avut vatra familială pe Ulița lu' Mainú, aproape de Biserica din Deal. Prima atestare a numelui Coșeri, maghiarizat în forma Kosar, apare în anul 1909, când, pe Ulița Bisericii, în familia Mercese Flora a venit ca ginere Kosar, cu origini probabile în satul Căcărău (Joia Mare). Cea mai veche generație despre care se cunosc informații este familia Coșeri Vasile-Ilie și Marișca.

Marișca a fost soră cu Stoica Floare (căsătorită Pantea) zisă Pincina.

Familia Coșeri Ilie zisă Babău s-a mutat de pe Deal, din Ulița lu' Mainú pe Ulița Hoi. În familie s-au născut cinci copii: Ana, Floare, Marișca, Vasile (Silu) și Ioan.

a) Ana s-a căsătorit cu Rașca Gheorghe zis Bena, din Păiușeni și s-au stabilit în Topili (zona Subești), unde și-au construit casă.

b) Floare s-a căsătorit cu Mihuț Gheorghe zis Pancova.

c) Marișca s-a căsătorit la Paulian, cu Ursa Ștefan.

d) Vasile (Silu) nu s-a căsătorit și a rămas pe vatra părinților din Ulița lu' Hoi.

e) Ioan s-a căsătorit cu Harja Florica din Subești.

Coșeri Vasile-Ilie a avut doi frați: Adam și Dreana.

- Adam zis Adameș a avut vatra familială pe Ulița lu' Căciula, pe Deal și în familia lui s-a născut Ioan, care s-a căsătorit și stabilit la București.

- Dreana s-a căsătorit cu Bâdea Militon zis Șuștăru și s-au mutat în Topili unde și-au construit casă.

6. Bujor. Familia Ilca Mihai zis Bujor s-a mutat din partea de sus a uliței de pe Deal și s-a stabilit în Satul Nou (Livada), unde a cumpărat un loc de casă.

7. Docită. Cea mai veche generație din familie despre care avem informații este Tamaș Florea. Familiei în care s-a născut Florea i se spunea Barnoaie, dar prin căsătoria cu Docită din familia zisă Liviut din Păiușeni, porecla se schimbă în Docită. În familie, s-au născut doi copii, Ioan și Simeon. Ioan a părăsit satul și s-a stabilit în Hunedoara, iar Simeon s-a căsătorit cu Zorinca din neamul Bardanilor și în familie s-au născut doi copii, Docită și Ioan.

Docită s-a căsătorit pe Ulița Iagărului în familia Ruja zisă Diță (Todorită).

Ioan s-a căsătorit pe vatra părintească cu Floare Hatcu din familia zisă Țarca (născută tot pe Ulița lu' Mainú). În familie s-au născut trei fete: Docită, Aurelia și Borița-Lenuța.

- Docită s-a căsătorit cu Voimireștian din familia zisă Dugula (Ulița Mainú) și s-a mutat la Arad.

- Aurelia s-a căsătorit la Buteni în familia Moț (zisă Mitru lu' Moț). Soțul ei a decedat în urma unui accident nefericit (prin înecarea în Mureș).

- Borița-Lenuța s-a căsătorit pe vatra părintească cu Gheorghe Lupei a lu' Pană, din Buteni.

8. Tofil. Ardelean Gheorghe zis Tofil a fost căsătorit cu Floriță din neamul familiilor Gașpar și a avut vatra pe Ulița lu' Mainú. În familie s-au născut doi copii, Cornel și Aurica.

Cornel s-a căsătorit și a decedat în comuna Ghelar, jud. Hunedoara.

Aurica (Aurelia) s-a căsătorit cu Luca Teodor zis Pâda, a rămas în Chisindia și a avut patru copii: Teodor, Maria, Cornel și Floriță.

- Cornel a rămas pe vatra părintească, în Ulița lu' Mainú.

- Teodor și Floriță și-au întemeiat familii în Chisindia.

- Maria s-a căsătorit la Buteni.

În anul 1949, Ardelean Gheorghe zis Tofil, cap de familie, a fost timp de cinci luni primar al comunei Chisindia.

ULIȚA nr. 5 -Ulița TĂMĂȘEȘTILOR -Ulița Subești - Ulița Nichifor

Ulița a primit numele de la numeroasele familii cu numele Tamaș, mutate din crânguri pe această uliță la strămutarea caselor și sistematizare. În timp, în această uliță, prin căsătorii și vânzări de case, numărul celor cu numele de familie Tamaș s-a micșorat.

Segmentului estic al uliței i se mai spune și Ulița lu' Nichifor, după porecla purtată de familia Irina din această uliță.

HANGOAIE	HANGA TEODOR		
BALMOZ	OLARI NICOLAE		
MARCU	HATCU PETRU		
KIRAIASA	KIRALY BORITA		
PASCULUMIHOC	SUBA PASCU		
BOACA, CIOCLINȚĂ	SUBA LUPU		
PASTORIU	SUBA GHEORGHE		
PISTRUJII	SUBA MARCU		
HIMU	SUBA AVRAM		
BUCEOALE	CRÎȘAN IOAN		
CARDĂȘ	CORNEA GHEORGHE		
FLOCEA	STAN TODOR		
MIHOC, BUȘA	SUBA FLORIȚĂ-SALI		
1	14	STOICA GHEORGHE	DINC
DRUMUL PĂIUȘENIULUI			
1	15	GAȘPAR IOVU	VOVA
	16	PANTEA ILIE	NOVA
	17	FAUR VASILE	BACU
	18	CORNEA TEODOR	TODORU OANII
2	19	LUPAȘ LUPU	FIRONDA
3	20	SUBA TODOR	LICA RÎNȚII
4	21	MERCEA VASILE	BISTOȘ, BALIE
5	22	IRINA VASILE	POACĂLI
6	23	HANGA IOAN	PIȚACU
7	24	PĂIUȘAN IOVU	CIOTROGĂ, ȚĂPUȘ
8	25	FAUR DIONISIE	NUCU, NIȚU
9	26	MERCEA IOAN	ALUNU, CUCEA
10	27	GAȘPAR SIMION	GĂȘPĂREANU
	28	PERVA TODOR	GINU
	29	PĂIUȘAN VESALIE	SURDU, HUREZANU
VALA PĂIUȘENIULUI			
DRUMUL		HUREZULUI	
11	30	ABRUDEAN NICOLAE	DÂRLEA
12	31	IRINA GHEORGHE	BOITĂȘ
13	32	STAN IOAN	RIȚĂ
14	33	OLARI IOAN	OALA
15	34	MUREȘAN SIMION	MURAȘANU
16	35	CÂRNAȚ BLAGU	ȘUTU
17	36	ANGHEL MARINCA	GUZU
18	37	MERCEA TODOR	RĂ
19	38	MERCEA GHEORGHE	MUȘĂNAICĂ
20	39	TAMAȘ MIHAI	DUDANU
21	40	MERCEA VASILE	TODI LU MERCEU
	41	RUJA GHEORGHE	TIȚ
	42	MERCEA LICA	LICA LU MERCEU
	43	IRINA VASILE	CHIFLA, NICHIFOR
DRUMUL		CIOLTULUI	

Ulița Subești, segmentul vestic al uliței, apărut după a doua sistematizare (cea neimpusă) poartă numele Subești, după frecvențele nume de familii Suba, așezate pe această uliță.

Ulița Subești este considerată aceeași cu Drumul Comunal spre satul Păiușeni, începând de la casa lui Păiușan Vesalie zis Surdu până la ieșirea din sat, la casa familiei Olari zisă Balmoz.

NOTE -Ulița Subești

1. Hanga-Hangoaie. Familia Hanga (nume transformat uneori și în poreclă) este o familie veche a satului. Prima referire la acest nume s-a făcut în conscripția din 1715 când a apărut capul de familie, Hanga Saul. Membrii familiei au locuit și lucrat pe Valea Hurezului, în slujba domnului de pământ din acele vremuri, prințul Szulkowsky. Deși este o familie veche a satului, nu s-a putut stabili în timp genealogia urmașilor care au ajuns până în zilele noastre. Vom căuta să prezentăm câțiva urmași ai acestei familii, despre care avem informații. Nu se cunoaște ce vatră a ocupat pe Deal, la strămutarea din crânguri. Primele informații le avem despre vatra de pe Ulița Subești, unde s-au născut trei copii: Mitra, Teodor și Ioan.

a) Mitra s-a căsătorit cu Ioan Gașpar din familia zisă Vova, din Subești.

b) Teodor s-a căsătorit cu Marinca, din neamul familiilor Lupaș. Teodor a lucrat ca pădurar (iagăr, administrator) al pământurilor prințului Szulkowsky, pe Valea Hurezului. Când pădurile prințului au fost expropriate, Teodor și Marinca și-au construit casă în afara satului, pe drumul spre satul Păiușeni, care a dăinuit până în vremea colectivizării, când administrația comunei și conducerea colectivului au demolat-o. Deorece nu au avut copii, s-au dat în întreținere familiei Rusalin și Dreana Hălmăgean (zisă Gitu). Dreana a fost soră cu Avram Mercea din familia zisă Hoi, din Ulița Mecească. După decesul soților Hanga, familia Hălmăgean a mutat casa și anexele de pe vatra familiei Hanga (din extravilan) în grădina cumpărată de la familia Balea, de pe Ulița lu' Nionu.

c) Ioan a rămas pe vatra părintească din Ulița Subești și s-a căsătorit cu Marinca din familia Stan zisă a lu' Nionu. În familie s-au născut trei copii: Gheorghe, Ioan și Ana.

- Gheorghe s-a căsătorit cu Neli (Cornelia), fata lui Cornea Aurel zis Luța și a avut doi copii, Lena și Aurel.

- Ioan zis și Pițacu a rămas pe vatra părintească, nu s-a căsătorit și nu are urmași.

- Ana s-a căsătorit la Gurahonț și are o fată, Argentina.

2. Chiraiasa-Kiraly. Kiraly Iosif a fost originar din Hodiș, s-a căsătorit cu Borița din neamul Lupășeștilor. Iosif a fost proprietar de batoză de treierat cereale și un bun mecanic.

3. Vova. Gașpar Ioan zis Vova s-a născut pe vatra din Ulița Subești, din tată originar din Păiușeni, (zona Blăjești) s-a căsătorit cu Mitra Hanga din neamul zis Pițaca și a avut trei copii: Maria, Floare și Iovu.

a) Maria și Floare au murit tinere, de boala numită grumăzare (amigdalită).

b) Iovu a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Catița Patrugan (soră cu Irina care s-a căsătorit cu Crăciun Bardan zis Bardanu) din Buteni, din neamul lui Cutana. Iovu și Catița au avut doi copii, Ioan și Floare.

-Ioan s-a căsătorit pe vatra părintească cu Barbura Oprea zisă a lu' Holanu din Văsoaia și are doi copii, Catița și Ioan. Catița s-a căsătorit la Arad iar Ioan s-a căsătorit la Chisindia, pe vatra părintească și duce mai departe porecla Vova.

-Floare s-a căsătorit cu Vasile Gașpar din neamul lui Capțoc, pe Ulița Făurești.

4. Bistoș-Bălie. Strămoșii cunoscuți ai familiei Mercea zisă Bălie din Subești au fost Ruja Todor și Maria, care au avut porecla Bistoș. Ruja Todor zis Bistoș s-a născut în Subești (din părinții Ioan și Floriță) și s-a căsătorit cu Iulia. În familie s-a născut, în 1895, o fată, Maria, care s-a căsătorit cu Mercea Vasile zis Bălie din Ulița lu' Hoi, născut în 1890, din părinții Barbura și Teodor. Bălie a fost frate vitreg cu tatăl lui Radu Teodor zis Liuru. Bălie a avut doi copii, Marița și Teodor.

Marița s-a căsătorit în Ulița Cailor cu Faur Ioan zis Forgău și a avut un fiu, Petru.

Teodor s-a căsătorit pe vatra părinților cu Stan Maria (Marinca) din neamul Stăneștilor, din Ulița lu' Nionu. În familia lui Teodor zis Bălie s-a născut Teodor.

Constantin zis Dodu a fost căsătorit în Arad; la pensionare, s-a reîntors pe vatra părinților din Subești și a slujit ca și crâsnic (paracliser) la bisericile din Chisindia.

Prin căsătoria lui Mercea Vasile zis Bălie, porecla Bistoș a dispărut din Subești, rămânând cea de Balie pentru ultimul urmaș chisindan al familiei (Dodu lu' Balie).

5. Mutu-Bărbosu. Stan Ioan zis Mutu-Bărbosu din familia zisă Pucea din Ulița Subești s-a căsătorit cu Marinca, singura fată din cei patru copii ai familiei Cornea și aduce în casa Cornea, porecla Mutu-Bărbosu. Bărbosu s-a născut în același an cu soția Marinca, în 1900 și a decedat în 1983, iar soția în 1979. În familia lor s-au născut cinci copii: Ioan, Teodor, Petru, Floriță și Onița. Deoarece Ioan și Marinca nu au fost căsătoriți legitim, cei trei băieți au luat numele Cornea (numele mamei) iar fetele, născute după legalizarea căsătoriei, poartă numele Stan.

Ioan s-a căsătorit pe Ulița Subești, în familia zisă Lica Rânjii și a preluat porecla socrilor.

Teodor s-a căsătorit cu Floriță din Ulița Subești și cei doi s-au mutat în Livada (Arad). Nu a avut copii.

Petru s-a căsătorit cu Floare Mercea, s-a mutat la Livada (Arad) și a avut cinci copii: Aurica, Ana, Ioan, Petru și Floriță. Petru a decedat în 1990, iar Floare în 1999.

Floare Mercea s-a născut în familia lui Iovu Linchii, din Ulița lu' Gigilaș (tata, Iovu și mama, Ana, decedați tineri) și a avut trei surori: Marinca, Florica (Fiță) și Catița.

-Marinca s-a căsătorit pe vatra părinților cu Ruja Todor zis Togearcă,

- Florica s-a căsătorit și s-a stabilit la București și a avut un copil, Nicu,

- Catița s-a mutat și stabilit în București; n-a avut copii.

Floriță s-a căsătorit cu Vasile Gurban zis Toia, din Ulița lu' Gigilaș.

Onița s-a căsătorit în familia Suba zisă Vila, din Ulița Subești și nu a avut copii.

Porecla Mutu-Bărbosu s-a pierdut din sat, prin plecarea lui Teodor și Petru la Arad și preluarea poreclelor socrilor în cazul celorlalți copii.

Familia Cornea (socrii lui Ioan Bărbosu) a avut patru copii: Marinca, Todor, Ioan și Zaharia.

- Marinca, s-a căsătorit cu Stan Ioan zis Bărbosu.

- Todor zis Todi lu' Bonțu s-a căsătorit în Ulița lu' Hoi cu Sofia Luca, fata lui Corezia.

- Ioan zis Bălu s-a căsătorit cu Marinca Oprea din neamul lui Contușeriu și s-a mutat în Ulița Iagărului.

- Zaharia s-a căsătorit cu Floriță Gașpar din Ulița lu' Nionu și-a cumpărat casă în Ulița Iagărului dar a decedat tânăr, căzând din pom; ca urmare, Ioan zis Bălu s-a mutat cu soția în casa fratelui, pe Ulița Iagărului.

6. Pucea. În familia Stan (Iovu și Onița) zisă Pucea, de pe Ulița Subești, s-au născut șase copii: Ioan, Marinca, Linca, Iovu, Igna și Onița.

Ioan zis Mutu (Bărbosu) s-a căsătorit pe Ulița Subești cu Marinca Cornea, soră cu Ioan Cornea zis Bălu și cu Todor Cornea zis Bonțu.

Marinca s-a căsătorit pe Ulița Făurești, în familia Suba zisă a lu' Oagea.

Linca s-a căsătorit pe Ulița Subești cu Todor Suba zis Pocăitu.

Iovu a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Floare Darău. Nu au avut copii.

Igna s-a căsătorit cu Marișca Mihui a lu' Pipa din Ulița Iagărului și s-a stabilit în Ulița lu' Gigilaș.

Onița s-a căsătorit cu Ioan Mercea zis Popecu, de pe Ulița lu' Hoi.

7. Ciotroagă-Țăpuș. Familia Păiușan Iovu din Ulița Subeștilor s-a format pe o veche vatră numită a lu' Ciotroagă. Păiușan Iovu numit Țăpuș, originar din Păiușeni s-a căsătorit în Chisindia, în familia din neamul Tamașilor zisă Ciotroagă.

Tamaș Teodor și Rafila din familia zisă Ciotroagă au avut o fată, Floare, care s-a căsătorit cu Păiușan Iovu (Țăpuș) din Păiușeni. Familia Păiușan Iovu și Floare au avut doi copii: Florea și Maria.

Păiușan Florea a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Morcan Braița a lu' Vrăjitoru din Păiușeni.

Păiușan Maria s-a căsătorit la Arad cu Casandra Nicolae.

În acest fel, porecla Ciotroagă s-a pierdut și a rămas porecla Țăpuș.

8. Nucu-Nițu. Faur Dionisie a cumpărat vatra unei familii de morari numită Nucu, familie care a dispărut din sat. Casa lui Nucu a fost transformată de Faur Dionisie în spațiu comercial (băcănie), el fiind cel care s-a ocupat de comerț iar soția sa, Victoria, a fost o cunoscută croitoreasă a satului.

9. Gașpareanu. După Primul Război Mondial, Gașpar Simion zis Gașpareanu a cumpărat proprietatea de la familia evreului Friedmann Izidor, care a părăsit satul.

NOTE – Ulița Tămășești - Nichifor

1. Pescuțu. Vatra familiei Mercea zisă Pescuțu a fost în Ulița Nichifor. În familia Mercea s-au născut trei copii: Ioan, Vasile și Petru.

a) Ioan zis Cleanu s-a căsătorit pe Ulița lu' Mainú cu Floare, din neamul lui Togearcă. În familie s-au născut doi copii, Catița (căsătorită cu Irina Todor zis Boitășăl) și Ioan (căsătorit cu Floare a lu' Lulu, din Ulița Bugoaie).

b) Vasile a murit la 18 ani.

c) Petru zis Pescuțu a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Maria din familia zisă a lu' Marcu și a avut șase copii: Todor, Marișca, Petru, Vasile, Barbura și Ioan.

- Todor s-a născut în familie înainte ca cei doi soți, Petru și Marinca să fie căsătoriți legitim, motiv pentru care poartă numele mamei, Hatcu. Ceilalți frați s-au numit Mercea.

- Marișca s-a căsătorit la Miniad.

- Petru s-a căsătorit în Arad, cartierul Gai.

- Vasile s-a căsătorit în Arad.

- Barbura s-a căsătorit în Iratoș.

- Ioan s-a căsătorit în Arad.

2. Tulea. Generația despre care avem primele informații a avut vatra în Ulița Bisericii, pe Deal și a fost cunoscută sub porecla Iovu Sâii. În familia lui Iovu Tulea, s-au născut patru copii: Dumitru, Floare, Marișca și Maria.

Dumitru s-a căsătorit cu Marinca din familia Irina zisă Oăncea, de pe Ulița lu' Bugiufluic și a decedat la vârsta de 44 ani. În familie s-au născut doi copii, Teodor și Zeni.

- Teodor a lucrat ca pădurar și s-a căsătorit în familia Faur zisă Șontric, din Ulița lu' Nichifor și are un băiat, Mitru, căsătorit pe vatra părintească.

- Zeni s-a căsătorit pe vatra părintească cu Todor Sulincean zis Liță și în familie s-a născut Dodu.

Familia Oăncea, socrii lui Dumitru, a avut trei fete: Marinca, căsătorită cu Dumitru Tulea, Floare, căsătorită cu Lazăr Crișan zis Păcu și Borița, căsătorită cu Gheorghe Crișan zis a lu' Leanca. Prin căsătoria celor trei fete în familii cu porecle diferite, porecla Oăncea a dispărut din sat. Mama celor trei fete a avut originea în familia Suba zisă a lu' Lupu Boachii.

Floare s-a căsătorit cu Ioan Hatcu zis Dedu.

Marișca s-a căsătorit cu Petru Popa zis Tranda.

Maria s-a căsătorit cu Todor Mercea zis Dunațal, din Ulița lu' Trânu.

3. Tiț. Familia Ruja Rusalin zisă Tiț este prima generație din familia Tiț despre care avem informații. Familia Ruja are vatra în Ulița Tămășeștilor și Rusalin are din prima căsătorie (nu cunoaștem numele soției) doi copii, Maria și Todor.

-Maria s-a căsătorit în Păiușeni, în familia Rașca zisă Țâu.

-Todor zis Crețu s-a căsătorit cu Anghel Ana și a avut cinci copii: Ana, Ioan, Gheorghe, Todor și Vasile.

Ruja Rusalin s-a recăsătorit cu Barbura și a avut trei copii: George, Vasile și Ioan.

George s-a căsătorit cu Crișan Ana, a fost primar al comunei Chisindia în perioada 1940-1944 și au avut trei copii: Lena, George și Floare.

-Lena a murit la 16 ani.

-George a murit la 18 ani.

-Floare s-a căsătorit cu Pucea Gheorghe zis Cocoș și au avut doi copii, Floare și George.

Floare s-a căsătorit cu George Pucea din Ulița lu' Nionu,

George a rămas în casa părintească unde și-a întemeiat familie.

Vasile s-a căsătorit cu Sulincean Catița a lu' Palcu din Ciolt, familie cunoscută sub porecla Cilie.

Ioan s-a căsătorit cu Barbura a lu' Răscău; nu a avut copii.

4. Nichifor. Pe vatra familiei Irina zisă a lu' Chifla s-au născut doi copii. Unul dintre copii s-a numit Nichifor (nume unic în sat) iar celuilalt copil nu i se cunoaște numele. În familia lui Nichifor s-a născut Ioan, care s-a căsătorit cu Ana din neamul lui Andraș și a avut zece copii, din care doar patru au ajuns la maturitate: Marinca, Floare, Eva și Vasile.

Marinca s-a căsătorit la Cuied.

Floare s-a căsătorit cu Igna Teorean a lu' Țup din Ciolt.

Eva s-a căsătorit la Păiușeni, în familia zisă a lu' Prali.

Vasile zis Nichifor, rămas pe vatra părintească, a fost mult timp ciurdar al satului, bun cunoscător al hotarului și al toponimelor satului. S-a căsătorit pe vatra părintească cu Vesalina Păiușan din Păiușeni, din familia zisă Cornea și a avut doi copii, Anuța și Vasile.

-Anuța s-a căsătorit la Păiușeni cu Simion Păiușan, din familia zisă Rotaru.

-Vasile, militar fiind la Suceava, s-a căsătorit cu Maria Popescu din Straja, jud. Suceava, a locuit pe vatra părintească și a avut o fată, Florentina rămasă și ea pe vatra părintească. Familia Irina Vasile a dus mai departe porecla Chifla și Nichifor.

5. Babuța. A fost și este singura familie din sat care are acest nume tranformat și în poreclă. Babuța Ioan s-a căsătorit cu Marinca Boanchiș din neamul lui Morcoiu și a avut un fiu, Ioan, viitor primar al satului, care s-a căsătorit cu Maria Irina a lu' Piparca și a avut un fiu, pe care l-a botezat tot Ioan, ca pe bunic și tată. Nepotul Ioan s-a căsătorit cu Floriță Luca din neamul lui Pâda. Cele trei generații de Ioan (bunic, tată, nepot) au rămas pe vatra părintească, păstrând și porecla Babuța.

ULIȚA nr. 6 Ulița MERCEASCĂ – Ulița Hoi - Ulița Trânu

Ulița Mercească, numită și Ulița Mercească Mare, cuprinde segmentul estic -Ulița Trânu și cel vestic -Ulița Hoi.

Segmentul estic al uliței a fost ocupat de multe familii care purtau numele Mercea, înrudite între ele, din același trunchi familial. În timp, numele de familie Mercea s-a rărit prin căsătorii și formare de noi familii cu alte nume. După intersectarea cu Drumul Hurezului și Valea Păiușeniului, segmentul vestic al uliței poartă tot numele de Ulița Mercească (Ulița Hoi).

Acest segment vestic a apărut după sistematizarea a doua a satului, prin îndreptarea cursului Văii Păiușeniului și adâncirea albiei.

1	STAN VASILE	ȚÂȘU	1	RUJA GHEORGHE	BABIȘU
2	OARCEA IOAN	RÂMA, OARCEA	2	HATCU IOVU	POGANU, VUȚU
3	MERCEA LUPU	MERCEU	3	HĂLMĂGEAN IOAN	GITU
4	CORNEA VESALINA	CARDĂȘU	4	LUCA TEODOR	CORCOȘ
5	STAN ONIȚĂ	POPECU	5	CRIȘAN IOAN	CABEL
6	HATCU PAULINA	ROȘU	6	RADU TODOR	LIURU
7	CORNEA TEODOR	BONȚU	7	SUBA AVRAM	OĂRBU
8	STAN TEODOR	NECURATU	8	SUBA SIMION	TODORAȘ
9	BRAIȚU GHEORGHE	SARBĂDU, CIUCAȘU	9	PANTEA ILIE	GLANETAȘU
10	CÂRNAȚ BLAGU	MOMÂRLANU	10	LUCA GHEORGHE	BOUȚU
11	CRIȘAN IOAN	PASĂREA	11	CÂRNAȚ DUMITRU	MOMÂRLANU
12	IOVĂNUȚ IOAN	UȘORU	12	STAN VASILE	BICA
13	MERCEA PETRU	HOI, CIGODU	13	MERCEA IOAN	POPECU
			14	CRIȘAN GHEORGHE	SLAB
			15	STAN VASILE	HUȚA
			16	MERCEA TEODOR	GOANGA, TRÂNU
			17	COȘERI ILIE	BABĂU
			18	MERCEA VASILE	LEOTU
			19	MERCEA IOVAN	MENACU
			20	HĂLMĂGEAN TEODOR	TROANGA, BADEA
			21	COLOJA EMMEL(SCHERR)	EMMEL
			22	ȘCOALA CHISINDIA	1926+1959
			23	LA SOCIETATE	CASĂ EVREIASCĂ
DRUMUL			HUREZULUI		
14	MERCEA TEODOR	CUCEA	24	CRIȘAN MITRA	MITRA POPII
15	CRIȘAN PETRU	BECEA	25	BISERICA BAPTISTĂ	
16	IRINA VASILE	BECEA	26	ANGHEL IOAN	ZMOLEA
17	POPA PETRU	DABU	27	MIHUȚ GAVRILĂ	RUBERNOVICI, PIȚUC
18	PĂIUȘAN TODOR	DABOAIIE	28	ANGHEL GHEORGHE	ZMOLEA
19	RUJA LUPU		29	HATCU TEODOR	MARCU
20	OPREA LAZĂR	JUGARIU	30	ILEA (IRINA) MARINCA	MICIU
21	MERCEA GHEORGHE	FUȘTA	31	ANGHEL GHEORGHE	MĂȚU
22	RAȘCA INDREICA	BENA	32	GREC MARINCA	HÂRBOAICA, FLOCOCINA
23	OPREA TODOR	NODIC	33	LUPȘA IOAN	CUIEDANU
24	MERCEA ILIE	MIERCUREA	34	RUJA TODOR	CREȚU
25	MERCEA GHEORGHE	TALICA, SARIȘU	35	CRIȘAN CATIȚA	BUIACU
26	MERCEA GHEORGHE	MERCEU, GEORGIȚĂ	36	MERCEA TEODOR	DUNAȚĂL
			37	MUREȘAN TEODOR	TODORU IOSENI
			38	MERCEA VESALIE	TRÂNU
DRUMUL			CIOLTULUI		

NOTE- Ulița Hoi

1. Râma-Oarcea. Familia Oarcea are origini în satul Bogești (Rădești), comuna Almaș. La recensarea capilor de familie din anul 1909, a apărut familia Oarcea Janos. Se cunosc sumare informații despre această familie. Două surori, Vesalina și Barbura sunt descendente din familia Oarcea Janos. Barbura Oarcea zisă a Râmii a lăsat porecla pentru familia din Ulița lu' Hoi. În familia Oarcea Vesalina (numele soțului necunoscut) s-au născut doi copii, Gheorghe și Ioan.

Gheorghe s-a căsătorit cu Luca Floriță din neamul lui Pâda și a murit pe frontul din Rusia.

Ioan s-a căsătorit cu Gurban Marinca din neamul Bugoaie și a rămas pe vatra părintească. A avut doi copii, Floriță și Ioan.

- Floriță s-a căsătorit cu Ilca Mihai (înfiat Hălmăgean) din Ulița Stăneștilor.

- Ioan rămas pe vatră, a decedat și nu a avut urmași.

Cei doi frați, Floriță și Ioan nu au avut urmași și astfel a dispărut din sat numele Oarcea și porecla Râma.

2. Poganu-Vuțu. Familia Hatcu din Ulița lu' Hoi este o ramură din trunchiul familiei Hatcu. Cea mai veche familie Hatcu despre care avem informații, din vatra zisă Poganu, a fost Iovu și Floriță. De la prenumele Iovu (Iovuțu) a derivat porecla Vuțu, iar porecla Poganu nu se știe de unde derivă. Soția lui Iovu, Floriță Mercea, a fost din neamul Talica și în familie s-au născut patru copii: Ioan, Barbura, Maria și Floriță.

Ioan s-a căsătorit cu Vesa Marița din Joia Mare și are două fete, Floriță și Norica.

- Floriță s-a căsătorit pe vatra părintească.

- Norica s-a căsătorit cu un fecior din familia Olari zisă Florea Popii și s-a stabilit pe Ulița Iagărului, în casa cumpărată de la Mercea Petru zis Duru.

Barbura s-a căsătorit la Păiușeni cu Grec Simion zis Lanțariu și a avut trei copii: Ana, Ioan și Emanoil.

Maria s-a căsătorit la Păiușeni cu Rașca Gheorghe zis a lu' Morariu și s-a mutat la Livada.

Florița s-a căsătorit cu Stan Petru-Mihai și s-a stabilit în Sântana.

3. Corcoș. În familia Luca zisă Corcoș din Ulița lu' Hoi s-au născut trei copii: Teodor, Vasile și Ioan.

a) Teodor s-a căsătorit pe vatra părintească, a dus mai departe porecla Corcoș și a avut o fiică, Florița, căsătorită cu Ioan Crișan zis Cabel iar în familia lor s-a născut Teodor, viitorul secretar al comunei Chisindia.

b) Vasile s-a căsătorit cu Floare, a cumpărat teren și casă de la Societatea *Pruna* din Ulița Stăneștilor, fostă proprietate a evreilor Kohn, Weissberger, Denes și Friedmann. Societatea *Pruna* avea ca obiect de activitate colectarea de prune, fabricarea de magiun și țuică.

c) Ioan zis Nuț s-a căsătorit cu Maria Anghel (Luță) și s-a stabilit în Ulița Iagărului. În familie s-a născut Dumitru, viitor dascăl în satului.

4. Necuratu. Cea mai veche generație din familia zisă Necuratu despre care avem informații este familia Irina Ștefan. Ștefan a fost căsătorit cu Marinca Stan din familia zisă Iepurele și în familie s-au născut doi copii: George și Floriță.

a. George a plecat de tânăr la București și i s-a pierdut urma.

b. Floriță zisă Scriva a rămas pe vatra părintească din Ulița Hoi și s-a căsătorit cu Stan Todor zis Bica, fecior din Ulița Hoi. În familia Stan Todor și Floriță s-a născut Mărioara, care s-a căsătorit cu Toma Ioan zis Zamfir, din familia Toma zisă Maria Leului, cu vatra pe Ulița lu' Pupăza. Mărioara a murit tânără, fără copii iar Toma Ioan, rămas văduv, s-a recăsătorit (pe vatra fostei soții) cu Maria Stan, din familia zisă Codrat din Ulița lu' Mainú.

Fire bolnăvicioasă, a decedat și Maria (din neamul lui Codrat) iar Zamfir a rămas, din nou, văduv și s-a recăsătorit, pe aceeași vatră, cu Mărioara Cârnaț zisă a lu' Vila Zbelchii din Ulița lu' Coșnița.

În familia Toma Ioan și Mărioara s-au născut două fete: Floricuță și Barbura.

-Floricuța a părăsit satul Chisindia, s-a căsătorit și s-a stabilit în stațiunea Neptun de pe litoral.

-Barbura s-a căsătorit și s-a stabilit la Livada (Arad).

5. Bica. În familia Stan din Ulița lu' Hoi s-au născut patru copii: Vesalie, George, Todor și Marinca.

a. Vesalie a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Marinca. În familia Stan Vesalie s-au născut doi copii: Mitru și Floriță.

Mitru s-a căsătorit la Buteni iar Floriță s-a căsătorit la Păiușeni cu Oprea Nicolae zis Mahâncu.

În familia Oprea Nicolae și Floriță s-au născut Oprea Todor (Dodu) zis a lu' Bica, revenit în Chisindia, unde s-a căsătorit și a preluat porecla familiei (Bica).

b. George a părăsit satul și s-a căsătorit la București.

c. Todor s-a căsătorit pe Ulița Mercească cu Floriță, din familia zisă Necuratu.

d. Marinca s-a căsătorit pe Ulița Bisericii, în familia zisă Mainú.

6. Hoi. Hatcu Todor s-a căsătorit cu Marinca din neamul familiilor Tamaș zise a lu' Oaia. Todor și Marinca au avut un copil, numit Petru. Mercea Petru zis Hoi, din Ulița Mercească nu a avut copii și l-a înfiat pe Petru, schimbându-i numele din Hatcu în Mercea. Petru s-a căsătorit cu Tamaș Constanța din Ulița lu' Bugoaie și a preluat porecla Hoi de la părinții adoptivi. Părinții Constanței au fost Tamaș Petru, din neamul Tamașeștilor și Lupaș Maria, din neamul Lupașilor.

În familia Mercea Petru și Constanța s-au născut doi copii: Avram și Dreana.

Avram s-a căsătorit cu Oprea Floriță din neamul lui Contușeriu din Ulița Cailor. În familia Mercea Avram s-au născut doi copii: Petrișor (decedat la 12 ani) și Catița, căsătorită cu Mercea George din familia zisă a lu' Albu din Ulița Albeștilor.

Dreana s-a căsătorit cu Rusalín Hălmăgean zis Gitu.

7. Popescu. Pe vatra Mercea zisă Popescu s-au născut trei copii, Crăciun și doi copii al căror nume nu-l cunoaștem.

Unul dintre frații cu nume necunoscut s-a căsătorit la Buteni.

Celălalt frate cu nume necunoscut s-a căsătorit pe vatra familiei care poartă astăzi porecla Cârțu, din neamul lui Todincu (familia Gurban).

Mercea Crăciun, rămas pe vatra părinților din Ulița lu' Hoi, s-a căsătorit cu Marinca Olari (Popelnica), soră cu Olari Avram zis Țonea, din Ulița lu' Căciula. Olari Avram și Marinca au fost originari de pe vatra zisă a lu' Popa Pecului (zisă și Florea Popii) din Ulița lu' Căciula. Crăciun a preluat, probabil, o formă prescurtată a poreclei soției, Marinca și anume, de la Popa Pecului s-a eliminat silaba „-pa” și a rămas Po+pecu=Popescu. Crăciun și Marinca (Popelnica) au avut un băiat, Ioan, căsătorit cu Oniță Stan, din neamul lui Pucea.

8. Menacu. Primul cap de familie Mercea despre care avem informații s-a numit Iovan. În familie s-au născut doi copii, Medrea și Iovan.

Despre Medrea, nu deținem informații.

Iovan s-a căsătorit pe vatra părintească cu Bâlc Marișca din Revetiș și a avut doi copii, Floare și Gheorghe.

-Floare s-a căsătorit cu Morcan zis Ciutău din Ulița Făurești, a avut un băiat, iar nepotul ei, Todorică, a emigrat în S.U.A.

-Gheorghe a rămas pe vatra părintească, s-a căsătorit cu Suba Maria (de pe vatra lui Simion Suba, zis Todoraș) și a avut doi copii: Petru și George.

Petru a decedat tânăr, ca urmare a unei întâmplări nefericite și nu a avut urmași.

George s-a căsătorit pe vatra părintească din Ulița lu' Hoi, cu Zina Coloja din Buteni și a avut o fiică, Rodica, căsătorită în casă.

NOTE- Ulița Trânu

1. Cucea. Familia Mercea zisă Cucea a avut vatra originară în zona Dealului, în Ulița Mercească, zisă a lu' Trânu.

În familia Mercea Vasile căsătorit cu Lena, cea mai veche generație despre care avem informații, s-au născut cinci copii: George, Marinca, Todor, Catița și Ioan.

a. George s-a căsătorit în Chisindia, având casa lângă Livada din mijlocul satului (proprietatea fraților Stan). A fost căsătorit cu Floare a lu' Zgociu, din Ulița Nionu.

b. Marinca s-a căsătorit la Buteni, cu Rad Petru.

c. Todor, rămas pe vatra părinților, s-a căsătorit cu Tamaș Floare, din familia zisă Oaia.

d. Catița s-a căsătorit cu Gavrilă Cârnaț din Ulița Albeștilor.

e. Ioan s-a căsătorit cu Hălmăgean Marinca zisă Alunu, din Ulița Subești. În familie s-a născut Măriuță, a cărei mamă, Marinca, a decedat tânără. Ioan s-a recăsătorit cu Gaița Floriță din Berindia și în familia lor s-a născut Floriță, care s-a căsătorit cu Mercea Todorică zis a lu' Morcan, din Ulița Făurești. Floriță și Todorică au emigrat în America.

2. Trânu. Cel mai vechi membru de pe vatra familiei Mercea zisă Trânu (care a dat numele Trânu și uliței pe care a avut vatra) despre care avem informații a fost Vasile, căsătorit cu Ana Ludoi Cionti de la Govojdia (Paulian). În familie s-au născut doi băieți, Gheorghe și Ioan.

Gheorghe a rămas pe vatra părinților și s-a căsătorit cu Saveta Darău din Ulița Murii. În familia lor s-au născut doi copii, Floare și Todor.

Floare s-a căsătorit în Ulița Cailor cu Hatcu Ioan zis Țarca și a avut doi copii, Todorică (căsătorit cu Floare Hatcu a lu' Țarca și a rămas pe vatra părintească) și Floare (căsătorită cu Petru Brădean a lu' Brageanu în Ulița Rujască).

Todor s-a căsătorit pe vatra părintească cu Mercea Catița din familia Merceu și a avut trei fete: Floare (căsătorită cu George Lupșa zis Boncireju; au cumpărat casă în Ulița Iagărului, pe vatra lui Petru a lu' Duru) și gemenele Ana și Catița (stabilite în Timișoara, prin căsătorie).

Ioan s-a căsătorit cu Lucreția Mureșan din familia zisă Chitoru, din Păiușeni. Părinții lui Ioan au cumpărat casa lui Coșeri Adameș din Ulița lu' Hoi și au donat-o tinerei familii. În familie s-au născut doi băieți, Teodor și Ioan.

-Teodor s-a căsătorit pe vatra părintească cu Mili (Macrina) Brădean și are doi copii: Nelu (căsătorit cu Nicoleta Stan, este preot în parohia Măderat) și Teodor (căsătorit pe vatra părintească cu Mariana Păiușan din familia zisă Haicu din Păiușeni, este polițist în Sebiș).

-Ioan s-a căsătorit la Sebiș cu Nuși Kerekeș și are doi copii: Marcel (căsătorit la Rănușa) și Lucian (căsătorit la Botfei).

ULIȚA nr. 7- Ulița IAGĂRULUI - Ulița Nionu-

Segmentul estic al acestei uliți, până la Biserica din Vale este situat la baza vetrei vechi a satului, la baza Dealului. La poziția nr.308 (după numerotarea veche a caselor) din această uliță, pe locul vetrei de casă a familiei Mihuț zisă Pipa a locuit administratorul pădurilor domniei (iagărul), care a dat nume uliței.

Segmentul vestic al Uliței Iagărului a apărut prin schimbarea cursului Văii Păiușeni și adâncirea albiei ca și în cazul Uliței Subești.

Segmentului vestic i se mai spune și Ulița lu' Nionu, după numele lui Simion (Nionu) din familia Stan, de lângă Biserica din Vale.

1	MERCEA TEODOR	BOBATU, JIURATU			
2	PANTEA IOVU	NOVA			
3	MERCEA ELENA	CIUCA			
4	MERCEA GEORGE	GIURCA			
5	MERCEA VASILE	NEAGRA			
6	MERCEA IOAN	MACEA			
7	HĂLMĂGEAN IOAN	BALEA, GITU			
8	TAMAȘ TODOR	GAGIU			
9	MERCEA NICOLAE	CULA			
10	SULINCEAN DIMITRIE	GANGU, TITU			
11	HERBEI IOAN	HÂRBEI			
12	STAN DUMITRU	CIOPIC			
13	STAN GHEORGHE	ORBUȚU, TOLOBOATĂ			
14	STAN IOAN	NACITĂ	1	TRIPȘA IOAN	HUȘCA
15	MERCEA AVRAM	ZGOCIU	2	TRIPȘA ALEXANDRU	TRIPȘA
16	TRIPȘA IOAN	TRINCA, TRIPȘA,	3	OPREA ALEXANDRU	CONTUȘERIU
17	CORNEA GAVRILĂ	GROZAVA	4	PUCEA GHEORGHE	PROȚAȘU
18	RUJA IOAN	NICOSU, NICA	5	HATCU(HULBĂR) GHE.	LOGHIN, ȚARCA,
19	CÂRNAȚ IOVAN	VANU			
20	STAN ȘTEFAN	NIONU		BISERICA ORTODOXĂ	CONSTR.1937
DRUMUL			HUREZULUI		
21	URDAȘ PAVEL	URDAȘ	6	BRĂDEAN PETRU	BRĂGEANU
22	TERENN VIRAN		7	FAUR ILIE	NICODIM, LUȚA
23	BISERICA PENTICOSTALĂ	CONSTR.1992	8	MERCEA PETRU	GAIȚA
24	VRAMIȚĂ TODOR	VRAMIȚĂ, SCHIOPU	9	MERCEA PETRU	DURU
25	MIHUȚ GAVRILĂ	RUBERNOVICI, PIȚUC	10	MIHUȚ IOAN	PIPA, GIȘCU
26	HĂLMĂGEAN IOAN	BORUȚU	11	RUJA TOMA	PUCSI
27	PĂIUȘAN RUSALIN	MIRETA	12	HATCU NICOLAE	LIȚĂ
28	CORNEA IOAN	BĂLU			
29	CRIȘAN IOAN	GIGIU			
30	NEAG AVRAM	FILA, NEAG			
31	HATCU GHEORGHE	ROȘU			
32	RUJA IOAN	TODORIȚĂ			
33	HATCU IOAN	DEDU			
34	RAȘCA TEODOR	COCINA			
DRUMUL			CIOLTULUI		

7. JULIȚA MERCEASCĂ MICĂ

7. JULIȚA IAGĂRULUI

NOTE – Ulița Nionu

1. Juratu-Bobatu. Despre familia cu numele Mercea și porecla Juratu-Bobatu din Ulița lu' Nionu avem puține informații. Mercea Vasile zis Juratu a avut patru copii, născuți în casa din Ulița lu' Nionu: Teodor, Ioan, Floare și Lena.

Teodor zis Bobatu s-a căsătorit în casa părintească și a avut soție din casa lu' Pistrițu. A avut doi copii. Fiul Teodor ajunge director în Ministerul Industriei Ușoare la București. Bobatu a fost funcționar la Primăria din Chisindia și la Judecătoria din Buteni. În paralel, a desfășurat activități culturale conducând, o perioadă, corul bisericesc din Chisindia și corul Căminului Cultural din Buteni. Prin decesul lui Teodor, a dispărut porecla Juratu-Bobatu.

Ioan zis Cercel s-a căsătorit și stabilit în Păiușeni.

Floare s-a căsătorit în familia Hălmăgean zisă Boruțu, din Ulița Stăneștilor.

Lena s-a căsătorit cu Faur Vasile (Lia) zis Bacu și s-a stabilit în Ulița Subești.

2. Balea –Gitu. Primele referiri la familiile Hălmăgean au apărut în conscripția din anul 1746, când au fost recensate patru familii cu acest nume: Mihaly Halmacsan, Pask Halmacsan, Togyer Halmacsan, Iszpas Halmacsan. Nu cunoaștem evoluția în timp a numărului de familii cu numele Hălmăgean dar, din informațiile deținute, la strămutarea în sat, unele s-au mutat pe Ulița lu' Căciula iar în perioada interbelică apărea recensat Ioan Hălmăgean, zis Pruncheșu (Gitu). În 1949, Ioan Hălmăgean, căsătorit cu Floare Luca, apare la rencezat pe Ulița lu' Hoi, cu doi copii, Rusalin și Todor (Todorică).

Rusalin s-a căsătorit cu Dreana Mercea din familia zisă Hoi. Ajutat de tată, Rusalin a cumpărat vatra de la familia Ruja zisă Balea, din Ulița lu' Nionu, familie care se mută împreună cu fiica, Marinca, în colonia Crișana de lângă Chișineu Criș. Rusalin și Dreana au construit o nouă casă și au avut doi copii, Gheorghe și Ioan.

- Gheorghe s-a căsătorit cu Maria Faur a lu' Forgău din Ulița Iagărului și s-a stabilit în Timișoara.

- Ioan s-a căsătorit cu Lenuța Hatcu din familia lu' Țarca, a rămas pe vatra părintească din Ulița lu' Nionu și a dus mai departe porecla Balea-Gitu.

Todor (Todorică), născut în 1937 la Chisindia, s-a căsătorit cu Floare Tulbure din Huedin și s-a stabilit la Arad. În familie s-au născut doi copii, Dorina și Emil.

La strămutarea din crînguri, pe noua vatra a satului, pe Ulița Căciula, familia Ruja zisă Balea și familia Hălmăgean zisă Pruncheșu au fost vecini. Cu timpul, Balea s-a mutat în Ulița lu' Nionu, iar Pruncheșu în Ulița lu' Hoi.

3. Ciopic. Familia Stan are un arbore genealogic stufos în satul Chisindia. În anul 1746 era menționată o singură familie, Sztan Flora, dar în anii următori numărul familiilor cu numele Stan a crescut, ajungând la 29, în anul 1909. În perioada 1746-1909 numărul de familii Stan au fost menționate după cum urmează: în 1746- 1 familie, în 1766- 3 familii, în 1771- 6 familii, în 1791- 12 familii, în 1828- 13 familii, în 1909- 29 familii.

Familiile Stan au ocupat Ulița Principală a satului, motiv pentru care a fost numită Ulița Stăneștilor, dar în număr mare au ocupat vetre de casă și în Ulița lu' Nionu (Stan Simion-Nionu). Primul strămoș cunoscut, Nicolae Stan, (cu soție necunoscută) a avut patru copii: Ioan, Gheorghe zis Ciopic, Ștefan și Teodor.

Ioan s-a căsătorit cu Marița, din neamul lui Țacaci (Ulița Subești); s-a mutat la Tauț și a avut o fată, Floriță. Ioan și Marița au avut în proprietate, la Tauț, o moară pe apă. Ioan, decedat tânăr, a fost înmormântat în Tauț iar văduva Marița s-a recăsătorit cu Teodor Cârnaț din Chisindia, pe care-l aduce în Tauț. Fiica Floriță s-a căsătorit pe vatra părintească cu Ioan Crișan a lu' Budacu din Tauț. După decesul celui de-al doilea soț, Teodor, înmormântat tot în Tauț, Marița împreună cu fiica și ginerele s-au mutat la Oravița și au achiziționat o moară pe apă. Marița, decedată la o vârstă înaintată, a fost înmormântată în Oravița.

Fiica Floriță Crișan a avut două fete, Margareta și Delia.

-Margareta, rămasă pe vatra părinților, s-a căsătorit cu Brânzei.

-Delia s-a căsătorit cu Turtoi, s-a stabilit la București și a avut doi copii, Mira și George.

Mira s-a căsătorit și stabilit în București.

George, cu soție din Timișoara, s-a stabilit în București și, în prezent, este demnitar.

b) Gheorghe zis Ciopic a avut doi copii, Nicolae și Dumitru și a rămas pe vatra lui Nicolae Stan, tatăl.

- Nicolae s-a căsătorit cu Mercea Floare, a avut un fiu, Gheorghe zis Arghentie (Toloboată), fost brigadier silvic, implicat în politică; s-a căsătorit cu Maria-Marinca Faur, din familia zisă Nădășanu și a rămas pe vatra părinților din Ulița lu' Nionu. În 1952, în familie s-a născut Gheorghe-Stănel care a devenit preot, hirotonit în 1974, pentru parohia Văsoaia. Este căsătorit cu Oprea Virginia din Joia Mare, comuna Almaș și s-a transferat la parohia Cuied. Are o fată Stăncuța, căsătorită Velicu, care lucrează în învățământ.

- Dumitru zis Ciopic a păstrat porecla tatălui; pe vatra părintească (împărțită cu fratele Nicolae), s-a căsătorit cu Hatcu Barbura din neamul familiei Roșu. Are doi copii, Nicolae și Dimitrie.

Nicolae, înzestrat cu o voce deosebită a devenit tenor al Operei din Timișoara, pe care a slujit-o până la pensionare. A fost căsătorit cu Sorinca Eufemia și a avut un băiat, Virgilius.

Dimitrie, cu aptitudini tehnice, a devenit inginer; s-a stabilit în Arad și nu are urmași.

c) Ștefan, născut în Ulița lu' Nionu, a absolvit clasele primare în sat. A fost absolvent al Preparadiei din Arad, promoția 1893, fiind hirotonit ca preot pentru parohia Văsoaia, unde a slujit biserica și școala în perioada 1893-1918. S-a transferat la parohia Chisindia și a slujit biserica până în 1923. A fost căsătorit cu Cornelia și a avut patru copii: Aureliu, Traian, Margareta și Octavia.

-Aureliu, stabilit în Arad a avut o fiică, Stăncuța, al cărei fiu, Eugen (Nuțu) a emigrat în S.U.A.

-Traian, stabilit în Timișoara, căsătorit cu Hermina, a avut doi copii, Ștefan (Puiu) și Cornelia. Puiu s-a căsătorit cu Gabriela și s-a stabilit în București. Cornelia s-a stabilit în Timișoara, este profesoară și nu are urmași.

-Margareta, căsătorită cu Mazero Ioan, s-a stabilit în Toplița, județul Harghita. Are un băiat, Ioan, căsătorit cu Judith; are o nepoată, Marieta (căsătorită Cazacu) și o strănepoată, Cristina.

-Octavia, căsătorită cu Ciuciu s-a stabilit în Buziaș; nu a avut copii.

d) Teodor, căsătorit la Buteni cu Măriuță Moise, a avut trei copii: Teodor, Lena (Nuți) și Floriță.

-Teodor s-a căsătorit cu Mari (soră cu mama Marincăi lu' Grozda) și a avut un băiat, Teodor.

-Lena (Nuți) s-a căsătorit în Buteni cu Ioan Farcaș și are doi copii, Ioan și Florea. Ioan s-a căsătorit cu văduva Ana Ciucur (născută Vanci) din Sebiș care avea un băiat, Marian. Ioan și Ana nu au avut copii. Marian Ciucur s-a căsătorit, a devenit preot și s-a stabilit în Parohia Buteni. Florea s-a căsătorit cu Ana Trif și s-a stabilit în Buteni. Nu a avut copii.

-Floriță s-a căsătorit în Buteni, cu Teodor Fica. În familie s-a născut Catița, care s-a căsătorit Iosif Kämpf.

4. Toloboată-Arghentie. Cel mai vechi cuplu familial al familiei Stan zisă Toloboată (Arghentie), despre care avem informații este Stan Nicolae și Floare. Floare, din familia Mercea, a fost soră bună cu Todor zis Dunațal, cu Marinca (căsătorită cu Petru Faur), cu Catița (căsătorită Cârnaț) și soră de mamă cu Simion Mureșan. Familia Stan a avut trei porecle: Orbuțu, Arghentie și Toloboată, fără a putea da o explicație originii poreclelor. Faur Ioan zis Nădășanu (socrul lui Toloboată), din Ulița Făurești a avut trei fete: Maria (Marinca), Lenuța și Floare.

Maria s-a căsătorit cu Stan Gheorghe zis Arghentie și în familie s-a născut Gheorghe-Stănel. Băiatul, devenit preot la Văsoaia și Cuied, s-a căsătorit cu Oprea Virginia din Joia Mare și are o fiică, Stăncuța.

Lenuța s-a căsătorit pe vatra părinților, cu Târsala Gheorghe din Păiușeni.

Floare s-a căsătorit pe Ulița lu' Nionu cu Ciuta Petru zis Cucu.

Ioan Faur zis Nădășanu a avut doi frați, Petru zis Grozda și Nicolae zis Zmoloaie. În familia lui Petru s-au născut două fete, Marinca și Măriuță iar în familia lui Nicolae s-au născut doi copii, Ioan și Lenuța.

5. Zgociu. În familia Mercea zisă a lu' Zgociu, din Ulița lu' Nionu s-au născut patru fete: Floare, Marinca, Borița și Lena.

a) Floare s-a căsătorit cu Mercea George zis Cucea, din Ulița lu' Trânu.

Mercea George a fost morar la Moara Merceștilor din Ulița lu' Trânu, de lângă Școala din Vale. După George, au mai fost morari la această moară, Mercea Mihai zis Mihaioc, apoi Mercea Ioan zis Popescu, care a fost ultimul morar, înainte de naționalizarea morilor și trecerea lor în patrimoniul statului.

b) Marinca s-a căsătorit în satul Joia Mare.

c) Borița s-a căsătorit cu Petru Bardanu din Drumul Mare. După decesul lui Petru, soției Borița i s-a spus Bardanișca.

d) Lena s-a căsătorit cu Irina Filimon din Ulița Bisericii.

6. Nionu. Vatra originară a familiei Stan Ioan zisă Nionu a fost în Ulița Mercească Mică. Copiii născuți în familia Stan au fost: Ignat, Gheorghe, Iovu, Marinca și Nicolae.

a) Ignat a plecat de tânăr la București, unde a lucrat 22 de ani. La reîntoarcerea în sat, s-a căsătorit cu Ardelean Maria (sora lui Popa Roza din Satul Nou) și nu a avut copii. După decesul Mariei, Ignat s-a recăsătorit cu Mercea Sofia (din familia zisă Pui, din Ulița Făurești). Ignat cu soția Sofia au luat în întreținere familia Mazero (Alexandru și Maria), italieni, veniți din Italia la Chisindia, ca angajați ai firmelor care se ocupau cu exploatarea pădurilor. Casa fusese construită de una dintre aceste firme, unde lucrau și cei doi soți Mazero iar după decesul celor doi, casa a rămas în proprietatea familiei Stan.

b) Gheorghe, tatăl pădurarului Simion Stan, s-a căsătorit în Ulița lu' Nionu pe vatra părintească.

c) Iovu s-a căsătorit în Ulița Mercească.

d) Marinca s-a căsătorit cu Ioan Hanga, în Ulița Subești și i se spunea Pițaca.

e) Nicolae a emigrat în America.

NOTE – Ulița IAGĂRULUI

1. Vramița-Șchiopu. În recensământul capilor de familie din anul 1909, s-a recenzat Vramița Todor, fiul lui Petru și Persida. În arhivele satului, Petru Vramița este menționat ca plăieș. Todor n-a avut familie și nici urmași iar la bătrânețe „s-a predat” pentru întreținere, cu toate bunurile (terenuri, casă) familiei Stan Dumitru din Ulița Stăneștilor. Casa și grădina din Ulița Iagărului au fost vândute de către familia Stan comunității pentecostale, care a construit acolo o biserică. Prin decesul lui Todor, numele și porecla Vramița au dispărut din sat.

2. Rubernovici-Pițuc. Familia Rubernovics își are originile în cătunul Hurez, fiind una dintre familiile de origine sârbă care au fost în slujba domnului de pământ, prințul Szulkowsky. În cartea *Universalis Schematismus Ecclesiasticus*, apărută în anul 1843, este pomenit numele preotului Georgius Rubernovics, din neamul familiilor Rubernovics. La strămutarea pe noua vatră a satului, familia, cunoscută cu porecla Rubernovici, ocupă vatra din Ulița Iagărului. În familie s-au născut trei copii: Todor, Gavrilă și George.

Todor s-a mutat în cătunul Hurez, pe vatra strămoșilor.

Gavrilă s-a căsătorit cu Floare (nu se cunoaște neamul de origine) și în familia lor s-a născut Rusalina care își aduce soț pe Mihuț Petru, de pe vatra lui Diță, de pe aceeași uliță. Petru și Rusalina au avut un copil, Gavrilă, care s-a căsătorit cu Elena Faur din Ulița Albeștilor și au avut două fete, Vesalina (Lina) și Floare (ajunsă primar în Chisindia). Rubernovics Gavrilă și Elena au dobândit, în timp și porecla Pițuc, poreclă păstrată și în prezent de urmași.

George s-a căsătorit în cătunul Hurez.

3. Mireta. Despre familia Păiușan Rusalin zis Mireta avem puține informații. Rusalin a fost căsătorit nelegitim cu Persida Herbei din Moneasa; în familie nu s-au născut copii; au înfiat un băiat, Todi, care s-a căsătorit cu Cristina Rașca din Moneasa, fostă servitoare în București și care a avut o fată, Marișca (născută tot în București). Marișca s-a căsătorit cu Toma Milentie și a avut trei copii: Aurel (s-a căsătorit cu Viorica și are un copil, Adrian, care s-a căsătorit cu Zina, fata Floriței Gurban), Sofia și Teodor (Dodu). Toma Milentie s-a despărțit de Marișca și s-a recăsătorit cu Simedrea din Sebiș (decedată în urma unui incendiu casnic). Rămasă văduvă (prin decesul lui Todi), Cristina s-a recăsătorit cu Ilie Ciuta (Lia). Ilie a rămas văduv (prin decesul Cristinei) și s-a recăsătorit cu Maria Gurban, văduva lui Todor Gurban zis Zama. Deorece Ilie Ciuta nu a avut copii, donează toată averea Floriței Gurban, fiica Mariei, concubina sa. Odată cu decesul lui Păiușan Rusalin, porecla Mireta a dispărut din sat.

4. Bălu. Familia Cornea din Ulița Iagărului își are originea în Ulița Subești. Cea mai veche familie Cornea din Subești despre care avem informații este Cornea Ilie și Floriță, care au avut patru copii: Ioan, Zaharia, Todor și Marinca. Tatăl, Ilie, a cumpărat pentru fiul Zaharia un loc de casă pe Ulița Iagărului, chiar de la administratorul domeniului (iagăr). Zaharia a fost căsătorit cu Floriță Gașpar din Ulița lu' Nionu și a murit tânăr, căzând din pom. Rămasă văduvă, Floriță s-a întors în casa părintească iar în casa soțului s-a mutat Ioan, fratele cel mare al lui Zaharia. Ioan s-a căsătorit cu Marinca Oprea din familia lui Contușeriu (Oprea Alexandru) din Ulița lu' Nionu, a avut un copil Ioan-Ilie zis Băluțu, care a fost căsătorit cu Marișca, fiica lui Vasile și Marinca Stan din neamul lu' Ratuta, din Ulița Făureștilor. Stan Vasile a fost venit ginere în familia lui Mihuț Todor (zis Ratuta) din familia Stan (zis Pământeanu). Sora Marișcăi, Floriță Stan, a rămas pe vatra bunicilor materni, în Ulița Făurești și s-a căsătorit cu Todor Târsală, venit ginere din Păiușeni și a avut un băiat, Teodor –Mihai (Doduțu). Doduțu s-a căsătorit pe vatra bunicilor cu Ileana din Dieci și a avut o fiică Florina, căsătorită Sârca, familie care moștenește atât casa cât și porecla Ratuta. Deși în familia Mihuț au fost patru generații de fete, care au schimbat, în timp, numele Mihuț în Stan-Târsala-Sârca, porecla Ratuta s-a păstrat. În familia lui Băluțu s-au născut două fete, Doina-Sofia și Voichița-Nicoleta.

Doina a rămas și după căsătoria cu Bârnețiu Florin, pe vatra părintească și a preluat porecla bunicului și tatălui, Bălu și Băluțu. A avut doi copii, Lucian-Alexandru și Claudia-Ioana. Bârnețiu Florin, cu origini în Păiușeni, s-a căsătorit cu Doina și, în timp ce era student la Facultatea de Medicină din Timișoara, s-a născut Lucian-Alexandru. După terminarea studiilor, a primit repartiție la Hilișeu-Horia, jud. Suceava, la granița cu U.R.S.S., unde s-a născut fiica Ioana-Claudia. În timpul stagiaturii, Florin s-a transferat la Chisindia, pe postul rămas liber prin plecarea doctorului Stanomir. În paralel cu profesia de medic, Florin Bârnețiu s-a implicat și în viața culturală a satului Chisindia.

Voichița s-a căsătorit cu Adrian Drugaș și s-a stabilit la Oradea. Are un fiu, Cosmin.

5. Roșu. Familiile cu numele Hatcu au apărut în primele conscripții nominale ale satului, primul nume cunoscut fiind Hatko Mihaly, înregistrat în anul 1715.

Trunchiul familial Hatcu este foarte stufos, fiind greu de realizat despărțirea neamului în ramuri familiale.

Porecla Roșu are origini în Ulița Mercească (Ulița Hoi). Prima familie cunoscută cu această poreclă a fost Hatcu Iovu și Paulina zisă a lu' Roșu. În familia Hatcu Iovu s-au născut șase copii: Ioan, Barbura, Maria, Lena, Ana și George.

a) Ioan s-a căsătorit la Buteni.

b) Barbura s-a căsătorit la Chisindia, cu Stan Dumitru zis Ciopic.

c) Maria s-a căsătorit la Chisindia, în familia Stan zisă a lu' Nionu (familia fostului pădurar Stan Simion).

d) Lena s-a căsătorit cu Dumitru Cârnaț din neamul lui Blaguț. A fost mama lui Cârnaț Onuțu zis Ionoacă, din Ulița Făurești. Cârnaț Dumitru, tatăl lui Onuțu, a fost frate cu Blaguț, toboșarul și omul de serviciu al Primăriei.

e) Ana a decedat tânără, necăsătorită.

f) George a fost înfiat de Lupaș Petru zis Bogeanu (Bodeanu), familie care a ocupat vatra familială pe Ulița Iagărului, poziție ocupată astăzi de familia Hatcu zisă Roșu.

Hatcu Floriță zisă Fișcu, din Ulița Cailor a fost soră cu Hatcu Iovu, soțul Paulinei din Ulița lu' Hoi.

Lupaș Petru zis Bogeanu a fost căsătorit cu Hatcu Floriță (Fișcu) dar în familie nu s-au născut copii.

Hatcu George, copilul lui Iovu (Roșu), nepot al familiei Lupaș Petru (Bogeanu) și Floriță (Fișcu), a fost înfiat de această familie.

După decesul lui Lupaș Petru zis Bogeanu, văduva Floriță (Fișcu) s-a mutat pe vatra din Ulița Cailor iar George s-a căsătorit cu Vanci Floare din Paulian. În familia Hatcu George și Floare din Ulița Iagărului s-a născut George-Petru zis Giți a lu' Roșu.

Vanci Floare, soția lui Hatcu George zis Roșu, a avut șase frați: Ilie, Măriuță, Ana, Iacob, Ioan și Gheorghie. Din cei șase frați, trei s-au căsătorit la Chisindia: Ilie, Măriuță și Ana.

- Ilie (vatra Rodicăi Bun) s-a căsătorit la Chisindia cu Floare a lu' Gigioaie din Făurești.

-Măriuță s-a căsătorit cu Faur Dimitrie zis Deicu, în Ulița Albești.

-Ana s-a căsătorit cu Iovu Cârnaț zis Dubașu, din Ulița Rromilor. În familie nu s-au născut copii și porecla Dubașu a dispărut prin decesul celor doi soți.

6. Cocina. Nu se cunosc foarte multe informații despre strămoșii familiei Lușca zisă Cocina. Pe vatra familiei zisă Cocina din Ulița Iagărului a trăit Crăciun, care a avut o fată, Macrina. Rașca Todor s-a căsătorit cu Macrina (a venit ginere la Crăciun) și a avut o fată, Catița care, la rându-i, l-a adus, ca soț, pe Lușca Petru din Ulița lu' Bugoaie. Catița și Petru au avut doi copii, Teodor (Todorică) și Ioan.

Teodor, cel mai încercat de destin, s-a căsătorit cu Sanda Sulincean din neamul lui Vancu din cătunul Ciolt și a avut patru copii: Florica, Petru, Geta și Cosmin. La vârsta de 27 ani, soția Sanda a decedat iar Teodor rămâne văduv (nu s-a mai recăsătorit), cu patru copii. În familia lui Teodor, tragediile au continuat: la vârsta de 14 ani fiul Petru a murit, iar fiica Florica, căsătorită în Sebiș, a decedat la vârsta de 35 de ani. Geta și Cosmin și-au cumpărat case și și-au întemeiat gospodării pe Ulița lu' Trânu, ca și tată lor, Todorică.

Ioan s-a căsătorit cu Mărioara Cârnaț a lu' Ionoacă, din Ulița Făurești și are trei copii: Ciprian, Octavian și Marius. Ioan deține funcția de secretar la Primăria din Chisindia din 1989 până în prezent.

Drumul comunal CHISINDIA-VĂSOAIA

Această uliță este paralelă cu celelalte șapte uliți ale satului, este perpendiculară pe Ulița Stăneștilor și începe de lângă Valea Chisindiei, dintre grădinile fostelor familii Oprea (Țâțoiu) și Brădean (Buric), traversează Ulița Stăneștilor, Ulița Făureștilor și Ulița Cailor, formând mai departe drumul comunal care duce spre satul Văsoaia, asfaltat la sfârșitul anului 2014. Despre familiile de pe această uliță, s-au făcut notări la Ulița Stăneștilor, Ulița Făureștilor și Ulița Cailor.

ULIȚA nr. 8- Ulița STĂNEȘTILOR sau DRUMUL MARE

Ulița Stăneștilor sau Drumul Mare a fost ulița care s-a format prin extinderea vetrei satului în perioada celei de-a doua sistematizări. Ea are orientarea S-N și este considerată ca începând de la Biserica din Vale spre N în direcția ieșirii-intrării din sat, spre localitatea Buteni.

Ulița Stăneștilor este cea mai largă și cea mai lungă și, la începutul formării ei, familiile cu numele Stan au fost cele mai frecvente.

A fost și este ulița cea mai reprezentativă a satului, cu biserică, primărie și băcănie (magazine) ale unor familii înstărite.

În partea vestică a Drumului Mare, paralel cu el și perpendicular pe Ulița lu' Nionu sunt poziționate Ulița Făureștilor și Ulița Cailor (în prelungire cu Ulița Rromilor).

Zona cuprinsă între Ulița Stăneștilor și Ulița Cailor se numește Făurești, zonă delimitată la N, spre marginea satului, de Ulița Albeștilor.

În Ulița Făurești și Albești, au predominat familiile cu numele Faur și câteva familii Cârnaț, unele cu porecla Albu.

Din Ulița Stăneștilor, spre V, se formează drumul comunal care face legătura cu satul Văsoaia, intersectând perpendicular cele două uliți (Făurești și Cailor), aproximativ la jumătate din lungimea lor.

1	HATCU PETRU	FĂC	1	FERICEAN VASILE	BUȚ
11.ULIȚA ALBEȘTILOR			8.ULIȚA STĂNEȘTILOR		
2	CRÎȘAN BLAGU	SAMSON	2	STAN VASILE	GUGU
3	BIBART GEORGE	BIBART	3	HĂLMĂGEAN PETRU	BREBĂN
4	CORNEA VASILE	RIGANU, BAGEA	4	LELEA TEODOR	HALCU
5	ANGHEL IOAN	CLENCIU	5	MERCEA MIHAI	PICIU
6	MAZERO SANTO(STAN)	A LU NIONU	6	TAMAȘ ILIE	IEPURELE, MOCA
7	CORNEA IOAN	DOGARIU	7	RUXANDA PAVEL	MATEȘ
8	LELEA MITRA	LELEA	8	HĂLMĂGEAN ȘTEFAN	ALUNU, BUJOR
9	LELEA ILIE	LELEA	9	PESCHE ELISABETA	BELA
10	STAN AUREL	AURELU	10	BRĂDEAN MITRU	BURIC
11	CĂRNAȚ AVRAM	GINAȘU			
SPRE VĂSOAIA			7.ULIȚA IAGĂRULUI		
12	BARDAN BORIȚA	BARDANIȘCA	11	OPREA ZAHARIA	ȚĂȚOIU
13	BARDAN CRĂCIUN	BARDANU	12	STAN TEODOR	OĂNU NOJULUI
14	HERBEI GEORGE	HÎRBEI	13	STAN TODOR	GHICI
15	HĂLMĂGEAN NIȚA	BORUȚU	14	CORNEA GEORGE	HORGOSU
16	PRIMĂRIA CHISINDIA	PRIMĂRIA	15	STAN NICOLAE	VIESPEA
17	GAȘPĂR IOAN	CAPȚOC	16	BĂLC AUREL	LICU, CORCOȘ
18	STAN TEODOR	STAN MITRU	17	TRIPȘA IOVAN	PÂRTĂC
19	BISERICA DIN VALE	CASA PAROHIALĂ			
7.ULIȚA MERCEASCĂ MICĂ			+		

NOTE – Ulița STĂNEȘTI

1. Riganu-Bagea. Prima familie poreclită Riganu despre care avem informații a fost familia Luca, cu origini în Ulița lu' Hoi, care a avut doi copii ce au purtat poreclele Riganu și Troanga. Deducem că în familia Riganu a venit ginere Stan, care a avut o fată, Catița. Ilie Cornea din Ulița Stăneștilor s-a căsătorit cu Catița și a preluat porecla Riganu a străbunilor. Ilie și Catița au avut două fete: Ana și Florița.

Ana s-a căsătorit pe vatra părintească cu Todor Hălmăgean zis Muhuica, originar din Ulița lu' Coșniță și în familie s-au născut două fete, Mărioara și Eva. Todor, bărbat arătos, plecat de pe vatra Muhuica, pierde porecla familiei și câștigă porecla Bagea, care s-a transmis noii sale familii.

-Mărioara a rămas pe vatra părintească, s-a căsătorit cu Ioan Cornea și a avut doi copii, Teodor (Todorică) și Gheorghe (Ilie).

Teodor (Todorică) s-a căsătorit cu Măriuță Andraș a lu' Hocu din Păiușeni și în familie s-au născut Tudorică-Dorel și Marinel-Dodu.

Tudorică-Dorel s-a căsătorit pe vatra părintească cu Marița-Cristina Ardelean zisă a lu' Pățu din Cuied și au trei copii: Teodor-Marc, Lucas-Cristian-Nicolas și Matias-Ioan.

Marinel-Dodu s-a căsătorit cu Diana Iercoșan din Pâncota.

Gheorghe (Ilie) s-a căsătorit cu Dreana Gurban zisă a lu' Pistrițu, din Ulița Făurești.

-Eva s-a căsătorit cu Suba Nicolae din Ulița Făurești și a avut un copil, Todor zis Dilică, decedat la vârsta adolescenței.

Floriță s-a căsătorit cu Gheorghe Cornea (fost primar al satului) zis Gița lu' Horgoșu, din Ulița Stănești și a avut doi copii, Zaharia (Horgoșel) și Catița.

-Zaharia a adus noră în casă pe Catița Mercea zisă a lu' Albu, din Ulița Albeștilor și a avut un băiat, Gheorghe (inginer constructor, stabilit la Timișoara).

-Catița s-a dus noră la Ioan Suba zis Oagea, din Ulița Făurești și a avut o fiică, Zorica.

2. Lelea. Despre familia Lelea (nume și poreclă) avem informația că, în 1909, avea vatra în Drumul Mare și capul familiei s-a numit Lyele Gyorgy. În vechea vatră a satului de pe Deal, nu s-a cunoscut acest nume de familie și deducem că a apărut în sat după 1909. În familia Lelea s-au născut trei copii: Gheorghe, Ilie și Teodor. Vatra părintească a fost împărțită de Gheorghe și Ilie, iar Teodor s-a căsătorit pe Ulița Stăneștilor.

a) Gheorghe s-a căsătorit cu Rubernovics Mitra, originară din Cătunul Hurez și a avut șase copii: George, Todor, Petru, Marița, Floriță și Ioan.

- George s-a căsătorit în jud. Mureș.

- Todor s-a căsătorit și stabilit în Arad.

- Petru s-a căsătorit și stabilit în Gurahonț.

- Marița s-a căsătorit cu Bundăș Florea din Batăr și a avut un copil, pe Ștefan, care nu a avut urmași, iar Bundăș (nume și poreclă) a dispărut din sat.

- Floriță s-a căsătorit cu Ilie Pantea zis Nova, din Ulița Subești.

- Ioan s-a căsătorit cu Stan Elena-Carolina din Ulița Făureștilor și a lucrat ca miner la mina Gura Barza iar în ultima parte a vieții, a fost ales viceprimar al satului.

b) Ilie s-a căsătorit cu Stan Elena din Drumul Mare (sora lui Stan Lupu) și în familie s-au născut doi copii, Eva și Ilie.

- Eva s-a căsătorit cu Ignat Boiko (născut în satul Ditrău, jud. Mureș) și s-a mutat în Satul Nou.

- Ilie s-a căsătorit și stabilit în Arad.

c) Teodor s-a căsătorit cu Floarea lu' Halcu din Ulița Stănești și în familie s-a născut Catița.

3. Țâțoiu. Familia Oprea are originea în satul Văsoaia. Primele informații despre familia Oprea au apărut în Conscripția din 1909, când printre cele 9 familii Oprea a apărut Todor Oprea, strămoșul familiei Oprea zisă Țâțoiu, din Ulița Stănești. Todor a fost căsătorit cu Stana Crișan din neamul zis Păcu din Ulița Crișanilor, a avut un băiat, Zaharia (născut în 1888), care s-a căsătorit cu Mureșan Barbura. În perioada 1936-1948, cu întreruperi, Zaharia a fost și primar al satului Chisindia. Zaharia și Barbura au avut trei copii: Alexandru, Zaharia și Teodor.

-Alexandru (născut în 1922) s-a căsătorit cu Raveca Pop (născută 1925) și a avut doi copii, Zaharia (născut în 1949) și Todor (născut în 1950).

-Zaharia, căsătorit cu Aurica (Aurelia) Deac are doi copii, Laurențiu și Eduard. În 1979 familia a emigrat în S.U.A.

-Teodor, căsătorit cu Eva Iencea, are șase copii: Daniel, Tabita, David, Samuel, Lidia și Rut. A emigrat în S.U.A.

Zaharia zis Frăciuț a lu' Cula, născut în 1924, s-a căsătorit cu Borița și a avut doi copii: Teodor și Sandu. Teodor a emigrat în S.U.A. iar Sandu s-a stabilit în Arad

Teodor, născut în 1928, s-a căsătorit cu Maria Pac și au avut un copil, Radu (născut în 1957) care s-a stabilit în S.U.A.

Ca urmare a stabilirii celor trei frați Oprea în Arad și a emigrării unor membri ai familiei în S.U.A., porecla Țâțoiu a dispărut din sat.

4. Bardanu. Numele de familie Bardanu s-a transmis generațiilor și ca poreclă, fiind singura din sat cu acest nume și poreclă. Numele Bardanu Todor apare pentru prima dată în Conscripția din anul 1909. Familia a ocupat vatra pe care o ocupă și în prezent, dar care a fost împărțită celor doi copii, Crăciun și Petru. Bărdan Todor (cel recenzat în 1909) a fost căsătorit cu Borița și a avut cinci copii: Crăciun, Petru, Ana, Floare și Zorinca.

a) Crăciun a fost căsătorit cu Irina Patrugan (originară din Buteni) și s-au stabilit la București, au avut doi copii, pe Mariana și Crăciun (Puiu) iar după revenirea la Chisindia s-a născut cel de-al treilea copil, Todor.

-Mariana s-a căsătorit cu Gheorghe Crișan zis Maceș, din Satul Nou.

-Puiu s-a căsătorit cu Vanci Georgina din Ulița Făurești.

-Todor a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Gurban Ana-Floare a lu' Toia, din Ulița lu' Gigilaș.

Lui Crăciun și urmașilor din Ulița Stăneștilor le-a rămas porecla Bardanu.

b) Petru s-a căsătorit cu Borița Mercea din familia zisă Zgociu și a împărțit vatra părintească cu fratele Crăciun; a avut o fiică, Florița. După decesul soțului Petru, Borița capătă porecla Bardanișca, poreclă sub care fiica Florița este cunoscută și astăzi.

c) Ana s-a căsătorit cu Hălmăgean zis a lu' Cula, din Ulița Nichifor.

d) Floare s-a căsătorit în familia Suba zisă Păstoriu, din Ulița Subești.

e) Zorinca s-a căsătorit în familia Tamaș Simion din Ulița lu' Mainú.

5. Hârbei. Familia Herbei Zeni, singura din sat cu acest nume, a avut vatra pe Ulița Stăneștilor (se presupune că soțul a fost originar din satul Hodiș). În familie s-au născut trei copii: Ioan, Gheorghe și Marinca.

Ioan s-a căsătorit cu Iosana Mercea din familia zisă Pui, de pe Ulița Făurești și s-a stabilit în Arad.

Gheorghe a adus nevastă în casa părintească pe Maria Bibarț, din Ulița Stăneștilor și a avut trei fete, Florica, Mărioara și Eugenia (Leli).

-Florica și Mărioara s-au stabilit cu familiile în Arad.

-Leli a rămas pe vatra părintească. Leli neavând urmași, numele Herbei cât și porecla Hârbei vor dispărea din sat.

Marinca (zisă și Hârboaica - de la Herbei) s-a căsătorit cu Ioan Grec din Păiușeni și s-a stabilit pe Ulița lu' Trănu, aducând în sat numele Grec. În familie s-a născut Zeni, care s-a căsătorit cu Mercea Gheorghe zis a lu' Fușta.

6. Horgoșu. Familia Cornea zisă Horgoșu, din Ulița Stănești a fost formată din soții Borița și Gheorghe și a avut un băiat, Gheorghe, care s-a căsătorit cu Florița. Tânăra familie a avut doi copii, Zaharia zis Horgoșel și Catița.

Zaharia s-a căsătorit cu Catița Mercea din Ulița Albeștilor, din familia Gavrilă a lu' Albu și a avut un băiat, Gheorghe, care a devenit inginer constructor, căsătorit cu Lia și stabilit la Timișoara.

Catița s-a căsătorit cu Ioan Suba zis Oagea, din Ulița Făurești și în familia lor s-a născut Zorica.

7. Alunu-Bujor. Familia Ilca zisă Bujor a locuit pe Ulița lu' Mainú în zona deluroasă, înainte de a se muta în Satul Nou (Livada). A fost singura familie cu acest nume în sat și nu se cunosc originile primului bărbat Ilca din familie, care a venit ginere pe vatra din Ulița lu' Mainú. În familia Ilca Mihai și Rafila s-au născut trei copii: Mihai, Nelu și Todor. Terenul din Satul Nou, pe care și-a făcut casă familia Ilca, a fost cumpărat de la familia Anghel (Perva) Marinca zisă Puțana.

Mihai, primul copil al familiei, a fost slugă timp de doi ani în satul Dieci apoi, o toamnă slugă la familia Hălmăgean Ștefan zisă Alunu, din Ulița Stăneștilor. Familia Hălmăgean zisă Alunu a avut vatra pe Ulița Subești, unde sunt menționați doi frați, Ilie și Ștefan.

Ștefan s-a căsătorit în Ulița Stănești cu Rașca Paulina din familia zisă Șpanu și a preluat ambele porecle: Alunu și Șpanu. Deorece familia Hălmăgean Ștefan nu a avut copii, l-a înfiat pe

Mihai, schimbându-i atât numele (din Ilca în Hălmăgean) cât și porecla (din Bujor în Alunu). Mihai s-a căsătorit cu Floriță Oarcea din Ulița lu' Hoi și nu a avut copii.

Ilie zis Strigoiu, rămas pe vatra din Subești, a avut o fată, Marinca, căsătorită cu Mercea Ioan zis Cucea, fierar. În familia lui Mercea Ioan s-a născut Măriuță, dar mama ei, Marinca, a murit tânără iar tatăl s-a recăsătorit cu Gaiță Floriță din Berindia și a avut o fată, Floriță. La bătrânețe, Ilie zis Strigoiu s-a mutat la fratele său Ștefan, unde a și decedat, astfel dipărând porecla Strigoiu din sat.

Nelu s-a căsătorit la Păiușeni și familia s-a mutat la Livada (Arad).

Todor s-a căsătorit la Cluj-Napoca cu Silvia, de origine ucraineană și a avut trei copii; prin decesul lui Todor s-au pierdut urmele descendenților.

Prin mutarea lui Nelu la Livada și a lui Todor la Cluj-Napoca, porecla Bujor a dispărut din sat.

ULIȚA nr. 9 -Ulița FĂUREȘTI

Ulița Făurești, paralelă cu Ulița Stănești și Ulița Cailor este împărțită în două părți de drumul comunal spre satul Văsoaia. Înșirarea capilor de familie în tabel se face pe direcția N-S a uliței.

11.ULIȚA ALBEȘTILOR			
1	CORNEA IOAN	CIURHAN	
2	GURBAN PETRU	PISTRITU	
3	TECHELEA TODOR	TECHELEA	
4	RUJA ALEXANDRU	HOCU	
5	CES ELENA	CESA	
6	ROMAN FLOARE	MARINCA BOBLOAȘA	
7	STAN TEODOR	NICOLAE A LUPULUI	
8	STAN VASILE	LICA LU BANU	
9	MERCEA IOAN	LUȚU LU GAGIU	
10	PUI PETRU	PUI	
DRUMUL SPRE VĂSOAIA			
11	MIHUȚ TODOR	PANCOVA	
12	MIHUȚ GEORGE	PANCOVA	
13	CĂRNAȚ TEODOR	GIURCA	
14	PANTEA VASILE	SCORMACIU	
15	FAUR PĂTRUȚ	PATRUȚ FAURU	
16	FAUR ILIE	FORGĂU	
17	STANA IOAN	CUTANA	
18	STAN VASILE	RATUTA	
19	SUBA IOAN	OAGEA	
20	SUBA TEODOR	OAGEA	
21	PUCEA GEORGE	PUCEA, PROȚAȘU	
7.ULIȚA MERCEASCĂ MICĂ			
+			

NOTE- Ulița FĂUREȘTI

1. Bundăș-Cioreana. FloreaBundăș, originar din Batăr-Bihor a venit în Chisindia și s-a căsătorit cu Lelea Marița cu care a avut un copil, Ștefan. Familia Bundăș a luat în întreținere pe Rașca Floare zisă Cioreana, fără copii. Deoarece Ștefan nu a avut copii, numele Bundăș și porecla Cioreana, dispar din sat.

2. Pui. Familia Pui, singura din Chisindia cu acest nume (transformat și în poreclă) avea vatra pe Ulița Făurești. Capul de familie, Peter Pui, menționat în Conscriptia din 1909, a avut casa strămoșească pe drumul spre Văsoaia, colț cu Ulița Făureștilor. Cei patru copii ai familiei, Indreica, Peter, Catița și Sofia nu au transmis numele de familie generațiilor următoare, deoarece fetele au dobândit alt nume prin căsătorie.

Indreica, militar în permisie, urmare a unei încăierări la jocul din sat, a decedat fără a lăsa urmași.

Peter a rămas pe vatra părintească dar nu avem informații despre el și familia lui.

Catița a fost moașă comunală și a lucrat la dispensarul din Chisindia și Buteni.

Sofia s-a căsătorit cu Ioan Mercea zis Luțu lu' Gagi, din Ulița lu' Nionu și a avut șase copii: Iosana, Floare, Marinca, Sofia, Vesalina și Todor.

-Iosana, căsătorită cu Ioan Herbei din Ulița Stăneștilor, s-a mutat la Arad.

-Floare s-a căsătorit cu Blagu Crișan zis a lu' Samson, din Ulița Stăneștilor.

-Marinca s-a căsătorit cu Vasile Popa zis Popița și s-a stabilit în cătunul Hurez.

-Sofia s-a căsătorit cu Ignat Stan, din familia zisă Nionu.

-Vesalina s-a căsătorit la Buteni, cu Todor Coțoi.

-Todor s-a căsătorit la Păiușeni, cu Floriță Păiușan a lu' Juta.

3. Patruț. Familiile Faur au un trunchi familial stufos și ocupă partea nord-vestică marginală a satului, cunoscută sub numele de Făurești. Prima menționare despre familiile Faur a apărut în Conscriptia din 1766, când sunt recenzate două familii: Faur Togyer și Faur Mihaly. Nu se poate stabili gradul de rudenie între cele două familii, nici între familiile descendente. Având în vedere numărul mare al acestor familii, vom prezenta doar ramura lui Patruț, despre care deținem informații.

Cea mai veche familie despre care deținem informații este Faur Todor și Paulina. Todor, născut în 1838 din părinții Iovan și Lita, s-a căsătorit cu Paulina Crișan, născută în 1852. În familie s-au născut șase copii: Ioan, Petru, Ilie, Floare, Onuțiu și Ioan, dintre care doar Petru a ajuns la maturitate, ceilalți au decedat în copilărie. Petru, născut în 1880, s-a căsătorit în 1901 cu Marinca Mercea, născută în 1883. **Petru zis Patruț a avut opt copii: Andrei, Floare** (născută și decedată în 1905), **Ioan, Petru** (născut și decedat în 1909), **Maria, Floare, Petru și Teodor**. Deoarece Floare, născută în 1905 și Petru, născut în 1909 au murit la naștere, părinții și-au botezat următorii copii Floare, născută în 1920 și Petru, născut în 1926. Soarta celor șase copii rămași în viață a fost următoarea:

Andrei a decedat la 16 ani.

Ioan s-a căsătorit pe vatra părintească cu Marița și a avut o fată, Viorica. Prin decesul lui Ioan, rămas pe vatra părintească, porecla Patruț a dispărut din sat.

Floare s-a căsătorit în cătunul Ciolt, în familia Sulincean zisă Petu și a decedat la vârsta de 20 de ani, la nașterea copilului Petru.

Maria s-a căsătorit în cătunul Ciolt cu Todor Sulincean, a avut un copil, Ioan zis Băcilă, dar a murit la 38 de ani de „rac” (cancer).

Petru s-a căsătorit la Almaș, cu Silvia și a avut doi copii, Voichița și Sandu.

Teodor s-a căsătorit cu Sida lu' Surdu, de pe Ulița Subești și a avut doi băieți, Vasile (Lică) și Teodor (Dodu).

4. Oagea. Cea mai veche generație de pe vatra zisă Oagea din Ulița Făurești despre care avem informații a fost familia Cârnaț Nicolae și Iosana, care a avut o fiică, Floriță, căsătorită cu Suba Nicolae. Floriță s-a născut din părinții Lupu și Borița, în familia zisă Cioclință din Ulița Subești. În familia Suba din Ulița Făurești, s-au născut doi copii, Ioan și Todor.

Ioan s-a căsătorit cu Maria Stan din familia zisă Pucea, din Subești și în familie s-a născut Ioan zis Oagea, căsătorit cu Cornea Catița. În familie s-a născut Zorica.

Teodor s-a căsătorit cu Ruja Persida din neamul lui Rujăscu și în familie s-a născut Nicolae (Dodu), căsătorit cu Eva Hălmăgean din familia zisă Bagea (Riganu) din Ulița Stănești. În familie s-a născut copilul Todor (Dilică), decedat la vârsta adolescenței.

ULIȚA nr. 10 -Ulița CAILOR -RRROMILOR

Ulița Cailor este împărțită în două părți de drumul comunal spre satul Văsoaia. Partea sudică, cuprinsă între Ulița Nionu și drumul comunal se numește Ulița Cailor iar partea nordică, limitată de Drumul Văsoaiei și Ulița Albeștilor poartă numele de Ulița Rromilor.

Numele de Ulița Cailor vine de la faptul că, în vremurile trecute, când în Chisindia erau foarte mulți cai, dimineața, aceștia erau aduși de stăpânii lor pe această uliță și apoi duși la pășunat de stăvar (de cel care îi avea în grijă).

Ulița Cailor, perpendiculară pe Ulița lu' Nionu este o uliță marginală în partea de N-V a satului, care mărginește, în partea vestică, zona satului numită Făurești.

Ulița a fost considerată o uliță săracă, a oamenilor cu posibilități materiale mici și locul pe care, chisindanii din partea de N-V a satului (zonele Mercești și Făurești) adunau în diminețile de primăvară și vară animalele cornute și caii pentru a fi duși apoi de păstori la câmp. De asemenea, segmentul de uliță numit al Rromilor a fost locuit, în general, de familii care veneau în sat pentru îngrijirea animalelor satului sau a masculilor de prăsilă ai Primăriei (tauri, berbeci, vieri) precum și pentru șederi temporare și munci sezoniere.

În general, familiile care au locuit în această uliță au rămas puțin timp în casele ocupate, mai ales în segmentul nordic (Ulița Rromilor). Ca urmare, informațiile privind aceste familii sunt lacunare și s-au pierdut în timp, motiv pentru care vom încerca să le recenzăm.

11. ULIȚA ALBEȘTILOR							
1	CÂRNAȚ IOVU	DUBAȘAICA	1	ANGHEL(PERVA) MARINCA	PUȚĂNA		
2	HATCU MARINCA	ȚARCA	2	BANU FLORIȚĂ	PURCEAUA		
3	PĂIUȘAN MIHAI	PAITĂȘ	3	FAUR GHEORGHE	DICHEZU		
4	CÂRPACI DAMIAN	CRĂȘMĂRIȚA	4				
5	CÂRPACI PETRU	CRĂȘMĂRIȚA	5	GOMOI ILIE	GOMOIU		
6	RUJA ANA	CREAȚA	6				
7	FAMILIA TĂPUȘ	ȚĂPUȘ,CIURDAR	7				
DRUMUL SPRE VĂSOAIA				DRUMUL SPRE VĂSOAIA			
			8	HATCU FLORIȚĂ	FIȘCA		
			9	CORNEA GHEORGHE	DAINA		
			10	IVAN IOAN	MINIȘANU, BARBIRU		
			11	FAUR IOAN	FORGĂU		
			12	STOICA FLOARE	CONCIURA, BUȚOAI		
			13	TRIPȘA IOVAN	PĂRȚĂC		
			14	BOANCHIȘ IOSIF	BERLUGĂ		
			15	HĂLMĂGEAN SUBINCA	BARGEU, COLOBARDĂ		
			16	CORNEA ȘTEFAN	GRUMBA		
			17	HATCU TODOR	ȚARCA		
			18	OPREA ALEXANDRU	CONTUȘERIU		
7. ULIȚA MERCEASCĂ MICĂ				9. ULIȚA			

NOTE- Ulița CAILOR

1. Fișca. Hatcu Floriță zisă Fișca (născută în 1892 din părinții Ioan și Ana) s-a căsătorit în anul 1933 cu Lupaș Petru zis Bogeanu (fiul lui Ion Lupaș și Anghelina Păiușan) din Ulița Iagărului (vatra Roșu). Fișca nu a avut copii și l-a înfiat pe Gheorghe, copilul fratelui său, Iovu. După decesul soțului (în 1938), Fișca s-a reîntors pe vatra părintească din Ulița Cailor și s-a recăsătorit cu Anghel Gheorghe zis Mățu care, în cele din urmă, o păresește. Nepotul înfiat a rămas pe vatra din Ulița Iagărului, vatra Bogeanu, unde și-a întemeiat familie. Are un copil, George-Petru zis Giți lu' Roșu.

2. Barbiru-Minișanu. Ivan Ioan a avut origini în satul Miniș (de unde porecla Minișanu), singurul cu acest nume în sat. Ioan a avut un fiu, frizer de meserie, de unde și porecla Barbiru. Frizerul s-a căsătorit în Rănușa, iar porecla și numele au dispărut din sat. Tatăl și fiul au fost persoane violente, arțăgoase, gata de scandal.

3. Berlugă. Boanchiș Iosif zis Berlugă și-a vândut casa din Ulița Cailor lui Tripșa Iovan zis Pârțac, care a revândut-o lui Faur Petru zis Grozda (tatăl Marincăi zisă Bucla). Petru a fost frate cu Nicolae zis Zmoloaie și cu Ioan zis Nădășanu.

4. Colobardă-Bargeu. Hălmăgean Subinca a fost căsătorită cu un bărbat numit Colobardă, care ducea mereu lemne pe umăr de pe dealurile din jur. La un astfel de drum, s-a împiedicat, a căzut, lemnele l-au strivit și a murit.

5. Grumba. Primele înscrisuri cu referiri la porecla Grumba sunt atribuite la două familii, Korna Avram și Korna Blas. Nu se cunoaște evoluția demografică a acestor familii, descendenții lor și nici gradul de rudenie între urmași, numărul de familii crescând în timp, dar familiile Cornea din zilele noastre păstrează în memorie numele strămoșilor Cornea Ștefan și Maria din Ulița Cailor, care au avut doi copii, Vasile și Gheorghe.

Vasile s-a căsătorit în familia Tulea din Crângul Hurez, gospodăria ajungând până în zilele noastre, astăzi proprietate a familiei Țârtea din Buteni (obținută prin cumpărare).

Gheorghe s-a căsătorit în sat pe vatra părinților din Ulița Cailor, aducându-și soție din Buteni, din familia lu' Gâsca. În familie s-au născut trei copii: Floriță, Ioan, Gheorghe.

Floriță s-a căsătorit cu Vasile Tamaș zis Gaița, din Ulița lu' Bugoaie.

Ioan s-a căsătorit pe vatra părintească cu Pucea Ana, din neamul lu' Pucea din Ulița lu' Nionu (Ana, soră cu Pucea Gheorghe, tatăl șoferului Pucea). În familia Pucea Ioan s-a născut Maria (Mărioara) care s-a căsătorit cu Mercea Ioan zis Popescu.

Gheorghes-a căsătorit în Ulița Rujască în familia zisă Lupu lu' Nica.

NOTE -Ulița RROMILOR

Partea nordică a Uliței Cailor a avut o coloratură demografică deosebită. Datorită mișcărilor permanente ale familiilor și persoanelor care au locuit-o, informațiile sunt puține și nesigure.

Acest ultim segment al Uliței Cailor, la nord de drumul spre Văsoaia este o zonă locuită, în general, de rromi, atât în trecut cât și în prezent. Pe această uliță, în jurul anilor 1950, au locuit familiile de rromi locale sau strămutate din alte sate și familii sezoniere.

1. Puțana-Clencioaie. Anghel Marinca zisă Puțana, sora lui Nicolae Anghel zis Clenciu, din Satul Nou s-a căsătorit cu Perva Dimitrie din Buteni.

2. Dubășaica. Cârnaț Iovu zis Dubășaica a fost căsătorit cu Ana, originară din satul Govojdia, soră cu Mariuță a lu' Deicu.

3. Purceaua. Faur Gheorghe s-a căsătorit cu Maria și a avut două fete: Marinca și Floriță.

Floriță zisă Purceaua a plecat la București pentru a-și găsi de lucru și un rost în viață, unde-l cunoaște pe Banu Gheorghe cu care se căsătorește și are doi copii: Cornel și Petrișor.

Banu Gheorghe a plecat la război unde a murit, iar Floriță cu cei doi copii s-au întors în sat și s-a recăsătorit cu Crișan Gheorghe zis Dicu, de pe vatra lu' Luț din Ulița Făureștilor.

4. Paităș. Păiușan Nicolae, originar din Păiușeni, s-a căsătorit cu Marinca din Chisindia, din neamul celor ziși a lu' Dabu (Daboaie) din Ulița Mercească. Familia Păiușan a vândut casa lui Faur Nicodim căsătorit cu Maria Hatcu din familia zisă a lu' Țarca și s-a mutat în Cătunul Ciolt, luând în întreținere pe Bonțanu cu soția sa, Lucreția.

5. Crâșmărița. Familia cea mai veche și cea mai numeroasă de rromi a purtat numele de Cârpaciu, și a fost recenzată în jurul anului 1880. Maria Cârpaciu a avut o fiică, Zeni, deportată în lagăr de exterminare și decedată în 1945 și un fiu, Petru, născut în 1900. Petru s-a căsătorit cu Cârpati Crâșmărița, născută în 1922 în Mocrea, din părinții Cârpati Ioan și Cicur Persida. Petru și Crâșmărița a fost prima familie de rromi naturalizată printre chisindani și stabilită în Ulița Rromilor.

Au avut cinci copii: Brândușa (plecată la Covăsânț), Vitan (căsătorit la Covăsânț), Nelu (căsătorit la Ucuriș, Bihor), Andronica (căsătorită la Hodiș) și Damian (rămas pe vatră). După decesul lui Petru (în 1966) și Crâșmărița (în 1970), porecla Crâșmărița a dispărut din sat. Damian, născut în 25.09.1935 în Chisindia, s-a căsătorit pe vatra părinților cu Mărioara și a avut cinci copii: Tuța, (moartă tânără), Strugurel și Dorel (căsătoriți în Mocrea), Doinița și Brândușa, care și-au întemeiat familii în Chisindia.

În 1965, Damian este părăsit de Mărioara. Rămas cu cinci copii, în 1966, s-a recăsătorit cu Covaci Terezia (născută în 1928 în Seliște-Sâc, despărțită de Cârpati Costică din Păulean), mamă a șase copii: Mihai, Zorica, Șușu, Ana, Crăciun și Creața. Mihai pleacă la Sebiș, Ana la Seliște-Sâc, Creața la Apateu, iar Zorica, Șușu și Crăciun rămân și-și întemeiază familii în Chisindia. În 1995,

după 30 de ani de concubinaj, Damian oficializează relația cu Terezia, iar în 1996 a murit. Terezia, văduvă, a trecut la cultul penticostal și a fost înmormântată în 2003 în cimitirul cultului din Chisindia. Familiile de romi de pe Ulița Rromilor sunt descendente din familiile Brândușei și ale Doiștei (fetele Mărioarei), ale Zoricăi, ale lui Șușu și Crăciun (copiii Tereziei).

6. Gomoiu. Ilie Gomoii s-a căsătorit cu Istina, originară din satul Hodiș și s-a mutat în satul Chisindia. Ilie a fost angajat în serviciul Primăriei pentru întreținerea berbecilor și a vierilor de prăsilă ai satului.

7. Creța. Ruja Ana, moașă sătească în satele Buteni și Chisindia, din neamul celor ziși Crețu, a avut origini în Ulița lu' Trănu. După moartea ei, urmașa Boanchiș Maria a vândut casa familiei Cărpaci Vălean.

8. Țăpuș-Ciurdaru a locuit într-o căsuță mică pe colț, la intersecția dintre Ulița Cailor și drumul comunal spre satul Văsoaia și a fost căsătorit cu Marinca din familia Boanchiș zisă Berlugă. Țăpuș și familia lui au fost păstori la animalele satului din zona Făurești.

ULIȚA nr. 11 -ULIȚA ALBEȘTILOR

Ulița Albeștilor este ulița paralelă cu drumul spre Văsoaia și limitează, la N-V, vatra satului.

1	PERVA (ANGHEL) MARINCA	PUȚÂNA	ULIȚA ALBEȘTILOR	1	CÂRNAȚ GHEORHE	ALBU
2	MERCEA PETRU	MORARU		2	CÂRNAȚ GAVRILĂ	ALBU
4	CORNEA IOAN	CIURHAN		3	FAUR ELENA	ZMOLOAIE
5	CORNEA GHEORGHE	CIURHAN		4	FAUR DIMITRIE	DÂRLEA
6	STAN TEODOR	FLOCEA		5	FAUR IOAN	VĂ, PANTEA
7	STAN IOAN	MOCA, PUTA BLAG		6	FAUR ILIE	FORGĂU, COCOANA
8	CRÎȘAN BLAGU	SAMSON, BLAGU		7	HATCU PETRU	FÂC
8. ULIȚA STĂNEȘTILOR				SPRE BUTENI		
	STAN VASILE	GUGU		FERICEAN VASILE	BUȚ	

NOTE: ULIȚA ALBEȘTILOR

1. Albu. În Ulița Albeștilor, în familia Cârnaț s-au născut doi băieți, George și Gavrilă.

George s-a căsătorit cu Maria Iovănuț zisă a lu' Ușoru, din Ulița lu' Hoi. În familie nu s-au născut copii. George a fost cel care „trăgea mâinile și picioarele scrântite”, meserie învățată pe front, în Primul Război Mondial.

Gavrilă s-a căsătorit cu Catița Mercea din neamul lui Cucea și a avut o fată, Ana, care s-a căsătorit cu George Mercea din neamul lui Lupu lu' Merceu din Ulița lu' Hoi. Ana și George au avut doi copii, Catița și Gheorghe (Georgică).

- Catița s-a căsătorit cu Cornea Zaharia zis Horgoșel, din Ulița Stănești.

- Gheorghe (Georgică) s-a căsătorit pe vatra părintească cu Catița Mercea, din familia zisă Hoi, a avut două fete, Geanina și Patricia. S-a mutat la Timișoara.

2. Moraru. Mercea Petru cu soția Marița au vândut casa din Ulița Albeștilor familiei Gurban Lupu (Pistrițu) și s-au stabilit pe Ulița Făureștilor. Neavând urmași în sat, porecla Moraru a dispărut.

3. Ciurhan. Familiile cu numele Cornea și porecla Ciurhan au origini în satul Păiușeni, zona Blăjești. În satul Chisindia sunt cunoscute două familii zise Ciurhan, una în Satul Nou (Livada) și alta în Ulița Albești.

Cornea Todor, originar din Păiușeni, stabilit în Satul Nou (Livada) a fost căsătorit cu Iosana, originară din Berindia și a avut trei copii: Todoruț, Ioan și Viorica.

-Todoruț a rămas în Chisindia, în Satul Nou și nu a avut familie.

-Viorica a rămas în Chisindia, s-a căsătorit cu Indreica Faur zis Deicu, din Ulița Albeștilor și este singura în viață care mai păstrează porecla Ciurhan.

-Ioan a părăsit satul, stabilindu-se în Berindia.

Cornea Gheorghe s-a căsătorit cu Stan Maria a lu' Oănu Nojului, din Ulița Stăneștilor și s-a stabilit pe Ulița Albești, la vatra familiei Păiușan fără copii, familie pe care a luat-o în întreținere. În familie s-au născut patru copii: Gicu, Petru, Floare și Ioan.

- Gicu s-a căsătorit la Bontești și apoi, ca morar, s-a mutat la Brad.

- Petru s-a căsătorit la Gurahonț și a fost agent veterinar.

- Floare s-a căsătorit la Bucovăț, în Banat.

- Ioan, poreclit Kenedy de chisindani, a rămas pe vatra părintească și a decedat în Chisindia, fără a avea urmași.

4. Zmoloaie. În Ulița Albești, pe vatra familiei Faur zisă Zmoloaie, prima generație despre care avem informații este familia Faur Nicolae și Elena, în care s-au născut trei copii: Nicolae zis Zmoloaie, Ioan zis Nădășanu și Petru zis Grozda.

Nicolae zis Zmoloaie a rămas pe vatra părintească și s-a căsătorit cu Marița Olari, cu origini în cătunul Ciolt. A avut doi copii, Ioan și Elena.

-Ioan s-a căsătorit pe vatra părinților din Ulița Albești cu Mărioara Popa din Ulița Crișanilor, (fata fostului primar Popa Todor). A fost contabil la C.A.P. Chisindia. În familie s-au născut doi copii, Nicolae și Ioan.

-Elena s-a căsătorit cu Gavrilă Mihuț din Ulița Iagărului și în familie s-au născut două fete, Vesalina (Lina) și Floare.

5. Forgău-Cocoana. Faur Todor și Floare din Ulița Albeștilor, familie cunoscută sub numele Forgău a avut cinci copii: Ioan, Crăciun, Floriță, Marișca și Ilie.

Ioan zis Vă s-a căsătorit cu Floare și în familie s-a născut Maria, care s-a căsătorit cu Teodor Pantea zis Panceu, din Păiușeni, schimbând porecla din Vă în Panceu; a avut un copil, Ionică.

Crăciun zis Omocu s-a căsătorit în Ulița Subești cu Vesalina și a avut un băiat, Iovu (Vuțu), care s-a căsătorit cu Lena și a avut doi copii, George și Lina.

Marișca s-a căsătorit cu Ilie Lupaș din Ulița Morii și a avut un băiat, Mitru care s-a căsătorit cu Borița Darău și a avut un fiu, Ioan.

Floriță s-a căsătorit cu Todor Mercea zis Ciulu, din cătunul Găurani. În familie s-a născut Petru, care s-a căsătorit cu Marinca din Cătunul Ciolt. În familia lui Petru s-au născut doi copii, Gheorghe și Vesalie.

Ilie zis Forgău s-a căsătorit cu Fira Popa din Ulița Făurești și în familie s-au născut cinci copii: Ilie, Ioan, Maria, Petru și Teodor.

-Ilie s-a căsătorit cu Marinca zisă Cocoana (din familia Viespea -Miculae a Lupului), a avut un copil, Ioan-Coonel care, datorită faptului că tatăl Forgău a murit pe front, la Stalingrad, în 1943, a dus mai departe porecla Cocoana preluată de la mamă.

-Ioan s-a căsătorit în Ulița Cailor.

-Maria s-a căsătorit la Buteni, cu Todor Moise.

-Petru s-a căsătorit la Buteni, cu Lena lu' Creștinu.

-Todor s-a căsătorit în Ulița Iagărului, în familia Ruja Toma din neamul lui Pucsi și a dus în familia Toma și porecla Forgău.

6. Moca. În familia Stan zisă Moca s-au născut doi copii, Ilona și Blagu.

-Ilona n-a avut familie și a fost cunoscută în sat cu porecla Puta Blag.

-Blagu a fost căsătorit cu Lisandra, pe vatra părinților și în familie s-au născut cinci copii: Maria, Dumitru, gemenele Floare și Ana și Teodor.

Maria s-a căsătorit la Paulian.

Dumitru s-a căsătorit cu Anuța din neamul lui Pâda și familia s-a mutat la București.

Floare s-a căsătorit (nelegitim) cu Todor din Roșia și a avut un copil, Stan Ioan zis Moca; acesta a preluat numele mamei. Stan Ioan a fost mulți ani sanitar veterinar și om de serviciu la Primăria Chisindia (a bătut toba, anunțând ordinele administrației locale și unele știri ale satului); s-a

căsătorit cu Catița Horga din Buteni, din neamul zis Marișcău și a avut o fată, Floare, care a rămas pe vatra părintească și a păstrat porecla Moca. Floare a avut două fete care, prin căsătorie, au părăsit satul.

Ana s-a căsătorit la Roșia.

Teodor zis Flocea a împărțit vatra părintească cu Floare și s-a căsătorit cu Maria Horga din Buteni, sora Catiței, soția nepotului Ioan-Moca.

ULIȚA nr. 12 -Ulița RUJASCĂ

Perpendiculară pe Ulița Iagărului, paralelă oarecum cu Ulița Stăneștilor, se găsește o uliță scurtă ca lungime, care duce la vale (cele două văi reunite Găurani și Hurez), uliță în care au locuit multe familii cu numele Ruja, motiv pentru care a și fost numită Ulița Rujască.

1	RUJA GEORGE	TOGEARCĂ			
2	RUJA (GYONOS) FLOARE	ONOGOAIIE			
3	RUJA LUPU	NICA			
4	RUJA GEORGE	PEPEA			
5	SULINCEAN IOVAN	TÂRȘU	1	DIONISIE MARIA	MOLDOVEANCA
6	CRIȘAN-TOMA MILENTI	MILENTI	2	PĂIUȘAN TODOR	DABOAIIE, DABU
7	BRĂDEAN IOAN	BRĂGEANU			
8	HATCU VASILE	MARCU	3	HATCU GEORGE	CIRCHI
9	RAȘCA GHE.(BRĂDEAN)	RAȘCA, BURIC	4	RUJA(LUCA) FLORIȚĂ	RUJASCA
10	MERCEA PETRU	GAIȚA,VILUȚU	5	MERCEA PETRU	DURU
7.ULIȚA			IAGĂRULUI		

NOTE- Ulița RUJASCĂ

1. Onogoaie. Ruja Floare, din familia Togearcă, s-a căsătorit în Chisindia cu Onogă Constantin, pantofar din satul Buteni. După ce a deprins meseria de pantofar de la soțul ei, Floare l-a părăsit, s-a stabilit în București și a participat la revoltele din 1933 de la Grivița. A revenit în sat cu idei și recomandări proletare. Onogă Constantin s-a căsătorit cu Toma Marinca zisă Băla, venită în Chisindia cu un copil, Milenti, dintr-o căsătorie anterioară. După decesul lui Onogă Constantin, Băla se mută la Livada. Ruja Floare revine în Chisindia împreună cu noul soț, Gyonos Ferenczy și lucrează la grădiniță, ca femeie de serviciu. Cu idei comuniste și experiența proletară câștigată în București, a fost aleasă secretar al P.M.R. din Chisindia. L-a învățat meseria de pantofar pe Ferenczy iar ea s-a dăruit, cu toată forța, muncii de partid, devenind o înfocată comunistă. După terminarea unei ședințe de partid, în sediul Primăriei s-a împiedecat și a căzut, i-a pleznit o venă și a decedat datorită hemoragiei. A fost înmormântată cu ceremonii comuniste, nu i s-a pus cruce la mormânt, ci un stâlp de beton, fiind singurul mormânt din cimitir fără cruce creștinească. Soțul ei, Gyonos Ferenczy a rămas singur și a lucrat ca pantofar până la deces.

2. Marcu. Familia Hatcu s-a mutat în Ulița Rujască din Grădina Hatculeștilor. Cea mai veche generație despre care avem informații este Hatcu Ana și Petru, care au avut trei copii: Todor, Marița și Vasile.

a) Todor zis Marcu s-a căsătorit în Ulița Subești și nu a avut copii.

b) Marița s-a căsătorit cu Boc Adam din Valea Hurezului și a avut un băiat, Ioan.

c) Vasile zis Marcu s-a căsătorit pe vatra părinților cu Mercea Floare (n.1912-d.1953) din familia zisă Talica și a avut zece copii, cinci băieți și cinci fete (Ana, Ioan, Todor, Gheorghe, Semidia, Vasile, Maria, Floare, Ilie și Floriță). Împreună cu cei zece copii, familia s-a mutat în Arad-Gai, dispărând porecla Marcu din sat.

3. Rașca-Buric.

Gheorghe Rașca s-a căsătorit cu Floriță, originară din Govojdia (Paulian) și a avut un copil, Ioan. După decesul tatălui, tânărul Ioan s-a căsătorit cu Maria Andraș a lu' Dosu din Păiușeni. Din căsătoria lui Ioan cu Maria, au rezultat doi copii, Gheorghe (căsătorit la Timișoara) și Marius (căsătorit la Cărand). Floriță, rămasă văduvă de tânără, se recăsătorește cu Brădean Simion și rămâne pe vatra fostului soț, Rașcău zis Buric; a avut două fete, Macrina (Mili) și Floriță.

-Macrina (Mili) s-a căsătorit cu Todor Mercea zis Trănu, din Ulița lu' Hoi.

-Floriță s-a căsătorit cu Gheorghe Tamaș zis Zbelca, fost polițist; s-a stabilit la Gurahonț.

Familia Anuța și Nicolae Brădean zisă Buric, din Ulița Stăneștilor a avut trei copii: Atanasie, Mitru și Simion.

-Atanasie s-a căsătorit în Ulița Subești și a avut șase copii.

-Mitru a rămas pe vatra părinților, iar copilul, Mitrușel, s-a căsătorit la Arad.

-Simion s-a căsătorit în Ulița Rujască cu Floriță, văduva lui Rașcău.

Prin plecarea de pe vatra părintescă a copiilor Atanasie și Simion și prin decesul lui Mitru, porecla Buric a dispărut din sat.

4. Rujasca. Cea mai veche generație despre care avem informații din familiile de pe vatra zisă Rujască, a fost familia Ruja Iovan și Marinca. Marinca, născută Mihuț, sora preotului Mihuț Mihai, a avut vatra părintescă în Ulița Iagărului. În familie s-au născut două fete, Persida și Floriță.

-Persida s-a căsătorit în familia Suba zisă Oagea, de pe Ulița Făurești.

-Floriță s-a căsătorit cu Luca Ioan (Oanea) din Ulița lu' Hoi. A avut un fecior, Todor, zis Rujăscu, care s-a căsătorit cu Floare din Cătunul Ciolt. Todor și Floare au avut doi copii, Ioan și Floriță.

Ioan a decedat la 38 ani, fără familie și urmași.

Floriță s-a căsătorit pe vatra părintescă cu Teodor Olari, din familia zisă Popa Florii din Ulița Murii.

Ca o concluziune privind rețeaua de ulițe a satului, putem afirma că Ulița Murii, Ulița Crișanilor, Ulița Morii, Ulița Bisericii, Ulița Tămășeștilor, Ulița Mercească și Ulița Iagărului au fost ulițele care au format prima vatră veche a satului, iar zona Subești, zona Mercești, zona Făurești și Drumul Mare s-au format prin depopularea și abandonarea Dealului în faza a doua de sistematizare, prin mărirea numărului de familii și extinderea satului în zona de vale.

Am căutat, în limita posibilităților, din surse informative²⁸⁴ avute la dispoziție, să reconstituim fostele ulițe vechi și familiile care le ocupau, acum depopulate în mare măsură, pentru a rămâne cunoscut generațiilor viitoare trecutul satului cu familiile și vetrele vechi.

Evoluția spre modernizare și civilizație a satului Chisindia după părerea noastră a trecut prin următoarele două faze:

Faza 1: strămutarea caselor din crânguri și cătune pe Deal și formarea vetrei vechi (prima vatră) a satului, fază numită și cunoscută ca sistematizare impusă de administrația austro-ungară.

Faza 2: mutarea (coborârea), în timp, a caselor de pe Deal la baza lui și mărirea vetrei satului prin formarea zonelor Subești, Mercești, Făurești și Drumul Mare (Ulița Stănești).

Această ultimă fază, neimpusă și neforțată, s-a putut realiza prin regularizarea și adâncirea albiei Văii Păiușeni și ocuparea de noi suprafețe obținute prin înălțarea terenurilor și extinderea vetrei satului spre N-V, spre câmpie.

²⁸⁴ **informatori:** Mercea Vasile, zis Mușânaică, născut la 7 februarie 1932, în Chisindia; Olari Iovan, zis Americanu, născut la 10 mai 1933 în Ciolt (Chisindia); Lupșa Teodor, zis Boncireju, născut la 5 mai 1949, în Chisindia; Faur Teodor, zis Surdu (aprilie 1923-26 decembrie 2009); Faur Sida a lu' Surdu, (18 mai 1928- mai 2017), la Chisindia; Mercea Floriță a lu' Hoi, născută la 14 octombrie 1935, la Chisindia; Mercea Avram, zis Hoi, născut la 4 martie 1934, la Chisindia; Tulea Teodor, zis Șontric (Tulea), născut la 25 ianuarie 1928, la Chisindia; Stan Ioan, zis Iuănu lu' Ina, născut la 28 august 1948, la Chisindia.

1.6. Arondarea la diferite administrații

1.6.1. Arondarea comunei până la Marea Unire

Despre arondarea administrativă a comunei Chisindia cu cele trei sate la administrațiile teritoriale ale zonei se cunosc date doar după anii de atestare documentar-istorică a localităților.

Privind satul Păiușeni, deși informațiile despre crângurile care au constituit baza lui de formare se cunosc din vremurile vechi, nu se poate vorbi despre o arondare administrativă a satului ca localitate decât după anul 1868, când satul primește independența administrativă și se separă de satul Chisindia.

În documentele administrațiilor trecute, se găsesc referiri diverse privind apartenența satelor comunei și formele de organizare politică sau administrativă. În diverse perioade, la conducerea satelor apar cnezi, juzi, birăi și primari ajutați de jurați sau consilieri, satele fiind apartențe ale cetăților Șiria sau Ineu, respectiv ale comitatelor Zărand și Arad.

Părțile administrative subordonate comitatului erau comunele, în fruntea lor situându-se judele comunal care era ajutat la rezolvarea problemelor de judele mic (subjude), de notar și jurații comunalii. Aceștia formau la un loc antistia locală (administrația comunei).

Pentru rezolvarea problemelor importante ale obștei, se constituia comitetul comunal, format din antistia comunei și încă din câțiva oameni de vază cinstiți, aleși de obștea comunei. Acesta putându-l numi „cadru de analiză” pentru situația concretă administrativă și socială a celor două sate, Chisindia și Văsoaia, vom reda în cele ce urmează câteva antistii ale celor două sate, anterioare anului 1900.

Important de menționat este faptul că pentru perioada anilor 1700-1800, când satul Chisindia nu era sistematizat și comasat, crângurile fiind răspândite pe cele trei văi și dealurile dintre ele, comunitatea crângurilor avea o „conducere” cu rol administrativ, care rezolva problemele obștii și care reprezenta comunitatea în fața administrației comitatului.

Ne bazăm în afirmația noastră pe faptul că urbariile și conscripțiile celor două sate (Chisindia și Văsoaia), întocmite în perioada anilor 1700-1800 sunt semnate atât de reprezentanții comitatului cât și de cei ai comunității locale (antistia). Mai mult, se poate observa că era și atunci o „clientelă politică” deoarece, pe o perioadă de zece ani pentru care deținem informații scrise din arhivele statului, perioada conscripțiilor, aproximativ aceiași reprezentanți ai obștii ocupau, pe rând, funcția de jude, subjude sau jurat (consilier). Mai concret, în anul 1783, Tamas Igna ocupa funcția de birău și Myercse Andreika funcția de jurat, pentru ca, în anul 1785, funcțiile să se inverseze.

Pe Myercse Andreika, om de vază al obștii, probabil și politician de meserie, îl întâlnim ca jurat în mai multe „legislaturi”, respectiv în anii 1775, 1776, 1778, 1783, 1785; deci, pe o perioadă de 10 ani, el apărea ca reprezentant permanent al comunei în antistie. Cazul nu este singular, după cum se va vedea în exemplele ce urmează.

Birăul era ajutat în rezolvarea problemelor administrative și sociale de „omul cancelariei” (notarul), conscripțiile dându-ne informații atât despre notarii locali cât și despre cei cercuali (districtuali).

Deși lacunare uneori, informațiile furnizate de conscripții sunt concrete, fiind semnate de reprezentanți ai comitatului și parafate de sigilii în ceară roșie ale comunităților locale. Problemele obștii erau analizate prin întrunirea antistiei într-un anumit loc, în casa unui jurat sau a judeului (birăului), poate chiar în curtea bisericii comunității sau într-o anexă a acesteia. Interesant de amintit este faptul că în zona fostelor crânguri nestrămutate există toponime păstrate până astăzi cu nume sugestive ca, de exemplu, „*la lege*” și „*la mese*”, posibile locuri de judecată și de adunare a juraților și a judeului cu cei împlicinați sau cu obștea.

Pentru susținerea afirmațiilor de mai sus, vom reda în cele ce urmează antistiile obștești identificate de noi, care au rezolvat și judecat problemele administrative și sociale ale comunității crângurilor și care au autentificat conscripțiile și urbariile din perioada anilor 1766-1790 prin semnătura cu o cruce (+) sau m. p. (mâna proprie), unii membri ai antistiei neavând instrucție școlară.

Antistiile localității Chisindia în perioada 1766-1790²⁸⁵:

-Anul 1766

Karnacz George -judex

Pentru acest an, nu se cunosc jurații.

-Antistia anului 1775

Kernacz Petru -judex

Abrugyan Ioszif -jurat

Mercse Andreyka -jurat

Hatko Szav -jurat

Horvath Francisc -notar districtual al cercului Buteni.

-Antistia anului 1776

Luka Iorga -judex

Mercse Andreyka -jurat

Hatko Onn -jurat.

-Antistia anului 1778

Mercse Andreyka -judex

Bogye Zink -jurat

Abrugyan Ioszif -jurat

Kornye Petru -jurat

Tamas Medre -jurat.

-Antistia anului 1783

Tamas Igna -birău

Mercse Andreyka -jude bătrân (vicebirău)

Hatko Onn -jurat

Hatko Iovan -jurat

Szilagyioann -notar districtual al cercului Buteni.

-Antistia anului 1785

Mercse Andreyka -judex

Tamas Igna -jurat

Hatko Onn -jurat

Fogarasy Jozseph -notar local.

Antistii ale satului Văsoaia în secolul al XVIII-lea²⁸⁶:

Antistia anului 1766

Braicz Petru-judex

Pentru acest an, nu se cunosc jurați.

Braicz Iuon -judex

Opra Danila -jurat

Opra Dumitru -jurat.

Posta Mark -jurat.

²⁸⁵ D.J.A.N.A., Conscripțiile și Urbariile satului Chisindia.

²⁸⁶ Idem.

Antistia anului 1776

Posta Lazar -judex
Korbacser Vasalie -jurat
Braicz Sav -jurat

Antistia anului 1778

Opra Iuon -judex
Braicz Petru -subjud
Opra Danyilla -jurat.

Antistia anului 1783

Bogdan Petru -judex
Mocz Gyorgycza -jurat

Antistia anului 1785

Bogdan Gavrița -judex
Hulbăr Mihaly -jurat
Bonchiș Lazar -jurat

Secolul al XIX-lea, analizat din același punct de vedere, deși mai apropiat vremurilor noastre, ca surse informative este mai sărac în informații, din lipsa conscripțiilor, care nu s-au mai întocmit.

Antistia satului Văsoaia pentru anul 1844²⁸⁷ era următoarea:

Sav Avram -primar
Oprea Pascu -jurat
Dobra Todor -jurat
Bonchiș Cosma -jurat.

Acești reprezentanți ai obștii satului Văsoaia, în numele iobagilor din sat semnează o jalbă împotriva abuzurilor comise de administratorul moșierului local, Schertz Fulop.

Antistia satului Chisindia pentru anul 1888, inscripționată pe clopotul Bisericii parohiei din Deal²⁸⁸:

Hălmăgean Florea -jude și episcop
Brădean Atanasie -preot
Filimon Ardelean -docinte, președinte al comitetului parohial
Cornea Ilie -învățător
Zarandi Iuliu -notar communal.

Membrii comitetului parohial Chisindia (membri și jurați): Florea Cornea, I. Badea, S. Chesia, G. Mitruțiu, M. Gurban, G. Stan, T. Mercea²⁸⁹.

Tot din această perioadă (1848-1849), putem aminti pe birăul chisindan Crișan Petru și pe notarul Baumgartner Ianos (anul 1898)²⁹⁰.

Conform legilor maghiare, în 1871, puterea judecătorească se separa de cea administrativă. Forul suprem al comitatului, prin care nobilimea își exercita puterea era adunarea generală care, de regulă, se ținea lunar sau, după cerințe, când situațiile administrative o cereau și care rezolva adesea și problemele judecătorești. Până la sfârșitul sec. al XVIII-lea, competența adunării generale și a scaunului de judecată nu erau delimitate precis. Scaunul de judecată era prezidat de comite sau vicecomite și era format din juzii nobililor, asesorii jurați și notarul. Mai târziu, când au sporit cauzele de judecată, pe lângă scaunul de judecată general funcționa și scaunul parțial, scaunul urban și scaunul orfanal. În cadrul comitatului, mai existau încă două forme de judecată și anume, scaunul de judecată domenal (al stăpânului de pământ) și scaunele de judecată sătești, care erau prezidate de juzii satelor.

²⁸⁷ *Realități istorice din vestul și nord-vestul Transilvaniei. Studii și documente*, coord. Andrei Caciora, Arad, 2006, p. 165.

²⁸⁸ *Cronica bisericii parohiale din 1907*.

²⁸⁹ Idem.

²⁹⁰ Arhiva Primăriei Chisindia.

Dacă în secolul al XVIII-lea crângurile comunității Chisindia nu erau strămutate și comasate, în anul 1804, sistematizarea și comasarea erau declarate terminate, sec. al XIX-lea putând fi numit un secol de mari realizări și transformări sociale și administrative pentru satul Chisindia.

În anul 1808, comunitatea Chisindia a strămutat biserica de lemn din vechiul cimitir (Țânțârini) în mijlocul satului, mai precis în vârful dealului pe care nu demult au fost așezate gospodăriile chisindanilor. Biserica era astfel așezată în mijlocul satului, la cea mai mare înălțime din sat, putând fi văzută de departe, turnul ei constituind un reper de orientare pentru mari distanțe iar dangătul clopotelor se auzea până departe, fiind considerat ceasornicul de orientare și deșteptare al chisindanilor. Cu efortul localnicilor, lângă biserică se construiește din piatră albă și de codru, în 1850 (1856 ?) o școală confesională pentru instruirea elevilor, dar avea și spații de locuit pentru preotul satului care, la început, era și dascăl.

Satul, format deja ca vatră pe deal, cu ulițele trasate și ocupate, începe să se extindă și la baza dealului, apărând zona Făureștilor și ulița mare a Stăneștilor, în urma coborârii în sat, prin extinderea vetrei, a ultimelor familii din crânguri. Extinderea satului și pe locurile mai mlăștinoase ale „broscarilor” duce la efortul obștei de a-și construi și o clădire destinată Primăriei, edificiu administrativ care lipsea și care a fost amplasat pe Ulița Stăneștilor, pe locul unde se găsește și în vremurile actuale.

Cele două clădiri ale Primăriei au fost construite, probabil, în jurul anilor 1850, una dintre ele rezistând vitregiei timpurilor, cealaltă fiind demolată și reconstruită în perioada interbelică, pe timpul primarului Suba Avram zis Himu, construcție modernizată în care, în vremurile noastre își desfășoară activitățile administrative Primăria comunei.

Cu primărie, școală și biserică și personalul care deservea aceste instituții, putem afirma că satul Chisindia, la mijlocul sec. al XIX-lea era un sat nou, sistematizat, antistia comunală având toate condițiile necesare unei bune desfășurări și coordonări a vieții administrative, culturale și sociale a satului.

Prin coborârea unor case mai răzlețe din crânguri în Valea Prundului și o comasare a lor pe firul apei, prin construirea unei școli confesionale și cumpărarea unei biserici de lemn în sec. al XIX-lea, se poate afirma că, în limita condițiilor deosebite de teren accidentat și a lipsei unor surse financiare, în 1869 se constituie ca sat independent administrativ localitatea Pajsan (Păiușeni), separându-se de Chisindia.

Satul Chisindia, în noua postură de sat sistematizat și cunoscut prin activitățile legate de exploatarea pădurilor prințului Szulkovsky de pe întinsul domeniul de 9890 de iugăre este tot mai frecvent întâlnit în scrierile cancelariilor ungurești, sub diverse nume maghiarizate.

În 1890, Ministerul Maghiar al Administrațiilor și Internelor, ca urmare a diverselor nume folosite în actele administrative pentru satul Chisindia, care duceau uneori la confuzii, dădea o hotărâre „de botez” pentru sat, prin care localitatea avea să poarte un singur nume KESZEND²⁹¹, care rămâne neschimbat până la Unirea din anul 1918.

Pe lângă alți birăi, jurați și notari necunoscuți, din lipsa informațiilor scrise din documentele cercetate de noi în arhive, după anul de construire a edificiului administrativ al Primăriei, au mai putut fi indentificați în actele administrative, ca notari locali ai comunei Chisindia și numiții Șerb Nicolae și Zarandi Emilia²⁹².

Cu reorganizările și îmbunătățirile cadrului administrativ care au fost aduse prin legile din 1866, 1870 și 1886, comitatele și antistiile se vor menține ca organe administrative locale până la sfârșitul anului 1918 și chiar o perioadă după Unire.

În 1910, conform statisticelor administrațiilor maghiare, în comitatul Arad erau 10 plăși administrativ-teritoriale, satele Chisindiei fiind arondate plasei Boros-Sebes care avea 49 de

²⁹¹ Márki S., op. cit., vol.1, p.235-236.

²⁹² Arhiva Primăriei Chisindia.

localități. Comitatul Arad avea următoarele plăși: 1. Arad, 2. Boros-Jenő, 3. Boros-Sebes, 4. Kis-Jenő, 5. Elek, 6. Pecska, 7. Radna, 8. Nagyhalmagy, 9. Ternova, 10. Vilagos²⁹³.

Se succed la administrația zonală de arondare a comunei Chisindia puteri străine de interesele localnicilor, care urmăreau stoarcerea bogățiilor locale (lemn, fructe și animale) cu eforturi financiare și umane minime.

Stăpânirile și administrațiile la care zona Chisindia a fost arondată au fost diferite în scurgerea anilor: celții, romanii, ungurii, turcii, austriecii și rușii fiind popoare stăpânitoare vremelnice, care sub o formă sau alta, într-o perioadă sau alta, au administrat și influențat evoluția economică și socială a satelor comunei. Informații anterioare anilor 1700 privind arondarea satelor nu deținem, deși unele date privind proprietățile și actele de hotărnicie vor fi redată în paginile acestei monografii, fără a putea face referiri concrete și la persoane din comunitatea locală.

Centrele puterii administrative și politice în vremurile vechi au fost cetățile Șiria și Ineu iar în vremurile apropiate zilelor noastre comitatul, județul sau regiunea, în a căror componență intrau cele trei sate.

Prima referire de arondare a unei părți din satul Chisindia, crângul Csolt (Ciolt) este datată din septembrie 1271, când este pomenit Ábrahám de Csolth membru al familiei nobiliare Ábrahámffy din comitatul Zărandului.

În perioada anilor 1271-1552, domeniul familiei Ábrahámffy în zona Kuzund (Chisindia) era format din cătunele: Szelestye, Bavara, Albo-pataka, Albo-falva, Kerva, Korcsomarosfalva, Eperges și Csolt rămase sub administrația maghiară până în jurul anului 1574, când zona trece în stăpânirea turcilor pentru o perioadă de aproximativ 25 de ani²⁹⁴.

În perioada administrațiilor maghiare, apartenența celor două sate (Chisindia și Văsoaia) privind arondarea teritorială se schimbă în decursul vremurilor, dar rămâne cert anul 1525 când Văsoaia este atestată documentar ca parte componentă a întinsului domeniu al cetății Șiria (121 de localități, târguri și sate)²⁹⁵.

Satele Chisindia și Văsoaia au făcut parte și din comitatul Zărand sau Arad, forme de organizare teritorial-administrativă maghiare și austro-ungare până în anul 1918, când Transilvania s-a unit cu Regatul României.

Prin comitatul introdus de regalitatea maghiară în sec. al XII-lea, ca instituție politico-administrativă, s-a căutat înlocuirea formelor tradiționale administrative românești, voievodatele și cnezatele, prin unități teritoriale administrative maghiare, dar de factură originară europeană.

În anul 1271, Ungaria era organizată în 10 comitate, printre cele zece numărându-se și comitatul Zărand din care făceau parte crângurile și cătunele Chisindiei. Cele zece comitate ale Ungariei erau: Borsod, Abaujvar, Zemplen, Ung, Szabolts, Zarand, Ku-Szolnok, Heves-Ujvar, Bereg și Ugotsa, având în fruntea lor câte un comite, pentru Zărand fiind nominalizat Ábrahám de Csolth²⁹⁶.

În limitele anilor, o încadrare aproximativă a cătunelor și satelor comunei Chisindia în administrațiile schimbătoare ale vremurilor se prezintă după cum urmează:

- a) 1271 -1552, administrație ungurească,
- b) 1552-1595 (1601), administrație turcească,
- c) 1601-1867, administrație habsburgică (ungurească),
- d) 1867-1918, administrație austro-ungară,
- e) 1918-1945, administrație românească regală,
- f) 1945-1989, administrație românească comunistă,
- g) 1989- prezent, administrație românească.

²⁹³ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1910 Transilvania*, Cluj-Napoca, 1999, p.605-607.

²⁹⁴ Márki S., op. cit., vol.1, p.269; Fejer Georgius, op. cit., vol. V/1, Buda, 1829, p.153-159.

²⁹⁵ David Prodan, *Domeniul cetății Șiria la 1525*, [în] *Anuarul Institutului de Istorie din Cluj*, tom.III, Cluj-Napoca, 1960., p. 81.

²⁹⁶ Fejer Georgius, op. cit., vol. V/1, p.153-159; Fábian Gabor, op. cit., p.259-263.

Până în anul 1918, comuna Chisindia a fost cuprinsă administrativ în Principatul Transilvaniei sau Țara Ungariei, fiind arondată unităților teritorial-administrative zonale ale Transilvaniei.

Principatul Transilvaniei, atestat ca ținut (regiune istorică) prin anul 1075, cuprindea comitatele Maramureș, Bihor, Solnocul de Mijloc, Crasna, Țara Chioarului, Arad, Zărand și Severin, ocupând o suprafață de 5700 km pătrați. La 2 noiembrie 1765, împărăteasa Maria Tereza ridică principatul Transilvaniei la rangul de mare principat²⁹⁷.

Principatul Transilvania, ca provincie istorică până la Unirea din anul 1918, a fost cuprins administrativ în următoarele regate sau imperii:

- a) sec. al XIII-lea -1541, Regatul feudal maghiar
- b) 1541-1688, Imperiul Otoman,
- c) 1688-1867, Imperiul Habsburgic,
- d) 1867-1918, Imperiul Austro-Ungar,
- e) 1918-1944, Regatul României²⁹⁸.

În timpul diverselor stăpâniri, comitatele Arad și Zărand, unități administrativ-teritoriale ale Principatului Transilvaniei, având arondate satele Chisindiei, au fost administrate de respectivele stăpâniri vremelnice.

În perioada sec. al XIII-lea -1541, când Transilvania era cuprinsă în Regatul feudal maghiar, în anul **1271**, este atestată localitatea Chisindia prin cătunul Ciolt, ca parte componentă a domeniului Kuzund. Deci administrativ, prima unitate (formă) teritorială cunoscută (pentru care avem înscrisuri) în care a fost încorporată Chisindia cu satele și cătunele ei a fost comitatul Zărand, în anul 1271, unde rămâne arondată până în 1552, când trece sub administrație turcească²⁹⁹.

În timpul stăpânirii turcești se înființează cele trei sangeacuri: sangeacul Arad cu 134 de sate, sangeacul Lipova cu 578 de sate și sangeacul Ineu cu 113 sate. Conform datelor furnizate de defterul (recensământul turcesc) din 1574, cătunele Chisindiei făceau parte din cazaua Almaș, sangeacul Ineu³⁰⁰.

În **anul 1626**, prin hotărârea Dietei de la Alba Iulia, o parte a comitatului Arad, rămasă în afara sferei de ocupație turcești este încorporată comitatului Zărand care își mărește suprafața, satele comunei Chisindia făcând parte de-a lungul anilor din comitatele Zărand și Arad, în funcție de zonele de întindere ale celor două comitate și de hotărârile puterilor administrative ale momentului³⁰¹.

În **anul 1732**, comitatul Arad și alte teritorii aparținând Partium-ului au fost desprinse de Principatul Transilvaniei și alipite Ungariei, primind statutul de domeniu erarial, din care o parte a fost atribuită ducelui de Modena.

Satele din districtul Ineu care au făcut parte din domeniul ducelui de Modena au fost următoarele: Aldjest, Almas, Also-Csili, Also-Krokna cu Sara, Arok, Berendia, Berza, Bodjest, Bohani, Boros-Jeno cu Mokra, Bunczesgy, Buttyin, Csiger, Dezna, Diets, Dombrovicza, Doncsen, Dulcs, Fenyés, Felso-Csily, Felso-Krokna, Govosdia, Grosch, Gurahoncz, Gurba, Illancz, Hodos, Hold, Jarkos, Jarkosto, Jozsas, Jozsashely, Ignesty, Kakaro, Kontrato, Kapolna, Velkanna, Kertes, Kis-India, Kujed, Kujersd, Laz, Lugozo, Lunka, Madrizesd, Mens, Minyad, Mezes, Monyasza, Monyoro, Mozesgy, Moszeszi, Nadalbesty, Nyagra, Ples, Plop, Prezesty, Revetis, Rosia, Szakacs, Szelezsán, Szaturo, Sebes, Szerp, Szereny, Silingyia, Sikola, Szlatina, Solymos, Szuszan, Vallemare, Zemerzel, Zimbros, Zoldes și pustele: Asuka, Apatelelek, Gap, Gyarak, Gecz, Monostor, Pipas, Pintlaka, Piskia, Rokszin, Tamasd, Tars și Telek.

²⁹⁷ Ionel Mecheș, *Târnova (monografie)*, f.l., f.a., p.7, 9.

²⁹⁸ Ibidem, p.10.

²⁹⁹ Fejer Georgius, op. cit., p. 153-159; Corneliu Pădureanu, op. cit., p.63.

³⁰⁰ Márki S., op. cit., vol.2, p.3-4; I. Totoiu, *Contribuții la problema stăpânirii turcești în Banat și Crișana*, [în] *Revista de istorie* nr.1/1960, p.13-23.

³⁰¹ C. Pădureanu, op. cit., p.63.

Cătunele satului Chisindia arondate comitatului Arad au fost încorporate domeniului de Modena³⁰².

În anul 1741, comitatul Zărandului este împărțit între Ungaria și Transilvania în două părți: partea de câmpie până în zona Gurahonț (districtele Zărand și Ineu) revine Ungariei iar partea de la Gurahonț până la satul Dupăpiatră (districtele Hălmagiu și Brad) revine Transilvaniei. Satele comunei Chisindia au fost arondate districtului Ineu³⁰³.

În anul 1790, Imperiul Habsburgic revine asupra hotărârilor anterioare, revocă reformele iozefine și reînființează comitatul Zărand ca apoi, în anul 1845, să-l alipească Regatului Ungariei³⁰⁴.

În 1876, Regatul Ungariei desființează, din nou, comitatul Zărand, împărțindu-l între comitatul Arad și comitatul Hunedoara, hotărâre istorică și administrativă prin care comitatul Zărand dispăre de pe scena istoriei pentru totdeauna. La desființarea comitatului Zărand, satele comunei Chisindia rămân arondate comitatului Arad³⁰⁵.

În anul 1745, încetează administrația ducelui de Modeana asupra domeniului. Comitatul Arad, format din 159 de așezări, se reorganizează cu plășile Zărand și Ineu. Începând din anul 1745, comitatul Arad avea 4 plăși: Vărădia de Mureș, Miniș, Ineu și Zărand apoi este reîmpărțit în plășile Vărădia de Mureș, Șiria, Zărand și Arad. Reforma administrativă din anul 1785 a împăratului Iosif II încorporează comitatul Arad la districtul Oradea ca, după moartea împăratului să se revină asupra organizării administrative a comitatului Arad, reorganizat în plășile Arad, Ineu, Buteni, Chișineu Criș, Radna și Pâncota. Satele comunei Chisindia au fost arondate plășii Buteni³⁰⁶.

În anul 1746, comitatul Zărand a fost format din cercurile Zărand, Ineu, Hălmagiu și Brad. Satele comunei Chisindia (Văsoaia și Chisindia) au fost arondate cercului Ineu³⁰⁷.

Începând din sec. al XVIII-lea, numirile unităților teritorial-administrative diferă de la o perioadă la alta, apărând noțiunile de district, cerc, pretură și circumscripție administrativă. În sec. al XIX-lea, comitatul Arad organizat în plăși sau cercuri administrative avea un număr variabil de plăși (cercuri), comuna Chisindia cu satele ei fiind arondată administrativ la plășile Ineu, Sebiș sau Buteni, după întinderea zonelor respective. În anul 1848, comitatul Arad a avut ca unități teritorial-administrative plășile Arad, Șiria, Ineu și Zărand. Satele Chisindia și Văsoaia făceau parte din plasa Ineu³⁰⁸.

În anul 1857, plășile comitatului Arad au fost: Arad, Chișineu Criș, Pâncota, Ineu, Buteni și Radna, care aveau arondat următorul număr de localități:

a) plasa Arad -21 de localități și 5 puste,	d) plasa Ineu -19 localități
b) plasa Chișineu Criș -19 localități	e) plasa Buteni -56 localități
c) plasa Pâncota -26 localități	f) plasa Radna -43 localități.

Satele Chisindia și Văsoaia erau arondate plășii Buteni, care a avut cele mai multe localități (56)³⁰⁹.

În anul 1869, în componența comitatului Arad erau cuprinse următoarele plăși cu numărul respectiv de localități:

a) plasa Arad- 18 localități,	f) plasa Pecica- 8 localități
b) plasa Ineu- 17 localități,	g) plasa Radna- 36 localități,
c) plasa Sebiș- 49 localități,	h) plasa Târnova- 17 localități,
d) plasa Aletea- 5 localități,	i) plasa Șiria- 12 localități,
e) plasa Chișineu Criș- 19 localități,	j) plasa Hălmagiu- 34 localități.

³⁰² Fábian G., op. cit., p.209-210; C. Pădureanu, op. cit., p.63.

³⁰³ Traian Mager, *Ținutul Hălmagiului. Monografie, Partea I. Cadrul istoric*, Arad, 1939, p.11; Vasile Faur, *Țara Zărandului. Conscripții. Cronică. Documente. Imagini*, Arad, 2014, p.45.

³⁰⁴ C. Pădureanu, op. cit., p.64.

³⁰⁵ Traian Mager, op. cit., p.13, 71; Vasile Ionaș, *Baia de Criș un vechi oraș minier*, Deva, 2010, p.161.

³⁰⁶ C. Pădureanu, op. cit., p.63-64, 66.

³⁰⁷ Kozma Pall, op. cit., p.6-8; Gh. Ciuhandu, op. cit., p.191-193.

³⁰⁸ C. Pădureanu, op. cit., p.64.

³⁰⁹ Ibidem, p.66.

Satele comunei Chisindia au fost arondate plășii Sebiș, care cuprindea următoarele așezări: 1. Almas, 2. Baltyele, 3. Berindia, 4. Bogyest, 5. Bohany, 6. Bonczesd, 7. Boros-Sebes, 8. Brusztureszk, 9. Bucsava-Solymos, 10. Buttyin, 11. Al-Csill, 12. Dezna, 13. Diecs, 14. Doncseny, 15. Dulcelele, 16. Fenyés, 17. Govozdia, 18. Gurahoncz, 19. Hold Mezes, 20. Honczisor, 21. Ignest, 22. Joszas, 23. Jozshely, 24. Kakaro, 25. Kertes, 26. Kiszindia, 27. Kocsuba, 28. Krokna, 29. Laaz, 30. Madrizest, 31. Minyad, 32. Monyasza, 33. Musztesd, 34. Nadalbest, 35. Nyagra, 36. Pajsan, 37. Prezest, 38. Ravna, 39. Revetis, 40. Rossia, 41. Szaturo, 42. Szekacs, 43. Szelezsan, 44. Szlatina, 45. Szuszany, 46. Valemare, 47. Vaszoja, 48. Zimbrow, 49. Zoldes³¹⁰.

În **anul 1872**, plășile comitatului Arad erau: Arad, Pecica, Radna, Săvârșin, Șiria, Agriș, Sebiș, Ineu, Buteni, Chișineu, Elek.

Plasa Buteni, din care făceau parte și satele Chisindiei, cuprindea următoarele 22 de sate: 1. Almaș, 2. Aldești, 3. Buteni, 4. Bodești, 5. Bonțești, 6. Buceava, 7. Bârsa, 8. Cîl, 9. Gurahonț, 10. Hodiș, 11. Honțisor, 12. Chisindia, 13. Căcărău, 14. Cuied, 15. Mustești, 16. Mădrigești, 17. Pajsan, 18. Saturău, 19. Secaci, 20. Văsoaia, 21. Voivodeni, 22. Zeldiș. În comitat trăiau 20813 suflete³¹¹.

În **anul 1876** plășile comitatului Arad erau: Arad, Pecica, Radna, Săvârșin, Șiria, Agriș, Sebiș, Ineu, Buteni, Hălmațiu, Chișineu Criș și Elek. Satele comunei Chisindia erau arondate plășii Buteni³¹².

În **1880**, Principatul Transilvaniei era împărțit în următoarele unități teritorial-administrative (comitate):

1. Also-Feher megye -comitatul Alba de Jos
2. Arad megye -comitatul Arad
3. Beszterese-Naszod megye -comitatul Bistrița Năsăud
4. Bihar megye -comitatul Bihor
5. Brasso megye -comitatul Brașov
6. Csanad megye -comitatul Cenad
7. Csik megye -comitatul Ciuc
8. Fogaras megye -comitatul Făgăraș
9. Haromszek megye -comitatul Trei Scaune
10. Hunyad megye -comitatul Hunedoara
11. Kis-Kukullo megye -comitatul Târnava Mică
12. Kolosz megye -comitatul Cluj
13. Krasso-Szoreny megye -comitatul Caraș-Severin
14. Maramors megye -comitatul Maramureș
15. Maros-Torda megye -comitatul Mureș-Turda
16. Naghy-Kukullo megye -comitatul Târnava Mare
17. Szatmar megye -comitatul Satu Mare
18. Szeben megye -comitatul Sibiu
19. Szilagy megye -comitatul Sălaj
20. Szolnok-Dobaka megye -comitatul Solnok-Dobâca
21. Temes megye -comitatul Timiș
22. Torda-Aranyos megye -comitatul Turda-Arieș
23. Torontal megye -comitatul Torontal
24. Udvarhely megye -comitatul Odorhei
25. Ugocsa megye -comitatul Ugocea.

Comitatul Arad avea în componența sa 10 plăși ca unități teritorial-administrative, cu un număr de sate după cum urmează:

³¹⁰ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1869. Transilvania, Cluj-Napoca, 2008*, p.331-333.

³¹¹ Ovidiu Someșan, *De la Bucin la Buteni*, Arad, 2005, p.365.

³¹² C. Pădureanu, op. cit., p.69.

Plasa Arad -17 sate
Plasa Ineu -17 sate
Plasa Pecica -8 sate
Plasa Sebiş -49 sate
Plasa Aletea -5 sate

Plasa Radna -36 sate
Plasa Hălmaşiu -33 sate
Plasa Şiria -12 sate
Plasa Chişineu Criş-20 sate
Plasa Târnova -17 sate.

Satele arundate plăşii Sebiş din comitatul Arad au fost următoarele: 1. Almaş, 2. Baltele, 3. Berindia, 4. Rădeşti, 5. Buhani, 6. Bonţeşti, 7. Sebiş, 8. Brusturescu, 9. Buceava-Şoimuş, 10. Buteni, 11. Cil, 12. Dezna, 13. Dieci, 14. Donceni, 15. Dulcele, 16. Feniş, 17. Livada, 18. Gurahonţ, 19. Pescari, 20. Honţisor, 21. Igneşti, 22. Iosaş, 23. Iosăşel, 24. Joia Mare, 25. Prunişor, 26. Chisindia, 27. Cociuba, 28. Crocna, 29. Laz, 30. Mădrigeşti, 31. Miniad, 32. Moneasa, 33. Musteşti, 34. Nădălbeşti, 35. Neagra, 36. Păiuşeni, 37. Prăjeşti, 38. Rănuşa, 39. Revetiş, 40. Roşia, 41. Brazi, 42. Secaş, 43. Sălăgeni, 44. Slatina de Criş, 45. Susani, 46. Valea Mare, 47. Văsoaia, 48. Zimbru, 49. Iacobini. Satele comunei Chisindia făceau parte din plasa Sebiş, cu cel mai mare număr de sate (49) dintre plăşile comitatului Arad³¹³.

În **anul 1890**, plăşile comitatului Arad şi numărul de sate încorporate au fost următoarele: Arad (15 sate), Ineu (17 sate), Sebiş (49 sate), Elek (5 sate), Chişineu Criş (20 sate), Hălmaşiu (33 sate), Pecica (8 sate), Radna (36 sate), Târnova (17 sate), Şiria (12 sate).

Satele comunei Chisindia erau arundate plăşii Sebiş care cuprindea următoarele sate: 1. Alcsill, 2. Almas, 3. Baltyele, 4. Berindia, 5. Bogyest, 6. Bohany, 7. Bonczesd, 8. Boros-Sebes, 9. Brusztureszc, 10. Buttyin, 11. Dezna, 12. Diecs, 13. Doncseny, 14. Dulcsele, 15. Fenyese, 16. Govosdia, 17. Gurahoncz, 18. Holdmezes, 19. Honczisor, 20. Ignest, 21. Jozsas, 22. Jozsashely, 23. Kakaro, 24. Kertes, 25. Kiszindia, 26. Kocsuba, 27. Krokna, 28. Laz, 29. Madrizest, 30. Minyad, 31. Monyasza, 32. Musztesd, 33. Nadalbest, 34. Nyagra, 35. Pajsan, 36. Prezest, 37. Ravna, 38. Revetis, 39. Rossia, 40. Solymos-Bucsava, 41. Szakacs, 42. Szaturo, 43. Szelezsany, 44. Szlatina, 45. Szuszany, 46. Valemare, 47. Vaszoja, 48. Zimbrow, 49. Zoldes³¹⁴.

În **anul 1900**, comitatul Arad era format din următoarele plăşi cu numărul de sate arundate: 1. Plasa Arad (15 sate), 2. Plasa Ineu (17 sate), 3. Plasa Sebiş (49 sate), 4. Plasa Aletea (5 sate), 5. Plasa Chişineu Criş (20 sate), 6. Plasa Hălmaşiu (34 sate), 7. Plasa Pecica (8 sate), 8. Plasa Radna (36 sate), 9. Plasa Târnova (17 sate), 10. Plasa Şiria (11 sate).

Satele comunei Chisindia (Chisindia, Păiuşeni, Văsoaia) au fost arundate la plasa Sebiş. Plasa Sebiş a cuprins următoarele sate: 1. Alcsil, 2. Almas, 3. Baltyele, 4. Berindia, 5. Bogyest, 6. Bohany, 7. Bonczesd, 8. Borossebes, 9. Brusztureszk, 10. Buttyin, 11. Dezna, 12. Diecs, 13. Doncseny, 14. Dulcsele, 15. Fenyese, 16. Govosdia, 17. Gurahoncz, 18. Holdmezes, 19. Honczisor, 20. Ignest, 21. Jozsas, 22. Jozsashely, 23. Kakaro, 24. Kertes, 25. Kiszindia, 26. Kocsuba, 27. Krokna, 28. Laz, 29. Madrizest, 30. Minyad, 31. Monyasza, 32. Musztesd, 33. Nadalbest, 34. Nyagra, 35. Pajsan, 36. Prezest, 37. Ravna, 38. Revetis, 39. Rossia, 40. Solymosbucsava, 41. Szakacs, 42. Szaturo, 43. Szelezsany, 44. Szlatina, 45. Szuszany, 46. Valemare, 47. Vaszoja, 48. Zimbrow, 49. Zoldes³¹⁵.

La începutul sec. al XX-lea (în **anul 1910**) comitatul Arad avea în structura administrativ-teritorială următoarele plăşi respectiv număr de sate: 1. Arad (15 sate), 2. Borosjenö (17 sate), 3. Borossebes (49 sate), 4. Elek (5 sate), 5. Kisjenö (21 sate), 6. Peska (8 sate), 7. Radna (36 sate), 8. Nagyhalmagy (33 sate), 9. Ternova (17 sate) şi 10. Vilagoş-Siria (11 sate).

Satele din plasa Boros-Sebes (Sebiş) au fost următoarele: 1. Alcsil, 2. Alsoszakacs, 3. Bajnokfalva, 4. Baltfalva, 5. Bonczafalva, 6. Borosberend, 7. Borosrosa, 8. Borossebes, 9. Borosztok-Brusturescu, 10. Bozod, 11. Dancsfalva, 12. Decse, 13. Dezna, 14. Deznalaz, 15.

³¹³ Traian Rotatriu, *Recensământul din 1880. Transilvania*, Cluj Napoca, 1997, p.364-366.

³¹⁴ Idem, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1890. Recensământul ţiganilor din 1893. Transilvania*, Cluj, 2009, p.365-367.

³¹⁵ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1900. Transilvania*, Cluj-Napoca, 1999, p.623, 625.

Edeslak, 16. Gosd, 17. Haromalmas, 18. Holdmezes, 19. Honczer, 20. Honczto, 21. Ignafalva, 22. Ioszas, 23. Ioszashely, 24. Kertes, 25. Keszend, 26. Kisfeketefalu-Neagra, 27. Kisona-Ranusa, 28. Koroknya, 29. Kokaro, 30. Korosbokony, 31. Korosfenyes, 32. Koroskosoba, 33. Madarasak. 34. Menyed, 35. Menyhaza, 36. Mikoszatatna-Slatina de Criș, 37. Mosztafalva, 38. Nadalmas, 39. Pajzs, 40. Parazs, 41. Raj-Brazii, 42. Rekes, 43. Solylosbucsa, 44. Susanyfalva, 45. Szelezseny, 46. Veszalja, 47. Zarandpatak, 48. Zombrad, 49. Zoldes.

Plasa Boros-Sebeș cuprinzând 49 de localități, încorporează și satele comunei Chisindia³¹⁶.

În perioada următoare Unirii până în anul 1925, comuna Chisindia a fost arondată comitatului Arad, unitate teritorial-administrativă a Regatului României.

În perioadele următoare actului Unirii, teritoriul României a fost supus unor organizari administrative după cum urmează:

- a) 1925-1942, teritoriul organizat în 71 de județe,
- b) 1942-1950, teritoriul organizat în 58 de județe.

Începând de la următoarea reorganizare (după anul 1950), a fost impusă o organizare administrativă de tip sovietic, trecându-se de la județe la regiuni, scăzând numărul de unități teritorial-administrative:

- c) 1950-1952, teritoriul organizat în 28 de regiuni,
- d) 1952-1956, teritoriul organizat în 18 regiuni,
- e) 1956-1960, teritoriul organizat în 16 regiuni,
- f) 1960-1968, teritoriul organizat în 16 regiuni.

În anul 1968, Nicolae Ceaușescu, vrând să-și arate o anumită independență față de sovietici în unele domenii printre care și cel administrativ, restructurează România de la unitățile teritorial-administrative mari (regiuni) la unități administrative mai mici, județele.

- g) 1968-1981, teritoriul organizat în 39 de județe,
- h) 1981-2016, teritoriul organizat în 42 de județe.

1.6.2. Arondarea satelor comunei după Marea Unire

După preluarea administrației Transilvaniei (și deci și a comitatului Arad) de către Regatul României, prin Consiliile Naționale Române Comitatense și Consiliul Dirigent, până în 1919, când iau ființă prefecturile, pe teritoriul comitatului Arad se mai aplicau încă legile maghiare din 1886 privind organizarea administrației și conducerea vieții economice și administrative.

Anul 1920

După 1919, ca organizare teritorială, locul comitatului va fi luat de județ. Începând din 1920, Transilvania, Banatul, Maramureșul și Crișana sunt organizate teritorial în 22 de județe cu subdiviziunile de plăși și comune rurale după cum urmează:

1. Jud. Alba de Jos –cu 8 plăși și 174 comune rurale
2. Jud. Arad -9 plăși și 216 comune rurale
3. Jud. Bihor -13 plăși și 431 comune rurale
4. Jud. Bistrița-Năsăud -4 plăși și 97 comune rurale
5. Jud. Brașov -3 plăși și 23 comune rurale
6. Jud. Caraș-Severin -14 plăși și 357 comune rurale
7. Jud. Ciuc -5 plăși și 63 comune rurale
8. Jud. Cojocna -10 plăși și 238 comune rurale
9. Jud. Făgăraș -4 plăși și 85 comune rurale
10. Jud. Hunedoara -10 plăși și 425 comune rurale
11. Jud. Maramureș -4 plăși și 56 comune rurale

³¹⁶ Idem, *Recensământul din 1910. Transilvania*, Cluj, 1999, p.605-606.

12. Jud. Mureș-Turda -6 plăși și 204 comune rurale
13. Jud. Odorhei -4 plăși și 35 comune rurale
14. Jud. Sălaj -6 plăși și 239 comune rurale
15. Jud. Sătmar -8 plăși și 221 comune rurale
16. Jud. Sibiu -6 plăși și 86 comue rurale
17. Jud. Solnoc-Dobâca -8 plăși și 312 comune rurale
18. Jud. Târnava Mare -5 plăși și 123 comune rurale
19. Jud. Târnava Mică -4 plăși și 116 comune rurale
20. Jud. Timiș-Torontal -11 plăși și 241 comune rurale
21. Jud. Trei Scaune -4 plăși și 101 comune rurale
22. Jud. Turda-Arieș -6 plăși și 139 comune rurale.

Este prima organizare administrativă a Transilvaniei, fost teritoriu românesc sub administrație ungară, devenit liber prin Unirea cu Regatul României.

Cele 9 plăși ale județului Arad cu respectivele comune rurale au fost:

1. Arad -17 comune rurale	6. Radna -36 comune rurale
2. Chișineu -25 comune rurale	7. Sebiș -49 de comune rurale
3. Hălmațiu -33 comune rurale	8. Șiria -11 comune rurale
4. Ineu -17 comune rurale	9. Târnova-17comunerurale
5. Pecica -11 comune rurale	

Comunele rurale ale plășii Sebiș din jud. Arad, grupate în 9 secretariate cercuale și un secretariat comunal au fost după cum urmează:

1 secretariat comunal: Buteni 9 secretariate cercuale : 1. *Almaș*, Bodești, Cil, Joia Mare, Mustești, 2. *Chisindia*, Păiușeni, Văsoaia, 3. *Crocna*, Feniș, Holt, Iosaș, 4. *Dezna*, Buhani, Laz, Moneasa, Neagra, Rănușa, Slatina, 5. *Dieci*, Revetiș, Roșia, 6. *Gurahonț*, Bonțești, Honțișor, Mădrigești, Satu Rău, Secaș, Șoimuș-Buceava, Zeldiș, 7. *Iosășel*, Baltele, Brusturești, Dulcele, Valea Mare, Zimbru, 8. *Prăjești*, Donceni, Ignești, Miniad, Nădălbești, Sălăgeni, Susani. 9. *Sebiș*, Berindia, Chertiș, Cociuba, Govojdia.

Satele Chisindia, Păiușeni și Văsoaia erau arondate plășii Sebiș iar cu problemele notariale secretariatului cercual Chisindia³¹⁷.

Anul 1925

Conform Decretului Regal No. 2465/925, noua împărțire administrativă a Ardealului și Banatului a cuprins următoarele județe, plăși, comune urbane și comune rurale:

Nr. crt.	Județul	Plăși	Comune urbane	Comune rurale
1	Arad	10	2	194
2	Alba	7	4	139
3	Bihor	14	3	416
4	Brașov	4	1	48
5	Ciuc	4	2	54
6	Cluj	12	2	223
7	Făgăraș	4	1	75
8	Hunedoara	13	6	416
9	Maramureș	4	1	56
10	Mureș	11	2	237
11	Năsăud	6	2	106
12	Odorhei	6	1	140

³¹⁷ C. Martinovici, N. Istrati, *Dicționarul Transilvaniei Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, 1921, p.7-52.

13	Sălaj	10	3	267
14	Satu Mare	9	2	207
15	Sibiu	6	2	87
16	Someș	8	3	266
17	Târnava Mare	6	2	117
18	Târnava Mică	6	3	135
19	Trei Scaune	5	2	97
20	Turda	6	1	128

Județul Arad avea arondate ca unități teritorial-administrative următoarele plăși, respectiv sate:

Comuna urbană de reședință: Arad;

plăși 10; comune urbane 2; comune rurale 194.

Plasa Arad: 1. Aradul Nou -reședința plășii, 2. Andrei Șaguna, 3. Cheresteș, 4. Curtici, 5. Engelsbrunn, 6. Glogovăț, 7. Guttenbrunn, 8. Livada, 9. Mândruloc, 10. Micalaca, 11. Murășel, 12. Sâmbăteni, 13. Sân-Nicolaul-Mic, 14. Șag, 15. Schondorf, 16. Sfântul-Paul, 17. Traunau, 18. Wiesenheid, 19. Zăbrani, 20. Zadarlac.

Plasa Chișineu: 1. Adea, 2. Chereluș, 3. Chișineu Criș -reședința plășii, 4. Cintei, 5. Grăniceri, 6. Iermata Neagră, 7. Luntreni, 8. Mișca, 9. Nădab, 10. Pădureni, 11. Pilul, 12. Șepreuş, 13. Șiclău, 14. Sinteza Mare, 15. Satu Nou, 16. Socodor, 17. Talpoș, 18. Țipari, 19. Vânători, 20. Vârșand, 21. Zerind.

Plasa Hălmagiu: 1. Aciuța, 2. Avram Iancu, 3. Bănești, 4. Bodești-Mărmești, 5. Bonțești, 6. Brusturesc, 7. Dumbrava, 8. Gurahonț, 9. Gura Văii, 10. Hălmăgel, 11. Hălmagiu -reședința plășii, 12. Iacobini, 13. Iosășel, 14. Leasa, 15. Lazuri, 16. Luncoșoara, 17. Mădrigești, 18. Măgulicea, 19. Ochiuri, 20. Pleșcuța, 21. Poiana, 22. Poenari, 23. Secaș, 24. Țărmure, 25. Tisa, 26. Talagiu, 27. Vârfurile, 28. Valea Mare, 29. Zimbru.

Plasa Ineu: 1. Apateu, 2. Bârsa, 3. Berechiu, 4. Caragheorghevici, 5. Cermei, 6. Gurba, 7. Ineu -reședința plășii, 8. Iermata, 9. Mânerău, 10. Mocrea, 11. Moroda, 12. Regele Carol, 13. Șicula, 14. Șomoșcheș, 15. Voivodeni-Aldești.

Plasa Pecica: 1. Dorobanț, 2. Hodoș-Bodrog, 3. Iratoș, 4. Pecica, 5. Nădlac -comună urbană, 6. Peregul Mare, 7. Peregul Mic, 8. Rovine -reședința plășii, 9. Semlac, 10. Șeitin, 11. Turnu, 12. Variaș.

Plasa Radna: 1. Bârzava, 2. Bătuța, 3. Baia, 4. Conop, 5. Căpruța, 6. Cuiăș, 7. Corbești, 8. Cladova, 9. Dumbrăvița, 10. Gros, 11. Halaliș, 12. Ilteu, 13. Julița, 14. Lupești, 15. Miniș, 16. Milova, 17. Mocioni, 18. Obârșia, 19. Odhos, 20. Păuliș, 21. Petriș, 22. Pârnești, 23. Radna -reședința plășii, 24. Slatina de Mureș, 25. Săliște, 26. Săvârșin, 27. Șoimoș, 28. Stejar, 29. Toc, 30. Vărădia de Mureș.

Plasa Sebiș: 1. Almaș, 2. Berindia, 3. Buteni, 4. Buhani, 5. Cil, 6. Chisindia, 7. Crocna, 8. Dezna, 9. Dieci, 10. Donceni, 11. Paulian, 12. Ignești, 13. Joia Mare, 14. Laz, 15. Moneasa, 16. Movila, 17. Mustești, 18. Nădălbești, 19. Neagra, 20. Păiușani, 21. Pescari, 22. Prunișor, 23. Prăjești, 24. Rănușa, 25. Rădești, 26. Revetiș, 27. Roșia, 28. Sălăgeni, 29. Sebiș -reședința plășii, 30. Slatina de Criș, 31. Văsoaia.

Plasa Sfânta Ana: 1. Caporal Alexa, 2. Comlăuș, 3. Macea, 4. Olari, 5. Sân Martin, 6. Sfânta Ana -reședința plășii, 7. Sinteza Mică, 8. Șimandu de Jos, 9. Șimandu de Sus, 10. Zărând, 11. Zimandu Nou, 12. Zimand-Cuz.

Plasa Șiria: 1. Agriș, 2. Cetatea, 3. Cuvin, 4. Ghioroc, 5. Măderat, 6. Panatul Nou, 7. Pâncota, 8. Podgoria, 9. Seleuș, 10. Șiria -reședința plășii.

Plasa Spineni: 1. Arăneag, 2. Chier, 3. Drauț, 4. Dud, 5. Hodiș, 6. Iercoșeni, 7. Luguzău, 8. Minișel, 9. Minișu de Sus, 10. Nadăș, 11. Spineni (Târnova de astăzi) -reședința plășii, 12. Șilindia, 13. Tauț³¹⁸.

Anul 1930

În 1930, provinciile istorice ale României erau următoarele: Oltenia, Muntenia, Dobrogea, Moldova, Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. Aceste provincii istorice cuprindeau următoarele județe:

1. Provincia Oltenia -județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Românăți, Vâlcea
2. Provincia Muntenia -județele Vlașca-Argeș, Brăila, Buzău, Dâmbovița, Ialomița, Ilfov, Muscel, Olt, Prahova, Râmnicu Sărat
3. Provincia Dobrogea -județele Caliacra, Constanța, Durostor, Tulcea
4. Provincia Moldova -județele Bacău, Baia, Botoșani, Covurlui, Dorohoi, Fălciu, Iași, Neamț, Putna, Roman, Tecuci, Tutova, Vaslui
5. Provincia Basarabia -județele Bălți, Cahul, Cetatea Albă, Hotin, Ismail, Lăpușna, Orhei, Soroca, Thighina
6. Provincia Bucovina -județele Câmpulung, Cernăuți, Rădăuți, Storojineț, Suceava
7. Provincia Transilvania -județele Alba, Brașov, Ciuc, Cluj, Făgăraș, Hunedoara, Mureș, Năsăud, Odorhei, Sălaj, Sibiu, Someș, Târnava Mare, Târnava Mică, Trei Scaune, Turda
8. Provincia Banat -județele Caraș, Severin, Timiș-Torontal
9. Provincia Crișana- Maramureș -județele Arad, Bihor, Maramureș, Satu Mare.

În 1930, județul Arad din provincia Crișana-Maramureș cuprindea următoarele plăși cu numărul respectiv de sate:

1. Plasa Aradul Nou -22 sate	6. Plasa Radna -36 sate
2. Plasa Chișineu Criș -19 sate	7. Plasa Sfânta Ana (Sântana) -12 sate
3. Plasa Hălmagiu -45 sate	8. Plasa Sebiș -38 sate
4. Plasa Ineu -28 sate	9. Plasa Șiria- 13 sate.
5. Plasa Pecica -12 sate	

Plasa Sebiș avea în structura teritorial-administrativă următoarele sate: 1.Almaș, 2.Berindia, 3.Buhani, 4.Buteni, 5.Chisindia, 6.Cil, 7.Cociuba, 8.Crocna, 9.Cuied, 10.Dezna, 11.Dieci, 12.Donceni, 13.Feniș, 14.Hodiș, 15.Iercoșeni, 16.Ignești, 17.Iosaș, 18.Joia Mare, 19.Laz, 20.Miniad, 21.Moneasa, 22.Mustești, 23.Nădălbesti, 24.Neagra, 25.Paulean, 26.Păiușeni, 27.Pescari, 28.Prăjești, 29.Prunișor, 30.Rădești, 31.Rănușa, 32.Revetiș, 33.Roșia, 34.Sălăgeni, 35.Slatina de Criș, 36.Susani, 37.Sebiș, 38.Văsoaia.

Satele comunei Chisindia erau arondate administrativ la plasa Sebiș³¹⁹.

Anul 1942

În 1942, numărul de județe este redus de la 71 la 58, satele comunei Chisindia fiind arondate județului Arad și plășii Sebiș.

De la Unirea din 1918 până la 1952 când România ajunge în sfera de influență sovietică, România era împărțită în județe, sistemul administrativ tradițional la români iar din 1952, sub influența și modelele sovietice trece la sistemul teritorial alcătuit din regiuni. Modelul impus în 1952 cu 28 de regiuni avea să reziste până în anul 1968 (când numărul inițial de 28 de regiuni avea să scadă la 16 regiuni) și când Ceaușescu, încercând să arate celor din Pactul de la Varșovia că el are o „oarecare independență”, România este reîmpărțită teritorial în 39 de județe apoi, în 1981, în 40 de județe care se mențin până în zilele noastre.

În anul 1942, județul Arad a avut în componența sa 13 plăși administrativ-teritoriale, după cum urmează:

1. Plasa Aradu Nou -13 localități	7. Plasa Pecica -10 localități
2. Plasa Chișineu Criș -18 localități	8. Plasa Radna -12 localități

³¹⁸ Nicolae Istrate, *Indicatorul comunelor din Ardeal și Banat*, Cluj, 1925, p.25-54.

³¹⁹ *Recensământul populației din 1930*, p.6-9, 268-271, 530-533.

3. Plasa Curtici -8 localități	9. Plasa Săvârșin -27 localități
4. Plasa Gurahonț -24 localități	10. Plasa Sfânta Ana -11 localități
5. Plasa Hălmagiu -33 localități	11. Plasa Sebiș -27 localități
6. Plasa Ineu -17 localități	12. Plasa Șiria -10 localități
	13. Plasa Târnova -14 localități.

Satele arundate plășii Sebiș au fost următoarele:

- 1.Aldești, 2.Bârsa, 3.Berindia, 4.Buhani, 5.Buteni, 6.Chisindia, 7.Cuied, 8.Dezna, 9.Donceni, 10.Hodiș, 11.Ignești, 12.Laz, 13.Miniad, 14.Moneasa, 15.Nădălbești, 16.Neagra, 17.Paulian, 18.Păiușeni, 19.Prăjești, 20.Prunișor, 21.Rănușa, 22.Sebiș, 23.Sălăgeni, 24.Slatina de Criș, 25.Susani, 26.Văsoaia, 27.Voivodeni³²⁰.

Anul 1952

În perioada 1950-1952, când România adopta sistemul sovietic de împărțire administrativ-teritorială erau 28 de regiuni cu 177 raioane, 148 orașe și 4052 comune. Regiunea Arad avea 5 raioane: Arad, Criș, Ineu, Gurahonț și Lipova.

Modul de împărțire fiind considerat necorespunzător problemelor administrative și sociale, din 1952 se reduce numărul de regiuni de la 28 la 18, acestea fiind următoarele: Arad, Bacău, Baia Mare, Bârlad, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Hunedoara (reședința Deva), Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Stalin (reședința orașul Stalin-Brașov), Suceava, Timișoara, Regiunea Autonomă-Maghiară (reședința Târgu-Mureș).

Regiunea Arad avea în teritoriu un oraș (Arad) și 6 raioane cu numărul respectiv de localități după cum urmează:

1. Raionul Arad -55 localități	4. Raionul Ineu -58 localități
2. Raionul Criș -33 localități	5. Raionul Lipova -74 localități
3. Raionul Gurahonț -86 localități	6. Raionul Sânicolaul Mare -3 localități

În regiunea Arad numărul total al localităților a fost 342.

Satele comunei Chisindia erau arundate raionului Gurahonț³²¹.

Anul 1956

În anul 1956, raionul Arad din regiunea Arad trece la regiunea Timișoara, regiunea Arad și Bârlad fiind desființate.

Din cele 18 regiuni rămân 16, după cum urmează: 1.Bacău, 2.Baia Mare, 3.București, 4.Cluj, 5.Constanța, 6.Craiova, 7.Galați, 8.Hunedoara, 9.Regionea Autonomă-Maghiară, 10.Iași, 11.Oradea, 12.Pitești, 13.Ploiești, 14.Stalin, 15.Suceava, 16.Timișoara, orașul București.

Comuna Chisindia cu cele trei sate (Chisindia, Păiușeni și Văsoaia) au fost arundate regiunii Timișoara și raionului Gurahonț care cuprindea 84 de sate.

Satele care au fost cuprinse în raionul Gurahonț au fost următoarele: 1.Aciuța, 2.Aldești, 3.Almaș, 4.Avram Iancu, 5.Bănești, 6.Berindia, 7.Bârsa, 8.Bodești, 9.Bonțești, 10.Brusturi, 11.Buceava-Șoimuș, 12.Budești, 13.Buhani, 14.Buteni, 15.Cărand, 16.Chisindia, 17.Cil, 18.Cociuba, 19.Criștești, 20.Crocna, 21.Cuied, 22.Dezna, 23.Dieci, 24.Donceni, 25.Dulcele, 26.Dumbrava, 27.Feniș, 28.Groși, 29.Gurahonț, 30.Gura-Văii, 31.Hălmagiu, 32.Hălmăgel, 33.Hodiș, 34.Honțișor, 35.Iacobini, 36.Ignești, 37.Ionești, 38.Iosaș, 39.Iosașel, 40.Joia Mare, 41.Laz, 42.Lazuri, 43.Leasa, 44.Leștioara, 45.Luncșoara, 46.Mădrigești, 47.Măgulicea, 48.Mermești, 49.Miniad, 50.Mustești, 51.Nădălbesti, 52.Neagra, 53.Paulean, 54.Păiușeni, 55.Pescari, 56.Pleșcuța, 57.Poenari, 58.Poiana, 59.Prăjești, 60.Prunișor, 61.Rădești, 62.Răpsig, 63.Revetiș, 64.Rostoci, 65.Roșia, 66.Saturău, 67.Sebiș, 68.Secaș, 69.Selejani, 70.Sâc, 71.Sârbi, 72.Slatina de Criș, 73.Susani, 74.Tălagiu, 75.Tisa, 76.Târnăvița, 77.Țărmure, 78.Țohești, 79.Valea-Mare, 80.Văsoaia, 81.Vidra, 82.Vârfurile, 83.Voivodeni, 84.Zimbru³²².

³²⁰ Traian Rotariu, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, *Recensământul din 1941. Transilvania*, Cluj, 2002, p.126-128.

³²¹ *Împărțirea administrativă a R.P.R.*, 1952, p.13-16.

³²² Direcția Centrală de Statistică, *Recensământul populației din 21 februarie 1956. Structura demografică a populației*, p.94.

Anul 1960

În anul 1960, cele 16 regiuni care își trăiseră viața în perioada 1956-1960 trec, din nou, prin botezul administrației comuniste, unele primind alte nume, mai apropiate oarecum de realitățile românești și de tradiția numelor istorice.

Ca urmare, în 1960, noile unități teritorial-administrative au primit următoarele nume:

Nr. crt.	Numele regiunii până în anul 1960	Numele regiunii în perioada 1960-1968
1	Bacău	Bacău
2	Baia Mare	Maramureș
3	București	București
4	Cluj	Cluj
5	Constanța	Dobrogea
6	Craiova	Oltenia
7	Galați	Galați
8	Hunedoara	Hunedoara
9	Iași	Iași
10	Oradea	Crișana
11	Pitești	Argeș
12	Ploiești	Prahova
13	Stalin	Brașov
14	Suceava	Suceava
15	Timișoara	Banat
16	Regiunea Autonomă-Maghiară	Regiunea Autonomă-Maghiară

Regiunea Oradea, rebotezată Crișana, a fost împărțită în raioanele: Aleșd, Beiuș, Criș, Ineu, Gurahonț, Marghita, Șimleu, Salonta și Oradea.

Raioanele Lunca Vașcăului și Secuieni ale fostei regiuni Oradea au fost desființate în anul 1960, odată cu restructurarea numărului de raioane și rebotezarea regiunilor.

În perioada de organizare a țării în 16 regiuni, satele comunei Chisindia au fost arondate raionului Gurahonț (cu un număr de 23 de comune) din regiunea Oradea, numită apoi Crișana. Raioanele regiunii Crișana au fost: Aleșd, Beiuș, Criș, Ineu, Gurahonț, Marghita și Șimleu.

În perioada 1960-1968, România avea un oraș cu regim asemănător regiunilor, orașul Constanța și un oraș cu un statut de oraș republican, orașul București. Orașul Oradea a avut organizare administrativă și statut de oraș regional ca și toate celelalte reședințe de regiuni³²³.

Anul 1966

La un an după ce a ajuns la conducerea țării, președintele Nicolae Ceaușescu a vrut să schimbe pe lângă multe alte „rusisme” (modele sovietice) moștenite de la Gheorghe Gheorghiu-Dej și împărțirea teritorial-administrativă, ordonând o nouă împărțire teritorială, revenindu-se la vechiul sistem de împărțire în județe.

În anul 1966, Republica Socialistă România a fost împărțită teritorial-administrativ în 39 de județe și municipiul București, după cum urmează:

1.Alba, 2.Arad, 3.Argeș, 4.Bacău, 5.Bihor, 6.Bistrița-Năsăud, 7.Botoșani, 8.Brașov, 9.Brăila, 10.Buzău, 11.Caraș-Severin, 12.Cluj, 13.Constanța, 14.Covasna, 15.Dâmbovița, 16.Dolj, 17.Galați, 18.Gorj, 19.Harghita, 20.Hunedoara, 21.Ialomița, 22.Iași, 23.Ilfov, 24.Maramureș, 25.Mehedinți, 26.Mureș, 27.Neamț, 28.Olt, 29.Prahova, 30.Satu Mare, 31.Sălaj, 32.Sibiu, 33.Suceava, 34.Teleorman, 35.Timiș, 36.Tulcea, 37.Vaslui, 38.Vâlcea, 39.Vrancea, Municipiul București.

România a fost împărțită în 2.706 comune, 13.189 sate și 189 de orașe.

Județul Arad a fost împărțit teritorial-administrativ în 63 de comune, 273 de sate și 8 orașe.

Satele comunei Chisindia au fost arondate județului Arad³²⁴.

³²³ Împărțirea administrativă a R..P.R., 1965, p.113.

Anul 1977

În anul 1977³²⁵, Republica Socialistă România era împărțită în 39 de județe și municipiul București, păstrându-și împărțirea administrativă din anul 1966.

Județul Arad avea un municipiu (Arad) cu patru comune urbane: Fântânele, Livada, Șoforonea, Vladimirescu și următoarele orașe: Arad, Chișineu Criș, Curtici, Ineu, Lipova, Nădlac, Pâncota și Sebiș.

Comunele județului Arad cu numărul total de gospodării și persoane au fost următoarele:

Nr. crt.	Comuna	Total gospodării	Total persoane
1	Almaș	971	3535
2	Apateu	1439	4854
3	Archiș	613	2271
4	Bata	682	1886
5	Beliu	1287	4427
6	Birchiș	823	2891
7	Bârsa	813	2492
8	Bârzava	1260	4094
9	Bocsig	1447	4595
10	Brazi	555	1815
11	Buteni	1411	4299
12	Cărand	532	1696
13	Cermei	1322	3917
14	Chisindia	750	2401
15	Conop	953	3070
16	Covăsânt	910	2903
17	Craiva	1557	5181
18	Dezna	638	2076
19	Dieci	809	2591
20	Dorgoș	601	2015
21	Felnac	1745	5546
22	Ghioroc	1580	4697
23	Grăniceri	1199	3359
24	Gurahonț	1702	5514
25	Hălmațiu	1291	4783
26	Hălmăgel	679	2648
27	Hășmaș	608	2130
28	Ignești	297	1029
29	Iratoș	950	2866
30	Macea	2463	7357
31	Mâsca	1720	4689
32	Moneasa	345	1226
33	Olari	927	2482
34	Păuliș	1517	4848
35	Pecica	5080	13852

³²⁴ Direcția Centrală de Statistică, *Recensământul populației și locuințelor din 15 martie 1966*, vol.1, *Rezultate generale*, partea I, *Populație*, 1969, p.153.

³²⁵ Idem, *Recensământul populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977*, vol.3, *Clădiri, locuințe, gospodării*, 1981, p.600-602.

36	Peregu Mare	909	2608
37	Petriș	796	2449
38	Pilu	901	2542
39	Pleșcuța	718	2526
40	Săvârșin	1390	4445
41	Secusigiu	2213	6343
42	Seleuș	1136	3911
43	Semlac	1579	4466
44	Sintea Mare	1595	4484
45	Sântana	4407	14906
46	Socodor	1022	3011
47	Șagu	1929	5165
48	Șeitin	1219	3037
49	Șepreuș	998	3396
50	Șicula	1871	6129
51	Șilindia	638	1575
52	Șimand	1508	4668
53	Șiria	2934	8981
54	Șiștarovăț	319	887
55	Tauț	1348	3912
56	Târnova	1692	8003
57	Vărădia de Mureș	873	2825
58	Vinga	2593	7523
59	Vârfurile	1177	4556
60	Zăbrani	1752	5194
61	Zărând	1087	3609
62	Zerind	883	2299
63	Zimandul Nou	1538	4942

Numărul total de gospodării și numărul total de persoane în orașele județului Arad au fost:

Nr. crt.	Orașul	Total gospodării	Total persoane
1	Arad	59374	163661
2	Fântânele*	2145	6501
3	Livada*	942	3093
4	Șofronea*	883	2770
5	Vladimirescu*	3597	11054
6	Chișineu Criș	2912	8690
7	Curtici	3701	11066
8	Ineu	3669	10271
9	Lipova	3981	11720
10	Nădlac	3218	8390
11	Pâncota	2482	7327
12	Sebiș	1945	6325

Notă: comunele suburbane notate cu * aparțin administrativ de municipiul Arad.

Anul 1989

După anul 1989, în județul Arad au mai devenit orașe localitățile Sântana și Pecica.

Din anul 2011, în județul Arad sunt următoarele zece orașe: 1. Arad, 2. Curtici, 3. Pâncota, 4. Nădlac, 5. Pecica, 6. Sântana, 7. Sebiș, 8. Lipova, 9. Chișineu Criș și 10. Ineu. Din cele zece orașe, Aradul are statut de municipiu.

În perioada 1989-2015, nu s-au mai făcut modificări teritorial-administrative în România. Județul Arad își păstrează împărțirea administrativ-teritorială din anul 1977.

Satele comunei Chisindia sunt arondate județului Arad.

1.7. Birăi și Primari. Notari și SecretariBirăii și primarii satului Chisindia³²⁶

Nr. crt.	Numele și prenumele	Perioada (ani)
1	Drigenilla Balas, judex	1715
2	Karnacz Gyorgye, judex	1766
3	Ardelyan Kirila, subjudex	1766
4	Kernacz Petru, judex	1775
5	Luka Iorga, judex	1776
6	Mercse Andreyka, judex	1778
7	Tamas Igna, judex	1783
8	Mercse Andreyka, judex	1785
9	Crișan Petru, birău	1848-1849
10	Faur Andreika, birău	1853
11	Crișan Gheorghe, birău	1858
12	Hălmăgean Florea, jude	1888-1890
13	Popa George, jude	1904-1908
14	Bradean Petru, primar	1921-1928
15	Stan Ioan, primar	1928-1930
16	Oprea Alexandru, zis Contușeriu	1931-1932
17	Tamas Teodor, zis Tamașu	1932-1934
18	Oprea Zaharia, zis Tatoi	1935-1948 cu întreruperi
19	Fericean Vasile, zis But	1936
20	Suba Avram, zis Himu	1938-1939
21	Mihuț Teodor, zis Pipa	1939-1940
22	Cornea Aurel, zis Luța	1940-1941
23	Ruja Gheorghe, zis Tit	1941-1943
24	Cornea Gheorghe	1943-1944
25	Ardelean Gheorghe, zis Tofil	3.02. 1949 -2.07. 1949
26	Stan Gheorghe	24.07.1949-3. 11. 1949
27	Vlad Aurel, președinte Sfat Popular	1953
28	Zakay Iosif, președinte Sfat Popular	1954-1955
29	Popa Teodor, președinte Sfat Popuar	1955-1961
30	Babuța Ioan, președinte Sfat Popuar	1961-1964

³²⁶ Arhiva Primăriei Chisindia.

31	Faur Gheorghe, zis Forgău	1964-1968
32	Rusu Vasile	1968-1979
33	Mihuț (Roman) Floare	1979-1989
34	Golomici Cornel	mai 1989-dec. 1989
35	Stan Ioan, primar	1989-2008
36	Pașca Ionel, primar	2008-2020

Notarii și secretarii comunei Chisindia³²⁷

Nr. crt.	Numele și prenumele	Perioada (ani)
1	Fogarasy Ioszepe, notar	1785
2	Platsintar Karoli, loçtiitor notar	1844
3	Platsintar Karoli, notar	1853-1858
4	Șerb Nicolae, notar	1876-1878
5	Zarandi Iuliu, notar	1888-1894
6	Baumgartner Janos, notar	1898-1900
7	Zarandi Emilia, notar	1896-1904
8	Markovits Ioszepe, notar	1904-1910
9	Velits Ioszepe, notar	1908-1909
10	Kiss Karoly, notar	1909-1910
11	Burian Ioszepe, notar	1913-1914
12	Kolopary Deszo, notar	1914
13	Kurko Ignacz	1914-1916
14	Kovacs Ambrozye, notar	1915
15	Fulop Janos, notar	1915-1918
16	Peia Nicolae, noatar	1918-1922
17	Sever Matias, notar	1922-1924
18	Plogar (Plugar) Ludovik, notar	1925-1926
19	Moldovan Teodor, notar	1927-1931
20	Iescău Ioan, notar	1934-1935
21	Nicolici Iancu, notar	1936-1937
22	Orădan Florea, notar	1937-1938
23	Peri Nicolae, notar	1938-1941
24	Sirca Alexandru, notar	1942-1943
25	Braițiu Ioan, notar	1943-1949
26	Stan Gheorghe, secretar	1947-1952
27	Pop Eugen, secretar	1953-1954
28	Varga Petru, secretar	1954-1956
29	Stoica Gheorghe, secretar	1956-1957
30	Faur Ilie, secretar	1957-1958
31	Crișan Teodor, secretar	1957-1965, cu întreruperi
32	Bezerghianu Ioan, secretar	1959-1962
33	Ivanovits Emerich, secretar	1965-1975
34	Mihuț Ioan, secretar	1975-1976
35	Bârnețiu Doina, secretar	1976-1989
36	Lușca Ioan, secretar	1989-2016
37	Dragoș (n.Sabău) Otilia	2016-

³²⁷ Idem.

1.8. Consilii comunale după anul 1989**Perioada mandatului: 1992-1996**

Primar- Stan Ioan- P. D. A. R. Surdu

Viceprimar- Andraș Ionel (Păiușeni)- P. D. A. R. –Surdu

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Ocupația	Apartenența politică
1	Tulea Mitru	Tulea	ing. agronom	P.D.A.R. Surdu
2	Mureșan Florea	Coampa	pădurar	P.D.A.R. Surdu
3	Pașca Ionel	Brigadieru	brigadier silvic	P.D.A.R. Surdu
4	Vasilie Nistor		preot	P.D.A.R. Surdu
5	Andraș Nicolae	Coampa	șofer	P.D.A.R. Surdu
6	Pintiuța Ioan	Pintiuța	polițist (pensionar)	P.N.Ț.C.D.
7	Suba Nicolae	Oagea	țaran	P.N.Ț.C.D.
8	Sârca Dumitru	Mihuț	ing. constructor	P.D.A.R. Surdu
9	Ristea Ioan -Văsoaia	Piciu	țaran	P.D.A.R. Surdu
10	Bradean Petru-junior	Bradeanu	tractorist	P.D.A.R. Surdu
11	Mercea Teodor-Ciolt	Baronu	țaran	P.D.A.R. Surdu

Perioada mandatului: 1996-2000

Primar -Stan Ioan- P.S.D.

Viceprimar -Andraș Ionel (Păiușeni)- P.D.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Ocupația	Apartenența politică
1	Hatcu Iustin	Țarca	mecanic auto	P.S.D.
2	Andraș Ionel-Păiușeni	Patruțaș	tâmplar	P.D.
3	Cornea Ilie-Gheorghe	Bagea	electrician	P.S.D.
4	Pintiuța Ioan	Pintiuța	polițist pensionar	partid Meleșcanu
5	Vasilie Nistor	Preotu	preot	P.S.D.
6	Bradean Ioan -senior	Brăgeanu	țaran	P. N. Ț. C. D
7	Pucea Floare	Pucea	pensionară	P. S. M.
8	Tulea Mitru	Tulea	ing. agronom	partid Meleșcanu
9	Rașca Gheorghe	Rașcău	mecanic C.F.R.	P.S.D.
10	Mureșan Florea - Păiușeni	Floruț	pădurar	P.S.D.

Perioada mandatului: 2000-2004

Primar- Stan Ioan- P.S.D.

Viceprimar- Andraș Ionel (Păiușeni)- P.D.?

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Ocupația	Apartenența politică
1	Anghel Viorel-Teodor	Guzu	C. F. R.	P.R.M.
2	Bârnețiu Doina-Sofia	Bălu	pensionară	P.N.L.
3	Faur Gheorghe	Omocu	electrician auto	P.U.N.R.
4	Floruț Aurel-Ioan	Floruț-Crețu	înv.,	P.S.D.

			director	
5	Hălmăgean Ioan	Gitu	muncitor	P.D.
6	Irinescu Teodor	Irinescu	pădurar	P.D.
7	Mureșan Florea - Păiușeni	Floruț Coampa	pădurar	P.S.D.
8	Sulincean Gheorghe	Petu-Ginașu	maistru mecanic	P.N.Ț.C.D.
9	Tulea Mitru	Tulea	ing. agronom	P.S.D.
10	Vasilie Nistor	Preotu	preot	P.S.D.
11	Rașca Gheorghe	Rașcău	mecanic C.F.R.	P.S.D.

Perioada mandatului: 2004-2008

Primar -Stan Ioan -P.S.D.

Viceprimar -Andraș Ionel (Păiușeni) - P.D.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Ocupația	Apartenența politică
1	Andraș Dănuț-Nicușor - Păiușeni	Coampa	profesor sport	P.N.L.
2	Bardan Teodor-Criștian	Bardanu	șofer	P.D.
3	Borlea Pavel	Borlea-Luț	fierar	P.N.L.
4	Cornea Tudorică-Dorel	Badea	profesor	P.N.L.
5	Florea Gheorghe	Doctoru	doctor veterinar	P.S.D.
6	Floruț Aurel-Ioan	Floruț- Crețu	învățător, director	P.S.D.
7	Mercea Teodor	Fușta	muncitor forestier	P.N.L.
8	Mureșan Teodor	Murașanu	electrician	P.C.
9	Păiușan Ioan-Gheorghe - Păiușeni	Țăca	ing. silvic	P.D.
10	Pucea Gheorghe	Pucea	șofer	P.R.M.
11	Rașca Gheorghe	Rașcău	mecanic C. F. R.	P.S.D.

Perioada mandatului: 2008-2012

Primar -Pașca Ionel -P.D.L.

Viceprimar -Stan Ioan (Păiușeni) -P.S.D.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Ocupația	Apartenența politică
1	Bardan Florina-Mirela	Ciurhan	soră medicală	P.D.L.
2	Pucea Gheorghe	Pucea	șofer	P.R.M.
	Anghel Viorel Teodor	Guzu	C.F.R.	P.R.M.
3	Cornea Tudorică-Dorel	Badea	profesor	P.N.G.

4	Florea Gheorghe	Doctoru	doctor veterinar	P.S.D.
5	Hatcu Iustin	Țarca	mecanic auto	P. D. L.
6	Mariș Dragomir	Mariș-Maceș	șofer	P.N.G.
7	Andraș Dănuț-Nicușor - Păiușeni	Coampa	profesor sport	P.N.G.
8	Rașca Gheorghe	Rașcău	mecanic C.F.R.	P.C.
9	Stan Ioan	Igna	mecanic agricol	P.S.D.
10	Tulea Teodor-Criștian	Tulea senior	ing. silvic	P.N.L.
11	Oprea Adam -Văsoaia	Adrian	țaran	delegat sătesc

Perioada mandatului: 2012-2016

Primar -Pașca Ionel -P.D.L.

Viceprimar -Hatcu Iustin -P.D.L.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Ocupația	Apartenența politică
1	Bardan Florina-Mirela	Ciurhan	soră medicală	P.D.L.
2	Cornea Marița-Criștina	Badea	profesoară	P.N.L.
3	Drăgan Ovidiu-Daniel - Păiușeni	Lelea	instructor auto	P.S.D.
4	Hatcu Iustin	Țarca	mecanic auto	P.S.D.
5	Lazăr Ruja Mircea	Moțu-Dedu	tâmplar	P.D.L.
6	Pleșa Ilie	Zbârna	ing. silvic	P.S.D.
7	Stan Gheorghe	Oănu	tâmplar	P.D.L.
8	Rașca Gheorghe	Rașcău	mecanic C.F.R.	P.C.
9	Tulea Teodor-Criștian	Tulea senior	ing. silvic	P.D.L.
10	Oprea Adam -Văsoaia	Adrian	țaran	delegat sătesc

Perioada mandatului: 2016-2020

Primar -Pașca Ionel -P.D.L.

Viceprimar -Hatcu Iustin -P.D.L.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Data nașterii	Apartenența politică
1	Ancuța Mihaela-Alina	Hanga	08.11.1988	P.S.D.
2	Fericean Ionel	Buț	22.06.1981	P.S.D.
3	Hatcu Iustin	Țarca	03.10.1960	P.N.L.
4	Lazăr-Ruja Mircea	Dedu	20.08.1963	P.N.L.
5	Păiușan Maria	Pupu	26.05.1967	P.N.L.
6	Păiușan Teodora Mărioara	Moca	12.07.1979	A.L.D.E.
7	Rașca Gheorghe	Rașcău	21.11.1958	P.S.D.
8	Stan Gheorghe	Uănu	12.08.1973	P.N.L.
9	Tulea Teodor Crișan	Șontric	24.05.1982	P.N.L.

1.9. Neamul Cioltanilor și cătunul Ciolt

1.9.1. Neamul Cioltanilor³²⁸

Nemotenia Csolt a fost menționată pentru prima dată într-un document din anul 1233 în regiunea Esztergom (Strigoniu); dar era deja cunoscută în comitatul Bekes, în 1221, prin fiul lui Csolt, având același nume (probabil de familie) conform cu Registrul Capitlului de la Oradea Mare (paragraful 361).

În anul 1271, Ábrahám Csolthy era unul dintre membrii comisiei care a făcut declarație sub jurământ de credință în fața regelui Ștefan V, când Episcopia romano-catolică din Eger (Agria) își pierdea bunurile. Comisia era alcătuită dintr-un număr de 25 mari nobili, Ábrahám Csolthy figurând în acea comisie din partea comitatului Zărand.

În anul 1295, fiii lui Vata, Csolt și Imre, au fost prezenți atunci când comandantul cetății Ineu, Șandor, a străbătut hotarele Muroly-ului, ba mai mult, ei au protestat împotriva căderii în mână străină a Poklostelek-ului, situat numai la o lovitură de săgeată de Biserica din Muroly.

Tulpina de origine a neamului Csolt se aflase, ce e drept în Bekes unde, de asemenea, a fost edificată mănăstirea Csolt, la vest de Veszto. Cei din nemotenia Csolt s-au reînfrăținat în comitatele Arad și Zărand.

În comitatul Arad, exista deja, în 1333, o parohie a satului Csolt care, mai târziu, s-a divizat în Csoltul de Jos, de Mijloc și de Sus.

În schimb, același Csolt din comitatul Zărand –care mai târziu s-a contopit în Chisindia, constituia la începutul secolului al XVI-lea moșia Ábrahámffy.

Deoarece Csoltul și Poklostelk din Bekes și Zărand le întâlnim mai târziu în posesia familiei Ábrahámffy, este ușor să postulăm faptul că familia Ábrahámffy se trăgea din neamul Csolt.

Familia Ábrahámffy, prin Balint, fiul cel mai în vârstă, a supraviețuit secole la rând, iar posesiile domeniiale Kerva și Keszend, împreună cu satele aparținătoare, le-a zălogit în 11 decembrie 1471 pentru 1800 de florini de aur ungari.

În 1490, Sebestyen primul fiu născut al lui Tamas a fost refuzat de către Doczy Imre să intre în posesia bunurilor decedatului Doczyi Laszlo.

Ábrahámffy Ianoș, care era fiul cel mic al fratelui cel mai mic al lui Sebestyen, a zălogit în februarie 1508 locurile din Zărand, Arad și Bekes ale familiei către Haraszty Gheorghe și Gașpar pentru 8000 de florini.

După catastrofa de la Mohacs din 1526, membrii familiei Ábrahámffy au devenit loiali înfocați ai regelui Ioan Zapolya, prezentându-se la adunarea de la Tokay.

În anul 1527, Petru și în anul 1535 Ianoș Ábrahámffy s-au străduit să păstreze cu credință, în calitate de comiți supremi, comitatul Bekes. În 1556, pe fiul lui Istvan, Imre, fidel lui Sigismund, căpitanul cetății Gyula, Magocsy Gașpar l-a scos cu forța din fortăreața sa de la Csaba și l-a omorât.

Familia Abrahamffy a avut un rol de seamă: în anul 1526, Peter, Miclăuș și Istvan aveau calitatea de deputați (delegați) ai comitatului Arad. Actele Adunării Țării Ungariei îi menționau, în anul 1527, pe Peter, iar în anul 1535, pe Istvan, în calitate de comiți supremi ai comitatului Bekes.

În 22 iulie 1535, capitlul arădean l-a dat în judecată pe Ábrahámffy Istvan, în problema folosinței terenurilor de semănat (pământ arător) de la Szombathely, Batya, Csolt (Ciolt) și Feyeregyhaz. În 1561, Istvan Ábrahámffy mai avea în comitatul Arad posesiunile Panad, Also-Csala, Felso-Csala, Kovacsi și Jaszpel iar fratele său, Ferencz Ábrahámffy, avea Ket-Sopron.

Familia Ábrahámffy își făcea simțită prezența în comitatul Zărand și în anul 1349, printre altele, în calitate de proprietar la spălatul aurului la Keszend. Această moșie este menționată și în anul 1363. La sfârșitul veacului al XIV-lea, în 30 noiembrie 1394, Ábrahámffy Denes, Miklos și Laszlo au vorbit potrivit cu ocazia hotărnicirii dintre localitățile Fovenyes, Vadad, Gorhe (Gurbediu?) și Kiralyi din comitatul Bekes (probabil).

³²⁸ Márki Sándor, op. cit., vol.1, Arad, 1892, p.268-270.

În 1469, fiii lui Gerlai Ábrahám de odinioară, anume Tamaş, Balint și Istvan cât și fiii lui Tamaş (Sebestyen, Ioan și Ferencz) au contestat în fața capitolului din Arad drepturile lui Marothy Mate, care i-a păgubit în manieră turcească pe iobagii săi din comitatul Bekes prin intermediul unor iobagi din Gyula, Şimand și din alte părți.

În acest litigiu, banul Marothy și tovarășii săi au depus imediat un jurământ de curățire, la care domnul Tamaş, pe patul său de moarte din castelul din Megyer (în Bekes probabil) a încetat întreaga activitate procesuală în 2 aprilie 1469; despre acest fapt, capitolul din Arad dă informații în 29 aprilie 1469.

În 1478, Doczy Imre a contestat (protestat) în fața conducerii comitatului Cenad, aceea că, Ábrahámffy Sebestyen sau oricine altcineva să-și poată însuși satele sau părțile de bunuri rămase de la Doczy Laszlo. În 1508, Ábrahámffy Ianoş a luat în zălog și satele din comitatul Zărand ale lui Ábrahámffy Sebestyen.

După câteva zile, Vladislav II a dispus închiderea lui Ábrahámffy Matei și Bernat ca fiind neloiali, fiindcă 15 ani sau mult înainte de asta au pus în circulație bani falși și din această cauză au fost închiși; aceștia au evadat din închisoare iar regele le-a confiscat toate bunurile aflate în comitatele Bekes, Arad și Zărand, dându-le lui Ábrahámffy Petru pe cale de donație.

În 1513, în fața capitolului de la Arad, Petru a operat în mod intenționat, pe timp de 12 ani, un schimb asupra unor părți din bunurile sale din comitatul Bekes (Veszto, Magor și Fâs) lui Abrahamffy Istvan privind proprietățile aflate în Zărand, Agyag-bel, la Vay-Meroson (Mărauş?) și Porot și asupra moșiei de la Onomako. Cine ar rupe înțelegerea (contractul) trebuia să plătească celuilalt 300 florini de aur.

1.9.2. Familia Ábrahámffy

Strămoșul ei era Dionisie, trăitor în secolul al XIII-lea, căruia i-au rămas patru fii (Denes, Ianoş, Martin și Tamaş). Denes Ábrahám a avut un fiu, ai cărui urmași se numeau deja Ábrahámffy.

În 1350, sunt menționate cele 16 moșii ale familiei Ábrahámffy din comitatul Arad, aflate în regiunea Căpruța și Monyoros (Mânerău?). Dintre acestea, fiul cel mare al lui Gerlay Ábrahám, pe nume Ábrahámffy Balint, a dat în zălog, în fața capitolului din Arad, în 11 decembrie 1471, nouă moșii; nominal, a zălogit în satul Kaproncza (Căpruța) toate părțile de moșie (Dobrovicza, Peleszke, Damas-Falva, Moldovacz, Dobokna, Batya, Babolna, și Bozova) cu satele din comitatul Arad, mai departe Agyagbel (Lutăria de la Beliu) și Kis-Agyagbel (Lutăria cea mică de la Beliu) cu părțile lor de moșie, precum și satele din comitatul Zărand: Szelestye, Bavara, Albo-Falva, Korcsomarsfalva, Eperges, Kerva și Keszend împreună cu satele aparținătoare de regiunea Keszend pentru suma totală de 1800 florini ungari de aur.

În 1479, părți din satul Benes din comitatul Arad și părțile de bunuri din satul arădean Bozva Mare au fost zălogite de către orfanii Benedek, Istvan și Mathias lui Doczy Imre, pentru 36 florini de aur.

În 1490, acest Doczy a reușit să obțină interdicția în fața Tribunalului Comitatului Arad ca Sebestyen, primul născut al lui Tamaş Ábrahámffy, decedat înainte de anul 1467, să intre în posesia bunurilor de odinioară ale lui Doczy Laszlo.

În 20 februarie 1508, Ianoş, fiul celui mai mic frate al lui Sebestyen i-a zălogit lui Haraszty Gyorgy și Gaşpar, pentru suma de 8000 monede de aur, mai multe locuri din comitatele Arad, Bekes și Zărand; astfel, în comitatele Arad și Zărand au fost zălogite părți de bunuri din cetatea Căpruța, satele Bozva de Jos, Căpruța, Mânerăul de Jos și Grasa, de asemenea, în întregime, satele Kletva, Felso-Monyoros, Felso-Dobrovicza, Babolna, și Huholo și pusta Zivernicze.

În anul 1526, Petru, Nicolae și Ștefan aveau calitatea de deputați ai comitatului Arad.

1.9.3. Familiile cătunului Ciolt

1. Familia Lupaș Vasile, zisă Bregadiru
2. Familia Mercea Ioan, zisă Fiu
3. Familia Păiușan Mihai, zisă Paităș
4. Familia Olari Vasile, zisă Gicu
5. Familia Olari George, zisă Gicu
6. Familia Olari Marița
7. Familia Olari Floare
8. Familia Olari Teodor, zisă Palcu
9. Familia Sulincean Mihai, zisă Petu
10. Familia Sulincean Vasile, zisă Vancu
11. Familia Sulincean Ilie, zisă Cița
12. Familia Sulincean Teodor, zisă Cița
13. Familia Luca Ioan, zisă Pâda
14. Familia Luca Teodor, zisă Pâda
15. Familia Ruja Vasile, zisă Cilie
16. Familia Teorean Igna, zisă Țup
17. Familia Irina Irimie, zisă Talageanu
18. Familia Tamaș Ilie, zisă Zbelca

Numele capilor de familie din Ciolt

1. Tamaș Ilie- Zbelca
2. Tamaș Gheorghe- Zbelca
3. Tamaș Mitrie- Brihanu
4. Sulincean Teodor- Cița
5. Sulincian Ilie- Cița
6. Sulincian Vasile- Vancu
7. Sulincian Mihai- Petu
8. Sulincian Teodor- Palcu
9. Sulincian Teodor- Petu
10. Luca Teodor- Pâda
11. Luca Ioan- Pâda
12. Olari Gheorghe- Gicu
13. Olari Vasile- Gicu
14. Mercea Ioan- Fiu
15. Mercea Gheorghe- a Mercii
16. Păiușan Mihai- Paităș
17. Toma Vasile- Nacu
18. Lupaș Vasile- Bregadiru
19. Irina Florea- Talageanu
20. Ruja Vasile- Cilie
21. Teorean Igna- Igna
22. Sulincian Gheorghe- Fiu
23. Teorean Igna- Țup
24. Rașca Ioan- Rașcău
25. Toma Saveta- Nacu, în Găurani
26. Toma Floare- Nacu, în Găurani.

2. DEMOGRAFIE ȘI ECONOMIE

2.1. Statistici demografice

Anul 1900³²⁹

Structura populației satului Chisindia și alte date statistice din anul 1900:

- Suprafața: 14970 holde cadastrale
- Locuitorii :1723; 888 sex masculin, 835 sex feminin
- Plecați în străinătate (emigrați): 4 locuitori
- Vârsta: până la 6 ani 297 locuitori,
 între 6-11 ani 202 locuitori,
 între 12-14 ani 109 locuitori,
 între 15 -19 ani 147 locuitori,
 între 20-39 ani 542 locuitori,
 între 40-59 ani 308 locuitori,
 peste 60 ani 118 locuitori.
- Stare civilă: necăsătoriți 851, căsătoriți 736, văduvi 135, divorțați 1
- Limba maternă: 1683 români, 39 maghiari, 1 altă naționalitate
- Vorbitori de limba maghiară: 59 locuitori
- Religia: ortodocși 1682, romano-catolici 16, mozaici 18, reformați 5, unitarieni 1.
- Scriu și citesc: 202 locuitori.
- Locuințe: - din piatră sau cărămidă 5,
 - cu fundație din piatră sau cărămidă și pereți din văiuguri și lemn 393,
 - din văiuguri 1,
- acoperite cu țiglă sau tablă 96,
- acoperite cu șindrilă sau scânduri 84,
- acoperite cu paie sau stuf 219,
- total locuințe 399.

Anul 1910³³⁰

Structura populației satului Chisindia și date statistice din anul 1910³³¹:

- Suprafața: 14970 holde cadastrale
- Locuitori: total 1915, sex masculin 971, sex feminin 944
- Plecați în străinătate (emigrați): 17 cetățeni
- Vârsta: până la 6 ani 369 locuitori,
 între 6-11 ani 301 locuitori,
 între 12-14 ani 91 locuitori,
 între 15-19 ani 163 locuitori,
 între 20-39 ani 530 locuitori,
 între 40-59 ani 366 locuitori,
 peste 60 ani 105 locuitori.
- Stare civilă: necăsătoriți 1014, căsătoriți 753, văduvi 145, divorțați 4.

³²⁹ M. St. Közl., vol.1, Anul 1900, Budapest, 1902.

³³⁰ Idem, vol. 2, Anul 1910, Budapest, 1912.

³³¹ Idem.

- Limba maternă: 1890 români, 12 maghiari, 4 altă naționalitate.
- Vorbitori de limba maghiară: 60 locuitori.
- Religia: 1889 ortodocși, 14 romano-catolici, 9 mozaici, 1 unitarieni, 2 alte religii.
- Scriu și citesc: 439 locuitori.
- Locuințe: total 394 din care:
 - din piatră sau cărămidă 15,
 - cu fundație din piatră sau cărămidă și pereți din văiguri 14,
 - din văiguri 2,
 - din lemn 363,
 - acoperite cu țiglă sau tablă 197,
 - acoperite cu șindrilă sau scânduri 50,
 - acoperite cu paie sau stuf 147.

Tabel privind etnia locuitorilor din satul Chisindia³³²

Anul	Total populație	Etnia						
		români	maghiari	germani	evrei	slovaci	rromi	alte etnii
1880	1507	1372	6	7	-	56	-	66
1890	1624	1566	23	2	-	-	-	33
1900	1723	1683	39	-	-	-	-	1
1910	1915	1890	21	-	-	-	-	4
1920	1863	1836	7	-	10	-	-	10
1930	1835	1805	9	3	7	3	6	2
1941	1773	1768	2	1	-	-	-	2
1966	1393	1391	2	-	-	-	-	-
1977	1308	1305	2	1	-	-	-	-
1992	1158	1155	1	-	-	-	2	-
2002	1002	976	2	1	-	-	23	-

Situație statistică a copiilor născuți în satul Chisindia în perioada 1873-1929³³³

Nr. crt.	Anul	Numărul copiilor născuți			Copii născuți din părinți		
		băieți	fete	total	căsătoriți	necăsătoriți	din flori
1	1873	21	20	41	39	2	-
2	1874	27	28	55	54	1	-
3	1875	28	27	55	53	2	-
4	1876	30	38	68	63	5	-
5	1877	29	20	49	46	3	-
6	1878	31	30	61	59	1	1
7	1879	37	34	71	68	2	1
8	1880	42	31	73	66	3	4
9	1881	49	36	85	81	1	3
10	1882	21	26	47	42	2	3
11	1883	41	39	80	77	1	2

³³² Varga, E. Arpad Arad megye településeinek etnikoi megaszólára százalékok szerint, format electronic.

³³³ Arhiva Primăriei Chisindia.

12	1884	39	39	78	73	4	1
13	1885	38	37	75	68	4	3
14	1886	41	48	89	88	-	1
15	1887	39	30	69	65	2	2
16	1888	39	44	77	73	2	2
17	1889	45	45	90	87	2	1
18	1890	33	28	61	56	1	4
19	1891	37	31	68	61	5	2
20	1892	47	53	100	87	2	1
21	1893	48	37	85	81	2	2
22	1894	42	40	82	76	3	3
23	1895	50	35	85	77	6	2
24	1896	38	44	42	73	8	1
25	1897	45	44	89	75	13	1
26	1898	37	33	70	64	6	-
27	1899	46	46	92	83	7	2
28	1900	44	43	87	70	11	6
29	1901	35	38	73	64	9	-
30	1902	53	42	95	86	8	1
31	1903	38	38	76	66	8	2
32	1904	49	48	97	83	11	3
33	1905	34	45	79	67	9	3
34	1906	48	40	88	74	11	3
35	1907	36	45	81	66	13	2
36	1908	51	34	85	69	12	4
37	1909	34	48	82	60	19	3
38	1910	32	27	59	47	11	1
39	1911	39	28	67	46	16	5
40	1912	41	34	75	57	14	4
41	1913	32	38	70	58	10	2
42	1914	35	25	60	47	10	3
43	1915	15	19	34	29	5	-
44	1916	13	11	24	20	4	-
45	1917	6	13	19	30	5	1
46	1918	5	8	13	9	3	1
47	1919	25	17	42	36	5	1
48	1920	31	26	57	39	16	2
49	1921	24	30	54	44	9	1
50	1922	36	24	60	41	19	-
51	1923	25	22	47	31	14	2
52	1924	29	16	45	34	11	-
53	1925	17	25	42	28	14	-
54	1926	35	25	60	43	14	3
55	1927	39	19	58	37	20	1
56	1928	30	21	51	38	12	1
57	1929	29	28	57	43	14	-

Chisindia. Dinamica deceselor în perioada anilor 1853-1868³³⁴

Nr. crt.	Anul	Numărul deceselor pe grupe de ani										Total
		00-01	01-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	80-100	
1	1853	7	62	5	5	4	12	7	8	2	4	116
2	1854	2	37	5	7	5	5	3	4	1	1	70
3	1555	5	23	4	8	6	4	10	9	6	-	75
4	1856	5	7	2	3	3	2	7	3	-	3	35
5	1857	17	31	3	6	2	4	3	9	2	1	78
6	1858	19	37	3	5	3	5	8	4	3	3	90
7	1859	7	27	2	5	4	6	2	3	2	1	59
8	1860	6	18	2	4	3	4	8	3	1	-	49
9	1861	6	30	2	4	4	5	6	7	4	2	70
10	1862	3	14	2	6	1	6	2	8	-	1	70
11	1863	4	19	2	3	6	3	5	8	3	4	57
12	1864	6	33	4	10	8	8	4	4	1	1	79
13	1865	8	22	1	2	3	2	2	2	1	4	47
14	1866	22	11	4	2	3	4	3	2	1	-	52
15	1867	6	42	6	2	2	4	3	8	1	2	76
16	1868	15	19	2	1	3	2	5	3	2	-	52

Dinamica deceselor în perioada anilor 1896-1920³³⁵

Anul	Vârsta decedaților pe categorii de ani										Total
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	>80		
1896	43	7	6	6	5	12	11	5	1	96	
1897	32	16	7	7	14	12	11	3	3	105	
1898	84	28	13	9	14	13	17	-	1	179	
1899	66	27	8	5	8	15	13	-	3	145	
1900	56	17	7	7	6	10	6	3	-	112	
1901	58	22	12	5	11	12	15	4	-	139	
1902	60	14	7	9	6	14	13	4	5	132	
1903	46	15	10	8	8	19	7	2	1	116	
1904	31	11	8	2	4	11	6	3	4	80	
1905	54	13	13	3	9	10	14	7	2	125	
1906	66	18	9	2	7	12	13	6	2	135	
1907	36	11	4	8	5	9	13	8	5	99	
1908	34	17	11	8	4	6	18	5	-	103	
1909	46	19	6	9	6	11	18	8	-	123	
1910	40	11	8	3	8	8	6	3	3	90	
1911	93	47	7?	7	13	15	9	6	4	211	
1912	65	24	5	2	3	11	9	3	2	124	

³³⁴ Arhiva Primăriei Chisindia. Acte de stare civilă.³³⁵ Ibidem.

1913	58	22	8	4	3	11	17	3	2	128
1914	35	16	8	6	6	10	10	5	4	100
1915	25	12	16	8	7	17	10	3	3	101
1916	51	15	9	5	4	10	14	4	2	114
1917	36	11	10	11	4	11	13	8	-	106
1918	49	28	24	21	15	20	10	10	3	180
1919	28	5	6	6	12	11	6	7	1	82
1920	31	3	7	5	8	12	7	12	1	86

Notă: Din 29 apr. 1919, registrele de stare civilă se scriu în limba română. Anterior acestui an, s-au scris în limba maghiară.

Statistica locuitorilor longevivi, peste 80 de ani, din satele comunei Chisindia decedați în perioada anilor 1896-1920³³⁶

Nr. crt.	Anul	Chisinida	Păiușeni	Văsoaia	Total
1	1896	-	-	1	1
2	1897	2	1	-	3
3	1898	1	-	-	1
4	1899	2	1	-	3
5	1900	-	-	-	-
6	1901	-	-	-	-
7	1902	2	2	1	5
8	1903	-	1	-	1
9	1904	2	2	-	4
10	1905	-	1	1	2
11	1906	1	1	-	2
12	1907	2	1	2	5
13	1908	-	-	-	-
14	1909	-	-	-	-
15	1910	1	1	1	3
16	1911	1	3	-	4
17	1912	-	2	-	2
18	1913	2	-	-	2
19	1914	3	-	1	4
20	1915	1	2	-	3
21	1916	2	-	-	2
22	1917	-	-	-	-
23	1918	2	1	-	3
24	1919	-	-	1	1
25	1920	-	-	1	1
Total		24	19	9	52

³³⁶ Ibidem.

**Date statistice demografice privind Chisindia
în perioada 1870-1930³³⁷**

Anul	Număr de căsătorii	Număr de copii născuți	Număr de băieți	Copii născuți din cupluri nelegitime și „din flori”
1870	16	60	32	2
1871	12	55	28	4
1872	12	40	24	1
1873	18	41	21	2
1874	18	55	27	1
1875	13	55	28	3
1876	19	68	30	5
1877	10	49	29	3
1878	20	61	31	2
1879	13	71	37	3
1880	14	73	42	7
1881	17	85	49	4
1882	14	47	21	5
1883	15	80	41	3
1884	8	78	39	5
1885	16	75	38	7
1886	17	89	41	1
1887	16	69	39	4
1888	16	77	33	4
1889	23	90	45	3
1890	16	61	33	5
1891	16	68	37	7
1892	19	90	47	3
1893	16	85	48	4
1894	19	82	42	6
1895	12	85	50	8
1896	9	82	38	9
1897	16	82	38	14
1898	10	70	37	6
1899	10	92	46	9
1900	13	87	44	17
1901	20	73	35	9
1902	18	95	53	9
1903	12	76	38	10
1904	17	97	49	14
1905	11	79	34	12
1906	13	18	48	14
1907	10	81	36	15
1908	7	85	36	16
1909	16	82	34	22

³³⁷ Ibidem.

1910	14	59	32	12
1911	14	67	39	21
1912	5	75	41	18
1913	17	70	32	12
1914	12	60	35	13
1915	4	34	15	5
1916	5	24	13	4
1917	2	19	6	6
1918	8	13	5	4
1919	35	42	25	6
1920	21	57	31	6
1921	25	54	24	10
1922	14	60	36	19
1923	18	47	25	16
1924	15	45	29	11
1925	17	42	17	14
1926	20	60	35	17
1927	17	58	39	21
1928	29	51	30	13
1929	23	57	29	14
1930	29	59	28	12

Anul 1966³³⁸**Date statistice privind populația satului Chisindia în anul 1966**

1. Populația: 1393 locuitori total, 664 sex masculin, 729 sex feminin
2. Stare civilă sex masculin: 223 necăsătoriți, 400 căsătoriți, 38 văduvi, 3 divorțați
3. Stare civilă sex feminin: 165 necăsătorite, 441 căsătorite, 116 văduve, 7 divorțate
4. Populația activă: 951 locuitori, 29 ocupații în industrie, 34 ocupații în construcții, 836 ocupații în agricultură, 52 alte ocupații
5. Populația inactivă: 442 locuitori
6. Populația cu vârsta peste 12 ani: 1206 total locuitori, 566 sex masculin, 640 sex feminin
7. Populația după neam: 1391 români, 2 maghiari.

Populația satului Chisindia pe grupe de vârstă în 1966:

1. grupa 0-4 ani 53 locuitori,
2. grupa 5-9 ani 94 locuitori,
3. grupa 10-14 ani 112 locuitori,
4. grupa 15-19 ani 87 locuitori,
5. grupa 20-24 ani 74 locuitori,
6. grupa 25-29 ani 98 locuitori,
7. grupa 30-34 ani 86 locuitori,
8. grupa 35-39 ani 123 locuitori,
9. grupa 40-44 ani 119 locuitori,
10. grupa 45-49 ani 57 locuitori,
11. grupa 50-54 ani 87 locuitori,
12. grupa 55-59 ani 136 locuitori,
13. grupa 60-64 ani 123 locuitori,
14. 65 ani și peste 143 locuitori,
15. vârsta nedeclarată 1.

³³⁸ Direcția Centrală de Statistică, *Recensământul populației și locuințelor din 15 martie 1966. Regiunea Crișana, vol.1, Populație, 1967.*

**Recensământul populației comunei Chisindia
(Chisindia, Păiușeni, Văsoaia) realizat în anul 2002³³⁹**

Nr. crt.	Grupa de vârstă	Nr. de locuitori pe sexe		
		sex masculin	sex feminin	total
1	0-4 ani	36	17	53
2	5-9 ani	37	26	63
3	10-14 ani	37	38	75
4	15-19 ani	34	36	70
5	20-24 ani	54	44	98
6	25-29 ani	53	52	105
7	30-34 ani	63	52	115
8	35-39 ani	40	30	70
9	40-44 ani	40	42	82
10	45-49 ani	47	56	103
11	50-54 ani	50	63	113
12	55-59 ani	44	46	90
13	60-64 ani	60	72	132
14	65-69 ani	57	73	130
15	70-74 ani	62	73	135
16	75-79 ani	34	40	74
17	80-84 ani	15	34	49
T. G.	0-84 ani	773	807	1580
T. G.	Chisindia 1002 loc., Păiușeni 488 loc., Văsoaia 90 loc.			

Despre minoritățile conlocuitoare din Chisindia³⁴⁰

Datorită activităților diverse legate de exploatarea pădurilor, funcționarea căilor ferate industriale, fabricarea țuicii de Chisindia, colectarea și prelucrarea fructelor, în perioada anilor 1880-1930, în satul Chisindia se găsea un număr însemnat de cetățeni aparținând minorităților naționale, cu domiciliu stabil și proprietari de case sau doar indivizi legați de un anume loc de muncă din zona comunei. Această lume pestriță a unui imperiu în descompunere, viețuiește printre chisindani începând din a doua jumătate a secolului al XIX-lea până în perioada interbelică, fără a se semnala în viața satului incidente pe fond confesional, de o natură sau alta.

Pentru culoarea numelor, pentru prezentarea unei fresce a activităților economice trecute legate de Chisindia și reînvierea unor amintiri pentru chisindanii mai vârstnici, vom prezenta câteva familii și indivizi a căror activitate a fost legată de sat: 1) Familii de evrei; 2) Familii germane; 3) Familii maghiare; 4) Cetățenii de alte etnii.

1) Familii de evrei

Familia Scherr

Familia a avut ca proprietate fosta casă de lângă Biserica din Vale, pe locul unde astăzi funcționează Dispensarul Comunal. Printre membrii cunoscuți ai familiei și anii în care se găsesc

³³⁹ Arhiva Primăriei Chisindia, *Acte de stare civilă*.

³⁴⁰ Idem.

informații despre ei în arhiva Primăriei putem aminti: Scherr Regina (1926), Scherr Iuliu (1922), Scherr Maximilia (1928), Scherr Katinca (1928-1930).

Casa familiei ajungând în proprietatea Bisericii, (casa și grădina a fost cedată apoi de preot Primăriei) este folosită drept casă parohială și cu alte utilizări legate de activitățile bisericești (sală pentru repetiții cor, pentru ședințele comitetelor bisericești etc.). Casa a fost demolată, grădina trecută în proprietatea comunei, pe locul respectiv construindu-se Dispensarul Comunal.

Familia Friedmann Israel Aron

Casa familiei Friedmann a fost amplasată în Ulița Subești la nr.131, actuala poziție a familiei Mercea Doina (a lu' Gașpareanu). Familia Friedmann desfășura activități de colectare și comercializare a fructelor, activități comerciale (deținea o băcănie) și de producere și comercializare a băuturilor alcoolice. În 22 martie 1922, după Unirea Ardealului cu România, familia Friedmann vinde casa familiei Gașpar Simion (Gașpareanu) și părăsește satul Chisindia. O vreme, casa este păstrată de familia Gașpar (Mercea) apoi este demolată și înlocuită cu actuala clădire.

Familia Steiner (Seiner)

A deținut în proprietate grădina și casa existentă pe locul de lângă casa familiei Stan (a lu' Nionu), locul unde astăzi este o grădină, proprietate a familiei Faur Sida (a lu' Surdu). Familia Steiner a desfășurat în spațiile casei activități comerciale iar după Unire a fost vândută, familia părăsind satul. Printre proprietarii casei pot fi amintiți: familia Bunda zisă Bundaș, familia Luca Dumitru (învățătoru', a lu' Luța) și familia Faur Teodor (a lu' Surdu) în vremea căreia se demolează ultimele anexe ale fostei proprietăți.

Printre membrii familiei pot fi amintiți: Steiner Ignatie (1921), Steiner Samilla (1921), Steiner Geza (1922), Steiner Sofia (1923).

Familia Kohnn Henric

Familia Kohnn a desfășurat activități comerciale diverse, comercializând produse de larg consum pentru populație, colectând și prelucrând fructe, producând și comercializând produse alcoolice. După Unire, casa este vândută familiei Luca Vasile zis Licu, astăzi fiind casa familiei Brădean Zina, soția protopopului Brădean Ioan (decedat). Mulți ai după ce intră în proprietatea clădirii, familia Luca a desfășurat în această locație activități comerciale și de producere a alcoolului și a magiunului (*mnerea de prune*). Clădirea a fost renovată și bine întreținută în ani și este singura dintre fostele case ale familiilor evreiești care nu a fost demolată, fiind folosită astăzi ca locuință de către familia Brădean.

2) Familii germane

Deși au viețuit mai mulți cetățeni de etnie germană în sat, desfășurând activități la exploatarea și comercializarea lemnului din pădurile Chisindiei, informații s-au mai păstrat doar despre familia Herman.

Familia Herman a venit în Chisindia odată cu activitățile de exploatare a pădurilor. Bărbații din această familie erau angajați ai firmei *Textil* Pâncota. Pentru această familie, firma din Pâncota construiește în Satul Nou (Livada) o casă frumoasă din lemn. După Unire și încetarea activităților legate de exploatarea și comercializarea lemnului, respectiv închiderea liniei ferate industriale Hurez-Sebiș, firma *Textil* Pâncota vinde casa Herman din Livada familiei preotului Mihai Mihuț, împreună cu o anumită suprafață de teren agricol și forestier din jurul casei. Proprietatea este și astăzi a urmașilor preotului Mihai Mihuț.

La terminarea activităților legate de exploatarea pădurilor din Chisindia, familia Herman s-a mutat în orașul Sebiș, într-o casă din zona gării C.F.R., membrii ei fiind înmormântați în cimitirul catolic din Sebiș.

3) Familii maghiare

Familia Olah

Familia Olah, de origine maghiară, a locuit în stația căii ferate forestiere din Satul Nou (Livada), unde capul familiei Olah, Ioany, a fost vreme îndelungată impiecat de mișcare la calea ferată forestieră a firmei *Textil* Pâncota. După încetarea activității firmei, familia se naturalizează în sat iar băiatul lui Ioany, numit Enea (născut în anul 1910) se căsătorește cu Victoria (născută în

anul 1923) și familia își ridică o casă pe Ulița lui Cucea și Leotu. Eneea, zis Ieny, a fost cel mai înalt și slab bărbat din sat (avea peste 2 m înălțime), încât a rămas vorba în sat *'nalt ca Ieny*. A practicat meseria de pantofar până la deces. Urmașii familiei Olah, Olimpia și Dragoș (Dragoșel) s-au mutat prin anii 1960 în comuna Almaș.

Familia Gyonyos Ferenczy

Ruja Floare din familia lui Togiarcă (din Ulița Rujască) s-a căsătorit cu pantofarul Onoaga Constantin din Buteni, pe care-l părăsește cu timpul, plecând la București ca muncitoare, unde a participat la revoltele de la fabrica Grivița Roșie București. Se reîntoarce în sat cu „*recomandări politice proletare*”. Între timp, Onoaga Constantin, fostul ei soț s-a căsătorit cu Toma Marinca (Băla), care avea un copil din altă căsătorie, pe Crișan Milenti. Onoaga Constantin și Toma Marinca nu au avut împreună copii. La venirea în Chisindia, Toma Marinca se căsătorește pentru prima oară cu Gangu de pe Deal, apoi cu Onoaga Constantin.

După venirea de la București, Ruja Floare, căsătorită cu Gyonyos Ferenczy, s-a angajat ca femeie de serviciu la grădinița și școala din sat și devine, în timp, o comunistă înfocată, ocupând funcția de secretar al P.M.R. din comuna Chisindia. Pentru a-i găsi o ocupație soțului (*Ferenczy baci* cum îi spunea sătenii), îl învață pe acesta pantofăria pe care ea o învățase de la fostul soț, Onoaga. Între timp, *Ferenczy baci*, devine cel mai bun pantofar al satului iar soția sa, Floare, cea mai cunoscută comunistă din sat. Ieșind de la o ședință politică din Primărie (fiind secretara P.M.R.) se împiedică și cade, fracturându-și un picior și pleznindu-i niște vene, accident în urma căruia se scurge de sânge și decedează. Este îngropată cu ceremonii comuniste și, conform dorinței, nu i se pune cruce la cap, ci un stâlp de beton, fiind singurul mormânt din cimitir care nu are o cruce creștinească la cap. Văduv și fără copii, Gyonyos Ferenczy rămâne în sat și după decesul soției și lucrează ca pantofar până la moarte.

4) Cetățeni de alte etnii

În sat, înainte și după Marea Unire au trăit și alți cetățeni de etnii diferite, fără a avea familii în Chisindia. Aceștia au desfășurat diferite activități comerciale sau productive legate de exploatarea pădurilor, comercializarea lemnului, întreținerea căilor ferate forestiere, colectarea și prelucrarea fructelor, activități administrative la Primăria satului sau la firmele din sat sau alte activități. Ei au părăsit satul când și-au încetat activitatea (în perioada anilor 1910-1930).

Printre ei, îi putem aminti pe Geiringer David, Szelek Norbert, Kunstler Ernest, Mahler Mihai, Methal Natan, Iuliu Bornemisa, Kereszt Anton, Ritler Ioachim, Weis Izidor, Eisler Ladislau, Hertz Iosif, Marcovitz Zoltan, Francisk Mazero, Zikermann Samuila, Feldheim Izidor, Schneider Franz, Waisberger Mauritsziu.

Anul 1930³⁴¹

Recensământul populației din anul 1930, luna decembrie. Plasa Sebiș, județul Arad

Chisindia: populație total 1835; sex masculin 915, sex feminin 920.

1. După sex și stare civilă:

Nr. crt.	Stare civilă	Sex masculin	Sex feminin
1	necăsătoriți	440	344
2	căsătoriți	415	421
3	văduvi	51	140
4	divorțați	8	15
5	nedeclarați	1	0
Total		915	920

³⁴¹ Sabin Manuilă, *Recensământul general al populației României din 29 dec. 1930*, București, 1938, vol.1, p.8, 270; vol. 2, p.12, 14, 527; vol.3, p.15.

2. După sex și grupe de vârstă:

Nr. crt.	Grupe de vârstă	Sex masculin	Sex feminin
1	0-6 ani	160	143
2	7-12 ani	105	90
3	13-19 ani	83	115
4	20-64 ani	521	544
5	65 ani și peste	40	26
6	vârsta nedeclarată	6	2
Total		915	920

3. După neam și limba maternă:

Nr. crt.	Neam	Număr	Limba maternă	Număr
1	români	1805	română	1806
2	unguri	9	maghiară	14
3	germani	3	germană	3
4	slovaci	3	slovacă	3
5	evrei	7	idiș	1
6	țigani	6	țigănească	6
7	alte neamuri	2	nedeclarată	2

4. După religie:

Nr. crt.	Religia	Număr
1	ortodocși	1752
2	greco-catolici	1
3	romano-catolici	10
4	reformați (calvini)	3
5	evanghelici (luterani)	3
6	bapțiști	59
7	mozaici	7
Total		1835

5. După știința de carte. Populația de la 7 ani în sus: 755 sex masculin, 777 sex feminin

a) știutori de carte:

Nr. crt.	Gradul de instrucție	Numărul	
		sex masculin	sex feminin
1	știutori de carte	450	198
2	instrucție extrașcolară	1	1
3	instrucție primară	441	191
4	instrucție secundară	3	5
5	instrucție profesională	5	0
6	instrucție universitară	0	1
7	alte școli superioare	0	0

b) neștiutori de carte

Nr. crt.	Grupa (ani)	Numărul	
		sex masculin	sex feminin
1	7-12	21	31
2	13-19	33	63
3	20-64	211	454

4	64 ani și peste	29	25
5	vârsta nedeclarată	1	1
6	știința de carte nedeclarată	2	0
Total		303	579

Dinamica anuală și medie a căsătoriilor pe ani în comuna Chisindia 1851-1949³⁴²

Anul	Nr. căsătorii-Chisindia	Nr. căsătorii-Păiușeni	Nr. căsătorii-Văsoaia
1851	-	-	-
1852	-	-	-
1853	20	-	-
1854	10	8	-
1855	18	5	-
1856	19	3	-
1857	12	2	-
1858	12	2	-
1859	16	2	-
1860	13	8	-
1851-1860	15	4,2	-
1861	22	5	-
1862	12	3	-
1863	14	5	-
1864	12	5	-
1865	15	4	-
1866	13	13	-
1867	11	5	-
1868	25	9	-
1869	21	4	-
1870	16	13	-
1861-1870	16,1	6,6	-
1871	12	7	-
1872	17	10	-
1873	18	12	-
1874	18	5	-
1875	13	8	-
1876	18	6	-
1877	10	9	-
1878	30	8	-
1879	13	5	-
1880	14	3	-
1871-1880	16,3	7,3	-
1881	17	15	-
1882	14	8	-
1883	15	8	-
1884	8	11	-

³⁴² Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă.*

1885	16	11	-
1886	17	5	-
1887	16	9	12
1888	16	11	8
1889	23	6	4
1890	16	3	10
1881-1890	15,8	8,9	8,5
1891	16	7	11
1892	19	13	6
1893	16	14	9
1894	19	11	10
1895	12	6	5
1896	9	-	4
1897	16	-	3
1898	10	-	6
1899	10	4	5
1900	13	0	9
1891-1900	14	9,1	7,4
1901	20	6	5
1902	18	4	8
1903	12	3	7
1904	17	10	5
1905	11	4	8
1906	13	4	3
1907	10	19	9
1908	7	9	14
1909	16	8	9
1910	14	4	8
1901-1910	13,8	7,1	7,6
1911	14	7	5
1912	5	2	7
1913	4	6	9
1914	12	6	3
1915	4	4	0
1916	5	2	3
1917	2	0	6
1918	8	2	5
1919	35	31	21
1920	21	10	6
1911-1920	12,3	7,0	6,5
1921	26	9	6
1922	13	13	14
1923	18	35	7
1924	15	5	7
1925	17	12	16
1926	20	10	5

1927	17	7	4
1928	29	8	16
1929	23	11	3
1930	23	12	12
1921-1930	20,1	12,2	9,0
1931	18	4	6
1932	15	7	1
1933	21	3	4
1934	12	6	1
1935	10	3	2
1936	13	7	7
1937	27	36	7
1938	17	3	3
1939	6	7	2
1940	14	6	2
1931-1940	15,3	8,2	3,5
1941	11	5	4
1942	13	2	1
1943	9	5	1
1944	4	6	3
1945	16	7	3
1946	10	5	3
1947	15	6	6
1948	13	1	0
1949	12	4	4
1941-1949	11,4	4,5	2,7

Date statistice demografice privind comuna Chisindia în perioada 1939-1941³⁴³

Comuna/Satul	Căsătorii (anul)			
	1939	1940	1941	Total
Chisindia	15	21	12	48
Păiușeni	11	11	5	27
Văsoaia	8	12	3	23
Total general	34	44	20	98

Comuna/Satul	Nașteri (anul)			
	1939	1940	1941	Total
Chisindia	40	38	17	95
Păiușeni	15	18	5	38
Văsoaia	11	12	3	26
Total general	66	68	25	159

³⁴³ Idem.

Comuna/Satul	Decese (anul)			
	1939	1940	1941	Total
Chisindia	32	42	16	90
Păiușeni	19	13	7	39
Văsoaia	13	12	4	29
Total general	64	67	27	158

Anul 2002

Recensământul populației comunei Chisindia (Chisindia, Păiușeni, Văsoaia) și date statistice din anul 2002³⁴⁴

1. Populația comunei (Chisindia, Păiușeni, Vasoaia): 1580 locuitori total, 773 sex masculin, 807 sex feminin
2. Populația satelor: Chisindia 1002 locuitori, Păiușeni 488 locuitori, Văsoaia 90 locuitori
3. Numărul gospodăriilor: 567
4. Populația pe etnii: 1552 români, 3 maghiari, 24 rromi, 1 german
5. Populația pe religii: 1397 ortodocși, 3 romano-catolici, 2 greco-catolici, 1 reformat, 68 bapțiști, 104 penticostali, 5 adventiști de ziua a șaptea
6. Populația după nivelul de instruire: studii superioare de lungă durată 19, cursuri post liceale și de maiștri 20, cursuri liceale 175, școli profesionale și de ucenici 104, cursuri gimnaziale 605, cursuri primare 508, fără școlii absolvite 33.

Populația pe grupe de vârstă total

1. Grupa 0-4 ani 53 locuitori, 2. grupa 5-9 ani 63 locuitori, 3. grupa 10-14 ani 75 locuitori, 4. grupa 15-19 ani 70 locuitori, 5. grupa 20-24 ani 98 locuitori, 6. grupa 25-29 ani 105 locuitori, 7. grupa 30-34 ani 115 locuitori, 8. grupa 35-39 ani 70 locuitori, 9. grupa 40-44 ani 82 locuitori, 10. grupa 45-49 ani 103 locuitori, 11. grupa 50-54 ani 113 locuitori, 12. grupa 55-59 ani 90 locuitori, 13. grupa 60-64 ani 132 locuitori, 14. grupa 65-69 ani 130 locuitori, 15. grupa 70-74 ani 135 locuitori, 16. grupa 75-79 ani 74 locuitori, 17. grupa 80-84 ani 49 locuitori

Populația pe grupe de vârstă, sex masculin

1. Grupa 0-4 ani 36 locuitori, 2. grupa 5-9 ani 37 locuitori, 3. grupa 10-14 ani 37 locuitori, 4. grupa 15-19 ani 34 locuitori, 5. grupa 20-24 ani 54 locuitori, 6. grupa 25-29 ani 53 locuitori, 7. grupa 30-34 ani 63 locuitori, 8. grupa 35-39 ani 40 locuitori, 9. grupa 40-44 ani 40 locuitori, 10. grupa 45-49 ani 47 locuitori, 11. grupa 50-54 ani 50 locuitori, 12. grupa 55-59 ani 44 locuitori, 13. grupa 60-64 ani 60 locuitori, 14. grupa 65-69 ani 57 locuitori, 15. grupa 70-74 ani 62 locuitori, 16. grupa 75-79 ani 34 locuitori, 17. grupa 80-84 ani 15 locuitori

Populația pe grupe de vârstă, sex feminin

1. Grupa 0-4 ani 17 locuitori, 2. grupa 5-9 ani 26 locuitori, 3. grupa 10-14 ani 38 locuitori, 4. grupa 15-19 ani 36 locuitori, 5. grupa 20-24 ani 44 locuitori, 6. grupa 25-29 ani 52 locuitori, 7. grupa 30-34 ani 52 locuitori, 8. grupa 35-39 ani 30 locuitori, 9. grupa 40-44 ani 42 locuitori, 10. grupa 45-49 ani 56 locuitori, 11. grupa 50-54 ani 63 locuitori, 12. grupa 55-59 ani 46 locuitori, 13. grupa 60-64 ani 72 locuitori, 14. grupa 65-69 ani 73 locuitori, 15. grupa 70-74 ani 73 locuitori, 16. grupa 75-79 ani 40 locuitori, 17. grupa 80-84 ani 34 locuitori

Numele capilor de familie din Hurez³⁴⁵

1. Olari Mihai- Haiu	10. Pantea Teodor- Stoican (Pintina)
2. Carpine Todor- Carpinele	11. Pntea Ioan- Nichli

³⁴⁴ Direcția Județeană de Statistică Arad, *Recensământul populației și al locuințelor 2002*.

³⁴⁵ Arhiva Primăriei Chisindia.

3. Cornea Vesalie- Grumba	12. Crișan Simion- Pacu
4. Irina Vasile- Pupzaza (dl. Vasile)	13. Pantea Ionica- Carpovici
5. Olari Lupu- Balmoz	14. Păiușan Nicolae- Dita
6. Boc Adam- Bocu (Pintea)	15. Pantea Ionut- Cochei
7. Păiușan Simion- Botoanca	16. Păiușan Ioan- Banea
8. Păiușan Florea- Botoanca	17. Olari Avram- Hurezanu (Tufăt și Hurez)
9. Hatcu Vesalie- Dedu (Hatcu)	

2.2. Bătrânii satului și depopularea

Veșnicia s-a născut la sat, iar satul a fost sâmburele civilizațiilor urbane. În timp, prin oameni și activitatea lor, satul a evoluat în comunitate urbană, iar munca celor tineri, dublată de exemplul și sfaturile bătrânilor, a dus la progresul comunităților, la o evoluție în toate domeniile.

Satele, dezvoltarea comunităților și civilizația urbană au avut un mers ascendent până la pătrunderea comunismului în sferile societății românești, care răstoarnă modul de viață și economia românească de pe făgașul normal pe un drum necunoscut, anevoios și neașteptat. Are loc o răsturnare și o schimbare a valorilor, a raporturilor umane și economice. A fost momentul când satele românești au început a suferi de o boală generală și nouă... *depopularea*; Cuprinzând în general mediul rural, s-a manifestat prin reducerea numărului de locuitori, prin scăderea natalității și creșterea numărului de decese.

Depopularea, boala satelor românești, a cuprins și satele comunei Chisindia. Este într-o scădere continuă numărul de bătrâni care-și poartă poartă anii și bătrânețea tot mai greu, iar generația tânără, tot mai puțin sensibilă la nevoile și la greutatea vieții bătrânilor, își caută rostul vieții pe alte meleaguri, unde cred că-și pot îndeplini acele dorințe ale vieții familiale, pe care, deocamdată, nu le pot realiza în comunitățile de baștină. Generația tânără, fiind plecată la orașe sau în alte țări, în sate nu mai are cine îmbătrâni, ca urmare, bătrânii se răresc de la un an la altul.

Cei pe care astăzi îi numim bătrâni ai satelor, în tinerețe au îmbrățișat toate ocupațiile practicate în comunitate, muncind cu pricepere și perseverență, câștigându-și cu truda palmelor cele necesare traiului pentru ei și familiile lor.

Ocupațiile legate de agricultură, pomicultură și creșterea vitelor, moștenite de la străbunii lor, au constituit sursa de hrană și îmbrăcăminte pentru întreaga familie, încât comunitatea rurală trăia din ce se producea în gospodăriile proprii.

În fiecare gospodărie se creșteau vaci, boi, porci, capre, oi și păsări, animale crescute și îngrijite cu drag de membrii familiei.

Cânepa, pielea și lâna animalelor au fost sursa materială pentru confecționarea îmbrăcăminte purtată la muncă și în zi de sărbătoare.

Din anii copilăriei, tinerii au văzut pe bunicii și părinții lor îmbrăcați în frumoasele costume populare. Dascălii satelor, părinții și bătrânii au sădit în suflete generațiilor tinere dragostea de sat și de oamenii lui, de ulițele satului, de biserica în care au fost botezați și au fost cununați, de jocul țărănesc din sat, de specificul nunților și al obiceiurilor legate de sărbătorile de iarnă.

Credința străbună, tradițiile și limba română au fost păstrate de bătrâni, chiar și atunci când au trăit sub administrații străine, împotriva voințelor proprii. Cu această ocazie, trebuie amintită puterea bisericii și a școlii de a menține limba română în biserici și școli până în anul 1918 (deși administrația vremii a căutat să impună, prin toate mijloacele, limba maghiară). Dovezile în acest sens sunt de necontestat: cataloage și înscrisuri școlare în limba română, protocoalele ședințelor comitetelor parohiale, slujbele, registrele parohiale de stare civilă (nașteri, căsătorii, decese).

Bătrânii au fost suflete cu multă cumpătare, smerenie și credință creștină, au fost pătrunși de bunul și sincerul simț țărănesc, ce a stat la baza culturii românești.

Biserica și naționalismul, în limitele conviețuirii cu alte minorități, au fost pilonii puternici pe care s-a sprijinit, de-a lungul veacurilor, românismul, chiar și atunci când mai-marii zilei administrațiilor străine căutau să deznaționalizeze românii prin toate mijloacele posibile.

Tradiția și obiceiurile străbune, păstrate și transmise generațiilor tinere de cei care poartă în spate zecile de ani, în suflet regretele și în păr zăpada suferințelor, se pierd în timp prin dispariția bătrânilor, a celor care aveau rolul de păstrare și transmitere.

Nunțile nu mai au farmecul celor din tinerețe, când se juca „mireasa pe bani”; la nuntă, grupuri de nuntași cântau cântece vechi, doine, române și cântece de petrecere care le umplea sufletul de bucurie și de aduceri aminte. Alaiul nuntașilor prin sat, mersul la mire, la nași și la mireasă, la biserică, acompaniați de ștab, cu stegarul care juca steagul pe tot acest traseu, cu cererea miresei au dispărut. Doar bătrânii mai cunosc aceste obiceiuri care constituiau frumusețea nunții și tradiția specifică fiecărui sat.

Priveghiul la casa mortului și ultimul drum prin sat cu oprirea întregului cortegiu funerar la fiecare capăt de uliță, în fața bisericii și apoi la cimitir au constituit, în credința sătenilor, un ultim rămas bun a celui plecat de la familie, rude, săteni. Acest ritual al înmormântării, cunoscut și prețuit de bătrâni, este aproape părăsit prin regulile impuse forțat de „europenizare” și prin acceptarea lor de comunitate, modalitate prin care se ușurează serviciile de înmormântare. În acest scop, sunt tot mai multe sate care-și contruiesc case mortuare și spații pentru pomeni.

Bătrânii satelor, îngreunați de ani și singurătate, au fost cei care au dat forme aparte sărbătorilor creștinești, pe care le-au îmbrăcat în forme specifice fiecărui sat, adevărate manifestări de suflet: Sf. Nicolae, Crăciunul, Boboteaza, Sf. Paști, Înălțarea (Ispas), Rusaliile.

Bătrânii au rămas uneori singuri în satele depopulate și părăsite de cei tineri, obligați să-și petreacă ultimii ani și ultimele zile în singurătate, nevoi, cu dorul pentru cei plecați spre zări necunoscute lor.

Tot bătrânii au fost cei care au adunat în ei comorile bunului simț, zestrea culturală și religioasă a comunității în care au trăit, dragostea de glie și de vatra satului, respectiv patrimoniul românesc tradițional, specific fiecărui sat.

Acea zicală din popor, care uneori este uitată, că „dacă ai un bătrân, îngrijește-l și-l respectă, dacă n-ai, cumpără unul”, înmagazinează o mare înțelepciune. Aceste realități actuale ale satelor românești, depopularea și reducerea numărului de persoane vârstnice, m-au determinat să fac un efort deosebit de a înregistra toți bătrânii comunei, care au depășit vârsta de 80 de ani în perioada 1916-2016.

Pentru cei din ultima generație, care-și trăiesc amurgul în limita posibilităților, am căutat să întocmesc un album care prin fotografiile rămase pentru generațiile viitoare să le creeze o veșnicie relativă. Este singura răsplată și o mică bucurie pentru tot ceea ce au făcut și lăsat moștenire generațiilor tinere, în schimbul „puținului” pe care cei tineri îl oferă. Imaginea lor, cu trăsături de mirare, durere sau neînțelegere, va constitui pentru viitor un fotodocument al satelor comunei Chisindia cu cei dispăruți, care va aminti celor în viață că și ei au fost odată, trăitori pe aceste locuri.

Bătrânii satului Chisindia cu vârsta peste 80 de ani, în viață în anul 2016³⁴⁶

Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. casă	Anul nașterii	Vârsta	Porecla
1	Anghel Maria	7	11.03.1935	81	Clenciu
2	Babuța Maria	361	12.05.1932	84	Babuța
3	Bajko Ignat	458	21.01.1933	83	Lelea
4	Bâlc Maria	84	14.12.1933	83	Momârlanu
5	Bolde Maria	45	09.08.1932	84	Căcău
6	Cârnați Floare	446	06.02.1933	83	Fârțu
7	Cârnați Ioan	216	22.04.1937	80	Cotâlcu
8	Cornea Persida	433	16.04.1931	85	Grumpița

³⁴⁶ Arhiva Primăriei Chisindia.

9	Faur Ioan	20	27.08.1928	88	Zmoloaie
10	Faur Sida	60	18.05.1928	88	Hurezanu
11	Faur Teodor	421	01.06.1925	91	Forgău
12	Gaşpar Barbura	74	03.07.1935	81	Vova
13	Gaşpar Ioan	74	11.08.1932	84	Vova
14	Gaşpar Floriță	160	30.03.1934	82	Gaşpăru
15	Grec Nicolae	153	29.10.1931	85	Cutana
16	Gurban Floare	210	24.03.1933	83	Maniu
17	Gurban Vasilie	210	05.10.1928	88	Maniu
18	Gurban Lupu	140	07.03.1927	89	Pistrițu
19	Gurban Maria	304	08.11.1928	88	Zama
20	Hanga Cornelia	204	05.09.1927	89	Hanga
21	Hanga Ioan	67	07.01.1931	85	Pițacu
22	Hatcu Ana	411	22.11.1937	80	Goronașu
23	Hălmăgean Mihai	449	29.04.1933	83	Alunu
24	Irina Gheorghe	375	09.06.1931	85	Boităș
25	Irina Maria	175	10.08.1929	87	Boităș
26	Irinescu Marinca	274	22.11.1932	84	Irinescu
27	Lelea Catița	454	09.07.1937	80	Halcu
28	Luca Floare	425	06.07.1935	81	Rujescu
29	Mercea Avram	87	04.03.1934	82	Hoi
30	Mercea Floriță	87	13.10.1935	81	Hoi
31	Mercea Catița	383	10.03.1937	79	Merceu
32	Mercea Gheorghe	383	07.10.1934	82	Merceu
33	Mercea Floriță	370	17.06.1937	80	Mușânaică
34	Mercea Vasilie	370	07.02.1932	84	Mușânaică
35	Mercea Iosana	55	02.05.1932	84	Copila
36	Mercea Marinca	279	13.12.1930	86	Pepea
37	Mercea Teodor	94	10.10.1936	80	Goanga
38	Mercea Teodor	422	21.01.1937	81	Zicea
39	Oprea Maria	77	13.01.1935	81	Contușeriu
40	Pantea Floriță	276	15.10.1930	86	Calaceanu
41	Paulescu Gheorghe	409	11.02.1923	93	Paulescu
42	Păiușan Floare	351	19.08.1934	82	Leotu
43	Perva Petru	61	30.05.1925	91	Ginu
44	Pocrean Ana	295	25.08.1935	81	Gangu
45	Pocrean Gheorghe	295	22.10.1932	84	Gangu
46	Popa Elena	373	25.10.1937	80	Ciucurelu
47	Popa Todor	373	23.10.1934	82	Ciucurelu
48	Popa Ionel	79	12.01.1938	79	Popescu
49	Pucea Floare	366	02.12.1933	83	Tiț
50	Ruja Maria	431	20.09.1925	91	Pepea
51	Ruja Todor	377	03.03.1934	82	Cilie
52	Stan Lenuța	127	04.08.1935	81	Nionu
53	Stan Marișca	211	05.04.1923	93	Muhuica
54	Stan Veronica	212	26.02.1935	81	Hușli
55	Suba Aurelia	44	05.02.1937	80	Bugiufliuc
56	Suba Catița	158	13.11.1936	80	Oagea

57	Suba Marinca	423	30.08.1926	90	Pipa
58	Tamaș Elisaveta	262	29.03.1920	96	Zbelca
59	Tamaș Floare	345	10.10.1933	83	Pantalic
60	Tamaș Floare	412	27.08.1932	84	Docită
61	Tamaș Ioan	412	10.09.1930	86	Docită
62	Tamaș Maria	280	13.12.1934	82	Oaia
63	Toma Marioara	82	15.08.1931	85	Zamfiroaie
64	Toma Mitru	136	14.05.1933	83	Albu
65	Tripșa Floare	26	15.01.1936	80	Tripșa
66	Tulea Teodor	357	25.01.1928	88	Șontric
67	Țica Florica	178	15.09.1931	85	Bibarț

2.3. Despre sănătate și sistemul sanitar de-a lungul vremii

Informațiile referitoare la starea de sănătate din satele comunei Chisindia în perioada anterioară Primului Război Mondial sunt lacunare, din lipsa unei arhive cu problemele medicale ale comunei și a motivului că până după Al Doilea Război Mondial, în satul Chisindia nu a existat un cadru organizat de asistență medicală.

Problemele de sănătate la nivelul comunei Chisindia își au începuturile organizării prin anul 1949, când doctorul Gheorghe Feier din circumscripția sanitară Buteni a avut programate și la Chisindia zile pentru acordarea asistenței medicale împreună cu oficianțul sanitar Ioan Lucaci, născut în Berindia și moașa Catița Crișan, născută la Chisindia.

Anterior acestui an, asistența medicală pentru populația comunei era sporadică, neorganizată conform unui program și s-a efectuat de către cadrele medicale din circumscripția sanitară Buteni, la care comuna Chisindia a fost arondată.

Asistența se acorda la cerere, în cazuri extreme la domiciliul celui care solicita asistență sau, uneori, la circumscripția sanitară, prin transportarea celui bolnav la Buteni.

Anterior actului politic al Unirii din anul 1918 și în perioada imediat următoare, în cele trei sate ale comunei putem afirma că, în general, populația nu beneficia de condiții medicale la nivelul cerințelor, din lipsa unei circumscripții sanitare propriie comunei, respectiv a spațiilor medicale pentru cadrele medicale, a aparatului și medicamentelor și a unei instruiți sanitare a populației chiar la un nivel minim.

Condițiile grele de muncă, viața trăită în sărăcie și mizerie au fost factori care au dus la dese îmbolnăviri clasice și la accidente de muncă. Informațiile despre starea de sănătate a populației comunei în lipsa unui sistem medical organizat sunt rare și nesigure, rămânând o aprofundare a aspectelor problemei de către generațiile viitoare.

Primele informații descoperite de noi privind aspectele medicale ale zonei Aradului sunt cuprinse într-o statistică administrativ-sanitară din anii 1857-1858, informații sintetizate într-o lucrare de doctorat în medicină intitulată *O statistică administrativ-sanitară din anii 1857-1858 a Crișanei și Maramureșului* întocmită și susținută de medicul Andrei Fodor în 16 ianuarie 1936 la Cluj care, printre alte aspecte sanitare, prezintă și organizarea sanitar-medicală a județului Arad.

În lucrare³⁴⁷ sunt prezentate plasele sanitare, așezămintele spitalicești și de ocrotire, organele sanitare oficiale ale județului și plaselor și centrele de calificare a medicilor, farmaciștilor și moașelor din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Plasa administrativă Buteni a fost organizată în acea perioadă în patru târguri, 49 de comune și 4 cătune și a avut un număr de 35.849 locuitori.

³⁴⁷ Andrei Fodor, *O statistică administrativ-sanitară din 1857-1858 a Crișanei și Maramureșului*, Cluj, 1936, p.20.

Conform lucrării mai sus menționate, circumscripția sanitară comunală Buteni avea ca medic și chirurg comunal pe doctor Molnar Francisc de confesiune reformat, cu diplomă de chirurg obținută în anul 1833, la Pesta, iar farmacist pe Jando Anton de confesiune catolic, cu diplomă obținută tot la Pesta, în anul 1833.

Satele comunei Chisindia au fost arondate circumscripției sanitare Buteni, care acorda la dispensarul din Buteni asistență sanitară la nevoie locuitorilor din comuna Chisindia, în satul Chisindia nefiind spații amenajate pentru acordare de asistență medicală.

Cel mai apropiat spital s-a aflat în acea perioadă în Ineu, plasa Ineu, unde a funcționat spitalul fondat din donații și amenzi încasate prin pretură, inaugurat în 20 iunie 1856.

Spitalul din Ineu, construit prin aportul administrativ al primpretorului-judecător Gheorghe Popa de Teiuș a fost construit, în paralel, cu un cămin pentru oamenii săraci și fără adăpost, care nu puteau ajunge la spitalul comitatens din Arad, din motive financiare.

Prin donații din partea celor cu putere financiară și materială și prin efortul primăriilor din zonă, a fost construit spitatul și căminul pentru oamenii nevoiași.

Comitetul de coordonare a construcției spitalului a avut ca administrator pe medicul chirurg Kreitel Keresztely (Cristian) care, printr-o bună colaborare cu organele administrației locale din Ineu și cu primpretorul Gheorghe Popa de Teiuș a inaugurat, în anul 1856, spitalul din Ineu cu 20 de paturi, devenit funcțional la capacitatea întreagă în anul 1859. În anii următori, își mărește numărul de secții prin construirea de noi pavilioane.

Printr-o adresă din 18 ianuarie 1863 a spitalului din Ineu și a căminului de nevoiași, este recunoscută și certificată calitatea de fondator a spitalului din Ineu pentru Gheorghe Popa de Teiuș, judecător de tablă regală și posesor al Crucii de merit al coroanei de aur³⁴⁸.

Medicul Kreitel Cristian, cu diplomă obținută în anul 1836 la Viena, a devenit primul chirurg al spitalului din Ineu nou înființat, care acorda asistență medicală de specialitate pe o mare zonă din valea Crișului Alb³⁴⁹.

În anul 1919, profesorul universitar Iuliu Moldovan, secretar general al compartimentului de ocrotire sanitară în Consiliul Dirigent al Ardealului, bazat pe statisticile de morbiditate din ultimele decenii, a emis ordinul de a se crea diverse instituții de ocrotire în tot Ardealul.

Până a avea cadre medicale calificate și un local propriu, în satele comunei Chisindia misiunea de ocrotire a sănătății au îndeplinit-o, uneori, moașe, farmaciști empirici și sanitari autodidacți.

Sunt cunoscute în sat numele celor doi chisindani, Gheorghe Cârnaț zis Albu (punea la loc picioare și mâini luxate) și Catița Pui (moașă, cu atribuții la dispensarul din Buteni) care nu au precupețit niciun efort pentru acordarea unui prim-ajutor concetățenilor, în cazurile de extremă urgență și în limita cunoștințelor medicale acumulate în timp.

Informațiile privind starea medicală a populației comunei Chisindia în intervalul 1860-1948 lipsesc, în general, primele informații privind asistența medicală în țară fiind cuprinse în *Anuarul medicilor*, apărut în anul 1948³⁵⁰. Totuși, informații sumare privind sănătatea populației din comună se găsesc, începând cu anul 1800, în registrele parohiale a morților și născuților din cele trei sate, unde sunt înregistrați născuții și morții, uneori și cauzele deceselor, redată în vocabularul medical al vremii.

Printre cauzele deceselor înregistrate în registrele parohiale ale celor trei biserici (Chisindia, Văsoaia, Păiușeni) și actele de stare civilă (actele de deces existente în Arhiva Primăriei Chisindia) se găsesc menționate: oftică, spânzurare, influență (gripă), morb de plămâni, scursoare, slăbiciune de naștere, arsură, aprindere de plămâni (urdinare), zgaibă, aprindere de răunchi, morb de pept, tîphus (tifos), gripă spaniolă, influență spaniolă, boală de apă, închegarea sângelui, morb de ficat, debilitate congenitală, difterie, astmă, paraliză de inimă, durere de cap, nenorocire, junghiuri, anghină, hidropie,

³⁴⁸ Aurel Dragoș, *Oameni, destine, eroi*, Arad, 2015, p.23-25.

³⁴⁹ A. Fodor, op. cit., p.19.

³⁵⁰ *Anuarul medicilor cu un index al medicilor primari*, București, 1948.

apoplecsie, marasm, febră tifidă (tifoidă), marasm senil, bubat, avort, pojar, hernie, armurare, aprindere de creeri și rac (cancer).

Cauza „rac” a morții apare pentru prima dată pe un certificat de deces din anul 1926.

Cea mai frecventă cauză a morții care apare în certificatele de deces era oftica (tuberculoza), din lipsa medicamentelor, a vieții sărăcicioase și a nerespectării unor condiții minime de igienă.

Informațiile generale despre starea sanitară a județului Arad în anul 1948 sunt importante doar ca prezentare a stării medicale a județului. În iunie 1948, Ministerul Sănătății recenzează numărul de medici din țară, constatându-se 10821 medici la 15 872 624 locuitori trăitori în România la 25 ianuarie 1948, nefiind trecuți la număr și medicii militari.

Conform cifrelor, în anul 1948, în România era un medic la 1467 locuitori, cifră care analizată pe medii (urban și rural) este foarte diferită și anume, un medic la 850 locuitori în mediul urban și un medic la 5849 locuitori în mediul rural. Privind medicii de circumscripții rurale, pentru un medic de circumscripție reveneau 9180 locuitori, 1324 de medici desfășurându-și activitatea în circumscripții rurale.

Conform recensământului din anul 1948, în județul Arad, în mediul urban activau 201 medici iar în mediul rural 76 medici, deci un total de 277 medici pe întregul județ Arad și un număr de 8152 suflete la un medic de circumscripție rurală.

În circumscripțiile rurale ale județului Arad, se înregistrau 76 de medici. Comuna Chisindia și satele ei au fost arondate circumscripției rurale Buteni, unde medic a fost Gheorghe Feier, născut în anul 1903 în localitatea Brad, absolvent al Facultății de Medicină din Iași, în anul 1933.

După anul 1948, sursele informaționale despre personalul medical și spațiile medicale amenajate se înmulțesc. Privind primele locații din Chisindia unde s-au desfășurat activități medicale, putem spune că acestea n-au fost construite special pentru aceste scopuri, ci au fost amenajate în diferite case particulare, cărora regimul comunist, cu sau fără voia proprietarilor, le impusese această destinație.

Ca locații cu destinații medicale, în Chisindia, în perioada imediată a celui de-Al Doilea Război Mondial, în perioada administrației comuniste, putem enumera: casa Viluțu (Ulița Iagărului), casa La Societate (Ulița Nionu), casa Friedmann (Ulița Subești), casa Scherr (Ulița Hoi), casa Dogariu (Ulița Stăneștilor).

Casa Viluțu din Ulița Iagărului a fost casa unde a locuit și familia învățătorului Luca Dumitru. Casa a fost cumpărată de preotul Mihai Mihuț (prin licitație) de la proprietarul zis Viluțu care, la vremea respectivă era unul din bogătașii satului, cu 42 lanțuri de pământ în hotarul comunei, cu mari turme de porci și oi în zona Văii Cioltului, de unde au rămas și toponimele Cioaca lu' Viluțu și Părăul lu' Viluțu. Feciorul Adam al familiei Viluțu fusese plecat în America, ca și alți chisindani, unde câștigase bani investiți apoi în terenuri.

Problemele financiare obligă familia Viluțu să vândă casa din Ulița Iagărului preotului Mihai Mihuț care a cumpărat-o în scopul amenajării în ea a unor spații cu destinație școlară confesională, dispensarul funcționând în această locație după încetarea utilizării ei ca școală.

Casele evreiești Friedmann (Găspăreanu din Ulița Subești), Scherr (din Ulița Hoi) și La Societate (proprietari Pârțac, învățător Luca și Faur a lu' Surdu) au fost folosite ca spații cu destinație medicală perioade scurte, fără a putea preciza cu exactitate acești ani.

O perioadă mai mare ca utilizare în scopuri medicale a avut-o casa familiei Cornea (zisă Dogariu) din Ulița Stăneștilor, pe care administrația comunală comunistă a confiscat-o („naționalizat-o”), utilizarea ei ca dispensar medical prelungindu-se, cu întreruperi, până la construirea actualului dispensar comunal.

Printre medicii care au desfășurat activități medicale în circumscripția sanitară a satului, cu cele mai lungi perioade de serviciu, îi putem aminti pe medicii Gheorghe Feier și Florin Bârnețiu.

Privind **șirul medicilor** care au desfășurat activități medicale în comuna Chisindia după cel de-Al Doilea Război Mondial, în spații cu destinație medicală închiriate sau naționalizate, în ordinea cronologică a anilor, pot fi amintiți:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locul nașterii	Perioada activității la Chisindia
1	Gheorghe Feier	Brad	1949-1950; 1953-1962
2	Pratzer Ștefan	Bucovina	1950-1951
3	Rădulescu Nicolae	Slatina-Olt	1951-1952
4	Dragoș Ioan	Oradea	1955-1958
5	Stanomir Vasile	?	1963-1970
6	Bârnețiu Florin	Păiușeni	1971-2006
7	Gașpar Benjamin	Orăștie	2006-2013
8	Conovalciuc Victor	Carakui-Rep.Moldova	2014-2017

Pe lângă medici, de-a lungul vremii, au desfășurat activități sanitare și alte cadre cu diverse pregătiri medicale ca: moașe, asistente medicale și oficianți sanitari.

Aceste cadre medicale cu sumarele informații despre ele au fost:

a. Cadre medii-oficianți sanitari:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locul nașterii	Perioada activității la Chisindia
1	Munteanu Mircea	Minișu Mare	1950-1955
2	Pașca Iustin	Secaș (Gurahonț)	1952-1955
3	Lucaci Simion	Govojdia	1962-1965
4	Durcău Simion	Sepreuș	1962-1970
5	Lupei Nicolae	Buteni	1955-1973
6	Lucaci Ioan	Berindia	1949-1952; 1973-1982
7	Boanchiș Ioan	Văsoaia	1968-

b. Asistente, moașe, surori medicale:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locul nașterii	Perioada activității la Chisindia
1	Crișan Catița -moașă	Chisindia	1949-1953
2	Miclea Maria -moașă	Chisindia	1955-1959
3	Stan Marinca -moașă	Chisindia	1953-1975
4	Târsala Cornelia -moașă	Vața	1975-
5	Tripon Iosana -moașă	Buteni	1969-
6	Mercea Zina -soră med.	Buteni	1960-1976
7	Faur Maria -soră med.	Chisindia	1978-
8	Morcan Eva -soră med.	Chisindia	1975
9	Toma Maria -asist. ped.	Buteni	1976-1978
10	Mercea Catița -asist. ped.	Chisindia	1978-
11	Faur Florina	Chisindia	1994-2017

Pe lângă personalul medical de specialitate cu atribuții directe în menținerea stării de sănătate a populației comunei nu trebuie uitat nici personalul auxiliar de întreținere și bună funcționare a dispensarului, femeile de serviciu și șoferii mașinilor din dotarea dispensarului (șoferi pe salvare).

c. Șoferi salvare, femei de serviciu:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locul nașterii	Perioada activității la Chisindia
1	Colf Adam- șofer	Văsoaia	1979-
2	Mureșan Adam -șofer	Minișu Mare	1979-

3	Luca Aurica -femeie serv.	Chisindia	1953-1964
4	Rașca Maria -femeie serv.	Chisindia	1971-1977
5	Tamaș Maria -femeie serv.	Chisindia	1960-1972
6	Stan Ana -femeie serv.	Bârzava	1977-

Anul 1857. Informații privind organizarea sanitară a județului Arad³⁵¹

În anul 1857, județul Arad cuprindea: 6 plăși, 20 de târguri, 143 comune, 20 cătune, cu 97,1 mile pătrate suprafață; capitala județului: Arad

Oficiul sanitar al județului:

Medicul primar de județ: Deutsch Francisc Iosif catolic, dr. medicină cu diploma din 1833 la Pesta.
Municipiul Arad- 28398 locuitori.

Oficiul sanitar al municipiului:

Medicul primar al orașului: dr. Roth Adalbert
Chirurgii și verifcatorii de cazuri de moarte ai orașului: Szatmari Ștefan și Suhajda Paul.
Moașa primară a orașului: (nu se specifică)
Medicul veterinar al municipiului: Toth Petru.

Așezăminte spitalicești și de ocrotire:

Spitalul Județean

Fondat în 1795 de Jung Toma și Katonyi Andrei și amplificat prin donațiuni ulterioare în 1832.
Dispune de 40 de paturi.

Medicul primar al spitalului: dr. Matavovszky Ferdinan
Medicul secundar al spitalului: Rakovszky Iosif
Spitalul județean pentru deținuți. Dispune de 6 paturi
Medicul consultant: medicul primar al județului

Fondul spitalicesc comunal: a fost creat în sec. al XVIII-lea și mărit prin donațiuni ulterioare, constând în acel moment din 18218 florini. Bolnavii săraci primesc din acest fond zilnic și creșteri dacă sunt primiți în spitalul județean.

Căminul pentru săraci

Fondat în 1840. Dispune de 10 paturi

Societatea de binefacere cetățenească

Fondată în 1831 pentru ocrotirea membrilor nevoiași

Fondul orfanilor

S-a constituit în 1840 printr-o donațiune a Reuniunii Femeilor din Arad

Spitalul israelit și Societatea de umanitate

Fondate în 1934 de comunitatea israelită.

Dispune de 15 paturi

Medicul consultant: dr. Robicsek Maurițiu

Medicul secundar: Schutz Izidor, chirurg

Băi comunale:

Baia Stampel Iacob cu 10 vane

Baia Veil Petru cu 8 vane

Baia publică cu 10 vane și cu un aparat electromagnetic

Personalul medical al municipiului:

Medici: Chorin Sigismund, evreu, dr. în medicină cu diploma din 1858, Viena
Chorin Zaharie, evreu, dr. în medicină cu diploma din 1829, Viena
Fischher Henric, evreu, dr. în medicină cu diploma din 1841, Pesta
Katzander Maurițiu, evreu, dr. în medicină cu diploma din 1855, Viena

³⁵¹ A. Fodor, op.cit., p.17-22.

Kresztics Ioan, gr. ort., dr. în medicină cu diploma din 1825, Viena
Landshut Ștefan, catolic, dr. în medicină cu diploma din 1831, Viena
Matavovszky Ferd., catolic, dr. în medicină cu diploma din 1854, Viena
Rakovszky Iosif, evreu, dr. în medicină cu diploma din 1854, Viena
Robicsek Maurițiu, catolic, dr. în medicină cu diploma din 1834, Viena
Roth Adalbert, catolic, dr. în medicină cu diploma din 1841, Viena
Șandor Atanasiu, gr. ort., dr. în medicină cu diploma din 1838, Pesta
Schonfeld Leopold, evreu, dr. în medicină cu diploma din 1839, Pesta
Varga Sigismund, reformat, dr. în medicină cu diploma din 1857, Viena.

Chirurgi: Hudecz Francisc, catolic, diploma de chirurgie din 1852, Viena
Klein Iosif, catolic, diploma de chirurgie din 1843, Pesta
Maurer Ioan, catolic, diploma de chirurgie din 1836, Pesta
Misera Francisc, catolic, diploma de chirurgie din 1833, Pesta
Polak Martin, evreu, diploma de chirurgie din 1839, Pesta
Schopkesz Ioan, catolic, diploma de chirurgie din 1837, Viena
Schuster Elias, evreu, diploma de chirurgie din 1848, Pesta
Schutz Izidor, evreu, diploma de chirurgie din 1841, Pesta
Suhajda Paul, luteran, diploma de chirurgie din 1836, Pesta
Szatmari Ștefan, catolic, diploma de chirurgie din 1839, Pesta
Varjassy Iosif, catolic, diploma de chirurgie din 1827, Pesta.

Farmaciiști: Andrenyi Sigismund, catolic, mag. pharm. dipl. din 1838, Pesta
Hidegh Alexandru, catolic, mag. pharm. dipl. din 1852, Pesta
Ring Carol, catolic, mag. pharm. dipl. din 1842, Pesta
Szarka Ioan, catolic, mag. pharm. dipl. din 1836, Pesta.

Moașe: Benes Ecaterina, catolic, diploma din 1856, Pesta
Borz Ecaterina, catolic, diploma din 1840, Pesta
Braunmuller Ana, catolic, diploma din 1839, Pesta
Gottreich Ecaterina, evreu, diploma din 1842, Viena
Gross Ana, catolic, diploma din 1826, Pesta
Jonnek Ana, catolic, diploma din 1833, Pesta
Kaliki Elisabeta, catolic, diploma din 1836, Pesta
Kohn Rozalia, evreu, diploma din 1838, Pesta
Krasztavetz Maria, catolic, diploma din 1841, Lemberg
Martin Francisca, evreu, diploma din 1848, Pesta
Neuberth Barbara, catolic, diploma din 1851, Viena
Radovanovits Ecaterina, gr. ort., diploma din 1827, Pesta
Rohn Ana, catolic, diploma din 1836, Pesta
Siebig Susana, catolic, diploma din 1844, Pesta
Schaffer Sofia, luteran, diploma din 1851, Viena
Szokoly Ecaterina, luteran, diploma din 1840, Pesta
Theurer Elisabeta, catolic, diploma din 1842, Viena
Vaczy Maria, catolic, diploma din 1853, Pesta
Weber Maria, catolic, diploma din 1858, Viena.

Med. veterinari: Lindtner Ioan, catolic, dipl. din 1822, Viena
Tot Petru, reformat, dipl. din 1848, Viena.

Plășile:

I. Plasa Arad,

Două (2) târguri, 7 comune și cătune; 15,6 mile pătrate suprafața, 36241 locuitori. Primpretura plasei în Arad.

Organele sanitare oficiale ale plasei:

Medici de circumscripție: Munkacsy Anton, chir. (în Pecica) și Mittler Maximilian, chir. (în San-Martin).

Moașe de circumscripție: Demuth Iosefina (în Pecica).

Comunele:

1. Pecica (Rovine): 13268 locuitori de naționalitate maghiară
Medic: Brassovani Petru, catolic, dr. medicină
Chirurg: Munkacsy Anton, catolic, mag. de chir. dipl. din 1836, Pesta
Pisko Maximilian, evreu, dipl. de chir. din 1856, Viena
Frankl Simion, evreu, dipl. de chir. din 1853, Pesta
Farmacist: Stiller Francisc, catolic, mag. pharm., dipl. din 1816, Pesta
Moașă: Demuth Iosefina, catolic, dipl. din 1840, Pesta.
2. Sân-Martin: 2112 locuitori de naționalitate germană
Chir. comunei: Mittler Maxim, evreu, dipl. de chirurg din 1831, Pesta
Moașă: Scheider Rozalia, catolică, dipl. din 1857, Pesta.
3. Glogovăț: 3119 locuitori de naționalitate germană
Chir. comunei: Viszkutsil Lud., catolic, dipl. de chirurg din 1847, Gratz
Moașă: Bednar Ana, catolică, dipl. din 1856, Pesta.

II. Plasa Ineu

Unu (1) târg, 15 comune; 12,6 mile pătrate suprafața, 25263 locuitori. Primpretura plasei în Ineu.

Organele sanitare oficiale ale plasei:

Medici de circumscripție: Kreitl Cristian, chir. (în Ineu)

Gyurkovszky Sefan, chir. (în Cermei)

Moașă de circumscripție: nu există

Comunele:

1. Ineu- 3163 locuitori (împreună cu cătunul Tămand), locuitori de naționalitate română.
Spital de plasă. Fondat prin donații și amenzi încasate prin pretură. Inaugurat în 20 iunie 1856, dispune de 20 de paturi.
Medicul consultant: med. comunei
Medic: Bolog Adalbert, reformat, dr. în med., cu dipl. din 1855, Pesta
Chirurg: Kreitl Criștian, catolic, mag. de chir., cu dipl. din 1836 Viena
Farmacist: Katona Sigismund, catolic, mag. pharm., cu dipl. din 1851, Pesta
Moașă: Demko Iulian, catolic, dipl. din 1846, Pesta
- Apă minerală:* O fântână care se găsește în proprietatea familiei Aczel, ar furniza o apă carbogazoasă. Ea se utilizează pentru baie, fiind transportată în locuințe. Analiza apei nu s-a făcut încă.
2. Cermei -1760 locuitori de naționalitate română.
Chirurg: Gyurkovszky Ștefan, catolic, mag. chir. cu dipl. din 1837, Pesta
Mocrea, Bocsig, Camna, Luguzău- Ar avea fiecare un izvor cu apă minerală neanalizată.

III. Plasa Buteni

Patru (4) târguri, 49 de comune, 4 cătune; 15,7 mile pătrate suprafața, 35849 locuitori. Primpretura plasei în Buteni.

Organele sanitare oficiale ale plasei:

Medicul de circumscripție: Molnar Francisc, chir. (în Buteni)

Moașă de circumscripție: nu se specifică

Comunele:

1. Buteni, 2909 locuitori de naționalitate română.
Chirurgul comunei: Molnar Francisc, reformat, diploma de chirurg din 1833, Pesta
Farmacist: Jando Anton, catolic, mag. pharm. cu diploma din 1833, Pesta
2. Sebiș, 1741 locuitori de naționalitate română

Medic: Bittner Emeric, catolic, dr. în medicină, cu dipl. din 1828, Pesta

Ape minerale:

Dezna și Mădrigești au fiecare un izvor cu apă minerală încă neanalizată.

Moneasa, băi.

La mică departare de comună într-o vale îngustă ia naștere un izvor cu apă clară, insipidă, de un miros specific, a cărei temperatură este de 28 grade R. Se simte nevoia unei analize chimice. Stabilimentul balnear, proprietatea familiei conte de Waldstein, este format dintr-o clădire frumoasă cu cinci camere de baie. Camerele pentru vizitatori sunt situate în alte clădiri mult mai modeste, ba chiar nepotrivite.

Această apă termală ar avea o mare importanță în posesia unei analize precise, dat fiind faptul, că de la Haieu și până la Mehadia nu se găsește în această regiune niciun izvor cu apă termală.

IV. Plasa Chișineu

Trei (3) târguri, 14 comune; 14,8 mile pătrate suprafața, 32460 locuitori. Primpretura plasei în Chișineu Criș.

Organele sanitare oficiale ale plasei:

Medicul de circumscripție: dr. Broncs Ferdinand (în Chișineu Criș)

Moașa de circumscripție: Bohm Regina (în Șimand)

Comunele:

1. Chișineu Criș, 1964 locuitori de naționalitate română și maghiară.

Medici: Broncs Ferdinand, catolic, dr. în medicină cu dipl. din 1936, Pesta

Mahr Ștefan, catolic, dr. în medicină, cu dipl. din 1850, Pesta

Farmacist: Koricsansky Vilhelm, catolic, mag. pharm. cu dipl. din 1836, Pesta

Moașe: Borbeli Iuliana, catolică, dipl. din 1855, Pesta

Maczko Terezia, catolică, dipl. din 1850, Pesta

2. Șimand 4073 locuitori de naționalitate română.

Chirurg: Low Simion, evreu, mag. de chir., cu dipl. din 1844, Pesta

Farmacist: Csiky Martin, catolic, mag. pharm., cu dipl. din 1834, Pesta

Moașa: Bohm Regina, catolică, dipl. din 1849, Pesta

Medic veterinar: Damjan Ludovic, catolic, dipl. din 1850, Pesta

V. Plasa Pâncota

Trei (3) târguri, 22 comune; 15,7 mile pătrate suprafața, 46279 locuitori. Primpretura plasei în Pâncota.

Organele sanitare oficiale ale plasei

Medicul de circumscripție: dr. Kopf Ioan (în Sântana)

Moașa de circumscripție: Oberndorfer Iosefina (în Pâncota)

Comunele:

1. Pâncota, 3411 de naționalitate germană, maghiară și română.

Chirurgi: Kordina Carol, catolic, mag. de chir., cu dipl. din 1834, Viena

Lubeck Moise, evreu, diploma de chir. din 1844, Pesta

Farmacist.: Papp Simion, catolic, mag. pharm. cu diplm, din 1852, Pesta

Moașa: Oberndorfer Iosefina, catolic, dipl. din 1857 Pesta.

Ape minerale:

Pe teritoriul comunei se găsește un izvor al cărui apă necesită încă analize chimice.

2. Sântana, 8021 locuitori de naționalitate germană și română.

Medic: Copf Ioan, catolic, dr. în med., cu dipl. din 1844, Pesta

Chirurg: Bruck Maximilian, evreu, diploma de chir. din 1849, Viena

Farmacist: Woitek Aloisium, catolic, mag. pharm., cu dipl. din 1851, Pesta

Moașa: Wurm Ecaterina, catolică, dipl. din 1855, Cluj.

VI. Plasa Radna

Şase (6) târguri, 36 comune, 4 cătune; 21,2 mile pătrate suprafaţa, 39932 locuitori. Primpretura plasei în Radna

Organele sanitare oficiale ale plasei:

Medici de circumscripţie: Hehs Martin, chirurg (în Radna)

Horovitz Leopold, chirurg (în Săvârşin)

Moaşă de circumscripţie: Rust Terezia (în Radna)

Comunele:

1. Radna, 1942 locuitori de naţionalitate germană şi română.

Chirurg: Hehs Martin, catolic, mag. chir., cu dipl. din 1832, Pesta

Farmacist: Ternajgo Iosif, catolic, mag. pharm., cu diploma din 1852, Pesta

Moaşa: Rust Terezia, catolică, dipl. din 1837, Pesta

2. Săvârşin, 1176 locuitori de naţionalitate română

Chirurg: Horovitz Leopold, catolic, mag. chir., cu diploma din 1838, Pesta

Farmacist: Farkas Gavril, catolic, mag. pharm., cu diploma din 1847, Pesta

3. Ghioroc, 1146 locuitori de naţionalitate maghiară şi română

Medic: Csurgoj Iosif, luteran, dr. în med., cu dipl. din 1850, Pesta.

Farmacist: Hupa Augustin, catolic, mag. pharm., cu diploma din 1842, Pesta

4. Miniş, dispune de un izvor cu apă carbogazoasă şi alcalino-feroasă.

2.4. Morile satului

Mori pe apă

Practicarea morăritului în ținuturile locuite de români a depins de existența unor ape, văi sau pâraie care aveau un debit constant de apă în cea mai mare parte a anului.

Debitul constant al apei era necesar pentru buna funcționare a morilor pe tot parcursul anului, aceste mori producând făină, scândură sau stofe de lână, numite aba. Fiind construite să funcționeze pe ape curgătoare, de către meșteri care au păstrat de-a lungul mai multor generații aceeași tehnică rudimetrică, aceste mori produceau cu energie care nu se plătea (apa) aproximativ tot ce îi era necesar omului de la țară: făina pentru mâncare, scândura pentru construcțiile din gospodărie și stofa pentru îmbrăcăminte.

Făcând o clasificare a morilor pe apă, după produsul lor, acestea sunt:

-mori pentru făină,

-mori pentru scânduri (gatere),

-mori pentru stofe (așa-numitele *dube*).

Privind aspectul tehnic, morile pot fi cu roți de lemn cu palete sau cu roți de lemn cu cupe.

De obicei, morile se construiau în locuri ferite de vânturi, pe marginea apelor curgătoare, în satele unde cantitatea de cereale obținută de locuitori făcea rentabilă funcționarea lor.

Zona unde era amplasată moara depindea și de bogățiile locale, respectiv ocupațiile locuitorilor. Acolo unde erau turme de oi iar femeile se ocupau și cu țesutul, se construiau *dube* care produceau țesătura numită aba. În zonele deluroase cu multe păduri, unde lemnul era ieftin, se construiau morile pentru produs scânduri, mori numite gatere.

Morile mai pot fi clasificate și după sistemul de funcționare:

-mori pe apă (pe fluvii și pe râuri),

-mori seci (*molae siccae*).

Morile seci se construiau în localitățile fără ape curgătoare și funcționau cu forța animalelor -în zonele deluroase sau cu energia vântului -în zonele de câmpie cu multe vânturi. În unele localități existau și mori acționate cu motoare cu carburanți petrolieri (moțoare tip TN). Spre

deosebire de morile pe apă, cu funcționare aproape permanentă, morile seci aveau funcționare sezonieră.

Morile arătau prosperitatea satelor și cele care produceau produse bune (făină, scânduri, stofe) erau renumite în toată zona, faima produselor lor făcându-le să fie căutate și de locuitorii altor sate.

Morile mari aveau și locuințe pentru morari și, în cele mai multe cazuri, erau proprietate colectivă a mai multor locuitori. Atunci când apele erau prea mari, cu pericol de inundații, pentru alimentarea morilor se făcea o deviere din „apa mamă”, deviere numită iaz sau canal, pe malul căreia se amplasa moara.

Existau iazuri cu una sau mai multe mori.

În diferite localități din districul Ineului, în jurul anului 1746 era un număr de 52 de mori, 4 fluviale (situate pe Crișul Alb) și 48 mai mici (situate pe râuri *-molae rivales*)³⁵².

Cele 48 de mori situate pe râuri s-au aflat în următoarele localități:

-câte o moară în: Neagra, Chertiș, Moneasa, Prăjești, Ignești, Satu Rău, Zimbru, Mădrigești, Secaș, Honț, Honțișor și Gurba;

-câte două mori în : Crocna de Sus, Susani, Iosășel, Zeldiș, Bodești, Buteni, Luguzău și Șilindia;

-câte trei mori în: Donceni, Buhani, Sebiș;

-cinci mori în **Chisindia**;

-șase mori în Dezna.

Deci, într-un număr de 25 de localități funcționau 48 de mori pe râuri. Având în vedere informațiile orale și dovezile materiale păstrate în Chisindia, în perioada anilor 1850-1960, în Chisindia funcționau opt mori, a căror scurtă istorie va fi prezentată în cele ce urmează.

1. Moara lu' Nioanea

S-a păstrat în tradiția populară și sub numele de „Moara Arsă”, probabil, a fost distrusă, cândva, într-un incendiu. Este prima moară din lanțul de mori chisindane, fiind amplasată de proprietar (proprietari) la limita dintre cele două sate, Păiușeni și Chisindia, în locul numit Prunii lu' Vova. În acest loc, pe timp de vară, cirezele de animale (vacii, oi, porci, capre) ale satului Chisindia se odihneau la amiază, având apă și umbră. De aceea, locului i se mai spunea „La Zăcătoare la Pruni la Vova”, deoarece animalele se odihneau (zăceau) una-două ore la umbră. Terenul agricol din imediata apropiere, îngrădit cu gard de crengi sau gard viu se numea „Țarina lu' Nioanea” proprietar fiind Stan Simion, zis a Pământeanului. De la Simion, Simioanea, Mioanea derivă și numele devenit toponim Nioanea, moara luându-i numele. Iazul pe care era așezată moara se forma în Păiușeni, mai sus de „Dubele lu' Hepu” pe care, de asemenea, le alimenta cu apă. După ce trecea de dube, prin fața casei lui Vesalie a Talului, iazul intra în țarina de sub Dealul Tabuia, ajungând la moară, în locul numit „La Zăcătoare la Vova”. După ce alimenta cu apă Moara lu' Nioanea, se vărsa în apa Păiușeniului la locul numit „Nucii lu' Himu” sau „Izitura lu' Mutu”. Izitura era un fel de baraj mic, cu o rezervă de apă pentru noul iaz care se forma aici, ale cărui ape foloseau pentru următoarea moară. Proprietarii aceste mori nu se mai cunosc și nici morarii care au lucrat în ea. A fost prima din lanțul morilor chisindane și, probabil, cea mai veche.

2. Moara lu' Pucea sau „Ciutura”

Uneori, moara se mai numea și Moara lu' Mutu. Fiind proprietatea familiilor cu nume de Stan, se mai numea și Moara Stănească, Stan Ion (zis Mutu) fiind ultimul ei proprietar. A fost construită din piatră și lemn, urmele fundației din piatră putând fi văzute și astăzi.

Iazul pentru alimentarea ei cu apă se formează în locul numit „Nucii lu' Himu” din Valea Păiușeniului. După alimentarea cu apă a morii, iazul se varsă mai jos cu 200-250 m, în noua izitură

³⁵² Ciuhandu Gheorghe, *Românii din câmpia Aradului de acum două veacuri*, Arad, 1940, p.174-175.

din zona locului numit „Zăcătoarea la Merii Boienii”. Acest loc cu pomi mulți (meri, nuci și pruni) era folosit, de asemenea, pentru odihna de la amiază a animalelor satului, acestea gășind aici apă și umbră. În vechime, pomii respectivi au fost ai unei femei cu numele Ana și, în acest loc, Ana avea un sălaș pentru animale (vacii și boii). Deci locul era pentru boii Anei, de unde și numele Boienii, adică boii Anei.

Ultimul ei proprietar și morar a fost Stan Ion (zis Mutu). În timpul cât moara funcționa, morarul locuia în locuința de serviciu a morii, distanța de la moară până în satul Chisindia fiind de aproximativ 2,5 km. Moara avea o faimă recunoscută în zonă, venind aici să facă făină și locuitori din Văsoaia sau Miniș, sate învecinate.

3. Moara Liii

Se cunosc puține date despre ea și în ceea ce privește proprietatul sau morarii. Probabil a fost a unei persoane cu numele de Lia (de la Ilie) și era așezată pe Iazul Mare, puțin mai jos de „Zăcătoarea la Merii Boienii”.

Locația ei era pe iaz, înainte de a intra iazul în „Zăvoi la Bălu”. Multă vreme s-au păstrat acolo bucăți dintr-o piatră care a aparținut a acelei morii.

Pe Iazul Mare care se formează puțin mai sus de „Zăcătoare” au funcționat patru mori și anume: Moara Liii, Moara lu’ Nucu, Moara Mercească și Moara Cârnaștilor. Iazul Mare trece printre „Zăvoitul lu’ Bălu” și Târsari, pe lângă Cinji, trece prin sat pe lângă Topili și se varsă în Valea Păiușeniului, lângă casa lui Târsu, în centrul satului Chisindia.

4. Moara lu’ Nucu

I se mai spunea și Moara Corneștilor deoarece mulți dintre proprietari purtau numele de familie Cornea. Printre ei se pot aminti: Cornea Gheorghe (zis Cardașu), Cornea Ilie (tatăl lui Bălu), Cornea Teodor (Todoru Oanii), Cornea Gheorghe (a lu’ Cornea, vizavi de Omocu). Se mai numea și Moara lu’ Nucu, probabil după numele morarului Nucu, care a deservit-o mulți ani. Morarul Nucu a locuit în casa care a fost pe locul casei lui Faur Dionisie (zis Nițu) pe care copiii lui Nucu au vândut-o, cu teren cu tot, lui Faur Dionisie.

Alți morari cunoscuți care au lucrat în moara lui Nucu au fost: Mercea Ion Popescu și Tamaș Teodor a lu’ Mihaioc.

Moara a fost construită înainte de anul 1900 din lemn și piatră, cu o fundație solidă. Avea două pietre de măcinat și se alimenta cu apă din Iazul Mare. Vecină cu Moara lu’ Nucu era și Moara de Țuică, adică cazanul de țuică a lui Cardașu, unul dintre proprietarii morii. Moara a avut roată de lemn cu cupe și a rezistat timpurilor până prin anii 1960, când a fost demolată.

5. Moara Mercească

Numele Mercească îi vine de la numele multor familii cu numele Mercea care o aveau în proprietate. Era amplasată pe iaz, vizavi de școala din valea satului și se mai numea și Moara lu’ Popescu, Popescu fiind atât proprietar cât și morar. Printre alți proprietari, se pot aminti: Mercea Petru (Hoi), Mercea Iovan (bunicul lui Dodu lu’ Menacu), Mercea Gheorghe (Cucea), Mercea Vesalie (Leotu), Mercea Ioan (Huta), Mercea Ioan (Popescu -proprietar și morar), Mercea Lupu (Merceu) și alții. A fost construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, din piatră și lemn. Avea locuință pentru morar, roată din lemn cu palete și două pietre de măcinat. Moara producea făină de grâu de două calități și făină de porumb pentru animale. Se alimenta cu apă din Iazul Mare, format la Merii Boienii. Ca morari cunoscuți, se pot aminti: Mercea Ioan (zis Popescu), Tamaș Teodor (a lu’ Mihaioc). Porecla Mihaioc se păstrează de la tatăl său, Mihai, care era un om zdravăn, înalt care lucra la vremea respectivă în pădurile firmei *Patria*, la lucrări legate de exploatarea lemnului. De la Mihai (om mare, zdravăn) vine porecla Mihaioc. Morarul Tamaș Teodor (Mihaioc) a lucrat ca morar la Moara Mercească până în anul 1957, luna mai, când a decedat.

6. Moara Cârnațeștilor sau Moara Comunală

A fost cea mai mare moară din satul Chisindia, având un număr de 39 de proprietari (în anii de început, când a fost construită). Un număr însemnat de proprietari s-au numit Cârnaț, de acolo și numele morii. A avut roată de lemn cu palete și două perechi de pietre de măcinat. Măcina porumb, producând făină de mălai pentru animale și grâu pentru făina de consum, de trei calități. Se alimenta cu apă din Iazul Mare, fiind ultima dintre mori, în urma ei apa vărsându-se în Valea Păiușeniului (Valea Chisindiei) în dreptul casei lui Târsu. A fost constuită în secolul al XIX-lea prin asocierea a 39 familii de țărani care au dorit (și au reușit) să construiască o moară mare și bună pentru producerea făinii. O foloseau atât proprietarii cât și alți locuitori din Chisindia și satele învecinate, fiind o moară cu faimă în zonă. Printre proprietarii ei se pot aminti: Cârnaț George (Albu), Cârnaț Gavrilă (Gavrila Albului), Cârnaț Lică (a lu' Adamoc), Cârnaț Avram (a lu' Ginașu), Hălmăgean Ștefan (a lu' Alunu), Cornea Ilie Riganu (Badea), Faur Patruț (Fauru), Mihuț Todor (Ratuta), Mihuț Petru (Pancova), Stan Nicolae (Ghici), Cornea Gheorghe (Horgoșu), Gașpar Ioan (Capțoc), Stan Mitru (Stanmitru) și alții.

Prin anul 1958, s-a oprit alimentarea cu apă a morii și s-a trecut la punerea ei în mișcare (și funcționare) cu un tractor Lanz-Buldog, care transmitea mișcarea printr-o curea lată. Funcționarea cu ajutorul tractorului s-a întins pe o perioadă de aproximativ 3 ani (1958-1960) de funcționarea tractorului ocupându-se Hatcu Vasile. Moara avea o locuință de serviciu mare, unde putea să locuiască (și uneori a locuit) întreaga familie a morarului.

Printre morari, pot fi amintiți: Faur Nicodim (tatăl lui Faur Ilie, fost angajat la Primărie), Cornea Gheorghe (Ciurhan), Mercea Petru (a Morarului, de lângă Iusti a lu' Țarca), Sulincean Mitru (Titu), Tamaș Todor (a lu' Mihaioac) și Gașpar Todor (Jula). În diferite perioade, ei au lucrat la această moară, ducând faima ei peste multe sate. După 1960, pe vremea colectivizării, organele conducerii locale ale Primăriei și conducerea C.A.P.-ului Chisindia au oprit funcționarea ei, transformând-o în depozit de sare și îngrășămintă chimice pentru C.A.P., utilizare care a grăbit distrugerea ei. Moara a fost o construcție solidă, având ziduri groase de 80 cm din piatră, dar timpul, sarea și ... oamenii au învins-o. A urmat demolarea ei...

În 1993 a fost demolată, pe locul ei ridicându-se o moară nouă, acționată cu energie electrică și o brutărie. În vremurile de demult apuse, când morarul acestei mori era ales, se adunau toți proprietarii pentru a discuta calitățile și defectele candidaților de morar. După alegere, se făcea un chef mare, cu lăutari, unde se servea mâncare cu multă carne și cu vestita țuică de Chisindia. Pentru acel chef, se sacrifica un porc mare sau un vițel pentru ca masa să fie lungă și îmbelșugată.

7. Moara Lușcaneștilor

A fost o moară a familiilor Lușca și Tamaș. A fost construită din lemn și piatră, pe locul unei mori mai vechi din secolul al XVIII-lea. Printre proprietari se pot aminti: Lușca Ioan (a lu' Lușca), Lușca Todor (Gușa), Mercea Ioan (Sarișu), Bonchiș Todor, Tamaș Todor (Tamașu, Tamașel), Tamaș Gheorghe (Licu Gaiții), Lupașu Ilie (Lupașu), Lupaș Petru (a Lupașului), Zicea Teodor (Zicea), Mercea Talica și alții. A avut roată de lemn cu palete și a fost acționată cu apa unui iaz format la „Capu' Țarinii”. Iazul format în acest loc era o deviere din Valea Hurezului, trecea prin țarină, ajungând la cazanul de țuică a lui Perii (notar în Chisindia) din Ulița Murii (actualul cazan al lui Irinescu).

Printre morarii cunoscuți ai acestei mori pot fi amintiți: Mercea Ioan (Sarișu) și Lușca Ioan.

Din Ulița Murii, iazul trecea în Ulița lu' Adamoc, pe lângă casele lui Zbelca, Liba și Gușa, ajungând la moară, de unde, prin grădina lui Pucsi și pe sub casa lui Ianăș, se vărsa în Valea Hurezului, lângă familia lui Olar Ioan (zis Ciocea).

Moara a avut două pietre pentru măcinat și făcea atât făină pentru alimentația omului cât și făină de mălai pentru hrana animalelor. Timpul și neglijența oamenilor au distrus-o.

8. Moara Albă

Despre ea se cunosc cele mai puține date certe. S-a păstrat la localnici informația că moara era construită din piatră albă de unde și denumirea. Până târziu prin anii 1965-1970, în locul unde a funcționat moara, se puteau vedea pietre albe din fosta ei fundație. Moara a funcționat în vremurile când satul Chisindia aparținea de Imperiul Austro-Ungar. Locul ei a fost lângă aleea Chisindiei, în capătul dinspre vale al grădinii lui Păiușean Nicolae, zis Miculaița din Satul Nou. Iazul care o alimenta cu apă a fost o deviație (un mic canal) al Văii Chisindiei, în locul de lângă moară, sub forma unei bucle. Se păstrează printre localnici și varianta formării iazului de alimentare în zona casei lui Rașcău. Iazul traversa apoi Ogrezul, stația de cale ferată de sub Coasta Firezului, livada de pomi a Societății Forestiere *Patria*, ajungând astfel la moară. Nu se cunosc proprietarii acestei mori și nici morarii care au deservit-o. Locul unde ea a funcționat se numește și astăzi La Moara Albă.

NOTĂ-INVENTARUL MORILOR NAȚIONALIZATE

Prin preluarea morilor de către administrațiile locale comunale și predarea, prin inventar, foștilor proprietari să le conducă și să le administreze în favoarea comunelor, morile mai rămân un timp în stare de funcționare dar, pe parcurs, rând pe rând, sunt oprite din motive financiare și cauze tehnice.

La predare, morile au avut următoarele valori înregistrate:

1.Moara lu' Mutu, Chisindia	80.000 lei
2.Moara Cârnașască, Chisindia	200.000 lei
3.Moara Mercească, Chisindia	10.000 lei.

1. Moara lu' Mutu

Moara era proprietatea fraților Stan (Ioan și Ignat) și a altor consăteni, situată între Păiușeni și Chisindia. În 1949, la preluarea morii de către administrația comunei, moara avea următorul inventar:

Localul morii. Era construit din piatră albă și acoperit cu țiglă într-o stare de degradare avansată. Clădirea morii era compusă din patru camere la parter și două camere la subsol unde era montată instalația morii.

a. Prima cameră. În această cameră, se găseau următoarele unelte necesare bunei funcționări a morii:

- două perechi de pietre duble complete, una pentru urluială și una pentru grâu, având dimensiunea de 36 de țoli,
- un trior mic complet,
- un cântar decimal cu două greutateți, pentru 70 kg,
- o macara în stare de funcționare, servind pentru ambele pietre,
- trei ciocane pentru tăiat în piatră,
- o rangă de fier,
- măsuri de volum: un *văitău* de 3 litri , o *jumătate* de 15 litri.

b. Camera a doua. Se găsea la parter, servind drept magazie pentru moară.

c. Camera a treia. În această cameră se găsea roata de apă care pune în funcțiune instalația morii.

Se mai găseau următoarele :

- roată dințată pe același fus cu roata de apă.
- o curea în stare bună, servind alternativ ambele pietre.
- o sită de 3 metri liniari.
- o ladă pentru făină.

d. Camera a patra. Servea drept locuință pentru morar sau proprietar.

2. Moara Cârnașcă

A fost o proprietate de grup a numitului Faur Ilie și a altor cetățeni din comuna Chisindia.

La predararea către comună, în 1949, inventarul morii era următorul:

Localul morii, construit din piatră și lemn, acoperit cu țiglă; era compus din trei încăperi:

a. Încăperea din mijloc. Era locul în care se afla instalația morii compusă din:

- roată dințată cu podul morii,
- axă de transmisiune cu două curele pentru acționarea pietrelor, în stare bună,
- două pietre duble, în stare bună, una pentru urluială și una pentru grâu, având dimensiunile de 42 țoli (cea pentru urluială) și de 36 țoli (cea pentru grâu),
- una sită mare de 4 metri liniari, purtată de trei curele, în stare bună,
- una curea cu linguri pentru făină,
- două instalații pentru macara, în stare bună,
- una ladă mare pentru făina cernută,
- două coveți la pietrele de moară,
- un cântar decimal cu 8 greutateți pentru 100 kg,
- una tociță, în stare bună,
- una măsură de 45 litri,
- un ciocan de lemn pentru site,
- opt ciocane pentru tăiat în pietre.

b.Podul. În podul morii se găseau următoarele obiecte:

- un trior cu toate accesoriile, în stare bună de funcționare,
- una ladă pentru trior,
- un jgheab pentru coș,
- una măsură de 30 litri,
- una măsură de 15 litri,
- un *văitău* de 3 litri,
- un hambar în stare uzată,
- una roată de lemn pentru osii la piatră,
- două site pentru schimb la trior,
- zece bucăți palânci și scânduri.

c.Camera de locuit. Inventarul camerei era format din:

- două lavițe,
- una mașină pentru gătit mâncare,
- un bidon pentru ulei,
- una lampă.

Un grajd și una cocină construite din lemn, acoperite cu țiglă. În grajd erau șase pietre de moară uzate și un buștean cioplit din gorun.

La preluarea morii de către administrația comunei, aceasta era în stare de funcționare, având morar pe Irina Petru și administrator provizoriu pe Gyonosy Floare.

3. Moara Mercească

A fost proprietatea lui Hălmășean Teodor și a altor consăteni din Chisindia. În 1949, la preluarea morii de către Primăria Chisindia, aceasta aveau următorul inventar:

Localul morii. Moara era construită din piatră și lemn, acoperită cu țiglă, având patru încăperi, după cum urmează:

a.Camera din mijloc unde se aflau instalația morii și diferite unelte necesare funcționării acesteia, după cum urmează:

- roată dințată cu podul morii,
- o piatră dublă, având dimensiunea de 42 de țoli,

- o sită plană de trei metri, în stare degradată,
- o macara în stare de funcționare,
- curele de transmisie pentru sită,
- trei ciocane pentru tăiat în piatră,
- o rangă de fier,
- măsuri de volum: o *măsură* de 30 litri și un *văitău*,
- o covată (*troacă*),
- un cântar decimal cu 7 greutăți, de 89 kg,
- o lampă de perete.

b.Camera de locuit, cu următorul inventar:

- două lavițe de lemn,
- o mașină de gătit construită pe zid.

c.Podul unde se afla:

- o ladă mare (hambar),
- un trior în stare bună de funcționare și cu toate accesoriile.

d.Magazia care servea pentru depozitarea uiumului și a cerealelor care urmau să fie măcinate.

Lângă moară, într-o cameră alăturată celei în care se găsea instalația morii se afla montată pe apă o roată care punea în funcțiune moara. În inventarul morii se mai găsea și un grajd pentru animale iar ca materiale, trei bucăți palânci de gorun de 7 metri lungime, un buștean de gorun, o osie uzată pentru roata morii și două bucăți de pietre uzate.

2.5. Pomicultura și prelucrarea fructelor

La chisindani, pomicultura a fost și este încă o ocupație de bază. Pe dealurile comunei, în satele Chisindia, Păiușeni și Văsoaia se cultivă din vremuri străvechi meri, peri, cireși și pruni, prunul ocupând cele mai mari suprafețe.

Se spune că așa cum viței-de-vie îi place terenul în podgoria Aradului, așa prunului îi place terenul în livezile Chisindiei. Dacă merele, perele și cireșele se consumă, în general, ca fructe proaspete, prunele au diverse utilizări fiind consumate atât în stare proaspătă ca prune crude cât și prelucrate sub formă de magiun (mnere de prune), prune uscate și țuică, vestita țuică de Chisindia.

Câmpurile Chisindiei, Păiușeniului și Văsoaiei sunt pline de pruni din cele mai vechi timpuri, aproape fiecare familie având în hotarul satului un loc cu pruni, o pruniște sau mai multe. Existau familii care aveau mai multe pruniști și, în cazuri extreme, o pruniște se vindea cu bani mulți, în funcție de locul unde era situată.

Soiurile de pruni care se cultivau și se cultivă în prezent în zona Chisindiei sunt soiuri indigene care nu erau sensibile la diferite boli și dăunători, nefiind necesare tratamente fitosanitare. Printre soiurile de pruni putem aminti: Bistriț, Roșu, Bumbuleu, Negruț și Crandanesc. Pentru mnere și prune uscate, cel mai căutat soi era Bistriț iar pentru țuică prunele cu cel mai bun randament erau prunele crândănești și bumbulee.

Gospodarii harnici și înstăriți pregăteau toamna mnerea de prune și prunele uscate pe care le vindeau apoi pe piețele din Brad, Deva, Arad, Timișoara, Oradea și Pâncota. Se făcea și un amestec de magiun din diverse fructe (mere, pere, prune) care avea o mare căutare în piețele de la oraș.

Familiile care aveau pruniști mari și multe aveau în gospodărie uscătoare de prune și una sau mai multe căldări de aramă pentru prepararea magiunului de prune. Prunele care rămâneau de la prepararea magiunului și a uscării se puneau la fermentat natural pentru producerea țuicii.

Mnerea de prune

Din prunele bistrițe sau crandane bine coapte, alese și bine spălate se pregătește mnerea. Se scot manual sâmburii din prune și apoi prunele se pun la fiert în căldările de aramă (de 50-60 litri)

unde se fierb 12-15 ore prin amestecare manuală permanentă. Mnerea se considera gata fiartă când sta pe lingura întoarsă cu scobitura în jos.

Mnerea fiartă se punea caldă în ciubere de lemn de diferite mărimi (până la 50 kg) sau în oale de ceramică. Începând din postul Crăciunului, se consuma în familie sau se vindea în piețele orașelor, având o mare căutare.

La Chisindia se produceau mari cantități de mnere care în unii ani se vindeau și armatei române. Mnerea produsă de chisindani era adunată de Banca Populară *Plugarul* Chisindia și prin Institutul Național al Cooperăției era livrată către armată. Exemplificăm livrările de mnere din anul 1939:

-14 octombrie 1939 s-au livrat 15.615,5 kg,

-17 octombrie 1939 s-au livrat 14.994,7 kg.

Deci, într-un singur an s-au livrat peste 30 de tone de mnere.

În perioada dintre cele două Războaie Mondiale, la Chisindia se produceau și mari cantități de marmeladă, așa după cum reiese din documentul prezentat mai jos.

În anul 1941 Banca *Plugarul* Chisindia oferea spre vânzare 10 vagoane de marmeladă aceluiași Institut Național al Cooperăției. Marmelada urma să se producă, conform documentului anexat în copie, din mere, pere, mure și coarne. Altfel spus, **în Chisindia era o adevărată industrie a prelucrării fructelor în perioada dintre cele două Războaie Mondiale.**

Uscarea prunelor

În satele așezate de o parte și de alta a Crișului Alb, se practica, în perioada interbelică, uscatul fructelor, în special al prunelor. Astfel, în 1934, se pune în funcțiune primul cuptor de capacitate mai mare pentru uscarea gratuită a prunelor din zonă. Numărul de cuptoare de uscat fructe crește de la an la an, în 1939 ajungându-se la 25 de cuptoare care au uscat 160 de tone de fructe.

În 1941, pe valea Crișului Alb erau cuptoare pentru uscat fructe la Buteni, Chisindia, Paulean, Sebiș, Berindia, Revetiș, Gurahonț și Hălmăgel. În 1942, în județul Arad existau 47 de cuptoare de uscat fructe de diferite tipuri care aparțineau atât sectorului privat cât și celui de stat. Numărul cuptoarelor a fost într-o continuă creștere până în anul 1944³⁵³. Dintre fructele uscate, cea mai mare cantitate o reprezentau prunele.

Țuica de Chisindia

Prunele care rămăneau de la fabricarea mnerii și de la uscare se foloseau pentru producerea țuicii, activitate care în Chisindia avea un renume.

În perioada când Zărândul era sub stăpânirea austro-ungară, pentru măsurarea țuicii se folosea termenul acău sau acov, echivalent cu 54,3 litri.

Pe valea Crișului Alb, obținerea țuicii era o ocupație importantă a locuitorilor, fiind consemnată în diverse documente ale administrațiilor locale sau în diverse lucrări vechi care se ocupau cu descrierea ocupațiilor locuitorilor. Astfel, în 1746, în ținutul Ineului, din 78 de localități, 47 produceau 146 acove de țuică, adică aproximativ 8000 de litri, după cum urmează:

1. Un acov produceau localitățile: Cresta-Miniș, Văsoaia, Aldești, Căcărău, Barda, Lunca, Plop, Cilul de Sus, Sârbi, Satu Rău, Secaș, Hold, Mădrigești, Prăjești, Susani, Buhani, Laz și Zemerzel,
2. Două acove produceau localitățile: Gurba, Cavna, Hodoș, Bârsa, Bodești, Cilul de Jos, Honțisor, Berindia și Govojdia,
3. Trei acove (163) produceau localitățile: Iarcoș, Zeldiș, Mustești, Ignești, Dezna și Crocna de Jos,
4. Patru acove (217 litri) produceau localitățile: Cighirel, Șilindia, Pleș, Bonțești, Minead și Dieci,
5. Cinci acove (271 litri) produceau localitățile: Ineu și Iosășel,
6. Șase acove (326 litri) producea Crocna de Sus,
7. Opt acove (435 litri) produceau localitățile: Cuied, Chisindia și Sebiș,
8. Nouă acove (490 litri) producea Șicula,

³⁵³Alexandru Mihalca, *Aspecte din istoria agrară a județului Arad*, partea a 2-a, Arad, 2001.

9. Douăzeci acove (1086 litri) producea localitatea Buteni³⁵⁴.

În anul 1913, Somogi Gyula notează în cartea sa³⁵⁵ că locuitorii satului Chisindia se ocupau cu creșterea animalelor și cultivarea pământului. Textual, el spune: *Fructele sunt vestite. Mirosul țuicii din prune se simte până în comuna vecină*. Deci producerea țuicii în cazane de aramă a fost o preocupare veche a chisindanilor. Cele mai multe cazane de fiert țuică erau amplasate pe iazurile pe care erau construite și morile.

Se spune că în vremurile trecute, țuica de Chisindia se vindea în marile restaurante din București ca țuică de marcă și că toată țuica din județul Arad livrată și comercializată în alte județe se trimitea sub marca *Țuică de Chisindia*, aceasta având o calitate deosebită dată de solul pe care erau cultivați prunii.

Uscătorul de prune³⁵⁶

În anii 1958-1959, în scopul valorificării prunelor din soiul bistrițean de pe teritoriul comunei Chisindia și din zonă, s-a construit de către Cooperativa de Consum Sebiș un uscător de prune. Meșterul constructor a fost zidarul Molnar din Buteni. Contabilul Cooperativei a fost Popa Antolul din Buteni iar administrator chisindanul Ioan Stan zis Stanica.

Prunele se uscau pe site metalice, cu aer cald produs în cuptoare în care se ardea lemn. Uscătorul a funcționat aproximativ 4-5 ani, până prin anul 1965, prunele uscate fiind trimise, în totalitate, la export.

După încetarea activității uscătorului, clădirea acestuia a fost transformată în atelier de tâmplărie, deschis de Bradean Mircea (Tanas) și de Irina Ioan (Becea); când Irina Ioan s-a retras, în locul lui a venit Lazăr Mircea, care a preluat întreaga activitate.

Distileria de alcool din Satu Nou³⁵⁷

S-a construit ca secție a Intreprinderii *Vinalcool* Arad pentru colectarea și prelucrarea fructelor din comuna Chisindia și din zonă.

Construirea distileriei a început în anul 1973, având ca șef de șantier pe ing. Carligel de la I.C.M.J. Arad și a fost terminată în anul 1976.

Distileria a desfășurat activități productive vreo 8-10 ani, colectând fructe, care apoi au fost prelucrate la Intreprinderea *Vinalcool* din Gurahonț.

Distileria nu a produs niciodată rachiuri, deoarece nu fuseseră încă aduse instalațiile de distilare.

Despre Firma *Pruna*³⁵⁸

Firma *Pruna*, constituită în 1920 ca *societate anonimă pentru valorizarea poamelor*, se ocupa cu producția de țuică din poame și cu comerțul cu poame (fructe), în special prune. Firma *Pruna*, administrată de Kohn Henrich în perioada 1930-1935, avea prăvălie mixtă, cazan de fiert țuică și birt. În 1926, Kohn Henrich deținea brevet de produs și comercializat băuturi spirtoase.

Firma *Pruna* colecta prune și alte fructe din zonă pe care le exporta în Israel, Franța, Anglia și în alte țări. Fructele care nu mai corespundeau pentru export erau folosite pentru fabricarea de magiun iar cele ce nu mai corespundeau nici pentru magiun erau fermentate și, prin distilare, transformate în țuică.

Firma *Pruna* avea în proprietate un cazan de 350 litri pentru fabricat țuica pentru care se folosea apă scoasă din vale cu găleata.

Și ceilalți trei proprietari ai firmei *Pruna*, Waisberger, Fridmann, Iakab aveau *brevete de răchie*, adică brevet pentru produs și comercializat țuica și alte băuturi alcoolice (spirtoase). În Chisindia, Firma *Pruna* mai avea punct de lucru și în casa lui Fridmann Izidor, astăzi pe locul casei lui Gașpar Simion (Gașpareanu, tatăl Doinei Mercea a lu' Baronu), unde există un birt popular care comercializează băuturi spirtoase. Familia Fridmann, soțul Izidor și soția Rozalia, aveau crâșmă

³⁵⁴ Gheorghe Ciuhandu, op. cit., p.169.

³⁵⁵ Somogyi Gyula, op. cit., p.146-147.

³⁵⁶ informator Gașpar Ioan zis Vova, fost vicepreședinte al Consiliului Popular Chisindia.

³⁵⁷ Idem.

³⁵⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

(birt popular) și prăvălie mixtă, unde Rozalia Fridmann vindea tot felul de produse necesare în consumul gospodăresc și familial.

Și familia Kohn, soțul Henrich și soția Helena, fostă Klein, aveau prăvălie mixtă (băcănie) și birt unde comercializau tot felul de produse.

1880- Stan Lupu din Chisindia a vândut jumătate de grădină lui **Bienenatock Mark** din Buteni.

1885- Bienenatock Mark a vândut lui **Kohn Henrich** și **Klein Helena** jumătate din grădina cumpărată.

1888- Klein Helena a vândut, în luna aprilie, partea sa lui **Kohn Henrich**.

1888- Stan Lupu a vândut, în septembrie și cealaltă jumătate de grădină lui **Kohn Henrich**, acesta având acum o grădină întreagă.

1891- Kohn Henrich a construit pe grădina întreagă, proprietate personală o casă din piatră albă, casa cu nr. 37.

1894- Kodre David a vândut jumătate din grădina de la nr. 39 lui **Kohn Henrich**.

1898- Kodre David a vândut și cealaltă jumătate de grădină tot lui **Kohn Henrich**.

1900- Mercea Mihai s-a intabulat cu o suprafață de teren lângă **Kohn Henrich**.

1901- Mercea Mihai a vândut terenul intabulat lui **Kohn Henrich** cu 19500 coroane, **Kohn Henrich** fiind acum proprietar pe poziția topo nr. 29-30.

1919- Kohn Henrich a vândut proprietatea cumpărată de la **Stan Lupu** (casa nr.37) următorilor:

-**Waisberger Mor** din Arad,

-**dr. Denes Iakab** din Baia de Criș,

-**Friedmann Izidor Aaron** din Chisindia.

1920- Kohn Henrich, Waisberger Mor, Denes Iakab și **Friedmann Izidor** au constituit **Societatea Pruna**, care a cumpărat cu 300000 coroane de la **Kohn Henrich** și proprietatea lui **Kohn Henrich** cumpărată de la **Kodre David** (casa nr. 39) și terenul viran (grădină goală) cumpărată de la **Mercea Mihai**.

1935- Societatea Pruna a vândut terenul și casa nr. 37 cu 80000 lei lui **Luca Vasile**.

1948- în 5 octombrie 1948, **Luca Vasile** a intabulat jumătate din casa de la nr.37 cu suprafața de 125 metri pătrați teren pe numele soției, **Luca Floare**.

1949- Luca Vasile și soția, **Luca Floare**, au devenit proprietari deplin cu drept de transmitere urmașilor ai casei nr. 37 cu întreaga grădină.

Pomicultura era o îndeletnicire de bază a zonei Chisindia, mai ales cultura prunului, acesta având condiții pedo-climatice favorabile.

Pruniștile Chisindiei și a celor două sate ale comunei ocupau toate pășunile rezervate animalelor și multe fânețe, având deci un dublu rol, de păscut și cosit fân și de cultivare a pomilor, a prunului, în special.

Din prune se producea vestita țuică de Chisindia, mnerea de prune și prunele uscate, toate obținute prin sisteme tradiționale, la care ne întorcem încet-încet după intoxicarea cu E-urile alimentației moderne.

Despre Firma *Textil Pâncota*

În 29 martie 1822, Ditrich Ioseph, baron german de Landseei, născut în 23 septembrie 1780, a luat de soție pe Bera Anna Clara, văduva lui Bohus Ianoș din Șiria.

În 7 noiembrie 1824, cancelaria maghiară l-a împuternicit pe Gorgey Sandor să preia domeniile Apatcu, Buteni și Chisindia ale văduvei Bohus, acum proprietate a baronului Ditrich (obținute prin căsătorie) pentru a le intabula pe numele acestuia, alături de moșiile Pâncota și Kerek (Caporal Alexa).

Îmbogățit cu aceste domenii în teritoriul maghiar, în 1827, i se acorda lui Ditrich cetățenia maghiară, apoi titlul de graf. A murit în 21 iulie 1855, întreaga lui avere trecând în proprietatea nepotului Szulkovsky Ioszeff, singurul urmaș pe linie bărbătească al baronului Ditrich.

Din căsătoria lui Ditrich Ioseph cu Bera Anna Clara s-au născut două fete, Erzebeth și Wilhelmina, cea din urmă murind la vârsta de 4 ani.

Anna Erzebeth, născută în 1823, s-a căsătorit cu prințul Szulkovsky Layos, având un singur fiu, pe Szulkovsky Ioszef, nepotul lui Ditrich, care-i va moșteni toată averea³⁵⁹.

Anna Erzebeth Ditrich (Szulkovsky) a murit la vârsta de 30 de ani, în 1853, iar baronul Ditrich, înainte de a muri (1855), a lăsat prin testament toată averea nepotului Szulkovsky Ioszef, cu condiția administrării ei prin curatelă (prin tutori).

La data intabulărilor în cărțile funciare nou create (prin anul 1854) a domeniilor din proprietate, baronul Ditrich Ioseph deținea în zona Chisindiei majoritatea imobilelor, terenuri cu sau fără construcții din intravilanul și extravilanul localității Chisindia.

În baza unui act din 15 mai 1868, încheiat la Viena, prințul Szulkovsky Ioszef, nepotul lui Ditrich, s-a intabulat, în 15 noiembrie 1870, cu proprietățile lui Ditrich din vatra satului Chisindia (24 de locuri de casă și grădini) și cu proprietățile extravilane ale Chisindiei (pământuri arabile, fânețe, pășune și pădure din locurile numite Țarină, Criva, Prund, Ciciora, Lacul Roșu, Ciolt, Valea Rea, Poiana, Grădina Hatkuleștilor cu Varnița) precum și cu o moară pe apă și cu un gater sub Coasta Firezului³⁶⁰.

Proprietățile fiind intabulate pe numele prințului, conform doritelor și testamentului baronului Ditrich, începând din anul 1880, s-a desfășurat procesul de punere sub tutelă a averii prințului din Chisindia, tutelă notată în Cartea Funciară nr. 16 a localității Chisindia.

Punerea sub administrare tutelară (curatelă) a averii din Chisindia a prințului s-a făcut prin acțiunea comună a Judecătoriei Regale de Plasă Ineu, a Autorității Cărților Funciare și a Scaunului Orfanal Arad, în calitate de autoritate tutelară.

Autoritatea Cărților Funciare era instituția care deținea evidența proprietăților prințului privind terenurile (imobilele) intravilane și extravilane din hotarul comunei Chisindia și unele proprietăți din zona satului Păiușeni.

Urmare a demersurilor comune făcute de aceste organe, în 26 martie 1890, baronul Unterrichter Lothar, consilier juridic, a fost numit curator (administrator) al averilor prințului, acesta având următoarele restricții:

- nu se putea prezenta în fața unei instanțe de judecată;
- nu putea încheia asocieri de orice fel cu alte persoane sau firme;
- nu putea lua împrumuturi;
- nu putea vinde părți din avere și nu o putea împovăra cu ipotecare.

Toate aceste activități privind administrarea averii prințului puteau fi făcute doar de administratorul Unterrichter Lothar, atunci când nevoile o cereau.

Togany Istvan, un întreprinzător care se ocupa cu exploatarea pădurilor, a solicitat organelor administrative competente și curatorului prințului dreptul cadastral de exploatare a unor terenuri, pășuni și pădure din averea prințului, situate pe Valea Găuranilor și pe Valea Hurezului.

Începând din martie 1909, cu acordul curatorului Unterrichter și al Scaunului Orfanal Arad, prin documentația depusă la Primăria Chisindia, o parte din terenurile prințului au fost transferate Bisericii Greco-Orientale din Păiușeni sau vândute unor persoane fizice.

După pierderea acestor terenuri și a unor nereguli în administrarea averii prințului, în noiembrie 1916, Oficiul Penal din Bonn pe Rinn a schimbat curatela prințului și a atribuit-o avocaților dr. Helbrettel Henrich din Bonn pe Rinn și dr. Kralitz Layos din Arad, Oficiul Penal din Bonn atribuindu-și și calitatea de autoritate tutelară, anulând vechile restricții tutelare impuse prințului, în special acelea privind vinderea averii, încheierea de asocieri și luarea unor împrumuturi, stabilite prin testament de baronul Ditrich, donatorul averii.

Ca urmare, prințul, cu acordul autorității tutelare (Oficiul Penal Regal din Bonn) a vândut Firmei *Industria Textilă Centrală*, societate pe acțiuni înscrisă în Budapesta, o parte din imobilele din zona Chisindiei.

³⁵⁹ Márki Sándor, op. cit., vol.2, p.671.

³⁶⁰ Arhiva Cărții Funciare Gurahont.

Pe baza unui proces verbal de vânzare-cumpărare, scris în limbile germană și maghiară s-au intabulat în favoarea firmei din Budapesta, 21 de locuri de casă în vatra satului (grădini virane), un gater (în țarina de sub Coasta Firezului), pădurile, fânețele și terenul arător din locurile Țarina, Criva, Prund, Ciciora, Hurez, Lacul Roșu, Ciolt, Valea Rea, Poiana și fânețele din Țarina Hatkuleștilor (zona Varnița-Ogrezi).

Prin actele încheiate la Arad în 26 martie 1917, la Budapesta, în 27 martie 1917 și la Bonn, în 16 mai 1917, Firma *Industria Textilă Centrală* din Budapesta a devenit proprietara legală a unor terenuri întinse în zona Chisindia-Păiușeni, din 17 iunie 1918, începând vânzarea locurilor de casă cumpărate către diferiți localnici din Chisindia.

Printre cei care au cumpărat de la firma maghiară grădini pentru locuri de casă pot fi amintiți: Fericean Iacob (Buț), Gurban Crăciun (topo 117-118), văduva lui Gurban Petru (topo 117-118), Popa Petru (topo 128-129-130-131), Gurban Crăciun (topo 119-120), terenuri de casă în Ulița Cailor: Talamini Amalia, soția lui Meszaro Szanto (nr. 39), Mercea Maria, soția lui Cârnaț Avram (nr. 170), Kernacz Todor (nr. 102), Stan Nicolae (nr. 107), Stan Iov (livadă, topo 483), Kornye Ilieș (nr. 579-580, Bălu), Mihuț Gheorghe și soția Mercea Marinca (nr. 596-597, Pipa) și Filip Ioan (nr. 124).

În zona Păiușeni, au fost vândute terenuri (grădini) următorilor: Păiușan Simion (topo 649), Oprea Iov (topo 660-662), Oprea Simion (topo 677-678), Târsală Iacob (topo 805-806).

Din motive necunoscute, în 26 august 1918, autoritatea tutelară a prințului a solicitat notarea acțiunii judecătorești de anulare a contractului de vânzare-cumpărare încheiat cu *Industria Textilă Centrală*, acțiune care s-a desfășurat la Tribunalul Regal din Budapesta sub numărul 30920 din 1918 și care viza doar imobilele cu pădure, fânețe, pășune și teren arător.

În urma judecării cauzei, autoritatea tutelară a prințului a pierdut procesul, firma maghiară rămânând cu proprietățile cumpărate.

În 4 decembrie 1921, în urma cererilor Firmei *Industria Textilă Centrală* adresate Tribunalului Arad și Tribunalului Regal Budapesta, firma maghiară și-a schimbat numele și sediul devenind *Societatea Anonimă, Economică și Industrială din Pâncota*, cu sediul în Pâncota.

Conform Legii pentru Reformă Agrară, în 11 februarie 1922, în Cartea Funciară a comunei Chisindia a fost notată procedura de expropriere pentru pământurile Firmei *Societatea Anonimă, Economică și Industrială* din Pâncota, primul teren expropriat fiind în 3 iunie 1923 în favoarea Bisericii Greco-Ortodoxe Române din Chisindia, teren cu poziția topo 31-32, pe care se va construi Biserica Ortodoxă din Vale.

Conform unui certificat emis de Tribunalul Ilfov în 13 aprilie 1926, din data de 7 iunie 1926, Firma *Societatea Anonimă, Economică și Industrială* din Pâncota și-a schimbat numele în *Societatea Anonimă Română pentru Întreprinderi Industriale și Financiare* din Pâncota.

În 27 octombrie 1928, conform organelor de expropriere și împrumut, o parte din averea firmei *Societatea Anonimă Română pentru Întreprinderi Industriale și Financiare* din Pâncota s-a intabulat în favoarea Comunei Politice Păiușeni și a Comunei Politice Chisindia.

În 16 decembrie 1933, firma *Societatea Anonimă Română pentru Întreprinderi Industriale și Financiare* din Pâncota și-a schimbat sediul din Pâncota în București iar în 14 mai 1935, conform legalizării Tribunalului Ilfov, secția comercială, firma și-a schimbat din nou numele în *Societatea Anonimă Română pentru Întreprinderi Industriale și Imobiliare* București.

Conform hotărârilor Comisiei Județene pentru Reforma Agrară Arad și Judecătoriei de Ocol Rurală Buteni, secția cărți funciare, în urma exproprierii pământurilor firmei *Societatea Anonimă Română pentru Întreprinderi Industriale și Imobiliare* București au fost trecute pe seama statului și pentru completare de păduri comunale următoarele terenuri:

-800 iugăre cadastrale de la locul numit Huhurez (Cartea Funciară Chisindia nr. 16);

-693 iugăre cadastrale în hotarul Păiușeni, la locul numit Rugăcel.

De asemenea, s-a fixat a se împrumuta fiecare îndreptățit din comuna Chisindia cu 2 iugăre cadastrale.

A fost scutit de expropriere, pe toată întinderea sa aflată pe suprafața expropriată, terenul pe care era construită calea ferată industrială, cu lățime de 3 până la 6 metri și terenurile pe care se aflau gările acestei căi ferate. Din suprafața rămasă în proprietate (8074 iugăre cadastrale), firma *Societatea Anonimă Română pentru Întreprinderi Industriale și Imobiliare* București a vândut următoarele suprafețe:

-în 12 septembrie 1935, în baza contractului de vânzare-cumpărare încheiat în Pâncota, a vândut lui Mihuț Mihai (preot) suprafața de 27 iugăre și 600 de stânjeni;

-în 16 decembrie 1939, în baza contractului de vânzare-cumpărare încheiat la București în 11 decembrie 1939, a vândut suprafața rămasă neexpropriată următorilor:

- Bălănescu Gheorghe -40/100 părți;
- Elena Gh. Bălănescu -10/100 părți;
- Maria Bardar -20/100 părți;
- Eugenia Erbașiu -20/100 părți;
- Nicolescu Lungu -10/100 părți.

Pământurile cumpărate, naționalizate de regimul comunist, au fost revendicate de urmașii proprietarilor cumpărători, aceștia primindu-le și intabulându-se proporțional cu suprafețele respective³⁶¹.

2.6. Meserii și meseriași

Locuitori cu ocupație meșteșugărească permanentă în câteva comune ale comitatului Arad în 1828³⁶²

Nr. crt.	Comuna (localitatea)	Numărul meșteșugarilor breslași
1	Sântana	107
2	Pâncota	55
3	Pecica Maghiară	48
4	Șiria	46
5	Șimand	34
6	Pecica Română	34
7	Sânmartin	32
8	Ghioroc	27
9	Mocrea	24
10	Ineu	24
11	Glogovăț	19
12	Chisindia	18
13	Radna	17
14	Curtici	16
15	Buteni	10
16	Sebiș	7
17	Moneasa	3

Meserii și meseriași înregistrați (cunoscuți) în Chisindia între anii 1915-1944

Meserii diverse:

1. Pucea Teodor (Pucea) -jandarm
2. Stan Teodor (Duia) -polițist communal

³⁶¹ Arhiva Cărții Funciare Gurahonț și Arhiva Primăriei Chisindia.

³⁶² Kovach G., *Conscripția satelor arădene în 1828* [în] *Ziridava*, vol.15-16, Arad, 1987, p.121-122.

3. Ruja Alexandru (Hocu) -plăieș, guard
4. Vramița Petru -plăieș, guard
5. Mihuț Gheorghe (Pipa) -oloier
6. Stan Ioan (Moca) -veterinar
7. Hatcu Gheorghe (Circhi) -drumar
8. Cârnaț George (Albu) -sanitar auto-didact
9. Tripșa Gheorghe -contabil la Primărie.

Ciurdari și văcari:

1. Toma Marinca zis Bobolașa -ciurdar vite
2. Hanga Alexandru zis Tocitu -oier din Subești de lângă Jula, a venit din America, a intrat păstor la oi
3. Irina Vasile zis Nichifor -boar
4. Crișan Gheorghe zis Naruța -văcar
5. Ciuta Teodor zis Tortofel -căprar
6. Cheșa Petru zis Talioara -căprar, născut în 1932, păcurar la Subești între anii 1952-1960
7. Gurban Teodor zis Zama -căprar
8. Tamaș Nistor zis Ciuta -ciurdar
9. Păiușan Simion zis Jutoaie -boar
10. Suba Ioan zis Iorga -boar
11. Pantea Avram zis Avramuț -bicar
12. Gurban George zis Giurgi -păstor la porci și boi la deleni (locuitori pe Deal)
13. Păiușan Gheorghe zis Dabu -păcurar la oi la deleni
14. Belei, din Păiușeni, venit ginere la Domnuțu -păcurar
15. Dașcău Ioan zis Dașcău -păcurar
16. Crișan Ștefan zis Păcu, socrul Floriței a lu' Sana (Ciulaca).

Toboșari:

1. Tuna Bătrânu
2. Cârnaț Blagu zis Blaguț
3. Stan Ioan zis Moca.

Comercianți:

1. Luca Vasile zis Licu –comerciant și cazangiu
2. Mazerio Santo -italian, comerciant și cazangiu
3. Scherr Iuliu -evreu, comerciant și birtaș
4. Friedman Izidor -evreu, comerciant, birtaș, cazangiu
5. Kohn Henrich -evreu, comerciant, birtaș și cazangiu
6. Steiner Geza -evreu, comerciant și rachier cazangiu
7. Faur Dionisie zis Nițu -comerciant și birtaș.

Mecanici:

1. Bărdan Crăciun -mecanic batoză
2. Nagy Kiraly Iosif -mecanic batoză, mașină de treierat
3. Brânda Simion zis Simon -mecanic batoză, mașină de treierat
4. Faur Ioan zis Nădășanu -mecanic locomotivă tren
5. Rașca Ioan zis Rașcău -mecanic batoză
6. Olah Ianoș -impiecat în stația C.F.R. Satu Nou (la calea ferată forestieră).

Morari:

1. Suba Petru zis Nucu
2. Suba Ioan zis Mutu sau Bărbosu
3. Mercea Gheorghe zis Cucea
4. Mercea Ioan zis Popescu

5. Sulincean Mitru zis Titu, născut în 1913
6. Mercea Simion, morar în 1911
7. Mercea Vasilie zis Morărașu, morar la Moara Albă
8. Tamaș Teodor zis Mihaioc
9. Lușca Ioan zis Lușca
10. Gașpar Teodor zis Julia 1904-1935
11. Mercea Ioan, morar în 1901
12. Ciuța Lazăr, morar 1891
13. Huberu Petru, morar 1895
14. Ruja Nicolae, morar în 1913
15. Toader George, morar în 1928.

Croitari și confecționeri îmbrăcăminte:

1. Cheșa Teodor zis Cheșuța -croitor și confecționar șube, sumane
2. Crișan Savel zis Răbu -tăbăcar piei
3. Faur Victoria, a lu' Nitu -croitoreasă
4. Faur Teodor, a lu' Surdu -croitor și confecționar haine
5. Cornea Ioan zis Ciortoi -cosea sumane și cioareci
6. Luca Ioan zis Nuț -cojocar
7. Zicheramann Samuila -pânzar 1922.

Covaci (Fierari):

1. Stepan Constantin-covaci. A avut și a lucrat într-o covăcie care era construită pe terenul pe care astăzi este Biserica Ortodoxă și dispensarul
2. Tamaș Ilie zis Lia lu' Marta sau Moca -fierar
3. Coloja Emmel -fierar. Avea casă și covăcie pe locul casei lui Cabel, 1907-1926
4. Mercea Ioan zis Cucea -covăcie în Subești, 1962
5. Pantea Petru zis Călăceanu -covăcie în Subești, 1962
6. Bogdan Gheorghe zis Vâna -fierar
7. Crișan Tody zis Păcu -covaci, 1962
8. Ardelean Teofilu -fierar în 1876
9. Berzovan George -fierar în 1876
10. Covaci Nicolae -covaci în 1879
11. Corbeiu Constantin -țigan fierar, 1893-1897
12. Luca Covaciu -țigan fierar, 1899
13. Francu Cărpaciu -țigan căldărar, 1900
14. Ristea Cărpaciu -țigan căldărar, 1900
15. Ruja Florea -fierar, 1901-1914
16. Faur Simion -țigan căldărar, 1902
17. Sulincean Teodor -fierar, 1962
18. Tamaș Vasile -fierar, 1962.

Cazangii:

1. Fericean Vasile zis Buț
2. Stan Iovu zis Pucea
3. Cornea Gheorghe zis Cardășu
4. Cornea Ioan zis Dogariu
5. Mihuț Teodor zis Ratota
6. Brădean Ioan zis Brageanu
7. Stan Teodor, nr. 39
8. Bâlc Aurel zis Licu
9. Luca Vasile zis Licu.

Pantofari:

1. Tamaș Vasile zis Blaj
2. Olah Eugen zis Ieny
3. Crișan (Toma) Ioan zis Milenti
4. Oanga Constantin zis Onoaga
5. Gyönös Ferenczi
6. Colțan Pavel zis Pipi.

Lemnari și tâmplari:

1. Păiușan Axente zis Miculăița - lemnar de case
2. Anghel Nicolae zis Clenciu - lemnar de case
3. Brădean Nicolae zis Buric -rotar
4. Brădean Atanasie zis Tănas -lemnar de uși și ferestre
5. Sulincean Ilie zis Halcu -lemnar de ferestre și uși
6. Crișan Dodu zis Milean -rotarul orb
7. Păiușan Vasile zis Hurezanu (Surdu) -cădar, ferestre și uși. Cerea în 1929 eliberarea unui certificat pentru meseria de tâmplar
8. Faur Vasile zis Bâcu -tâmplar lemnar
9. Hera Iustin zis Ioani -dogar
10. Iovănuț Ioan zis Ușoru -rotar
11. Mercea Ilie zis Pasărea -tâmplar lemnar
12. Teorean Vesalie zis Oala -tâmplar
13. Păiușan Rusalin zis Mireta -lemnar de căruțe
14. Lușca Petru zis Cocina -lemnar diverse
15. Tamaș Mitrie zis Jugariu -făcea juguri
16. Bula Iosif zis Bula -maistor de case, decedat în 1922; a construit în Chisindia cele mai multe case din piatră albă scoasă din Coasta Viilor.

2.7. Ocupațiile tradiționale

Condițiile geografice și climatice specifice zonei comunei Chisindia au favorizat de timpuriu practicarea unor ocupații cu caracter agricol ca: pomicultura, cultivarea cerealelor, creșterea animalelor, albinăritul, prelucrarea lemnului și a fructelor pădurii.

Cultivarea cerealelor

Cultura cerealelor se practica pe suprafețe mici, folosindu-se la început plugul de lemn, apoi plugul de fier, confecționat de meșterii fierari (numiți covaci în grai local) din zonă prin modelare la cald. Ca animale pentru tracțiune la car și căruță și pentru lucrul câmpului se foloseau boii, vacile și, mai rar, caii.

Dintre uneltele agricole mai frecvent utilizate pentru muncile câmpului, putem aminti: grapa de lemn și fier, sapa, săpăliga, secera și coasa, grebla de lemn și fier, furca de lemn și fier, lopata, cazmaua (arșeul).

Cerealele păioase se secerau cu secera sau coasa, se făceau snopi legați manual, care se transportau cu căruțele cu cai în sat, la „arie”. Acolo, se așezau în „stog” sau căpiță de unde se luau pentru a fi „călcați” (treierați).

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, grâul se treiera sau, mai bine spus, se „călca” aria cu caii apoi se vântura amestecul de pleavă și boabe pentru separarea boabelor.

Spre sfârșitul secolului al XIX-lea, treieratul grâului a început să se facă cu batoza acționată de o locomobilă cu aburi; în primele decenii ale secolului al XX-lea, a fost introdus în muncile agricole triorul, care ajuta mult la selectarea grâului.

Pentru a obține recolte mai bune pe pământul puțin și sărac, țăranul chisindan fertiliza pământul cu gunoiul de grajd al animalelor din propria gospodărie, practicând și sistemul rotației culturilor deși, uneori, culturile de cereale (mai ales porumbul) erau distruse de animalele pădurii (mai ales mistreți) și nu ajungeau la maturitate.

Pe suprafețe mici, fiecare familie cultiva și cânepă, necesară obținerii țesăturilor în gospodărie, strămoșii noștri necunoscând noțiunea de drog pe care, greșit astăzi, anumite organe o atribuie cânepii clasice.

În cultura porumbului, printre rânduri se cultiva fasole pentru boabe și dovleci (bostani), practicându-se un fel de cultură dublă.

Cantitățile mici de cereale obținute pe terenurile proprii acopereau în mică parte nevoile gospodărești și familiale ale chisindanului.

Creșterea animalelor

Alături de cultura cerealelor pe suprafețe mici, prin continuitatea și vechimea ei, creșterea animalelor a fost o ocupație de bază a locuitorilor zonei, cu multe elemente arhaice, care s-au menținut până acum câteva decenii, mai precis până înainte de colectivizare, când noile condiții impuse de autoritățile comuniste făceau greoaie și nerentabilă această ramură a agriculturii.

În secolul al XVIII-lea, în economia satelor, creșterea animalelor era favorizată de dreptul folosirii nelimitate a pământurilor necultivate când, în virtutea obiceiului pământului, țăranii puteau crește atâtea animale câte doreau.

Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, terenurile cultivate încep să se extindă în dauna pădurilor și a pășunilor, ajungându-se în secolul al XX-lea la o schimbare a caracterului economic agricol, din pastoral-zootehnic de tip feudal, în tip economic mixt, care îmbina creșterea animalelor, cultura cerealelor și pomicultura.

Cele mai numeroase animale domestice au fost vacile, boii, caii, oile și caprele. Creșterea animalelor s-a făcut, în primul rând, pentru satisfacerea cerințelor gospodăriei, sub forma unui păstorit de ciurdă (turmă) practicat în hotarul satului, sub supravegherea ciurdarilor tocmiți de săteni în fiecare an, la Sf. Gheorghe (Sângeorz).

Produsele obținute: lapte, smântână, unt, brânză telemea, carne, lână și piei serveau cerințelor de hrană și îmbrăcăminte pentru membrii familiilor țărănești, iar surplusul se vindea în piețele din Buteni, Sebiș, Ineu, Pâncota, Arad, Brad și Timișoara.

Colectivizarea a avut ca prim efect pentru gospodăriile țărănești scăderea drastică a numărului de animale și schimbarea țăranului chisindan din producător în consumator.

Datorită terenului agricol extrem de puțin și sărac, satele Văsoaia și Păiușeni au rămas în afara „binefacerilor” agriculturii socialiste, țăranii lor având o perioadă de „prosperitate economică” pe perioada colectivizării, obstructionată, uneori, de tot felul de impozite.

2.8. Moșia prințului Szulkovsky în satul Chisindia la anul 1909

În anul 1909, în satul Chisindia, moșia contelui Sulkowski Iosef³⁶³ se compunea din:

-pământ arător	4 iugăre,	340 stânjeni
-grădini	11 iugăre,	1140 stânjeni
-fânațe	26 iugăre,	1460 stânjeni

³⁶³ Arhiva Comunei Chisindia și Cartea Funciară Gurahonț.

-pășune	64 iugăre, 1565 stânjani
-pădure	3394 iugăre, 1191 stânjani
-alte terenuri	12 iugăre, 1060 stânjani.

În satul Chisindia, contele avea și două grădini, respectiv două numere de casă:

- poziția topo nr. 40: grădina pe care acum sunt construite Biserica din Vale, casa parohială, dispensarul și clădirile cooperăției (privatizate);
- poziția topo nr. 308: grădina (terenul) pe care este construită casa familiei Mihuț, poreclită Pipa.

2.9. Statistici economice

Din timpurile cele mai vechi, viața chisindanilor care au trăit pe aceste meleaguri a fost deosebit de grea, în primul rând datorită sărăciei terenului și suprafețelor mici pe care se putea practica cultura mare. Principala ocupație a chisindanilor, având în vedere terenul deluros, brăzdat de cele trei văi principale și afluenții lor a fost creșterea animalelor, pomăritul, activități legate de prelucrarea fructelor, exploatarea pădurilor și prelucrarea primară a lemnului și cultura cerealelor pe suprafețe mici pentru consumul în gospodăriile proprii.

Pământul bun pentru agricultură, pentru cultura cerealelor era format din fâșiile înguste care flancau cele trei văi (Hurez, Găurani, Prund) după ce acestea ieșeau din strânsoarea dealurilor, dornice parcă să se întâlnească în Chisindia, de unde mergeau mai departe îmbrățișate în aceeași matcă, sub numele de Valea Chisindiei, care își mai avea stăpânire pe pământul care o flanca doar până în zona misteriosului loc numit Pătrăneasa.

Solul sărac și mereu expus degradării nu a permis practicarea unei agriculturi care să asigure existența acestor oameni, cultura grâului și porumbului a fost și este puțin practică, nefiind o ocupație generală și permanentă a acestor locuitori, dar oamenii nu-și lăsau, totuși, puținul pământ nelucrat, țăranul chisindan căutând să compenseze lipsa de fertilitate a pământului cu îngrășămintele naturale.

Țărănimea, legată mereu de pământul și bogățiile lui, era supusă unor stăpâniri schimbătoare: maghiară, turcească și autohtonă. Date scrise despre aceste ramuri vechi și de început ale economiei chisindane nu se găsesc în arhivele noastre, atât produsele economiei cât și însemnările despre ea au fost luate de stăpânirea vremelnică a acestor pământuri.

În vremurile vechi, având în vedere existența minelor de aur ale familiei Abrahamfy și întinsele păduri cu aurul verde, o ramură a economiei chisindane a fost, probabil, exploatarea aurului galben și verde care lua drumul vestului prin intermediul familiilor stăpânitoare. A plecat familia Abrahamfy, au venit și au plecat turcii, au venit iar ungurii care, împreună cu domnii de pământ locali stăpâneau tot pământul lucrat și nelucrat. Pământul stăpânului era lucrat de iobagi, care beneficiau și ei de mici suprafețe de pământ care le lucrau pentru familia lor și pentru care plăteau domnului de pământ și administrației comitatului. Pe acele mici petice de pământ iobagii își întemeiau gospodăriile lor, cultivându-și singuri ogoarele prin munca membrilor de familie apti pentru eforturi fizice. Unii iobagi, cu o stare economică mai bună, foloseau uneori și munca jelerilor (țărani lipsiți de animale). Pentru a putea trăi, jelerii arendau de la domnul de pământ o bucată de teren și animale de muncă pentru care plăteau o chirie în produse și zile de muncă, ei formând pătura cea mai săracă a țăranilor, neavând decât forța de muncă, care, an de an, îi îndatora tot mai mult stăpânilor de pământ sau iobagilor mai bogați.

Iobagii cu mica bucată de pământ (sesia) și animalele proprii erau nevoiți și ei să facă împrumuturi de la domnul de pământ, pe care neputându-le onora la termen, erau nevoiți să renunțe la bucată de pământ devenind jeleri. Scopul permanent al domnilor de pământ era intensificarea exploatării, fărâmițarea sesiei și menținerea iobagilor și jelerilor într-o permanentă stare de nevoi.

Țăranii (iobagi și jeleri) acopereau nevoile vieții din roadele pământului: puținele cereale, produsele animaliere (lapte și carne) și fructele pomilor. Pentru o mai bună înțelegere a economiei

cu caracter agrar a celor trei sate, Chisindia, Păiușeni și Văsoaia, vom trata uneori fenomenul economic împreună pentru cele trei localități, având în vedere și considerentul administrativ comun.

Creșterea animalelor a fost o preocupare pe care locuitorii ținutului Chisindia o considerau indispensabilă existenței lor. Cu ajutorul vitelor își lucrau pământul, își strângeau recolta ce o obțineau cu trudă și sudoare, își asigurau hrana și îmbrăcăminte necesară, transportau acasă lemnele de foc de care aveau nevoie în orice moment. Animalele constituiau și o importantă sursă de venit prin vânzarea lor în piețele din apropiere. În urbariile pe care administrația maghiară le-a făcut sunt înscrise și vitele supușilor, dar cifrele trebuie privite cu rezerve, având în vedere posibilitățile de sustragere la recenzare, mai ales la cei din zona Văsoaia și Păiușeni.

Pomicultura era o ocupație importantă a locuitorilor zonei Chisindiei care erau vestiți pentru livezile lor de pomi fructiferi (pruni, meri, cireși și peri). Merele jonathane, șiculane și batule erau căutate în toate piețele Aradului și ale județelor limitrofe.

Stupăritul a fost o ocupație ocazională în zona Chisindiei, deși în satul Văsoaia în anumite perioade se înregistrează câțiva țărani, cu numărul cel mai mare de coșnițe (familii de albine) din districtul Ineu.

În zona Chisindiei se găseau și dulgheri și alți meșteri ai lemnului care fabricau tot felul de unelte și obiecte casnice din lemn pentru consumul propriu sau pentru comercializare. Acești meșteri produceau cozi pentru coase și greble, sănii pentru transportul pe timp de iarnă, juguri (familia cu porecla Jugariu), unelte pentru baterea cânepii pentru a deveni fuior, pive (dube), rășchitoare, vârtelnițe și urzoaie, suveici și sucule, acestea din urmă fiind necesare în gospodăria țărănească pentru obținerea diverselor țesături.

Meșterii din Chisindia și Păiușeni produceau și războaie de țesut pe care le foloseau în propria gospodărie sau le vindeau altor consăteni.

În satul Chisindia, meșterii lemnului produceau și rame pentru ferestre, uși pentru case, butoaie și căzi pentru depozitarea fructelor și a țuicii, obezi și spițe pentru căruțe și care, roți întregi la căruțe și care, fiind vestit în toată zona Zărandului acel rotar orb din Chisindia, pe nume Crișan Doduț, despre care vom vorbi pe larg în alt capitol al lucrării.

În cele trei sate lucrau numeroși zidari care, de cele mai multe ori erau și dulgheri, pricepându-se să construiască case, începând de la fundație până la acoperiș. Privind retrospectiv îndeletnicirile locuitorilor din zona Chisindiei de-a lungul vremurilor, putem deduce că înclinația și preocuparea localnicilor pentru a folosi materiile prime și materialele zonei au dus la obținerea unor venituri suplimentare, produsele confecționate folosindu-le în propria gospodărie sau comercializându-le altora. Cu aceste multe îndeletniciri, dintr-un ținut sărac în pământ de cultură, oamenii de aici au reușit nu numai să-și agonisească cele necesare vieții dar să-și creeze niște venituri suplimentare.

Totuși, putem afirma că țărănimea ducea o viață grea, mai ales în vechime, când obligațiile țăranilor erau multiple față de stat, față de biserică și față de domnul de pământ. Pe lângă întreținerea vieții, țăranii trebuiau să-și achite și obligațiile, așa-zisele rente feudale, care erau în muncă, produse și bani. Față de vistieria regească (fisc) țăranii erau obligați să achite renta în produse și bani; renta față de biserică trebuia achitată în produse dar, cu timpul, se manifesta tot mai frecvent tendința transformării ei în bani. Stăpânilor de pământ, față de care țăranii erau dependenți, renta le era achitată în toate cele trei forme: bani, produse și muncă.

Monopolurile feudale (crâșmăritul, ghindăritul și vânătoarea) rămân drepturi ale stăpânilor de pământ, ca și dreptul de a ține cazane de fierț țuică, mori și ateliere meșteșugărești.

Activitatea economică dintru început a comunei Chisindia până în sec. al XVIII-lea și chiar și după aceea o vom privi prin prisma informațiilor furnizate de conscripțiile administrative din acea vreme, acestea fiind singurele documente oficiale care înmănușează date economice, sociale și fiscale.

Piatră, nisipuri și cariere de piatră³⁶⁴

În hotarul Zeldeșului și Mădrigeștiului, în 1806, Tessedik Samuel a găsit material bun pentru porțelanuri și, în 1890, în Zeldiș s-a construit o fabrică de ciment Portland.

³⁶⁴ Marki S., op. cit., vol.2, p.852.

Dud, Agriș și Drauț au fost cele mai renumite zone de pământ bun pentru porțelanuri și ceramică. Olarii din Arad, Sântana și Lipova se aprovizionau cu pământuri din aceste locuri.

În funcție de necesități au fost deschise și cariere de piatră.

În 4 octombrie 1765, Koller Jozsef Janos, cercetător regal al carierelor și pământurilor, a întocmit un raport privind calitatea materialelor din dealul de piatră de la Păuliș, dar a fost scoasă doar piatra pentru cetatea Aradului.

La Pâncota, pe dealul Bocreta și în Radna, la Hatincz, Odvoș s-a extras piatră pentru morile de măcinat sare, vălaie și cruci de piatră.

La începutul secolului al XIX-lea, carierele din Sălăgeni și Bârda (lângă Buteni) au fost foarte folosite, iar carierele din Galșa și Mocrea au fost mai mult folosite spre sfârșitul secolului.

Acțiunile (acțiuni valorice? sau acțiunile de activitate) de la carierele de granit din Galșa au fost începute în 25 mai 1886.

În hotarul satului Șușani s-a extras cândva piatră pentru mori (roți de măcinat din piatră) iar în hotarul Pâncotei, din 1801 s-a extras piatra roșiatică pentru ascuțit (piatra de cute) cuțite, coase etc.

S-a cunoscut, dar nu s-a folosit suficient, piatra de cremene din apropierea Iosașului (Kremenyosza) deși în 1787, la 11 septembrie, administrația statului ungar a pus un premiu de o sută galbeni de aur pentru cei care vor descoperi un sistem de aprindere cu cremene a puștilor de tip franțuzesc.

În 1806, la Chisindia era un deal de cretă și în Cseteczelb din Bodești pământ bun pentru porțelan.

În proprietățile lui Kosma și Hollaky din Aciuța se mai găsesc împrăștiate câteva statuete din porțelan despre care Jokai Mor amintește în 1858.

Bogății ale subsolului Chisindiei

După terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial, când comisarii sovietici au mai rămas în România să ne ajute să „ieșim din sărăcie”, în fapt să urmărească ce avem din ce i-ar putea interesa pe ei, la Chisindia venea periodic, pentru cercetarea solului, o grupă de militari sovietici din zona Vașcăului și Beiușului unde erau cantonați.

La Chisindia, militarii sovietici au făcut unele prospecțiuni pe Valea Hurezului și Valea Păiușeniului, mascate uneori de măsurători topometrice când, în fapt, ei căutau zăcăminte de uraniu.

Că aceste zăcăminte există în zona Chisindiei și a Păiușeniului mai dovedește și faptul că în jurul anilor 1960, în Păiușeni se făceau prospecțiuni geologice subvenționate de statul român comunist.

De altfel, asemenea prospecțiuni s-au făcut ani la rând în zona Munților Codru Moma, în localitățile Zimbru și Rănușa, în județul Arad și pe versanții județului Bihor la Ștei, Băița, Vașcău și Beiuș.

În Munții Zărandului, prospecțiunile s-au făcut pe Valea Păiușeniului și Valea Hurezului, iar pe versantul opus spre Mureș aceste prospecțiuni s-au făcut în zona Bârzavei (Valea Bârzavei) și în zona localităților Groșii Noi și Monoroștia.

Probabil, cei implicați în aceste prospectări, oameni și firme, cunosc valoarea și importanța acestor zăcăminte dar, din rațiuni care țin de siguranța națională, o păstrează secretă.

Există și varianta posibilă să fim prea săraci ca țară să exploatăm această bogăție, sau zăcămintele să nu fie rentabile pentru exploatare.

Timpurile, nevoia de materii prime valoroase, politicile economice și administrațiile locale și centrale, în viitor, își vor spune cuvântul.

Pădurile comunei Chisindia³⁶⁵

Prin Unirea din 1 Decembrie 1918, în viața politică și economică a României, dar mai ales a românilor din Ardeal, au loc mari transformări în anul 1919.

Prin Înaltul Decret Regal numărul 3632 din 11 decembrie 1918, se dispune proiectul de reformă agrară pentru ținuturile Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

³⁶⁵ Sorin Sabău, *Proprietatea asupra pădurilor în vechile plase Hălmagiu, Sebiș și Târnova înainte și după Reforma agrară din 1921*, [în] *Ziridava*, vol.21, Arad, 1998, p.245-270.

Prin Ordonanța nr. 82 A din 21 februarie 1919, se dispune arendarea obligatorie pe anul 1919 a moșiilor statului, corporațiilor și ale unor particulari ceea ce a făcut posibil ca unele porțiuni din moșiile destinate expropriării să fie date în posesiune sătenilor, prin arendă forțată, încă înainte de înfăptuirea reformei agrare.

La 12 august 1919, Marele Sfat Național a votat proiectul legii de reformă agrară pentru Transilvania, Banat și părțile ungurene, aprobat de regele Ferdinand I prin Înaltul Decret Lege din 10 septembrie 1919, cadru legal care dădea statului dreptul la expropriere.

Ca urmare, în 20 iulie 1921 este votată Legea pentru Reforma Agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, promulgată prin Înaltul Decret Regal din 23 iulie 1921, în 4 noiembrie 1921 apărând în Monitorul Oficial Regulamentul de Aplicare a Legii pentru Reforma Agrară.

În urma acestor legi, toate proprietățile care nu fuseseră expropriate prin decretele legilor din 1918 și 1919 și care, conform Legii pentru Reforma Agrară făceau obiectul expropriării, treceau în proprietatea statului.

Conform Legii Reformei Agrare, se puteau expropria pădurile, care formau proprietatea corporațiilor, instituțiilor, bisericilor, mănăstirilor, capitlurilor, universităților, școlilor, spitalelor, județelor și comunelor precum și pădurile statului.

Pădurile absenteiștilor se expropriau în întregime. Prin absenteism se înțelegea proprietarul care de la 1 Decembrie 1918 și până la apariția legii de reformă agrară a lipsit din țară, fără a avea o însărcinare oficială în străinătate.

Exproprierea s-a făcut prin despăgubire, leul fiind considerat egal cu coroana, plata făcându-se proprietarului expropriat în numerar sau titluri de rentă.

Pentru Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, conducerea lucrărilor de reformă agrară se făcea de către Casa Centrală a Împroprietării Sătenilor, prin Direcția Generală a Reformei Agrare din Cluj, care avea în subordine Consilieratele Agricole, agronomi regionali și organele cadastrale.

Din 1924, Comisiile de Expropriere trec de la Direcția Cluj la Centrala București.

Organele de aplicare a legii pentru lucrările privind împroprietărirea erau: Comitetul Local, Comisia de Ocol pentru Împroprietărire și Comisia Județeană pentru Împroprietărire.

Comitetul Local era compus din secretar comunal, primar, preoți, învățători, dirigenți și 2-3 săteni delegați, care aveau sarcina de a întocmi tabelul sătenilor cu drept de împroprietărire.

Proprietatea asupra pădurilor înainte de 1918

Înainte de 1918, pădurile din plasa Sebiș (și plasele Hălmagiu și Târnova) erau particulare, comunale, ale posesorilor și ale diferitelor societăți.

Conform unei statistici din 1897, în plasa Sebiș, contele Frigyes Wenkheim avea în posesie 30252 iugăre cadastrale iar Torok Ioszeff 3838 iugăre cadastrale.

Din 1897 până în anul 1919, când se face o nouă inventariere a pădurilor situația suprafețelor cu păduri ale particularilor s-a schimbat, prezentându-se astfel:

-Păduri particulare:

Coloman și Augustin Korek, 172 iugăre la Cuied

Iosif Grosz, 9442 iugăre la Nadăș

Carol Roszar, 1346 iugăre la Tauț

Maria Mahler, 80 iugăre la Hodiș

Methal Nathan, 1905, 1234 iugăre la Joia Mare

Frații Kadar, 100 iugăre la Bârsa

Frații Barkosy, 486 iugăre la Voivodeni

Christina Wenkheim, 27572, 441 iugăre la Sebiș

Plasa Târnova avea în proprietatea particularilor 14694,569 iugăre

Plasa Sebiș avea în proprietatea particularilor 33619,438 iugăre

Plasa Hălmagiu avea în proprietatea particularilor 35823,177 iugăre cadastrale.

-Păduri ale diferitelor societăți:

Banca Arad-Cenad și Composesoratul Urbarial Văsoaia, în comuna Văsoaia 1925,80 iugăre.
Societatea Textilă Pancota, în comuna Păiușeni 9571,109 iugăre.

În plasa Sebiș, erau în proprietatea diferitelor societăți 11496, 909 iugăre cadastrale, în plasa Târnova 6042 iugăre cadastrale iar în plasa Hălmagiu 8509,300 iugăre cadastrale.

După anul 1900, o parte din vechile păduri nobiliare au început să fie vândute unor societăți din industria textilă, societăți care se ocupau cu exploatarea forestieră sau societăți bancare.

-Păduri comunale și composesorate:

Pădurile comunale și composesoratele apar după revoluția de la 1848-1849. Prin Patenta Imperială din 2 martie 1853, se dispune ca pădurile și parcelele de pământ folosite de către iobagi să treacă în proprietatea acestora.

Are loc defalcarea pădurilor nobiliare prin care se despart pădurile iobagilor de cele nobiliare, iobagii primind drept total și exclusiv asupra lor.

După defalcare, pădurile iobagilor au fost folosite în comun, fiind puse sub controlul autorităților administrative (Legea 53 din 1871) fiecare coproprietar obținând o cotă parte din suprafața pădurii.

Conform Legii XIX din anul 1898, pădurile composesorale au dobândit statut de persoană juridică, având statut, registre ale membrilor cu mențiunea drepturilor fiecăruia și un plan de exploatare, fiind o sursă de venit pentru comunitate în bani și natură.

Existau și cazuri când nu toți membrii comunității aveau drepturi în pădurile composesorale.

Pădurile comunale nu erau destinate pentru a crea venituri comunei, scopul lor fiind să asigure necesarul de lemne al populației. Ele aparțineau întregii comunități și se aflau sub administrația statului.

Satele comunei Chisindia (Chisindia, Păiușeni Văsoaia) nu aveau păduri comunale.

Păduri composesorale:

Composesoratul Urbarial Văsoaia avea în proprietate 1125 iugăre cadastrale.
Composesoratul Urbarial Păiușeni avea în proprietate 388,735 iugăre cadastrale.
Composesoratul Urbarial Chisindia avea în proprietate 1877 iugăre cadastrale.
Composesoratul Urbarial Buteni avea în proprietate 2080 iugăre cadastrale.
Composesoratul Urbarial Almaș avea în proprietate 1019,800 iugăre cadastrale.
Composesoratul Urbarial Joia Mare avea în proprietate 158 iugăre cadastrale.
Composesoratul Urbarial Cuied avea în proprietate 347 iugăre cadastrale.
Composesoratul Urbarial Iercoșeni avea în proprietate 73 iugăre cadastrale

În plasa Sebiș, suprafețele de păduri însumate aveau următorii proprietari:

1. Păduri proprietate a particularilor	33619,438 iugăre cadastrale
2. Păduri ale societăților	11496,909 iugăre cadastrale
3. Păduri <u>composesorale</u>	<u>10729,482 iugăre cadastrale</u>
Total păduri-	55845,229 iugăre cadastrale.

Predominantă este proprietatea particulară asupra pădurilor, proprietarii având dreptul de administrare în totalitate, pădurile particulare fiind exploatate în mod intensiv ca și cele ale diferitelor societăți particulare.

Pădurile comunale și cele ale composesoratelor au fost supuse controlului satului încă din anul 1879, ele fiind supuse unor planuri de amenajare.

Aplicarea Legii de Reformă Agrară. Exproprierea și împrumutarea

După ce au fost strânse datele despre numărul comunelor, numărul locuitorilor, suprafețele proprietăților și numărul proprietarilor, conform Legii pentru Reforma Agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș din 23 iulie 1921 s-au început și în jud. Arad lucrările pentru aplicarea reformei agrare.

După 1 Decembrie 1918, mulți dintre proprietarii de pământuri din plasa Sebiș au rămas pe teritoriul Ungariei, având cetățenie maghiară, fiind declarați absenteiști, iar proprietățile lor aflate pe teritoriul României au fost expropriate în întregime, trecând în administrația statului român. S-au

expropriat pădurile corporațiilor, fundațiilor, instituțiilor, bisericilor, mănăstirilor, școlilor, spitalelor, județelor, comunelor, pădurile statului și ale absenteiștilor. Apoi, până la 100 iugăre cadastrale la șes și deal și 200 iugăre cadastrale la munte, pădurile persoanelor juridice sau ale particularilor și, doar în cazuri deosebite pădurile composesorale, s-au expropriat.

Pădurile absenteiștilor expropriați:

-Carol Roszar, comuna Tauț -expropriate 1346 iugăre cadastrale la păduri comunale.

-Methal Nathan, localitatea Joia Mare -expropriate 1905,1234 iugăre cadastrale; 1402 iugăre au fost repartizate pentru înființarea de păduri comunale iar 503,1234 iugăre cadastrale au rămas în proprietatea statului.

-Christina Wenkheim, comuna Sebiș -expropriate 27572,441 iugăre cadastrale din care 1024 iugăre cadastrale au fost destinate terenului arabil și pășunilor, 9972,800 iugăre cadastrale pădurilor comunale iar 16575,1241 au rămas statului.

Au fost expropriate și pădurile diferitelor societăți.

Proprietățile societăților expropriate:

În plasa Sebiș din 15792,909 iugăre cadastrale aparținând Societății *Textil* Pâncota, Șoc.An. Faciterch și Băncii Arad-Cenad împreună cu composesoratul Văsoaia s-au expropriat 2993,800 iugăre cadastrale

Suprafețele de păduri ale diferitelor societăți care au fost expropriate:

Banca Arad-Cenad și Composesoratul Urbarial Văsoaia din comuna Văsoaia din 1925,800 iugăre cadastrale -s-au expropriat 1117,800 iugăre cadastrale pentru pășune comună și teren arabil, 808 iugăre cadastrale rămânând proprietarilor.

Societatea *Textil* Pâncota din Păiușeni cu 9571,109 iugăre cadastrale -s-au expropriat 1497 iugăre pentru păduri comunale iar 8074,109 iugăre cadastrale au rămas proprietatea Societății *Textil* Pâncota.

Pădurile comunale înainte și după aplicarea Legii de Reformă Agrară:

1. Păiușeni -înainte de expropriere nu avea pădure comună; -după expropriere 697 iugăre cadastrale pădure;
2. Văsoaia -nu are pădure comună nici înainte nici după expropriere;
3. Chisindia -înainte de expropriere nu avea pădure comună; -după expropriere 800 iugăre cadastrale pădure;
4. Joia Mare -înainte de expropriere nu avea pădure comună; -după expropriere 450 iugăre cadastrale pădure;
5. Cuied -înainte de expropriere 290 iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 290 iugăre cadastrale pădure;
6. Buteni -înainte de expropriere nu avea pădure comună; -după expropriere avea 952 iugăre cadastrale pădure;
7. Aldești -înainte de expropriere nu avea pădure comună; -după expropriere avea 166 iugăre cadastrale pădure.

Pădurile composesorale înainte și după aplicarea Legii de Reformă Agrară:

1. Văsoaia -înainte de expropriere avea 1125 de iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 1125 iugăre cadastrale pădure;
2. Păiușeni -înainte de expropriere avea 388,735 iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 388,735 iugăre cadastrale pădure;
3. Chisindia -înainte de expropriere avea 1877 iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 1877 iugăre cadastrale pădure;
4. Joi Mare -înainte de expropriere avea 158 iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 158 iugăre cadastrale pădure;
5. Buteni -înainte de expropriere avea 2080 iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 2080 iugăre cadastrale pădure;

6. Almaș -înainte de expropriere avea 1019,800 iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 1019,800 iugăre cadastrale pădure;

7. Cuied -înainte de expropriere avea 347 de iugăre cadastrale pădure; -după expropriere avea 347 iugăre cadastrale pădure.

Conscripția din anul 1746³⁶⁶

Conscripția, recensământ întocmit cu scopul ca datele lui să fie folosite pentru impozitare, a fost întocmită de comisarii superiori ai Aradului, Ștefan Szerda și Klempaj, fiind terminată în 30 martie 1746³⁶⁷. Aceasta cuprinde toate gospodăriile impozabile din sate cu numele capului de familie, bunurile mobile și imobile ale familiei. Ea oglindește starea cetățenilor din Văsoaia și Chisindia, în datele Conscripției pentru satul Chisindia fiind incluse și cele ale satului Păiușeni, acesta nefiind constituit administrativ la acea dată.

Analizând datele conscripției localității Chisindia, dintr-un număr de 53 de capi de familie, 51 erau iobagi cu casă și pământ, iar 2 erau zilieri fără avut propriu (Luska Juon și Luca Lazăr).

Bunurile celor 51 de iobagi din Chisindia care vor fi supuse impozitării este următoarea: 69 capete boi, 3 capete catări, 29 capete capre, $2\frac{4}{8}$ cubuli grâu, $9\frac{7}{8}$ cubuli porumb, 14 stupi, 3 pive.

Conform Conscripției, țăranii semănau cereale în pământ propriu. Doar două cazuri de semănături în pământ arendat sunt consemnate. Producția agricolă se lua după măsura de cubul a vremii de atunci, cubul fiind sinonim cu „șinicul” de astăzi. Admițând că fiecare cubul de semănături cuprindea suprafața de un iugăr, putem considera numărul de cubuli echivalent cu iugărele de pământ cu semănături. Pentru cubuli erau următoarele sisteme de măsuri și mărimi:

-cubulul de Pojon care avea aproximativ 62,5 litri

-cubul de Pesta care avea aproximativ 93,8 litri

-cubul de Sarla care avea aproximativ 125 litri; acesta era specific comitatului Arad și era dublul cubului de Pojon³⁶⁸.

În recensământ, situația câtorva iobagi cu pământ și casă și bunurile lor recenzate (animale) se prezintă astfel:

Nr. crt.	Numele și prenumele	boi	vaci	cai	juncani	oi	capre	porci
1	Tyoran Krszta	-	1	1	-	-	4	2
2	Kernaczlovanucz	2	1	1	-	-	-	1
3	Irina Iovan	2	1	1	1	-	-	2
4	Tamas Pask	1	1	1	-	-	-	2
5	Krisan Joun	2	1	-	-	14	-	4
6	Madota Flora	2	2	1	-	-	-	2
7	Istvan Filip	1	2	1	-	6	-	3
8	Mocz Gyorgy	2	3	1	-	5	-	3
9	Halmacsan Togye	2	1	-	-	-	5	3
10	Morcan Petro	2	1	-	2	-	-	4
11	Mjercsa Mihali	2	-	-	1	6	-	7
12	Mjercsa Toagyer	2	2	2	-	-	-	5
13	Sztan Flora	2	2	1	1	-	-	2

³⁶⁶ Gheorghe Ciuhandu, op. cit.

³⁶⁷ Pavel Vesa, *Comuna Dieci. Monografie istorică*, Arad, 2009, p. 66.

³⁶⁸ apud P. Vesa, op. cit., p.66.

Situația altor iobagi cu pământ și casă ale căror bunuri (altele decât animale) au fost recenzate, se prezintă astfel:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Grâu cubuli	Porumb cubuli	Stupi	Mori de râu	Acovuri de țuică	Piuari
1	Hatko Gavrița	4/8	Vs	-	v ₄	-	-
2	Czuna Nikula	-	2/s	-	v ₄	-	-
3	Gurban Mihaly	-	Vs	-	v ₄	1	-
4	Irina Iovan	-	2/8	-	v ₄	-	-
5	Tamas Marian	-	2/s	2	-	1	-
6	Madota Flora	4/8	3/s	2	-	-	-
7	Pajsan Koszta	-	Vs	2	v ₂	-	v ₃
8	Pajsan Szav	-	2/s	-	-	-	Vs
9	Pajsan Togyer	2/s	2/8	-	V2	1	1
10	Halmacsan Togye	2/8	2/s	-	-	-	1
11	Morcan Petro	-	2/s	-	1	-	-
12	Korna Blas	-	Vs	-	-	1	Vs
13	Mjercsa Toagyer	-	2/8	-	v ₄	-	-

În trecut, când nu se putea vorbi de mașini agricole și mecanizare, munca la câmp se făcea cu ajutorul animalelor și forța brațelor. Munca cu animalele constituia „mecanizarea” muncilor agricole, producțiile agricole obținute folosind pentru traiul familiilor și acoperirea obligațiilor fiscale ale administrațiilor. Pe lângă rolul de ajutor în muncă, vitele constituiau și o sursă de îngrășăminte naturale, cele chimice nefiind cunoscute la acea vreme.

Legat de producția fructelor era și vinăsaritul, producția de alcool (vinars, țuică) din fructe în căldările de aramă, o ocupație veche a chisindanilor, cuprinsă și în Conscripția din 1746.

Chisindia, Cuied și Sebiș produceau câte 8 acove de vinars, mai mult decât ele produceau în acea vreme Șicula (9 acove) și Buteni (20 acove). În timp, pruniștile de la Șicula și Buteni s-au micșorat în detrimentul suprafețelor agricole, iar cele de la Chisindia s-au mărit, mai ales prin extinderea pruniștilor pe pășuni, ajungându-se ca, în perioada interbelică, Chisindia să devină cel mai mare producător de vinars din județul Arad, atât cantitativ cât și calitativ, prunii și, în general, pomii fructiferi iubind „podgoria Chisindiei”.

Privind numele acestor „vinăsărari”, conform Conscripției, ei sunt următorii: Gurban Mihaly, Irina Iovan, Tamas Pask, Krisan Juon, Tamas Marian, Pajsan Toagyer, Corna Blas și Halmacsan Mihaly. Nu rezultă din date furnizate de Conscripție dacă producătorii respectivi erau proprietari de căldare sau aveau și căldare și pomi fructiferi.

În sec. al XVIII-lea, iobagii erau supuși unor sarcini duble, fiind impozitați atât de stat cât și de domnul de pământ, care depunea toate eforturile pentru a lua suprafețe cât mai mari de pășuni, păduri și arături din posesiunile iobagilor. Cresc permanent sarcinile față de stat, care ajung în contradicție cu ale nobililor, ajungându-se până acolo încât statul să nu mai poată suporta abuzurile nobililor, care duceau la pauperizarea totală a contribuabililor, fenomen ce a generat o nouă politică a statului față de iobagi.

Perioada 1771-1772

Obligațiile iobagilor din Chisindia față de nobili în perioada conscripțiilor urbariale din 1771-1772³⁶⁹

Cantitatea robotelor cu jug pe an (în zile	667
Cantitatea robotelor cu palmele pe an (zile	3377
Arenda (fumăritul) în forinți	189
Darea de lemn (căruță sau stânjeni)	13

³⁶⁹ Kovach Geza, *Țărănimea arădeană în perioada reglementării urbariale din 1771-1786*, [în] *Ziridava*, vol.8, Arad, 1977.

Darea de unt (iții, circa 1,5 kg)	13
Darea de pui și de cocoși (bucăți)	26
Impozitul localității Chisindia față de stat în anii 1771-1772	
1. Taxa cârciumăritului (forinți)	3
2. Impozitul anual (forinți)	430
Impozitul era stabilit în raport cu suprafețele cultivate și cu zestrea de animale a țăranilor.	

Perioada 1771-1786

Proprietățile iobagilor din Chisindia în perioada reglementărilor urbariale din 1771-1786³⁷⁰

Numărul familiilor de iobagi	75
Numărul jelerilor cu casă	114
Numărul jelerilor fără casă	-
Numărul sesiilor	10
Intravilane (măsuri de Pojon)	102
Arături (iugăre)	333
Fânețe (zi de coasă)	441

Anul 1828

Conscripția satului Chisindia din anul 1828³⁷¹:

Numărul locuitorilor între 18-60 ani	625 persoane
Iobagi	285 familii
Jeleri	15 familii
Case	296 case
Arături în măsuri de Pojon	1921 iugăre
Fânețe în zile de coasă	640 iugăre
Boi pentru lucru	260 capete
Vaci	199 capete
Juncani	144 capete
Cai	14 capete
Meșteșugari	18 persoane
Număr de familii de țărani	300 familii
Suprafața pământurilor cultivate	1600 iugăre
(fânețe și arături aflate în posesia țăranilor)	
Suprafața medie cultivată (fânețe și arături) pe o familie	5,3 iugăre.

Recensământul animalelor

Creșterea animalelor

Alături de cultura cerealelor pe suprafețe mici, prin continuitatea și vechimea ei, creșterea animalelor a fost o ocupație de bază a locuitorilor zonei, cu multe elemente arhaice, care s-au menținut până acum câteva decenii, mai precis până înainte de colectivizare, când noile condiții impuse de autoritățile comuniste făceau greoaie și nerentabilă această ramură a agriculturii.

În secolul al XVIII-lea, în economia satelor, creșterea animalelor era favorizată de dreptul folosirii nelimitate a pământurilor necultivate când, în virtutea obiceiului pământului, țăranii puteau crește atâtea animale câte doreau.

Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, terenurile cultivate încep să se extindă în dauna pădurilor și a pășunilor, ajungându-se în secolul al XX-lea la o

³⁷⁰ Ibidem.

³⁷¹ Kovach Geza, *Conscripția satelor arădene în 1828* [în] *Ziridava*, vol.15-16, Arad, 1989, p.105-123.

schimbare a caracterului economic agricol, din pastoral-zootehnic de tip feudal, în tip economic mixt, care îmbina creșterea animalelor, cultura cerealelor și pomicultura.

Cele mai numeroase animale domestice au fost vacile, boii, caii, oile și caprele.

Creșterea animalelor s-a făcut, în primul rând, pentru satisfacerea cerințelor gospodăriei, sub forma unui păstorit de ciurdă (turmă) practicat în hotarul satului, sub supravegherea ciurdarilor tocmiți de săteni în fiecare an, la Sf. Gheorghe (Sângeorz).

Produsele obținute, lapte, smântână, unt, brânză telemea, carne, lână și piei serveau cerințelor de hrană și îmbrăcăminte pentru membrii familiilor țărănești, iar surplusul se vindea în piețele din Buteni, Sebiș, Ineu, Pâncota, Arad, Brad și Timișoara.

Colectivizarea a avut ca prim efect pentru gospodăriile țărănești scăderea drastică a numărului de animale și schimbarea țaranului chisindan din producător în consumator.

Datorită terenului agricol extrem de puțin și sărac, satele Văsoaia și Păiușeni au rămas în afara „binefacerilor” agriculturii socialiste, țaranii lor având o perioadă de „prosperitate economică” pe perioada colectivizării, obstrucționată, uneori, de tot felul de impozite.

Situație statistică comparativă privind numărul animalelor în diferite sate din cercul Sebiș și Ineu, comitatul Arad, în anul 1911³⁷²

Nr. crt.	Localitatea	Bovine	Vaci	Caprine	Ovine	Porcine	Cabaline
1	Chisindia	773	208	581	2044	248	147
2	Păiușeni	451	117	235	782	87	63
3	Văsoaia	408	91	359	1036	173	44
4	Buteni	1346	444	328	441	900	266
5	Joia Mare	135	33	140	205	77	20
6	Sălăgeni	233	69	106	205	91	43
7	Prunișor	286	85	12	25	197	75
8	Ignești	209	74	64	10	118	70
9	Sebiș	969	336	25	-	733	284
10	Almaș	875	243	696	694	389	244
11	Dezna	281	108	88	15	12	74
12	Ineu	2628	703	81	2101	3791	534
13	Bocsig	1197	257	64	72	944	376
14	Bârsa	675	223	52	1	680	119
15	Aldești	577	162	-	346	479	93
16	Cermei	1315	405	96	635	2298	763
17	Răpsig	774	195	-	301	365	165

Recensământul animalelor din satul Chisindia corespunzător anului 1911³⁷³

În anul 1911, în satul Chisindia erau 338 proprietari de animale. La recensământul din perioada martie 1910-februarie 1911, s-au înregistrat următoarele animale:

Cornute 773 capete
 Cabaline 147 capete
 Caprine 581 capete
 Ovine 2044 capete
 Porcine 248 capete.

Cornute:

³⁷² A Magyar Szent Korona Országainak.

³⁷³ M. St. Közl., vol. 41, p.694-697.

Boi și viței folosiți la muncă	338 capete
Viței fătați	149 capete
Viței păstrați pentru prăsilă	54 capete
Viței vânduți pentru prăsilă	28 capete
Viței vânduți pentru sacrificare	50 capete
Viței sacrificați pentru consum propriu	3 capete
Viței morți	14 capete
Viței avortați	8 capete
Tauri pentru prăsilă	2 capete
Vaci pentru prăsilă și muls	208 capete
Boi și juncani sub 3 ani	99 capete
Boi peste 3 ani	328 capete
Juninci sub 2 ani	76 capete
Juninci peste 2 ani	40 capete
Viței alăptați	20 capete
Total cornute rasa <i>Roșu tărcat</i>	773 capete.
Cabaline:	
Iepe și mânji castrați	62 capete
Cai	83 capete
Alte tipuri	2 capete
Total cabaline	147 capete.
Caprine:	
Țapi	29 capete
Capre	451 capete
Iezi	101 capete
Total caprine	581 capete.
Ovine:	
Oi productive	1233 capete
Miei	733 capete
Berbeci pentru prăsilă	72 capete
Total ovine rasa <i>Raczka</i> și <i>Țigaie</i>	2044 capete.
Porcine	
Vieri pentru prăsilă	6 capete
Scroafe pentru prasilă	19 capete
Purcei	141 capete
Porci la îngrășat (m+f)	76 capete
Alte tipuri	6 capete
Total porcine rasa <i>Mangalița</i>	248 capete.

Recensământul animalelor din satul Chisindia corespunzător anului 1937³⁷⁴:

Animale (capete)	Chisindia	Păiușeni	Văsoaia
cabaline	241	112	76
bovine	184	113	84
vaci	233	185	167
ovine	793	397	526
caprine	432	216	228
porcine	170	88	104

³⁷⁴ Arhiva Primăriei Chisindia.

3. VREMURI TRECUTE, ÎNTÂMPLĂRI PETRECUTE

3.1. Târgul de slugi

Din timpurile stăvechi, în satul Chisindia se organiza în fiecare primăvară, la Sfântul Gheorghe (23 aprilie) un târg de slugi, unde se întâlneau cei ce căutau slugi și cei care doreau să se angajeze ca slugi pentru o perioadă de un an.

În satul Chisindia, nu întotdeauna tinerii proveniți din familii cu mulți copii aveau de lucru în gospodărie sau găseau de lucru permanent în comună, iar pentru lucrul la pădure, o muncă grea, se angajau tinerii mai vigoșoși și vârstnicii.

La târgul slugilor din Chisindia, renumit pentru oferta forței de muncă tânără și, în general ieftină, veneau tineri și din satele din jur cum ar fi Miniș, Bârzava, Slatina de Mureș, Văsoaia, Păiușeni, din satele din zona Honțului sau din alte părți ale Zărandului. La acest târg, unic în județul Arad (și probabil și în Ardeal) veneau, în căutarea forței de muncă tinere, bogații zonei de câmpie, unde era pământ mai mult și se simțea lipsa forței de muncă: gazde din Zăbrani, Nădlac, Frumușeni, Pecica, Sântana, Pâncota, Curtici, Șimand.

Tinerii erau prețuiți după statura fizică, robustețea brațelor având cel mai mare preț³⁷⁵. Tinerii țărani care doreau să se ofere ca slugi erau singuri sau însoțiți de cei din familie; veneau în ziua târgului pe locul din fața Bisericii din Vale, așezându-se în rând și așteptând să fie recrutați. Fiecare parte își spunea condițiile, tinerii cerând informații despre suprafețele de pământ și numărul de animale, iar gazdele își căutau tinerii cei mai arătoși, promițându-le cele mai bune condiții de lucru și haine.

Tocmeala se făcea pentru un an de zile fără un act scris sau un anume contract, se bătea palma între slugă și stăpân, cei care mergeau slugi cunoscând îndatoririle ce le au la gospodăria bogatului din povestirile altor tineri care au fost, la rândul lor, slugi.

Programul slugii începea la ora 4 dimineața și se termina la ora 23, începând și terminând cu lucrul în grajdul vitelor, iar ziua lucrând alături de gazdă la muncile câmpului. Sluga se adresa stăpânului și stăpânei numindu-i jupân și jupâneasă (în Banat) sau bace și nană (în Zărand).

Pe timpul când era slugă, tânărul lucra în hainele date de gazdă, iar pentru zilele de sărbătoare cerea un rând de haine din material țesut în gospodărie (cânepă, lână, bumbac, in) dar cusute după moda satului de unde se trăgea el³⁷⁶, haine cu care se întorcea și acasă după terminarea perioadei de slugărit, ținându-le de sărbători.

Hainele de sărbătoare după croiala satului de origine constau în două-trei cămăși din pânză de cânepă sau bumbac, șubă (suman) și cioareci, cizme sau bocanci (pentru lucru opinci) căciulă de miel și clop (pălărie) de paie, cojoc sau laibăr. Sluga se mai întorcea acasă și cu câțiva bănuți și, uneori, cu produse cerealiere.

Banii de simbrie pentru slugărit difereau de la sat la sat, de la gazdă la gazdă, uneori sluga înapoiindu-se în satul de baștină după terminarea anului doar cu hainele de pe el, bogatul căutând diverse motive de a nu mai plăti simbria.

Au fost și cazuri, rare ce-i drept, când sluga a rămas mai mulți ani să lucreze la același stăpân, întorcându-se acasă cu o vacă sau un cal sau chiar cu o mică turmă de oi sau de capre sau să își găsească soție în sat sau chiar pe fata stăpânului.

³⁷⁵Simion Moț, *Cronica de la Buteni*, mss. nenumărat aflat în posesia familiei Nistor.

³⁷⁶Ibidem.

Nu se cunoaște vechimea acestui târg, nici cauzele care au dus la ținerea lui la Chisindia. Hărnicia chisindanilor și priceperea lor la lucrul lemnului, la lucrul greu din pădure și existența unei herghelii de cai în timpul stăpânirii turcești a zonei, pot fi considerate printre cauzele care au dus la înrădăcinarea acestui obicei în satul Chisindia până în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial.

În tradiția orală a chisindanilor se spune că turcii care stăpâneau zona Chisindiei, având nevoie de mână de lucru bună și ieftină, apelau la ajutorul localnicilor³⁷⁷. Pentru a-și găsi zilieri de muncă, turcii coborau în crângurile văilor, căutând oameni pricepuți la lucrul cu lemnul pentru a-i ajuta la ridicarea adăposturilor pentru cai și oameni. Când localnicii lucrau la ridicarea adăposturilor pe timpul verii, caii erau la păscut prin păduri și poieni, oamenii neavând voie să lucreze în preajma cailor. Fiindcă a durat mulți ani pe timpul turcilor, obiceiul a rămas; cei ce-și ofereau forța de muncă, se adunau pentru a putea fi tocmiți pentru muncă prin învoială verbală și s-a transmis și în alte părți, ajungând să fie cunoscut ca loc de tocmeală a forței de muncă, ca târg de unde se poate cumpăra pentru un an o forță de muncă, o slugă.

3.2. Târgul de la Bustaceu

Originea chisindanilor trebuie căutată în crângurile care se formau în poienile codrilor și în luminișurile dealurilor care flancau pâraurile ce se adunau apoi în văile Găurani (Ciolt), Hurez și Prundu (Păiușeni).

Localnicii crângurilor, buni meșteri în prelucrarea lemnului, meșteșug pe care îl învățau din fragedă pruncie, produceau o gamă mare de unelte și obiecte din lemn pe care le foloseau în gospodăria proprie, le schimbau pe alte obiecte și unelte sau le vindeau.

Chisindanii produceau roți de lemn pentru căruțe și care, greble, juguri, loitre, cozi de unelte și alte obiecte din lemn pentru care și căruțe sau folositoare în gospodărie. Pe timp de iarnă, locuitorii fiecărui sat de munte se ocupau cu producerea unor obiecte și unelte pentru uzul propriu, pentru schimb sau pentru vânzare la târgul din Dealul Bustaceu sau la alte târguri din Țara Zărandului.

Dealul Bustaceu a găzduit zeci de ani, poate sute, un târg renumit, unde se comercializau vite de toate felurile și diferite articole produse în gospodăriile țărănești. Târgul se ținea sâmbăta și duminica, pe timp de vară. Țăranii mergeau cu carul sau căruțele pline cu obiecte pentru vânzare. Animalele pentru vânzare erau legate de care sau căruțe.

Târgul era un prilej de întâlnire a tinerilor și bătrânilor, unde tinerii își găseau uneori perechea în vederea căsătoriei iar cei vârstnici își târguiau cele necesare, bucurându-se că întâlnesc vechi cunoștințe. La târgul din Bustaceu, chisindanii își vindeau și renumita *țuică de Chisindia* iar femeile locul duceau spre vânzare *întorsura cu brânză, cu mere sau cu varză*³⁷⁸.

Seara și noaptea de sâmbătă spre duminică, la focurile aprinse în marginea câmpului din Vârful Bustaceu se frigea *clisă* și *pui la jar*, se povesteau diferite întâmplări și, uneori, în ritmul unei viori sau clarinet se încingeau și mici jocuri țărănești, unde cei tineri se cunoșteau.

La târgul din Bustaceu veneau târgoveți din toată Țara Zărandului, dealul fiind la capătul Văii Hurezului cu acces și dinspre Almaș, Rădești și zona Gurahonț. Dintre celelalte dealuri cu codrii ale Chisindiei, Vârful Bustaceu se ridică falnic, alături de Vârful Drocea și Vârful Ciciora, atrăgând, în trecut, prin faima târgului, pe lângă târgoveți și pe jandarmii stăpânirii în căutarea unor indivizi certați cu legea sau pentru a urmări păstrarea ordinii pe timpul târgului³⁷⁹.

După răscoala lui Horia (1784), jandarmii împărăției au început să pună piedici târgului, pentru a nu lăsa să se adune zărândeni la un loc, de frica reizbucnirii unor noi revolte țărănești.

³⁷⁷ Ibidem.

³⁷⁸ Ibidem.

³⁷⁹ Ibidem.

Târgoveții erau îndrumați spre târgurile din localitățile Beiuș și Pâncota, unde păzitorii ordinii din împărăție puteau ține mai ușor sub control târgurile în comparație cu acesta din Vârful Bustaceu.

Pentru țăranii din zona Bârzava (pe Mureș), Gurahonț (pe Criș) și Chisindia era mai ușor să ajungă la Bustaceu cu căruțele decât să meargă la Pâncota sau Beiuș, pe distanțe mai mari. Dar, de voie, de nevoie, porunca împăratului trebuia respectată și de aceea, în timp, târgul s-a desființat, rămânând doar în memoria localnicilor.

La târg, atunci când i se dusesese faima în Zărand, se vindeau de toate: basmale, ștergare, opinci, cojoace, căciuli de miel, laibere moțești, cizme sau bocanci, sumane (*șube*), oale de pământ, ciubere, butoaie pentru țiucă, piese nelegate în lemn pentru căruțe, furci și greble, juguri pentru care, unelte din fier (sape, coase, foarfeci) și alte obiecte.

Erau cunoscuți meșterii cizmari din Beliu și Ineu, tăbăcarii din Buteni și Pâncota, sumănarii din Sârbi (Bihor), Pâncota și Chisindia, olarii din Târnăvița și Bârsa, ciubărarii din Vidra, jugarii din Ciolt, furcarii din Zimbru și țăranii din Vărăzari de Bihor care produceau unelte din fier³⁸⁰.

Dar, faima târgului au dus-o vitele de toate felurile, acestea constituind o marfă bună pentru zărăndenii care își aveau gospodăriile în crângurile codrilor Chisindiei, Bârzavei, Păiușeniului, Văsoaiei, Minișului sau în satele din zona Gurahonțului.

În gospodăriile proprii, femeile chisindane produceau țesături de lână, pe care apoi le duceau la dubile lu' Hepu și Ciurhan din Păiușeni, unde aceste țesături se îndesau (*se dubeau*), fiind apoi folosite pentru confecționarea cioarecilor și a *șubelor* (sumanelor).

La dubele din Păiușeni veneau cu țesături din lână localnici din tot Zărandul iar sumănarii veniți din satul Sârbi (Bihor) lucrau sumanele la comandă, pe măsura omului, în modelul satului chisindan, chiar în casa omului. La Chisindia, Cornea Ioan zis Ciortoiu și fratele său din Subești, vecini cu Toia și Nioanea se ocupau și ei cu cusutul cioarecilor și șubelor în modelul chisindan. Aceștia, la comanda clientului care aducea pânura dubită numită *postav* sau *aba* făcută la dubele lui Hepu sau Ciurhan din Păiușeni, coseau manual frumoasele sumane (*șube*), paltonul țăranului chisindan sau zărăndean.

Meșteri pricepuți în prelucrarea lemnului, țăranii din Cioltul de Chisindia confecționau juguri pentru care, din lemn ales, frumos încrustat cu dalta. Jugurile din lemn afumat erau încrustate cu dalta, încât împletiturile ieșeau de culoarea deschisă a lemnului natural. Pe cele din lemn alb le încrustau cu fier înroșit. Din liniile trasate, rezulta o împletitură de figuri geometrice plăcută la vedere, care îți atrăgea luarea-aminte: *Te apropiai din mers, fără un inters anume și te uitai lung la un lucru frumos*, scria Simion Moț în *Cronica* sa.

O familie cu numele Oprea Lazăr, cu origini în zona Cioltului, mutată pe ulița Mercească a Chisindiei (Ulița lui Miercurea), familie care a avut tradiție din generație în generație la făcutul jugurilor și-a păstrat până în zilele noastre porecla Jugariu.

Numărul meșterilor din satele Chisindiei creștea de la an la an, păstrând tradiția satelor și a familiilor, meșterii producând pentru nevoile propriei gospodării sau pentru târguri.

Potrivit Conscripției de la 1828, numărul meșterilor din comunele zărăndene era diferit de la o așezare la alta. Deși sat mic (625 de locuitori), Chisindia avea un număr mare de meșteri, comparativ cu alte sate din zonă: Chisindia -18 meșteri, Buteni -10 meșteri, Almaș -1 meșter, Tauț și Șilindia -2 meșteri, Sebiș -7 meșteri.

Cu timpul, locul târgului de la Bustaceu a fost luat de alte târguri care au devenit cu faimă: cele de la Buteni, Sebiș, Pâncota și Beiuș, târguri care prin aspectul, bogăția și diversitatea bunurilor expuse erau și sunt și astăzi mândria și bucuria zărăndenilor, vizitarea unui astfel de târg generând în sufletul omului sentimentul de încântare și veșnică mișcare.

³⁸⁰ Ibidem.

3.3. Chiaburii satului și sărăcia lor

Vor fi prezentate în cele ce urmează date privind averea unor chisindani, care a determinat administrația comunei din acea vreme să-i declare chiaburi ai satului³⁸¹.

-Brânda Simion, Chisindia nr.42, avea următoarele proprietăți și animale: 1,93 ha teren arabil; 0,16 ha livadă, 2 animale mari, 2 animale mici, 2 capre, 2 porci.

-Kiraly Iosif, Chisindia nr.143, avea următoarele proprietăți și animale: 1,06 ha teren arabil; 0,10 ha livezi.

-Ferician Vasile, Chisindia nr.25, avea următoarele proprietăți și animale: 3,35 ha teren arabil; 0,13 ha livezi, 2 animale mari, 4 oi și 2 capre.

-Brădean Floare, Chisindia nr.314, avea următoarele proprietăți și animale: 1,82 ha teren arabil; 0,07 ha livezi, 2 animale mari, 3 oi și o capră.

-Stan Teodor, Chisindia nr.39, avea următoarele proprietăți și animale: 2,34 ha teren arabil; 0,10 ha livezi, 4 animale mari, 2 animale mici, 3 oi, o capră.

-Stan Vasile, Chisindia nr.67, avea următoarele proprietăți și animale: 3,75 ha teren arabil; 0,20 ha livezi, 3 animale mari, 4 oi, o capră și 2 porci.

-Cornea Gheorghe, Chisindia nr.139, avea următoarele proprietăți și animale: 2,11 ha teren arabil; 0,10 ha livezi, 2 animale mari, 3 oi, un porc și o capră.

-Stan Iovu, Chisindia nr.134, avea următoarele proprietăți și animale: 2,06 ha teren arabil, 2 animale mari, 2 oi, o capră și un porc.

-Luca Vasile, Chisindia nr.37, avea următoarele proprietăți și animale: 1,29 ha teren arabil; 0,10 ha livezi, 2 porci și o oaie.

-Mihuț Mihai, Chisindia–Livadă, avea următoarele proprietăți și animale: 21,14 ha teren arabil; 0,30 ha livezi, animale mari una bucată.

3.4. Moara Cârnațască

Proprietarii cu cote părți în Moara Cârnațască, intabulată în cartea funciară în anul 1909:

1. Bodea Iuon	92/2920 c.p. (cote părți)
2. Pucea Iovan	384/2920 c.p.
3. Mihuț Todor	30/2920 c.p.
4. Mihuț Antița, născută Merce, soția lui M. Todor	30/2920 c.p.
5. Merce Onița, soția lui Rașca Gheorghe	60/2920 c.p.
6. Merce Maria, căsătorită, soția lui Cârnaț Avram	176/2920 c.p.
7. Popa Petru	60/2920 c.p.
8. Cârnaț Turca, soția lui Popa Petru	60/2920 c.p.
9. Cârnaț Marinca, soția lui Merce Teodor	60/2920 c.p.
10. Cârnaț Miculae a lu' Todor	356/2920 c.p.
11. Cârnaț Codre a lu' Miculae	60/2920 c.p.
12. Cârnaț Florița, neam cu văduva lui Crișan Todor	120/2920 c.p.
13. Merce Ana, neam cu soția lui Alexa Vasile	267/2920 c.p.
14. Faur Petru	89/2920 c.p.
15. minor Mureșan Simion	60/2920 c.p.
16. Ruja Onica	92/2920 c.p.
17. Stan Dumitru	60/2920 c.p.
18. văduva lui Szerb Nicolae, născută Artits Alex.	92/2920 c.p.
19-22. Cârnaț Gavrilă a lu' Iov și minorii Cârnaț	

³⁸¹ Arhiva Primăriei Chisindia. Registrul Agricol al satului Chisindia din anul 1950.

Gheorghe, Cârnaț Maria și Cârnaț Indreica a lu' Iov	30/2920 c.p.
23. minor Iov a lu' Blag	30/2920 c.p.
24. Cârnaț Iuon a lu' Blag	60/2920 c.p.
25. Cârnaț Avram a lu' Constantin	88/2920 c.p.
26. Cârnaț Fira, neam cu soția lui Rașca Zaharia	60/2920 c.p.
27. Stan Simion	92/2920 c.p.
28. Cârnaț Gheorghe a lu' Iovan	176/2920 c.p.
29-33. Gașpar Miculae, junior și minorii Gașpar Vesalie, Gașpar Iuon, Gașpar Todor și Gașpar Lena	116/2920 c.p.

Notă: Toți locuitorii de mai sus, din Chisindia, se întabulează în Cartea funciară cu respectivele cote părți.

Moara Cârnațască a fost o proprietate de grup a numitului Faur Ilie și a altor cetățeni din comuna Chisindia. La predarea către comună, în 1949, inventarul morii era următorul:

Localul morii, construit din piatră și lemn, acoperit cu țiglă; era compus din trei încăperi:

a. Încăperea din mijloc. Era locul în care se afla instalația morii compusă din:

- roată dințată cu podul morii,
- axă de transmisiune cu două curele pentru acționarea pietrelor, în stare bună,
- două pietre duble, în stare bună, una pentru urluială și una pentru grâu, având dimensiunile de 42 țoli (cea pentru urluială) și de 36 țoli (cea pentru grâu),
- una sită mare de 4 metri liniari, purtată de trei curele, în stare bună,
- una curea cu linguri pentru făină,
- două instalații pentru macara, în stare bună,
- una ladă mare pentru făina cernută,
- două coveți la pietrele de moară,
- un cântar decimal cu 8 greutateți pentru 100 kg,
- una tocilă, în stare bună,
- una măsură de 45 litri,
- un ciocan de lemn pentru site,
- opt ciocane pentru tăiat în pietre.

b.Podul. În podul morii se găseau următoarele obiecte:

- un trior cu toate accesoriile, în stare bună de funcționare,
- una ladă pentru trior,
- un jgheab pentru coș,
- una măsură de 30 litri,
- una măsură de 15 litri,
- un vâitâu de 3 litri,
- un hambar în stare uzată,
- una roată de lemn pentru osii la piatră,
- două site pentru schimb la trior,
- zece bucăți palânci și scânduri.

c.Camera de locuit. Inventarul camerei era format din:

- două lavițe,
- una mașină pentru gătit mâncare,
- un bidon pentru ulei,
- una lampă.

Un grajd și una cocină construite din lemn, acoperite cu țiglă. În grajd erau șase pietre de moară uzate și un buștean cioplit din gorun.

La preluarea morii de către administrația comunei, aceasta era în stare de funcționare, având morar pe Irina Petru și administrator provizoriu pe Gyonosy Floare.

3.5. Plângerea chisindanilor din anul 1858 împotriva abuzurilor notarului din sat

Anul 1858, octombrie 5, Chisindia

Plângerea locuitorilor din Chisindia împotriva abuzurilor comise de notarul communal, arătându-se că-i asuprește atât din punct de vedere național, cât și social³⁸².

Nagy Tekintetu Csaazari Kiralyi Megyei Fonokseg!

Alabb Irott kozseg biraja es tobb idosb egyenei az egesz kozseg neveben leg melyebb tisztelettel batorkodunk melto panaszunkat eloterjeszteni Tisztelt Platsintar Karoly Kiszindia allas Jegyzo Ur Ellen, kiss kozsegunkben nehany ev olta majdnem mindenekben botranyung s koz jo hatra taszitoja s ellenzoeve lett; mitis szem latomast tovabb bekeben nem torhetyuk es pedig ekovetkezo okokbol:

1-or. Idestova 20 ev le folyt hogy oskola hazunkat maga kenyelmere Jegyzo laknak el foglalta, s jelenig is el van foglalva; habar 1853-ik evben szam szerint 2-t majdnem 3000 forintra fel rugo osszeget kozsegunkbol behajtott, ugy 150 kobol meszet oltatott, 9 kobol kovet es egy egesz kenyelmes haznak valo fat hordatott, s azt az akkori Faur Indrejka biro, s Ruzsa Blag es kuttel altalunuk megis faragatta, – azon Szent celbol, hogy nevezett targyakat, s be hajtot oszveget Jegyzo lak felepitesere használja; – hogy az altala el foglalt Oskola hazat gyermekeink nevelése helyeve at szentelye, – nehogy tovabbis novendo gyermekeink s tanitonk ne legyenek kentelenek oly epuletbe szorulni, hol fust es hideg artalmukra, s tanitonknak botranyul szolgáljon na de ezen szent czel s akarát, csak hamar meg hiusult, mert Jegyzo lac nem epitetett, az ahoz elore botsajtott targyak dobb szo mellett el adattak, – az 150 kobol oltott mesz el veszet – nem kulomben fen nevezett somma penz hova lett! Senki se tugya s nem is tudhatya – s ezen egyes hibas tenybol oskola haznak jelenig Jegyzo laknak s nemis oskolnakak van el foglalva – gyermekeink s tanitonk pedig a leg utolsobb s csekelyebb hazikokban kentelenek foglalni helyett.

2-or. E folyo evben 300 forintot 1855-ik evi hatralekony czim alatt hajtatott be, mitis adokonyvetskenk jegyzete szerint nem volt hatranba semmi, s hogy ezen somma penz mive lett, meg maga abiro sem tugya, s nemis tudhatya – mely teny annalis inkabb szembe tunobb miutan mar harmadik adoszede gyujtotta nevezett sommat s nem az akkori vagy az utana kovetkezo.

3-or. Pajuseny Kiszindia tanito gabonait magaeval behajtatta, mitis sajnosan kell tapasztalunk hogy meg erdemlett jarulo deputatumjat maig sem akarja ki szolgat tanni.

4-or. Alazatos elo terjesztesunk befejezte elott azt sem mulaszt hatyuk el,– hogy nevezett jegyzo Urnak illetlen szava jarasait meliet mint nevelt es characterisalt egyentol nem varhatnak peldaul ha barmelyik roman nemzetbol valo paraszt az irodaba reggel be men szokas szerent anyanyelven Buna diminiacza (Jo reggelt) mond – felelt rogtan ez [...] ha pedig del vagy del utani kozsonetett szokas szerint mondunk peldaul Norok bun (Jo szerentset) felelete ez „Horog bun” mely által mind nemzeti, mind religioi szentsegunket testi es szelemileg bantya, s orokre ez által bantalmazva is erzuk magunkat – mitis tovabb marnem szenvedhetnenk – nem culomben havalami kerdest teszunk azonnal a leg csunyabb karomlas kozben hat nal fogva ki lok, mind jelenleg is leg kozelebrol Gurban Luppall tortent s ugy szamtalanokkal – annak idejeben elo sorolandjuk egesz tisztelettel – ezen tenyet anyivalis inkabb valank batorak elo hozni, mivel mar segegye is a sokszori hallas es latasi roszt anyira sajátította hogy mar o is ahol csak alkalma adodik szid, ver, miertis, leg kozelebb a Tekintetes Butyinyi csaazari kiralyi Szolgabiroi Hivatal által egy ili tenyeert penzbelileg meg buntetett – de mind hiaba mert legkozelebrol Szuba Juont beteg hazanal meg verte, mert nem ugrik fel es parantsat teljesitene! [...]

Alazatos keresunk utan vagyunk keresunket saját kozseg petsetjevel, annak idejeben eskunkel meg, erositegyuk.

A Nagy Tekintetu Csaazari Kiralyi Megyei Fonoksegnek

Kiszindian 8- ber 5-en 1858

P[ecset] h[elye]

alazatos szolgai

³⁸² Andrei Caciora, Nicolae Roșuț, Mircea Timbuș, *Aradul în lupta pentru eliberare socială și națională*, vol.2, Arad, 1980, p.24-27.

Krisan Gyuri biro
Szuba Iuon
Szulitsan Paszk
Prundan Toagyer
Karnatz Blag
Faur Georgye
Mnyertse Jozsef
Gurban Lup
Karnatz Onyika
Andars Iuon
az egesz kozseg neveben

Traducerea textului:

Subsemnații, ca antistie comunală, precum și mai mulți locuitori bătrâni, în numele tuturor locuitorilor din comună, îndrăznim cu cel mai adânc respect, să înaintăm dreapta noastră plângere împotriva domnului Platsintar Karoly, notar al comunei Chisindia, cel care, de câțiva ani, a devenit potrivnicul și piedica micii noastre comune, pe care o târăște aproape în toate scandalurile. Drept aceea nu-l mai putem suferi mai mult, în pace, în fața oamenilor noștri și anume pentru următoarele motive:

1. Au trecut mai bine de 20 de ani de când a ocupat clădirea școlii noastre pentru confortul său personal și ocupat este și în prezent, deși în anul 1853 a încasat de la comuna noastră, după număr de casă, o sumă de aproape 3000 de florini, de asemenea a stins 150 găleți de var, i-am cărat 9 metri cubi de piatră și lemnul pentru o întreagă casă confortabilă, pe care, prin primarul din vremea aceea Faur Indreica și juratul Ruja Blag, ni le-a dat să le cioplăm, - toate cu scopul ca, atât materialele menționate cât și suma încasată, - să le întrebuițeze la construirea locuinței notariale, pe care să o folosească, în locul clădirii școlare ocupată de el, ca nu cumva copiii noștri de vârstă școlară să fie nevoiți a se înghesui într-o asemenea clădire în care fumul și frigul să fie vătămător, atât pentru ei cât și pentru învățătorul lor. Acest sfânt scop și această dorință au fost însă repede zădărnice, pentru că nu s-a construit locuința notarială, iar materialele care au fost aduse, mai înainte pentru aceasta, au fost vândute prin baterea tobei. Cele 150 găleți de var s-au pierdut. Apoi ce s-a făcut cu suma de bani sus-amintită nu știe nimeni și nici nu ar putea ști. Din aceste afaceri vinovate, clădirea școlii noastre este și în prezent locuință notarială și nicidecum școală, iar copiii noștri și învățătorul lor sunt constrânși să stea aproape în cea mai mică și umilă casă.

În al doilea rând, în acest an a adunat de la noi 300 de florini, ca rămașiță pe anul 1855 deși, potrivit însemnării din cartuliile noastre de impozit, n-am avut nicio restanță. Că ce s-a întâmplat cu această sumă nu știe nici măcar primarul și nici n-ar putea ști. Faptul este cu atât mai bătător la ochi cu cât suma sus-amintită a fost adunată de către al treilea perceptor și nu de către cel din vremea aceea, sau următorul.

În al treilea rând a strâns, împreună cu ale sale grâne și grânele învățătorului din Păiușeni și Chisindia pe care însă, cu regret trebuie să constatăm că, nici până astăzi nu vrea să i le restituie, cu toate că le bine merită.

În al patrulea rând, înainte de a încheia umila noastră cerere nu putem trece cu vederea nici purtarea și cuvintele necuviincioase ale sus-numitului domn notar, pe care nu le-am fi putut aștepta de la un individ bine crescut și de caracter. Așa de pildă dacă oricare țăran, de naționalitate română, intrând dimineața în biroul său îi spune, în limba sa maternă „Bună dimineața” îi răspunde imediat: [urmează o înjurătură], iar dacă îl salutăm, la amiază sau după-amiază cu obișnuita urare de „Noroc bun”, răspunsul său este: „Norog bun” prin care ne simțim vătămați atât trupește cât și sufletește în sentimentele noastre sacre naționale și religioase și jigăniți pentru totdeauna, drept pentru care nu le putem suferi și pe mai departe. De asemenea dacă-i adresăm vreo întrebare, imediat cu cea mai

urată înjurătură, prinzându-ne de spate, ne dă afară, cum s-a întâmplat, de pildă, foarte recent cu Gurban Lup și cu numeroși alții -la timpul său cu respect îi vom enumera pe toți - aceste fapte îndrăznind să le amintim cu atât mai mult cu cât și ajutorul său văzându-le și auzindu-le deseori și le-a însușit în așa măsură încât și el înjură și bate ori de câte ori și oriunde i se ivește ocazia, drept pentru care, nu demult a fost amendat, pentru asemenea faptă, de către oficiul preturii cezaro-crăiești din Buteni, dar în zadar căci, recent l-a bătut pe Suba Ion care zăcea bolnav în casa lui, pentru motivul că n-a sărit drepti în fața lui să-i execute porunca.

Din aceste cauze ne rugăm de preaonoratul împuternicit cezaro-crăiesc comitatens, să ia în considerare plângerea noastră de mai sus, întrucât în prezent, nu suntem lipsiți numai de cele cu respect enumerat la punctul 1, ci și chiar bătuți, înjurați, înjosiți și batjocoriți și în religia și naționalitatea noastră, - ceea ce credem că nu se împacă cu actuala epocă.

Drept aceea ne reînnoim cu umilință, cererea ca, pentru a vă convinge de cele arătate, să se trimită ori și care funcționar de la preaonoratul împuternicit cezaro-crăiesc comitatens și în măsura în care cele expuse se vor dovedi adevărate să binevoiați a ne sprijini ca școala să fie redată scopului său, să aprobați construirea Casei satului din suma adunată și în fine, a ne bucura de un cu totul alt notar în funcția respectivă, mai iubitor și cu inima mai bună.

Întărind cererea noastră cu pecetea proprie a comunei și totodată cu judele, rămânem și în continuare a dumneavoastră.

Preaonoratului împuternicit cezaro-crăiesc. Chisindia, la 5 octombrie 1858.

preasupuși servitori

Crișan Gheorghe, primar

Suba Ioan

Sulicean Pascu

Prundan Toader

Cârnaț Blag

Faur George

Mnerce Iosif

Gurban Lup

Cârnaț Onica

Andraș Iuon

în numele întregii comune.

L.S.

3.6. Țiganii de ieri și rromii de astăzi

Istoria țiganilor și țiganii noștri

Originea țiganilor a fost o problemă controversată în istoria popoarelor, mai ales datorită modului lor nomad de viață. În încercările de stabilire a originii lor, s-au conturat două orientări: originea indiană și originea egipteană, cea egipteană neavând baze științifice de susținere. Originea indiană are mulți susținători, cercetători țiganologi, care arată că și astăzi în India există o populație care seamănă mult cu țiganii, populația hindusă care, pe lângă multe obiceiuri are și o limbă asemănătoare cu a țiganilor.

Cercetătorii țiganologi susțin că denumirea de țigan provine de la numele cingar sau cengar, numele unei populații hinduse din India care are un grup de triburi numite tzigani sau gitani. Aceste triburi au părăsit India, plecând spre Europa, la invazia mongolilor conduși de Tamerlan, în jurul anului 1400 d. Hr. Din India, țiganii au ajuns în Deșertul Arabiei apoi, trecând prin Siria, Armenia, zona Mării Egee, Grecia și Turcia balcanică, au ajuns în România.

La așezarea lor, reacția locuitorilor băștinași a fost ostilă, datorită nomadismului lor și dorinței de a fi mereu în contact cu natura. În ciuda persecuțiilor și a împotrivirii popoarelor europene, țiganii au cucerit pas cu pas teritoriul în toată Europa, fără lupte și vărsare de sânge.

Diverse scrieri îi consemnează pe țigani aproape simultan, la începutul secolului al XV-lea pe tot cuprinsul Europei.

În Țările Române, existența țiganilor este atestată pentru prima dată în anul 1385, într-un document emis de Dan Vodă.

Maria Tereza a încercat să sedentarizeze țiganii, permițându-le să se stabilească în afara localităților și să posedă pământ, iar împăratul Iosif II a obligat țiganii să își dea copiii la școală și să meargă la biserică, să-și muncească pământurile și bărbații să satisfacă stagiul militar.

Efectul acestor reforme pentru țiganii ardeleni a fost integrarea acestora în viața socială ca agricultori, meseriași și negustori.

În jurul anului 1800, țiganii din Țările Române se clasificau după ocupațiile lor în: rudari sau aurari, ursari, lingurari, lăieți și vătrași.

1. Aurarii sau rudarii erau cei ce aveau dreptul de a căuta aurul în râuri sau în nisipul munților.

2. Ursarii sau dansatorii ursului mergeau din localitate în localitate cu urși dresați.

3. Lingurarii erau cei ce făceau linguri și vase din lemn.

4. Lăieții erau țiganii fără o credință și o meserie fixă, erau fierari și fabricanți de pieptene, se ocupau cu făcutul ilegal al armelor confecționând săbii, lănci, puști. În general, se ocupau cu prelucrarea metalelor, fiind cei mai corupți din neamul țigănesc.

5. Vătrașii erau țiganii ce aveau locuințe fixe purtând doar numele de țigani, pierzând obiceiurile nomade și uitând limba țigănească. O parte din ei se ocupau cu agricultura, iar alții erau frizeri, croitori, cizmari, fierari, zidari, coșari și muzicanți. Din această categorie a țiganilor s-au ridicat cei mai talentați muzicanți. Vătrașii aveau o fizionomie nobilă, erau de statură înaltă, bine clădiți fizic.

Vara, țiganii locuiau în corturi iar iarna în bordeie, locuințe sub pământ, pe care le săpau la marginea pădurilor, în apropierea unor sate. Zece până la cincisprezece familii de țigani își alegeau un conducător numit jude, care se subordona unui bulibașă sau voievod, care era mai impunător, mai bine îmbrăcat, înțelept și ascultat în șatră.

Bulibașa judeca conflictele dintre țigani și le comunica acestora hotărârile conducerii țării. Pentru a se distinge din mulțime, bulibașa purta barbă și umbla călare, cu o mantie de purpură, încălțăminte de culoare roșie sau galbenă, căciulă din piele de miel semănând cu o bonetă și un bici din trei curele cu care pedepsea țiganii prinși la furat sau cu alte abateri. Cu excepția vătrașilor și a unei părți dintre lingurari, toți ceilalți țigani erau nomazi cu aceeași limbă și aceleași obiceiuri.

Începând cu anul 1860, țiganii din România încep să se diferențieze treptat în două mari categorii: țiganii sedentari și țiganii nomazi.

Țiganii sedentari erau cei care au primit pământ, cunoșteau diferite meserii și s-au așezat la marginea orașelor și a satelor.

Țiganii nomazi erau cei care s-au hotărât să-și petreacă viața colindând țara fără a avea un mijloc sigur de existență.

În jurul anului 1930, în România se găseau următoarele categorii de țigani: lăieții și vătrașii.

1. *Lăieții*, în funcție de meseria practică se clasificau în următoarele grupe: ursari, ciurari, căldărari, fierari, costorari, rudari, potcovari, chivuțe, meșteri lăcătuși, lăutari, vânzătoare de flori și floricele, ghicitoare, văcsuitori de ghete și salahori.

2. *Vătrașii*, în mare parte, trăiau la sate unde, începând cu 1924, au primit pământ în posesie ocupându-se cu agricultura. O parte dintre ei erau și muzicanți, croitori, potcovari, servitori la curțile bogaților, bucătari și meșteșugari. Vătrașii au început să își uite limba aproape în totalitate, copii lor mergând la școala românească.

La începutul veacului al XIX-lea, în Țările Române trăia o categorie de țigani numită aurari sau rudari, numele derivând de la „ruda” care în limba slavă înseamnă mină de aur, iar rudărie avea semnificația de groapă de prelucrare a minerului aurifer. Rudarii s-au ocupat odinioară cu extragerea aurului din nisipul Oltului. Rudarii din zonele de munte, așa-ziii corfari, se mai numesc și băieși, ca o amintire a faptului că, în trecut, se ocupau cu mineritul. S-a emis ipoteza venirii rudarilor din zona Munților Apuseni, unde au lucrat în calitate de mineri în minele de aur sau ca spălători ai nisipului aurifer din apele râurilor acestei zone. Inițial, rudarii au vorbit propria limbă, la

care au renunțat treptat în procesul românizării lor în contact cu aurarii români de la care au învățat meseria și limba română.

Din sud-vestul Transilvaniei, rudarii au migrat mai întâi în Țara Românească, coborând pe firul apelor aurifere spre Dunăre, pe care au trecut-o, stabilindu-se în Bulgaria sau Iugoslavia, unii dintre ei trăind și astăzi acolo, iar alții întorcându-se și aducând cu ei elemente lexicale bulgărești.

Odată cu sărăcirea filoanelor de aur și a nisipului aurifer din râuri, rudarii au fost nevoiți să-și abandoneze treptat meseria de căutători de aur și să se apuce de prelucrarea lemnului, ușor de obținut din luncile și văile râurilor unde își aveau sălașele.

Sedentarizarea a dat o lovitură grea tradițiilor țigănești.

După Al Doilea Război Mondial, ținând cont de sporul de natalitate considerabil, numărul țiganilor din România a crescut foarte mult. În urma recensământului din 1977 al populației, a rezultat că în România există 240000 de țigani, cifră nereală deoarece o mare parte dintre ei s-au declarat români, în speranța obținerii unor avantaje sociale.

În toate grupurile țigănești devenite sedentare după 1944, căsătoria se înfăptuiește după toate regulile pe care țiganii le respectau în viața nomadă, căsătorindu-se la o vârstă fragedă, începând de la 12-13 ani. Explicația căsătoriei la vârste fragede este rezultatul maturizării rapide a tânărului țigan, crescut într-o libertate deplină și cunoscând toate evenimentele din viața familiei.

Odată căsătoriți, bărbații au obligația să-și ocrotească soțiile în orice situație, iar femeile au obligația de a le da ascultare deplină.

O caracteristică importantă a vieții țiganilor este tendința de tezurizare a aurului sub formă de monezi, în concepția lor, banii având valoare când sunt transformați în aur. Acest obicei foarte înrădăcinat în viața țiganilor este urmare a faptului că au dus mult timp o viață nomadă, parcurgând teritorii întinse peste granițele mai multor țări, având nevoie în orice moment de o monedă cu o stabilitate permanentă și convertibilitate imediată, această monedă neputând fi decât cea din aur.

Măsurile luate de statul comunist împotriva tendinței de tezurizare a aurului au fost un motiv pentru care țiganii au evitat dialogul direct cu societatea.

Țiganii au început apoi pe căi ilicite să-și refacă fondurile de aur răpitate de stat. La faptul că țiganii au fost siliți să cedeze cantități mari de aur statului, se mai adaugă și amintirea tristă a colonizării lor în Transnistria, motive serioase pentru care țiganii, după cel de-Al Doilea Război Mondial au evitat aderarea la viața socială din România. Chiar dacă au fost constrânși la un alt mod de viață, ei au rămas convinși, în continuare, de utilitatea tezurizării aurului, acest proces continuând și astăzi.

Țiganii stabiliți în mahalalele orașelor nu mai vorbesc limba țigănească și nu își mai păstrează religia inițială, înlocuind-o cu cea creștină și limba românească.

Țiganii cred într-un principiu al binelui, DEL (Dumnezeu) și un principiu al răului BENG (dracul), atitudinea lor față de aceste două forțe supranaturale este constatativă, ei considerând că omul nu poate fi decât spectator în fața luptei celor două principii care au posibilități egale de afirmare.

Vătrașii, renunțând la limba și tradițiile țigănești, au rămas să poarte ștafeta folclorului românesc peste veacuri, adăugând la frumusețea creației populare talentul lor remarcabil. Toți istoricii și etnografii sunt unanimi în a recunoaște țiganilor calitățile artistice deosebite. Țiganul lăutar a fost mereu prezent lângă țăranul român cântându-i durerile, speranțele, cântecele istorice și dorurile. Țiganii de mahala, care în multe cazuri nu cunosc limba țigănească, sunt ruși de tradițiile de șatră și trăiesc o viață tipic de mahala. În acest mediu, a luat naștere o bogată producție de cântece de mahala, cuprinzând atât cântece de pușcărie, de dragoste cât și de hoție. O ramură a folclorului țigănesc mai puțin cunoscută este folclorul de șatră.

Țiganii sedentari, în mare parte și-au păstrat meseriile și specificul și după 1944, dar în privința integrării lor în societate putem spune că țiganii, în majoritate, au continuat să fie tributari vechiului lor fel de a gândi și a trăi. Țiganii au rămas supuși prejudecăților proprii și ale celor din

jur. Handicapați mereu de stigmatul acestor prejudecăți, împinși spre periferia societății, au acceptat cele mai obscure meserii sau au îngroșat rândurile răufăcătorilor societății. Această populație a dat un mare număr de delicvenți (hoții mahalalelor, hoții de cai, speculanții etc). Nu întâmplător, limbajul argotic al hoților este aproape exclusiv format din cuvinte din limba țigănească, ca de exemplu: ciordeala, ușteala, mangleala, cilibiu, șucar, corcorel, bileala, baliu, barosan, puriu, cioriu, gagi, mișto, nasol, cărel.

În această perioadă, există în România patru mari categorii de țigani, dacă luăm în considerare diversele stadii de românizare și de integrare a lor în societate:

1. Țigani care vorbesc limba țigănească și se conduc, în esență, după vechile legi ale șatrei nomade chiar dacă astăzi sunt sedentari.

2. Țigani care astăzi nu mai vorbesc limba țigănească dar țin de tradițiile țigănești și au conștiința apartenenței la această nație.

3. Țigani care vorbesc limba țigănească dar nu mai respectă tradițiile țigănești ci pe cele românești.

4. Țigani care nu mai vorbesc nici limba țigănească și nici nu mai respectă tradițiile țigănești.

În cadrul ultimei categorii de țigani putem distinge două subcategorii:

- Țigani care respectă tradițiile și obiceiurile românești,

- Țigani care nu respectă nicio tradiție și niciun obicei, acestea situându-se între țigani și români la fel de depărtați de oricare dintre cele 2 tradiții.

Din rândul țiganilor, s-au ridicat mulți muzicanți de talent. Un țigan poate fi blond și necinstit, brunet și cinstit sau la fel de bine poate să nu vorbească limba țigănească dar să aparțină cu adevărat etniei sale prin conștiința acelui fapt și prin atașamentul față de aceasta. Țigani români se pot împărți în două categorii:

- Țigani români pe plan social, cultural și lingvistic, nu și etnologic, dar devenind tot țigan din punct de vedere antropologic

- Țigani români pe plan social, cultural și lingvistic dar care au și o origine mai îndepărtată, rezultați din încrucișarea biologică repetată, proveniți din români și țigani.

Din multe puncte de vedere, situația țiganilor din România este similară cu a celorlalte minorități. Problema de esență este aceea de a-și păstra ființa culturală și specificul de etnie în mijlocul populației majoritare. În mod normal, realizarea acestui deziderat este legată de o dezvoltare armonioasă, normală a relației cu celelalte etnii, în special cu cea românească. Din aceste puncte de vedere, populația țigănească seamănă cu celelalte populații din România. Țigani au o cultură scrisă destul de restrânsă și un specific neeuropean, situație care le îngreuează o integrare de factură culturală, în înțelesul obișnuit al cuvântului, cu cei din jur. Dacă la acest aspect adăugăm situația particulară din punct de vedere istoric adică o izolare socială perpetuată sute de ani, suntem nevoiți să acceptăm ideea caracterului special al relației țiganilor cu cei din jur. Faptul că țigani sunt în număr apreciabil în România este, în primul rând, o expresie a toleranței și înțelegerii umane specifică românilor. După cum am văzut, în sute de ani de existență, între cele două populații s-au format multe raporturi atât de legătură cât și de respingere. Emanciparea țiganilor nu se poate realiza decât cu ajutorul sincer și constant al românilor care trebuie să înțeleagă că problema țiganilor trebuie tratată cu toată seriozitatea și numai pe baza unor principii corespunzătoare normelor morale și unei etici corespunzătoare.

Privind țigani din Chisindia, aceștia vorbesc limba țigănească, dar nu mai respectă tradițiile țigănești, ci pe cele românești. Originea lor se pierde în negura vremurilor apuse, păstrându-se puține date despre ei.

În general, vechii țigani ai Chisindiei purtau numele Cârpați, Lingurar și Covaci. În jurul anului 1900, în Chisindia putem aminti următorii țigani, strămoși ai familiilor unor rromi de astăzi:

1. Lăcățișu Ciucuru, 1881, țigan ciurar,

2. Andelu, 1883, țigan căldărar,
3. Corbeiu Constantin, 1891-1895, țigan fierar,
4. Cărpaciu Ristea, 1894, țigan căldărar,
5. Vlădea Ștefan, 1896, țigan servitor,
6. Cărpaciu Milea, țigan căldărar,
7. Lingurar Ispas, 1898, țigan lingurar ambulant,
8. Covaciu Luca, 1899, țigan fierar,
9. Cărpaciu Frâncu, 1900, țigan căldărar,
10. Cărpaciu Ristea, 1900, țigan căldărar,
11. Covaciu Ioan, 1902, țigan,
12. Faur Simion, 1902, țigan căldărar ambulant,
13. Covaciu Ioan, 1904, țigan zilier,
14. Cărpaciu Ioan, 1905, țigan căldărar ambulant,
15. Lingurariu Domnica, 1908-1911, țigancă lingurar (are un copil numit Savel),
16. Lingurar Ana, 1914, țigancă ambulantă,
17. Arămar Petru, 1918, țigan ambulant,
18. Lingurar Alexandru, 1918, țigan ambulant,
19. Moisă George, 1924, țigan trocar,
20. Cărpaciu Petru, 1924, țigan,

Familia cea mai numeroasă era cea cu numele Cărpaciu, ai cărei descendenți au ajuns până în zilele noastre. Din familiile Cărpaciu putem aminti în jurul anului 1900 pe următorii: Cărpaciu Ristea, Cărpaciu Milea, Cărpaciu Frâncu, Cărpaciu Ioan și Cărpaciu Petru.

Cărpaciu Petru s-a născut în anul 1900 ca fiu al Mariei Cărpaciu. Se căsătorește cu Cărpaciu Crișmarița, născută în 1922 în Mocrea ca fiica lui Cărpaciu Ioan și Ciucur Persida. Cei doi se căsătoresc, trăiesc și mor în Chisindia. Au cinci copii cu numele: Brândușa, Vitan, Nelu, Andronica și Damian. Petru moare în 1966 iar Crișmarița moare în 1970.

Dintre copiii familiei Cărpaciu, patru părăsesc Chisindia prin căsătorie și mor în: Covăsânt (Brândușa și Vitan), Hodiș (Andronica) și Ucuriș (Nelu).

Cărpaciu Damian, născut în 25.09.1935, rămâne în Chisindia și din căsătoria lui cu Marioara se nasc următorii copii: Tuța, Doinița, Brândușa, Strugurel și Dorel. Tuța este decedată, Strugurel și Dorel trăiesc în Mocrea, iar Doinița și Brândușa în Chisindia, fiecare având familiile lor cu copii, respectiv nepoți.

În 1965, Damian divorțează de Marioara și se însoară în anul 1966 cu Covaci Terezia (Floare). Terezia este născută în anul 1928 în Seliște. Conviețuiesc împreună fără acte, din 1966 până în 15 octombrie 1995, când se căsătoresc oficial cu acte, deci cu un an înainte de moarte, deoarece în 10.09.1996, Damian moare. Tereza moare în 20.04.2003, în ultimii ani ai vieții botezându-se la cultul penticostal, fiind înmormântată în cadrul acestui cult în cimitirul penticostal al satului Chisindia.

Covaci Terezia a fost căsătorită în Paulean cu Cărpaci Costică, având împreună șase copii și anume: Mihai, Zorica, Susu, Ana, Crăciun și Creața. Dintre aceștia, trei pleacă din sat, respectiv: Mihai la Sebiș, Ana la Sâc și Creața la Apateu, având fiecare familia lui. Zorica, Șușu și Crăciun se stabilesc în Chisindia, întemeindu-și fiecare familia lui.

Deci țiganii (rromii) de astăzi ai Chisindiei sunt urmașii celor două soții ale lui Damian, respectiv urmașii Marioarei (Doinița și Brândușa) și urmașii Floarei (Zorica, Șușu și Crăciun).

Cărpaci Petru a avut o soră, Zeni, care a fost deportată în lagărele de exterminare în anul 1945, unde a și murit.

Aceste cinci ramuri de urmași au avut copii și nepoți care formează comunitatea de cetățeni de etnie rromă ai Chisindiei.

Membrii acestui grup sunt stabiliți în marea lor majoritate pe vechea vatră a familiei Cârpați, unde aceste familii formează o stradă.

Din informațiile transmise de oamenii bătrâni ai satului, rezultă că în intervalul anilor 1910-1930, în ulița marginală a satului, la ieșirea din Valea Hurezului se stabiliseră deja trei-patru familii de țigani nomazi. Acestea au rămas acolo mai mulți ani, ocupându-se cu prelucrarea lemnului (troace-coveți, linguri, unelte agricole) și prelucrarea fierului.

Acești țigani, fiind mai negri la culoare (erau negri ca „mura”) ulița respectivă a luat numele lor, Ulița Murii, acest nume păstrându-se și astăzi. Țiganiii Chisindiei s-au integrat bine în comunitate, conviețuind în armonie cu locuitorii Chisindiei.

Familile de rromi din Chisindia:

Chisindia nr. 24

-Familia Cârpați:

1. Cârpați Constantin
2. Cârpați Veturia
3. Cârpați Constantin Ciprian
4. Cârpați Valentin Cosmin
5. Cârpați Cosmin Milosin
6. Cârpați Ioan
7. Cârpați Constantin
8. Cârpați Bianca
9. Cârpați Cornelia Lăcrimioara.

-Familia Covaci:

1. Covaci Valeria
2. Covaci Maria
3. Covaci Simion.

Chisindia nr. 24/a

-Familia Gruia:

1. Stoica Zorica
2. Gruia Ancuța
3. Gruia Strugurel
4. Gruia Alexandra.

Chisindia nr. 25

-Familia Cârpați

1. Cârpați Florin
2. Anghel Garofița
3. Cârpați Florina Lămâița
4. Cârpați Florin Beniamin
5. Cârpați Cristi Daniel
6. Stoica Pamfil Ioan
7. Cârpați Rusalin
8. Cârpați Doinița.

Chisindia nr. 138

-Familia Cârpați

1. Cârpați Maria
2. Cârpați Marin
3. Cârpați Lidia
4. Cârpați Laura Camelia
5. Cârpați Maria Lavinia
6. Cârpați Crăciun Alin
7. Cârpați Adelin Emanuel
8. Covaci Ciprian.

Chisindia nr. 139/a

-Familia Covaci

1. Covaci Gheorghe
2. Covaci Argentina
3. Covaci Cornelia Daniela.

Chisindia nr. 292

-Familia Cârpați

1. Cârpați Brândușa
2. Cârpați Strugurel.

3.7. De la Păiușeni la Vladivostok și înapoi³⁸³

În familia de țărani Păiușan Mistor (Hepu) și Flurie (a lu' Pascuțu) din Păiușeni, zona Blăjești, s-au născut patru copii: Nicolae, Iovu, Vesalie și Ana.

Păiușan Vesalie s-a născut în 18 noiembrie 1889 în Păiușeni și a absolvit patru clase elementare în sat, la școala confesională.

A fost încorporat în armată în data de 15 octombrie 1912, în Regimentul 2, comandat de Vincz Șandor, începând instrucția militară în cetatea Gyula, într-un amalgam de naționalități ale Imperiului Austro-Ungar. A urmat instuirea militară, ca soldat, timp de 2 ani, în cetatea Gyula (Ungaria), unde a primit gradul de fruntaș. Din cetatea Gyula, a plecat cu ceilalți camarazi spre Serbia, spre câmpurile de luptă, avându-l comandant pe căpitanul Kolibar Iozsef. Din Serbia, pentru confruntarea cu armatele rusești dușmane, ajung în 30 august 1914 pe frontul din Galiția (Polonia) unde, în localitatea Șemisl (Polonia?) are loc prima confruntare cu armatele rusești care îi înconjoară în luna noiembrie, formând o blocadă în jurul orașului Șemisl, dar orașul și trupele austro-ungare rezistă până în 22 martie 1915, când orașul capitulează și trupele de apărare sunt luate în prizonierat, Păiușan Vesalie căzând prizonier.

Prizonierii din Șemisl sunt duși pe jos timp de nouă zile, din Polonia până la granița cu Rusia unde, în ziua de Sf. Paști ale anului 1915, sunt urcați într-un tren rusesc și duși spre Siberia, cu destinația Celeabinsk (Rusia).

La Celeabinsk, până la sfârșitul anului 1915, au lucrat la o cale ferată, la lucrări de întreținere și prelungire a acesteia.

În ianuarie 1916, au fost duși în lagărul de la Kurgan (Rusia). Acolo au primit uniforme militare rusești și au fost cazați în barăci de lemn, unde dormeau pe priciuri de campanie. În Kurgan, mulți prizonieri români și de alte nații au lucrat la pădure, pregătind lemne de foc, pe care comandanții lagărului le comercializau către populația civilă. Unii prizonieri, cu acceptul comandanților lagărului, lucrau pe la diverse familii locale din zona lagărului, unde primeau mâncare mai bună și, uneori, și cazare la acele familii.

Păiușan Vesalie a lucrat în Kurgan la măcelăria unui rus numit Bryl. Având cunoștințe în domeniul prelucrării lemnului, a mai lucrat și ca tâmplar, în familia lui Nicolae Suciov.

Prizonierii lucrau în „sistem liber” la diferite familii de ruși din zona lagărului, fiind aleși în funcție de meseriile în care aveau cunoștințe.

La Kurgan și Celeabinsk, prizonierii au lucrat în perioada anilor 1915-1917. Pentru lucrările prestate, ei primeau în familiile respective o mâncare mai bună iar șefii lagărului, „pentru bunăvoință”, o anumită sumă de bani.

În anul 1918, la Celeabinsk a început formarea unui „Corp al Voluntarilor” condus de maiorul Dâmbu pe care, după puțin timp, prizonierii l-au omorât pentru purtare neomenoasă față de ei. Pentru pedepsirea vinovaților, s-a făcut o anchetă de către conducerea lagărului, dar prizonierii n-au divulgat numele celui care l-a omorât pe maiorul Dâmbu.

După încorporarea în „Corpul Voluntarilor”, în anul 1918, Vesalie Păiușan a plecat ca voluntar spre Vladivostok până la Irkuț, lângă Lacul Baical (Rusia). Cei încorporați în „Corpul Voluntarilor” erau înarmați cu arme de foc și gloanțe de război. Alături de prizonierii români, din „Corpul Voluntarilor” mai făceau parte și prizonieri de alte naționalități, în special slovaci.

Erau vremuri tulburi din punct de vedere politic și administrativ pentru Rusia și administrația sa. Începuse revoluția din anul 1917. În lagăr se ducea o muncă de convingere printre prizonieri pentru a adera la Partidul Roșiilor (Gărzile Roșii) sau la Gărzile Albe.

Pentru Partidul Roșiilor milita Lenin și oamnenii lui, care vorbeau în fața prizonierilor despre omorârea țarului și a familiei sale, despre confiscarea averilor celor bogați și distribuirea către cei săraci, despre revoluția roșie, despre Marx și Engels.

³⁸³ informator Vesalie Păiușan, zis Surdu.

În lagăr, printre prizonieri, se vorbea și despre călugărul Rasputin, care era considerat un om bogat și un hipnotizator renumit.

În general, printre prizonieri domina propaganda roșiilor dar și reprezentanții Gărzilor Albe veneau prin lagăr și propagau ideile puterii albe, ca averile să rămână la foștii proprietari iar administrația să rămână cea veche.

În fruntea Gărzilor Albe erau Troțki, Golceag și Kerensky.

Erau fecvente ciocnirile armate între trupele albe și roșii. La ele participau și prizonierii înrolați într-o tabără sau alta și se terminau, uneori, cu morți pentru ambele tabere.

În anul 1919, Vesalie Păiușan și alți prizonieri, părăsind „Corpul Voluntarilor”, au plecat spre Petro-Pavlovsk (Rusia), ajungând în anul 1920 la Moscova (Rusia), unde trenul de transport persoane rămânea o zi în gară. Din Moscova, au fost îmbarcați, din nou, într-un alt tren, care se îndrepta spre portul Nerva de la Marea Baltică. Acolo, s-au urcat pe un vapor cu destinația Ștetin (Polonia), unde fiecare țară își aștepta și-și prelua prizonierii.

La Ștetin, au coborât de pe vapor și s-au îmbarcat pe un tren spre Slovacia unde, la Oderberg, au făcut baie și au primit haine civile și militare, schimbându-le pe cele militare rusești vechi. S-au urcat, din nou, pe tren și, de Sf. Maria Mică (luna septembrie 1920), au ajuns în orașul Făgăraș unde, după ani de zile, au primit pâine.

Pentru participarea la război și pentru perioada de prizonierat, Păiușan Vesalie a fost decorat și a primit 4 iugăre de pământ din moșiile expropriate ale grofilor: două iugăre la Cuied (moșia Coregh) și două iugăre la Măgura (moșia Methal).

Vesalie Păiușan s-a întors la Păiușeni după 8 ani de armată, război și prizonierat iar în toamna anului 1920 s-a căsătorit, la Chisindia, cu Paulina Olari, trăind împreună 65 de ani. A decedat în anul 1985, fiind unul dintre cei mai longevivi oameni din sat.

S-a căsătorit la Chisindia, în familia Olari din Ulița lu' Bugoaie, pe Deal, unde a locuit 10 ani, până când și-a cumpărat, de la Anuța Perva din Ulița Subești, un teren de casă, teren pe care și-a construit casa familiei.

3.8. Căile ferate forestiere

Căile ferate forestiere au fost înființate în zona Chisindiei de firmele care se ocupau cu exploatarea și transportul lemnului din pădurile hotarului Chisindia-Păiușeni.

Lipsește datele informative scrise despre construirea și exploatarea lor, ca urmare ne vom limita la informațiile furnizate prin viu grai de Teodor Radu³⁸⁴ care a lucrat la aceste căi forestiere.

Construirea lor a fost succesivă, pe cele trei văi, cu același material constructiv de bază (șinele), începând cu Valea Păiușeniului, Valea Hurezului și Valea Cioltului, cu o durată de funcționare de aproximativ 10 ani pe fiecare vale.

Calea ferată forestieră Sebiș-Chisindia-Păiușeni

S-a construit prin anul 1901. Pleca din Sebiș spre Buteni, din zona unde, în zilele noastre a funcționat fostul S. M. A. Sebis, vizavi de gara Sebiș, prin dreapta drumului Sebiș-Buteni, în aval față de podul rutier peste Crișul Alb. După ce trecea Crișul Alb pe un pod construit în întregime din lemn, traversa drumul Sebiș-Buteni, trecând în partea lui stângă, la o distanță de aproximativ 500 de metri de podul peste Crișul Alb, însoțind drumul rutier pe partea stângă și traversând Canalul Morilor în dreptul morii mari numită „Moroaca”, intrând în Buteni prin spatele grădinii lui Duru (prima casă la intrarea în Buteni).

Din acest punct, urmează un traseu situat după grădinile butincenilor, pe care le ocolește și ajunge în dreptul gospodăriei lui Mitru Moț unde, din nou, traversează drumul rutier Buteni-Almaș, trecând prin spatele grădinii butincene din Ulița Mitru Moț-Deznanu; de la Deznanu, însoțește oarecum drumul rutier pe partea stângă spre Chisindia, până în zona locului numit Pătrâneasa, unde traversează

³⁸⁴ informator Teodor Radu zis Liuru.

drumul Buteni-Chisindia, însoțind pe o distanță scurtă (500 de metri) Valea Chisindiei, luând-o apoi spre terenurile agricole ale chisindanilor, numite Rât. De aici, ajunge în marginea Chisindiei lângă grădinile celor din Ulița Albeștilor de unde, mai departe, traversează terenul numit Ogrez, trece prin capătul ulițelor Bisericii și Mercească, ajungând în dreptul casei lui Tasu (Stan Vasile) unde a existat o mică stație (gară) ferată uzinală. Acolo se opreau trenurile forestiere. În gară exista și stație de telefon, singura între gara Sebiș și punctul terminus din Prundul Păiușeniului.

În zona stației, liniile erau duble (două linii) încât acolo se întâlneau cele două trenuri, cel care venea din Păiușeni cu cel care venea dinspre Sebiș. Linia dublă era din capătul Uliței Bisericii până în zona casei lui Mihoc, sub Râpa satului.

La stația ferată forestieră au lucrat cei din familia Stan Vasile (Tasu).

De la Râpă, linia ferată urma drumul din spatele grădinilor celor din Subești și, ajungând în Țarina Subască urca spre Prundu, în stânga văii, până aproape de dealul numit Moasca. De aici lua traseul drumului rutier de astăzi până în Gubu unde, de asemenea, era un fel de stație cu două ramificații și linie dublă și unde se găseau birourile firmei care se ocupa cu exploatarea și transportul lemnului din păduri și un telefon (al firmei).

Tot în Gubu, în zona stației erau și dormitoare pentru muncitorii forestieri, un birt pentru oamenii pădurii și un punct alimentar forestier.

Acest traseu al căii ferate forestiere a funcționat până prin anul 1910-1911, când linia a fost demontată și remontată pe Valea Hurezului.

Calea ferată forestieră Sebiș-Chisindia-Hurez

S-a demontat calea ferată forestieră Gubu-Chisindia până la podul de piatră de la Pătrâneasa, mai în aval de pod cu 100-150 de metri și s-a construit un pod de lemn cu fundație de piatră pe marginea Văii Arinilor, care mergea spre Criș.

În apropierea vechiului pod de trecere peste Valea Chisindiei (în satul Chisindia, podul de lângă familia Ferician zisă But) s-a construit o stație ferată forestieră. Locul se numește și astăzi Stație. Aici s-au construit birouri și stație telefonică intermediară între Sebiș și Hurez precum și linie ferată dublă pentru întâlnirea celor două trenuri (care pleca de la Sebiș și cel care venea dinspre Hurez).

Linia dublă se întindea din Ogrez, de pe terenul familiei Hatcu (Țarca), din zona carierei, până pe locul unde astăzi este gospodăria chisindanului Popa Petru (Dabu, Cioncu).

Firma care se ocupa cu exploatarea pădurilor a construit după anul 1901 o casă pentru personalul căii ferate forestiere și pentru funcționarii firmei care lucrau în zonă, casă care astăzi este proprietatea familiei Pintiuța.

În timpul când au funcționat succesiv cele două căi ferate forestiere, din Valea Hurezului și apoi din Valea Cioltului, în casa firmei construită pe locul numit Livada locuia familia administratorului căii ferate, familia Herman.

După încetarea exploatării pădurilor și după reforma agrară, casa în care locuia Herman a fost cumpărată de preotul Mihai Mișuț, bunicul profesoarei Cornelia Mișuț, căsătorită Pintiuța.

De la podul Pătrâneasa unde traversa Valea Arinilor, calea ferată însoțea, pe partea stângă, drumul rutier Buteni-Chisindia, trecea prin fața casei firmei, ajungea în Stație (unde astăzi este clădirea Vinalcool) intra în Ogrez pe lângă Coasta Firezului, traversa Țarina Hatcoștilor și, pe sub dealurile din marginea Chisindiei, prin stânga celor două ape unite, Ciolt și Hurez, ajungea în spatele grădinii casei lui Tărcilă. De aici, mergea prin grădinile din stânga Văii Hurezului (traversând Valea Cioltului) până la capul țarinii unde, peste un pod traversa Valea Hurezului ajungând în partea ei dreaptă și însoțea drumul și valea pe partea dreaptă până la locul numit Hurez (Câmpul la Hurez) unde, de asemenea, era amenajată o stație ferată forestieră cu birouri pentru administrație, dormitoare pentru muncitorii forestieri, diverse magazine și un punct alimentar.

De la Hurez, din locul numit La Meri unde era gara, calea ferată mergea până la Gunoște unde se despărțea în două părți, una mergând pe Valea Dupli și cealaltă spre Capul Văii de la Fagu Popii.

La Gunoişte era ramificația „cu ac”, de despărțire a celor două căi ferate forestiere, care aveau apoi fiecare loc pentru întoarcere.

Pe acest traseu Hurez-Chisindia-Sebiș circulau locomotivele numite de muncitorii forestieri Bercea, Fritz, Boldea, Maler și Poldy, pe care lucrau mecanicii Popa Roza și Faur Nadașanu din Chisindia și Ardelean din Buteni, iar în stația forestieră din Chisindia lucra ca acar numitul Olah, tatăl lui Olah Enea, pantofarul de mai târziu al satului.

Această linie ferată a funcționat până prin anul 1920, când s-a demontat din Hurez până în zona casei lui Tărcilă și a fostului grajd de oi al C.A.P.-ului Chisindia unde s-a construit „ac” iar linia ferată demontată s-a remontat pe Valea Cioltului.

Calea ferată forestieră Sebiș-Chisindia-Ciolt

Prin anul 1920-1921, calea ferată forestieră Sebiș-Hurez se dezmembra de pe Valea Hurezului până la grădina lui Tărcila unde „se face ac” pentru mutare pe Valea Cioltului.

Din zona fostului grajd al C.A.P.-ului Chisindia, traseul căii ferate spre Sebiș rămâne cel vechi (Sebiș-Chisindia) iar de la „ac”, pe Valea Găuranilor (Cioltului), linia ferată însoțește valea și drumul căruțelor de o parte și de alta, până la dealul numit Ciutacu, unde se întâlnesc cele două văi, Valea Cioltului și Valea Rea.

De la Ciutacu, linia ferată are traseu pe Valea Rea până la Câmpuri, unde linia se desparte în două părți cu „ac”: o variantă merge pe Valea Prunilor și una pe Valea Inevelor, unde se încărcau vagoanele și erau agățate de locomotive, în Câmpuri existând și o linie dublă pentru manevre (un fel de stație).

Lemnele se încărcau în vagoane cu frânghia groasă numită palamar. Lemnul era prins la cele două capete cu câte un palamar și tras în forță în vagon de oameni care se foloseau de două lemne sprijinite pe vagon ca suport pentru tracțiune (vagi).

Lemnele se încărcau în vagoane ca bușteni întregi sau la metru. Vagoanele pentru lemnele tăiate la metru se numeau vagoane căruță iar cele pentru bușteni se numeau vagoane renches. Întrucât calea ferată forestieră trecea pe lângă casa familiei Techelea iar casa era veche și din lemn acoperită cu paie, pentru înlăturarea pericolului de a se aprinde paietele de la scântele locomotivei, firma care exploata pădurea a reconstruit-o și a acoperit-o cu țigle.

Transportul de lemne pe această cale ferată forestieră a durat până în jurul anului 1930, când a fost mutată de pe Valea Rea pe Valea Cioltului până la Pâda, unde a funcționat aproximativ 3-4 ani, în anul 1935 desființându-se, pădurile Chisindiei fiind preluate de la Societatea Anonimă *Textil* Pâncota și, prin reforma agrară, împărțite sătenilor ca pădure comunală sau vândute.

3.9. Case și fântâni din vechea vatră a satului

Case acoperite cu paie în satul Chisindia după anul 1900³⁸⁵

1. Hălmăgean Nița - Nița lu' Pascu, nr. 2.
2. Cornea Gheorghe - Daina, nr. 81
3. Gomoii Ilie - Gomoii, nr. 18
4. Cărpaci Petru - Berluga Țiganu, nr. 18
5. Coșeri Ilie - Babău, nr. 108
6. Pantea Ilie - Nova, nr. 124
7. Cornea Ioan - Ciortoi, nr. 154
8. Irina Ioan - Oancea, nr. 151
9. Mercea Marinca - Iovu Linchii, Togearcă, nr. 153
10. Șerb Maria - Halașca, nr. 251
11. Ruja Mihai - Halcu, nr. 157

³⁸⁵ informator Brădean Ioan zis Brădeanu din Chisindia.

12. Casa din grădina lu' Lina lu' Adam, de pe Ulița lu' Halașca, vizavi de Ieta
13. Sulincean Vesalina - Runcu, nr. 163
14. Cornea Gheorghe - Gangu, nr. 162
15. Irina Vasile - Pupăza, nr. 198
16. Casa Jinovie
17. Olar Maria - Popa Pecului, nr. 167
18. Casa Iorga
19. Mercea Petru - Duru, nr. 309
20. Hatcu Măriuța - Circa, nr. 317
21. Irina Marinca - Miciu, nr. 292
22. Mercea Petru - Pescuțu, nr. 259
23. Casa Betea
24. Popa Vasile - Popița, nr. 258
25. Radu Ioan - Hopsidia, nr. 246
26. Olari Gheorghe - Giță a lu' Balmoz, nr. 195
27. Abrudean Ioan - Turcu, nr. 196
28. Tamaș Marta - Marta Mochii, nr. 204
29. Gurban Petru - Bugoaie, nr. 205
30. Toma Avram - Leu, nr. 176
31. Casa Andraș
32. Popa Marișca - Trânda, nr. 186
33. Tamaș Teodor - Mihaioac, nr. 207
34. Casa Morcoiu

Fântâni publice din Chisindia (fântâni sătești)³⁸⁶

1. Hălmăgean Teodor - Boruțu, nr. 2
2. Fericean Vasile - Buț, nr. 25
3. Stan Teodor - Noju, nr. 33
4. Mercea Mihai - Piciu, nr. 27
5. Bradean Nicolae - Buric, nr. 31
6. Cârnaț Gheorghe, nr. 21
7. Ruja Ioan - Tanoaga, Neamțu, nr. 50
8. Mihuț Teodor - Pancova, nr. 62
9. Stan Dimitrie - la Dumbravița, nr. 39
10. Faur Ilie - Forgău, nr. 65
11. Stan Nicolae - Ciopic
12. Sulincean Dimitrie - Gangu, nr. 91
13. Cârnaț Iovan - Vanu, nr. 83
14. Mercea Teodor - Bobatu, nr. 96
15. Ruja Gheorghe - Babișu, nr. 98
16. Mercea Ioan - Popecu, nr. 107
17. Păiușan Vasile - Surdu, nr. 131
18. Gașpar Iovu - Vova, nr. 123
19. Stana Gheorghe - Gigilaș, nr. 159
20. Cornea Adam - Cocoșel, nr. 253
21. Păiușan Rusalin - Mireta, nr. 299
22. Ruja Gheorghe - Pepea, nr. 311, ?
23. Mercea Vasil - Trânu, nr. 335
24. Crișan Gheorghe - Naruță, Nichifor, nr. 266
25. Indreica Beni (Rașca Indreica)?

³⁸⁶ Idem.

26. Tamaș Ioan - Mainú, nr. 238
27. Gurban Petru - Bugoaie, nr. 205
28. Tulea Adam - Adamoc, nr. 174
29. Olar Mihai - Haiu, nr. 172
30. Suba Gavrilă - Ciulac (Subești), nr. 145
31. în Deal- Capela Uniată.

Case vechi din Chisindia, construite din piatră albă și pământ de la Dealul Viilor³⁸⁷

Ardelean Teodor zis Popa Rozi (Popoaie) din Satu Nou, casă demolată

Fericean Iacob zis Buț, casa există

Hălmagean Ștefan zis Alunu, casa există

Oprea Zaharia zis Țătoiu, casă demolată

Stan Todor zis Ghici, casa există

Cornea Gheorghe zis Horgoș, casa există

Stan Nicolae zis a Lupului, casa există

Casa Scherr, pe locul ei sunt construite dispensarul comunal și cele două construcții ale
cooperăției

Gășpar Ioan zis Capțoc, casa există

Primăria veche, construcția există

Herbei Gheorghe zis Hârbei, casa există

Faur Ilie a lu' Cocoana, casă demolată

Faur Gavrilă zis Gavriluța, casa există

Schley Jonaș (Iosip), este poziția de casă unde locuiește Luț Borlea, casă demolată

Morcan Todor zis Morcanu, casa există

Brânda Simion, venit ginere la Mercea Petru (Morariu), casă demolată

Cornea Ioan zis Grumbă din Ulița Cailor, casa există

Mercea Vesalie zis Bobatu, casă demolată

Tamaș Ioan zis Glanietașu, casa există

Coloja Emmel, casă demolată, locul casei lui Cabel

Cornea Aurel zis Ștructăru, casa există

Stan Iovu zis Pucea, casa există

Lupaș Lupu zis Fironda, casa există

Cornea Todor zis a Oanii, casa există

Suba Lisandru zis Pocăitu, casă demolată

Cornea Gheorghe zis Cardășu, casa există

Suba Lupu zis Boacă, casa există

Faur Crăciun zis Omocu, casa există

Hălmăgean Todor zis Huca, casa există

Mihuț Gheorghe zis Pipa, a fost casa iagărului și a ars trăznită când iagărul era mort. S-a
construit alta, în 1922.

Urdaș Pavel, ginere la Rubernovici, casa există

Cornea Ilie zis Bălu, casa există

Anghel Gheorghe, casa există

Tamaș Todor zis Tamașu, fost primar, casa există

Olar Mihai zis Haiu, casa există

Irinesc Irimie zis Irinescu, casă demolată

Biserica Baptistă, construcție demolată

Biserica din Deal, construcția există

Capela Uniților, construcția există, arsă parțial într-un incendiu

Școala Confesională din Deal, construcția există

³⁸⁷ Idem.

Casa „La Societate”, locul casei lui Pârțac, unde a fost centrul de colectare a laptelui, în prezent grădina familiei Faur, casă demolată.

NOTĂ: Multe din casele din piatră albă și pământ au fost construite de maistrul Bula Iosif, în jurul anului 1900.

3.10. Despre Topili

În perioada interbelică, pentru procesul de prelucrare a cânepii, locuitorii zonei Subești și cei din Ulița Mercească au avut amenajate „topile” în zona dintre Iazul Morilor și Valea Prundului. Prin „topile” se înțelegea amenajarea unor gropi în pământ, alimentate cu apă din iaz, în care se puneau „mănușile de cânepă” (snopi mai mici) pentru prima fază din prelucrarea ei, adică topirea, înmuierea fibrelor exterioare ale firelor de cânepă. În perioada dintre cele două războaie mondiale, cânepa era o plantă tehnică, cultivată în aproape toate gospodăriile țărănești. Rar se punea cânepa la topit în albia râului, deoarece exista pericolul de a fi pierdută la viiturile mari.

După numele acestor gropi amenajate în zona Subești, locul s-a numit Topili. În zona „Topili” a funcționat și o căldare de produs țuică, proprietatea lui Stan Iovu zis a lu’ Pucea, care a dăinuit până în perioada colectivizării, când clădirea „bărăriei” a fost demolată.

În zona acestor Topili, în suprafețele rămase libere, cu acordul autorităților administrative ale vremii, și-au construit case, câteva familii strămutate din alte părți ale satului. Aceste familii au fost: Anghel Floare zisă Mâța, Crișan Floriță zisă Șana, Coșeri Ana a lu’ Babău, (căsătorită cu Rașca Gheorghe zis Bena), Bâdea Militon zis Toni-Șuștăru, Anghel Gheorghe zis Mâtu, Irina Teodor zis Cleanu.

Din cele șase familii care au locuit și au trăit ani mulți în Topili, singura care a rămas și locuiește încă acolo este familia Irina zisă Cleanu. Celelalte familii au dispărut prin strămutarea în alte localități sau prin decesul membrilor, dar casele, respectiv gospodăriile au fost înstrăinate altor familii, încât zona este încă locuită și-și păstrează numele Topili.

Referitor la căldarea de țuică din Topili, se păstrează în memoria celor bătrâni din Subești următoarea întâmplare: în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial, trei ruși înarmați au venit cu o căruță în sat, la căldarea din Topili. Găsind ușa încuiată, au spart-o cu patul armelor, au pus un butoi cu țuică în căruță, spunând celor care îi priveau: *“Romania este bun/ Este fată și tutun,/ Mămăligă, păpușoi,/ Că rumânu-i la război”*.

Deși au existat martori la spargere și furt (cei din Topili și din vecini), aceștia nu au anunțat proprietarul, pe Stan Iovu, care în acea zi avea, acasă la el, în Ulița Subești, mai mulți bărbați la clacă pentru a construi un grajd pentru animale. Ideea de a nu-l anunța a fost bună, deoarece nu se știe care ar fi fost deznodământul la o eventuală confruntare dintre bărbații de la clacă și cei trei ruși înarmați. Întâmplarea a fost povestită de Păiușan Vesalie a lu’ Surdu, martor ocular la cele petrecute, care avea casa peste vale de locul întâmplării. El a fost și cel care a povestit proprietarului despre spargere și furt, după plecarea rușilor.

4. ANEXE DOCUMENTARE

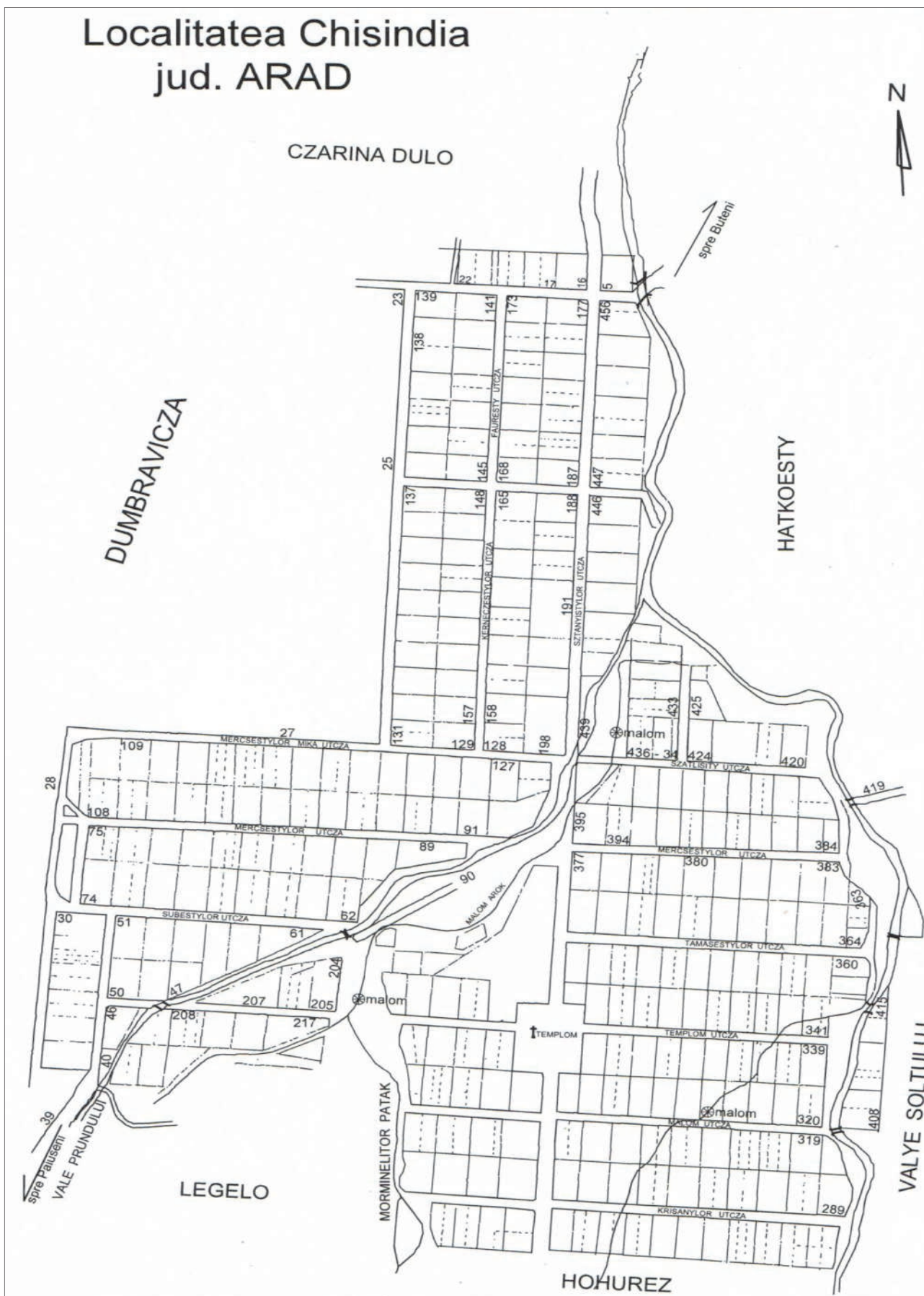
4.1. Hărți ale satului

Hărțile prezentate în lucrare sunt reproduse după hărți vechi ale satului din perioada administrației austro-ungare.

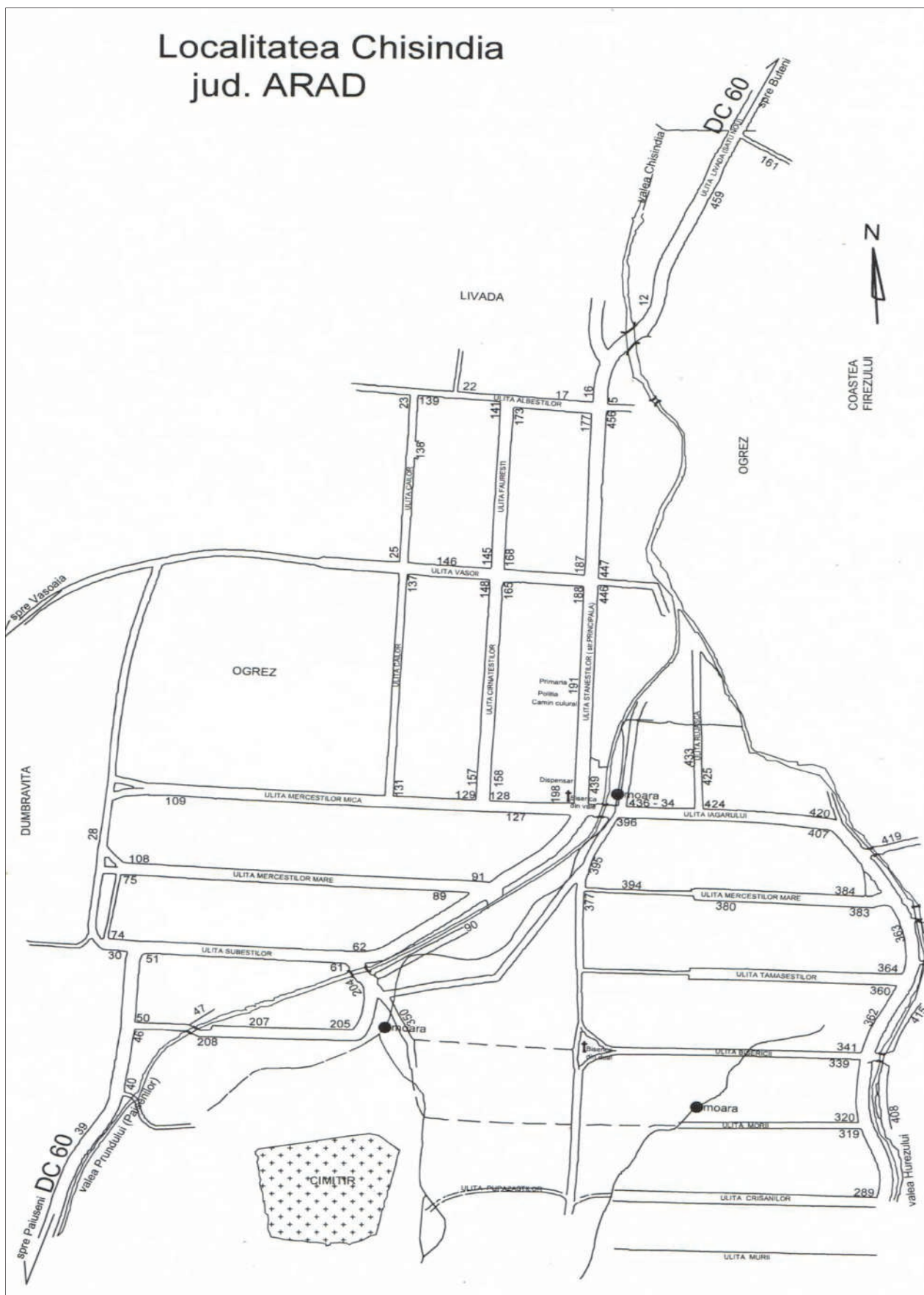
Pe **harta nr.1** sunt trecute numele ulițelor după comasarea și sistematizarea satului pe noua vatră, înainte de anul 1900. Toponimele sunt trecute în limba maghiară.

Pe **harta nr.2** apare și cimitirul, mutat din vechea locație Țânțârini în locul numit Târșari, Biserica din Vale, Dispensarul, Primăria, Căminul Cultural, Biserica Penticostală și Biserica Baptistă. Sunt poziționate numerele de casă, sediul poliției locale și restaurantul „Ammaro-Lucano”.

Pe **harta nr.3** sunt poziționate doar ulițele cu numele lor locale, fără poziționarea gospodăriilor.

Harta nr.1

Harta nr.3

4.2. Conscriptiile economice

Anul 1715

Tabel urbarial-satul Chisindia (Kissindia)-1715

Nr.crt.	Numele și prenumele	Arături în cubuli de Pojon	Fânețe în zi de coasă
1	Drigenilla Balas	3	1
2	Krissan Juon	7	3
3	Tamas Iovan	5½	2
4	Gurban Mihok	6	2
5	Luska Janos	6	3
6	Mercse Andrica	5	2
7	Hanga Saul	1	2
8	Karnacs Janos	6	2
9	Hatko Mihaly	4½	2
10	Vidik Lup	1	1
11	Pejka Petrul	2	0
	Summa	47	20

Anul 1720

Tabel urbarial-satul Chisindia -1720

Nr.crt.	Numele și prenumele	Arături în cubuli de Pojon	Fânețe în zi de coasă
1	Lusk Janos	10	1
2	Krissan Joan	10	1
3	Tamas Lup	10	1
4	Karnacz Peter	7	1
5	Karnacz Abraham	7	1
6	Miercse Andrika	5	1
7	Miercse Joan	5	1
8	Hetku Mihaly	5	1
9	Hetku Lupul	5	1
10	Csuta Janos	6	1
11	Hatku Peter	5	1
12	Hatku Gyorgy	5	1
13	Hanga Szavul	9	1
14	Gorbany Mihok	3	1
	Summa	92	14

Anul 1766. Conscriptia locuitorilor din satul CHISINDIA, districtul Boros lenoviensis

Nr. Curent	Numele si prenumele locuitorilor	Persoane				Animale in proprietatea localitatilor existente						Semanaturi pe teren propriu				Semanaturi pe teren arendat				Venituri					
		Iobagi cu casa si pamant	Fii si frati in indiviziune	Vaduve	Zilieri (fara avut propriu)	Boi de jug	Cai cu capastu	Vaci de muls	Vaci sterile	Oi	Porci	Grau	Orz	Ovaz	Porumb	Grau	Orz	Ovaz	Porumb	Birturi	Comert	Meserii	Mori de rau	Piuari	Stupi de albine
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	Abrudan Petru	1	1			2		1		15	9	1			3										
2	Abrudgyan Ioszip	1	1			2									3										
3	Andras Petru	1	1					1		3	5														
4	Ardelyan Kirila (subjudex)																								
5	Ardelyan Stefan	1						1			3														
6	Bogya Togyer	1									1	1													
7	Bonga Filemon							1																	
8	Faur Mihaly	1				2				5	1			4	5										
9	Faur Togyer	1																							
10	Guran Juon	1					1	1			2	3			5										
11	Gurban Petru (junior)	1				2					2	3			5										
12	Gurban Petru (senior)	1				2	1	1			3	3			5										
13	Halmadsan Gaspar	1	1			2		1	1		7	3		4	5										
14	Halmadsan Georgye	1						2			5				3										
15	Halmadsan Marian	1						2			1														
16	Halmadsan Mark	1				2		1			4				3										
17	Halmadsan Togyer	1				1		1			2				5										
18	Hanga Mihaly	1				2	1				7				10										
19	Hatko Angyel	1				2		1			2	1			5										
20	Hatko Gavriila	1	1			2	1			5	5	1			5										
21	Hatko Ianos	1	1			2	1	1			5	2			3										
22	Hatko Iovan	1		1		2					3	1			5										
23	Hatko Lazar	1	1			2	1	1		2	2	2			5										
24	Hatko Medre	1				2	1		1		4	2			5										
25	Hatko Petru	1				2					2				3										
26	Hatko Vaszika	1							1		1				3										
27	Irina Luka	1						1	1		3	3			5										
28	Irina Mihaly	1						2	2						3										
29	Irina Onn	1						1	1		2	3			5										
30	Irina Van	1				2	1	1			8	3			5										
31	Kamacz Dsurcs	1						1			2	3			5										
32	Kamacz Georgicza	1	1			2			1		5	2		2	5										
33	Kamacz Georgye (judex)																								
34	Kamacz Mihaly	1				2	1				2				5										
35	Kamacz Petrucz	1				2		1			3				3										
36	Kamacz Togyer	1													3										
37	Kornya Lazar	1							1		2	3			5										
38	Kornya Medre	1							1	8	6				5										
39	Krisan Flora			1				2		7	3	3			5										
40	Krissan Mihaly	1				1		1				2			5										
41	Krissan Petru	1				2		1		4	3				3	8									
42	Krissan Szav	1						2		5	6	3			5										
43	Luka Ilie	1				1	1	1				3			5										
44	Lupas Mikula	1	1			2	2	2			8	3			5										
45	Luska Igna	1				2	1	1			5	2			5										
46	Luska Mihaly	1						1	1		2				3										
47	Luska Petru (junior)	1				2	1	1	1		2				5										
48	Luska Petru (senior)	1	1			2	1	1		4	7	3			5										

ANUL 1771 - Tabel urbanial al satului CHISINDIA, aparținător serenismului Duce de Mutina. Sat clasa a 2-a.

Nr. Crt.	Numele de botez și patronimicele iobagilor care circulau liberi	Cantitatea terenului iobagesc			Natura terenului iobagesc			Robota anuală		Nona	Contribuții (impozite)						Holde de casă și rățuri de pe care nu este dată nona		
		3	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13	14	15	16		17	
		Teren intravilan în masuri pojon			Felul			Zile			Florini	Stânjeni	Funți	liti	Numeric (bucăți)				
		Holde de teren arător			Fânețe în zile coasă			Robota cu vite	Prestații manuale	Din toate felurile de recoltate									
		Intravilan - Extravilan			Intravilan - Extravilan														
		Numerice (bucăți)			Numerice (bucăți)														
1	2	3	4	5	6	7	8	9											
1	Abrugyan Petru (Sen)	1/8	1/4	2	4	7,80	15,60				1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80		
2	Andras Mihaly	1/8	1	3	5	10,73	21,45				1	0,21		0,21	0,41	0,41	2,48		
3	Andras Petru	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00				1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,50		
4	Argyelan Stephan	1/8	2/4	2	3	6,50	13,95				1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50		
5	Csuta Gyorgye	1/8	1/4	3	3	7,80	15,60				1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80		
6	Faur Mihaly	1/8	1/4	3	2	6,50	13,00				1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50		
7	Halmagysan Gaspar	2/8	3/4	4	7	14,63	29,25				1	0,15		0,15	0,30	0,30	3,38		
8	Halmagysan Mark	1/8	3/4	2 1/2	4	8,78	17,55				1	0,15		0,15	0,30	0,30	2,03		
9	Hanga Luka	1/8	3/4	3	4	9,43	18,25				1	0,18		0,18	0,36	0,36	2,08		
10	Hanga Mihaly	1/8	3/4	3	4	9,43	18,25				1	0,18		0,18	0,36	0,36	2,43		
11	Hatko Gavilla	1/8	2/4	3	3	7,80	15,60				1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80		
12	Hatko Iovan	2/8	1	4 2/4	6	13,98	27,95				1	0,26		0,26	0,54	0,54	3,45		
13	Hatko Janos	1/8	1	4	5	12,03	24,05				1	0,23		0,23	0,46	0,46	2,75		
14	Irina On	1/8	2/4	3	3	7,80	15,60				1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80		
15	Kernacz Dsurds	1/8	1	4	2	8,13	16,25				1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,88		
16	Kernacz Gyorgye	1/8	1/4	2 1/2	4	8,13	16,25				1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,88		

17	Kernacz Gyorgye (Sen)	1/8	1/4	2 1/2	4	8,13	16,25	1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,88
18	Kernacz Petru	1/8	1 2/4	2	5	9,75	19,50	1	0,19		0,19	0,38	0,38	2,75
19	Korna Medre	1/8	3/4	3	3	8,13	16,25	1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,63
20	Korna Petru	1/8	2/4	3	3	4,80	15,60	1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80
21	Krissan Petru	1/8	2	2	4	8,80	17,55	1	0,17		0,17	0,30	0,30	2,13
22	Krissan Szav	1/8	2/4	2	3	6,50	13,00	1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50
23	Luka Iorga	1/8	2/4	3	3	7,80	15,60	1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80
24	Luka Iuon	1/8	1/4	3	4	9,10	18,20	1	0,18		0,18	0,30	0,30	2,10
25	Lupas On	1/8	2/4	3	2	6,50	13,00	1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50
26	Luska Petru (Sen)	1/8	2/4	3	3	7,80	15,60	1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80
27	Madosa Flore	1/8	1	3	3	8,13	16,25	1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,88
28	Mercse Andreka	1/8	1/4	2 1/2	3	7,15	14,30	1	0,14		0,14	0,28	0,28	1,65
29	Mercse Avram	1/8	1/4	2	4	7,80	15,60	1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80
30	Mercse Mihaly	1/8	1/4	3	4	9,10	18,20	1	0,18		0,18	0,35	0,35	2,73
31	Mercse Mihoc	1/8	1/4	3	3	7,80	15,60	1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80
32	Mercse On	1/8	1/8	3	3	7,48	14,95	1	0,18		0,18	0,29	0,29	1,73
33	Mercse Toma	1/8	1/8	2	4	7,48	14,95	1	0,14		0,14	0,29	0,29	1,50
34	Morcan On (Jun)	1/8	4	2	3	8,75	17,55	1	0,15		0,15	0,30	0,30	2,03
35	Morkan Gyorge	1/8	1/8	3	5	10,08	20,15	1	0,15		0,15	0,30	0,30	2,33
36	Morkan Jovan	1/8	1/4	3	3	7,80	15,60	1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80
37	Morkan Petru (Sen)	2/8	1	7	6	17,23	34,45	1	0,19		0,19	0,39	0,39	3,38
38	Morkan Petrucz	1/8	1/8	3	5	10,08	20,15	1	0,21		0,21	0,43	0,43	2,33
39	Morkan Vank	1/8	1/8	2	4	7,48	14,95	1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,73
40	Olar Lup	1/8	2/4	3 1/2	2	7,15	14,30	1	0,14		0,14	0,28	0,28	1,65
41	Pajsan Iovan	1/8	2	3	6	12,68	25,70	1	0,24		0,24	0,49	0,49	2,33
42	Pajsan Juon (Sen)	1/8	2/4	3	3	7,80	15,60	1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80
43	Pajsan Lazar	2/8	3	4	5	13,33	26,65	1	0,26		0,26	0,51	0,51	3,08
44	Pajsan Lazar (Jun)	1/8	2	2 1/2	2	6,83	13,15	1	0,13		0,13	0,26	0,26	1,58
45	Pajsan Pavel	1/8	1 2/4	1 1/2	3	6,50	13,00	1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50
46	Pajsan Szav	1/8	3	2 1/2	4	10,15	20,15	1	0,19		0,19	0,39	0,39	2,65
47	Pajsan Togyer	2/8	2 2/4	5	6	14,95	29,00	1	0,29		0,29	0,58	0,58	3,45

48	Pajsan Ursz	1/8	2/4	3	4	9,10	18,20		1	0,18		0,18	0,35	0,35	2,10	
49	Pantya Ursz	1/8	1/4	4	5	11,70	23,40		1	0,23		0,23	0,45	0,45	2,70	
50	Prundan Juon	1/8	2/4	3	4	9,10	18,20		1	0,18		0,18	0,35	0,35	2,10	
51	Pucsa Togyer	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
52	Raska Dsurds	1/8	2/4	3	5	10,40	20,80		1	0,20		0,20	0,40	0,40	2,27	
53	Raska Dsurds (Jun)	1/8	2/4	4	5	11,70	23,40		1	0,23		0,23	0,45	0,45	2,70	
54	Raska Gyorge	2/8	3/4	4	6	13,00	26,00		1	0,25		0,25	0,50	0,50	3,00	
55	Raska Iank	2/8	1	4	7	14,63	29,25		1	0,28		0,28	0,56	0,56	3,38	
56	Raska Juon	1/8	1	3	3	8,13	16,25		1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,88	
57	Raska Petru (Jun)	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
58	Raska Petru (Sen)	2/8	1/4	5	6	13,98	27,95		1	0,27		0,27	0,54	0,54	3,23	1/4
59	Raska Vank	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
60	Ruja Mark	1/8	1 1/4	2 1/2	2	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
61	Rusa Petru	1/8	1	3	3	8,13	16,25		1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,88	
62	Rusina Vaszi	1/8	1/4	3	3	8,13	16,25		1	0,16		0,16	0,31	0,31	1,88	
63	Styefo Kracsun	1/8	1/4	3	3	7,80	15,60		1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80	
64	Szlan Vaszka	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
65	Szana Mihaly	1/8	1	2	3	6,83	13,60		1	0,13		0,13	0,26	0,26	1,55	
66	Szuba On	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
67	Szuba Petru	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
68	Szulicsan Marian	1/8	1/4	3 1/2		8,45	16,90		1	0,16		0,16	0,33	0,33	1,95	
69	Tamas Blas	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
70	Tamas Lup	1/8	1/4	2	3	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
71	Tamas Mihaly	1/8	1/4	4	4	10,40	20,80		1	0,20		0,20	0,40	0,40	2,46	
72	Tamas Paszk	1/8	1/4	3	4	9,10	18,20		1	0,18		0,18	0,35	0,35	2,10	
73	Toth Narczis	1/8	2/4	3	2	6,50	13,00		1	1/8		1/8	1/4	1/4	1,50	
74	Vojan Petru	1/8	2/4	3	3	7,80	15,60		1	0,15		0,15	0,30	0,30	1,80	
75	Vojmerestyan Toda	1/8	1	4	5	12,30	24,05		1	0,21		0,21	0,43	0,43	2,78	
	SUMMA	10 3/8	54 5/8	222 1/2	279 1/2	667,30	1335,95		75,00	13,27		13,27	25,78	25,78	152,98	7/8

ANUL 1771 - Tabel urban al satului CHISINDIA, aparținător serenismului Duce de Mutina. Sat clasa a 2-a.

Nr. Ct.	Numele de botez si patronimicele iobagilor care circulau liberi	Cantitatea terenului iobagesc	INQUILINI (JELERI) CU CASA													
			Natura terenului		Robota anuala		Nona	Contributii (impozite)						Holde de casa și rături de pe care nu este dată nona		
			Intravilan - Felul	Extravilan	Robota cu vite			Prestații manuale		Florini	Stânjeni	Funi	Ifti		Claponi	Găini
			Teren Intravilan in masuri pojon	Fânaje în zile coasă	Numeric (bucăți)	Zile	Din toate felurile de recoltate	Aranda anuală	Lemne pentru foc					Fire toarse		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Abrugyan Togyer		1/4	2/4	1	18			1							
2	Andras Hajc		2/4	1	2	18			1							
3	Bogya On		1/4	1 2/4	2	18			1							
4	Bogya Zinc		1/4	1 2/4	2	18			1							
5	Bonkis Filimon		1/4	1	1	18			1							
6	Codra Petru (Jun)		1/8	1	1	18			1							
7	Crissan Mark		1/4	2	2	18			1							
8	Csuta Petru		1/8			18			1							
9	Faur Dsurdz		2/4	1	2	18			1							
10	Faur Petru		1/4	2	1	18			1							
11	Gaspar Togyer		1	2	1	18			1							
12	Gurban Juon		1	1	2	18			1							
13	Gurban Petru (Jun)		1/4	1	1	18			1							
14	Gurban Petru (Sen)		1/4	2	2	18			1							
15	Gurban Togyer		2/4	2	2	18			1							

46	Luska Lazar		1/8	2	1		18		1										
47	Luska Mihaly		1/8	2/4			18		1										
48	Luska Petru (Jun)		1/8				18		1										
49	Luska Petrucz		1/8	1 2/4	1		18		1										
50	Luska Togyer		1/8	1	1		18		1										
51	Madosa Iov		1/4				18		1										
52	Madosa Petru		1/8				18		1										
53	Mercse Dsuids		1/8	2	2		18		1										
54	Mercse Lapadat		1/4	2	2		18		1										
55	Mercse Thoma (Jun)		1/4	2	1		18		1										
56	Mercse Toger (Jun)		1/8	2	2		18		1										
57	Morar Iorga		1/8	2/4			18		1										
58	Morar Iov		1/8	2/4			18		1										
59	Morar Vaszelie		1/4	2/4	1		18		1										
60	Morkan Gyorgye		1/8	1/4	1		18		1										
61	Morosan Iovan		1/8	1 3/4	2		18		1										
62	Morossan Gyorgye		1/8	2	2		18		1										
63	Morossan On		1/8	2	2		18		1										
64	Morossan Paszk		1/8				18		1										
65	Morossan Ursz		1/8	1	2		18		1										
66	Olar Avram		1/4	2	2		18		1										
67	Olar Luca		1/8				18		1										
68	Olar Petru		1/8				18		1										
69	Pajsan Gruja		2/4	1	2		18		1										
70	Pajsan Marian		1 2/4		2		18		1										
71	Pajsan On (Jun)		3/4	1	2		18		1										
72	Pakurar Togyer		1/8	2	1		18		1										
73	Pantya Medre		1/4				18		1										
74	Pantya Toma		1/4				18		1										
75	Popa On		1/4				18		1										

Pruniștile din pământul arabil al satului CHISINDIA în anul 1771. Sat clasa a 2-a

Nr. crt.	Numele și prenumele	Cuprinsul pruniștilor în măsurile de Pojon	Plata după măsurile de Pojon	
		Suprafața	Florini	Crețari
1	2	3	4	5
1	Abrugyan Petru	1/4		1 4/8
2	Argyelan Stefan	2/4		3 6/8
3	Bogya On	1/4		1 4/8
4	Csuta Gyorgye	2/4		3 6/8
5	Faur Gyurca	2/4		3 6/8
6	Faur Mihaly	1/4		1 4/8
7	Faur Petru	1/4		1 4/8
8	Gaşpar Togyer	1		4 4/8
9	Gurban Petru (jun)	1/4		1 4/8
10	Gurban Petru (sen)	1/4		1 4/8
11	Gurban Togyer	2/4		3 6/8
12	Halmagysan Gaşpar	1/4		1 4/8
13	Halmagysan Mark	1/4		1 4/8
14	Halmagysan Petru	1/4		1 4/8
15	Hanga Luka	3/4		5 5/8
16	Hanga Mihaly	3/4		5 5/8
17	Hatko Angyel	1/4		1 4/8
18	Hatko Gavrilla	2/4		3 6/8
19	Hatko Ianos	1		7 4/8
20	Hatko Ilie	1/4		1 4/8
21	Hatko Iouan	2/4		3 6/8
22	Hatko Petru	1/4		1 4/8
23	Irina Flore	1/4		1 4/8
24	Irina Luka	1/4		1 4/8
25	Irina On	1/4		1 4/8
26	Irina On (jun)	3/4		5 5/8
27	Kernacz Gyorgicza	1/4		1 4/8
28	Kernacz Gyorgy (sen)	1		7 4/8
29	Kernacz Gyurka	1		7 4/8
30	Kernacz Mihaly	1/4		1 4/8

31	Kernacz Petru	1	7 4/8
32	Korna Lazar	2	15
33	Korna Marian	1/4	1 4/8
34	Korna Petru (sen)	1/4	1 4/8
35	Krissan Mark	1/4	1 4/8
36	Krissan Mihaly	2/4	3 6/8
37	Krissan Szav	1/4	1 4/8
38	Luka Iorga	2/4	3 6/8
39	Luka Iuon	1/4	1 4/8
40	Luka Petru	2/4	3 6/8
41	Luka Togyer	2/4	3 6/8
42	Lupas On	2/4	3 6/8
43	Luska Igna	1/4	1 4/8
44	Luska Lazar	1/4	1 4/8
45	Luska Petru (sen)	2/4	3 6/8
46	Madosa Flore	1/4	1 4/8
47	Mercse Andreka	2/4	3 6/8
48	Mercse Avram	2/4	3 6/8
49	Mercse Gyurca	2/4	3 6/8
50	Mercse Lapadat	2/4	3 6/8
51	Mercse Mihaly	1/4	1 4/8
52	Mercse Mihok	2/4	3 6/8
53	Mercse On	2/4	3 6/8
54	Mercse Toma	2/4	3 6/8
55	Morkan Gyogye	1/4	1 4/8
56	Morkan Iovan	1/4	1 4/8
57	Morkan On (jun)	1/4	1 4/8
58	Morkan Petru (sen)	1/4	1 4/8
59	Morkan Petrucz	1/4	1 4/8
60	Morkan Vank	1/4	1 4/8
61	Morosan Iovan	2/4	3 6/8
62	Olar Lup	1/4	1 4/8
63	Pajsan Gruya	1/4	1 4/8
64	Pajsan Iovan	1	7 4/8
65	Pajsan Iuon	3/4	5 5/8
66	Pajsan Lazar	1	7 4/8
67	Pajsan Lazar (jun)	2/4	3 6/8

68	Pajsan Marian	1/4		1 7/8
69	Pajsan On (junior)	1/4		1 4/8
70	Pajsan Pavel	3/4		5 5/8
71	Pajsan Szav	2/4		3 6/8
72	Pajsan Togyer	3/4		5 5/8
73	Pajsan Ursz	2/4		3 6/8
74	Pantya Medre	3/4		5 5/8
75	Prundan Iov	1/4		1 4/8
76	Raska Gyorgye	2/4		3 6/8
77	Raska Gyurca	2/4		3 6/8
78	Raska Iuon	2/4		3 6/8
79	Ruja Mark	1/4		1 4/8
80	Ruja Petru	2/4		3 6/8
81	Rusina Vaszi	1/4		1 4/8
82	Styefo Kracsun	1/4		1 4/8
83	Sulicsan Iovan	2/4		3 6/8
84	Sztan Andrias	2/4		3 6/8
85	Sztan Vaszika	2		15
86	Sztana Mihaly	1/4		1 4/8
87	Sztana Petru	2/4		3 6/8
88	Szuba Ioan	1/4		1 4/8
89	Szuba Mikula	1/4		1 4/8
90	Szuba Petru	1		7 4/8
91	Szuba Togyer	1		7 4/8
92	Szuba Togyer	1/4		1 4/8
93	Szulicsan Marian	2/4		3 6/8
94	Tamas Lup	2/4		3 6/8
95	Tamas Mihaly	1		7 4/8
96	Tamas Paszk	1/4		1 4/8
97	Tamas Szav	1		7 4/8
98	Toth Narcis	2/4		3 6/8
99	Tyioran Szimedre	2/4		3 6/8
100	Vojmesestyan Toda	3/4		5 5/8
101	Vojmesestyan Togyer	1/4		1 4/8
	Summa	49	6	67 4/8

ANUL 1791 - Tabel urbanial al satului CHISINDIA. CLASA a 2-a																					
Nr. Ct.	Numele de botez și patronimicele iobagilor care circula liberi	Cantitatea terenului iobagesc	Teren intravilan în masuri pojon			Holde de teren arator			Fanete în zile coasa			Zile		Nona	Contribuții (impozite)						Holde
			Intravilan	Extravilan	Felul	Numeric (bucati)	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13	14	15	16	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17					
1	Hatko Iovan	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65		1	0,63		0,63	1,25	1,25	7,50						
2	Hatko Petru	2/8	2/4	7	3	13,00	26		1	0,25		0,25	0,50	0,50	3,00						
3	Hatko Iovan	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13		1	0,13		0,13	0,25	0,25	1,50						
4	Hatko Szav	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13		1	0,13		0,13	0,25	0,25	1,50						
5	Hatko Togyer	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13		1	0,13		0,13	0,25	0,25	1,50						
6	Hatko Iovan (Junior)	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13		1	0,13		0,13	0,25	0,25	1,50						
7	Hatko Oon (Senior)	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13		1	0,13		0,13	0,25	0,25	1,50						
8	Luka Iorga	6/8	1 2/4	21	9	39,00	78		1	0,75		0,75	1,50	1,50	9,00						
9	Hatko Togyer (Jun)	2/8	2/4	7	3	13,00	26		1	0,25		0,25	0,50	0,50	3,00						
10	Hatko Angyel	4/8	1	14	6	26,00	52		1	0,50		0,50	1,00	1,00	6,00						
11	Hatko Petru (Jun)	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39		1	0,38		0,38	0,75	0,75	4,50						
12	Hatko Ohn (Jun)	2/8	2/4	7	3	13,00	26		1	0,25		0,25	0,50	0,50	3,00						
13	Raska Ohn	2/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39		1	0,38		0,38	0,75	0,75	4,50						

14	Bogye Zing	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
15	Bogye Onn	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
16	Hatko Onn (Sen)	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
17	Hatko Iov	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
18	Hatko Illie	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
19	Luscka Flora	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
20	Luscka Iona (Vidua)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
21	Mnyertse Petru	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
22	Mnyertse Endrejka	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
23	Luppas Oon	4/8	1 ^{3/4}	24 ^{4/8}	10 ^{4/8}	45,50	91	1	0,88	0,88	1,75	1,75	10,50
24	Luscka Onn (Vidua)	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
25	Luscka Togyer	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
26	Luscka Petru (Jun)	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
27	Luscka Gyorgye	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
28	Gurban Petru (Jun)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
29	Gurban Onn	6/8	1 ^{2/4}	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
30	Irina Onn (Jun)	6/8	1 ^{2/4}	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
31	Irina Onn (Sen)	1/8	1/4	14	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
32	Irina Luka	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
33	Irina Flore	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
34	Gurban Mihaly	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
35	Popa Ion	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
36	Bonts Filimon	6/8	1 ^{2/4}	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
37	Irina Onn	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
38	Luscka Petru (Jun)	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
39	Trille Petru	1 ^{1/8}	2	31 ^{4/8}	13 ^{4/8}	58,50	117	1	1,13	1,13	2,25	2,25	13,50
40	Sztan Petru	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
41	Olar Lupe	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
42	Sztan Todor	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50

43	Tulle Ion	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
44	Krissan Onn (Jun)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
45	Abrugyan Joseph	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
46	Krissan Togyer	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
47	Tamas Mitru	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
48	Tamas Gyorgy	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
49	Tamas Blaszi	6/8	1 ^{2/4}	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
50	Tamas Flore (Jun)	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
51	Tamas Togyer	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
52	Tamas Szav	5/8	1 ^{2/4}	17 ^{4/8}	7 ^{4/8}	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
53	Tamas Szana	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
54	Tamas losza	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
55	Tamas Ohn	5/8	1 ^{1/4}	17 ^{4/8}	7 ^{4/8}	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
56	Tamas Medre	6/8	1 ^{2/4}	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
57	Tamas Igna	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
58	Tamas Lupp	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
59	Tamas Szav (Sen)	7/8	7/4	24 ^{4/8}	10 ^{4/8}	45,50	91	1	0,88	0,88	1,75	1,75	10,50
60	Tamas Nica	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
61	Tamas Flore (Sen)	6/8	1 ^{2/4}	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
62	Tamas Avram	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
63	Krisan Alb	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
64	Krisan Onn (Sen)	1	2	28	12	52,00	104	1	1,00	1,00	2,00	2,00	12,00
65	Szana Mihaly	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
66	Szana Medre	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
67	Krisan Petru (Sen)	1 ^{2/8}	2	35	15	65,00	130	1	1,25	1,25	2,50	2,50	15,00
68	Krisan Mark	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
69	Krisan Igna	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
70	Tamas Onn	2/8	2/4	3	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
71	Tamas Szimeon	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50

72	Tamas Trippon	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
73	Pokurar Togyer	2/8	2/4	3	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
74	Pokurar Pask	2/8	2/4	3	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
75	Madosa Iov	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
76	Ruja Lupp	2/8	2/4	3	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
77	Ruja Piera	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
78	Rusa Onn	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,33	0,33	4,50
79	Csuta Onn	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,33	0,33	4,50
80	Csuta Petru (Vidua)	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,33	0,33	4,50
81	Szolintan Ion	2/8	2/4	3	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,25	0,25	3,00
82	Szolintan Iovan	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
83	Szolintan Petru (Sen)	2/8	2/4	3	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
84	Lucka Lupp	6/8	1 2/4	3	3	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
85	Lucka Iagna	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	1,25	1,25	1,50
86	Luka Togyer	2/8	2/4	3	3	13,00	26	1	0,25	0,25	1,50	1,50	3,00
87	Luka Ion	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
88	Komye Onn	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
89	Vojan Petru	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
90	Lucka Ohn	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
91	Pantye Ion	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
92	Pantye Toma	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
93	Pantye Ohn	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
94	Olar Petru	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
95	Kodre Ohn	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
96	Morusan Paszk	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
97	Raska Gyorgy	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
98	Argylian Ion	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,75	0,75	1,50
99	Raska Dsurds	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
100	Raska Iov	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00

101	Raska Onn (Sen)	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
102	Rasca Ianko	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
103	Rasca Vann	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
104	Rasca Medre	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
105	Rasca Petru	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
106	Andras Petru	7/8	1 3/4	24 4/8	10 4/8	45,50	91	1	0,88	0,88	1,75	1,75	10,50
107	Andras Mikula	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
108	Andras Iov	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
109	Andras Haick	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
110	Paissan Lupp (Sen)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
111	Paissan Petru (Jun)	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,88	0,88	1,25	1,25	7,50
112	Paissan Avram	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
113	Paissan Trippon	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
114	Paissan Lazar (Jun)	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
115	Paissan Mihaly (Jun)	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
116	Paissan Iovan	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
117	Paissan Petru (Sen)	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
118	Paissan Togyer (Jun)	7/8	1 3/4	24 4/8	10 4/8	45,50	91	1	0,88	0,88	1,75	1,75	10,50
119	Pajissan Mitru	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
120	Paissan Deliman	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
121	Paissan Lupp (Jun)	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
122	Paissan Gruja	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
123	Paissan Coszta	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
124	Paissan Mihaly	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
125	Morkan Kretsun	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
126	Gaspar Togyer	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
127	Morosan Ohn	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
128	Morosan Coszta	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
129	Morosan Gyorgy	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00

130	Morusan Flore	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
131	Morusan Ursz	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
132	Morkan Mihaly (Jun)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
133	Vojmerestyan Gyorgy	3/8	3/4	10 ^{4/8}	11 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
134	Vojmerestyan Mitru	5/8	1 ^{1/4}	17 ^{4/8}	7 ^{4/8}	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
135	Vojmerestyan Togyer	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
136	Andras Ohn	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
137	Vojmerestyan Paskus	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
138	Morckan Mihaly	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
139	Szana Iovan (Vidua)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
140	Morckan Gyorgy	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
141	Morkan Todor	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
142	Morkan Ohn	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
143	Haimasan Medre	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
144	Vojmerestyan Blass	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
145	Haimasan Gyorgy	1	2	28	12	52,00	104	1	1,00	1,00	2,00	2,00	12,00
146	Suba Togyer	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
147	Suba Onn	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
148	Suba Ion	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
149	Suba Dumitru	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
150	Pucsa Antoni	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
151	Pucsa Micula	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
152	Suba Flora	5/8	1 ^{1/4}	17 ^{4/8}	7 ^{4/8}	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
153	Suba Petru	3/8	3/4	10 ^{4/8}	4 ^{4/8}	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,20
154	Suba Togyer	1/8	1/4	3 ^{4/8}	1 ^{4/8}	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
155	Suba Ion	6/8	1 ^{2/4}	21	9	39,00	18	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
156	Puksa Ion	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
157	Hanga Luka	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
158	Hanga Mihaly	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00

159	Hanga Toma	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
160	Komye Iovan	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
161	Komye Gyorgy	1/8	1 3/4	24 4/8	10 4/8	15,50	91	1	0,88	0,88	1,75	1,75	10,50
162	Komye Lazar	2/8	3/4	10 4/8	4 4/8	9,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
163	Komye Petru	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
164	Komye Togyer	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
165	Mnyertse Petru (Jun)	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
166	Mnyertse Dsurds	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
167	Mnyertse Onn	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
168	Mnyertse Mihaly	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
169	Mnyertse Blass	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
170	Mnyertse Iovan	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
171	Mnyertse Petru	1/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
172	Mnyertse Haik	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
173	Mnyertse Avram	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
174	Mnyertse Mihok (Vidua)	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
175	Mnyertse Lapadat	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	7,50
176	Karnacz Flora	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
177	Karnacz Onn	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
178	Karnacz Kosztantin	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
179	Karnacz Ion	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
180	Karnacz Togyer	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
181	Krnacz Flora	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
182	Krnacz Petrucz	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
183	Karnacz Avram	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
184	Krnacz Gyorgye	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
185	Faur Dsurds	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
186	Karnacz Dsurds	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
187	Halmasan Petru	6/8	1 2/4	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00

188	Faur Petru (Jun)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
189	Szlan Toma	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
190	Szlan Flore	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
191	Szlan Endrejka	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
192	Szlan Gyorgye	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
193	Szlan Avram	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
194	Szlan Togyer	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
195	Szlan Pask	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
196	Szlan Mitru	5/8	1 1/4	17 4/8	7 4/8	32,50	65	1	0,63	0,63	1,25	1,25	4,50
197	Szlan Andras	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
198	Murojsan Ioan (Vidua)	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
199	Krisan Gligor	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
200	Stepte Petru	2/8	1/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
201	Faur Ion	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
202	Stepte Mitru (Jun)	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,26	0,26	0,50	0,50	3,00
203	Abrugyan Togyer	6/8	1 2/4	21	9	39,00	78	1	0,75	0,75	1,50	1,50	9,00
204	Tyeoryan Szmedre	4/8	1	14	6	26,00	52	1	0,50	0,50	1,00	1,00	6,00
205	Abrugyan Rabilla	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
206	Morar Iosza	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
207	Morar Ion	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
208	Hatko Onn	3/8	3/4	10 4/8	4 4/8	19,50	39	1	0,38	0,38	0,75	0,75	4,50
209	Mnyertse Boritza	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
210	Paissan Lupp	2/8	2/4	7	3	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
211	Abrugyan Togyer	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
212	Tamas Ioan	1/8	1/4	3 4/8	1 4/8	6,50	13	1	0,13	0,13	0,25	0,25	1,50
213	Pokurar Petru	2/8	2/4	7	9	13,00	26	1	0,25	0,25	0,50	0,50	3,00
	SUMMA	74 6/8	149 2/4	2093	897	3887	7774	213	74,75	74,75	149,5	149,5	897

ANUL 1791 - TABEL URBARIAL AL SATULUI CHISINDIA . CLASA a 2-a

INQVILINI

Nr. Crt.	Numele de botez și patronimicele iobagilor care circuliă liberi	Cantitatea terenului iobagesc	Natura terenului iobagesc			Robota anuala		Nona	Contribuții (impozite)						Holde pentru locurile de casa și rătur dupa care nu este data nona		
			Teren intravilan în masuri	Holde de teren arator	Fanete în zile coasa	Robota cu vite	Zile		Din toate felurile de recolte inclusiv cânepa și lână	Florini	Stanjeni	Funtii	Iții	Claponi		Găini	Oua
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	Hatko Mihaly		1/4	2	3/8	6/8	18		1								
2	Hatko Petru (vidua)		2/4	5/8			18	1	1								
3	Luska Kreisun		2/4				18	1	1								
4	Possa Mikula		2/4	7/8	3	1/8	18	1	1								
5	Luska Petru (sen)		1	5/8	1		18	1	1								
6	Krisan Petru (sen)		1 1/4	1			18	1	1								
7	Krisan Igna		1 1/4	1			18	1	1								
8	Kiszandan Pask		1	7/8			18	1	1								
9	Frayan Flora		1 1/4				18	1	1								
10	Olar Bunga		1 1/4	1	1	3/8	18	1	1								
11	Olar Gyorgye		1 1/4	1	1	3/8	18	1	1								
12	Olar Luka		1 1/4	1	4/8	2	4/8	18	1								
13	Luka Onn (sen)		3/4	5/8	1		18	1	1								
14	Luka Iov		3/4	1	2/8	2	4/8	18	1								
15	Nikora Adam		2/4				18	1	1								

16	Luka Petru		1	5/8	1 6/8					18		1								
17	Vojan Onn		1 1/4		2 4/8					18		1								
18	Kodre Togyer		3/4	7/8	3 4/8					18		1								
19	Paissan Onn		3/4	1	3					18		1								
20	Paissan Petru (jun)		2/4							18		1								
21	Suba Pask		1	1 7/8	1					18		1								
22	Kornye Marian		3/4	2 4/8						18		1								
23	Mnyertse Togyer		1 2/4	7/8	1 6/8					18		1								
24	Mnyertse Ion		2	2 4/8	1 1/8					18		1								
25	Mnyertse Ursz		1		1 1/8					18		1								
26	Sznan de Lutz		1	2 3/8	1 4/8					18		1								
27	Faur Petru (sen)		1 1/4		1					18		1								
28	Tyeoran Mitru		1		2 7/8					18		1								
29	Morkan Petru		1		3					18		1								
30	Steple Gyogye		1	1 4/8	2 1/8					18		1								
31	Tyeoran Kosziantin		3/4	2	7/8					18		1								
32	Morar Szimeon		2/4	1 5/8	1 7/8					18		1								
33	Krisan Flore			1 2/8						18		1								
34	Fekete Szav (vidua)		1/4							18		1								
35	Olar Gyogy		1 1/4							18		1								
36	Russa Trippon		1 1/4		7/8					18		1								
37	Kodre Pask		1		1 7/8							1								
	SUMMA		34	31 6/8	45 3/8					666		37								

1746. Conscriptia locuitorilor din satul Vasoja, districtul Ineu																																											
Nr. crt.	Numele si prenumele locuitorilor	Iobagi cu casa si pamant	Iobagi cu casa fara pamant	Zilieri(fara avut propriu)	Baieti trecuti de 16 ani	Frati in diviziune	Boi	Animale in proprietatea locuitorilor								Animale pe proprietatea altora	Semanaturi pe pamant								Mori	Acovuri de tucă	Zile sapa vie	Piuari	Acovuri de bere	Birturi													
								Vaci	Cai	Catari	Juncani	Oi	Capre	Porci de curte	Porci la ghinda		Orz	Ovaz	Mei	Porumb	Orz	Ovaz	Mei	Porumb							Orz	Ovaz	Mei	Porumb	Stupi de albina	I-a	II-a	III-a	Fluviale	De rau			
1	Bogdan Iank	1					2	4	1		40	6			1	2/8	2/8	4/8																									
2	Bogdan Iilia	1								5	10						1/8																										
3	Bogdan Juon	1					2	2	1		55	9			1	2/8	3/8	3/8				1																					
4	Bonkos Medra			1						6																																	
5	Bonkos Petru	1					2									1/8		1/8																									
6	Bonkos Szimeon	1								2	1						1/8																										
7	Braicz Iakob	1					2	2	1			3			1		1/8															2											
8	Bulzan Szav	1					2	2		6					1		2/8																										
9	Cserb Petru	1					2	2		7	1				2/8		1/8																										
10	Dan Poapa			1						2	5	1			6/8		1/8																										
11	Dobra Gyorgy	1					3	8	2	3		47			1	1/8	2/8	2/8													15												
12	Dobra Juon	1	1	1			6	3	2	1	2	18			2	6/8	4/8	4/8													50			1									
13	Dobra Krszta	1							6	1	1	3					1/8																										
14	Dobra Onucz	1							1		2				1/8		1/8																										
15	Dobra Petru	1					2	2	1		20	1			6/8	1/8	2/8																										

Anul 1766. Conscriptia locuitorilor din satul VASOAI, plasa INEU.

Nr. Curent	Numele locuitorilor	Persoane				Animale in proprietatea localitatilor existente				Semanaturi pe teren propriu				Semanaturi pe teren arendat				Venituri					Nr. Curent			
		Iobagi cu casa si pamant	Fii si frati in diviziune	Vaduve	Zilieri (fara avut propriu)	Boi de jug	Cai cu capastru	Vaci de muls	Vaci sterile	Oi	Porci	Gran	Orz	Ovaz	Porumb	Gran	Orz	Ovaz	Porumb	Comert	Fl. Fi.	Fl. Fi.		Fl. Fi.	Meserii	Mori de rau
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	Braicz Petru - judex																									
2	Szav Juon	1				2		2		10	5	4	4	8	8											
3	Bogdan Juon	1	2			4	1	2		20	5	4		5												
4	Opra Georgye	2				4	1	3		6	6	4	8													
5	Opra Juon	2				2	1	4		30	12	6	4	8											5	5
6	Braicz Szav	1				2	1	2	1		8	6	4	8	5											
7	Sztepan Togyer	1				2	1	1		10	7	2		4												2
8	Sztepan losziph	1				2	1	2		20	6	4		5												
9	Braicz Iakob	3				2	1	6		5	7	8	4	10												
10	Hang Angyel	1				1		1	1				2	3												
11	Hulber Oon	2				2	1	3			7	4	4	10												
12	Opra Dan	1				4		3			3	6	4	2	5											
13	Faur Togyer	1				1	1	1		9	3			5												
14	Bonkis Medre	1				1	1	1		30	5	2	2	8												
15	Bonkis Petru	1				2	3				1			5												
16	Bonkes Szimeon	1	1			1	1	2		6	6	4	2	5												
17	Flore Petru	1						2		15	3	3	2	10												
18	Vlajka Marian	1						1		5	2	3														
19	Dobra Oon	1				2	1	2		20	5	2	4	5											3	19
20	Dobra Georgye	2	1			2	1	1		50	6	5		8												
21	Tomucza Paszk	1				2		2		5	2	2		3												
22	Posta Lup	1				4	1	3		20	7	10	6	4	10											
23	Dobra Szav	1				2	1	2			6	4		5												
24	Posta Mark	1				1		1			2	1		2	5											
25	Posta Toagyer	1						2			3	3	2	2	5											
	Summa	30	4			37	17	52	2	255	114	89	37	46	145											10

Pruniștile din pământul arabil al satului VĂSOAIA în anul 1771. Sat clasa a 4-a

Nr. crt.	Numele și prenumele	Cuprinsul pruniștilor în măsurile de Pojon	Plata după măsurile de Pojon	
		Suprafața	Florini	Crețari
1	2	3	4	5
1	Bonkis Szimeon	1/4		17/8
2	Sztepan Togyer	1 2/4		11 1/4
3	Braicz Szav	1		7 2/4
4	Dobra Togyer	2		15
5	Szav Juon	2/4		3 3/4
6	Bogdan Juon	2 2/4		18 3/4
7	Opra Iuon	1 2/4		11 1/4
8	Korbacser Vaszellie	2/4		3 3/4
9	Bonkis Gyorgye	2/4		3 3/4
10	Dobra Petru	2/4		3 3/4
11	Vlajka Marian	1/4		1 7/8
12	Posta Lazar	2		15
13	Braicz Juon	2		15
14	Hulber On	2/4		3 3/4
15	Sandro Petru	2/4		3 3/4
16	Dobra Lazar	1		7 2/4
17	Tomucza Paszk	2/4		3 3/4
18	Opra Gyorgye	2		15
19	Hanga Angyel	2/4		3 3/4
20	Faur Togyer	1		7 2/4
21	Sztepan Paszk	1 2/4		11 1/4
22	Bonkis Antoni	2/4		3 3/4
23	Mocz Paszk	2/4		3 3/4
24	Bonkis Gyorgye	1/4		1 7/8
25	Rista Mark	2/4		3 3/4
26	Mocz Kresun	2		15
27	Posta Grozav	2/4		3 3/4
28	Posta Lup	2/4		3 3/4
29	Mocz Gyorgye	2		15
30	Posta Lazar	1		7 2/4
31	Summa	30 1/4	3	46 7/8

ANUL 1791 - Tabel urban al satului VĂSOAIA

Nr. Crt.	Numele de botez și patronimicele iobagilor care circula liberi	Cantitatea terenului iobagesc	Natura terenului iobagesc			Robota anuală		Nona	Contribuții (impozite)							Nr. Crt.			
			Intravilan / Extravilan	Felul		Robota cu vite	(Sau) în locul acesteia prestații manuale		Florini	Stănjeni	Funți	Itii	Numeric (bucati)				Holde		
			Teren intravilan în masuri pojon	Holde de teren arator	Fanete în zile coasa	Zile		Din toate felurile de recolte inclusiv cânepă și lână											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
1	Bogdan Petru (senior)	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39		1	63/168		63/168	63/84	63/84	4 21/42		1		
2	Bogdan Opre	6/8	1 2/4	22 4/8	9	39	78		1	126/168		126/168	1 42/84	1 42/84	9		2		
3	Bogdan Toma	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39		1	63/168		63/168	63/84	63/84	4 21/42		3		
4	Opre Danilla	4/8	1	15	6	26	52		1	84/168		84/168	1	1	6		4		
5	Opre Jonn (sen)	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26		1	42/168		42/168	42/84	42/84	3		5		
6	Bogdan Szav	1/8	1/4	3 6/8	1 4/8	63 21/42	13		1	21/168		21/168	21/84	21/84	1 21/42		6		
7	Szav Jon	1	2	30	12	52	104		1	1		1	2	2	12		7		
8	Preis Jonn	4/8	1	15	6	26	52		1	84/168		84/168	1	1	6		8		
9	Preis Joseph	5/8	1 1/4	18 6/8	7 4/8	32 21/42	65		1	105/168		105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42		9		
10	Hanga Iakob	5/8	1 1/4	18 6/8	7 4/8	32 21/42	65		1	105/168		105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42		10		
11	Opre Gyorgy	6/8	1 2/4	22 4/8	9	39	78		1	126/168		126/168	1 42/84	1 42/84	9		11		
12	Hulber Illie (sen)	5/8	1 2/4	18 6/8	7 4/8	32 21/42	65		1	105/168		105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42		12		
13	Hulber Onn (sen)	4/8	1	15	6	26	52		1	84/168		84/168	1	1	6		13		

14	Stephan Petru	1/8	1/4	3 6/8	1 4/8	6 21/42	13		1	21/168	21/168	21/84	21/84	1 21/42		14
15	Stephan Onn	6/8	1 2/4	22 4/8	9	39	78		1	126/168	126/168	1 42/84	1 42/84	9		15
16	Stephan Paszck	5/8	1 1/4	18 6/8	7 4/8	32 21/42	65		1	105/168	105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42		16
17	Preis Petru (sen)	5/8	1 1/4	18 6/8	7 4/8	32 21/42	65		1	105/168	105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42		17
18	Bogdan Gavrilla	4/8	1	15	6	26	52		1	84/168	84/168	1	1	6		18
19	Vlaila Marian	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39		1	63/168	63/168	63/84	63/84	4 21/42		19
20	Hulber Flore	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39		1	63/168	63/168	63/84	63/84	4 21/42		20
21	Bonkes Szimeion	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39		1	63/168	63/168	63/84	63/84	4 21/42		21
22	Bonkes Toagyer	5/8	1 1/4	18 6/8	7 4/8	32 21/42	65		1	105/168	105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42		22
23	Bonkes Georgye	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39		1	63/168	63/168	63/84	63/84	4 21/42		23
24	Bonkes Medre	4/8	1	15	6	26	52		1	84/168	84/168	1	1	6		24
25	Dobra Dumitru	7/8	1 3/4	26 2/8	10 4/8	45 21/42	91		1	147/168	147/168	1 63/84	1 63/84	10 21/42		25
26	Faur Toagyer (sen)	6/8	1 2/4	22 4/8	9	39	78		1	126/168	126/168	1 42/84	1 42/84	9		26
27	Hulber Onn	1/8	1/4	3 6/8	1 4/8	6 21/42	13		1	21/168	21/168	21/84	21/84	1 21/42		27
28	Motz Onn (sen)	7/8	1 3/4	26 2/8	10 4/8	45 21/42	91		1	147/168	147/168	1 63/84	1 63/84	10 21/42		28
29	Motz Georgye	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39		1	63/168	63/168	63/84	63/84	4 21/42		29
30	Riszta Mark (vidua)	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26		1	42/168	42/168	42/84	42/84	3		30
31	Bonkes Gyorgy	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26		1	42/168	42/168	42/84	42/84	3		31
32	Posta Lazar (sen)	6/8	1 2/4	22 4/8	9	39	78		1	126/168	126/168	1 42/84	1 42/84	9		32
33	Posta Lazar	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26		1	42/168	42/168	42/84	42/84	3		33
34	Posta Mark	1/8	1/4	3 6/8	1 4/8	6 21/42	13		1	21/168	21/168	21/84	21/84	1 21/42		34
35	Motz Toagyer	1 2/8	2 2/4	37 4/8	15	65	130		1	1 42/168	1 42/168	2 42/84	2 42/84	15		35
36	Posta Groszav	7/8	1 3/4	26 2/8	10 4/8	45 21/42	91		1	147/168	147/168	1 63/84	1 63/84	10 21/42		36
37	Posta Mitru	5/8	1 1/4	18 6/8	7 4/8	32 21/42	65		1	105/168	105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42		37
38	Motz Lazar (sen)	4/8	1	15	6	26	52		1	84/168	84/168	1	1	6		38
39	Dobra Toagyer	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26		1	42/168	42/168	42/84	42/84	3		39

40	Dobra Gyorgy	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39	1	63/168	63/84	63/84	63/84	4 21/42	40			
41	Dobra Togyer (jun)	4/8	1	15	6	26	52	1	84/168	1	1	6	41				
42	Motz Onn (jun)	5/8	1 1/4	18 6/8	7 9/8	32 21/42	65	1	105/168	1 21/84	1 21/84	7 21/42	42				
43	Motz Janos	1/8	1/4	3 6/8	1 4/8	6 21/42	13	1	21/168	21/84	21/84	1 21/42	43				
44	Posta Lazar (jun)	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26	1	42/168	42/84	42/84	3	44				
45	Rista Togyer	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26	1	42/168	42/84	42/84	3	45				
46	Posta Togyer	2/8	2/4	7 4/8	3	13	26	1	42/168	42/84	42/84	3	46				
47	Korbacser Flora	3/8	3/4	11 2/8	4 4/8	19 21/42	39	1	63/168	63/84	63/84	4 21/42	47				
	Summa	23 1/8	46 1/4	693 6/8	277 4/8	1202 21/42	2405	47	23 21/168	46 21/84	46 21/84	277 21/42					
Inqvilini																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Szav Kretsun						18	1									1
2	Szav Paszk		3 3/4				18	1									2
3	Szav Togyer		7 2/4				18	1									3
	Summa		11 1/4				54	3									
	Summa Colonorum	23 1/8	46 1/4	693 6/8	277 4/8	1202 21/42	2405	47	23 21/168	46 21/84	46 21/84	277 21/42					
	Summa Inqvilinorum		11 1/4				54	3									
	Summa Summarum	23 1/8	57 2/4	693 6/8	277 4/8	1202 21/42	2459	50	23 21/168	46 21/84	46 21/168	277 21/42					

Conscripții economice – Bibliografie

Pentru conscripțiile satului Chisindia

Tabel urbarial – satul Chisindia (Kiszindia) – 1715

Sursa: Magyar Orsagos Leveltar, Budapest, Conscriptio 1715, mss.

Tabel urbarial – satul Chisindia (Kiszindia) – 1720

Sursa: Magyar Orsagos Leveltar, Budapest, Conscriptio 1720, mss.

Anul 1746. Conscripția locuitorilor din satul Kiszindia, districtul Ineu

Sursa: Ciuhandu, Gheorghe, *Românii din câmpia Aradului de acum două veacuri*, Arad, 1940, p.192-194.

Anul 1766. Conscripția locuitorilor din satul Chisindia, districtul Boros Jenoviensis

Sursa: Complexul Muzeal Arad, *Conscripția Dicală din anul 1766*, mss nenumerotat.

Anul 1771. Tabel urbarial al satului Chisindia, aparținător serenisimului Duce de Mutina. Sat clasa a 2-a

Anul 1771. Tabel urbarial al satului Chisindia, aparținător serenisimului Duce de Mutina. Sat clasa a 2-a. Inquilini (jeleri) cu casă

Pruniștile din pământul arabil al satului Chisindia în anul 1771. Sat clasa a 2-a

Sursa: D.J.A.N.A, *Conscripția satului Chisindia din anul 1771*, fond P.J.A., seria C.U., Urbarium 1771; Pruniști, dosar 27 (1771 - 1834), f. 22-24.

Anul 1791 - Tabel urbarial al satului Chisindia. Clasa a 2-a

Anul 1791 - Tabel urbarial al satului Chisindia. Clasa a 2-a. Inquilini (jeleri) cu casă.

Sursa: D.J.A.N.A, *Conscripția satului Chisindia din anul 1791*, fond P.J.A., seria C.U., Urbarium 1791.

Pentru conscripțiile satului Văsoaia

Anul 1746. Conscripția locuitorilor din satul Vaszoja, districtul Ineu

Sursa: Ciuhandu, Gheorghe, *Românii din câmpia Aradului de acum două veacuri*, Arad, 1940, p.191-192.

Anul 1766. Conscripția locuitorilor din satul Vaszoja, plasa Ineu

Sursa: Complexul Muzeal Arad, *Conscripția Dicală din anul 1766*, mss nenumerotat.

Anul 1771. Pruniștile din pământul arabil al satului Văsoaia în anul 1771. Sat clasa a 4-a

Sursa: D.J.A.N.A, *Conscripția satului Văsoaia din anul 1771*, fond P.J.A., seria C.U., Urbarium 1771; Pruniști.

Anul 1791 - Tabel urbarial al satului Văsoaia

Sursa: D.J.A.N.A, *Conscripția satului Văsoaia din anul 1791*, fond P.J.A., seria C.U., Urbarium 1791.

4.3. Familiile satului în perioada 1715-2015

Anul 1715³⁸⁸

Nr.crt.	Numele și prenumele
1	Drigenilla Balas
2	Gurban Mihok
3	Hanga Saul
4	Hatko Mihaly
5	Karnacs Janos
6	Krissan Juon
7	Luska Janos
8	Mercse Andrica
9	Pejka Petrul
10	Tamas Iovan
11	Vidik Lup

Anul 1720³⁸⁹

Nr.crt.	Numele și prenumele
1	Csuta Janos
2	Gorbany Mihok
3	Hanga Szavul
4	Hatku Gyorgy
5	Hatku Peter
6	Hetku Lupul
7	Hetku Mihaly
8	Karnacz Abraham
9	Karnacz Peter
10	Krissan Joan
11	Lusk Janos
12	Miercse Andrika
13	Miercse Joan
14	Tamas Lup

Anul 1746³⁹⁰

Nr.crt.	Numele și prenumele
1	Abrugyan Iosip
2	Argyelan Petru
3	Barv(?) Luca
4	Csuta Gyorgy
5	Csuta Kraacsun
6	Czuna Nikula
7	Gurban Mihaly
8	Halmacsan Mihaly
9	Halmacsan Pask
10	Halmacsan Togye
11	Halmagyan Iszpas
12	Hatko Gavrila
13	Hatko Gyorgy
14	Hatko Janos
15	Irina Iovan
16	Irina Mihaly
17	Istvan Filip
18	Kernacz Iovanucz
19	Kernacz Janos
20	Korna Avram
21	Korna Blas
22	Krisan Juon
23	Luca Juon
24	Luca Lazar
25	Luka Petro
26	Luska Juon
27	Madota Flora

Nr. crt.	Numele și prenumele
28	Markan Petro
29	Markan Togyer
30	Mjercsa Jovan
31	Mjercsa Mihaly
32	Mjercsa Toagyer
33	Mocz Gyorgy
34	Pajsan Gyorgy
35	Pajsan Koszta
36	Pajsan Szav
37	Pajsan Toagyer
38	Pantya Ursz
39	Prondan Marian
40	Pucsa Petru
41	Raska Gyorgy
42	Raska Iank
43	Raska Petru
44	Raska Petru
45	Rusina Vaszi
46	Stefan Kraacsun
47	Sztan Flora
48	Sztana Juon
49	Taboje Jovan
50	Tamas Marian
51	Tamas Pask
52	Tyioran Krszta
53	Vajan Petru

³⁸⁸ Vasile Faur, *Țara Zărandului*, Arad, 2014.³⁸⁹ Ibidem.³⁹⁰ Gh. Ciuhandu, op. cit.

Anul 1766³⁹¹

Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr.crt.	Numele și prenumele
1	Abrudan Petru	52	Mercse Toma
2	Abrudgyan Ioszip	53	Miercsa Togyer
3	Andraș Petru	54	Miercse Dsurcs
4	Ardelyan Kirila -subjudex	55	Morkan Iovan
5	Ardelyan Stefan	56	Morkan Kretsun
6	Bogya Togyer	57	Morkan Petru
7	Bonga Filemon	58	Morkan Petru
8	Faur Mihaly	59	Morkan Petrucz
9	Faur Togyer	60	Morkan Vank
10	Guran Juon	61	Paisan Gruia
11	Gurban Petru (junior)	62	Paisan Iovan
12	Gurban Petru (senior)	63	Paisan Juon
13	Halmadsan Gașpar	64	Paisan Lazar (gornic)
14	Halmadsan Georgye	65	Paisan Marian
15	Halmadsan Marian	66	Paisan Onn
16	Halmadsan Mark	67	Paisan Pavel
17	Halmadsan Togyer	68	Paisan Szavul
18	Hanga Mihaly	69	Paisan Togyer
19	Hatko Angyel	70	Pokurar Paraszskiva
20	Hatko Gavriila	71	Pucsa Togyer
21	Hatko Ianos	72	Pucsa Togyer
22	Hatko Iovan	73	Raska Damian
23	Hatko Lazar	74	Rudsina Vaszi
24	Hatko Medre	75	Styefe Kretsun
25	Hatko Petru	76	Sztan Andries
26	Hatko Vaszika	77	Sztan Igna
27	Irina Luka	78	Sztan Vaszika
28	Irina Mihaly	79	Sztana Mihaly
29	Irina Onn	80	Sztana Petru
30	Irina Van	81	Szuba Georgye Deak
31	Karnacz Dsurcs	82	Szuba Ilie
32	Karnacz Georgicza	83	Szuba Iov
33	Karnacz Georgye (judex)	84	Szuba Iovan
34	Karnacz Mihaly	85	Szuba Petru
35	Karnacz Petrucz	86	Tamas Georgye
36	Karnacz Togyer	87	Tamas Gruja
37	Kornya Lazar	88	Tamas Lup
38	Kornya Medre	89	Tamas Mihaly
39	Krisan Flora	90	Tamas Onn
40	Krissan Mihaly	91	Tamas Onn (junior)
41	Krissan Petru	92	Tamas Paszk
42	Krissan Szav	93	Tamas Petru
43	Luka Ilie	94	Tamas Szav
44	Lupas Mikula	95	Tamas Szimeon
45	Luska Igna	96	Tamas Togyer
46	Luska Mihaly	97	Tataris Mihaly
47	Luska Petru (junior)	98	Tullya Petru
48	Luska Petru (senior)	99	Tullye Onn
49	Mercse Andreika	100	Tyioran Szemedre
50	Mercse Mihaly	101	Voimirestyan Toda
51	Mercse Mihok	102	Vojmirestyan Georgye

³⁹¹ Complexul Muzeal Arad, *Conscriptia dicală din 1766*, manuscris nenumerotat.

Anul 1771³⁹²

Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. crt.	Numele și prenumele
1	Abrugyan Petru (Sen)	41	Irina On	81	Mercse Avram
2	Abrugyan Togyer	42	Kernacz Dsurds	82	Mercse Dsurds
3	Andraș Haje	43	Kernacz Flore	83	Mercse Lapadat
4	Andraș Mihaly	44	Kernacz Gyorgye	84	Mercse Mihaly
5	Andraș Petru	45	Kernacz Gyorgye (Sen)	85	Mercse Mihoc
6	Argyelan Stephan	46	Kernacz Juon	86	Mercse On
7	Bogya On	47	Kernacz Mihaly	87	Mercse Thoma (Jun)
8	Bogya Zinc	48	Kernacz Petru	88	Mercse Toger (Jun)
9	Bonkis Filimon	49	Kernacz Togyer	89	Mercse Toma
10	Codra Petru (Jun)	50	Korna Lazar	90	Morar Iorga
11	Crișan Mark	51	Korna Marian	91	Morar Iov
12	Csuta Gyorgye	52	Korna Medre	92	Morar Vaszelie
13	Csuta Petru	53	Korna Petru	93	Morcan On (Jun)
14	Faur Dsurdz	54	Korna Togyer	94	Morkan Gyorge
15	Faur Mihaly	55	Krissan Gligor	95	Morkan Gyorgye
16	Faur Petru	56	Krissan Iovan	96	Morkan Jovan
17	Gașpar Togyer	57	Krissan Mihaly	97	Morkan Petru (Sen)
18	Gurban Juon	58	Krissan On	98	Morkan Petrucz
19	Gurban Petru (Jun)	59	Krissan Petru	99	Morkan Vank
20	Gurban Petru (Sen)	60	Krissan Szav	100	Morosan Iovan
21	Gurban Togyer	61	Lazar Lup	101	Morossan Gyorgye
22	Halmagysan Gașpar	62	Luka Iorga	102	Morossan On
23	Halmagysan Mark	63	Luka Iuon	103	Morossan Paszk
24	Halmassan Gyorgye	64	Luka Lup	104	Morossan Ursz
25	Halmassan Petru	65	Luka Petru	105	Olar Avram
26	Hanga Luka	66	Luka Petru	106	Olar Luca
27	Hanga Mihaly	67	Luka Togyer	107	Olar Lup
28	Hatco On	68	Lupas On	108	Olar Petru
29	Hatko Angyel	69	Luska Ianos	109	Pajsan Gruja
30	Hatko Gavrilla	70	Luska Igna	110	Pajsan Iovan
31	Hatko Gruja	71	Luska Lazar	111	Pajsan Juon (Sen)
32	Hatko Ilie	72	Luska Mihaly	112	Pajsan Lazar
33	Hatko Iovan	73	Luska Petru (Jun)	113	Pajsan Lazar (Jun)
34	Hatko Janos	74	Luska Petru (Sen)	114	Pajsan Marian
35	Hatko Jon	75	Luska Petrucz	115	Pajsan On (Jun)
36	Hatko Petru	76	Luska Togyer	116	Pajsan Pavel
37	Hatko Vaszica	77	Madosa Flore	117	Pajsan Szav
38	Irila Luka	78	Madosa Iov	118	Pajsan Togyer
39	Irina Flore	79	Madosa Petru	119	Pajsan Ursz
40	Irina On	80	Mercse Andreka	120	Pakurar Togyer

³⁹² D.J.A.N.A., *Conscripția satului Chisindia din anul 1771*, fond P.J.A., seria C.U. Urbarium

121	Pantya Medre	156	Szuba Jon
122	Pantya Toma	157	Szuba Juon
123	Pantya Ursz	158	Szuba Mikula
124	Popa On	159	Szuba On
125	Prundan Juon	160	Szuba Petru
126	Prundan Vanc	161	Szuba Togyer
127	Pucsa Togyer	162	Szulicsan Iovan
128	Raska Dsurds	163	Szulicsan Marian
129	Raska Dsurds (Jun)	164	Szulicsan Petru
130	Raska Gyorge	165	Tamas Blas
131	Raska Iank	166	Tamas Gruja
132	Raska Iov	167	Tamas Gyorgye
133	Raska Juon	168	Tamas Lup
134	Raska On	169	Tamas Mihaly
135	Raska Paszc	170	Tamas Onya
136	Raska Petru (Jun)	171	Tamas Paszk
137	Raska Petru (Sen)	172	Tamas Szav (Jun)
138	Raska Vank	173	Tamas Szav (Jun)
139	Rucsina Iank	174	Tamas Szimeon
140	Ruja Mark	175	Tamas Toagyerucz
141	Rusa Petru	176	Tamas Togyer
142	Rusina Vaszi	177	Tamas Ursz
143	Stefo Alb	178	Toth Narczis
144	Styefo Kracsun	179	Tule Petru
145	Sztan Andrie	180	Tule Thoma
146	Sztan Gyorgye	181	Tyoran Szimedre
147	Sztan Igna	182	Vojan Andreka
148	Sztan Lapadat	183	Vojan Armanca
149	Sztan Paszc	184	Vojan Lup
150	Sztan Petru	185	Vojan Petru
151	Sztan Vaszika	186	Vojmerestyan Blass
152	Sztana Iov	187	Vojmerestyan Gyorgye
153	Sztana Juon	188	Vojmerestyan Toda
154	Sztana Mihaly	189	Vojmerestyan Togyet
155	Sztana Petru		

Anul 1791³⁹³

Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. crt.	Numele și prenumele
1	Abrugyan Joseph	41	Hatko Onn (Sen)	81	Krissan Onn (Jun)
2	Abrugyan Rabilla	42	Hatko Oon (Senior)	82	Krissan Togyer
3	Abrugyan Togyer	43	Hatko Petru	83	Krnaczk Flora
4	Abrugyan Togyer	44	Hatko Petru (Jun)	84	Krnaczk Gyorgye
5	Andras Haick	45	Hatko Petru (vidua)	85	Krnaczk Petrucz
6	Andras Iov	46	Hatko Szav	86	Lucka Igna
7	Andras Mikula	47	Hatko Togyer	87	Lucka Lupp
8	Andras Ohn	48	Hatko Togyer (Jun)	88	Lucka Ohn
9	Andras Petru	49	Irina Flore	89	Luka Ion
10	Argyilan Ion	50	Irina Luka	90	Luka Iorga
11	Bogye Onn	51	Irina Onn	91	Luka Iov
12	Bogye Zing	52	Irina Onn (Jun)	92	Luka Onn (sen)
13	Bonts Filimon	53	Irina Onn (Sen)	93	Luka Petru
14	Csuta Onn	54	Karnacz Avram	94	Luka Togyer
15	Csuta Petru (Vidua)	55	Karnacz Dsurds	95	Luppas Oon
16	Faur Dsurds	56	Karnacz Flora	96	Luscka Flora
17	Faur Ion	57	Karnacz Ion	97	Luscka Onn (Vidua)
18	Faur Petru (Jun)	58	Karnacz Kosztantin	98	Luscka Petru (Jun)
19	Faur Petru (sen)	59	Karnacz Onn	99	Luscka Petrucz (Jun)
20	Fekete Szav (vidua)	60	Karnacz Togyer	100	Luska Gyorgye
21	Fratyan Flora	61	Kiszindan Pask	101	Luska Igna (Vidua)
22	Gaşpar Togyer	62	Kodre Ohn	102	Luska Kretsun
23	Gurban Mihaly	63	Kodre Pask	103	Luska Petru (sen)
24	Gurban Onn	64	Kodre Togyer	104	Luska Togyer
25	Gurban Petru (Jun)	65	Kornye Gyorgy	105	Madosa Iov
26	Halmasan Gyorgy	66	Kornye Iovan	106	Mnyertse Avram
27	Halmasan Medre	67	Kornye Lazar	107	Mnyertse Blass
28	Halmasan Petru	68	Kornye Marian	108	Mnyertse Boritza
29	Hanga Luka	69	Kornye Onn	109	Mnyertse Dsurds
30	Hanga Mihaly	70	Kornye Petru	110	Mnyertse Endrejka
31	Hanga Toma	71	Kornye Togyer	111	Mnyertse Haik
32	Hatko Anghel	72	Krisan Alb	112	Mnyertse Ion
33	Hatko Illie	73	Krisan Flore	113	Mnyertse Iovan
34	Hatko Iov	74	Krisan Gligor	114	Mnyertse Lapadat
35	Hatko Iovan	75	Krisan Igna	115	Mnyertse Mihaly
36	Hatko Iovan	76	Krisan Igna	116	Mnyertse Mihok (vidua)
37	Hatko Iovan (Junior)	77	Krisan Mark	117	Mnyertse Onn
38	Hatko Mihaly	78	Krisan Onn (Sen)	118	Mnyertse Petru
39	Hatko Ohn (Jun)	79	Krisan Petru (sen)	119	Mnyertse Petru
40	Hatko Onn	80	Krisan Petru (Sen)	120	Mnyertse Petru (Jun)

³⁹³ D.J.A.N.A., *Conscripția satului Chisindia din anul 1791*, fond P.J.A., seria C.U., Urbarium.

121	Mnyertse Togyer	166	Pantye Ohn	211	Sztan Pask
122	Mnyertse Ursz	167	Pantye Toma	212	Sztan Petru
123	Morar Ion	168	Pokurar Pask	213	Sztan Todor
124	Morar Iosza	169	Pokurar Petru	214	Sztan Togyer
125	Morar Szimeon	170	Pokurar Togyer	215	Sztan Toma
126	Morckan Gyorgy	171	Popa Ion	216	Sztana Iovan (Vidua)
127	Morckan Mihaly	172	Possa Mikula	217	Sztana Medre
128	Morkan Kretsun	173	Pucsa Antoni	218	Sztana Mihaly
129	Morkan Mihaly (Jun)	174	Pucsa Micula	219	Tamas Avram
130	Morkan Onn	175	Puksa Ion	220	Tamas Blasaz
131	Morkan Petru	176	Rascka Ianko	221	Tamas Flore (Jun)
132	Morkan Todor	177	Rascka Medre	222	Tamas Flore (Sen)
133	Morosan Coszta	178	Rascka Vann	223	Tamas Gyorgy
134	Morosan Gyorgy	179	Raska Dsurds	224	Tamas Igna
135	Morusan Flore	180	Raska Gyorgy	225	Tamas Iosza
136	Morusan Ohn	181	Raska Iov	226	Tamas Iovan
137	Morusan Paszk	182	Raska Ohn	227	Tamas Lupp
138	Morusan Ursz	183	Raska Onn (Sen)	228	Tamas Medre
139	Murojsan Ioan (Vidua)	184	Raska Petru	229	Tamas Mitru
140	Nikora Adam	185	Ruja Lupp	230	Tamas Nica
141	Olar Bunga	186	Ruja Piera	231	Tamas Ohn
142	Olar Gyorgy	187	Rusa Onn	232	Tamas Onn
143	Olar Gyorgye	188	Russa Trippon	233	Tamas Szav
144	Olar Luka	189	Stepte Gyorgye	234	Tamas Szav (Sen)
145	Olar Lupe	190	Stepte Mitru (Jun)	235	Tamas Szimeon
146	Olar Petru	191	Stepte Petru	236	Tamas Sztana
147	Paissan Avram	192	Suba Dumitru	237	Tamas Togyer
148	Paissan Coszta	193	Suba Flora	238	Tamas Trippon
149	Paissan Deliman	194	Suba Ion	239	Trille Petru
150	Paissan Gruja	195	Suba Ion	240	Tulle Ion
151	Paissan Iovan	196	Suba Onn	241	Tyeoran Kosztantin
152	Paissan Lazar (Jun)	197	Suba Pask	242	Tyeoran Mitru
153	Paissan Lupp	198	Suba Petru	243	Tyeoryan Szimedre
154	Paissan Lupp (Jun)	199	Suba Togyer	244	Vojan Onn
155	Paissan Lupp (Sen)	200	Suba Togyer	245	Vojan Petru
156	Paissan Mihaly	201	Szolintsan Ion	246	Vojmerestyan Blass
157	Paissan Mihaly (Jun)	202	Szolintsan Iovan	247	Vojmerestyan Gyorgy
158	Paissan Onn	203	Szolintsan Petru (Sen)	248	Vojmerestyan Mitru
159	Paissan Petru (jun)	204	Sztan Andras	249	Vojmerestyan Paskus
160	Paissan Petru (Jun)	205	Sztan Avram	250	Vojmerestyan Togyer
161	Paissan Petru (Sen)	206	Sztan de Lutz		
162	Paissan Togyer (Jun)	207	Sztan Endrejka		
163	Paissan Trippon	208	Sztan Flore		
164	Pajssan Mitru	209	Sztan Gyorgye		
165	Pantye Ion	210	Sztan Mitru		

Anul 1828³⁹⁴

Nr. crt.	Numele și prenumele
1	Abrugyan Flore Vidua
2	Abrugyan Juon
3	Abrugyan Petru
4	Abrugyan Todor
5	Andras Blag
6	Andras Ilie
7	Andras Jakob
8	Andras Jovan
9	Andras Medre
10	Andras Onyika
11	Andras Petru
12	Andras Todor
13	Angyel Onutz
14	Angyel Todor
15	Argyelan Misztor
16	Besseraga Gyerman
17	Bibartz Mihaly
18	Bogye Dumitru
19	Bogye Onyika
20	Bogye Todor
21	Bogye Van
22	Bonkis Novak
23	Bonkis On
24	Csuta Jorga
25	Csuta Kosztanndin
26	Csuta Paszk
27	Dosz Juon
28	Dragos On
29	Farkas Mihaly
30	Faur Indreka
31	Faur Jovutz
32	Faur Juon
33	Faur Litz
34	Faur Mikula
35	Faur Onutz
36	Faur Petruz
37	Faur Todor
38	Faur Vesza
39	Fira On
40	Frattyán On

Nr. crt.	Numele și prenumele
41	Gaşpar Mihaly
42	Gaşpar Mihaly
43	Gaşpar On
44	Gergar On
45	Gergar Todor
46	Govosdan Janos
47	Grek Lazar
48	Grek Todor
49	Gurban Antoni
50	Gurban Czan
51	Gurban Gavrilla
52	Gurban Mikora
53	Gurban Mikulae
54	Halmadsan Iszpasz
55	Halmadsan Jorga
56	Halmadsan Mihaly
57	Halmadsan Todor
58	Halmadzan Antoni
59	Hanga Juon
60	Hanga Konstandin
61	Hanga Mark
62	Hanga Mikulae
63	Hatko Gavrilla
64	Hatko Kretsun
65	Hatko Lapadat
66	Hatko Litza senior
67	Hatko Murg
68	Hatko On
69	Hatko Onutz
70	Hatko Pera
71	Hatko Togyar
72	Hatko Veszelie
73	Hatrko Blag
74	Hok Todor
75	Irima Petru
76	Irina Antoni
77	Irina Gyorgye
78	Irina Lika
79	Irina Mikulae
80	Irina Onutz

Nr. crt.	Numele și prenumele
81	Irina Onyika
82	Irina Vesza
83	Kernatz Blag
84	Kernatz Dsurds.
85	Kernatz Gyorgye
86	Kernatz Gyorgye Onu-luj
87	Kernatz Gyorgytza
88	Kernatz Medre
89	Kernatz On
90	Kernatz Szimeon
91	Kernatz Todor
92	Kernatz Todor Mihaj
93	Kernatz Todor Petru
94	Kernatz Vesza
95	Kesej Onyika
96	Kodre Ilie
97	Kodre Medre
98	Kopil Todor
99	Korbej Gyuri Zing
100	Korna Ilie Jovan
101	Korna Ilie luj Mitru
102	Korna Jakob
103	Korna Marinka
104	Korna Mihaj
105	Korna Mikulae
106	Korna Onyisor
107	Korna Petru
108	Korna Sofra
109	Korna Tanasze
110	Korna Todor sen
111	Krisan Gyorgye
112	Krissan Antoni
113	Krissan Flore
114	Krissan Gyitz
115	Krissan Indreka
116	Krissan Jorga
117	Krissan Kosztandin
118	Krissan Mikulae
119	Krissan On
120	Krissan Pask junior

³⁹⁴ Marta Conor Remer, *Germans & Hungarians, 1828, Hungarian land census Arad county*, Las Vegas, 1998

121	Krissan Paszk
122	Krissan Petru
123	Lele On
124	Luka Avram
125	Luka Gyuri
126	Luka Jovan
127	Luka Marian
128	Luka Medre
129	Luka Mikulae
130	Luka Petru
131	Luka Szip
132	Luka Todor
133	Luka Veszeli
134	Luka Veszeli
135	Lupas Lup
136	Lupas Szimeon
137	Luska Gavrilla
138	Luska Igna
139	Luska Jov
140	Luska Kosztandin
141	Luska Mihaly
142	Lutza Szimion
143	Madosa Marinka
144	Madosa Mihaly
145	Mihuler Andor Zing
146	Morka Jorga vidua
147	Morkan Juon
148	Morkan Luka
149	Morkan Mihaj
150	Morkan Petrutz
151	Morkan Tika
152	Muressan Flore
153	Muressan Juon
154	Muressan Mitre
155	Muressan Szimion
156	Murevan Kostandin
157	Muyertse Dumitru
158	Muyertse Flore
159	Muyertse Gyuri
160	Muyertse Jakob

161	Muyertse Jorga
162	Muyertse Juon
163	Muyertse Kretsun
164	Muyertse Kretsun sen
165	Muyertse Medre Igna
166	Muyertse Mihaly
167	Muyertse Mihok
168	Muyertse Murg
169	Muyertse Onutz
170	Muyertse Onyica
171	Muyertse Onyika jun
172	Muyertse Pavel
173	Muyertse Petru
174	Muyertse Szimeon
175	Muyertse Todor Jovan
176	Muyertse Todor Medri
177	Muyertse Togyer
178	Muyertse Veszelye
179	Nadasan Mihaly
180	Olar On
181	Ollar Bumb
182	Ollar Dsurds
183	Ollar Ilie
184	Ollar On
185	Ollar Petru
186	Paisan Aleszandru
187	Paisan Bumb
188	Paisan Flore
189	Paisan Gyerman
190	Paisan Gyorgye
191	Paisan Igna
192	Paisan Juon
193	Paisan Juon
194	Paisan Juon
195	Paisan Medre
196	Paisan Mikula
197	Paisan Nutz
198	Paisan Nyika
199	Paisan On
200	Paisan Petru

201	Paisan Stefan
202	Paisan Szimion
203	Paisan Todor-Marti
204	Paisan Togyer
205	Paisan Van
206	Pakurar Paszk
207	Pakurar Petru
208	Pantye Jorga
209	Pantye Kretsun
210	Pantye Onyitza
211	Popa Lika
212	Popa Mikulae
213	Popa Nyika
214	Popa Petru
215	Prundan Szav
216	Puj On
217	Putsa Savrilla
218	Putsa Szimion
219	Putsa Todor
220	Raska Alexa
221	Raska Gyerman
222	Raska Iliszie
223	Raska Jovan
224	Raska Juon
225	Raska Medre
226	Raska Stefan
227	Raska Tod
228	Raska Todor
229	Raska Togyer
230	Roska Todor
231	Rubenovits Janos
232	Rusza Gyitz
233	Rusza Gyorgye
234	Rusza Blag
235	Rusza Gyorgye
236	Rusza Ilie
237	Rusza Jorga
238	Rusza On
239	Rusza Petru Bumb
240	Rusza Petru Mark

241	Ruzsa Todor	271	Szuba Zaharie
242	Steffe Kosztandin	272	Szulltsan Jov
243	Steffe Kretsun	273	Tamas Boritza
244	Steffe Szimedre	274	Tamas Gavrilla
245	Sztan Antonyl	275	Tamas Indreka
246	Sztan Jank	276	Tamas Juon Avram
247	Sztan Jgna	277	Tamas Juon Joszi
248	Sztan Jorga	278	Tamas Medre
249	Sztan Kretsun	279	Tamas Mihaj jun
250	Sztan Medre vidua	280	Tamas Mihaly senior
251	Sztan Militon	281	Tamas Mikulae
252	Sztan Nyika	282	Tamas On
253	Sztan Szimeon	283	Tamas Onyika
254	Sztan Todor Avram	284	Tamas Petru Flor
255	Sztan Todor Mitru	285	Tamas Szimedre
256	Sztan Vesza	286	Tamas Todor Tripl
257	Sztan Veszelie	287	Tokotyl Todor
258	Sztana Ursz	288	Tulye Csurka
259	Szuba Dumitru	289	Tulye Dumitru
260	Szuba Flore jun	290	Tulye Jovan
261	Szuba Gligor	291	Tulye On
262	Szuba Gyuri	292	Tyeoran Ilie
263	Szuba Igna	293	Tyeoran Lup
264	Szuba Jov	294	Utsa Jozsa
265	Szuba Juon	295	Vojan Petru
266	Szuba Lup	296	Vojan Toger
267	Szuba Mikulae	297	Vojmirestyan Andor
268	Szuba Stefan	298	Vojmirestyan Petru
269	Szuba Toda	299	Vojmirestyan Toma
270	Szuba Totor Jun.	300	Vojmiretyan Kretsun-jr

Anul 1909³⁹⁵

Nr.	Numele și prenumele
1	Abrugyan (Deliman) Magdolna
2	Abrugyan Janos
3	Abrugyan Vidor
4	Alexa (Krisan) Grozsava
5	Alexa Juon
6	Andras Florian
7	Andras Janos
8	Angel (Faur) Flora
9	Angyel (Tokoli) Paszkalia
10	Angyel Antal
11	Angyel Gyorgy
12	Angyel Gyorgy
13	Angyel Illes
14	Angyel Janos
15	Angyel Keresztely
16	Angyel Maria
17	Ardelean Filimon
18	Argyelan Teofil
19	Armanka Mihaly
20	Babucz Rosalia
21	Banya Jozsef
22	Bardan Todor
23	Bardan Todor
24	Bercse Magdolna
25	Berzovan Tivadar
26	Bibarcz Samson
27	Bogdan Janos
28	Bogdan Janos(a Tomi)
29	Bok Pentele
30	Bonchis (Krisan) Maria
31	Bonkis Domotor
32	Bonkis Janos
33	Bonkis Juon
34	Bonkis Simon
35	Bragyan Peter
36	Branda Julia
37	Butar (Sztan) Maria
38	Cornya Rusalin
39	Csesz Janos
40	Csuta Janos

Nr.	Numele și prenumele
41	Csuta Paszkal
42	Csuta Vazul
43	Deliman (Hatku) Firona
44	Deliman Sandor
45	Desko Todor
46	Dr. Ardelean Justin
47	Faur (Krisan) Flora
48	Faur Demeter(a lu Miron)
49	Faur Endre
50	Faur Janos
51	Faur Janos
52	Faur Maria
53	Faur Miklos
54	Faur Peter
55	Faur Peter
56	Ferecsan Jakab
57	Fira Maria
58	Gaşpar (Ollar) Ersebet
59	Gaşpar Janos
60	Gaşpar Miklos
61	Gaşpar Miklos
62	Gaşpar Peter
63	Gaşpar Todor
64	Gomoj Florian
65	Gomoj Illes
66	Grek Anna
67	Gurban (Gilla) Anna
68	Gurban (Tamas) Maria
69	Gurban Istvan
70	Gurban Janos
71	Gurban Jeremias
72	Gurban Karacson
73	Gurban Peter
74	Gurban Sandor
75	Gurban Vazul
76	Halmazsan Miklos
77	Halmazsan (Rusza) Maria
78	Halmazsan Balazs
79	Halmazsan Daniel
80	Halmazsan Janos

Nr.	Numele și prenumele
81	Irina Janos
82	Irina Janos (Jank)
83	Irina Jovanucs
84	Irina Miklos
85	Irina Miklos
86	Irina Peter
87	Irina Todor
88	Ivan (Halmazsan) Lena
89	Ivanucz Gabor
90	Kernacz (Rubenovics) Maria
91	Kernacz Gabor
92	Kernacz Gyorgy
93	Kernacz Janos
94	Kernacz Janos
95	Kernacz Miklos
96	Kernacz Miklos
97	Kernats Andras
98	Kernatz Tivadar
99	Kese Florie
100	Kese Istvan
101	Kese Janos
102	Keszend-teren biserică
103	Keszend-teren biserică
104	Keszend-teren notar
105	Keszend-teren școală
106	Keszend-teren urbarial
107	Knatz (Kornya) Maria
108	Knatz Abraham
109	Knatz Janos
110	Kodre Karolina
111	Kohn Henrik
112	Kornya (Bogya) Flora
113	Kornya (Bogya) Maria
114	Kornya (Dareu) Flora
115	Kornya (Gurban) Maria
116	Kornya (Tamas) Marinka
117	Kornya Abraham
118	Kornya Emilian
119	Kornya Gyorgy
120	Kornya Gyorgy

³⁹⁵ Arhiva Primăriei Chisindia.

121	Kornya Istvan	161	Luka Gyorgy	201	Mercse Janos
122	Kornya Janos	162	Luka Gyorgy	202	Mercse Janos
123	Kornya Janos (a lu Grumpa)	163	Luka Janos	203	Mercse Janos (a lu Molnar)
124	Kornya Onika	164	Luka Janos	204	Mercse Janos (a lu Onyka)
125	Kornya Paszkal	165	Luka Janos	205	Mercse Lica
126	Kornya Peter	166	Luka Janos (a lu Paszk)	206	Mercse Nicolae
127	Kornya Rosalia	167	Lupas (Kornya) Fironda	207	Mercse Vazul
128	Kornya Todor	168	Lupas Lup	208	Mihucz Miklos
129	Kornya Todor	169	Lupas Tivadar	209	Mihucz Peter
130	Kornya Vazul	170	Lupas Tivadar	210	Mihucz Todor
131	Kornya Zacharyas	171	Lupas Todor	211	Mihulin Janos
132	Kornye Terentie	172	Lupsa Todor	212	Mjercse Abraham
133	Kosar (Mercse) Flora	173	Luska (Mercse) Barbolna	213	Mjercse Domotor
134	Krisan (Ollar Tamas) Maria	174	Luska Iob	214	Mjercse Endre
135	Krisan (Szuba) Rosalia	175	Luska Janos	215	Mjercse Janos
136	Krisan Adam	176	Luska Juon	216	Mjercse Janos
137	Krisan Adam	177	Luska Todor	217	Mocz Mihaly
138	Krisan Erszebet	178	Lyele Gyorgy	218	Mokovei Todor
139	Krisan Illes	179	Mazero (Talamini) Amalia	219	Morkan Vidor
140	Krisan Janos	180	Mercsa (Faur) Floara	220	Morkan Zenob
141	Krisan Janos	181	Mercsa (Kornya) Vanghelina	221	Murecsan Tivadar
142	Krisan Janos	182	Mercsa (Opre) Karolina	222	Myercse Vazul
143	Krisan Janos	183	Mercse (Kornya) Veszelinea	223	Ollar (Popa) Paskalia
144	Krisan Janos (Onu)	184	Mercse (Krisan) Rosalina	224	Ollar (Ruzsa) Sânziana
145	Krisan Paskal (a lu Ilisie)	185	Mercse Abraham	225	Ollar Florian
146	Krisan Peter	186	Mercse Abraham	226	Ollar Gyorgy
147	Krisan Peter	187	Mercse Andras	227	Ollar Gyorgy
148	Krisan Peter	188	Mercse Andras	228	Ollar Gyorgy (a lu Pask)
149	Krisan Tivadar	189	Mercse Andras (a lu Todor)	229	Ollar Gyorgye
150	Krisan Todor	190	Mercse Anna	230	Ollar Istvan
151	Krisan Todor	191	Mercse Avram	231	Ollar Janos
152	Krisan Todor	192	Mercse Farkas	232	Ollar Mihaly
153	Krisan Vidor (Pista)	193	Mercse Florian	233	Ollar Paszkal
154	Krisan Vidor (Veszeli)	194	Mercse Gyorgy	234	Opre Alexandria
155	Lei (Sulincsan) Anna	195	Mercse Gyorgy	235	Opre Andras
156	Luka (Csuta) Petronella	196	Mercse Istvan	236	Opre Flore
157	Luka Abraham	197	Mercse Istvan	237	Opre Florian
158	Luka Demeter	198	Mercse Jakob	238	Opre Florian
159	Luka Gyorgy	199	Mercse Janos	239	Opre Gyorgy
160	Luka Gyorgy	200	Mercse Janos	240	Opre Vazul

241	Oprea Lazar
242	Oprea Todor
243	Orcsa Janos
244	Pacurar (Csuta) Veselina
245	Pacurar (Csuta) Vezselina
246	Paisan (Darau) Eva
247	Paisan Anna
248	Paisan Karacson
249	Pajsan (Csuta) Flora
250	Pajsan Adam
251	Pajsan Gyorgy
252	Pajusan Todor
253	Pakurar Karacson
254	Pantya Anna
255	Pantye (Daru) Flora
256	Pantye Abraham
257	Pantye Florean
258	Pantye Gyorgy (Iorga)
259	Pantye Istvan
260	Pantye Janos
261	Pantye Janos
262	Pantye Janos (Onyka)
263	Pantye Todor
264	Pantye Todor
265	Pantye Vazul
266	Pantye Zenob
267	Peske (Zubor) Tereza
268	Popa (Abrugyan) Flora
269	Popa Farkas
270	Popa Gyorgy
271	Popa Gyorgy
272	Popa Iob
273	Popa Iob
274	Popa Peter
275	Popa Peter
276	Popa Todor
277	Popa Vazul
278	Popovics (Argyelan) Ilona
279	Pucsa Gyorgy
280	Pucsa Janos

281	Puj Peter
282	Raska Andras
283	Raska Florian
284	Raska Florian
285	Raska Gyorgy
286	Raska Janos
287	Raska Job
288	Raska Peter (a lu Petruc)
289	Raska Zaharias
290	Rubenovics Todor
291	Rusz Flora
292	Rusza Gyorgyna
293	Ruszanda Pavel
294	Ruza (Kornya) Julia
295	Ruza Janos
296	Ruzsa (Perva) Flora
297	Ruzsa Gyorgy
298	Ruzsa Gyorgy
299	Ruzsa Illes
300	Ruzsa Illes
301	Ruzsa Janos
302	Ruzsa Janos
303	Ruzsa Janos (a lui Gligor)
304	Ruzsa Miklos
305	Ruzsa Miklos
306	Ruzsa Onyka
307	Ruzsa Onyka
308	Ruzsa Peter
309	Ruzsa Peter
310	Ruzsa Rozalin
311	Ruzsa Tivadar
312	Ruzsa Todor
313	Ruzsa Todor
314	Schecz Gyula
315	Sebok Andor
316	Serb Janos
317	Serb Mihaly
318	Serb Onyka
319	Sulinzsan Janos
320	Szav Flora

321	Sztan (Rusza) Magdalina
322	Sztan Aurel
323	Sztan Balazs
324	Sztan Demeter
325	Sztan Domotor
326	Sztan Farkas
327	Sztan Florian
328	Sztan Gyorgy
329	Sztan Iob
330	Sztan Iob
331	Sztan Iob
332	Sztan Istvan
333	Sztan Janos
334	Sztan Janos
335	Sztan Janos
336	Sztan Juon
337	Sztan Juon
338	Sztan Mihaly
339	Sztan Miklos
340	Sztan Miklos (a Lupului)
341	Sztan Miklos (Kula)
342	Sztan Peter
343	Sztan Todor
344	Sztan Todor
345	Sztan Todor (Riganu)
346	Sztan Vazul
347	Sztan Vidor
348	Sztan Vidor
349	Sztan Vidor
350	Sztepan (Bogdan) Borbala
351	Sztojka (Hatku) Borbala
352	Sztojka Abraham
353	Sztojka Gyorgy
354	Sztojka Miklos
355	Szuba (Pasz) Onicza
356	Szuba Andras
357	Szuba Flora
358	Szuba Gabor
359	Szuba Gyorgy
360	Szuba Illes

361	Szuba Janos
362	Szuba Maria
363	Szuba Paszkal
364	Szuba Paszkal
365	Szuba Paszkal (a lu Mikulae)
366	Szuba Paszkal (a lu Todor)
367	Szuba Paszkalia
368	Szuba Sandor
369	Szuba Todor
370	Szuba Todor
371	Szuba Todor
372	Szuba Vazul
373	Szuba Vidor
374	Szuba(Kernacz) Flora
375	Szulicsan Mihaly
376	Szulincsan Paskal
377	Szulincsan Peter
378	Szulincsan Todor
379	Szulincsan Vazul
380	Szulkowski Ioszeff-dom. print
381	Szulkowski Ioszeff-dom. print
382	Tamas (Angyel) Erzsebet
383	Tamas (Pantya) Maria
384	Tamas Anna
385	Tamas Avram
386	Tamas Florian
387	Tamas Flurie
388	Tamas Gyorgy
389	Tamas Ianos
390	Tamas Ianos
391	Tamas Janos
392	Tamas Janos

393	Tamas Janos
394	Tamas Karacson
395	Tamas Mihaly
396	Tamas Miklos
397	Tamas Peter
398	Tamas Sebo (a lui Pavel)
399	Tamas Tivadar
400	Tamas Todor
401	Tamas Todor
402	Tamas Todor
403	Tamas Vazul
404	Tamas Vazul
405	Tamas Vidor
406	Tokoli Todor
407	Toma Ignacz
408	Toma (Alex) Flora
409	Toma Illes
410	Toma Peter
411	Toma Zaharias
412	Tripsa Gyorgy
413	Tulea Todor
414	Tulea Vidor
415	Tulya Abraham
416	Tulya Adam
417	Tulya Iob
418	Tulye (Dranycsa) Anna
419	Tulye Balazs
420	Tyeorean Ioszeff
421	Vojmerestyan Janos
422	Vramitza Todor
423	Zicse Andras

Anul 1949³⁹⁶

Nr. crt.	Numele și prenumele
1	Abrudean Gheorghe
2	Abrudean Ioan
3	Abrudean Nicolae
4	Andraș Versavia
5	Anghel Barbura
6	Anghel Gheorghe
7	Anghel Gheorghe
8	Anghel Gheorghe
9	Anghel Ilie
10	Anghel Ioan
11	Anghel Ioan
12	Anghel Marinca
13	Anghel Nicolae
14	Anghel Teodor
15	Ardelean Gheorghe
16	Ardelean Teodor
17	Babuța Ioan
18	Bardan Borița
19	Bardan Crăciun
20	Bâlc Aurel
21	Bibart Gheorghe
22	Boc Adam
23	Bogdan Gheorghe
24	Bogdan Iosif
25	Bonchiș Teodor
26	Bonchiș Vasile
27	Braițiu Gheorghe
28	Braițiu Ioan
29	Brădean Ioan
30	Brădean Nicolae
31	Brădean Simion
32	Bundaș Florea
33	Cârnaș Avram
34	Cârnaș Teodor
35	Cârnaț Barbura
36	Cârnaț Blagu
37	Cârnaț Dimitrie
38	Cârnaț Dimitrie
39	Cârnaț Gavrilă
40	Cârnaț Gheorghe

Nr. crt.	Numele și prenumele
41	Cârnaț Ioan
42	Cârnaț Iovan
43	Cârnaț Iovu
44	Cârnaț Maria
45	Cârnaț Teodor
46	Cârpaci Petru
47	Cârpaci Vălean
48	Ces Elena
49	Ceșa Gavrilă
50	Ceșa Onica
51	Ceșa Teodor
52	Ceșa Versavia
53	Ciuta Gheorghe
54	Coloja Emil
55	Colțan Pavel
56	Cornea Adam
57	Cornea Aurel
58	Cornea Gavrilă
59	Cornea Gheorghe
60	Cornea Gheorghe
61	Cornea Gheorghe
62	Cornea Gheorghe
63	Cornea Gheorghe
64	Cornea Ioan
65	Cornea Ioan
66	Cornea Ioan
67	Cornea Ioan
68	Cornea Ioan
69	Cornea Lazăr
70	Cornea Maria
71	Cornea Ștefan
72	Cornea Ștefan
73	Cornea Teodor
74	Cornea Teodor
75	Cornea Teodor
76	Cornea Teodor
77	Cornea Vasile
78	Cornea Vasile
79	Cornea Vasile
80	Cornea Vesalina

Nr. crt	Numele și prenumele
81	Coșeri Adam
82	Coșeri Ilie
83	Coșeri Ioan
84	Crișan Blagu
85	Crișan Catița
86	Crișan Gheorghe
87	Crișan Gheorghe
88	Crișan Gheorghe
89	Crișan Gheorghe
90	Crișan Gheorghe
91	Crișan Ioan
92	Crișan Ioan
93	Crișan Ioan
94	Crișan Ioan
95	Crișan Lazăr
96	Crișan Maria
97	Crișan Mitra
98	Crișan Petru
99	Crișan Savel
100	Crișan Simion
101	Crișan Teodor
102	Crișan Teodor
103	Crișan Teodor
104	Crișan Toader
105	Crișan Todor
106	Darău Gheorghe
107	Dașcău Ioan
108	Faur Crăciun
109	Faur Dimitrie
110	Faur Dionisie
111	Faur Elena
112	Faur Eva
113	Faur Gavrilă
114	Faur Ilie
115	Faur Ilie
116	Faur Ioan
117	Faur Ioan
118	Faur Marinca
119	Faur Marișca
120	Faur Petru

³⁹⁶ Arhiva Primăriei Chisindia.

121	Faur Petru
122	Faur Teodor
123	Faur Vasile
124	Fericean Vasile
125	Gaşpar Elena
126	Gaşpar Ioan
127	Gaşpar Iovu
128	Gaşpar Simion
129	Georgescu Nicolae
130	Gomoi Ilie
131	Grec Marinca
132	Grec Teodor
133	Gurban Florea
134	Gurban Florița
135	Gurban Gheorghe
136	Gurban Gheorghe
137	Gurban Gheorghe
138	Gurban Petru
139	Gurban Petru
140	Gurban Ștefan
141	Gurban Teodor
142	Gurban Teodor
143	Gyönös Floare
144	Halja Marcu
145	Hanga Marinca
146	Hanga Teodor
147	Hatcu Gavrilă
148	Hatcu Gheorghe
149	Hatcu Gheorghe
150	Hatcu Ioan
151	Hatcu Iovu
152	Hatcu Mariuță
153	Hatcu Nicolae
154	Hatcu Paulina
155	Hatcu Petru
156	Hatcu Petru
157	Hatcu Petru
158	Hatcu Teodor
159	Hatcu Teodor
160	Hatcu Vasile

161	Hatcu Vasile
162	Hălmăgean Ana
163	Hălmăgean Ioan
164	Hălmăgean Ioan
165	Hălmăgean Ioan
166	Hălmăgean Nița
167	Hălmăgean Petru
168	Hălmăgean Subinca
169	Hălmăgean Ștefan
170	Hălmăgean Teodor
171	Herbei Gheorghe
172	Ilca Mihai
173	Iovănuț Ioan
174	Irina Dimitrie
175	Irina Elena
176	Irina Filimon
177	Irina Floare
178	Irina Florea
179	Irina Florea
180	Irina Gheorghe
181	Irina Gheorghe
182	Irina Ioan
183	Irina Marinca
184	Irina Marița
185	Irina Petru
186	Irina Teodor
187	Irina Vasile
188	Irina Vasile
189	Irina Vasile
190	Irina Vasile
191	Irinescu Gheorghe
192	Ivan Ioan
193	Kiraly Iosif
194	Lei Ana
195	Lelea Ilie
196	Lelea Mitrea
197	Luca Corezia
198	Luca Gheorghe
199	Luca Ioan
200	Luca Teodor

201	Luca Teodor
202	Luca Vasile
203	Lucaci Teodor
204	Lupaș Ilie
205	Lupaș Lupu
206	Lupaș Petru
207	Lupaș Vasile
208	Lupșa Gheorghe
209	Lupșa Ioan
210	Lușca Gheorghe
211	Lușca Ioan
212	Lușca Petru
213	Lușca Stana
214	Lușca Teodor
215	Mercea Avram
216	Mercea Elena
217	Mercea Gavrilă
218	Mercea Gheorghe
219	Mercea Gheorghe
220	Mercea Gheorghe
221	Mercea Gheorghe
222	Mercea Gheorghe
223	Mercea Gheorghe
224	Mercea Gheorghe
225	Mercea Gheorghe
226	Mercea Gheorghe
227	Mercea Gheorghe
228	Mercea Ioan
229	Mercea Ioan
230	Mercea Ioan
231	Mercea Ioan
232	Mercea Ioan
233	Mercea Ioan
234	Mercea Ioan
235	Mercea Ioan
236	Mercea Ioan
237	Mercea Lica
238	Mercea Lupu
239	Mercea Marinca
240	Mercea Mihai

241	Mercea Petru
242	Mercea Petru
243	Mercea Petru
244	Mercea Petru
245	Mercea Petru
246	Mercea Simion
247	Mercea Teodor
248	Mercea Teodor
249	Mercea Teodor
250	Mercea Teodor
251	Mercea Teodor
252	Mercea Teodor
253	Mercea Teodor
254	Mercea Teodor
255	Mercea Teodor
256	Mercea Vasile
257	Mercea Vasile
258	Mercea Vasile
259	Mercea Vasile
260	Mercea Vasile
261	Mihuț Gavrilă
262	Mihuț Ioan
263	Mihuț Mihai
264	Mihuț Nicolae
265	Mihuț Teodor
266	Mihuț Teodor
267	Morcan Nicolae
268	Morcan Teodor
269	Mureșan Simion
270	Neag Avram
271	Oarcea Florița
272	Oarcea Ioan
273	Olah Eugen
274	Olar Avram
275	Olar Avram
276	Olar Damian
277	Olar Ioan
278	Olar Vasile
279	Olari Gheorghe
280	Olari Gheorghe

281	Olari Gheorghe
282	Olari Maria
283	Olari Mihai
284	Olari Petru
285	Olari Teodor
286	Olari Vasile
287	Oprea Alexandru
288	Oprea Lazăr
289	Oprea Teodor
290	Oprea Zaharie
291	Pantea ?
292	Pantea Avram
293	Pantea Florea
294	Pantea Ilie
295	Pantea Ilie
296	Pantea Ioan
297	Pantea Iovu
298	Pantea Mariuță
299	Pantea Petru
300	Pantea Teodor
301	Păcurar Teodor
302	Păcurar Vesalina
303	Păiușan Axentie
304	Păiușan Eva
305	Păiușan Ioan
306	Păiușan Iovu
307	Păiușan Mihai
308	Păiușan Onița
309	Păiușan Rusalin
310	Păiușan Simion
311	Păiușan Teodor
312	Păiușan Vasile
313	Perva Constantin
314	Perva Dimitrie
315	Pesche Elisabeta
316	Popa Marișca
317	Popa Petru
318	Popa Teodor
319	Popa Teodor
320	Popa Vasile

321	Pucea Gheorghe
322	Pucea Gheorghe
323	Rada Ioan
324	Radu Teodor
325	Rașca Floare
326	Rașca Gheorghe
327	Rașca Ioan
328	Rașca Ioan
329	Rașca Iovu
330	Rașca Petru
331	Rașca Teodor
332	Ruiu Nicolae
333	Ruja Alexandru
334	Ruja Gheorghe
335	Ruja Gheorghe
336	Ruja Gheorghe
337	Ruja Ilie
338	Ruja Ioan
339	Ruja Ioan
340	Ruja Ioan
341	Ruja Ioan
342	Ruja Ioan
343	Ruja Ioan
344	Ruja Lupu
345	Ruja Marinca
346	Ruja Mihai
347	Ruja Teodor
348	Ruja Teodor
349	Ruja Teodor
350	Ruja Todor
351	Ruja Toma
352	Ruja Vasile
353	Rusanda Pavel
354	Scheer Katinca
355	Stan Aurel
356	Stan Dimitrie
357	Stan Elena
358	Stan Gheorghe
359	Stan Igna
360	Stan Ioan

361	Stan Ioan
362	Stan Ioan
363	Stan Ioan
364	Stan Iovu
365	Stan Simion
366	Stan Ștefan
367	Stan Teodor
368	Stan Teodor
369	Stan Teodor
370	Stan Teodor
371	Stan Teodor
372	Stan Teodor
373	Stan Vasile
374	Stan Vasile
375	Stan Vasile
376	Stan Vasile
377	Stan Vasile
378	Stana Gavrilă
379	Stana Gheorghe
380	Stana Ioan
381	Stepan Constantin
382	Stoica Floare
383	Stoica Teodor
384	Suba Avram
385	Suba Avram
386	Suba Gavrilă
387	Suba Gheorghe
388	Suba Gheorghe
389	Suba Gheorghe
390	Suba Indreica
391	Suba Ioan
392	Suba Ioan
393	Suba Lupu
394	Suba Pascu
395	Suba Sali
396	Suba Simion
397	Suba Teodor
398	Suba Teodor
399	Suba Teodor
400	Suba Vasile

401	Suciu Octavian
402	Sulincean Dimitrie
403	Sulincean Gheorghe
404	Sulincean Ilie
405	Sulincean Iovan
406	Sulincean Nicolae
407	Sulincean Teodor
408	Sulincean Teodor
409	Sulincean Teodor
410	Sulincean Vasile
411	Sulincean Vesalina
412	Șerb Maria
413	Tamaș Dimitrie
414	Tamaș Gheorghe
415	Tamaș Gheorghe
416	Tamaș Ioan
417	Tamaș Ioan
418	Tamaș Marta
419	Tamaș Măriuța
420	Tamaș Mihai
421	Tamaș Petru
422	Tamaș Petru
423	Tamaș Simion
424	Tamaș Teodor
425	Tamaș Teodor
426	Tamaș Teodor
427	Tamaș Vasile
428	Tamaș Vasile
429	Tekelea Ioan
430	Tekelea Teodor
431	Teorean Igna
432	Toma Avram
433	Toma Floare
434	Toma Lazăr
435	Toma Marinca
436	Toma Milentie
437	Toma Saveta
438	Toma Teodor
439	Toma Vasile
440	Tripșa Iovan

441	Tripșa Marinca
442	Tulea Adam
443	Tulea Blagu
444	Tulea Iovu
445	Urdaș Pavel
446	Vramiță Teodor

Anul 2015³⁹⁷

Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. crt.	Numele și prenumele
1	Ancateu Vioara	41	Coșer Ioan	81	Hălmăgean Petru
2	Andraș Floriță	42	Coșoveanu Vasile	82	Ilca Lilioara
3	Andraș Teodor	43	Crișan Floriță-Daniela	83	Iovănuț Ecaterina
4	Anghel Indreica	44	Crișan Ioan	84	Irina Borița
5	Anghel Vergina	45	Crișan Ioan	85	Irina Dora
6	Anghel Viorel - Teodor	46	Crișan Marinca	86	Irina Elena
7	Ardelean Dimitrie	47	Crișan Teodor	87	Irina Florentina-Anica
8	Babuța Ioan	48	Darău Ioan	88	Irina Ilie
9	Bacoș Terenti-Dumitru	49	Faur Catrina	89	Irina Ioan
10	Bardan Teodor	50	Faur Gheorghe-Teodor	90	Irina Lucica
11	Bardan Teodor-Cristian	51	Faur Indreica-Iustin	91	Irina Mitru
12	Bâlc Maria	52	Faur Ioan	92	Irina Roxana-Claudia
13	Birnețiu Doina-Sofia	53	Faur Ioan-Teodor	93	Irina Teodor
14	Boc Ana	54	Faur Teodor	94	Irinescu Teodor
15	Bonchiș Grațian	55	Fericean Iacob-Ioan	95	Lușca Teodor
16	Borlea Emilia	56	Floruț Aurel-Ioan	96	Lazăr -Ruja Mircea
17	Borlea Pavel	57	Gașpar Elena	97	Lelea Catița
18	Braiț Gheorghe	58	Gașpar Ioan	98	Lelea Sorin
19	Braiț Marinca	59	Gașpar Ioan-Simeon	99	Luca Alexandru-Dodu
20	Brădean Petru	60	Grec Ioan	100	Luca Cornel
21	Brădean Vasile	61	Gurban Doina	101	Luca Floare
22	Brădean Zina	62	Gurban Florin	102	Luca Melania
23	Breda Ana	63	Gurban Gheorghe	103	Lucaci Pavel
24	Budea Letiția	64	Gurban Ilie	104	Lupaș Florița
25	Budișan Mariana-Florica	65	Gurban Iosana	105	Lupei Gheorghe
26	Bumb Ilie	66	Gurban Maria	106	Lupșa Dan
27	Bun Relu	67	Gurban Petru-Constantin	107	Lupșa Gheorghe
28	Cârnaț Ioan	68	Gurban Ștefan- Mitru	108	Lupșa Teodor
29	Cheșa Gheorghe	69	Hanga Aurel	109	Lușca Ioan
30	Cheșa Ioan	70	Hanga Ioan	110	Mandu Ion
31	Chiriac Petronel	71	Hatcu Gheorghe	111	Marc Florica
32	Ciubucă Eugen	72	Hatcu Gheorghe	112	Marchiș Sever
33	Ciuta Floare	73	Hatcu Iustin	113	Mecea Teodor
34	Ciuta Florica	74	Hatcu Iustin	114	Mercea Avram
35	Cîrnaț Blagu	75	Hatcu Marinca	115	Mercea Avram
36	Cornea Ana	76	Hatcu Marița	116	Mercea Doina
37	Cornea Dorel	77	Hatcu Teodor	117	Mercea Gheorghe
38	Cornea Gheorghe	78	Hălmăgean Ioan	118	Mercea Gheorghe
39	Cornea Gheorghe-Ilie	79	Hălmăgean Maria	119	Mercea Gheorghe
40	Cornea Ioan	80	Hălmăgean Mihai	120	Mercea Ioan

³⁹⁷ Idem.

121	Mercea Ioan
122	Mercea Ioan
123	Mercea Ioan
124	Mercea Lidia
125	Mercea Petru
126	Mercea Teodor
127	Mercea Teodor
128	Mercea Teodor-Constantin
129	Mercea Vasile
130	Mercea Vasile
131	Mercea Vasilie
132	Mihuț Ecaterina
133	Morcan Teodor-Claudiu
134	Mureșan Teodor
135	Mureșan Zenit
136	Nicola Gligorie
137	Nicola Petru
138	Olari Dimitrie
139	Olari Ioan
140	Oprea Marian
141	Oprea Ecaterina
142	Oprea Gheorghe
143	Oprea Simion-Nicolae
144	Oprea Teodor
145	Pantea Avram
146	Pantea Gheorghe
147	Pantea Ilie
148	Pantea Ioan
149	Pantea Ioan-Dan
150	Pantea Ionel
151	Paulescu Gheorghe
152	Păiușan Cristina-Elena
153	Păiușan Elena
154	Păiușan Floare
155	Păiușan Gheorghe
156	Păiușan Marius-Teodor
157	Păiușan Teodor
158	Pintiuță ioan
159	Pocrean Ana
160	Pop Teodor

161	Popa Ionel
162	Popa Teodor
163	Popp Borița
164	Prindii Florica
165	Pucea Floare
166	Pucea Gheorghe
167	Radu Teodor
168	Rașca Gheorghe
169	Rașca Vasile-Ioan
170	Roman Floare
171	Ruja Teodor
172	Ruja Teodor
173	Ruja Vasile
174	Sîrca Mihaela
175	Stan Dumitruț
176	Stan Gheorghe
177	Stan Ioan
178	Stan Lenuța
179	Stan Maria
180	Stan Teodor
181	Stan Teodor
182	Stan Xenia-Vaselina
183	Suba Aurelia
184	Suba Floare
185	Suba Floriță-Zorica
186	Suba Ioan
187	Suba Ioan
188	Suba Maria
189	Suba Marinca
190	Suba Marița
191	Suba Sida
192	Suba Teodor
193	Suba Teodor
194	Sulincean Gheorghe
195	Sulincean Ioan
196	Sulincean Nicolae
197	Tamaș Aurora
198	Tamaș Catița
199	Tamaș Gheorghe
200	Tamaș Ioan

201	Tamaș Marioara
202	Tamaș Mihai
203	Tamaș Petru
204	Tamaș Vasile
205	Tamaș Vasile
206	Tamaș-Mercea Mariana
207	Tîrsala Ioan -Gheorghe
208	Toader Florica
209	Toma Aurel
210	Toma Dumitru
211	Toma Marioara
212	Toma Petru
213	Toma Vasilică
214	Tripșa Floare
215	Tripșa Gheorghe
216	Tripșa Ionel
217	Tripșa Mariuță
218	Tulea Mitru
219	Vanci Borița
220	Vinter Gheorghe
221	Voimereștean Florița
222	Voimereștean Ioan

4.4. Familiile din satele comunei și porecele lor în anii 1949-1950

Satul Chisindia³⁹⁸

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Nr. casei	Nr. membri în familie	Profesia
1	Braițiu Ioan	Notaru	1	5	notar
2	Hălmăgean Nița	Nița lu' Pascu	2	4	agricultor
3	Hălmăgean Teodor	Boruțu	2	5	agricultor
4	Herbei Gheorghe	Hârbei	3	5	brigadier silvic
5	Bardan Crăciun	Bardan	4	5	agricultor
6	Bardan Borița	Bardanișca	4	2	agricultor
7	Cârnaț Avram	Ginașu	5	5	agricultor
8	Stan Aurel	Stan Aurelu	6	6	agricultor
9	Lelea Ilie	Lelea	6	4	agricultor
10	Lelea Mitrea	Lelea	6	5	agricultor
11	Cornea Ioan	Dogariu, Cornea	7	5	dogar
12	Stan Igna	Mazero, Stan	8	4	agricultor
13	Anghel Ioan	Clenciu	8	2	agricultor
14	Cornea Vasile	Riganu	10	7	agricultor
15	Bibarț Gheorghe	Samson	11	4	agricultor
16	Crișan Blagu	Blagu	11	2	agricultor
17	Stan Ioan	Moca	12	3	agricultor
18	Stan Teodor	Flocea	12	2	agricultor
19	Cornea Gheorghe	Ciurhan	13	4	agricultor
20	Cornea Ioan	Ciurhan	17	2	agricultor
21	Cornea Ștefan	Ciurhan	17	3	agricultor
22	Cornea Lazăr	Ciurhan	17	4	agricultor
23	Gomoi Ilie	Gomoi	18	3	agricultor
24	Cârpaci Petru	Țiganu	18	4	țigan
25	Cârpaci Vălean	Țiganu	18	4	țigan
26	Bundaș Florea	Bundaș	18	2	agricultor
27	Perva Dimitrie	Clencioaie	13	5	agricultor
28	Cârnaț Iovu	Dubașu, Cârnaț	21	3	agricultor
29	Cârnaț Gheorghe	Albu	21	2	agricultor
30	Cârnaț Gavrilă	Albu	21	6	agricultor
31	Faur Elena	Smoloaie	22	4	agricultor
32	Faur Dimitrie	Dârlea	22	4	agricultor
33	Faur Ioan	Vă	23	5	agricultor
34	Faur Marinca	Cocoana	23	2	agricultor
35	Hatcu Petru	Fâc	24	4	agricultor
36	Fericean Vasile	Buț	25	5	agricultor
37	Stan Vasile	Gugu	26	3	agricultor
38	Hălmăgean Petru	Brebăn	26	2	agricultor

³⁹⁸Arhiva Primăriei Chisindia; **informatori:** Mercea Vasile zis Mușânaică, născut în 07.02.1932 la Chisindia; Olari Iovan zis Americanu, născut în 10.05.1933 în Ciolt; Lupșa Teodor zis Boncireju, născut în 05.05.1949; Faur Teodor zis Surdu, (23.04.1923-26.12.2009); Faur Sida a lu' Surdu, (18.05.1928-d.2017); Mercea Floriță a lu' Hoi, născută în 14.10.1935 la Chisindia; Mercea Avram zis Hoi, născut în 04.03.1934 la Chisindia; Tulea Teodor zis Șontric, născut în 25.01.1928 la Chisindia; Stan Ioan zis Iuănu lu' Ina, născut în 28.08.1948 la Chisindia.

39	Mercea Mihai	Piciu	27	4	agricultor
40	Rusanda Pavel	Mateș, Rusanda	28	2	agricultor
41	Tamaș Vasile	Iepurele, Moca	28	4	fierar
42	Pesche Elisabeta	Peșcoai	29	1	casnică
43	Hălmăgean Ștefan	Șpanu, Alunu	30	3	agricultor
44	Brădean Nicolae	Buric	31	5	agricultor
45	Oprea Zaharie	Țătoiu	32	5	agricultor
46	Stan Teodor	Noju	33	5	agricultor
47	Stan Teodor	Ghici	34	3	agricultor
48	Cornea Gheorghe	Horgoșu	35	6	agricultor
49	Stan Teodor	Vespea, Mihai a Lupului	36	4	agricultor
50	Luca Vasile	Corcoș	37	2	agricultor
51	Bâlc Aurel	Haiu	37	3	vânzător coop.
52	Tripșa Iovan	Pârțac	37	1	agricultor
53	Gașpar Ioan	Capțoc	38	5	agricultor
54	Stan Dimitrie	Stanmitru	39	2	agricultor
55	Stan Teodor	Stanu	39	4	agricultor
56	Lucaci Teodor	Lucaci	40	3	preot
57	Hatcu Gheorghe	Țarca	41	5	agricultor
58	Mercea Petru	Mercea	42	5	agricultor
59	Bogdan Gheorghe	Vâna	43	3	agricultor
60	Stoica Teodor	Dinc	45	3	agricultor
61	Morcan Teodor	Ciutău	46	6	agricultor
62	Faur Petru	Grozda	47	4	agricultor
63	Cârnaț Dimitrie	Ionoacă	47	6	agricultor
64	Faur Ioan	Nădășanu	50	5	fochist tren
65	Ruja Ioan	Neamțu	50	3	agricultor
66	Crișan Gheorghe	Dicu	51	4	agricultor
67	Faur Gavrilă	Covâșci, Gavriliuță	52	3	agricultor
68	Faur Eva	Gigioaie	53	5	agricultor
69	Olar Vasile	Oala	54	7	agricultor
70	Cârnaș Teodor	Racezu	55	5	agricultor
71	Rașca Floare	Cioreana	55	2	agricultor
72	Gurban Petru	Pistrița	56	5	agricultor
73	Tekelea Teodor	Tekelea	57	2	agricultor
74	Ruja Alexandru	Hocu	58	3	agricultor
75	Ces Elena	Boboloșoai	58	1	fără ocupație
76	Stan Vasile	Banu	60	5	agricultor
77	Mercea Ioan	Luțu	61	5	agricultor
78	Mihuț Teodor	Pancova	62	4	agricultor
79	Pantea ?	Scormaciu	64	2	agricultor
80	Cârnaț Teodor	Giurca	63	5	agricultor
81	Faur Petru	Faurpătruț	64	5	agricultor
82	Faur Ilie	Forgău	65	5	agricultor
83	Stana Ioan	Cutana	66	4	agricultor
84	Stan Vasile	Ratuta	67	5	agricultor
85	Suba Ioan	Oagea	68	4	agricultor
86	Suba Teodor	Oagea	69	3	agricultor
87	Pucea Gheorghe	Proțasu	71	5	agricultor
88	Oprea Alexandru	Contușeriu	72	5	agricultor
89	Hatcu Teodor	Țarca	73	5	agricultor

90	Cornea Gheorghe	Grumba	75	3	agricultor
91	Hălmăgean Subinca	Colobarda	76	2	agricultor
92	Stoica Floare	Conciura	80	2	agricultor
93	Ivan Ioan	Minișanu	80	2	agricultor
94	Cornea Gheorghe	Daina	81	5	ciurdar, păstor
95	Anghel Gheorghe	Fișcu, Mâțu	81	2	agent agricol
96	Stan Ștefan	Nionu	82	2	agricultor
97	Mercea Lupu	Merceu	82	5	agricultor
98	Ruiu Nicolae	Ruiu	83	3	învățător
99	Cârnaț Iovan	Vanu	83	3	agricultor
100	Ruja Ioan	Nica, Ruja	84	3	agricultor
101	Cornea Gavrilă	Găvrilă	85	4	agricultor
102	Tripșa Marinca	Trinca	86	3	agricultor
103	Mercea Gheorghe	Zgociu	87	4	agricultor
104	Stan Ioan	Nacită	88	4	agricultor
105	Stan Gheorghe	Toloboată	89	2	brigadier silvic
106	Sulincean Dimitrie	Gangu	91	3	agricultor
107	Mercea Gheorghe	Cula	91	3	agricultor
108	Ciuta Gheorghe	Cucu	92	3	agricultor
109	Mercea Ioan	Macea	93	4	agricultor
110	Mercea Vasile	Neagra	93	1	agricultor
111	Mercea Gheorghe	Giurca	93	4	agricultor
112	Mercea Elena	Ciuca	94	2	agricultor
113	Pantea Iovu	Nova	94	4	agricultor
114	Mercea Teodor	Bobatu	96	2	funcționar
115	Ruja Gheorghe	Babișu	98	5	agricultor
116	Anghel Barbura	Râma	99	1	agricultor
117	Hatcu Iovu	Vuțu	100	3	agricultor
118	Hălmăgean Ioan	Gitu	101	4	agricultor
119	Luca Teodor	Corcoș	101	2	agricultor
120	Crișan Ioan	Cabel	101	3	agricultor
121	Radu Teodor	Liuru	102	4	agricultor
122	Suba Simion	Todoraș	103	2	agricultor
123	Suba Avram	Orbu	103	3	agricultor
124	Pantea Ilie	Glanetașu	104	4	agricultor
125	Luca Gheorghe	Bouțu	105	2	agricultor
126	Stan Vasile	Bica	105	4	agricultor
127	Cârnaț Dimitrie	Momârlanu	106	2	agricultor
128	Mercea Ioan	Popescu	107	4	agricultor
129	Crișan Gheorghe	Slab Gheorghe	107	2	agricultor
130	Mercea Ioan	Goanga	108	4	agricultor
131	Coșeri Ilie	Babău	108	4	agricultor
132	Mercea Vasile	Leotu	108	3	agricultor
133	Mercea Gheorghe	Menacu	109	3	agricultor
134	Scheer Katinca	Scheer	111	1	casnică
135	Coloja Emil	Emel	111	4	agricultor
136	Mercea Petru	Șigodu	112	4	agricultor
137	Iovănuț Ioan	Ușoru	113	3	agricultor
138	Crișan Ioan	Pasărea	114	5	agricultor
139	Cârnaț Barbura	Momârlanu	115	3	agricultor
140	Braițiu Gheorghe	Sarbădu	116	5	agricultor
141	Stan Teodor	Necuratu	117	4	agricultor

142	Cornea Teodor	Bonțu	117	2	agricultor
143	Hatcu Paulina	Roșu	118	1	agricultor
144	Cornea Vesalina	Cardășu	120	1	agricultor
145	Oarcea Ioan	Râma	121	5	agricultor
146	Stan Vasile	Țășu	122	4	agricultor
147	Gășpar Iovu	Vova	123	5	agricultor
148	Pantea Ilie	Nova	124	3	agricultor
149	Faur Vasile	Bacu	124	3	agricultor
150	Cornea Teodor	a Oani	125	5	agricultor
151	Lupaș Lupu	Fironda, Lupaș	126	4	agricultor
152	Suba Teodor	Licarânjii, Mihoc	127	2	agricultor
153	Mercea Vasile	Balie	127	4	agricultor
154	Irina Vasile	Poacăli	128	4	agricultor
155	Hanga Marinca	Pițaca	129	3	agricultor
156	Păiușan Iovu	Ciocu, Țăpuș	129	4	agricultor
157	Faur Dionisie	Nucu, Nițu	129	2	comerciant
158	Mercea Ioan	Cucea	130	4	agricultor
159	Gășpar Simion	Gășpareanu	131	5	agricultor
160	Perva Constantin	Ginu	131	2	zdrămțer
161	Păiușan Vasile	Hurezanu, Surdu	131	4	agricultor
162	Suba Indreica	Țălu	131	3	agricultor
163	Crișan Teodor	Milian	132	4	agricultor
164	Cornea Aurel	Luța	132	6	agricultor
165	Cornea Maria	Brădean, Luța	132	3	agricultor
166	Cornea Ștefan	Muza	132	2	agricultor
167	Mercea Avram	Țăcaci	133	4	agricultor
168	Stan Iovu	Pucea	134	2	agricultor
169	Suba Gheorghe	Gigiu	135	4	agricultor
170	Stan Ioan	Mutu	136	5	agricultor
171	Suba Teodor	Giuțu, Pocăitu	137	3	agricultor
172	Suba Sali	Bușa	138	2	agricultor
173	Cornea Teodor	Cardășu	139	5	agricultor
174	Suba Avram	Himu	140	5	agricultor
175	Crișan Ioan	Buceoie	39	2	agricultor
176	Halja Marcu	Pistruiu	141	3	agricultor
177	Suba Gheorghe	Pastoriu	141	5	agricultor
178	Suba Lupu	Boaca	142	6	agricultor
179	Suba Pascu	Mihoc	143	3	agricultor
180	Kiraly Iosif	Kirali	143	4	mecanic
181	Hatcu Petru	Marcu	143	3	agricultor
182	Hanga Teodor	Hangoaie, Hanga	144	2	agricultor
183	Suba Gavrilă	Ciulac	145	2	agricultor
184	Faur Crăciun	Omocu, Omuțu	146	6	agricultor
185	Mercea Gheorghe	Coșnița	147	4	agricultor
186	Cârnaț Maria	Vila, Zbelca	148	5	agricultor
187	Hălmăgean Ioan	Muhuica	149	6	agricultor
188	Suba Ioan	Bugiufluic	150	2	agricultor
189	Irina Ioan	Oancea	151	2	agricultor
190	Cornea Vasile	Dogariu, Păduraru	151	2	agricultor
191	Olar Avram	Uțu	153	2	agricultor
192	Mercea Marinca	Iovulinchi	153	3	agricultor
193	Gurban Florea	Toia	154	4	agricultor

194	Cornea Ioan	Ciortoi	154	2	agricultor
195	Stan Simion	Nioanea	154	4	agricultor
196	Stan Elena	Șuștăru	155	4	agricultor
197	Suba Vasile	Jula	156	4	agricultor
198	Pantea Petru	Tocitu, Calaceanu	157	5	agricultor
199	Suba Gheorghe	Mihoc	157	4	agricultor
200	Cârnaț Ioan	Ginașu	157	2	agricultor
201	Ruja Mihai	Halcu	157	2	agricultor
202	Ruja Teodor	Dedu	160	3	agricultor
203	Stana Gavrilă	Tuturu	159	1	agricultor
204	Stana Gheorghe	Pișorca, Gigilaș	159	4	agricultor
205	Cornea Gheorghe	Gangu	162	2	agricultor
206	Faur Marișca	Prana, Chicina	161	2	agricultor
207	Sulincean Vesalina	Runcu	163	4	agricultor
208	Lei Ana	Sulincean	163	3	agricultor
209	Pantea Avram	Bicariu, Monu	164	4	agricultor
210	Dașcău Ioan	Almașanu	165	3	agricultor
211	Crișan Maria	Pâcu	165	1	agricultor
212	Darău Gheorghe	Darău	166	5	agricultor
213	Pantea Florea	Calaceanu	167	4	agricultor
214	Olari Maria	Popapecu	167	5	agricultor
215	Irinescu Gheorghe	Țârcalamu	168	3	agricultor
216	Popa Teodor	Țapu	168	4	agricultor
217	Grec Teodor	Ioanci	169	5	agricultor
218	Olar Damian	Ceca	170	6	agricultor
219	Irina Marița	Drugan	171	4	agricultor
220	Olari Mihai	Haiu	172	5	agricultor
221	Gurban Gheorghe	Mierla, Giurgi	173	3	agricultor
222	Crișan Toader	David	174	5	agricultor
223	Tamaș Petru	Oaia	174	2	agricultor
224	Ruja Teodor	Nieșu, Deduțu	175	3	agricultor
225	Irina Florea	Irina	176	3	agricultor
226	Păiușan Simion	Jutoaie	175	5	agricultor
227	Toma Teodor	Albu	176	4	agricultor
228	Toma Avram	Leu	176	3	agricultor
229	Toma Lazăr	Cani	176	6	agricultor
230	Gurban Teodor	Todincu	173	3	agricultor
231	Cheșa Versavia	Talie	176	4	agricultor
232	Tulea Adam	Adămoc	177	6	agricultor
233	Oarcea Florița	Pâda, Durducă	177	4	agricultor
234	Hatcu Teodor	Marcu	177	2	agricultor
235	Crișan Teodor	Bena, Uănu	178	2	agricultor
136	Mercea Ioan	Nepcea	19	2	agricultor
237	Lușca Gheorghe	Mojăr	180	2	agricultor
238	Lușca Petru	Hanțu	180	5	agricultor
239	Irina Petru	Iancu	180	2	agricultor
240	Irina Vasile	Vidu, Suci	182	3	agricultor
241	Rașca Iovu	Țârlea	183	3	agricultor
242	Irina Floare	Beleju, Ciucura	183	4	agricultor
243	Andraș Versavia	Lupu	183	3	agricultor
244	Mercea Gheorghe	Liba	184	3	agricultor
245	Crișan Lazăr	Pâcu	185	4	agricultor

246	Crișan Teodor	Pâcu	185	4	agricultor
247	Popa Marișca	Tranda	186	2	agricultor
248	Gășpar Elena	Ticanu	189	2	agricultor
249	Gurban Florița	Zamoaie	190	3	agricultor
250	Gurban Gheorghe	Zama	190	3	agricultor
251	Popa Teodor	Căciula	193	3	agricultor
252	Olari Teodor	Balmoz	195	5	agricultor
253	Olari Petru	Balmoz	195	4	agricultor
254	Olari Gheorghe	Gița lu' Balmoz	195	1	agricultor
255	Abrudean Ioan	Turcu	196	2	agricultor
256	Lușca Teodor	Gușa	197	3	agricultor
257	Irina Vasile	Pupăza	198	1	agricultor
258	Lupaș Petru	Țăca	199	5	agricultor
259	Lupaș Ilie	Țăca	199	3	agricultor
260	Mercea Ioan	Sarișu	200	3	agricultor
261	Irina Gheorghe	Piparca	201	5	agricultor
262	Irina Filimon	Filimon	201	3	agricultor
263	Gurban Teodor	Fârțu	201	4	agricultor
264	Tamaș Gheorghe	Gaița	202	2	agricultor
265	Mercea Teodor	Zăcea	203	7	agricultor
266	Tamaș Marta	Martamochii	204	4	agricultor
267	Tamaș Măriuța	Ciula	204	2	agricultor
268	Gurban Petru	Bugoaie	205	4	agricultor
269	Crișan Gheorghe	Leanca	205	7	agricultor
270	Mihuț Nicolae	Mihuț	206	5	agricultor
271	Tamaș Teodor	Tamaș	206	4	agricultor
272	Tamaș Teodor	Mihaioc	207	4	agricultor
273	Lușca Ioan	Lușchița	208	5	agricultor
274	Irina Elena	Cerceloaie	209	4	agricultor
275	Olari Gheorghe	Surdu	214	4	agricultor
276	Luca Corezia	Corezia	215	2	agricultor
277	Suciu Octavian	Suciu	216	4	preot
278	Ruja Ioan	Pucsi	217	3	agricultor
279	Olar Avram	Țonea	220	2	agricultor
280	Păcurar Teodor	Budei, Ieta	221	4	agricultor
281	Mihuț Teodor	Tarcilă	221	4	agricultor
282	Sulincean Teodor	Titu	22	4	agricultor
283	Bogdan Iosif	Ioșca	225	4	agricultor
284	Morcan Nicolae	Grumazoi	228	3	agricultor
285	Tulea Iovu	Gigiu Sâii	232	4	agricultor
286	Cheșa Teodor	Ceșuța	234	4	agricultor
287	Cheșa Onica	Onicuța	234	3	agricultor
288	Păcurar Vesalina	Tarenti	235	3	agricultor
289	Olah Eugen	Ieny, Olah	235	3	agricultor
290	Tamaș Dimitrie	Brihanu	236	3	agricultor
291	Irina Teodor	Țăgara	236	5	agricultor
292	Gurban Gheorghe	Fârțu	237	3	agricultor
293	Tamaș Ioan	Mainu	238	5	agricultor
294	Lușca Stana	Papi	238	2	agricultor
295	Tamaș Petru	Sacu	238	4	agricultor
296	Sulincean Iovan	Petu	239	3	agricultor
297	Cornea Ioan	Ianăș	239	3	agricultor

298	Tamaș Ioan	Valacu	240	7	agricultor
299	Ardelean Gheorghe	Tofil	240	4	agricultor
300	Abrudean Gheorghe	Ruță	241	4	agricultor
301	Tamaș Simion	Tamaș, Dociță	243	5	agricultor
302	Mercea Ioan	Cleanu	245	6	agricultor
303	Rada Ioan	Hopsidia	246	2	agricultor
304	Păiușan Onița	Blaj	246	4	agricultor
305	Șerb Maria	Halașca	251	2	agricultor
306	Cornea Adam	Cocoșel	253	5	agricultor
307	Tulea Blagu	Papa, Blagu Zăniei	254	6	agricultor
308	Coșeri Ioan	Babău	254	3	agricultor
309	Mercea Gheorghe	Cucea	255	2	agricultor
310	Coșeri Adam	Babău	256	1	agricultor
311	Popa Vasile	Popița	258	2	agricultor
312	Mercea Petru	Pescuțu	259	5	agricultor
313	Crișan Gheorghe	Buiacu	260	3	agricultor
314	Lupșa Gheorghe	Boncireju	261	5	agricultor
315	Hălmăgean Ana	Cula	263	5	agricultor
316	Faur Teodor	Șontric	264	3	agricultor
317	Irina Dimitrie	Drugaleu	264	3	agricultor
318	Crișan Todor	Tocii	265	5	agricultor
319	Crișan Gheorghe	Naruță	266	2	agricultor
320	Mercea Lica	Merceu	267	6	agricultor
321	Ruja Gheorghe	Tiț	268	3	agricultor
322	Mercea Vasile	Merceu	269	4	agricultor
323	Tamaș Mihai	Dudanu	270	3	agricultor
324	Mercea Gheorghe	Mușânaică	271	4	agricultor
325	Mercea Teodor	Ră	271	4	agricultor
326	Anghel Marinca	Guzu	272	1	agricultor
327	Cârnaț Blagu	Șutu	272	4	agricultor
328	Mureșan Simion	Murașan	272	3	agricultor
329	Olar Ioan	Oala	273	2	agricultor
330	Stan Ioan	Rița	273	2	agricultor
331	Irina Gheorghe	Boităș	273	4	agricultor
332	Abrudean Nicolae	Dârlea	275	4	agricultor
333	Mercea Teodor	Cucea	277	2	agricultor
334	Crișan Petru	Bena	278	4	agricultor
335	Păiușan Ioan	Becea	279	3	agricultor
336	Popa Petru	Dabulici	279	5	agricultor
337	Păiușan Teodor	Paiușan	280	3	agricultor
338	Oprea Lazăr	Jugariu	281	4	agricultor
339	Rașca Ioan	Bena	282	3	agricultor
340	Oprea Teodor	Nodic	283	3	agricultor
341	Mercea Teodor	Mnercurea	284	7	agricultor
342	Mercea Gheorghe	Sarișu	285	3	agricultor
343	Mercea Teodor	a Iosenii	286	5	agricultor
344	Crișan Catița	Buiacu	287	3	agricultor
345	Mercea Teodor	Dunațal	288	6	agricultor
346	Ruja Todor	Crețu	288	8	agricultor
347	Lupșa Ioan	Cuiedanu	289	3	agricultor
348	Grec Marinca	Hârboaica	289	3	agricultor
349	Anghel Gheorghe	Mățu	290	4	agricultor

350	Irina Marinca	Miciu	292	1	agricultor
351	Anghel Gheorghe	Zmolea	295	4	agricultor
352	Crișan Mitra	Viluțu	296	2	agricultor
353	Urdaș Pavel	Urdaș	296	1	agricultor
354	Vramiță Teodor	Șchiopu	297	2	agricultor
355	Mihuț Gavrilă	Pițuc, Rubenovici	298	1	agricultor
356	Hălmăgean Ioan	Boruțu	299	3	agricultor
357	Păiușan Rusalin	Mireta	299	4	agricultor
358	Cornea Ioan	Bălu	300	7	agricultor
359	Crișan Ioan	Gigiu	301	3	agricultor
360	Neag Avram	Fila, Neag	301	4	agricultor
361	Hatcu Gheorghe	Roșu	302	4	agricultor
362	Ruja Ioan	Todoriță	303	3	agricultor
363	Hatcu Ioan	Dedu	304	4	agricultor
364	Rașca Teodor	Cocina	305	5	agricultor
365	Hatcu Nicolae	Liță	306	4	agricultor
366	Ruja Toma	Pucsi	306	5	agricultor
367	Mihuț Ioan	Pipa	308	3	agricultor
368	Mercea Petru	Duru	309	2	agricultor
369	Ruja Marinca	Rujasca	310	4	agricultor
370	Ruja Gheorghe	Pepea	311	3	agricultor
371	Brădean Simion	Buric	312	4	agricultor
372	Ruja Lupu	Nica	313	4	agricultor
373	Ruja Ioan	Târșu	313	5	agricultor
374	Toma Milentie	Băla	314	3	agricultor
375	Hatcu Vasile	Marcu	314	12	agricultor
376	Brădean Ioan	Brădean	314	5	agricultor
377	Faur Ilie	Nicodim, Faur	315	3	funcționar
378	Anghel Ilie	Zmolea	316	2	agricultor
379	Ruja Teodor	Togearcă	317	4	agricultor
380	Gyönös Floare	Gionoș	317	2	agricultor
381	Hatcu Mariuță	Circa	317	2	agricultor
382	Mercea Gavrilă	Cârțu	318	4	agricultor
383	Hatcu Gavrilă	Șuculanu	318	2	agricultor
384	Irina Vasile	Nichifor	319	4	agricultor
385	Babuța Ioan	Babuța	321	4	agricultor
386	Colțan Pavel	Pipicioaca	323	2	agricultor
287	Crișan Savel	Răbu	324	4	agricultor
388	Rașca Gheorghe	Rașcău	324	10	agricultor
389	Pucea Gheorghe	Cocoș	325	2	agricultor
390	Bonchiș Vasile	Goronașu	326	4	agricultor
391	Bonchiș Teodor	Domnuțu	326	5	agricultor
392	Ruja Ioan	Tiț	332	2	agricultor
393	Rașca Petru	Rașcău	333	3	agricultor
394	Mercea Gheorghe	Merceu	334	5	agricultor
395	Mercea Vasile	Trănu	335	4	agricultor
Familii din Valea Hurezului					
396	Crișan Simion	Păcu	Hurez	5	agricultor
397	Pantea Mariuță	Nicli	Hurez	4	agricultor
398	Pantea Ioan	Nicli	Hurez	4	agricultor
399	Pantea Teodor	Pintenu	Hurez	3	agricultor
400	Hatcu Vasile	Dedu	Hurez	7	agricultor

401	Boc Adam	Pintea	Hurez	6	agricultor
402	Cornea Vasile	Grumba	Hurez	3	agricultor
Familii din cătunul Ciolt					
403	Sulincean Vasile	Vancu	Ciolt	4	agricultor
404	Sulincean Teodor	Petu	Ciolt	5	agricultor
405	Olari Gheorghe	Gicu	Ciolt	6	agricultor
406	Olari Vasile	Gicu	Ciolt	7	agricultor
407	Păiușan Mihai	Paităș	Ciolt	2	agricultor
408	Mercea Ioan	Fiu	Ciolt	5	agricultor
409	Sulincean Gheorghe	Fiu	Ciolt	4	agricultor
410	Sulincean Ilie	Çița	Ciolt	4	agricultor
411	Sulincean Teodor	Çița	Ciolt	3	agricultor
412	Luca Ioan	Pâda	Ciolt	4	agricultor
413	Luca Teodor	Pâda	Ciolt	6	agricultor
414	Toma Vasile	Nacu	Ciolt	3	agricultor
415	Teorean Igna	Țup	Ciolt	4	agricultor
416	Ruja Vasile	Cilie	Ciolt	4	agricultor
417	Irina Florea	Talageanu	Ciolt	6	agricultor
418	Tamaș Gheorghe	Zbelca	Ciolt	5	agricultor
419	Rașca Ioan	Rașcău	Ciolt	4	agricultor
420	Lupaș Vasile	Bregadiru	Ciolt	4	agricultor
421	Toma Saveta	Nacu	Ciolt	5	agricultor
422	Toma Floare	Nacu	Ciolt	3	agricultor
423	Tekelea Ioan	Tekelea	Ciolt	4	agricultor
424	Mercea Teodor	Baronu	Ciolt	3	agricultor
425	Anghel Ioan	Mățu	Ciolt	4	agricultor
426	Mercea Petru	Baronu	Ciolt	8	agricultor
427	Mercea Teodor	Fușta	Ciolt	6	agricultor
428	Hatcu Petru	Țarca	Ciolt	6	agricultor
429	Mercea Simion	Bărnuța	Ciolt	7	agricultor
430	Păiușan Eva	Guda	Ciolt	5	agricultor
431	Tamaș Teodor	Tuna	Ciolt	3	agricultor
Familii din Livada (Satu Nou)					
432	Ruja Ilie	Nițu	Livada	2	agricultor
433	Cheșa Gavrilă	Mateș	Livada	4	agricultor
434	Stepan Constantin	Stepan	Livada	3	agricultor
435	Ardelean Teodor	Roza, Popoaie	Livada	2	mecanic
436	Anghel Teodor	Guzu	Livada	5	agricultor
437	Anghel Nicolae	Clenciu	Livada	3	agricultor
438	Tamaș Vasile	Blaj	Livada	5	agricultor
439	Sulincean Nicolae	Sulincean	Livada	3	agricultor
440	Toma Marinca	Boboloșu	Livada	2	agricultor
441	Păiușan Axentie	Miculăiță	Livada	7	agricultor
442	Cornea Teodor	Ciurhan	Livada	5	agricultor
443	Gurban Ștefan	Giurgi	Livada	4	agricultor
444	Ilca Mihai	Bujor	Livada	3	agricultor
445	Mihuț Mihai	Popa Mihai, înv.	Livada	5	preot
Învățător venit în sat					
446	Georgescu Nicolae	Învățătoru	304	3	învățător

Satul Păiușeni³⁹⁹

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Nr. casei	Nr. membri în familie	Profesiunea
1	Hălmăgean Teodor	Hustri	3	4	agricultor
2	Andraș Teodor	Țoțopel	3	3	agricultor
3	Andraș Nicolae	Rozmanu	4	3	agricultor
4	Gașpar Florea	Gașpăru, Dalea	4	4	agricultor
5	Hălmăgean Iosif	Tombei	5	3	agricultor
6	Păiușan Nicolae	Hepu	6	5	agricultor
7	Păiușan Teodor	Sirepta	6	5	agricultor
8	Păiușan Iovu	Sirepta	6	3	agricultor
9	Gașpar Petru	Pătrut, Iovuțu	7	4	agricultor
10	Gașpar Iovu	Eva Chiss	7	4	agricultor
11	Andraș Floriță	Lăpădatu, Valea	9	3	agricultor
12	Păiușan Iovu	Brâșcea	9	5	agricultor
13	Morcan Vasile	Șcirbu	10	4	agricultor
14	Greco Florea	Grecoțu	10	6	agricultor
15	Bonchiș Ana	Medruț	11	3	agricultor
16	Bonchiș Teodor	Medruț	11	2	agricultor
17	Păiușan Gheorghe	Păiușanu, Subinca	11	4	agricultor
18	Gașpar Iovu	Iecca	11	4	agricultor
19	Gașpar Iovu	Gligor, Cârligu	12	5	agricultor
20	Voimereștean Teodor	Higiu	12	2	agricultor
21	Mercea Teodor	Hicter	12	4	agricultor
22	Hălmăgean Ioan	Balie	14	2	agricultor
23	Mureșan Ioan	Bocioacă	15	6	agricultor
24	Mureșan Nicolae	Bimboc, Bibolu	15	3	agricultor
25	Gașpar Simion	Colacu	16	5	agricultor
26	Voimereștean Nicolae	Curtu	18	3	agricultor
27	Voimereștean Iosif	Bumburu	18	3	agricultor
28	Păiușan Nicolae	Ristea	18	5	agricultor
29	Gașpar Ioan	Chinzăr	20	4	agricultor
30	Voimereștean Teodor	Caba	20	4	agricultor
31	Păiușan Teodor	Dălimanu	21	5	agricultor
32	Păiușan Petru	Dălimnau	21	3	agricultor
33	Păiușan Ioan	Dălimanu	21	2	agricultor
34	Păiușan Teodor	Prali	23	4	agricultor
35	Păiușan Florea	Tofleu	23	5	agricultor
36	Păiușan Teodor	Bordișu	23	5	agricultor
37	Păiușan Ioan	Toma	23	4	agricultor
38	Păiușan Ioan	Oanca	23	2	agricultor
39	Hălmăgean Teodor	Halgăș	24	5	agricultor
40	Păiușan Ioan	Saveti, Honu	25	5	agricultor
41	Mureșan Teodor	Popa, Raduța	26	5	agricultor
42	Voimereștean Ilie	Ciun	26	6	agricultor
43	Păiușan Florea	Togiță	27	8	agricultor
44	Morcan Rusalin	Talin	27	4	agricultor
45	Hălmăgean Gheorghe	Cioanca	28	5	agricultor

³⁹⁹ Arhiva Primăriei Chisindia; informatori: Păiușan Ioan, zis Hepu (n.4 oct.1931), Lușca Ioan, secretar al comunei Chisindia (n.3 sept. 1954), pr. Popa Mihail (n.21 apr.1947 în Sinești-Vâlcea), pr. Tripa Teodor (n.1955 la Ineu-Arad).

46	Păiușan Nicolae	Becia	29	6	agricultor
47	Mureșan Aurel	Andorița	29	5	agricultor
48	Mureșan Florea	Tocoroș	29	5	agricultor
49	Păiușan Ioan	Păiușanu	31	5	agricultor
50	Stan Gheorghe	Juta, Mișca	31	6	agricultor
51	Mureșan Livius	Virghil	32	5	agricultor
52	Grec Vasile	Grecu	32	2	agricultor
53	Mihulin Teodor	Covaciu	32	5	agricultor
54	Păiușan Rusalin	Dunațal	32	3	agricultor
55	Oprea Eva	Oprea, Avram	32	2	agricultor
56	Păiușan Teodor	Holanu	32	2	agricultor
57	Păiușan Simion	Sficăr	32	2	agricultor
58	Păiușan Nicolae	Firezaru	33	6	agricultor
59	Păiușan Lazar	Firezaru	33	4	agricultor
60	Oprea Teodor	Mahâncu	33	5	agricultor
61	Grec Nicolae	Grecu	34	3	agricultor
62	Voimereștean Lazăr	Cotoru	34	4	agricultor
63	Andraș Petru	Gușa	34	6	agricultor
64	Mureșan Teodor	Linu	34	4	agricultor
65	Păiușan Mihai	Mudra	34	4	agricultor
66	Suba Vasile	Ciba	37	2	agricultor
67	Păiușan Teodor	Mucea	34	7	agricultor
68	Oprea Simion	Lungu	38	3	agricultor
69	Opera Vasile	Birău Bătrân	30	3	agricultor
70	Oprea Rusalin	Oprea	30	3	agricultor
71	Mureșan Nicolae	Taliura	42	2	agricultor
72	Mureșan Ioan	Pascuțu	42	4	agricultor
73	Mureșan Teodor	Pascuțu	42	5	agricultor
74	Mureșan Ioan	Piparca	45	5	agricultor
75	Păiușan Iosif	Muhuica	50	4	agricultor
76	Păiușan Viorel	Bujor	50	4	agricultor
77	Andraș Vasile	Lelea	52	1	agricultor
78	Păiușan Florea	Botoancă	55	4	agricultor
79	Păiușan Simion	Istimie	55	5	agricultor
80	Păiușan Nicolae	Corman	56	5	agricultor
81	Păiușan Simion	Rotariu	62	4	agricultor
82	Păiușan Teodor	Rotariu	62	5	agricultor
83	Morcan Gheorghe	Toli	65	5	agricultor
84	Morcan Petru	Bitușă	66	5	agricultor
85	Morcan Iovu	Bitușă	66	2	agricultor
86	Mureșan Vasile	Tulucu	67	3	agricultor
87	Oprea Nicolae	Oprea	68	5	agricultor
88	Voimereștean Lazar	Dugula	70	3	agricultor
89	Voimereștean Ioan	Valeru	71	5	agricultor
90	Morcan Todor	Picioruțu	71	3	agricultor
91	Păiușan Gheorghe	Vrăjitoarea	71	5	agricultor
92	Mercea Florea	Coadă	73	3	agricultor
93	Mercea Petru	Coadă	73	4	agricultor
94	Handra Teodor	Handra	75	2	preot
95	Păiușan Nicolae	Zbârna	76	6	agricultor
96	Banea Iosif	Banea	76	1	agricultor
97	Păiușan Ioan	Banea	76	5	agricultor

98	Păiușan Teodor	Surdu	77	5	agricultor
99	Păiușan Gheorghe	Bebea	78	4	agricultor
100	Păiușan Petru	Petrița	78	5	agricultor
101	Păiușan Elena	Păiușanu	78	2	agricultor
102	Oprea Teodor	Muzgorea	78	5	agricultor
103	Păiușan Teodor	Boleacu	79	4	agricultor
104	Rașca Gheorghe	Chizu	79	3	agricultor
105	Rașca Teodor	Scâlcui	79	2	agricultor
106	Rașca Teodor	Pișta	79	4	agricultor
107	Rașca Borița	Baștalera	79	4	agricultor
108	Mercea Rusalin	Menacu	80	2	agricultor
109	Grecu Simion	Lanțariu	81	5	agricultor
110	Grecu Simion	Doju	81	5	agricultor
111	Grecu Lazăr	Baba-Lazăr	81	6	agricultor
112	Sav Rusalin	Baia	81	5	agricultor
113	Păiușan Teodor	Țapu	81	6	agricultor
114	Mureșan Florea	Firu	82	3	agricultor
115	Păiușan Nicolae	Togiță	82	5	agricultor
116	Mercea Teodor	Iovănuț	82	4	agricultor
117	Hălmăgean Teodor	Mișca	83	2	agricultor
118	Mureșan Ana	Moleca	84	4	agricultor
119	Păiușan Ioan	Mila, Lila	85	4	agricultor
120	Păiușan Simion	Juratu	85	3	agricultor
121	Păiușan Alexandru	Golambu	85	4	agricultor
122	Andraș Adam	Bodea	87	7	agricultor
123	Andraș Florița	Baba Ița	87	1	agricultor
124	Andraș Sânzeana	Babău	87	3	agricultor
125	Andraș Teodor	Blagoi	88	3	agricultor
126	Andraș Borița	Huța	88	3	agricultor
127	Andraș Gheorghe	Pocăitu	87	7	agricultor
128	Rașca Nicolae	Vlaica	89	3	agricultor
129	Rașca Adam	Vlaica	89	6	agricultor
130	Păiușan Indreica	Sfrâncu	90	5	agricultor
131	Păiușan Ioan	Sfrâncu	90	3	agricultor
132	Olar Adam	Adameș	91	4	agricultor
133	Hălmăgean Iovan	Coampa	91	3	agricultor
134	Păiușan Rusalin	Harjău	92	3	agricultor
135	Oprea Mihai	Harjău	92	6	agricultor
136	Rașca Miron	Rașca	92	2	agricultor
137	Rașca Mihai	Cioclința	92	4	agricultor
138	Rașca Teodor	Totu	92	2	agricultor
139	Mureșan Mihai	Panclie	92	6	agricultor
140	Pășcuț Ana	Șoaricu	92	2	agricultor
141	Andraș Vesalina	Iroaie	92	1	agricultor
142	Păiușan Florea	Lapadat	93	4	agricultor
143	Păiușan Teodor	Cornea	95	3	agricultor
144	Rașca Ioan	Morariu	95	6	agricultor
145	Rașca Petru	Țulca	95	5	agricultor
146	Braițiu Rusalin	Rujnea	97	1	agricultor
147	Andraș Simion	Haicu	97	5	agricultor
148	Andraș Ioan	Iusti	97	3	agricultor
149	Rașca Nicolae	Juta	98	3	agricultor

150	Rașca Teodor	Laba	98	3	agricultor
151	Păiușan Floriță	Magoaie	98	2	agricultor
152	Hulbăr Teodor	Gârlea	99	2	agricultor
153	Andraș Iosif	Țurcanu	100	3	agricultor
154	Păiușan Simion	Bambu	101	5	agricultor
155	Andraș Ioan	Dosu	102	5	agricultor
156	Rașca Adam	Țucalii	104	1	agricultor
157	Păiușan Iovu	Țapu	104	6	agricultor
158	Andraș Teodor	Racu	104	5	agricultor
159	Andraș Petru	Racu	105	6	agricultor
160	Târsala Petru	Șefu	105	8	agricultor
161	Târsala Nicolae	Târsalău	106	5	agricultor
162	Andraș Florea	Hocu	106	4	agricultor
163	Andraș Mihai	Bengu	106	3	agricultor
164	Andraș Teodor	Hocu	107	3	agricultor
165	Andraș Gheorghe	Andraș	107	5	agricultor
166	Păiușan Alexandru	Ciobanu	107	3	agricultor
167	Andraș Vasile	Mușca	107	6	agricultor
168	Andraș Ioana	Berliuga	107	2	agricultor
169	Păiușan Ioan	Titu	108	4	agricultor
170	Păiușan Avram	Haicu	108	6	agricultor
171	Oprea Ilie	Nica	108	5	agricultor
172	Andraș Ioan	Spicu	108	3	agricultor
173	Andraș Stefan	Haicu	108	3	agricultor
174	Andraș Simion	Carolina	108	5	agricultor
175	Rașca Crăciun	Gragetu	109	2	agricultor
176	Rașca Nicolae	Roșu	109	3	agricultor
177	Andraș Florea	Lelea	110	3	agricultor
178	Andraș Gheorghe	Lelea	110	5	agricultor
179	Andraș Ilie	Lelea	110	5	agricultor
180	Păiușan Floriță	Niuțu	111	3	agricultor
181	Păiușan Vasile	Niuțu	111	3	agricultor
182	Andraș Ioan	Viespea	112	7	agricultor
183	Andraș Teodor	Bandri	112	4	agricultor
184	Andraș Florea	Drugaleu	113	5	agricultor
185	Păiușan Avram	Cirica	113	3	agricultor
186	Mureșan Florea	Bocioacă	113	5	agricultor
187	Bonchiș Ioan	Ciucu	113	3	agricultor
188	Păiușan Blagu	Mitrea	115	3	agricultor
189	Oprea Teodor	Vâna	115	4	agricultor
190	Oprea Iovu	Vâna	115	3	agricultor
191	Rașca Simion	Țâu	116	4	agricultor
192	Rașca Gheorghe	Țulca	116	3	agricultor
193	Pantea Floare	Cochei	117	4	agricultor
194	Păiușan Teodor	Braițiu	117	4	agricultor
195	Păiușan Ioan	Honu	117	4	agricultor
196	Păiușan Ioan	Avramoc	117	5	agricultor
197	Andraș Ioan	Buciu	117	5	agricultor
198	Mercea Ioan	Cercel	118	8	agricultor
199	Pantea Ioan	Patruș	118	5	agricultor
200	Morcan Iovu	Coroana	120	2	agricultor
201	Păiușan Teodor	Arinu	120	6	agricultor

202	Păiușan Ioan	Pircu	122	2	agricultor
203	Păiușan Vasile	Picula	122	6	agricultor
204	Târsala Gheorghe	Giuța	122	6	agricultor
205	Păiușan Iovu	Blagu	126	3	agricultor
206	Pantea Teodor	Dița	127	5	agricultor
207	Morcan Iovan	Țăca	129	6	agricultor
208	Oprea Simion	Popița	131	2	agricultor
209	Oprea Marinca	Popița	131	2	agricultor
210	Andraș Vesalina	Borleoaie	134	2	agricultor
211	Rașca Iosif	Militon	134	5	agricultor
212	Andraș Florea	Țarca	?	4	agricultor
213	Bonchiș Pavel	Toloboată	?	4	agricultor
214	Andraș Ioan	Ștaieru	?	3	agricultor
215	Păiușan Teodor	Oanca	23	4	agricultor
216	Păiușan Nicolae	Coampa	126	4	agricultor
217	Rus Iovan	Rusu	113	3	agricultor
218	Andraș Floriță	Ioja	113	3	agricultor
219	Oprea Elena	Rotariu	109	2	agricultor
220	Grecu Teodor	Grecuțu	34	4	agricultor
221	Rașca Simion	Ispas	67	3	agricultor
222	Păiușan Mariuța	Grandișoiaie	92	1	agricultor
223	Păiușan Ioan	Ceșa	?	2	agricultor
224	Terniceanu Alexandru	Terniceanu	50	2	învățător

Satul Văsoaia⁴⁰⁰

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Nr. casei	Nr. membrilor în familie	Profesiunea
1	Zakarias Petru	Zakarias (Zokoreș)	1	3	agricultor
2	Rașca Simion	Maxim	2	2	agricultor
3	Dobre Avram	Bandăr	2	6	agricultor
4	Lei Istimie	Moțu	2	3	agricultor
5	Lei Maria	Budoaie	2	1	agricultor
6	Lei Ioan	Buda	2	3	agricultor
7	Braițiu Iovu	Roșanu	3	4	agricultor
8	Oprea Lucreția	Lupa	3	3	agricultor
9	Dobrea Nicolae	Pielea	3	5	agricultor
10	Horga Toma	Horga	4	5	agricultor
11	Horga Loghin	Loghin	4	5	agricultor
12	Moț Iacob	Cobi	5	2	agricultor
13	Braițiu Teodor	Pleșu	7	3	agricultor
14	Vlaica Florie	Vlaica	7	2	agricultor
15	Vlaica Nicolae	Dagilă	7	4	agricultor
16	Corbacer Iosif	Muleru	8	3	agricultor
17	Lei Gheorghe	Georgiuț	9	4	agricultor
18	Hulbăr Iovu	Pișta	10	5	agricultor
19	Lei Loghin	Chira	9	3	agricultor
20	Lei Alexandru	Pișta	10	7	agricultor

⁴⁰⁰ Arhiva Primăriei Chisindia; informatori: Oprea Trandafir, zis Trandafir (n.21 aug. 1936), Boanchiș Ioan, zis Covăcelu (n.29 iun. 1929), pr. Popa Mihail (n.21 apr.1947 în Sinești-Vâlcea), pr. Tripa Teodor (n.1955 la Ineu-Arad).

21	Braițiu Todor	Ciocu	11	3	agricultor
22	Moț Gavriila	Gabor	11	2	agricultor
23	Boanchiș Ilie	Bălan	12	3	agricultor
24	Dobre Iosif	Pulea	13	4	agricultor
25	Hulbăr Gheorghe	Nura	13	5	agricultor
26	Lei Gheorghe	Harțâgu	14	5	agricultor
27	Corbacer Corezia	Ciotacu	15	1	agricultor
28	Corbacer Avram	Ciotacu	15	3	agricultor
29	Moț Petru	Liencu	16	4	agricultor
30	Moț Teodor	Liencu	16	2	agricultor
31	Moț Gheorghe	Negru	16	4	agricultor
32	Corbacer Sali	Barcula	17	4	agricultor
33	Braițiu Solomia	Harțâgu	17	2	agricultor
34	Pantea Savel	Savel	56(?)	2	agricultor
35	Moț Teodor	Săvulescu	20	3	agricultor
36	Moț Loghin	Partenie	21	5	agricultor
37	Brancovan Iovu	Cioaca	21	5	agricultor
38	Posta Simion	Nonița	23	5	agricultor
39	Ristea Dimitrie	Piciu	24	5	agricultor
40	Ristea Gheorghe	Samu	24	4	agricultor
41	Boanchiș Floriță	Buroaie	25	2	agricultor
42	Ristea Ioan	Boancășu	26	5	agricultor
43	Oprea Avram	Boancășu	26	4	agricultor
44	Boanchiș Nicolae	Boltosu	27	4	agricultor
45	Boanchiș Petru	Grana	28	5	agricultor
46	Boanchiș Terentie	Chelea	28	4	agricultor
47	Boanchiș Toma	Chelea	28	9	agricultor
48	Braițiu Eva	Sora	29	1	agricultor
49	Bogdan Mihai	Șaicu	29	4	agricultor
50	Colf Ioan	Todoraș	30	4	agricultor
51	Colf Teodor	Cilanu	30	3	agricultor
52	Colf Florea	Piparca	30	5	agricultor
53	Colf Gheorghe	Cilanu	30	6	agricultor
54	Stepan Teodor	Râpaci	31	3	agricultor
55	Bonchiș Gheorghe	Samu	32	3	agricultor
56	Bonchiș Paraschiva	Daunt	33	4	agricultor
57	Dobrea Floare	Dobrea	33	3	agricultor
58	Dobrea Ioan	Juca	34	2	agricultor
59	Dobrea Simion	Pulea	34	2	agricultor
60	Dobrea Solomon	Pulea	34	5	agricultor
61	Bonchiș Raveca	Uaca	35	1	agricultor
62	Corbacer Adam	Purdi	36	1	agricultor
63	Corbacer Ioan	Bușa	36	5	agricultor
64	Corbacer Onuț	Purdi	36	3	agricultor
65	Oprea Marișca	Bada	43	3	agricultor
66	Lei Augustin	Vila	37	4	agricultor
67	Lei Nicolae	Iosâpoc	37	4	agricultor
68	Mureșan Simion	Caba	47	5	agricultor
69	Mureșan Indreica	Caba	47	3	agricultor
70	Braițiu Avram	Moroceanu	48	5	agricultor
71	Hulbăr Zenovie	Țăca	51	3	agricultor
72	Hulbăr Teodor	Hulbăru	51	3	agricultor

73	Hulbăr Ana	Țăca	52	4	agricultor
74	Oprea Pavel	Cioru	56	2	agricultor
75	Hulber Nicolae	Ciocârlanu	57	3	agricultor
76	Stoica Ioan	Cașuț	58	5	agricultor
77	Stoica Eva	Cașuț	58	2	agricultor
78	Braițiu Nicolae	Ciocu	61	5	agricultor
79	Oprea Nicolae	Macera	62	3	agricultor
80	Braițiu Loghin	Loghinuț	63	7	agricultor
81	Braițiu Borița	Braițiu	63	5	agricultor
82	Oprea Teodor	Gomoiu	64	3	agricultor
83	Neag Ioan	Neagu	64	6	agricultor
84	Braițiu Lazar	Floricuța	65	4	agricultor
85	Oprea Nicolae	Danilă	67	4	agricultor
86	Braițiu Iosif	Scârtoaga	68	5	agricultor
87	Braițiu Iosif	Șpengu	66	6	agricultor
88	Oprea Florea	Cioru	70	5	agricultor
89	Oprea Ilie	Bebea	70	6	agricultor
90	Braițiu Ioan	Ciorescu	71	4	agricultor
91	Oprea Ana	Ciorescu	71	4	agricultor
92	Stepan Saveta	Buhoarie	73	2	agricultor
93	Braițiu Gheorghe	Bogdanu	73	6	agricultor
94	Bogdan Avram	Americanu	75	4	agricultor
95	Hulbăr Adam	Hulbăru	76	6	agricultor
96	Moț Ioan	Hulbăru	77	5	agricultor
97	Hulbăr Simion	Niocu, Nura	78	2	agricultor
98	Hulbăr Ana	Americana	78	2	agricultor
99	Braițiu Iaon	Moroceanu	79	4	agricultor
100	Mureșan Gheorghe	Coroaba	82	3	agricultor
101	Posta Avram	Covrean	82	5	agricultor
102	Stoica Iosif	Cașuț	86	2	agricultor
103	Braițiu Ioan	Pleșu	88	2	agricultor
104	Dobrea Loghin	Pleșu	88	4	agricultor
105	Braițiu Lazar	Pleșu	88	4	agricultor
106	Oprea Elena	Pleșu	88	5	agricultor
107	Dobrea Dimitrie	Dobrea	92	6	agricultor
108	Dobrea Alexandru	Codeliș	92	6	agricultor
109	Pantea Gheorghe	Coca	93	5	agricultor
110	Oprea Ilie	Bada	94	5	agricultor
111	Birău Gheorghe	Cureciu	92	4	agricultor
112	Oprea Simion	Nioaca	96	3	agricultor
113	Bogdan Adam	Holanu	97	4	agricultor
114	Oprea Iosif	Gaia	98	1	agricultor
115	Pantea Iosif	Averescu	98	4	agricultor
116	Oprea Vasile	Țâncu	99	3	agricultor
117	Braițiu Avram	Roșanu	99	4	agricultor
118	Bogdan Ioan	Tomită	100	7	agricultor
119	Bogdan Avram	Badea	101	6	agricultor
120	Bogdan Ilie	Bogdan	101	4	agricultor
121	Hulbăr Iosif	Țăca	102	3	agricultor
122	Pantea Avram	Gherghel	104	6	agricultor
123	Braițiu Iosif	Ciocu	106	2	agricultor
124	Oprea Anuta	Dabu	106	2	agricultor

125	Oprea Iosif	Susoi	106	3	agricultor
126	Oprea Rusalin	Langoșu	107	4	agricultor
127	Oprea Nicolae	Tulea	107	5	agricultor
128	Oprea Alexandru	Belea	107	4	agricultor
129	Oprea Ilie	Todoroc	108	5	agricultor
130	Oprea Florea	Calae	108	5	agricultor
131	Oprea Ioan	Tulea	108	3	agricultor
132	Poleac Teodor	Jigaraia	109	6	agricultor
133	Oprea Nicolae	Tulea	109	4	agricultor
134	Bogdan Florea	Piparca	110	6	agricultor
135	Birău Teodor	Cureciu	111	4	agricultor
136	Lei Moise	Nichii	112	5	agricultor
137	Lei Vasile	Nichii	112	2	agricultor
138	Oprea Ioan	Ferdău	113	4	agricultor
139	Oprea Florea	Țâtoiu	114	5	agricultor
140	Oprea Antonie	Togița	114	5	agricultor
141	Hulbăr Ana	Gitu	115	4	agricultor
142	Oprea Ioan	Danilău	117	5	agricultor
143	Oprea Antonie	Antoniță	105	4	agricultor
144	Oprea Nicolae	Bălu	118	8	agricultor
145	Stoica Nicolae	Gomoiu	119	3	agricultor
146	Oprea Gheorghe	Țentea	120	6	agricultor
147	Oprea Raveica	Țentioaie	120	2	agricultor
148	Dobrea Ionas	Lițu	121	4	agricultor
149	Dobrea Nicolae	Lițu	121	5	agricultor
150	Colf Tecla	Ciula	?	3	agricultor
151	Moț Petru	Moșca	?	4	agricultor
152	Brassay Rozalia	Brassay	Corlat	1	agricultor
153	Pantea Ioan	Purecu	33	4	agricultor
154	Posta Teodor	Bociu	?	1	agricultor
155	Posta Adam	Leoandăr	12	2	agricultor
156	Braițiu Miron	Bălan	12	2	agricultor
157	Oprea Ancuta	Belea	107	1	agricultor
158	Oprea Petru	Țentea	103	4	agricultor
159	Dobrea Antonie	Berca	?	4	agricultor
160	Dobrea Nicolae	Gășparu	33	2	agricultor
161	Hulbăr Ana	Țâca	Codru	3	agricultor
162	Stoica Simion	Cașuț	58	5	agricultor
163	Oprea Vesalina	Chițu	62	2	agricultor
164	Oprea Zenovie	Antîța	67	4	agricultor
165	Stepan Avram	Râpaci	75	4	agricultor
166	Andraș Moise	Craiu	18	7	agricultor
167	Corbacer Adam	Mumuiogu	19	4	agricultor
168	Moț Antonie	Țapei	20	5	agricultor
169	Andrițoiu Iulian	Andrițoiu (preot)	92	2	preot
170	Ispas Petru	Ispas (înv.)	?	3	învățător
171	Iacob Petru	Iacob (înv.)	?	1	învățător
172	Brassay Ioan	Brassay, Ioancsy	Corlat	2	agricultor
173	Brassay Ludovic	Loaicu	Corlat	2	agricultor

4.5. Evoluții demografice ale satelor comunei

Satul Chisindia

Nr. crt.	Anul	Număr			Sursa
		Locuitori	Familii	Case	
1	1715	55	11	-	Conscripția 1715
2	1720	70	14	-	Conscripția 1720
3	1746	265	53	-	Ciuhandu
4	1755	510	-	102	Vesa; Istoria Ep. Ar.
5	1766	505	101	-	Conscripția 1766
6	1771	945	-	189	Urbarium 1771
7	1787	1360	-	272	Conscripția iozefină
8	1791	1260	252	-	Urbarium 1791
9	1802	1260	252	-	Urbarium 1802
10	1828	1331	300	296	M. Conor; Conscripția 1828; Ludovico Nagy
11	1839	1374	-	-	Pădureanu
12	1844	2131	-	-	Lewald
13	1849	2217	-	364	Arhiva Chisindia
14	1852	2116	-	-	Popeangă (1821-1827)
15	1857	2152	-	-	M. St. Közl.; Gaal
16	1868	1554	-	-	Popeangă (1821-1827); M. St. Közl.
17	1869	1626	-	-	Recens. 1869; Pădureanu; Popeangă (1867-1918); M. St. Közl.
18	1874	1595	-	-	Calendar 1874
19	1880	1605	-	306	Recensământ 1880; Gaal; Varga
20	1890	1624	-	-	Pădureanu; Gaal; Varga
21	1895	1624	-	-	Helysegnevtara
22	1900	1722	-	-	Recens. 1900; M. St. Közl.; Varga; Pădureanu
23	1904	1723	-	-	Șirianu
24	1907	1792	248	-	Cronica 1907
25	1909	1723	-	-	Dicț. al loc. din Ungaria; Arh. Chis.
26	1910	1915	-	-	Recens. 1910; M. St. Közl.; Varga; Dicționar Transilvania
27	1913	1915	-	-	Somogy
28	1915	1723	-	-	Arh. Chis.; Dicționar Moldovan
29	1917	1794	-	291	Popeangă (1867-1918)
30	1920	1863	-	-	Dicționar Transilvania; Varga
31	1921	1794	-	-	M. St. Közl.
32	1922	1863	-	-	M. St. Közl.
33	1923	1861	-	-	Calendar 1923
34	1927	1868	-	-	Anuarul României 1927
35	1928	1863	-	-	Anuarul României 1928
36	1929	1829	-	-	Calendar 1929
37	1930	1868	-	-	Recensământ 1930; Varga
38	1935	1915	-	-	Arh. Chisindia
39	1936	1835	-	-	Arh. Chisindia; Calendar 1936
40	1939	1897	-	-	Calendar 1939
41	1941	1887	-	-	Recensământ 1941; Arh. Chisindia
42	1942	1887	-	-	Calendar 1942
43	1949	1848	-	-	Calendar 1949; Arh. Chisindia
44	1956	1600	-	-	Recensământ 1956; Varga
45	1966	1393	-	-	Recensământ 1966; Varga
46	1977	1308	-	-	Recensământ 1977; Varga
47	1992	1158	-	-	Recensământ 1992; Varga
48	2002	1002	-	-	Recensământ 2002; Varga
49	2011	998	-	-	Arh. Chisindia

Satul Văsoaia

Nr. crt.	Anul	Număr			Sursa
		Locuitori	Familii	Case	
1	1525	76	12	-	Domeniu Șiria
2	1746	78	26	-	Ciuhandu
3	1755	-	-	24	Istoria Ep. Ar.; Pavel Vesa
4	1766	102	34	-	Conscripția 1766
5	1771	117	39	-	Urbarium 1771
6	1787	-	-	49	Conscripția iosefină
7	1791	150	50	-	Urbarium 1791
8	1802	250	50	-	Urbarium 1802
9	1828	500	80	72	M. Conor; Conscripția 1828; Lodovico Nagy
10	1839	611	-	-	Pădureanu
11	1843	539	-	126	Lewald
12	1849	574	-	108	Arh. Chisindia
13	1851	594	-	-	Fenyés
14	1852	579	-	-	Popeangă (1821-1867)
15	1857	602	-	-	M. St. Kozl.; Gaal; Pădureanu
16	1869	674	-	-	Recens. 1869; M. St. Kozl.; Varga; Pădureanu
17	1870	674	-	-	Gaal
18	1880	679	-	-	Recens. 1880; M. St. Kozl.; Gaal; Varga; Pădureanu
19	1890	724	-	-	M. St. Kozl.; Gaal; Varga; Pădureanu
20	1895	784	-	-	Helysegnevtara
21	1900	785	-	-	Recens. 1900; M. St. Kozl.; Varga; Pădureanu
22	1904	785	-	-	Șirianu
23	1906	815	-	-	Cronica 1907
24	1910	833	153	-	Recens. 1910; M. St. Kozl.; Varga; Dicționar Transilvania
25	1913	833	-	121	Somogy
26	1919	785	-	-	Dicționar Transilvania
27	1920	728	-	-	Varga; Dicționar Moldovan Togan
28	1922	728	-	-	M. St. Kozl.
29	1925	728	-	-	Anuarul României 1925
30	1927	792	-	-	Anuarul României 1927
31	1928	839	-	-	Anuarul României 1928
32	1929	873	-	-	Arh. Chisindia; Calendar 1929
33	1930	891	-	166	Recens. 1930; Calendar 1930
34	1936	871	-	-	Arh. Chisindia; Calendar 1936
35	1939	850	-	-	Calendar 1939
36	1941	717	-	-	Recens. 1941; Varga; Arh. Chisindia
37	1942	850	-	-	Calendar 1942
38	1949	833	-	-	Arh. Chisindia; Calendar 1949
39	1956	621	-	-	Recens. 1956
40	1966	556	-	-	Recens. 1966; Varga; Arh. Chisindia
41	1977	336	-	-	Recens. 1977; Varga; Arh. Chisindia
42	1978	331	100	101	Arh. Chisindia
43	1992	148	-	-	Recens. 1992; Varga; Arh. Chisindia
44	2002	90	-	-	Recens. 2002; Varga; Arh. Chisindia
45	2011	70	-	-	Arh. Chisindia

Satul Păiușeni

Nr. crt.	Anul	Număr			Sursa
		Locuitori	Familii	Case	
1	1755	-	-	24	Istoria Ep. Ar.; Pavel Vesa
2	1868	-	-	-	Satul se separă de Chisindia
3	1869	733	-	-	Recens. 1869; M. St. Kozl.; Pădureanu
4	1880	840	-	152	Recens. 1880; M. St. Kozl.; Pădureanu
5	1890	933	-	-	M. St. Kozl.; Gaal; Pădureanu
6	1895	933	-	-	Helysegnevtara
7	1900	1584	-	-	Recens. 1900; Varga; Pădureanu
8	1904	1584	-	-	Șirianu
9	1910	1204	-	-	Recens. 1910; M. St. Kozl.; Varga; Dicționar Transilvania
10	1913	1208	-	142	Somogy
11	1920	1014	-	-	Dicționar Transilvania; M. St. Kozl.; Varga
12	1922	1014	-	-	M. St. Kozl.
13	1925	1014	-	-	Anuarul României 1925
14	1927	1014	-	-	Anuarul României 1927
15	1930	1057	-	-	Recensământ 1930; Varga
16	1936	1167	-	-	Calendar 1936
17	1939	1160	-	-	Calendar 1939
18	1941	982	-	-	Recensământ 1941; Varga
19	1942	1149	-	-	Calendar 1942
20	1944	1143	250	-	Arh. Chisindia; Arh. Păiușeni
21	1946	1146	262	-	Arh. Chisindia; Arh. Păiușeni
22	1947	1149	263	-	Arh. Chisindia; Arh. Păiușeni
23	1948	1149	236	-	Arh. Chisindia; Arh. Păiușeni
24	1949	1176	239	-	Arh. Chisindia; Calendar 1949
25	1956	893	220	-	Recens. 1956; Arh. Păiușeni
26	1957	838	250	-	Arh. Păiușeni
27	1959	832	241	-	Arh. Păiușeni
28	1963	841	255	-	Arh. Păiușeni
29	1966	928	-	-	Recens. 1966; Arh. Păiușeni; Varga
30	1977	705	-	-	Recens. 1977; Arh. Chisindia; Varga
31	1992	574	-	-	Recens. 1992; Arh. Chisindia; Varga
32	2002	488	-	-	Recens. 2002; Arh. Chisindia; Varga
33	2011	425	-	-	Arh. Chisindia

Bibliografie pentru statistici demografice:

1. Ciuhandu, Gheorghe, *Românii din câmpia Aradului de acum două veacuri*, Arad, 1940 (Ciuhandu).
2. Pădureanu, Corneliu, *Populația comitatului Arad în secolul al XIX-lea*, Arad, 2003 (Pădureanu).
3. Popp, M. N., *Crișana și Maramureșul în conscripția iosefină*, București, 1947 (Conscripția iosefină).
4. Martinovici, C., Istrati, N., *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, 1921 (Dicționarul Transilvaniei).
5. Somogyi Gyula, *Arad szabad királyi város és Arad vármegye hözségeinek leirása*, Arad, 1913. (Somogyi).
6. Roz, Alexandru, Kovach Geza, *Dicționarul istoric al localităților din județul Arad*, Arad, 1997 (Dicționar istoric).
7. Gaal Jenő, *Arad varmegye és Arad szabad kiralyi város. Leirasa*, Arad, 1898. (Gaal).
8. Moldovan, Silvestru, Togan, Nicolae, *Dicționarul numirilor de localități cu poporațiune română din Ungaria*, Sibiu, 1909 (Dicționar de localități din Ungaria).
9. Idem, *Dicționarul numirilor de localități cu poporațiune română din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, Sibiu, 1919 (Dicționar de localități).
10. Ludovico Nagy, *Notitiae politico-geographico statisticae incltyi regni Hungariae, partimque eidem adnexarum, Tomus primus*, Budae, 1828 (Ludovico Nagy).
11. Aloysium Reesch de Lewald, *Universalis schematismus ecclesiasticus*, Budae, 1843/1844 (Lewald).

12. Lupșa, Ștefan, Lițiu, Gheorghe, *Istoria Eparhiei Aradului*, manuscris dactilografiat, vol.2, fascicola 1 (*Istoria Eparhiei Aradului*).
13. Vesa, Pavel, *Eparhia Aradului în timpul episcopului Sinesie Jivanovici (1751-1768)*, Arad, 2013 (Vesa).
14. Popeangă, Vasile, *Un secol de activitate școlară românească în părțile Aradului (1721-1821)*, Arad, 1974 (Popeangă 1721-1821).
15. Idem, *Școala românească din părțile Aradului la mijlocul secolului al XIX-lea (1821-1867)*, Arad, 1979 (Popeangă 1821-1867).
16. Idem, *Școala românească din părțile Aradului în perioada 1867-1918*, Arad, 1976 (Popeangă 1867-1918).
17. Fenyés Elek, *Magyarország geographiai szotara*, vol.4, Pesten, 1851 (Fenyés).
18. Complexul Muzeal Arad, *Conscriptia dicală din 1766*, manuscris nenumerotat (Cons. 1766).
19. Magyar Országos Levéltár, *Conscriptio 1715*, Budapest (Conscriptia 1715).
20. Magyar Országos Levéltár, *Conscriptio 1720*, Budapest (Conscriptia 1720).
21. D.J.A.N.A., *Conscriptia satului Chisindia din anul 1771*, fond P.J.A., seria C.U. *Urbarium* (Urbarium 1771).
22. Idem, *Conscriptia satului Văsoaia din anul 1771*, fond P.J.A., seria C.U. *Urbarium* (Urbarium 1771).
23. Idem, *Conscriptia satului Chisindia din anul 1791*, fond P.J.A. seria C.U. *Urbarium* (Urbarium 1791).
24. Idem, *Conscriptia satului Văsoaia din anul 1791*, fond P.J.A., seria C.U. *Urbarium* (Urbarium 1791).
25. Idem, *Conscriptia satului Chisindia din anul 1802*, fond P.J.A., seria C.U. *Urbarium* (Conscriptia 1802).
26. *Cronica bisericei parohiale din comuna Chisindia* (Cronica 1907).
27. *Cronica bisericei parohiale din comuna Văsoaia* (Cronica 1907.)
28. *Magyar statisztikai közlemenyek -Analele statistice maghiare*, (M. St. Közl.)
29. Rotariu, Traian, Semenic, Maria, Mezei Elemer, *Recensământul din 1900, Transilvania, Cluj-Napoca, 1999* (Recens.1900).
30. Idem, *Recensământul din 1910, Transilvania, București, 1999* (Recensământ 1910).
31. Idem, *Recensământul din 1869, Transilvania, Cluj-Napoca, 2008*, (Recensământ 1869).
32. Idem, *Recensământul din 1890 și Recensământul țiganilor din 1893, Transilvania, Cluj- Napoca, 2009* (Recensământ 1890).
33. Idem, *Recensământul din 1941, Transilvania, Cluj-Napoca, 2002* (Recensământ 1941).
34. Rotariu, Traian, Semenic, Maria, Mureșanu, Cornelia, *Recensământul din 1880, Transilvania, București, 1997* (Recensământ 1880).
35. Conor Remer, Marta, *Germans & Hungarians 1828, Hungarian land census Arad counti*, Las Vegas, 1998 (M. Conor).
36. *A. Magyar Korona Országaynak Helysegnevtara*, Budapest, 1895 (Helysegnevtara).
37. Manuilă, Sabin, *Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930*, vol.2, *Neam, limbă maternă, religie*, București, 1938 (Recensământ 1930).
38. Direcția Centrală de Statistică, *Recensământul populației din 21 februarie 1956. Structura demografică a populației* (Recensământ 1936).
39. Direcția Județeană de Statistică Arad, *Recensământul populației și al locuințelor din 15 martie 1966., Populație. Regiunea Crișana*, vol.1, 1967 (Recensământ 1966).
40. Direcția Generală de Statistică București, *Recensământul populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977. Clădiri. Locuințe. Gospodării*, vol.3, 1981 (Recensământ 1977).
41. Direcția Județeană de Statistică Arad, *Recensământul populației și al locuințelor din 7 ianuarie 1992. Populație. Structura demografică*, vol.1, 1994 (Recensământ 1992).
42. Idem, *Recensământul populației și al locuințelor 2002*, format electronic (Recensământ 2002).
43. Varga E. Arpad. *Arad megye telepuleseinek etnikai megoszlasa szazalek szerint 1869-2002*, format electronic (Varga).
44. *Calendarul creștinului ortodox pe anul bisect 1936 dela Hristos*, Arad, 1935 (Calendar 1936).
45. *Anuarul României pentru comerț, industrie, meserii și agricultură*, București, 1927 (Anuarul României 1927).
46. Idem, București, 1928 (Anuarul României 1928).
47. *Calendarul creștinului ortodox pe anul 1941*, Arad, 1940 (Calendar 1941).
48. *Calendarul creștinului ortodox 1942*, Arad, 1941 (Calendar 1942).

49. Kovach Geza, *Conscripția satelor arădene în 1828*, [în] *Ziridava*, vol.15-16, Arad, 1987 (Conscripția 1828).
50. Arhiva Primăriei Chisindia (Arhiva Chisindia).
51. Arhiva Bisericii Ortodoxe Păiușeni (Arhiva Păiușeni).
52. Prodan, David, *Domeniul cetății Șiria* [în] *Anuarul Institutului de Istorie din Cluj*, tom III, 1960 (Domeniu Șiria).
53. Șirianu Rusu, Ion, *Românii din statul ungar*, Arad, 1904 (Șirianu).
54. *Calendar pe anul de la Hristos 1930*, Arad, 1929 (Calendar 1930).
55. *Calendar pe anul de la Hristos 1929*, Arad, 1928 (Calendar 1929).
56. *Calendarul creștinilor ortodocși pe anul 1939 de la Hristos*, Arad, 1938 (Calendar 1939).

4.6. Longevivi înregistrați în perioada 1916-2016⁴⁰¹

Nr. crt.	Numele și prenumele	Nr. casei	Anul și locul nașterii	Anul și locul decesului	Vârsta la deces (ani)
Decedați între anii 1916-1925					
1	Kornya Tivadar	147	1831 Keszend	05.05.1916 Keszend	85
2	Kese Istvan	316	1833 Keszend	29.10.1916 Keszend	83
3	Halmazsan Daniel	4	1837 Pajzs	27.04.1917 Pajzs	80
4	Pantie Onyika	132	1830 Keszend	26.02.1918 Keszend	88
5	Pajsan Flora	38	1838 Pajzs	06.03.1918 Pajzs	80
6	Abrugyan Florian	224	1833 Keszend	21.12.1918 Keszend	85
7	Braicz Miklos	97	1839 Veszalja	08.02.1919 Veszalja	80
8	Ardelean Filimon	f.n.	1839 Keszend	06.03.1919 Keszend	80
9	Oprea Onu	98	1830 Văsoaia	17.04.1920 Văsoaia	90
10	Păiușan Irina	f.n.	1841 Păiușeni	11.04.1921 Păiușeni	80
11	Andraș Ioan	110	1841 Păiușeni	08.12.1921 Păiușeni	80
12	Tulea Eugenia	193	1842 Chisindia	04.04.1922 Chisindia	80
13	Pantea Teodor	127	1840 Păiușeni	16.01.1923 Păiușeni	83
14	Păiușan Eva	29	1837 Păiușeni	26.03.1923 Păiușeni	86
15	Irina Ana	218	1837 Chisindia	22.07.1923 Chisindia	86
16	Rașca Ioan	79	1840 Păiușeni	26.11.1924 Păiușeni	84
17	Hulbăr George	77	1825 Văsoaia	25.10.1925 Văsoaia	100
18	Cornea Anuța	151	1841 Chisindia	07.12.1925 Chisindia	84
Decedați între anii 1926-1935					
19	Gomoi Florea	f.n.	Chisindia	30.03.1926 Chisindia	82
20	Braiți Savu	22	Văsoaia	28.11.1927 Văsoaia	82
21	Hălmășean Ana	2	Chisindia	16.03.1928 Chisindia	86
22	Hălmășean Todor	130	Chisindia	14.02.1929 Chisindia	80
23	Herbei Ioan	299	Chisindia	05.03.1929 Chisindia	80
24	Cârpaci Maria	f.n.	1850 Covăsânt	05.01.1930	80
25	Hălmășean Pavel	5	1850 Păiușeni	09.03.1930	80
26	Păiușan Dimitrie	115	1846 Păiușeni	13.04.1931	84
27	Poșta Petru	82	15.05.1851 Văsoaia	09.01.1932	80
28	Popa Gheorghe	305	02.01.1844 Chisindia	02.04.1932	88
29	Pucea Marinca	134	02.04.1852 Chisindia	09.07.1932	80
30	Rașca Teodor	107	14.10.1852 Păiușeni	07.03.1933	80
31	Hatcu Maria	293	15.10.1847 Chisindia	03.04.1933	85
32	Morcan Petru	66	28.05.1851 Păiușeni	20.05.1933	82
33	Mercea Ioana	93	02.03.1849 Chisindia	30.08.1933	84
34	Tamaș Onica	236	19.01.1855 Chisindia	13.11.1935	80

⁴⁰¹ Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă*.

Decedați între anii 1936-1945					
35	Cârnaț Nicolae	69	25.11.1856 Chisindia	17.01.1937	80
36	Ruja Petru	225	02.04.1858 Chisindia	15.03.1938	80
37	Pescce Terezia	29	10.01.1855 Șilindia	08.08.1938	83
38	Cornea Borița	132	13.08.1855 Chisindia	16.06.1939	83
39	Irina Ștefan	117	08.02.1858 Chisindia	24.11.1939	81
40	Mercea Ioan	285	04.02.1861 Chisindia	23.01.1943	81
41	Tamaș Vesalina	235	27.05.1857 Chisindia	25.01.1943	85
42	Oprea Stana	32	02.01.1862 Chisindia	17.08.1943	81
43	Ruja Lapadata	225	06.12.1860 Chisindia	03.05.1944	83
Decedați între anii 1946-1955					
44	Iovănuț Maria	113	17.07.1865 Chisindia	28.01.1946	80
45	Sidak Maria	7	1864 Buteni	25.04.1946	82
46	Pantea Maria	134	04.09.1865 Chisindia	07.01.1947	81
47	Stana Maria	159	30.09.1866 Păiușeni	05.04.1947	80
48	Pantea Ștefan	224	22.01.1864 Chisindia	06.05.1947	80
49	Cornea Gheorghe	139	02.01.1866 Chisindia	07.12.1947	81
50	Păiușan Mihai	264	01.07.1867 Chisindia	30.11.1948	81
51	Cornea Vasile	151	1868 Chisindia	05.07.1949	81
52	Mercea Marinca	92	1869 Donceni	13.02.1950	81
53	Mercea Iovan	109	1863 Chisindia	20.02.1950	87
54	Irina Irimie	Ciolt	16.07.1859 Ciolt	01.06.1950	90
55	Păiușan Vesalina	315	1865 Păiușeni	26.10.1950	85
56	Abrudean Iosana	241	02.05.1870 Chisindia	27.05.1950 Chisindia	80
57	Bogdan Ioan	f.n.	19.02.1870 Văsoaia	02.03.1951 Văsoaia	80
58	Anghel Floriță	14	25.03.1868 Chisindia	09.02.1952 Chisindia	83
59	Andraș Florea	106	1870 Păiușeni	05.05.1952 Păiușeni	82
60	Hatcu Gavrilă	318	16.03.1870 Chisindia	23.10.1952 Chisindia	82
61	Stoica Marinca	222	Chisindia	23.04.1954 Chisindia	85
62	Andraș Petru	34	25.01.1873 Păiușeni	11.10.1954 Păiușeni	81
63	Irina Flurie	182	01.07.1874 Chisindia	09.08.1955 Chisindia	81
64	Banea Iosif	76	01.11.1874 Minișu de Sus	05.09.1955 Chisindia	80
65	Braiț Gheorghe	74	30.10.1875 Văsoaia	24.11.1955 Văsoaia	80
Decedați între anii 1956-1960					
66	Cornea Floriță	136	01.04.1876 Chisindia	11.04.1956 Chisindia	80
67	Grecu Maria	11	11.02.1876 Păiușeni	13.05.1956 Păiușeni	80
68	Mihuț Gheorghe	308	15.08.1872 Chisindia	02.11.1956 Chisindia	84
69	Gurban Dreana	56	12.05.1872 Chisindia	31.05.1957 Chisindia	85
68	Irina Marinca	117	10.01.1876 Chisindia	06.06.1957 Chisindia	81
70	Tulea Iovu	232	18.11.1874 Chisindia	13.01.1958 Chisindia	84
71	Techelea Teodor	242	01.08.1875 Chisindia	24.01.1958 Chisindia	82
72	Hatcu Paulina	47	25.01.1877 Chisindia	17.11.1958 Chisindia	81
73	Olari Teodor	3	26.05.1878 Chisindia	16.02.1959 Chisindia	81
74	Păiușan Nicolae	6	05.04.1876 Păiușeni	07.03.1959 Păiușeni	83
75	Păiușan Ioan	f.n.	14.01.1876 Păiușeni	20.10.1959 Păiușeni	83
76	Tulea Adam	290	01.03.1876 Chisindia	09.01.1960 Chisindia	84
77	Popa Măriuță	32	17.08.1873 Chisindia	09.01.1960 Chisindia	87
78	Oprea Elița	150	11.01.1877 Văsoaia	15.05.1960 Păiușeni	83
79	Babuța Rusanda	366	26.05.1875 Cuied	03.09.1960 Chisindia	85
80	Gomoi Ilie	18	18.07.1880 Chisindia	12.10.1960 Chisindia	80
81	Braiț Ilie	162	25.01.1877 Văsoaia	22.10.1960 Văsoaia	83
Decedați între anii 1961-1965					
82	Sulinceanu Mihai	253	01.04.1879 Ciolt Chis.	15.02.1961 Chisindia	82
83	Dobrea Ioan	159	15.06.1874 Văsoaia	25.02.1961 Văsoaia	87

84	Popa Teodor	193	22.03.1879 Chisindia	15.04.1961 Chisindia	82
85	Gaşpar Maria	26	15.12.1879 Păiuşeni	01.12.1961 Păiuşeni	82
86	Anghel Ilie	104	10.03.1878 Păiuşeni	09.12.1961 Păiuşeni	83
87	Andraş Ana	196	05.06.1880 Păiuşeni	21.02.1962 Păiuşeni	82
88	Gurban Gheorghe	283	17.11.1872 Chisindia	05.03.1962 Chisindia	90
89	Irina Ioan	41	14.01.1880 Chisindia	12.03.1962 Chisindia	82
90	Vramiţă Persida	401	01.04.1876 Chisindia	18.04.1962 Chisindia	86
91	Radu Iacob	85	04.02.1876 Petrilaca Reghin	25.03.1962 Chisindia	86
92	Andraş Ioan	171	07.03.1883 Păiuşeni	22.08.1962 Păiuşeni	80
93	Păiuşan Nicolae	79	14.08.1879 Păiuşeni	03.12.1962 Păiuşeni	83
94	Braiţ Lazăr	139	07.03.1875 Văsoaia	25.12.1962 Văsoaia	87
95	Şerb Maria	106	18.11.1883 Chisindia	03.05.1963 Chisindia	80
96	Oprea Florea	50	18.03.1879 Văsoaia	02.12.1963 Văsoaia	84
97	Anghel Ioan	177	02.10.1883 Chisindia	21.01.1964 Chisindia	81
98	Mercea Avram	55	15.09.1875 Chisindia	24.02.1964 Chisindia	89
99	Voimereştean Iosif	31	14.10.1880 Păiuşeni	02.05.1964 Păiuşeni	84
100	Hulbăr Adam	57	19.09.1885 Văsoaia	05.05.1964 Văsoaia	80
101	Păiuşan Nicolae	175	31.12.1877 Păiuşeni	07.05.1964 Păiuşeni	89
102	Trutri Simion	85	27.01.1880 Groşii Noi	07.07.1964 Păiuşeni	84
103	Braiţ Simion	66	02.04.1885 Văsoaia	16.07.1964 Văsoaia	80
104	Hălmăgean Subinca	76	03.03.1878 Chisindia	26.08.1964 Chisindia	86
105	Lei Parascheva	146	09.08.1878 Miniş	16.11.1964 Văsoaia	86
106	Mercea Floriţă	241	24.07.1885 Chisindia	29.11.1964 Chisindia	80
107	Păiuşan Teodor	75	19.07.1881 Păiuşeni	22.01.1965 Păiuşeni	84
108	Mercea Lica	365	10.11.1874 Chisindia	07.02.1965 Chisindia	91
109	Bogdan Florea	12	23.04.1880 Văsoaia	12.02.1965 Văsoaia	85
110	Irina Ana	319	16.06.1880 Chisindia	16.03.1965 Chisindia	85
111	Braiţ Vesalina	183	15.07.1886 Păiuşeni	15.10.1965 Păiuşeni	80
112	Rada Iosana	246	15.08.1881 Chisindia	01.11.1965 Chisindia	84
113	Târsala Ana	170	03.08.1884 Păiuşeni	08.11.1965 Păiuşeni	81
114	Morcan Iovu	50	04.06.1882 Păiuşeni	23.12.1965 Păiuşeni	83
115	Păiuşan Iovu	144	27.05.1885 Păiuşeni	25.12.1965 Păiuşeni	80
Decedaţi între anii 1966-1970					
116	Belei Gheorghe	208	16.04.1880 Gârda de Sus	16.03.1966 Chisindia	86
117	Dobrea Raveca	33	23.07.1886 Văsoaia	22.04.1966 Văsoaia	80
118	Stepan Constantin	10	10.10.1887 Chisindia	16.06.1966 Chisindia	80
119	Ruja Floriţa	125	16.07.1886 Chisindia	25.08.1966 Chisindia	80
120	Suba Mariţa	40	07.07.1886 Chisindia	25.02.1967 Chisindia	81
121	Ruja Persida	439	18.09.1888 Chisindia	15.04.1967 Chisindia	80
122	Gurban Florea	210	01.02.1884 Chisindia	05.06.1967 Chisindia	83
123	Rusanda Mariţa	451	12.02.1885 Chisindia	22.07.1967 Chisindia	82
124	Păiuşan Saveta	263	01.04.1888 Chisindia	20.10.1967 Chisindia	80
125	Mihuţ Rusalina	397	14.03.1886 Chisindia	29.12.1967 Chisindia	81
126	Morcan Raveca	48	23.02.1888 Păiuşeni	13.01.1968 Păiuşeni	80
127	Păiuşan Ana	200	02.04.1889 Păiuşeni	19.01.1968 Păiuşeni	80
128	Olari Măriuţă	208	12.02.1889 Chisindia	24.12.1968 Chisindia	80
129	Dobrea Paraschiva	74	16.01.1887 Văsoaia	25.06.1968 Văsoaia	81
130	Mercea Ioan	247	21.07.1884 Chisindia	03.10.1968 Chisindia	84
131	Mercea Vasile	92	03.02.1890 Chisindia	13.01.1969 Chisindia	80
132	Oprea Eva	73	24.12.1890 Păiuşeni	19.01.1969 Păiuşeni	80
133	Cornea Gheorghe	137	07.02.1889 Chisindia	20.04.1969 Chisindia	80
134	Păiuşan Eva	176	08.09.1887 Buteni	10.09.1969 Păiuşeni	82
135	Lei Solomie	77	27.01.1885 Văsoaia	31.10.1969 Văsoaia	84

136	Tripșa Iovan	440	04.04.1885 Chisindia	04.12.1969 Chisindia	84
137	Crișan Maria	221	15.07.1885 Chisindia	08.12.1969 Chisindia	84
138	Olari Gheorghe	306	05.04.189 Chisindia	28.02.1970 Chisindia	81
139	Rusanda Pavel	12	22.08.1890 Târnova	27.04.1970 Chisindia	80
140	Păiușan Florea	117	06.04.1887 Chisindia	07.05.1970 Păiușeni	83
141	Mercea Gheorghe	101	18.11.1890 Chisindia	08.06.1970 Chisindia	80
142	Păiușan Elena	86	04.10.1882 Păiușeni	20.07.1970 Păiușeni	88
143	Hatcu Foriță	203	23.02.1891 Păiușeni	31.08.1970 Păiușeni	80
Decedați între anii 1971-1975					
144	Mihuț Nicolae	322	20.08.1883 Chisindia	09.03.1971 Chisindia	82
145	Oprea Subinca	104	17.07.1887 Păiușeni	10.03.1971 Păiușeni	84
146	Pantea Floare	231	13.05.1892 Chisindia	09.11.1971 Chisindia	80
147	Păiușan Teodor	156	01.12.1889 Păiușeni	03.05.1972 Păiușeni	83
148	Oprea Ilie	27	10.10.1886 Văsoaia	16.10.1972 Văsoaia	86
149	Voimereștean Nicolae	30	10.06.1886 Păiușeni	16.01.1973 Păiușeni	87
150	Tamaș Teodor	345	14.08.1890 Chisindia	28.05.1973 Chisindia	83
151	Păiușan Rusalin	196	03.09.1893 Tauț	19.09.1973 Păiușeni	80
152	Faur Fira	152	08.08.1888 Chisindia	25.10.1973 Chisindia	85
153	Suba Floare	68	04.07.1888 Chisindia	28.11.1973 Chisindia	85
154	Opre Elena	27	05.11.1893 Văsoaia	17.03.1974 Văsoaia	81
155	Crișan Ioan	402	08.02.1889 Chisindia	23.03.1974 Chisindia	85
156	Olar Maria	373	29.02.1889 Chisindia	09.06.1974 Chisindia	89
157	Hulber Fironda	222	28.09.1892 Păiușeni	17.08.1974 Păiușeni	82
158	Paisan Ana	144	02.05.1892 Păiușeni	02.12.1974 Păiușeni	82
159	Suba Eva	45	24.05.1896 Chisindia	08.01.1975 Chisindia	80
160	Andraș Versalia	299	10.12.1894 Chisindia	17.02.1975 Chisindia	81
161	Olari Raveca	44	08.07.1892 Chisindia	14.03.1975 Chisindia	83
162	Oprea Zaharie	446	03.06.1888 Chisindia	23.04.1975 Chisindia	80
163	Hălmăgean Paulina	449	03.09.1893 Chisindia	13.08.1975 Chisindia	82
164	Colf Saveta	103	01.12.1896 Văsoaia	15.10.1975 Văsoaia	80
165	Cornea Ioan	42	21.11.1894 Chisindia	19.11.1975 Chisindia	81
Decedați între anii 1976-1980					
166	Rașca Ioan	198	01.07.1881 Păiușeni	26.01.1976 Păiușeni	95
167	Șerb Vasile	297	30.01.1897 Chisindia	02.02.1976 Chisindia	80
168	Brancovici Ana	160	16.03.1892 Păiușeni	07.02.1976 Păiușeni	84
169	Faur Ilie	152	20.07.1882 Chisindia	06.03.1976 Chisindia	94
170	Hulbăr Gheorghe	79	01.07.1897 Văsoaia	13.12.1976 Văsoaia	80
171	Voimereștean Maria	130	11.02.1894 Păiușeni	28.01.1977 Păiușeni	83
172	Bocșa Teodor	293	27.11.1897 Buteni	31.01.1977 Chisindia	80
173	Tamas Maria	408	22.11.1895 Chisindia	28.02.1977 Chisindia	82
174	Paișan Todor	192	02.04.1892 Păiușeni	12.05.1977 Păiușeni	85
175	Cornea Maria	141	02.11.1896 Chisindia	14.05.1977 Chisindia	81
176	Coloja Ana	196	26.09.1893 Păiușeni	21.05.1977 Păiușeni	84
177	Lupaș Floriță	404	21.03.1892 Chisindia	23.08.1977 Chisindia	85
178	Hălmăgean Iosif	4	18.02.1897 Păiușeni	12.11.1977 Păiușeni	80
179	Faur Crăciun	46	12.01.1896 Chisindia	15.03.1978 Chisindia	82
180	Tamaș Florica	100	25.03.1898 Chisindia	03.04.1978 Chisindia	80
181	Rașca Petru	118	01.12.1897 Păiușeni	17.04.1978 Păiușeni	81
182	Cornea Gheorghe	132	21.01.1897 Chisindia	18.05.1978 Chisindia	81
183	Cîrnaț Iovan	126	13.04.1899 Chisindia	03.11.1978 Chisindia	80
184	Oprea Ana	218	14.05.1899 Văsoaia	29.11.1978 Păiușeni	80
185	Oprea Teodor	158	10.02.1891 Păiușeni	17.12.1978 Păiușeni	87
186	Andraș Teodor	175	23.09.1900 Păiușeni	10.02.1979 Păiușeni	80
187	Pantea Teodor	140	19.05.1895 Păiușeni	28.02.1979 Păiușeni	84

188	Brădean Floare	437	02.07.1892 Chisindia	14.04.1979 Chisindia	87
189	Dobrea Simeon	125	19.06.1894 Văsoaia	14.04.1979 Văsoaia	85
190	Crișan Ana	291	09.11.1896 Chisindia	24.05.1979 Chisindia	83
191	Crișan Maria	283	08.04.1894 Chisindia	25.06.1979 Chisindia	85
192	Pantea Vasile	150	08.05.1900 Chisindia	03.08.1979 Chisindia	80
193	Grec Floriță	171	26.01.1894 Păiușeni	31.10.1979 Păiușeni	85
194	Stan Marinca	52	19.03.1900 Chisindia	17.11.1979 Chisindia	80
195	Mureșan Elena	182	24.02.1895 Păiușeni	24.01.1980 Păiușeni	85
196	Tamaș Teodor	323	10.05.1897 Chisindia	29.01.1980 Chisindia	83
197	Tîrsala Floriță	196	22.02.1896 Păiușeni	01.02.1980 Păiușeni	84
198	Purcel Rafila	305	17.09.1890 Chisindia	11.02.1980 Chisindia	90
199	Stan Vasile	154	12.07.1895 Chisindia	22.02.1980 Chisindia	85
200	Mureșan Lucreția	59	11.02.1896 Păiușeni	24.02.1980 Păiușeni	84
201	Cîrnaț Barbura	23	30.08.1884 Chisindia	07.03.1980 Chisindia	96
202	Păiușan Mihai	230	10.11.1900 Chisindia	15.03.1980 Chisindia	80
203	Păiușan Ana	162	02.02.1899 Păiușeni	01.04.1980 Păiușeni	81
204	Luca Maria	256	07.12.1900 Chisindia	03.04.1980 Chisindia	80
205	Moț Iacob	71	11.07.1897 Văsoaia	04.04.1980 Văsoaia	83
206	Braiț Ana	112	21.07.1894 Văsoaia	13.04.1980 Văsoaia	86
207	Oprea Ana	85	03.11.1894 Văsoaia	13.06.1980 Văsoaia	86
208	Stan Mitra	394	07.09.1901 Chisindia	28.06.1980 Chisindia	80
209	Andraș Floriță	167	16.12.1898 Chisindia	04.07.1980 Chisindia	82
210	Mercea Marinca	96	28.07.1899 Chisindia	04.07.1980 Chisindia	81
211	Păiușan Iovu	11	01.11.1899 Păiușeni	01.09.1980 Păiușeni	81
212	Paișan Blagu	162	24.08.1890 Păiușeni	18.09.1980 Păiușeni	90
213	Bardan Crăciun	189	21.02.1901 Chisindia	26.10.1980 Chisindia	80
214	Braiț Ioan	140	19.08.1900 Văsoaia	19.12.1980 Văsoaia	80
Decedați în anii 1981					
215	Olari Damian	280	02.11.1892 Chisindia	13.02.1981 Chisindia	89
216	Rașca Mariuță	213	15.07.1895 Păiușeni	06.03.1981 Păiușeni	86
217	Andraș Floriță	187	26.04.1899 Păiușeni	27.03.1981 Păiușeni	82
218	Lupaș Ilie	310	17.01.1899 Chisindia	07.07.1981 Chisindia	82
219	Mureșan Ioan	97	25.12.1899 Păiușeni	11.09.1981 Păiușeni	82
220	Bonchiș Rebeca	83	19.05.1899 Minișu de Sus	28.12.1981 Văsoaia	82
Decedați în anii 1982					
221	Ruja Alexandru	144	23.05.1887 Chisindia	16.01.1982 Chisindia	95
222	Rașca Adam	135	15.06.1900 Păiușeni	18.01.1982 Păiușeni	82
223	Hulbăr Nicolae	54	17.12.1897 Văsoaia	18.03.1982 Văsoaia	85
224	Mihuț Floriță	423	1902	29.05.1982	80
225	Ruja Gheorghe	366	1901	23.10.1982	81
226	Păiușan Rusalin	263	1902	27.11.1982	80
Decedați în anii 1983					
227	Ruja Lupu	433	1899	11.05.1983	84
228	Stana Gheorghe	207	1902	16.05.1983	81
229	Pantea Floriță	229	1901	21.07.1983	82
230	Stan Ioan	52	1900	17.10.1983	83
Decedați în anii 1984					
231	Tamaș Veselina	6	1898	15.02.1984	86
232	Lușca Ana	325	1896	25.04.1984	88
233	Cornea Gavrilă	124	1902	10.05.1984	82
234	Tamaș Zorinca	348	1903	26.06.1984	81
235	Cornea Maria	223	1903	15.10.1984	81
236	Sulincean Nicolae	420	1900	10.12.1984	84
Decedați în anul 1985					

237	Irina Florița	425	1905	15.02.1985	80
238	Crișan Ana	359	1902	19.03.1985	83
239	Tamaș Simion	348	1905	30.03.1985	80
240	Rașca Teodor	407	1905	10.06.1985	80
241	Stan Floare	145	1899	06.07.1985	86
242	Păiușan Paulina	60	1902	17.07.1985	83
243	Cornea Teodor	81	1902	13.08.1985	83
244	Păiușan Vesalie	60	1889	18.11.1985	96
Decedați în anul 1986					
245	Herbei Gheorghe	190	1905	22.03.1986	81
246	Ardelean Floare	9	1905	01.08.1986	81
247	Olari Maria	275	1904	16.10.1986	82
248	Herbei Maria	190	1904	06.11.1986	82
249	Ruja Barbura	418	1900	24.11.1986	86
250	Mercea Gheorghe	352	1894	27.12.1986	92
Decedați în anul 1987					
251	Mercea Maria	367	1905	20.01.1987	82
252	Ruja Ana	108	1905	23.03.1987	82
253	Oprea Nicolae	290	1907	12.05.1987	80
254	Suba Eva	53	1907	08.06.1987	80
255	Hălmăgean Ana	455	1907	18.07.1987	80
256	Cornea Iosana	2	1907	18.09.1987	80
257	Fericean Vasile	151	1905	24.09.1987	82
258	Stan Borița	121	1901	30.10.1987	86
Decedați în anul 1988					
259	Păiușan Macrina	226	1905	14.01.1988	83
260	Ruja Toma	421	1989	20.01.1988	89
261	Faur Indreica	151	1908	18.04.1988	80
262	Faur Dionisie	65	1903	27.06.1988	85
263	Mercea Ioan	114	1908	11.08.1988	80
264	Cornea Macrina	295	1906	07.11.1988	82
265	Mercea Lupu	365	1905	05.12.1988	83
Decedați în anul 1989					
266	Cârnaț Catița	21	1897	06.02.1989	92
267	Anghel Gheorghe	393	1907	11.02.1989	82
268	Mercea Teodor	318	1908	17.02.1989	81
269	Oarcea Ioan	76	1908	18.02.1989	81
270	Cârnaț Maria	22	1901	25.03.1989	88
271	Hălmăgean Floare	191	1906	21.04.1989	83
Decedați în anul 1990					
272	Iovănuț Ioan	86	1905	25.08.1990	85
273	Mercea Barbura	162	1905	30.10.1990	85
Decedați în anul 1991					
274	Crișan Teodor	59	1909	06.03.1991	82
275	Pantea Iovu	110	1902	18.03.1991	89
276	Rașca Macrina	297	1911	20.04.1991	80
277	Cornea Vasilie	223	1907	06.05.1991	84
278	Tamaș Oprița	345	1906	15.07.1991	85
279	Ruja Mihai	217	1898	16.08.1991	93
280	Mercea Teodor	370	1903	29.08.1991	88
281	Tamaș Elena	324	1909	10.09.1991	82
282	Stan Teodor	31	1908	30.09.1991	83
283	Mihuț Teodor	148	1909	07.12.1991	82
284	Mercea Floare	292	1910	19.12.1991	81

Decedați în anul 1992					
285	Hatcu Petru	239	1902	03.02.1992	90
286	Faur Victoria	65	1907	10.02.1992	85
287	Cârnaț Mitru	97	1903	27.02.1992	89
288	Ruja Vasile	257	1908	18.05.1992	84
289	Bonchiș Iosif	279	1909	24.06.1992	83
290	Boanchiș Florița	183	1906	06.10.1992	86
291	Gașpar Maria	294	1908	20.11.1992	84
292	Lușca Teodor	309	1912	19.12.1992	80
Decedați în anul 1993					
293	Ruja Jivana	366	1903	02.01.1993	90
294	Tamaș Dimitrie	337	1899	18.01.1993	94
295	Tamaș Barbura	178	1913	22.01.1993	80
296	Mercea Vasile	381	1903	26.02.1993	90
297	Rașca Maria	414	1904	02.03.1993	89
298	Techelea Florița	143	1910	03.05.1993	83
299	Toma Ana	287	1907	20.07.1993	86
300	Stana Persida	207	1907	30.07.1993	86
301	Hălmăgean Ioan	105	1903	21.09.1993	90
Decedați în anul 1994					
302	Suba Maria	213	1911	26.01.1994	83
303	Cornea Florița	443	1913	02.03.1994	81
304	Păiușan Simion	226	1900	07.03.1994	94
305	Ruja Macrina	125	1908	04.04.1994	86
306	Stan Vasile	456	1906	12.04.1994	88
307	Darău Elena	277	1907	23.05.1994	87
308	Crișan Floare	59	1910	26.05.1994	84
309	Mercea Teodor	386	1903	07.09.1994	91
310	Gașpar Catița	74	1911	27.09.1994	83
311	Hălmăgean Ana	356	1906	17.11.1994	88
312	Hatcu Gheorghe	404	1908	19.11.1994	86
Decedați în anul 1995					
313	Tripșa Maria	123	1906	03.04.1995	89
314	Bardan Barbura	188	1909	27.04.1995	86
315	Pantea Floare	110	1908	24.05.1995	87
316	Păiușan Teodor	198	1915	15.07.1995	80
317	Crișan Lazăr	301	1906	28.07.1995	89
318	Târsala Teodor	154	1914	20.11.1995	81
319	Sulincian Constanța	221	1912	13.12.1995	83
320	Crișan Terezia	279	1912	13.12.1995	83
Decedați în anul 1996					
321	Mercea Gheorghe	300	1915	02.01.1996	81
322	Hatcu Magdalena	239	1911	28.03.1996	85
323	Cornea Teodor	2	1902	17.04.1996	94
324	Mercea Gheorghe	369	1907	03.06.1996	89
325	Lelea Elena	185	1913	28.06.1996	83
326	Mercea Teodor	77	1906	26.09.1996	90
327	Grec Maria	390	1907	16.11.1996	89
Decedați în anul 1997					
328	Mercea Teodor	241	1904	22.03.1997	93
329	Ruja Mgdalena	217	1912	31.03.1997	85
330	Moise Maria	17	1913	22.06.1997	84
331	Ciuta Cristina	400	1910	06.07.1997	87
332	Pantea Avram	273	1913	28.07.1997	84

333	Ruja Maria	209	1912	03.11.1997	85
334	Mercea Teodor	381	1912	11.11.1997	85
Decedați în anul 1998					
335	Mercea Teodor	365	1910	21.01.1998	88
336	Mercea Floare	318	1914	06.02.1998	84
337	Abrudian Maria	334	1912	09.05.1998	86
338	Mercea Maria	369	1912	24.06.1998	86
339	Gașpar Andrei	302	1908	24.09.1998	90
340	Brădean Floare	448	1912	02.12.1998	86
Decedați în anul 1999					
341	Toma Lazăr	267	1911	08.02.1999	88
342	Suba Zaharie	?	1919	16.02.1999	80
343	Cornea Sofia	81	1910	07.04.1999	89
344	Mercea Gheorghe	382	1913	17.12.1999	86
Decedați în anul 2000					
345	Rașca Viorica	200	1920	16.06.2000	80
346	Faur Magdalena	?	1913	05.07.2000	87
347	Gurban Florița	315	1911	06.11.2000	89
348	Suba Maria	155	1912	22.12.2000	88
349	Suba Florița	215	1908	26.12.2000	92
Decedați în anul 2001					
350	Irina Florița	48	1912	24.01.2001	89
351	Lelea Floare	454	1913	05.04.2001	88
352	Stan Barbura	153	1913	02.05.2001	88
353	Crișan George	360	1921	19.05.2001	80
354	Mercea Teodor	69	1919	29.05.2001	82
355	Tripșa Floare	27	1912	18.06.2001	89
356	Mercea Floare	365	1913	07.07.2001	88
357	Pantea Barbura	100	1920	10.10.2001	81
Decedați în anul 2002					
358	Gașpar Iovu	74	1907	04.03.2002	95
359	Stan Iosana	444	1907	21.03.2002	95
360	Suba Ioan	34	1921	23.04.2002	81
361	Lupaș Dimitrie	71	1920	01.06.2002	82
362	Tamaș Petru	298	1919	17.07.2002	83
Decedați în anul 2003					
363	Lușca Ecaterina	309	1918	09.01.2003	85
364	Lușca Alexandru	325	1922	08.01.2003	81
365	Dan Floare	3	1914	28.01.2003	89
366	Paișan Floare	427	1914	28.01.2003	89
367	Mihuț George	149	1923	02.03.2003	80
368	Ruja Ioan	336	1913	07.05.2003	80
369	Sulincean Turca	118	1922	11.05.2003	81
370	Irina Florița	68	1914	19.05.2003	89
371	Mercea Constanța	87	1911	03.06.2003	92
372	Mercea V. Lucreția	94	1918	18.07.2003	85
373	Boanchiș Maria	411	1919	30.08.2003	84
374	Târsala Floare	154	1921	21.10.2003	82
375	Cornea Ioan	141	1922	02.11.2003	81
376	Lupaș Florița	310	1920	30.11.2003	83
Decedați în anul 2004					
377	Boanchiș Petru	359	1922	08.01.2004	82
378	Crișan Adam	283	1923	15.02.2004	81
379	Lușca Petru	407	1920	31.05.2004	84
380	Suba Vasile	213	1909	21.06.2004	95
381	Stan Gheorghe	120	1914	08.09.2004	90
382	Brădean Atanasie	58	1919	11.10.2004	85

383	Tulea Floare	197	1921	16.12.2004	83
Decedați în anul 2005					
384	Faur Sânzeana	169	1925	06.05.2005	80
385	Rașca Ioan	342	1920	04.07.2005	85
386	Moreșan Floare	385	1920	04.07.2005	85
387	Ruja Catița	63	1913	17.07.2005	92
388	Popa Catița	278	1912	02.11.2005	93
389	Tamaș Floare	452	1920	06.12.2005	85
Decedați în anul 2006					
390	Abrudean Eva	376	1919	10.04.2006	87
391	Braiț Barbura	83	1918	21.05.2006	88
392	Mercea Maria	77	1910	21.07.2006	96
393	Mercea Petru	87	1909	16.08.2006	97
Decedați în anul 2007					
394	Toma Teodor	150	1926	16.01.2007	81
395	Pucea Nița	129	1923	12.02.2007	84
396	Lupșa Maria	354	1921	27.04.2007	86
397	Ciuta Rozalia	332	1920	12.06.2007	87
398	Oprea Zaharie	356	1927	15.07.2007	80
399	Hălmăgean Teodor	191	1927	27.07.2007	80
400	Stan Dimitrie	193	1926	03.11.2007	81
401	Stan Maria	120	1926	07.11.2007	81
402	Gașpar Florița	192	1924	17.12.2007	83
Decedați în anul 2008					
403	Mercea Petru	279	1919	19.03.2008	89
404	Faur Gavrița	169	1916	19.05.2008	92
405	Mihuț Paulescu Catița	409	1921	08.09.2008	87
406	Cornea Ioan	132	1926	18.09.2008	82
Decedați în anul 2009					
407	Macsin Saveta	276	1925	01.01.2009	84
408	Ruja Floare	56	1929	09.02.2009	80
409	Mercea Gheorghe	390	1929	24.03.2009	80
410	Sulincian Iosana	251	1923	08.05.2009	86
411	Mureșan Teodor	385	1923	04.11.2009	86
412	Hatcu Floare	131	1925	11.12.2009	84
413	Faur Teodor	60	1923	24.12.2009	86
Decedați în anul 2010					
414	Gurban Floare	282	1922	26.01.2010	88
415	Oarcea Marinca	76	1914	29.01.2010	96
416	Cornea Marișca	401	1925	01.07.2010	85
417	Sulincean Mitru	27	1913	07.08.2010	87
418	Greco Morcan Iudita	jud. Alba	1925	22.08.2010	85
419	Oarcea Floare	290	1920	14.10.2010	90
Decedați în anul 2011					
420	Ruja Barbura	439	1919	13.03.2011	92
421	Hanga Gheorghe	204	1927	15.04.2011	84
422	Cornea Ana	132	1926	05.08.2011	85
423	Mercea Florița	243	1924	24.08.2011	87
424	Tripșa Alexandru	26	1930	25.09.2011	81
425	Cornea Teodor	2	1929	01.11.2011	82
426	Brădean Dimitrie	447	1922	26.12.2011	89
Decedați în anul 2012					
427	Cârnaț Floare	173	1915	31.01.2012	97
428	Irina Catița	203	1929	14.02.2012	83
429	Cheșa Petru	266	1923	05.03.2012	89
430	Păușan Braița	66	1927	21.03.2012	85

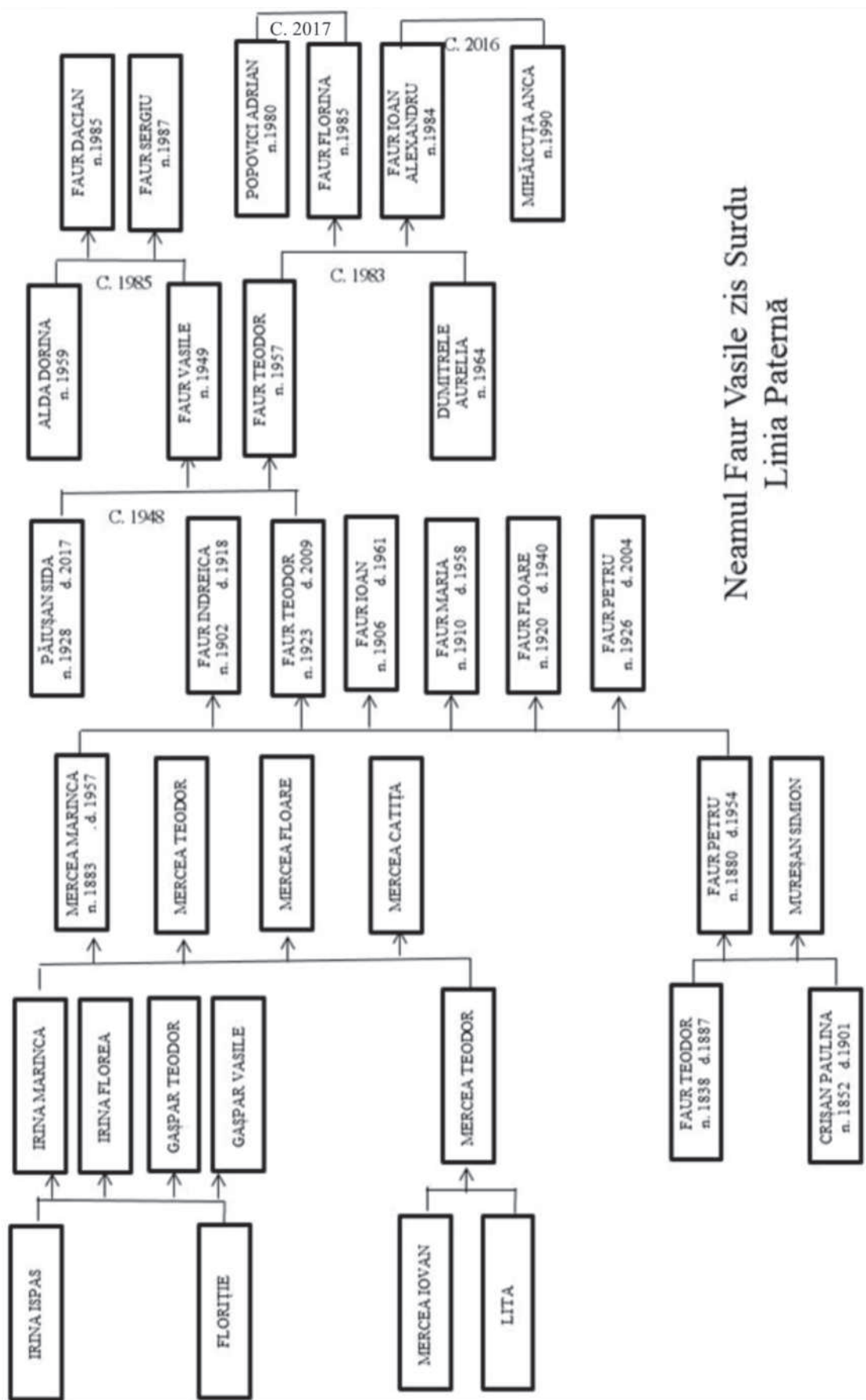
431	Tamaș Petru	?	1926	22.03.2012	86
Decedați în anul 2013					
432	Păiușan Floriță	186	1922	05.03.2013 Păiușeni	91
433	Voimereștean Marinca	25	1931	10.03.2013 Păiușeni	82
434	Voimereștean Iosana	17	1930	17.05.2013 Păiușeni	83
435	Brădean Floare	437	1926	22.05.2013 Chisindia	87
436	Gurban Iosana	362	1927	19.08.2013 Chisindia	86
437	Ciuta Florica	319	1931	26.09.2013 Chisindia	82
438	Faur Marița	421	1928	28.09.2013 Chisindia	85
439	Irenescu Teodor	274	1929	24.10.2013 Chisindia	84
440	Mercea Marinca	137	1926	09.11.2013 Chisindia	87
Decedați în anul 2014					
441	Păiușan Ioan	61	1932	13.03.2014 Păiușeni	82
442	Corbăcer Avram	101	1925	15.03.2014 Văsoaia	89
443	Irina Ilie	302	1931	20.05.2014 Chisindia	83
444	Morcan Silvia	101	1925	04.06.2014 Chisindia	89
445	Tamaș Floriță	323	1933	07.07.2014 Chisindia	81
446	Rașca Gheorghe	413	1930	16.08.2014 Chisindia	84
447	Stan Maria	353	1928	18.09.2014 Chisindia	86
448	Tamaș Ana	285	1931	25.09.2014 Chisindia	83
449	Mercea Floare	300	1929	18.11.2014 Chisindia	85
450	Tamaș Ioan	285	1926	24.11.2014 Chisindia	88
451	Grec Simion	80	1930	26.11.2014 Păiușeni	84
452	Irina Elena	308	1926	17.12.2014 Chisindia	88
Decedați în anul 2015					
453	Suba Borița	36	1922	12.04.2015 Chisindia	93
454	Tripșa Măriuță	123	1935	15.04.2015 Chisindia	80
455	Andaș Teodor	280	1929	16.05.2015 Chisindia	86
456	Pantea Simziana	140	1930	01.08.2015 Păiușeni	85
458	Tamaș Aurora	298	1923	18.08.2015 Chisindia	92
459	Mureșan Aurel	90	1919	16.09.2015 Păiușeni	96
Decedați în anul 2016					
460	Hatcu Marița	106	1932	11.02.2016 Chisindia	84
461	Ruja Floare	312	1928	20.02.2016 Chisindia	88
462	Rașca Mariuță	190	1933	09.04.2016 Păiușeni	83
463	Radu Teodor	102	1927	16.08.2016 Chisindia	89
464	Voimereștean Floare		1921	04.09.2016 Păiușeni	95
465	Corbăcer Ileana		1931	01.11.2016 Văsoaia	85
466	Stan Xenia Vesalina	350	1930	14.12.2016 Chisindia	86
467	Toma Sofiuța	181	1936	15.12.2016 Chisindia	80
468	Suba Ioan	53	1931	29.12.2016 Chisindia	85

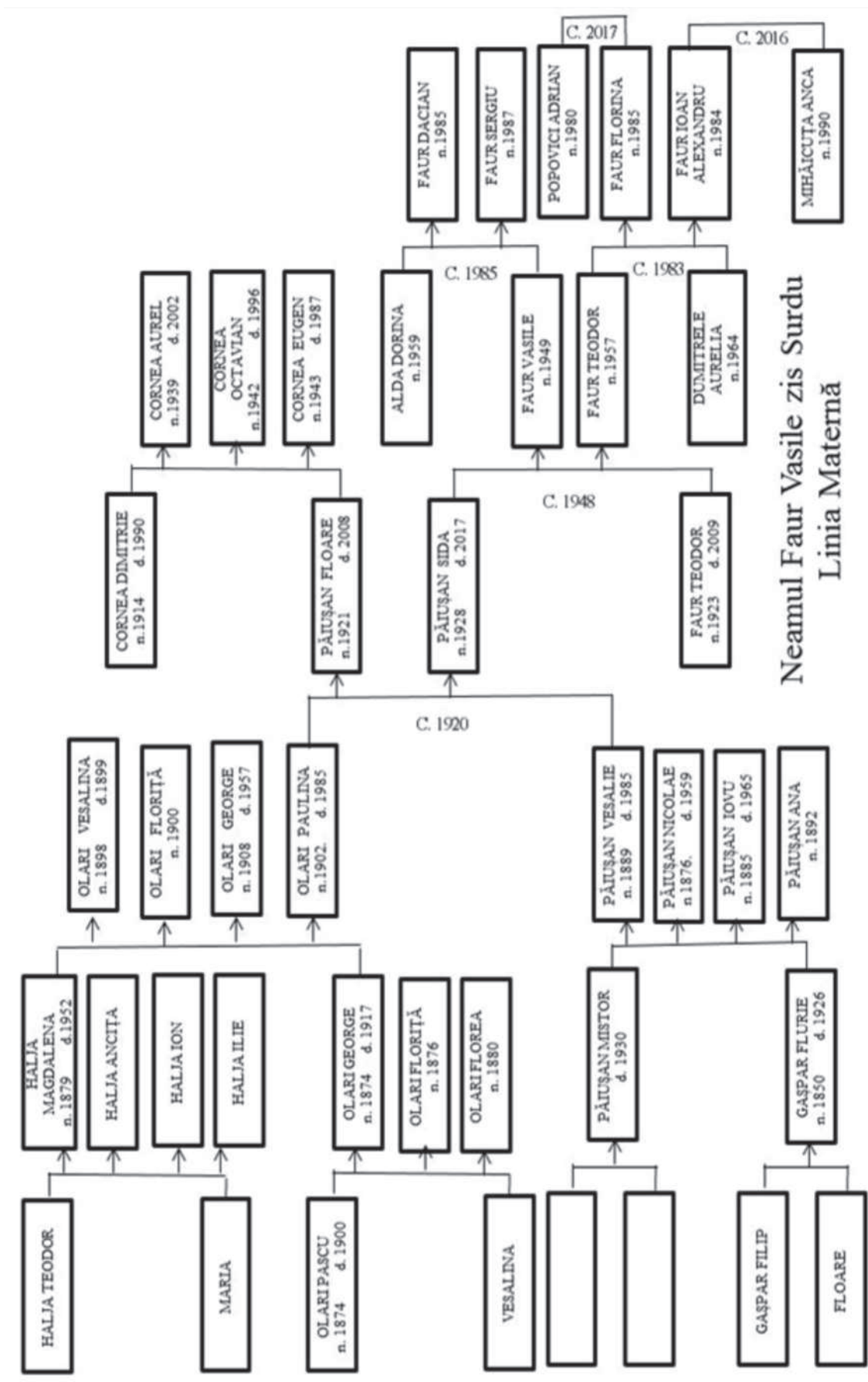
4.7. Neamuri și origini

Referitor la originile familiilor din sat și gruparea lor în neamuri (care pornesc din aceeași tulpină familială), situația în sat a fost diferită de la o vreme la alta. În timp, familiile cu nume frecvente au fost: Mercea, Tamaș, Faur, Irina, Păiușan, Suba, Stan, Cornea, Crișan, Hatcu, Oprea, Rașca, Cârpați și Olari.

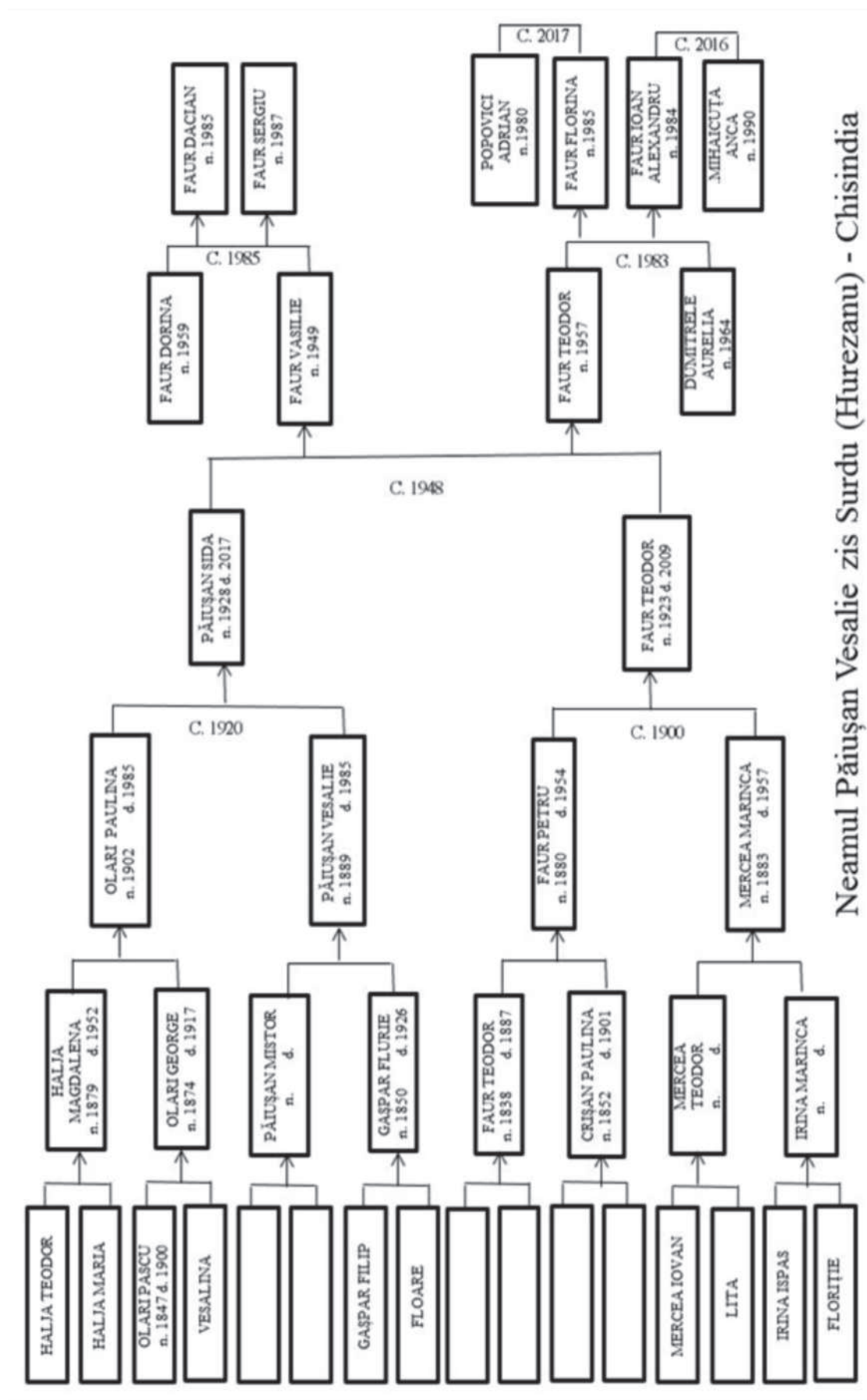
În general, numărul familiilor purtătoare ale aceluiași nume s-a schimbat în funcție de numărul bărbaților care au format noi familii.

Am reușit să întocmesc arborele genealogic pentru familiile care mi-au oferit informații.

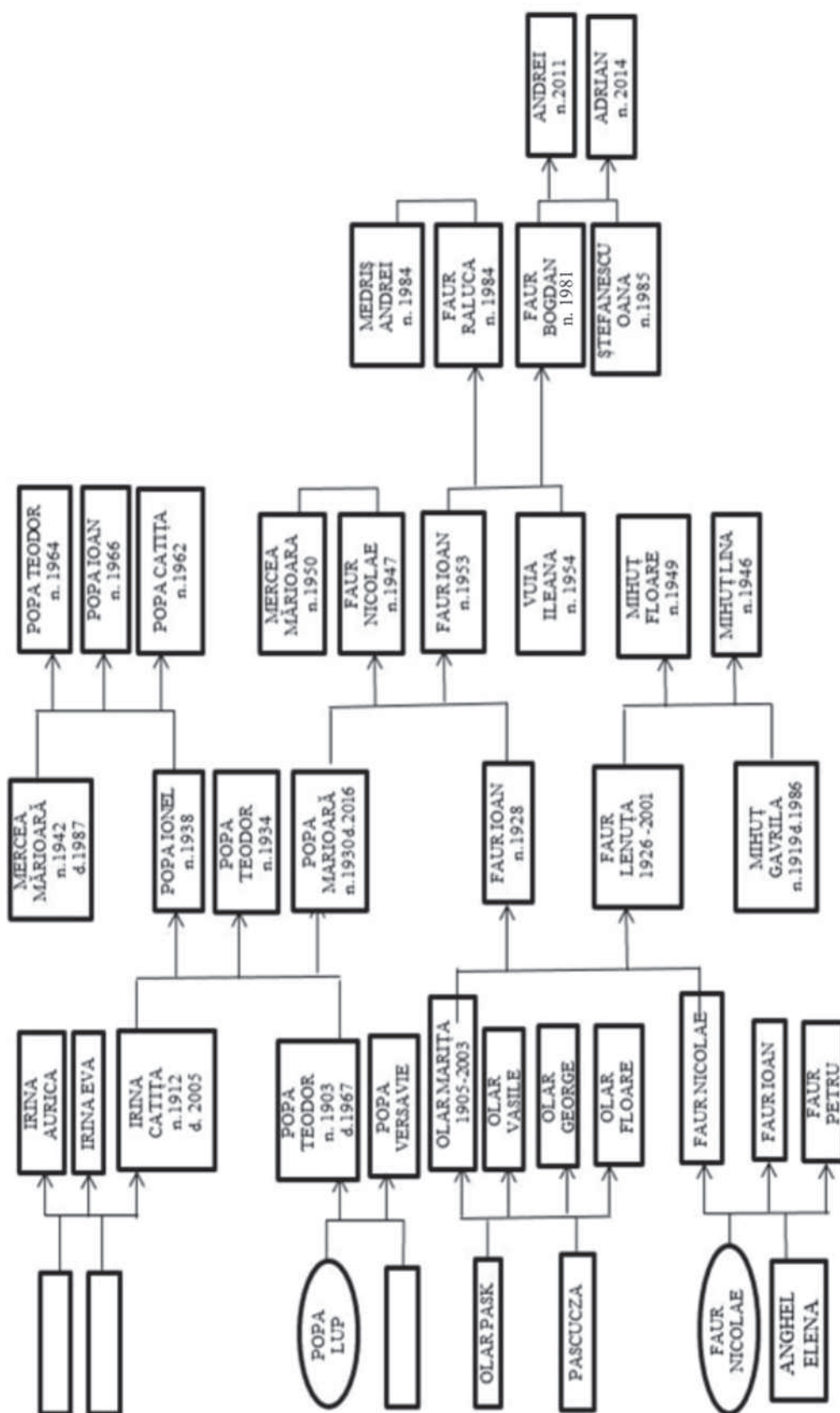

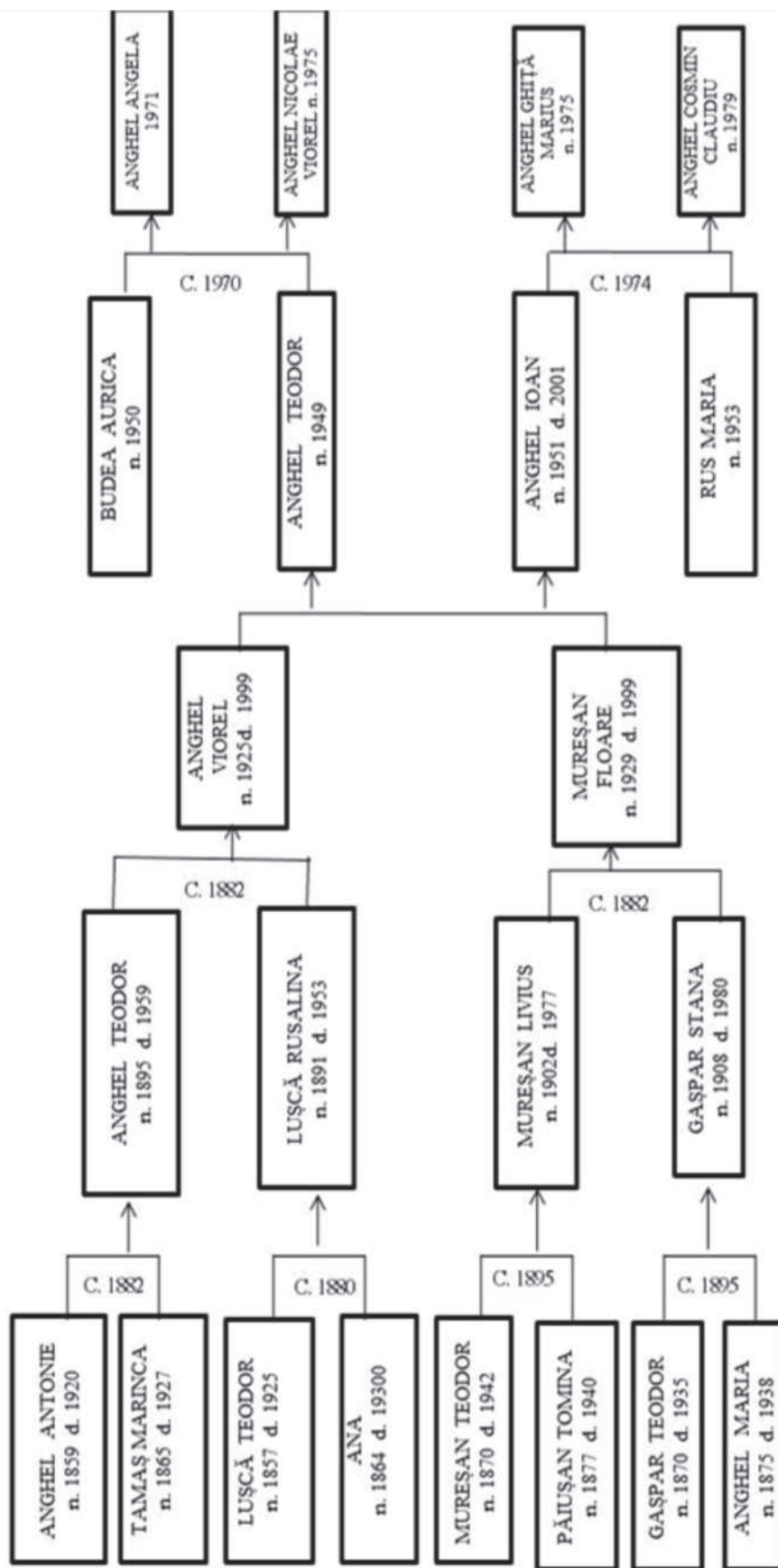
Neamul Faur Vasile zis Surdu
Linia Maternă

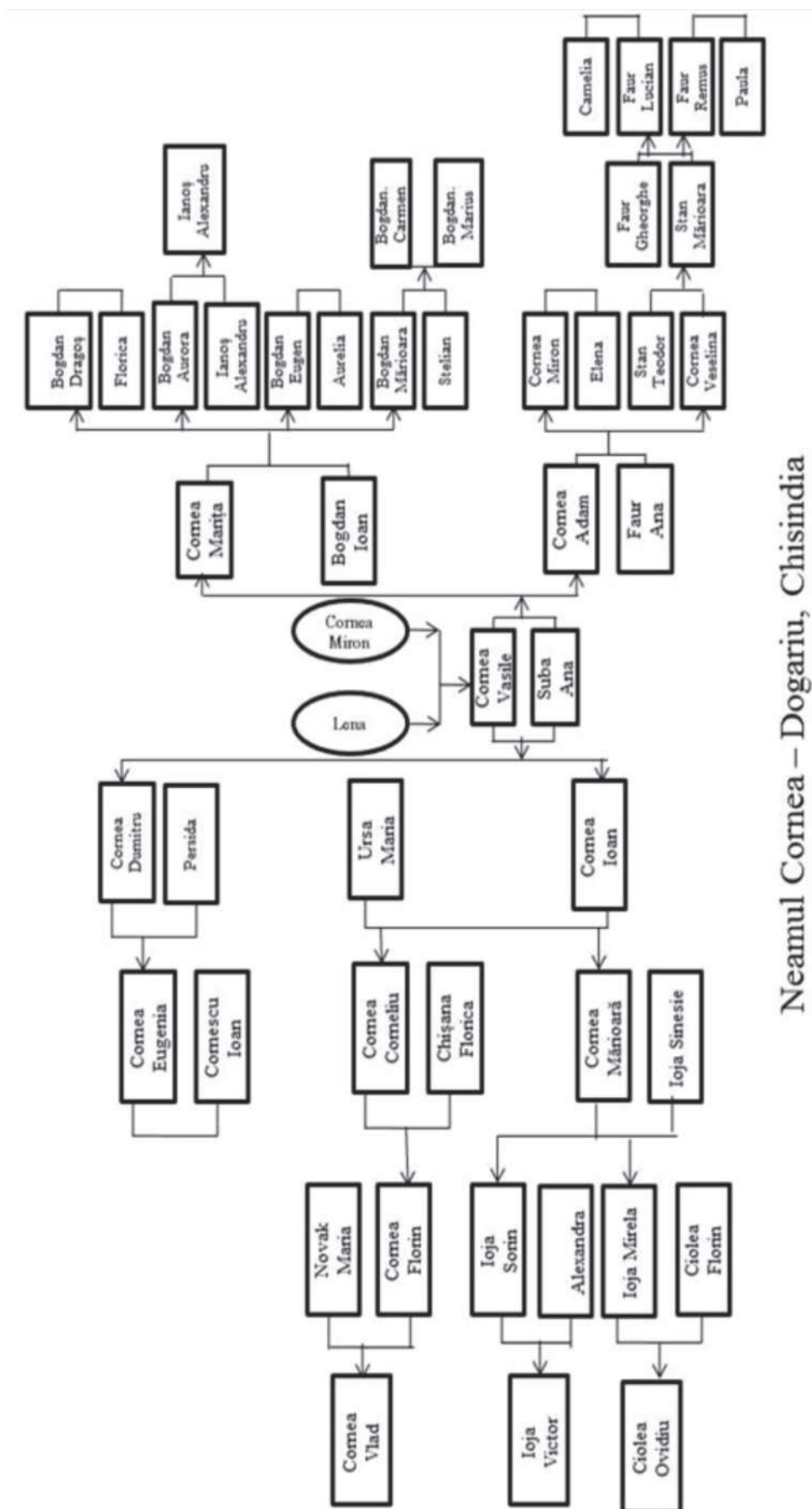
Neamul Păușan Vesalie zis Surdu (Hurezanu) - Chisindia

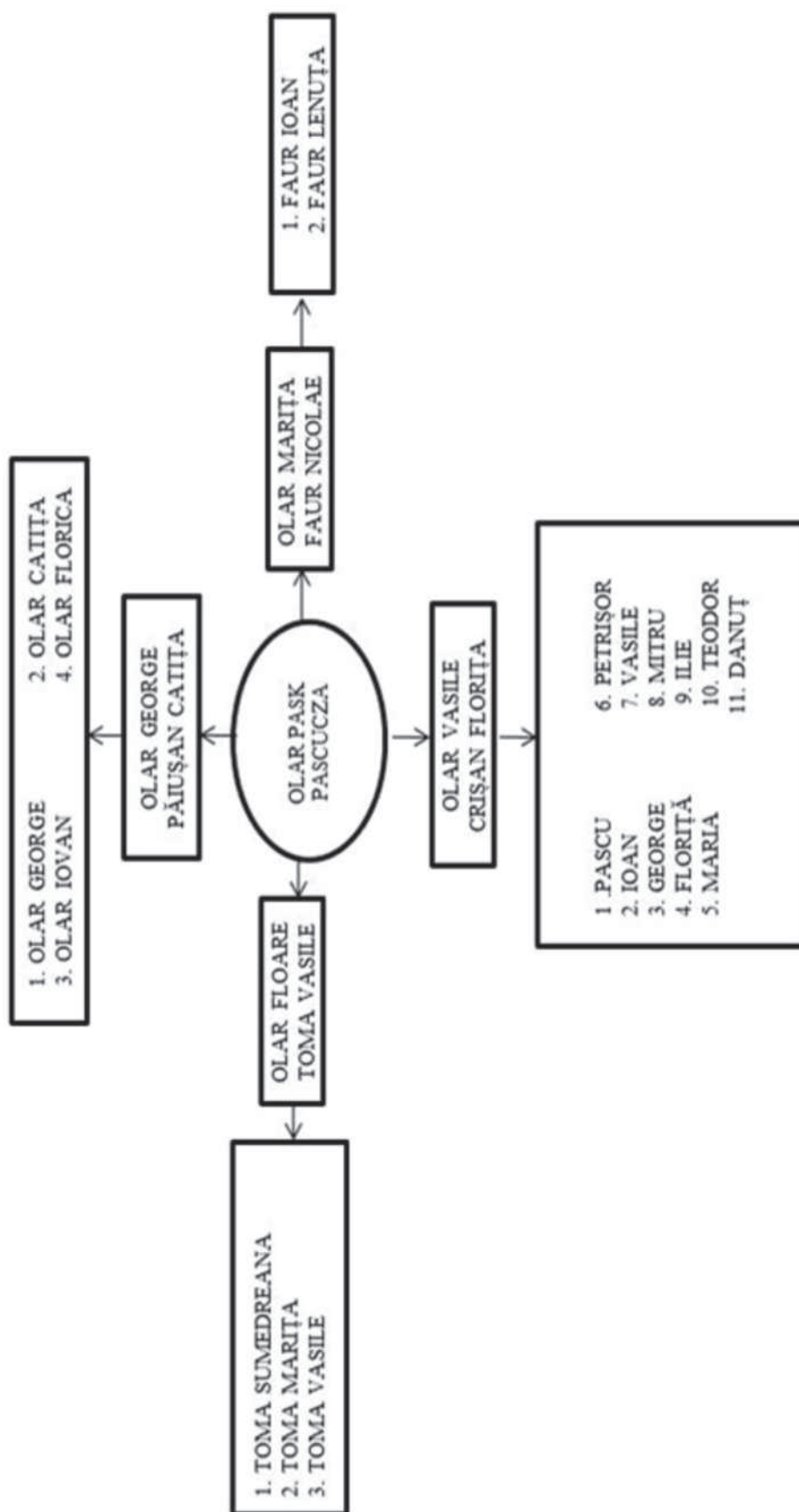
Neamul Faur Ioan (zis Zmloaie) - Chisindia

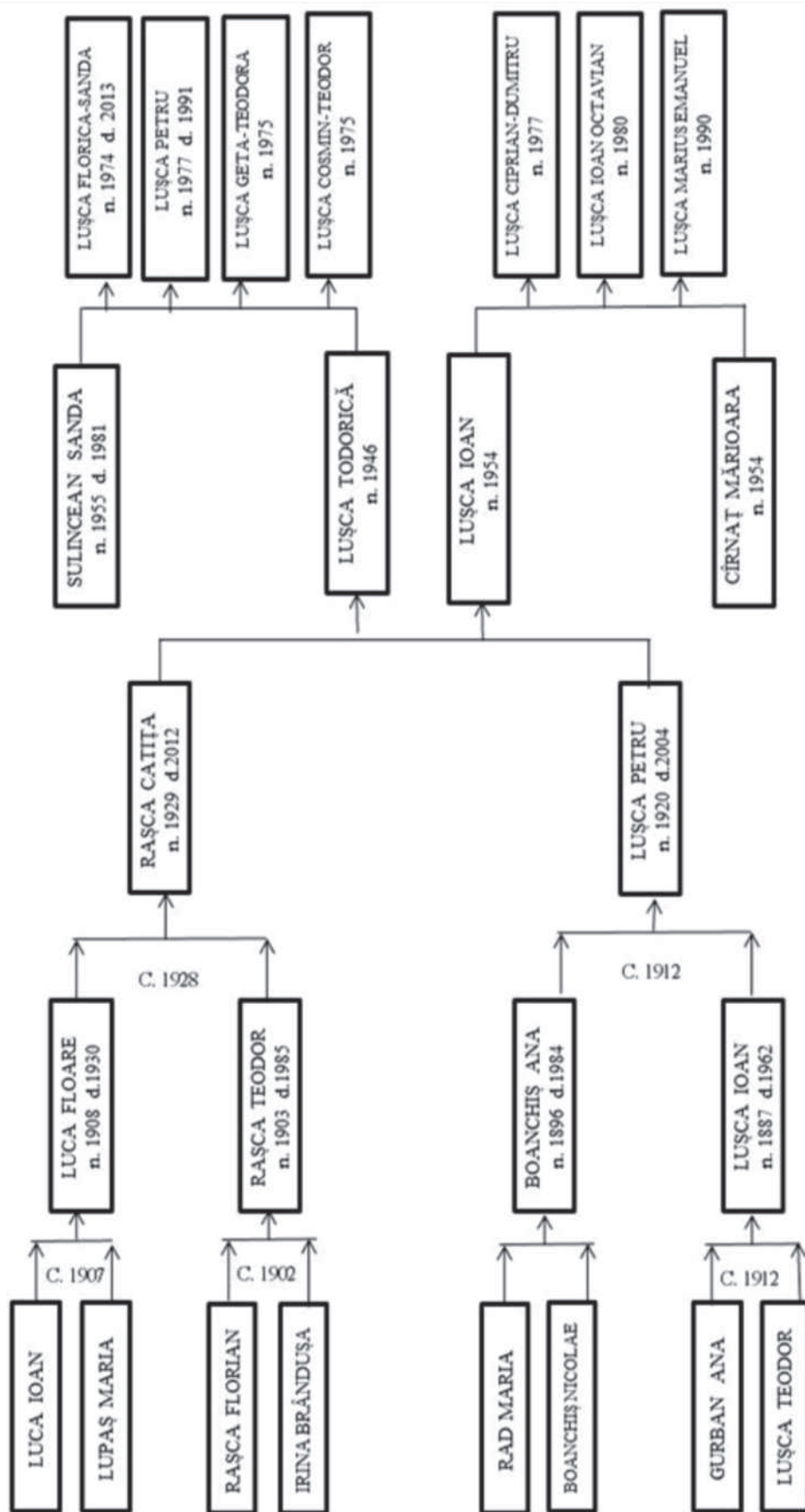
Neamul Anghel – Guzu, Chisindia

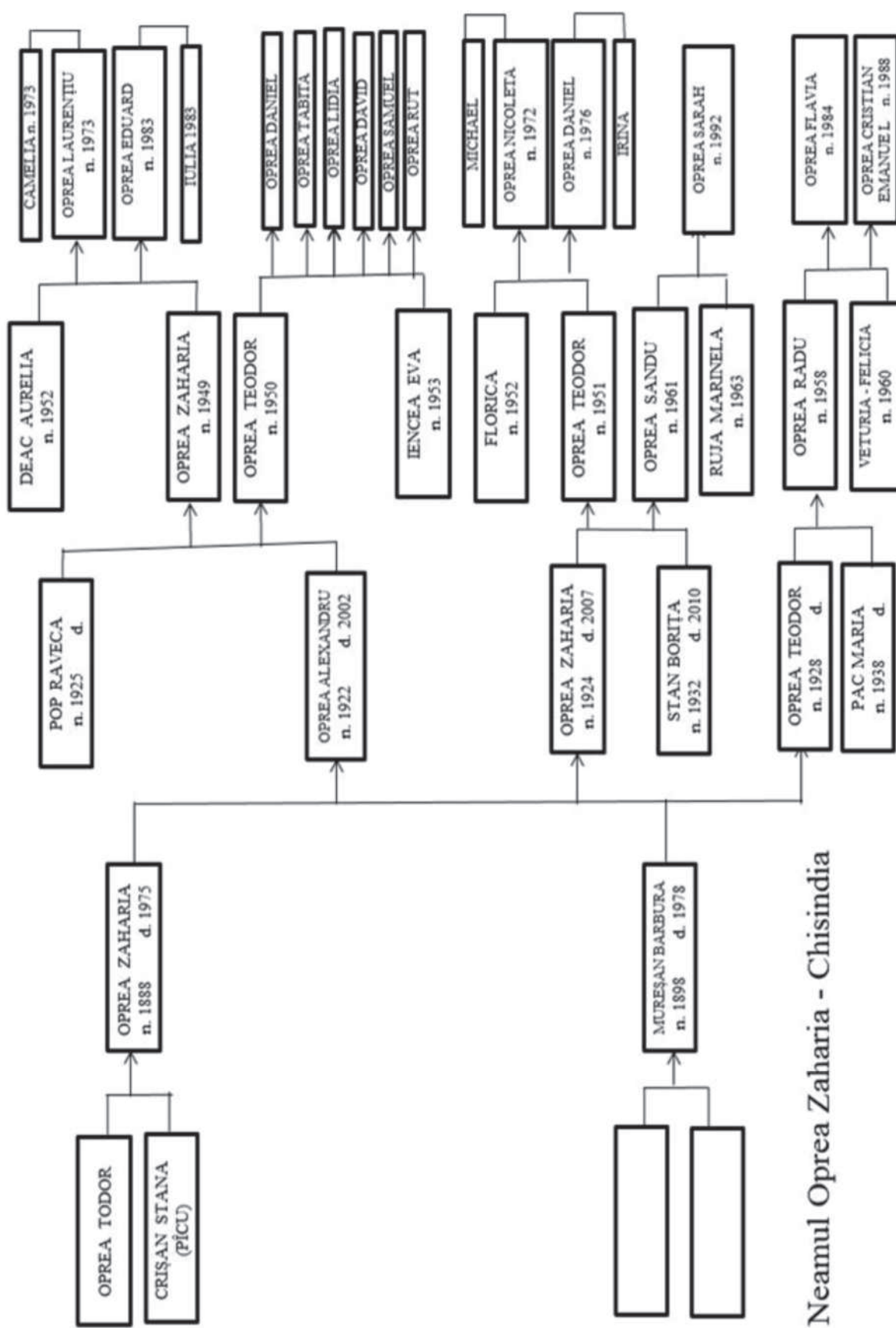
Neamul Cornea – Dogariu, Chisindia

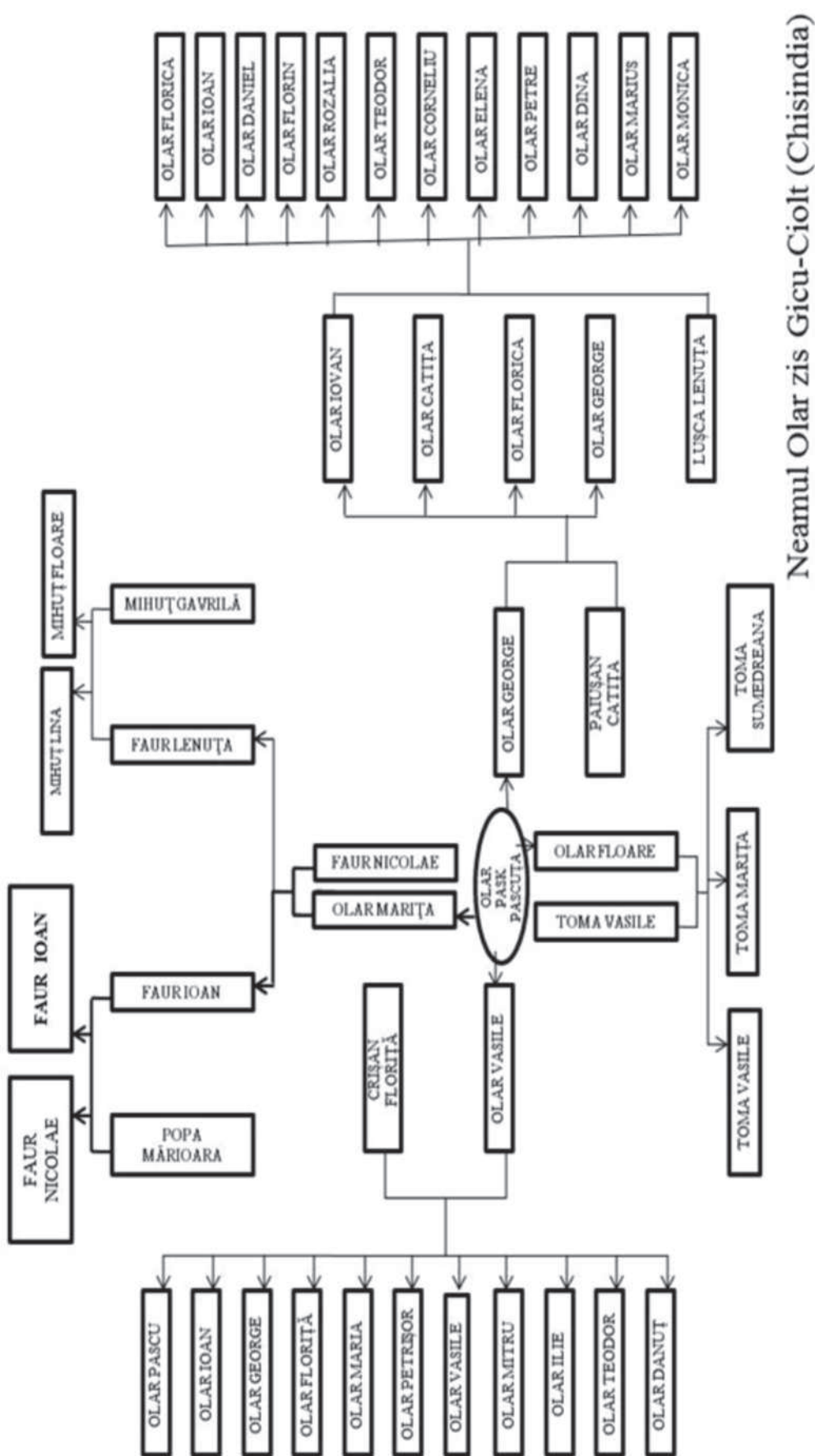
Neamul Olar – Ciolt, Chisindia

Neamul Lușca zis Cocina-Chisindia

Neamul Oprea Zaharia - Chisindia

4.8. Chisindani cu studii medii și superioare⁴⁰²

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Anul nașterii	Studii terminate-profesia	
				Studii	Profesia
1	Ardelean Iustin	Filimon	1865	Fac. Drept și Ziaristică	avocat, ziarist
2	Cornea Corneliu	Dogariu	1925	Fac. Litere Cluj	prof.
3	Ruja Gavrilă	Neamțu	1926	Fac. Construcții Timișoara	ing.
4	Olaru Gheorghe	Gicu	1928	Fac. Construcții Buc.	ing.
5	Cornea Dimitrie Miron	Adam Păduraru	1928	Fac. Med. Veterinară Buc.	med. vet.
6	Mercea Teodor	Bobatu	1929	Fac. Ind. Ușoară Iași	ing.
7	Mihuț Ioan	Giorgina	1929	Fac. Filologie Cluj.	prof.
8	Mercea Gheorghe	Piciu	1930	Fac. Științe Ec. Buc.	econom.
9	Rusalin Mureșan	Păiușeni	1932	Șc. Literatură Buc.	poet
10	Mercea Gheorghe	Merceu	1933	Fac. Construcții Timiș.	ing.
11	Mihuț (Cojocaru) Cecilia	Popa Mihuț	1936	Șc. Pedagogică Arad	educ.
12	Mihuț (Pintiuță) Cornelia	Popa Mihuț	1938	Șc. Pedagogică Arad	prof.
13	Crișan Petru	Păcu	1941	Fac. Mecanică Timiș.	ing.
14	Cornea Voichița	Bălu	1944	Fac. Șt. Econom. Timișoara	econom.
15	Bârnețiu Florin	Pătruș	1945	Fac. Medicină Timiș.	medic
16	Mercea Gheorghe	Albu	1945	Fac. Construcții Timișoara	ing.
17	Cornea (Bârnețiu) Doina	Bălu	1946	Inst. Ped. de 3 ani Timișoara	prof.
18	Stan Teodor	Pucea Igna	1947	Fac. Medicină Timiș.	medic
19	Faur Nicolae	Zmoloaie	1947	Șc. Postliceală C.F.R.	instr.
20	Brădean Zina	Bâlc	1947	Fac. Filologie Timiș.	prof.
21	Cornea Gh. Ilie	Cardășu	1947	Fac. Mine Petroșani	ing.
22	Gășpar Ioan	Gășpăru	1947	Fac. Teologie Sibiu	preot
23	Suba Ioan	Cioclință	1948	Fac. Muzică Timiș.	prof.
24	Brădean Ioan Adam	Brădeanu	1948	Fac. Teologie Sibiu	preot
25	Anghel Viorel Teodor	Guzu	1949	Șc. Postliceală C.F.R.	șef stație
26	Stan (Breda) Ana	Stănică	1949	Șc. Postliceală C.F.R.	casier
27	Faur Vasile	Surdu	1949	Fac. Chimie Ind. Timișoara	ing.
28	Irinescu (Gășpar) Floare	Irinescu	1950	Fac. Filologie Timiș.	prof.
29	Ruja Floare	Pepea	1950	Fac. Agronomie Tm.	ing.
30	Suba Ioan	Pascu	1950	Fac. Teologie Sibiu	preot
31	Mercea (Faur) Maria	Țacaciu	1950	Șc. Postliceală C.F.R.	casier

⁴⁰²Arhiva Primăriei Chisindia; informatori: Teodor Anghel zis Guzu; Lupșa Teodor zis Boncireju.

32	Tamaș Teodor	Tămășel	1950	Fac. Construcții Timișoara	ing.
33	Cornea Gheorghe	Horgoșu	1950	Fac. Construcții Timișoara	ing.
34	Hălmăgean Gheorghe	Gitu	1950	Fac. Construcții Timișoara	sing.
35	Olari Teodor	Florea Popii	1951	Fac. Mecanică Timiș.	ing.
36	Mercea Catița	Hoi	1952	Șc. Postliceală Sanit.	asist. med.
37	Tulea Mitru	Șontric	1952	Fac. Agronomie Timișoara	ing.
38	Crișan Mircea	Maceș	1953	Fac. Teologie Buc.	preot
39	Faur Ioan	Zmoloaie	1953	Fac. Construcții Timișoara	ing.
40	Pucea Floricuța	Cocoș	1953	Fac. „Șt. Gheorghiu” București	econom.
41	Stan Gheorghe	Stanu	1953	Semin. Teologic Caransebeș	preot
42	Hatcu Florița	Vuțu	1953	Șc. Postliceală Sanit.	asist. med.
43	Faur (Hălmăgean) Maria	Forgău	1953	Fac. Construcții Timișoara	sing.
44	Lușcă Ioan	Lușcă	1954	Fac. Șt. Politice	funcț. public
45	Tamaș (Mercea) Rodica	Menacu	1954	Șc. Postliceală Sanit.	asist. med.
46	Tulea (Mercea) Elena	Zicea	1955	Fac. Șt. Econom. Timișoara	econom.
47	Faur Teodor	Surdu	1957	Fac. Silvicultură Brașov	ing.
48	Mercea Dodu	Mușânaică	1958	Fac. Drept Arad	avocat
49	Mercea Lenuța	Mușânaică	1959	Fac. Construcții Timișoara	ing.
50	Gășpar Ionuț	Vova	1960	Fac. Științe Ec. Timiș.	econom.
51	Voimereștean Gheorghe	Dugula	1960	Fac. Mecanică Timiș.	ing.
52	Rășca (Manea) Angelica	Blaj	1963	Fac. Științe Ec. Arad	econom.
53	Hatcu Gheorghe	Țarca	1965	Fac. Chimie Ind. Timișoara	ing.
54	Popa Teodor	Popescu	1965	Fac. Construcții Timișoara	ing.
55	Mercea Lidia	Fușta	1965	Fac. Șt. Econom. Arad	econom.
56	Rășca Gheorghe	Ioan Rășcău	1967	Fac. Electrotehn. Timișoara	ing.
57	Breda Nicu	Stănică	1968	Fac. Teologie Sibiu	preot
58	Mercea Ioan	Trânu	1969	Fac. Teologie Arad	preot
59	Irina Doru	Cleanu	1969	Fac. Silvicultură Oradea	ing.
60	Tamaș (Voimereștean) Dociță	Ionel Dociță	1969	Fac. Construcții Timișoara	ing.
61	Cornea Tudorică	Badea	1970	Fac. Matematică Timișoara	prof.
62	Cornea Marinel	Badea	1970	Fac. Matematică Timișoara	prof.
63	Anghel (Costea) Angela	Guzu	1971	Fac. Matematică Timișoara	prof.

64	Tamaș Ionel Gheorghe	Zbelca	1971	Fac. Construcții Timișoara	ing.
65	Brădean Călin	Bâlc	1971	Fac. Mecanică Timiș.	ing.
66	Faur Lenuța	Cocoana	1971	Colegiul Arh. Timiș.	c. arh.
67	Pantea Florica	Vă	1972	Fac. Șt. Econ. Timiș.	econom.
68	Tamaș Maria	Zbelca	1972	Fac. Drept Arad	jurist
69	Stan (Peia) Liliana	Stan Mitru	1972	Șc. Postliceală Sanit.	asist. med.
70	Faur Florina	Deicu	1973	Șc. Postliceală Sanit.	asist. med.
71	Anghel Nicolae Viorel	Guzu	1975	Fac. Șt. Ec. Arad	econom.
72	Anghel (Crișan) Irina	Zmolea	1975	Fac. Șt. Ec. Arad	econom.
73	Brădean Adrian	Bâlc	1975	Fac. Calculatoare Timișoara	ing.
74	Stan Stăncuța	Popa Stănel	1975	Fac. Filologie Arad	educ.
75	Hatcu Maricica Catița	Fâc	1975	Șc. Postliceală Sanit.	asist. med.
76	Gășpar Benjamin	Gășpăru	1976	Fac. Medicină Timiș.	med. gen.
77	Gășpar (Mihuț) Cecilia Anuța	Gășpăru	1976	Fac. Teologie Arad	prof.
78	Pop (Tamaș) Viorica	Ina	1976	Fac. Filologie Arad	prof.
79	Lușcă Ciprian	Lușcă	1977	Fac. Teologie Arad	preot
80	Olari Lucian	Păstoriu	1977	Fac. Drept; Șt. Ec. Arad	econom.
81	Mercea (Rus) Lavinia	Țăcaci	1978	Fac. Filologie Arad	înv.
82	Faur Ilie Ioan	Cocoana	1979	Fac. Teologie Sibiu	preot
83	Olari Anda	Florea Popii	1980	Fac. Ind. Ușoară Iași	ing.
84	Sulincean Emanuel	Halcu	1980	Fac. Istorie -Teologie București	prof.
85	Lușcă Octavian	Lușcă	1980	Fac. Teologie Timiș.	prof.
86	Olari Luciana	Lușcă	1981	Fac. Construcții Timișoara	ing.
87	Crișan Simion	Păcu	1981	Fac. Menegement Arad	pompier
88	Ferician Ionel	Buț	1981	Fac. Științe Ec. Arad	econom.
89	Faur Bogdan	Zmoloaie	1981	Fac. Șt. Ec. Elveția	econom.
90	Hatcu Flavia	Dedu	1982	Fac. Psihologie	prof.
91	Tulea Cristian	Șontric	1982	Fac. Silvicultură Oradea	ing.
92	Hatcu Benjamin	Dedu	1983	Fac. Electrotehn. Timișoara	ing.
93	Brădean Cosmin	Oagea	1984	Fac. Drept Arad	polițist
94	Faur Raluca	Zmoloaie	1984	Fac. Șt. Econ. Arad	econom.
95	Hatcu Teodor	Dedu	1985	Fac. Electrotehn. Timișoara	ing.
96	Bun Radu	Bardanu	1985	Fac. Teologie Arad	pompier
97	Lucaci Miluța	Circhi	1985	Fac. Filologie Arad	prof.
98	Mercea Ionela	Gășpareanu	1985	Fac. Filologie Arad	înv.
99	Bun Ramona	Bardanu	1986	Fac. Filologie Arad	prof.

100	Tamaș Radu	Menacu	1986	Fac. Medicină Timiș.	medic
101	Ferician Bogdan	Buț	1987	Fac. Silvicultură Arad	pompier
102	Lucaci Cristina	Circhi	1987	Colegiul Pedagog. Arad	asist. med.
103	Mercea Daniel	Gășpareanu	1987	Fac. Drept Arad	jandarm
104	Toma-Hatcu Geanina	Păduraru	1987	Colegiul Sanitar Arad	asist. med.
105	Cornea Anișoara	Raceza	1989	Fac. Drept Arad	avocat
106	Lușcă Marius	Lușcă	1990	Fac. Farmacie Timiș.	farm.
107	Mandu (Hălmăgean) Ligia	Zbelca	1991	Fac. Drept Arad	jurist
108	Gurban Gh. Marius	Pistrițu	1994	Fac. Filologie Timiș.	stud.
109	Brădean Cosmina	Mircea Tanas	1994	Fac. Psihologie Arad	psiholog
110	Borlea Paul	Luț	1995	Fac. Medicină Timiș.	stud.
111	Gășpar Florin	Vova	1995	Fac. Teologie Arad	stud.
112	Fantaziu (Olaru) Florica	Gușa	1959	Fac. Drept	avocat
113	Hatcu (Budea) Adina	Țășu	1980	Șc. Postliceală Sanit. Arad	asist. med.
114	Florea (Pantea) Ancuța	Vă	1988	Fac. Medicină Timișoara	medic
115	Florea (Pantea) Mariana	Vă	1966	Fac. Șt. Econ. Arad	econom.
116	Măriuță Doru	Grozda	1966	Fac. Teologie Sibiu	preot
117	Mercea Florica	Cița	1971	Fac. Șt. Econ. Arad	econom.
118	Mercea Catița	Trânu	1955	Fac. Construcții Timișoara	sing.
119	Mercea Ana	Trânu	1955	Fac. Construcții Timișoara	sing.
120	Marc Florina	Gășpăru	1985	Colegiul de Asist. Med.	asist. med.
121	Mureșan (Stan) Maria	Mojăr	1959	Fac. Construcții Timișoara	sing.
122	Mercea Daniel	Trânu	1990	Fac. Matematică	prof.
123	Mercea Ioan-Lucian	Popecu	1981	Fac. Istorie Timișoara	prof.
124	Faur Sergiu	Surdu	1987	Fac. Șt. Econ. Arad	pompier
125	Faur Dacian	Surdu	1985	Fac. Protecția Mediului Arad	ing.
126	Pădureanu-Dungă Lenuța	Grumba	1971	Colegiul Asist. Farmacie	asist. farm.
127	Mureșan Iosana	Murașanu	1952	Șc. Postliceală Sanit. Arad	asist. med.
128	Mercea Floricuța	Mușânaică	1956	Fac. Construcții Timișoara	ing.
129	Pucea Gheorghe	Cocoș	1988	Univ. Tehnică München	inform.
130	Stan Nicolae	Ciopic	1936	Conserv. Muzică București	solist operă
131	Mercea Borița	Pătru Borița	1968	Școala Populară de Artă	interpret muzică populară

4.9. Eroii din cele două războaie mondiale, orfanii și prizonierii de război

Eroii din Primul Război Mondial⁴⁰³

Mercea Ioan	Mercea Pascu	Adam Ioan
Faur Teodor	Cornea Zaharie	Suba Teodor
Ruja Nicolae	Crișan Teodor	Hatcu Ștefan
Boanchiș Ioan	Tamaș Teodor	Berzovan Teodor
Lușca Teodor	Olar Teodor	Mercea ?
Ciuta Petru	Luca Vasile	Crișan Ioan
Irina Vasile	Stan Nicolae	Tamaș Teodor
Mercea Gheorghe	Rașca Iovan	Cornea Milian
Irina Petru	Coșeri Ioan	Mercea Ioan
Crișan Teodor	Ristea Anghel	Mercea Gheorghe
Rașca Ioan	Mercea Ilie	Ruja Petru
Olar Gheorghe	Tamaș Florea	Rubenovici Teodor
Tamaș Gheorghe	Ruja Iosif	Cornea Terente
Tămaș Florea	Irina Ioan	Cârnaț Iovu
Teorean Petru	Ruja Teodor	Cornea Isai
Păiușan Teodor	Suba Gavrilă	Mercea Vasile
? Alexandru	Bardan Gheorghe	? Blagu
Mercea Iovu	Adam Teodor	Bardan Ilie

Prizonierii din cel de-Al Doilea Război Mondial⁴⁰⁴

Prizonieri de război din Chisindia:

1. **Morcan Nicolae**, Chisindia nr.228
-prizonier în perioada 23.08.1944 - 16.11.1945; a lucrat pentru repararea fabricii din Zaporoje (U.R.S.S.), lagărul nr.100/3.
2. **Mercea Ioan**, Chisindia nr.93
-prizonier în perioada 23.08.1944 - 10.08.1945; a lucrat în diverse locuri în Odesa (U.R.S.S.).
3. **Crișan Teodor**, Chisindia nr.178
-prizonier în perioada 24.08.1944 - 24.07.1948; a lucrat la mina de cărbuni din Karaonda (U.R.S.S.), lagărul nr.799.
4. **Crișan Teodor**, Chisindia nr.132
-prizonier în perioada 15.01.1943 - 16.10.1945; a lucrat la fierărie în orașul Grazoveț (U.R.S.S.), lagărul nr.150.
5. **Gurban Teodor**, Chisindia nr.190
-prizonier în perioada 15.01.1943 - 16.10.1945, a lucrat la pădure și la diferite lucrări pentru lagăr în Grazoveț (U.R.S.S.), lagărul nr.150.

⁴⁰³ Informator Faur Teodor zis Surdu, născut 1957, Chisindia.

⁴⁰⁴ Arhiva Primăriei Chisindia.

Eroii din cel de-Al Doilea Război Mondial⁴⁰⁵:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Porecla	Nr. casei
1	Abrudean Ioan	Pizăș	336
2	Andraș Petru	Liba	300
3	Brădean Petru	Brădeanu	437
4	Bardan Petru	Bardanu	188
5	Crișan Ioan	Purdi	353
6	Cornea Adam	Lica Rânjii	70
7	Crișan Teodor	?	30
8	Cheșa Gavrilă	Cheșa	267
9	Crișan Todor	Păcu	222
10	Crișan Lazăr	Păcu (Șana)	199
11	Dărău Ioan	Dărău	277
12	Faur Ilie	Forgău	19
13	Hălmășean Teodor	Huca	49
14	Hatcu Petru	Pidăr	363
15	Irina Ioan	Rujescu	425
16	Irina Petru	Pițula	327
17	Lelea Teodor	Halcu	454
18	Lușca Gheorghe	Lușca	325
19	Lupaș Ioan	Lupașu	310
20	Lupșa Teodor	Cuiedanu	388
21	Mihuț Iustin	Popa	462
22	Mihuț Ioan	Pancova	148
23	Mercea Mihai	Haiuț	84
24	Mercea Gheorghe	Copila	55
25	Oarcea Gheorghe	Oarcea	290
26	Paiușan Ioan	Puf	358
27	Paiușan Adam	Guda	238
28	Ruja Teodor	Pepea	431
29	Ruja Teodor	Togiarcă	209
30	Teorean Ioan	Betea	374
31	Târsala Iacob	Giuța	385
32	Gășpar Indreica	Ticanu	302
33	Sulincean Vasile	Birca	-
34	Irina Florea	Drugan	-
35	Banu Petru	-	25
36	Cârnaț Teodor	-	385
37	Grec Ioan	-	-
38	Oprea Vasile	Bebeșceu	-
39	Crișan Gheorghe	-	97
40	Luca Teodor	-	-
41	Boanchiș Ioan	-	376
42	Faur Teodor	Puf	-
43	Tamaș Petru	-	316
44	Suba Petru	Coita	-
45	Hatcu Petru	-	363
46	Toma Ioan	Boboloșu	4

⁴⁰⁵ Arhiva Veteranilor de Război, filiala Chisindia.

Tabel nominal cu orfanii de război din satul Chisindia,
 întocmit de învățătoarea Eva Ruiu în data de 21 iulie 1943⁴⁰⁶

Nr. crt.	Numele și prenumele copilului	Numele și prenumele tatălui
1	Mercea Maria	Mercea Mihaiu
2	Mercea Barbura	Mercea Mihaiu
3	Mercea Avram	Mercea Gheorghe
4	Mihuț Borița	Mihuț Iustin
5	Mihuț Iosana	Mihuț Iustin
6	Gașpar Elisabeta	Gașpar Andrei
7	Lei Teodor	Lei Adam
8	Lei Dimitrie	Lei Adam
9	Toma Gheorghe	Toma Ioan
10	Oarcea Florița	Oarcea Gheorghe
11	Oarcea Catița	Oarcea Gheorghe
12	Irina Marinca	Irina Ioan
13	Faur Ioan	Faur Ilie
14	Lușca Gheorghe	Lușca Gheorghe
15	Lușca Floare	Lușca Gheorghe
16	Bardan Florica	Bardan Petru
17	Crișan Doina	Crișan Ioan
18	Lelea Catița	Lelea Teodor
19	Crișan Teodor	Crișan Teodor
20	Ruja Teodor	Ruja Teodor

4.10. Partizanii din pădurile Chisindiei

Pe Valea Crișului Alb, între localitățile Gurahonț și Bârsa, cuprinzând satele de o parte și de alta a Crișului Alb, în perioada anilor 1948-1952, s-a constituit și a acționat un grup anticomunist de partizani ai cărui membrii au luptat cu arma în mână împotriva regimului ajuns la putere, adică regimul comunist.

Menționăm că acest grup, format în jurul anului 1948, nu a atacat pe nimeni (numai atunci când au fost atacați) nici chiar pe oamenii securității și miliției din acea vreme care umblau în zonă ca să-i prindă. Acest grup a fost format din 6 membri după cum urmează:

Lulușa Ioan din Revetiș, care era cantor la Biserica Ortodoxă din Revetiș și care a fugit și s-a ascuns în pădure în anul 1948 din cauză că s-a ridicat verbal împotriva comuniștilor din sat și era pe punctul de a fi ridicat de securitate și închis.

Ienciu Todor tot din Revetiș, care a avut o altercație cu un comunist pe care l-a bătut. Fiind

⁴⁰⁶ Idem.

în pericol de a fi ridicat de securitate, a fugit și el de acasă.

Aproape un an de zile, cei doi au stat ascunși prin pădurile din satele vecine și pe acasă veneau doar din când în când.

Stepici Dimitrie, învățător în Revetiș, originar din Ineu, fiind un dușman înfocat al comuniștilor, s-a aliat cu ei. A fost considerat organizatorul și coordonatorul grupului. După câteva luni a fost prins, judecat și condamnat la ani grei de temniță.

Dobrei Pavel din Revetiș, care a fost o perioadă secretar de partid al plasei Gurahonț, dar neputând fi de acord cu politica comunistă, s-a alăturat consătenilor Lulușa și Ienciu.

Mercea Gheorghe din Chisindia s-a alăturat grupului anticomunist în iarna anului 1948/1949.

Birău Zaharie, țăran legionar din Bârsa, s-a alăturat grupului de partizani, având și el orientări anticomuniste.

Grupul constituit, coordonat local de Stepici Dimitrie, făcea parte din rezistența anticomunistă din Valea Crișului Alb, condusă și coordonată de Gligor Cantemir din Valea Crișului Alb. Scopul grupului, la fel cu scopul altor grupuri din țară, era de a răsturna regimul comunist. Până în anul 1950, grupul din Chisindia se întâlnea cu alte grupuri din Valea Crișului Alb, îndeosebi cu cei din Vârfuri și Hălmagiu. Deorece după anul 1951 grupul din Chisindia a luptat fățiș împotriva regimului comunist, organele de securitate au hotărât să-l anihileze. Grupul avea o ascunzătoare în dealurile de la Ciolt-Chisindia, într-o grotă numită Ciuhad, aproape de Dealul Înalt.

Grupul celor cinci care trăiau în grota de la Ciuhad a fost aprovizionat cu haine și alimente de unii locuitori ai cătunului Ciolt, de bătrânul Morcan Teodor, Faur Vasile (Lia lu' Bacu) și Ruja Ioan (o rudă a lui Mercea zis Georgiță) din Chisindia.

Sub presiunea unui șantaj, grupul a fost trădat organelor de urmărire de către un cioltan, căsătorit în satul Miniș.

În toamna anului 1951, dealul (cu grota ascunzătoare Ciuhad) a fost încercuit, iar ascunzătoarea în care se adăposteau partizanii a fost atacată. Ienciu și Lulușa au asigurat retragerea celor trei, ei fiind grav răniți și arestați. Lulușa a fost dus la poliția din Sebiș, torturat și apoi executat; nu i se cunoaște mormântul. Ienciu a fost dus la spital, tratat, torturat și apoi condamnat la mulți ani de temniță grea.

În atacul de la grotă au fost mulți răniți și morți din partea trupelor de securitate și miliție. Răniții și morții au fost transportați în sat, cu căruțele, de către Mercea George zis Baronul și Mercea Ioan zis Fușta, de unde au fost preluați de mașinile militare.

Membrii grupului rămas, Dobrei Pavel, Mercea Gheorghe și Zaharia Birău, risipiți după luptele de la Ciuhad, nu s-au mai întâlnit o perioadă, neștiind nimic unul de altul. După câteva săptămâni s-au reunit și au continuat să se ascundă pe unde puteau, prin pădurile Chisindiei sau pe la cunoscuți. Din iarna anului 1951 și până în primavara lui 1952 au fost găzduiți de o familie din Păiușeni. În urma unui nou act de șantaj și de trădare, la familia gazdă au ajuns organele de urmărire, care l-au arestat doar pe Zaharia Birău, ceilalți doi nefiind prezenți. Prinderea lui Zaharia Birău a fost ținută secretă de organele de securitate, apoi Birău a fost eliberat și pus sub urmărire. După o vreme, casa în care cei doi, Mercea și Dobrei, îl așteptau pe Zaharia pentru a se întâlni, a fost înconjurată de organele de miliție și securitate, a avut loc un schimb de focuri în urma cărora Mercea a fost împușcat într-un picior, iar Dobrei a fost spulberat de o grenadă (a lui sau a poliției). Dobrei a fost învelit într-o pătură și a fost îngropat la marginea satului Păiușeni, lângă cariera de piatră (Coastea Oluțului), peste vale de Dealul Dragoș. Abia după 7 ani, familia Dobrei a putut să-l mute în cimitirul din Revetiș. Evenimentele de la Ciuhad au avut loc în aprilie-mai 1952. Mercea a fost tratat sub pază, în spital, apoi anchetat și condamnat. A fost eliberat, prin Decretul de grațiere din 1964, după 12 ani de pușcărie. Zaharia Birău a fost condamnat la 17 ani muncă silnică și a fost eliberat abia în 1964, tot prin Decretul de grațiere.

La Gurahonț și Sebiș, comandantul organelor de anchetă era Haiduc, ajutat de Ioțcu din

Julița, Toader Teodor din Sebiș și Moț din Văsoaia.

Familiile din Ciolt și Chisindia care i-au ajutat sub diferite forme pe partizani au fost ulterior anchetate și unii chisindani și cioltani au fost pedepsiți cu închisoarea sau muncă la canal.

În memoria luptătorilor anticomuniști căzuți sau răniți în luptele de la Ciuhad și pădurile Chisindiei, A.F.D.P.A. a ridicat, lângă Dealul Ciutacu, aproape de Ciuhad, o troiță pe care sunt înscrise numele celor implicați în evenimente: Dobrei Pavel-Revetiș, Lulușa Ioan-Revetiș, Ienciu Teodor-Revetiș, Stepici Dimitrie (din Ineu) -înv. în Revetiș, Mercea Gheorghe zis Georgiță-Chisindia, Birău Zaharia-Bârsa, Zimbran Ioan-Almaș, Oprea Petru-Joia Mare, Fărcaș Ioan-Joia Mare.

Eroi ai luptei anticomuniste din comuna Chisindia și localități din zonă⁴⁰⁷		
Numele și prenumele	Localitatea	Despre deținut
Birău Zaharie	Bârsa	Țăran legionar, membru al grupului de rezistență anticomunistă condus de Gligor Cantemir, condamnat de T.M.Timișoara la 17 ani muncă silnică începând cu anul 1952, eliberat în 1964.
Bodea Teodor	Dieci	Născut în 1910 pantofar de meserie, a fost condamnat de două ori pentru participarea în lotul Gligor Cantemir, în 1952-1962, a decedat în 1984.
Bogdan Alexandru	Iosaș	Țăran condamnat pentru participarea la lotul Gligor Cantemir, executând un lan și patru luni închisoare.
Bogdan Avram	Văsoaia	Țăran născut în 1901 în Văsoia condamnat la un an închisoare pentru nedenunțarea partizanilor în 1950.
Bogdan Ignat	Văsoaia	Țăran născut în 1928 condamnat de T.M. Timișoara la 3 ani închisoare. A fost eliberat în 1953.
Bogdan Ioan	Iosașel	Țăran condamnat la 3 ani închisoare, din lotul Gligor Cantemir.
Cornea Corneliu	Chisindia	Născut în 1925, student la Facultatea de Litere și Filozofie din Cluj, arestat în 1948 și condamnat cu un grup de studenți de către T.M.Cluj la 2 ani închisoare corecțională. A trecut prin închisorile Cluj, Pitești și Gherla. Supus supliciilor reeducării la Pitești și Gherla sub comanda lui Țurcanu, Popa-Tanu, Toldișan și alții se eliberează în 1951. Imediat în libertate este încorporat într-un detașament de muncă. În 1953 se căsătorește la Hunedoara, unde lucrează pe un șantier până în 1959, când este arestat din nou și este condamnat la 20 de ani în calitate de recidivist. De la Deva este trimis la Jilava, apoi la Grindu în Delta Dunării, la Balta Brăilei, la Salcia, Stoenesti, Strâmba și Bândoiu. Se eliberează în 1964, în urma decretului de grațiere.
Cornea Ioan Ilie	Chisindia	Țăran născut în 1924, arestat în 1949 cu grupul de rezistență Gligor Cantemir, condamnat la 4 ani închisoare. Eliberat în 1953.
Coșeri Gheorghe	Joia Mare	Țăran născut în 1913, condamnat la 1an și 8 luni închisoare efectuați în perioada 1953-1954.
Fărcaș Ioan	Joia Mare	Țăran, a stat fugar prin pădurile de la Văsoaia și Păiușeni împreună cu învățătorii Stepici și Oprea. A fost arestat și condamnat.
Feier Gheorghe	Buteni	Medic la Buteni, membru P.N.L., a fost cercetat de securitate de mai multe ori, apoi mutat la Chisindia.

⁴⁰⁷ Corneliu Cornea, *Luptători și martiri ai rezistenței anticomuniste din jud. Arad, 1945-1989*, Arad, 2007.

Gligor Aurel	Hălmagiu	Avocat născut în anul 1903, fratele lui Cantemir, conducătorul Mișcării de Rezistență de pe Valea Crișului Alb. A fost arestat în 1946 cu ocazia alegerilor, timp de 4 luni, apoi a fost fugar și ucis în împrejurări necunoscute.
Gligor Cantemir	Hălmagiu	Născut în 1915 la Hălmăgel, fiu de preot, frate cu Aurel. A condus mișcarea de rezistență anticomunistă din Valea Crișului Alb. Arestat la 21.12.1948, a fost condamnat la 25 ani de muncă silnică; a fost eliberat în 1964 după ce a trecut prin închisorile din Arad, Timișoara, Jilava, Malmezon, Aiud.
Ienciu Teodor	Revetiș	Luptător în pădurile Chisindiei, membru al lotului Gligor Cantemir. A fost condamnat.
Lulușa Ioan	Revetiș	Țăran, a fost împușcat de Securitate în 1951 în pădurile Chisindiei unde s-a împotrivit cu arma în mână regimului communist, făcând parte din lotul din Valea Crișului Alb, condus de Gligor Cantemir.
Mercea Gheorghe	Chisindia	Elev la Liceul Comercial din Arad, născut în anul 1929 în Chisindia, arestat cu un grup de elevi din Arad și condamnat de T.M. Timișoara la un an de închisoare. A fost închis la Arad și Timișoara, stabilindu-se după eliberare la București.
Mercea Gheorghe	Chisindia	Țăran născut în 10.01.1910, combatant anticomunist în grupul condus de Gligor Cantemir. A luptat alături de Lulușa Ioan, Dobrei Pavel și alții în pădurile Chisindiei. În 1952 este rănit la picior în cadrul unor lupte cu securitatea. Se târăște și stă ascuns lângă casa lui Andraș Iustin din Păiușeni care îl divulgă și este prins, dus la spitalul din Ineu unde a stat trei luni după care a fost condamnat de T.M. Timișoara la 18 ani muncă silnică. S-a eliberat în 1964, după ce a trecut prin temnițele de la Arad, Timișoara, Jilava, Gherla și Onești. S-a stabilit în comuna Livada, lângă Arad, unde un activist de partid communist l-a lovit cu un lemn în cap, omorându-l. Reclamațiile copiilor la miliție au rămas fără rezultat. Decesul a fost înregistrat în 14.10.1978.
Olari Gheorghe	Chisindia	Născut în 1928, arestat cu un grup de elevi de la Liceul „Avram Iancu” din Brad, condamnat la Sibiu la 2 ani închisoare corecțională, executați în perioada 1948-1949.
Oprea Ioan	Văsoaia	Țăran născut în 1912 a executat 3 ani de închisoare.
Oprea Petru	Joia Mare	Învățător. După ce a stat ascuns prin păduri, a fost condamnat în 1948.
Ruja Gavrilă	Chisindia	Născut în 1927, ca elev a fost condamnat cu grupul F.D.C. Arad la 2 ani și 6 luni închisoare, executați în perioada 1948-1951.
Stan Teodor	Chisindia	Născut în 1927, muncitor în Arad, condamnat la 2 ani închisoare, executați în perioada 1952-1954.
Stepici Dimitrie	Revetiș	Învățător, născut în Ineu în 1909; după ce a fost fugar prin pădurile comunei Chisindia împreună cu Oprea Petru și Fărcaș Ioan, a fost arestat în 1948 și condamnat la 15 ani muncă silnică; a fost eliberat în 1958 și trimis la Olaru-Călărași cu domiciliu obligatoriu împreună cu familia. Rearestat în 1961, a fost eliberat în 1964. A decedat în 1975.
Zimbran Ion	Almaș	Membru al grupului înarmat care a activat în pădurile Chisindiei, a fost arestat și condamnat.

4.11. Oameni de ieri, oameni de azi

*Ardelean Iustin*⁴⁰⁸

Iustin Ardelean s-a născut în satul Chisindia din Țara Zărandului, un sat ca oricare altul din salba așezărilor de pe valea Crișului Alb.

Chisindia, sat cu prea puține „superlative” pentru a ieși din comun de-a lungul istoriei, se remarcă, totuși, prin unele întâmplări și oameni care-l scot din anonimatul general al satelor de pe cursul mijlociu al văii Crișului.

Satul Chisindia apare în înscrisurile administrației maghiare în anul 1350, sub numele de Kuzund, ca așezare cu patru mine de aur, aflat în posesia familiei grofului ungar Abrahamffy, care a stăpânit domeniul Keszend (Chisindia) aproximativ 400 de ani⁴⁰⁹.

Existența aurului și exploatarea lui încă din vremea dacilor a dat chiar și numele vechi al satului, Koson, nume a cărui origine este legată de moneda dacică din aur numită „koson” și de regele dacilor, Koson, Chisindia putând fi considerat singurul sat din România al cărui nume este legat de aur.

Răspândită pe o suprafață mare, pe trei văi (Păiușeni, Hurez și Ciolt) și pe dealurile dintre ele, așezarea Kuzund era formată din opt cătune, fiind considerată de specialiștii în demografie ca satul cu cea mai mare răspândire din județul Arad, înainte de sistematizare⁴¹⁰.

În vremea transferurilor de putere, de la aceea a regimurilor politice cu multe partide și proprietate privată, la regimul comunist cu partid unic și proprietate comună, în pădurile Chisindiei s-a constituit un grup de rezistență armată anticomunistă. S-au purtat lupte cu victime în ambele tabere, partizani și securitate, grupul de partizani fiind format din localnici ai satelor din jur.

Cea mai cunoscută luptă care a dus la destructurarea grupului de rezistență anticomunistă a fost la grota Ciuhadului, unde, prin trădare, partizanii au fost înconjurați de trupele de securitate și obligați să părăsească ascunzătoarea. În memoria celor ce s-au jertfit la Ciuhad, pe valea Cioltului, lângă dealul Ciutacu, s-a ridicat o troiță care pomenește numele lor⁴¹¹.

Tot în Chisindia, încă din vechime s-a ținut în ziua de Sântoader un târg unic în zonă, „târgul de slugi”, unde se putea cumpăra un om ca slugă, pentru o perioadă de un an, în urma unei înțelegeri între familia din care provenea sluga și stăpân. Târgul s-a ținut până la desființarea proprietății private prin colectivizare, după Al Doilea Război Mondial, când slugile au dispărut și ele⁴¹².

Trebuie amintită, și nu în ultimul rând, faima aceluia rotar orb, Crișan Doduț, născut și trăitor în Chisindia, meșter renumit pentru calitatea roților de lemn pentru căruțe, roți pe care le executa pentru diverse gospodării din Zărand. A lucrat ca rotar până la colectivizarea agriculturii când i-a dispărut obiectul muncii, micșorându-se numărul de căruțe în sate, colectivele organizându-și ateliere proprii⁴¹³.

În această așezare, ascunsă între dealurile împădurite ale Zărandului, a trăit modesta familie de dascăli Ardelean, care a dat pentru Chisindia omul cu cea mai mare demnitate politică născut în sat, Iustin Ardelean. Acesta a ocupat demnitatea de prefect al Oradiei în vremurile tulburi ale

⁴⁰⁸ Vasile Faur, *Oameni de seamă ai Chisindiei: avocat dr. Iustin Ardelean.*, articol apărut și în volumul colectiv *Administrație românească arădeană*, vol.9, Arad, 2014, p.646-661

⁴⁰⁹ Nagy Imre, *Codex Diplomaticus Hungaricus Andegavensis. Anjoukori Okmánytar.*, vol.5 (1347-1352), Budapesta, 1887, p.363.

⁴¹⁰ Eugen Ghiță, *Habitatul rural în comitatul Arad în secolul al XVIII-lea*, [în] *Studii de demografie (secolele XVII-XX)*, coordonatori: Eugen Pădureanu, Ioan Bolovan, Arad, 2010, p.11.

⁴¹¹ *Rezistența anticomunistă armată în pădurile Chisindiei*, mss. nenumărat aflat în posesia autorului.

⁴¹² informator Păiușan Vesalie, zis Surdu, 97 ani, Chisindia, nr.161.

⁴¹³ Vitalie Munteanu, *Un caz ieșit din comun: Rotarul orb*, Sebiș, 1995, p.9-16.

trecerii Ardealului de la administrația dualistă austro-ungară la Regat, prin Unirea cu România. Tot Iustin Ardelean a fondat în Oradea ziarul umoristic *Vulturul*, cu patruzeci și nouă de ani de apariție în Ardeal, sub administrație maghiară, până la Unire și administrație românească, după 1 Decembrie 1918.

Revista *Vulturul*, numită *foaie hazlie*, a apărut după Unire sub numele de *Vulturul Ardelean* în toate provinciile Ardealului, în Bucovina și Basarabia sau, așa cum apare pe prima pagină a fiecărui număr: *în Ardeal, Bucovina, Basarabia, Bihor, Banat, Crișana și Maramureș*.

Iustin Ardelean, născut în 1865, luna iunie, în casa învățătorului Filimon Ardelean, a urmat în Chisindia cursurile primare, la școala unde tatăl său era dascăl⁴¹⁴.

Filimon Ardelean, tatăl lui Iustin, cu origini străvechi în satul Chisindia, s-a născut în anul 1839 și a decedat tot în Chisindia, în 6 martie 1919⁴¹⁵. Crucea de piatră, așezată la mormântul său, mai dăinuie și astăzi la loc de cinste în cimitirul satului. Filimon Ardelean a fost unul dintre primii dascăli de acum 100 de ani despre care se cunosc informații certe⁴¹⁶. A fost absolvent al Preparandiei din Arad, pe care a absolvi-o în 1864, după care a revenit la Chisindia, căsătorindu-se cu Maria Iovănuț, născută tot în Chisindia⁴¹⁷. În familia învățătorului Ardelean s-au născut doi copii, Iustin, viitorul ziarist și avocat și Elena (Ileana), care s-a căsătorit cu preotul Ioan Popovici din parohia Voivodeni (comuna Bârsa)⁴¹⁸.

Familia Ardelean avea casa în Chisindia, în centrul satului, pe un teren lângă care, în anul 1937 se va construi a doua biserică ortodoxă a satului (Biserica din Vale), la intersecția drumului care traversează satul cu drumul care duce la Păiușeni.

Părinții lui Filimon, bunicii lui Iustin, se numeau Dumitru și Maria, mama lui Filimon fiind din familia Bardanilor⁴¹⁹.

Dascălul Filimon Ardelean a slujit școala din Chisindia timp de 37 de ani, de la absolvirea Preparandiei până la bătrânețe. În anul 1888, Filimon, tatăl lui Iustin, era „docinte și președinte al comitetului parochial”, după cum rezultă din

inscripția de pe clopotul mare al bisericii din Chisindia, turnat la fabrica de clopote a lui Ifigiu Hönig din Arad⁴²⁰.

Conținutul inscripției îl cunoaștem din consemnările preotului Lazăr Oprea în *Cronica bisericii*, alcătuită în 1907: *Clopotul S(fintei) biserici gr(eco) or(todoxe) rom(âne) din Chisindia vărsat în anul 1888 pe acest timp au fost antistii ai bisericei Atanasie Brădean preot, Filimon Ardelean docinte și președinte la comitetul parochial, Ilie Cornea învățătoriu, Iuliu Zarandi notar comunal, Florea Hălmăgean jude și epitrop, membrii Mihaiu Mercea, T. Cornea, G. Popa, O. Cârnațiu, Ioan Cornea, I. Bodea, S. Chesia, P. Mihuțiu, M. Gurban, G. Stan, P. Stan, T. Mercea. Din fabrica lui Ifigiu Hönig F. în Arad 1888*⁴²¹.

Peste vreme, în anul 1920, credincioșii satului hotărâsc înlocuirea clopotului mare, turnat în 1888 și rechiziționat de administrația maghiară pentru război. Noul clopot, turnat prin contribuția credincioșilor și a familiei Iustin Ardelean, care a donat 2000 de coroane ungurești, existent și astăzi în biserică, poartă următoarea inscripție: *Patent. Fr. Hönig. Arad 1920. S-a cumpărat acest clopot*

⁴¹⁴ Arhiva Primăriei Chisindia. *Acte de stare civilă*.

⁴¹⁵ Ibidem.

⁴¹⁶ Arhiva Școlii Generale din Chisindia.

⁴¹⁷ Arhiva Primăriei Chisindia.

⁴¹⁸ Idem.

⁴¹⁹ Idem.

⁴²⁰ *Cronica bisericei parochiale din comuna Chisindia*, mss. nenumerotat.

⁴²¹ Idem.

din dăruirile credincioșilor la care a dat și dr. Iustin Ardelean avocat 1000 cor. și Elisabeta dr. Ardelean născ. De Wesslenyi Oradea Mare 1000 cor. bani unguresc⁴²².

Din vremea dascălului Filimon Ardelean se păstrează în arhiva școlii din Chisindia înscrisuri originale. În anul școlar 1898-1899, în clasele I-II învățau un număr de 58 de elevi, iar în anul școlar 1900-1901, un număr de 40 de elevi. Aceste acte școlare sunt importante pentru comunitatea și școala din Chisindia, fiind dovezi ale actului de învățământ în limba română, într-o școală a unei comunități administrată de vremelnica putere austro-ungară înainte de Unire.

Tânărul Iustin Ardelean, terminând școala primară, urmează școli secundare și de specialitate la Beiuș, Arad, Brad și Oradea Mare, iar studiile superioare în domeniul dreptului le urmează la Oradea Mare, Szarvas, Pojon (Bratislava) și Budapesta⁴²³.

Ridicat dintre oameni modești, prin puteri proprii, cu o hărnicie de fier și muncă perseverentă, a desfășurat activități diverse pe tărâm cultural și în domeniul dreptului, fiind ziarist și avocat, muncă în care se remarcă și obține rezultate, ajungând deputat și prefect de Oradea în parlamentul României Mari iar în domeniul cultural devine proprietarul, directorul și redactorul-șef al ziarului umoristic *Vulturul*⁴²⁴.

În vremea studiilor la Budapesta și-a asigurat existența cântând la Teatrul Popular, având o voce admirabilă de bariton, devenind un artist de primă mână al teatrului, în vremea în care acesta atinsese epoca de aur cu Blaha Luiza și Tamasy. Înainte de masă, făcea repetiții, seara juca și cânta pe scenă iar la mijlocul zilei își pregătea cu sârguință examenul de avocat, pe care l-a susținut cu succes în anul 1904. După obținerea licenței de avocat și-a deschis la Oradea Mare un birou de avocatură, unde, datorită cunoștințelor solide în drept și unei maniere de comportare deosebite față de clienți și-a făcut o mare clientelă⁴²⁵.

Ardelean Iustin a devenit renumit în Oradea, nu numai prin cunoștințele sale în domeniul juridic ci și prin modul lui de a fi ca om, apărând cu argumente solide persoane și cauze grele. A apărut, deopotrivă, cetățeni maghiari și români fără posibilități financiare de plată pentru munca sa, motiv pentru care populația din Oradea l-a iubit foarte mult și l-a respectat. S-a implicat permanent în viața socială, administrativă și politică a comunității, participând chiar și la războaie pentru o perioadă de doi ani, începând din anul 1915, deși avea o vârstă înaintată⁴²⁶.

În anul 1919, în vâltoarea evenimentelor tulburi legate de terminarea războiului și a acțiunilor trupelor comuniste maghiare, Ardelean Iustin a fost arestat de comuniștii maghiari din trupele lui Bela Kuhn și condamnat la moarte împreună cu alți fruntași români. Prefectul de poliție Janossi Gyula din Oradea, împreună cu doi ofițeri de rang superior, căpitanul Halasz și colonelul Cserey Vilmos, reprezentanți militari ai vechii administrații maghiare, ajutați de cetățeni înarmați din Oradea îi eliberează din închisoare pe Iustin Ardelean și pe alți fruntași români, salvându-le viața⁴²⁷.

⁴²² Arhiva parohiei Biserica din Deal a satului Chisindia.

⁴²³ Aurel Tripon, *Monografia almanah a Crișanei, județul Bihor*, Oradea, 1936, p.460; Fehér Dezso, *Bihar-Biharvarmegye, Oradea-Nagyvárad Kulturtörténete és öregdliakjainak, Emlékkönyve*, Oradea, 1933-1937, p.499.

⁴²⁴ Fehér Dezso, *op. cit.*, p.499; Viorel Faur, *Cultura românilor din Bihor, 1849-1918*, Oradea, 1992, p.167-168.

⁴²⁵ Fehér Dezso, *op. cit.*, p.499.

⁴²⁶ Ibidem.

⁴²⁷ Ibidem.

La intrarea armatei române în orașul Oradea, primarul Rimler Karoly, notarul-șef Lukacs Odon, Rimanoczy Bela și alți reprezentanți ai vechii administrații civile locale i-au cerut lui Iustin Ardelean să întâmpine armata română și să trateze predarea orașului noii administrații românești care se instaura după actul Unirii⁴²⁸.

Iustin Ardelean a acceptat propunerea făcută de vechea administrație, întâmpinându-i și salutându-i pe generalii armatei române Moșoiu, Holban și Sachelariu, cerând și obținând de la aceștia ocrotirea orașului.

Locuitorii din Oradea, fără deosebire de naționalitate și confesiune l-au iubit și apreciat atât de mult încât l-au ales, în anul 1920, deputat al orașului în noul Parlament⁴²⁹.

În munca sa, ca deputat și apoi ca prefect, el a manifestat o poziție național-românească adevărată, menținându-și totodată și respectul și înțelegerea față de populația maghiară.

În procesul intentat unor reprezentanți ai vechii administrații civile maghiare pentru fapte de conspirație, avocatul Iustin Ardelean, în calitate de apărător, s-a străduit să fundamenteze lipsa de fond a acuzațiilor cu argumente convingătoare și cunoștințe juridice solide. Apărarea sa a avut ca rezultat faptul că sentințele marțiale de execuție (condamnare la moarte) pentru unii reprezentanți ai vechii administrații au fost casate de Tribunalul Militar Suprem din București care îi achita pe Lukacs Odon și tovarășii săi inculpați⁴³⁰.

În anul 1922, în vremea guvernului liberal instaurat după Unire, Iustin Ardelean a fost numit prefect al orașului Oradea⁴³¹, funcție din care, orice locuitor al comunității, la nevoie, a fost sprijinit și ajutat, activitatea sa fiind zeloasă și nepărtinitoare.

Pe lângă activitatea sa din avocatură, s-a ambiționat să servească într-un mod special cultura literară românească. Strălucea prin vorbe de spirit și simț critic. În 1892, a editat revista *Vulturul*, foaie umoristică românească cu o mare răspândire și căutare în Ardeal, ale cărei articole umoristice și ilustrații le-a zămislit el însuși aproape 40 de ani, publicul cititor devenind de la an la an tot mai numeros.

Primul număr al ziarului umoristic *Vulturul* a apărut în 13 ianuarie 1892, când Iustin Ardelean era încă student la Academia de Drept din Oradea. Primii colaboratori ai ziarului au fost Antoniu Popp, dr. E. Padan și Adrian P. Deseanu, în perioada 20 decembrie 1899-15 martie 1902, redactor responsabil fiind Ioan Iosif Sceopul⁴³².

În regiunea Crișana, revista *Vulturul* a desfășurat o activitate de pionierat în domeniul literaturii umoristice, activitate pusă în serviciul cauzei naționale și a justiției sociale. Realizatorii revistei, de la redactorul responsabil până la autorii articolelor publicate, au fost încurajați de îndemnul venite de la confracții lor din Regat, materialele urmărind apărarea demnității și drepturilor naționale împotriva tendințelor de deznaționalizare⁴³³.

Revista, ironizând falsul liberalism și demagogia vieții politice din administrația austro-ungară, publica în același timp și multe materiale care exprimau solidaritatea redacției și a cititorilor cu cei care luptau pentru drepturi naționale.

În revista *Vulturul* nr.17-18 din septembrie 1895, a fost publicată poezia *Martirilor români* sub semnătura lui Iustin Ardelean, închinată celor implicați în redactarea și prezentarea *Memorandumului* administrației din Viena.

Prin revista sa, Iustin Ardelean, cu nesecate energii, a popularizat și a dus la cunoștința maselor largi personalitățile implicate în procesul *Memorandumului*, supunând unor ironii usturătoare și necruțătoare pe trădătorii neamului:

⁴²⁸ Ibidem, p.500.

⁴²⁹ Ibidem.

⁴³⁰ Ibidem.

⁴³¹ Ibidem.

⁴³² Viorel Faur, op. cit., p.167.

⁴³³ Ibidem.

Martirilor români
(4/16 septembrie 1895)⁴³⁴

*Voi falnicii luceferi, voi splendizi meteori,
Cu drag la voi națiunea privind d'atâtea ori,
De faptele mărețe ce voi ați severșit,
Uimită, încântată, remas 'a – negreșit.*

*Cu voi mlădița 'ntregă a divului popor
Roman simțește astăzi, la voi e al ei dor;
De voi legăm cu toții frumoșele speranțe
De-a scote din cătușe, lăcate și din lanțe*

*Orfana fetișoră a marelui Traian,
Ce suferă de vecuri sub jugul de dușman,
Ce nu-i acasă astăzi în patria-i străbună
Ce n'a vezut de vecuri o zi senină, bună.*

*Luptat 'ați bărbătește. Dreptatea ați cercat.
Să scoteți din robie poporul subjugat
A fost a voastră ținta. Cu fală noi priveam
A voastră muncă sfântă și dreaptă pentru neam.*

*Dar vai! ce făr 'de milă, în grab, pe ne-așteptate
Răpiți ați fost cu toții de undele turbate
A mării șoviniste, din sinul iubitor
A dulcei voastre maice, a scumpului popor.*

*Gustat 'ați din pocale umplute cu pelin,
De forța cea brutală a negrului regim.
Împinși în temniți grele, amarnice suspine
Treceu în tristul zgomoș a negrelor catene.*

*Dar ora mult dorită, azi iată că bătut 'a,
Sunat 'a ora bună: **Trăiască maiestatea!**
Asculte-ne ceresul a nostre rugăminte:
Trăiască Împaratul, al nostru bun părinte!*

*Înnalta-i învoială vă dete înapoi
Națiunei vostre scumpe, ce mult ține la voi;
Lăcatele sunt frânte, catenele zdrobite:
Trăiască al nost rege, prebunul nost părinte!*

*Eroi ai libertății! Voi falnici luptători!
Cum sorele resare din munți în dalbe zori
Și-și versă-a sale raze pe vechiul firmament
Gonind din cale-i ceața întinsă pe pământ.*

⁴³⁴ *Vulturul*, Oradea, an IV, nr. 17-18 /1895.

*Așa și voi eșit-ați ca sorele'n senin
Din temnițele grele, din Vaț și Seghedin;
Cu-a vostre raze blânde, adânc încălzitoare
Gonind durerea noastră mereu mistuitoare.*

*Betrâni, bărbați, juni, tineri din munți și din câmpie
Petrunși în asta ziuă de multă bucurie,
Din Sighet la Orșova, Oradea la Galaț,
Toți strigă cu mândrie: „Trăiască doctor Raț!”*

***Tu, vrednicule Lucaciu, tu scumpul nost erou
Trăiești la mulți ani!- sună puternicul echou
Din malurile Tisei și pân'la Marea Neagră
Rostit în ton gigantic de nația întregă.***

***Trăiți cu toții'n bine: Domide, Coroian,
Pop, Comșa, Veliciu, Suciu, Mihali și Barcian,
Patiția, Cristea, Barbu! -v'admir și vă ador,
Cu mine tot'odată –întregul vost popor.***

*Voi falnicii luceferi, voi splendizi meteori,
Cu drag la voi națiunea privind d'atâtea ori,
De faptele mărețe ce voi ați sevârșit,
Uimită, încântată remas'a negreșit.*

Urmare a publicării acestei poezii, nefiind de acord cu publicarea în revistă a unei retractări privind problema memorandistă, lui Iustin Ardelean i-au fost intentate de către administrația orașului și adversarii săi politici mai multe procese de presă. Primul proces a avut loc în 11 noiembrie 1892, la Tribunalul Oradea, având ca avocat pe Marton Hegyessy.

Deși în pledoaria apărării, avocatul apărării a criticat politica discriminatorie a administrației față de revista *Vulturul* și proprietarul său, studentul în anul al patrulea la Academia de Drept, proprietar și redactor șef al revistei a fost condamnat și obligat să plătească o amendă de 60 de florini⁴³⁵.

Revista *Vulturul* și proprietarul ei Iustin Ardelean au fost ținta unui număr de șase procese de presă, în perioada anilor 1892-1894, procese terminate cu amenzi și condamnări la închisoare, una (de 14 zile) executată de Iustin Ardelean în orașul Seghedin⁴³⁶.

Revista și-a desfășurat activitatea atât înainte de Unire cât și după, păstrându-și permanent caracterul umoristic. Cu revista *Vulturul*, presa românească satirică ajunge la perioada sa de înflorire prin creșterea combativității și accentuarea acțiunilor îndreptate împotriva administrației austro-ungare. Ea a devenit o armă a luptei politice a românilor, militând pentru interesele naționale ale populației românești din Ardealul administrat de puterea dualistă⁴³⁷.

Înainte de Unire, numele revistei a fost *Vulturul*, dar după Unire, a devenit *Vulturul Ardelean*, nume sonor și românesc, care i-ar fi putut atrage și alte „lovituri” în perioada anterioară Unirii.

În anul 1936, într-o scrisoare trimisă ministrului Petru Groza, Iustin Ardelean i se adresează acestuia cu formula „dragă Petre”, de unde se poate deduce că relațiile celor doi erau prietenești.

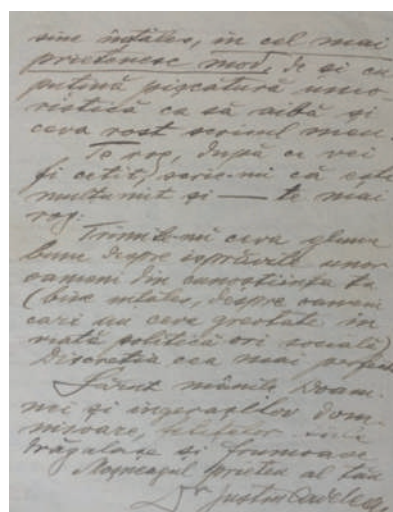
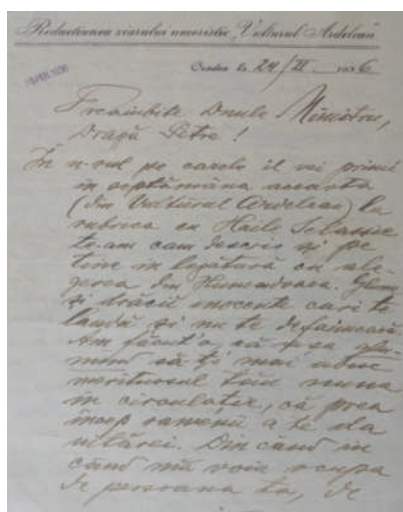
⁴³⁵ Viorel Faur, op. cit., p.167-172.

⁴³⁶ Ibidem.

⁴³⁷ Ibidem.

Iustin îi cere ministrului Petru Groza să-i trimită „ceva glume bune despre isprăvile unor oameni cu ceva greutate în viața politică și socială”.

Redăm în cele ce urmează această scrisoare⁴³⁸, pentru originalitate și conținut:

Oradea la 24/II 1936

Preaiubite Domnule Ministru,

Dragă Petre!

În n-rul pe carele îl vei primi în septămâna aceasta (din Vulturul Ardelean) la rubrica cu Haile Selassie te-am cam descris și pe tine în legătură cu alegerea din Hunedoara. Glume și drăcii inocente care te laudă și nu te defăimează. Am făcut'o că așa glumind să-ți mai aduc merituosul tău nume în circulație, că prea încep oamenii a te da uitărei. Din când în când mă voi ocupa de persoana ta, de sine înțales, în cel mai prietenesc mod, de și cu puțină pișcătură umoristică ca să aibă și ceva rost scrisul meu.

Te rog, după ce vei fi cetit, scrie-mi că ești mulțumit și te mai rog:

Trimite-mi ceva glume bune despre isprăvile unor oameni din cunoștiința ta (bine înțales, despre oameni care au ceva greutate în viața politică ori socială). Discreția cea mai perfectă.

Sărut mâinile Doamnei și îngerașelor domnișoare, fetițelor tale drăgălașe și frumoase.

Moșneagul prieten al tău

Dr. Iustin Ardelean

advocat, redactorul Vulturului.

Privind pe omul Iustin Ardelean, viața lui familială este una de excepție. A avut o soră, pe Ileana, căsătorită cu preotul Ioan Popovici, care a fost paroh în satul Voivodeni (comuna Bârsa), care a decedat în anul 1937, preoteasa mai trăind șaisprezece ani în urma preotului. Fratele ei, Iustin, a ajutat-o financiar după moartea soțului, cumpărându-i o casă în satul Voivodeni. Soții Ioan și Ileana Popovici au avut doi copii, un băiat și o fată care au murit tineri: băiatul, la 32 de ani în Târgu-Mureș iar fata, la 6 ani. Preotul Ioan Popovici și preoteasa Ileana au fost înmormântați în vechiul cimitir al satului Voivodeni⁴³⁹. Crucile lor de piatră mai există încă și astăzi printre cele câteva rămase în vechiul cimitir.

⁴³⁸ Scrisoare manuscris aflată în posesia autorului.

⁴³⁹ Arhiva Bisericii Ortodoxe din satul Voivodeni (comuna Bârsa).

Iustin Ardelean, tânăr înzestrat cu multe calități, s-a căsătorit cu Elisabeta din familia nobiliară Wesselenyi din Jibou⁴⁴⁰, proprietară a unui castel vechi de două secole și considerat cel mai mare castel în stil baroc din Transilvania. În parcul nobiliar al castelului a fost amenajat, în 1968, Centrul de Cercetări Biologice care include și o grădină botanică.

În 1937, preotul Șeran Ilie din Chisindia îi trimite lui Iustin Ardelean o felicitare în versuri cu ocazia zilei acestuia, publicată în numărul 14 din 15 iunie 1937 al revistei *Vulturul*. Conținutul scrisorii de felicitare este următorul⁴⁴¹:

De ziua ta (1 iunie)

*Aceasta este ziua ce-odată-n an vine
Când toți prietenii sinceri gândesc numai la tine,
Ce multe urări de bine azi ai tu să primești
Din partea tuturoră căroră-n drag le ești?!...*

*La cei ce te-nconjoară cu drag în astă zi
Ținem și noi alături de dâșii azi a fi
Din inimă curată pornească o ieșire:
S-ajungi încă la mulți ani și plin de fericire!*

*Ne iartă dacă cumva vr-un vers ar schiopăta!
E prima încercare de vers pe ziua ta
Și-n versuri de-i greșala ne iartă astăzi tu
Urările să-ți spunem curatul scop ne fu.*

*De-acum 'nainte Domnul la mulți ani să te ție
Ca mulți ani să mai râdem din foaia ta haslie
Și Vulturul cel falnic, glumeț și preacuminte
Pe noi ne-nveselească mulți ani de-aci 'nainte!*

*Și ca să nu-ți spargi capul că cine-ți gratulează
Cu drag ne iscălim noi așa precum urmează
Din satul tău persoane preacunoscute ție:
Preoteasa și preotul din sat
Chisindia la 1 iunie 1937.*

Șeran Ilie

Răspunsul lui Iustin Ardelean, în aceeași manieră, publicat în același număr al revistei, este următorul⁴⁴²:

*Mulțumită pentru cinste
Și aducere aminte!
Tot așa și eu doresc
Și din inimă-i poftesc
Bunului preot Ilie
Pentru ce mi-a dorit mie:
Viață lungă și bună
Cu preoteasa-i dinpreună.*

Iustin Ardelean

⁴⁴⁰ Arhiva parohiei Biserica din Deal a satului Chisindia.

⁴⁴¹ *Vulturul ardelean*, Oradea, nr.14/15 iunie 1937.

⁴⁴² Ibidem.

Privind viața sa particulară, în afara activităților profesionale din sfera avocaturii și ziaristicii, amintim faptul că a avut preocupări și în domeniul sportului, fiind un maestru al duelurilor cu sabia, susținând 25 de dueluri, rănit doar în două.

Având activități în domeniul sportiv, a fost numit președinte al secției de atletism a Asociației Sportive Oradea⁴⁴³.

Din informațiile pe care le deținem, familia Iustin Ardelean nu a avut urmași. Revista *Vulturul Ardelean* încă mai apărea în anul 1940, avându-l ca proprietar și director pe Iustin Ardelean, motiv care ne îndreptățește a afirma că Iustin Ardelean era încă în viață.

Nu cunoaștem nici informații despre anul morții soției sale, Elisabeta.

Prin decesul celor doi frați, Iustin și Ileana, familia Ardelean dispăre din societate și din viața publică.

Pentru satul Chisindia, Filimon și Iustin Ardelean rămân doi intelectuali care, prin viața și activitatea lor, au făcut ca deseori să se pomenească numele satului lor de baștină.

Pentru orașul Oradea și ținutul Ardealului, Iustin Ardelean a fost omul care a luptat cu arme noi, satira și caricatura, împotriva unei orânduiri străine poporului român.

Prin satiră și caricatură, cu o mare răspândire teritorială și mult succes la publicul cititor de toate categoriile sociale, revista *Vulturul* înainte de Unire (1892-1918)⁴⁴⁴ a fost arma puternică a unui luptător singuratic cu o administrație, cu o societate și un imperiu. Deși a primit lovituri (amenzi și închisoare), le-a încasat și a continuat lupta.

Prin lupta purtată cu arma satirei și caricaturii, rămâne pentru satul său de origine, Chisindia, pentru Oradea și Ardeal un luptător care ar merita mai multă cinstire și prețuire.

Bîrnețiu Florin

S-a născut la Păiușeni în anul 1945, din părinții Ana Pantea, născută în Păiușeni și Alexandru Bîrnețiu, născut în satul Seleuș, învățător în Păiușeni.

A urmat școala primară la Pâncota, iar liceul la Chișineu Criș, după care a lucrat ca profesor suplinitor la Școala Generală Chisindia.

A urmat Facultatea de Medicină din Timișoara, al cărei licențiat a devenit în anul 1970.

După absolvirea studiilor superioare, a lucrat în Moldova, ca medic în localitatea Hilișeu-Horia, jud. Botoșani.

În anul 1971, s-a transferat la dispensarul medical din Chisindia unde a lucrat ca medic al comunei 25 ani, până în 31 iulie 2006, când a decedat.

S-a căsătorit în anul 1967 cu Doina Cornea, născută în Chisindia și în familia lor s-au născut doi copii: Lucian și Claudia.

Paralel cu activitatea de medic, a desfășurat diverse activități culturale și obștești. A înființat în anul 1973 un muzeu al satului într-o veche casă țărănească acoperită cu paie. Înainte de anul 1989, în vremea administrației comuniste a organizat manifestarea „Fii satului Chisindia”, iar în anul 1980, la Văsoaia, a organizat „Târgul Codrenilor”, un târg cunoscut după aceea în județ și în zonă pentru expozițiile de animale și articole specifice locului și pentru manifestările culturale din zona Zărandului. Scopul principal al organizării „Târgului Codrenilor” a fost revitalizarea zonei montane și stoparea depopulării și distrugerii satelor de munte. A fost președinte al Despărțământului Porțile Zărandului, fondat în anul 1892 la Sibiu, fiind prezent cu diferite articole în paginile publicației *Foaia poporului*. A colaborat și la revista *Arca* din Arad. A organizat diverse manifestări culturale în toate cele trei sate ale comunei. A publicat volumele *Glăsuirea neînfricaților* și *Flăcări peste Zărand*, rămânând neterminat volumul *Se ridică norii*.

⁴⁴³ Aurel Tripon, op. cit., p.460.

⁴⁴⁴ Viorel Faur, op. cit., p.171-172.

Brădean Ioan Adam

S-a născut în 23 nov. 1948, la Chisindia, din părinții Ioan și Floare.

După absolvirea claselor primare din Chisindia, a urmat Seminarul Teologic din Caransebeș, și Facultatea de Teologie din Sibiu pe care a absolvit-o în 1971.

A fost hirotonit pentru parohia Zimbru de unde s-a transferat la parohiile Almaș, Buteni și Sebiș. Din 1992, în parohia Sebiș, a slujit ca preot paroh și protopop de Sebiș, până în 1998 când, la vârsta de 49 ani a decedat și a fost înmormântat în cimitirul din Chisindia.

Breda Nicu Ioan

S-a născut în 5 octombrie 1969 în orașul Sebiș din părinții Nicolae Breda (Hălmagiu) și Ana Stan (Chisindia).

A absolvit clasele primare și gimnaziale (1979-1987) la Gurahonț, jud. Arad, urmând apoi Liceul Industrial la Caransebeș (1987-1991) și doi ani Seminarul Teologic din Caransebeș. A urmat cursurile Facultății de Teologie din Arad (1991-1995) iar studiile doctorale le-a făcut la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Șaguna” din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu (1997-2006).

A fost hirotonit pentru parohia Ortodoxă Tălagiu din protopopiatul Sebiș, iar din anul 2001 s-a transferat la Parohia Ortodoxă Cintei, protopopiatul Arad, îndeplinind diferite funcții administrative și în învățământ.

Din anul 2006 până în anul 2012 a fost lector titular la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, ocupând funcția de protopop al Aradului între anii 2010-2012, ani în care a fost și membru în adunarea eparhială a Arhiepiscopiei Arad. A fost distins cu rangurile de: sachelar în 1995, iconom în 2009, iconom stavrofor în 2010. Cunoaște limbile franceză și greaca veche, fiind colaborator al unor reviste din domeniul teologiei, publicând și studii de teologie cu ocazia unor manifestări științifice naționale și internaționale.

Începând cu 2001 a publicat peste 100 articole pe diferite teme de teologie patristică având ca domenii de competență patrologia și literatura postpatristică și limba greacă biblică și patristică. A participat la simpozioane și seminarii naționale și internaționale cu lucrări din domeniul teologic publicând 40 de studii în reviste luate în evidența CNCSIS.

În anul 2006-2009 a fost director al grantului de cercetare *Politica bisericească de stat și identitatea confesională în comitatul Bihor*.

S-a căsătorit în 1994 cu Lucaci Garofița Mihaela și în familia lor s-au născut doi copii: Ioan Mircea (4 iun. 1995) și Nicoleta Mihaela (24 oct. 2006). În prezent, ocupă funcția de preot paroh la parohia Cintei, unde s-a transferat din 2001.

Cornea Corneliu

S-a născut la 29 august 1925, în satul Chisindia, din părinții Ioan și Maria. A terminat clasele primare în sat, urmând Liceul Teoretic din Brad. A urmat cursurile Facultății de Litere din Cluj, pe care le-a întrerupt în 1948 deoarece a fost arestat și condamnat la 2 ani de închisoare (Arad, Cluj, Pitești și Gherla).

După eliberare, în 1951, lucrează ca tehnician în construcții până 1959, când este din nou arestat și condamnat la 20 ani temniță grea (Deva, Balta Brăilei și Aiud). În anul 1964 este eliberat prin amnistie generală. După revoluția din 1989, a ocupat funcția de președinte al A.F.D.P. Arad și a scris cinci cărți cu referire la deținuții politici. Este pensionar și trăiește în Arad.

Costea Angela-Delia

S-a născut la 31 iulie 1971 în Orașul Sebiș din părinții Anghel Teodor din Chisindia și mama Aurica Budea.

A urmat gimnaziul și liceul din Sebiș. În perioada 1990-1995, a frecventat cursurile Facultății de Matematică-Informatică a Universității de Vest Timișoara, a cărei licențiată devine în 1995.

După terminarea studiilor universitare, a lucrat 4 ani ca profesor la Liceul „Ion Buteanu” din Gurahonț, începând cu anul 1996. S-a titularizat la Școala Gimnazială „Lazăr Tâmpa” din Almaș iar din 2001 la Grupul Școlar Șebis (Liceul din Sebiș). A susținut toate gradele didactice, din anul 2006 fiind profesor gradul I.

Alături de alți colegi a fost coautoare la editarea unor culegeri de matematică pentru elevi. În perioada 2012-2015 a fost director al Liceului Teoretic din Sebiș și paralel cu munca administrativă și de dascăl s-a ocupat de perfecționarea sa profesională, urmând cursuri de formator, mentor și management educațional. În anul școlar 2013-2014 a desfășurat și o activitate educativ-profesională, ca metodist al Inspectoratului Școlar Județean Arad. Din 2015 este coordonator al cercului pedagogic al profesorilor de matematică din zona Sebiș, Gurahonț, Hălmagiu, fiind și membră în Consiliul Consultativ al Profesorilor de Matematică din județul Arad.

Faur Ioan-Teodor

S-a născut în satul Chisindia în 25 septembrie 1953 din părinții Faur Ioan zis a lu' Zmoloaie și Popa Mărioara zisă a lu' Ciucura.

A urmat clasele primare la Școala Generală din Chisindia și este absolvent al liceului din Sebiș, promoția 1972. Începând din anul 1972, a urmat cursurile Facultății de Construcții Timișoara, secția construcții civile și industriale, devenind licențiat în 1977.

La terminarea studiilor superioare este repartizat la ICIM Brașov, șantierul din Arad, iar după terminarea stagiului ocupă funcția de inginer șef. În perioada 1990-2009 devine director general al SC ICIM ARAD, care se separă de firma din Brașov. În 2009, înființează firma SYLC CON TRANS SRL al cărei director general și patron este. Firma are domeniul de activitate în construcții.

În 1980, s-a căsătorit la Chisindia cu Vuia Ileana și are doi copii: Bogdan, născut în anul 1981 și Raluca-Maria, născută în 1984. Cei doi copii lucrează alături de el la Firma SC SYLC CON TRANS SRL, Bogdan ca administrator iar Raluca-Maria ca economist.

Mercea M. Gheorghe

S-a născut la 5 decembrie 1929 în satul Chisindia, din părinții Mihai Mercea și Maria Luca. Între anii 1937-1944, a urmat școală primară în satul Chisindia apoi Liceul Comercial din Arad și Școala Tehnică de Comerț din București, unde a obținut diploma de tehnician în evidență contabilă. A devenit apoi student pentru cinci ani la Academia de Studii Economice București, specialitatea economie agrară. A terminat studii superioare și la Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu” din București, devenind inginer agronom. A susținut lucrările de doctorat pe o perioadă de patru ani la Institutul Agronomic din Iași.

În 1950 s-a angajat la Fabrica de Struguri din Arad, apoi din anul 1951, la S.M.T. Șicula pe post de contabil șef. Din anul 1953 a fost angajat la Ministerul Agriculturii, Direcția Investiții-Construcții, unde a lucrat 30 de ani, îndeplinind și diferite munci obștești în cadrul ministerului.

În comuna natală, s-a implicat în realizarea unor lucrări de interes obștesc, putând fi amintite: electrificarea satului Chisindia, asphaltarea drumului comunal Buteni-Chisindia, regularizarea Văii Păiușeni, amenajarea drumului spre cimitirul satului și altele, pentru care administrația comunei i-a conferit în anul 2009 titlul de *Cetățean de onoare* al satului. Este pensionar și trăiește în București.

Mercea T. Gheorghe

S-a născut la 6 iunie 1933 în satul Chisindia, din părinții Teodor și Marișca.

A terminat clasele primare în sat, după care a urmat Liceul Industrial „Aurel Vlaicu” din Arad. S-a înscris apoi la Facultatea de Construcții și Arhitectură din cadrul Institutului Politehnic „Traian Vuia” Timișoara, fiind licențiat în 1958, iar din 1976 doctor în științe tehnice, specialitatea construcții metalice. A urmat stagii de specializare în Franța (1988, 1994, 1996) și Germania (1992, 1994).

A lucrat ca șef de secție la Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara (1958-1960) și șef de șantier la Trustul Local de Construcții Timișoara (1960-1964).

Pe linie de învățământ universitar, a parcurs toate treptele ajungând profesor universitar, iar din 1992, conducător de doctorat la Facultatea de Construcții Timișoara. A publicat 12 tratate și cursuri de specialitate în domeniul construcțiilor, 125 de lucrări științifice în țară și străinătate și are înregistrate 7 invenții și 7 certificate de inovator.

Este pensionar și locuiește în Timișoara.

Mihuț Ioan

S-a născut la 30 august 1929 în Chisindia, din părinții Nicolae și Georgina.

A terminat clasele primare în satul natal, urmând clasele liceale la Lugoj și Arad. A terminat studiile superioare la Facultatea de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj și s-a stabilit la București, unde a fost profesor de limba și literatura română și inspector general în Ministerul Învățământului.

A colaborat la diferite reviste și ziare, centrale și locale, fiind membru al Societății de Științe Filologice din România. A profesat ca ziarist, fiind membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

A deținut funcția de secretar executiv al Comitetului Național Român pentru UNICEF, contribuind la dezvoltarea relațiilor cu comitetele UNICEF din lume.

A publicat mai multe cărți și a sprijinit tinerele talente din comună pentru a-și publica creațiile.

Este pensionar și trăiește în București.

Mureșan Rusalin

S-a născut la Păiușeni în 9 februarie 1932, din părinții Loghin Mureșan, învățător în Păiușeni și Borița Mihuț din neamul Rujeștilor, născută în Chisindia. Termină ciclul primar al școlilor din Păiușeni și Chisindia, iar în perioada 1944-1948 urmează Liceul „Moise Nicoară” din Arad și apoi Școala Normală „Dimitrie Țichindeal” din Arad, promoția 1952.

În perioada 1952-1954, urmează Școala de Literatură „Mihai Eminescu” din București, după care devine student al Facultății de Filologie a Universității București.

După terminarea studiilor, devine redactor la *Gazeta Literară* (1954-1957) și la *Viața Militară* (1958-1959), apoi colaborator la Radiodifuziunea Română (1960-1962) și referent literar la Centrala Cărții (1962-1963). În 1963, este transferat la Craiova de unde revine la București, în 1967, ca redactor la publicațiile armatei.

În 1948, a debutat cu publicistică la ziarul *Patriotul* din Arad iar cu poezie în 1952, la *Scrisul bănățean*. A publicat versuri în revistele și periodicele *Tânărul scriitor*, *Gazeta literară*, *Contemporanul*, *Steaua*, *Tomis* ș.a.

Primul volum de poezii, publicat în 1954, a fost „*Puiul de moș*” după care urmează volumele *Coboară munții* (1955), *La marginea câmpiei* (1957), *Nicolae, clop de paie* (1957), *Amiezile veacului* (1961), *Era incandescenței* (1963) ș.a., în general, poezie pentru copii și uneori pentru brigăzile artistice de agitație.

A avut trei surori. Familia sa a părăsit satul Păiușeni, mutându-se la Zimand Cuz, apoi la Arad și Brașov.

A fost membru al Uniunii Scriitorilor din România.

A decedat în decembrie 2001 la București și este înmormântat în cimitirul Străulești, pe alea scriitorilor.

Olaru Gheorghe

S-a născut la 18 decembrie 1928 în cătunul Ciolt al comunei Chisindia, din părinții țărani Gheorghe și Catița.

A terminat 7 clase elementare la școala din Chisindia, după care urmează Liceul „Avram Iancu” din Brad de unde s-a transferat la Liceul „Moise Nicoară” din Arad, unde urmează ultimii doi ani. La terminarea liceului, s-a înscris la Facultatea de Construcții Civile și Industriale a Institutului Politehnic București. Student încă la construcții, a fost numit în anul 1953 inginer constructor la Trustul Gostat pentru executarea și coordonarea lucrărilor de investiții, unde, cu timpul, ajunge director și de unde s-a pensionat în anul 1994.

S-a implicat în realizarea unor lucrări de interes obștesc în comună ca: amenajarea spațiului zootehnic vechi în cămin cultural sătesc, ridicarea blocului specialiștilor în agricultură din Ulița Făurești, extinderea Școlii din Vale cu două săli de clasă (în anul 1959), amenajarea Muzeului Satului Chisindia, reparații interioare la Biserica din Deal, pasarea peste vale de la muzeu la dispensar, construirea Bisericii Penticostale și a monumentului din Valea Cioltului (Troița de la Ciutacu). Pentru implicarea sa în lucrările de interes obștesc, a fost onorat, în anul 1973, cu distincția de „*Fiu de onoare al satului*”.

Este penionar și trăiește în orașul Arad.

Pucea Gheorghe

S-a născut în 8 mai 1988 în satul Chisindia din părinții Pucea Gheorghe zis Cocos și Anișoara Monica.

A terminat gimnaziul la Chisindia, urmând Liceul Industrial din Sebiș. S-a înscris ca student la Politehnica Timișoara, Facultatea de Tehnologie Informatică. Student în anul II, se angajează la ACI Timișoara, firmă americană.

După terminarea studiilor superioare, urmează un master la Universitatea Tehnică din München, secția Informatică, iar după terminarea studiilor se angajează la o firmă americană SAP din München, unde lucrează și în prezent.

În 2015 s-a căsătorit la Timișoara cu Dana Juratoni.

Stan Nicolae

S-a născut în 13 iulie 1936 în satul Chisindia unde a terminat clasele primare, urmate la Arad de Școala Medie Tehnică Metalurgică (1950-1954). Între anii 1954-1957, a urmat Școala Populară de Artă din Arad, secția canto și dirijat coral, continuând apoi pregătirile în domeniul muzicii: un curs pregător în arta cântului la Conservatorul „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca (1957-1958), studii la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București (1959-1964).

După terminarea studiilor în domeniul muzicii, a lucrat ca profesor de canto la Corul Filarmonicii de Stat din Arad. În anii 1967-1968 a desfășurat activitate solistică la Teatrul Muzical din Brașov, apoi din 1968 și-a legat destinul și activitatea culturală profesionistă de Opera de Stat Timișoara, devenită Opera Națională Română din Timișoara până în anul 1991, la pensionare, dar a mai continuat să cânte încă 10 ani.

În anul 1978, a activat timp de o jumătate de stagiune la Teatrul Muzical din Brandenburg (R.D.G.).

În activitatea sa muzicală, a interpretat cântonețe, arii din opere și opere, lieduri celebre. A susținut spectacole în țară la Cluj, Craiova, Iași și Brașov, iar peste hotare la Sarajevo (Bosnia), Novi Sad (Serbia), Szeged (Ungaria) și Brandenburg (R.D.G.) A pregătit și dirijat Corul Bisericii Ortodoxe din cartierul Mehala-Timișoara (1986-1990), Corul Catedralei Mitropolitane din Timișoara (1991) și Corul Catedralei Ortodoxe din Arad cunoscut și sub denumirea Corul „Armonia” (1996-1958).

Pentru activitatea solistică și pentru contribuția sa la afirmarea vieții culturale a județului Timiș, în anul 2009 a fost distins de Consiliul Județean Timiș cu diploma „*Pro Cultura Timisiensis*”.

Este pensionar și trăiește la Timișoara.

Suba Voichița

S-a născut în 1 iulie 1979 în orașul Ineu, jud. Arad, din părinții preot Ioan Suba, născut în Chisindia și Aurelia-Voichița din Sebiș.

A petrecut copilăria în satul Chisindia, în casa bunicilor Pascu și Borița Suba, de la care a prins drag de cântecul și jocul popular. În perioada 1985-1988, a frecventat cursurile Școlii Generale „Gheorghe Groza” din localitatea Moneasa, unde tatăl său era preot.

În perioada 1993-1998, a urmat cursurile Școlii Normale „Dimitrie Țichindeal” Arad, profilul educatori-învățători, după care cursurile Facultății de Științe Economice „Aurel Vlaicu”, Arad, secția Contabilitate și Informatică de Gestiuie, obținând licența în 2005. Apoi a susținut un masterat în domeniul financiar contabil.

În paralel cu studiile universitare, a lucrat ca învățătoare în Arad, în perioada 1998-2001.

În anul 1999, s-a căsătorit cu Licius Lucoai și în familia lor s-au născut două fete, Ana-Maria-Delia, născută în 23 martie 2001 și Cristina-Iulia, născută în 13 decembrie 2003, care-și urmează mama, lansându-se de la vârste fragede în interpretare de cântece populare.

Voichița Suba a debutat ca interpretă de muzică populară în anul 1997, la emisiunea de televiziune *Cântecul de acasă*. În 2001, a realizat primul album, urmat de altele și de participări la festivaluri de muzică populară.

Ca interpretă de muzică populară, cântă melodii tradiționale din folclorul autentic de pe valea Crișului Alb.

Alături de activitatea culturală, desfășoară și o muncă în domeniul economic, la firma pe care a înființat-o la Sebiș.

4.12. Onomastica satului Chisindia⁴⁴⁵

Pentru studierea unei localități sub raportul evoluției sale în timp, privind dezvoltarea sa economică, socială cât și culturală, o importanță deosebită o are *onomastica*. Termenul provine din limba greacă, de la *onomastikos* care înseamnă „referitor la nume”. Onomastica reprezintă o ramură a lingvisticii, a studiului științific al limbii. De la începutul existenței umane, limba ca mijloc de comunicare este rezultatul unei convenții între membrii societății, în scopul înțelegerii între ei în confruntarea cu lumea înconjurătoare. Pentru orientarea în spațiu a fost nevoie de acordarea numelor de locuri, iar pentru identificarea și individualizarea persoanelor s-au acordat nume fiecărui individ încă de la naștere, cât și grupurilor aparținătoare. În felul acesta s-au creat sisteme de denominație, care s-au perfecționat de-a lungul vremii.

După cum se înțelege, onomastica are două ramuri principale sau discipline: *antroponimia* (studiul numelor de persoane), care vizează relațiile interumane și *toponimia* (studiul numelor de locuri) vizând legătura indestructibilă a omului cu pământul. La acestea se mai adaugă și studiul

⁴⁴⁵ Vasile Faur, *Onomastica satului Chisindia.*, articol apărut și în *Analele Aradului*, anul II, nr.2, Arad, 2016, p.528-542

numelor de animale, *zoonimia*, care exprimă relația om-animal, ca auxiliar al existenței în procesul muncii.

Antroponimia reprezintă totalitatea numelor de persoane, incluzând: numele de botez, numele de familie, supranumele și porecelele.

Numele de botez este numele primit de fiecare persoană la creștinarea prin botez și este acordat de părinți sau de nași după liberul lor arbitru sau conform unor tradiții familiale ori religioase. Numele de botez sau „numele mic” se numește oficial „prenume”. Sărbătorirea „zilei numelui” se numește „zi onomastică” sau simplu „onomastică”.

Numele de familie exprimă apartenența la o familie. El este purtat de toți membrii aceleiași familii și se transmite de la părinți la copii. Se poate schimba oficial prin căsătorie sau în alte împrejurări care impun acest lucru. Numele de familie împreună cu prenumele formează *sistemul oficial de denotație*, care este înscris în acte, fiind folosit în toate împrejurările vieții ca un prim semn de identificare a persoanei. Prenumele, după cum arată și sensul etimologic din latinescul *praenomen* = „în fața numelui”, ar trebui să precedă numele de familie, dar în sistemul oficial se acordă importanță mai mare numelui de familie, ca marcă a apartenenței la un grup social, cum este familia. În relațiile neoficiale, culturale sau particulare însă se folosește ordinea prenume + nume de familie – în cazul unor personalități sau semnături private (ex. Mihai Eminescu, Nicolae Iorga etc).

Pe lângă sistemul oficial de denotație antroponimică, funcționează și un sistem popular al acesteia, care este oral, la nivelul unei colectivități restrânse și este utilizat de către cei care aparțin comunității respective și, ca urmare, se cunosc bine între ei. Cu toate acestea, este nevoie de identificare, de individualizare, mai ales în situația des întâlnită în comunitățile rurale unde același nume se repetă, fie el de botez, fie de familie.

Pentru a diferenția persoanele se folosesc *supranume*, care pot indica fie apartenența la o familie (valoare posesivă, la cazul genitiv), fie o apreciere asupra persoanei cu valoare distinctivă (marcarea unei trăsături –defect sau calitate). În acest ultim caz se nasc *porecele*, care sunt supranume acordate și acceptate de colectivitate pe bază afectivă. Ele scot în evidență unele însușiri pozitive sau negative ale persoanelor, sunt foarte expresive, degajând un umor, o ironie ce ajung uneori la sarcasm.

Porecele, inițial acordate indivizilor, se transmit din generație în generație, fiind moștenite de familia celui poreclit. Pe parcursul timpului, se pierde uneori sensul și farmecul, prospețimea semantică a porecelor, ele nemaifiind înțelese, savurate și devenind simple etichete pentru desemnarea și recunoașterea unor familii.

Tot în cadrul supranumelor întâlnim o categorie foarte bogată, numită hipocoristice, care reprezintă modificări ale prenumelor, mai rar ale numelor de familie, din motive afective (răsfățare). Se menține fie o silabă a prenumelui, fie se creează diminutive, care se acordă în copilărie și uneori se mențin întreaga viață. Hipocoristicele apar mai ales în cadrul familial și mai rar se creează la nivelul comunității. Ele întregesc sfera antroponimiei și îi adaugă varietate și culoare lingvistică

Numele de familie

Conform Registrului Agricol (9 volume) al satului Chisindia (comuna Chisindia) din anul 2011, sunt înregistrați **372** capi de familie și **996** de locuitori (suflete) purtători a câte unui nume de familie, din care 12 purtători a câte 2 nume de familie (soț – soție).

Numele de familie cu frecvență mare (peste 20 de apariții – 412 nume) sunt în număr de 13, după cum urmează: 1. Mercea - 86 de apariții; 2. Tamaș – 41 apariții; 3. Faur – 32; 4. Irina – 30; 5. Păiușan – 29; 6. Suba – 29; 7. Stan – 27; 8. Cârpați – 25; 9. Gurban – 24; 10. Hatcu – 24; 11. Cornea – 23; 12. Crișan – 21; 13. Pantea – 21.

Numele de familie cu frecvență medie (între 10-19 apariții -194 nume) sunt în număr de 14, după cum urmează: 1. Sulincean – 19; 2. Toma - 19; 3. Brădean - 15; 4. Luca -15; 5. Oprea – 15; 6. Rașca – 15; 7. Olari -14; 8. Anghel – 13; 9. Ruja- 13; 10. Voimereștean – 13; 11. Gașpar – 11; 12. Hălmăgean - 11; 13. Tripșa – 11; 14. Lușca – 10.

Numele de familie cu frecvență slabă (între 5-9 apariții – 166 nume) sunt în număr de 27, după cum urmează: 1. Lupșa – 9; 2. Budea -8; 3. Coșoveanu – 8; 4. Boanchiș -7; 5. Borlea – 7; 6. Covaci - 7; 7. Gruia – 7; 8. Lucaci - 7; 9. Mureșan - 7; 10. Babuța - 6; 11. Cârnaț - 6; 12. Cheșa - 6; 13. Darău - 6; 14. Lelea – 6; 15. Nicola – 6; 16. Popa -6 ; 17. Pucea – 6; 18. Tulea – 6; 19. Andraș – 5; 20. Bardan – 5; 21. Braiț – 5; 22. Ciuta – 5; 23. Farcaș – 5; 24. Fericean – 5; 25. Lupei – 5; 26. Marchiș – 5; 27. Toader - 5.

Numele de familie cu frecvență foarte slabă (între 2-4 apariții – 176 nume) sunt în număr de 60, după cum urmează:

a) **18 nume** apar de câte **patru ori**: Bâlc, Beznea, Bun, Caragea, Chiriac, Ciubucă, Cristea, Duma, Floruț, Gligor, Hanga, Motocea, Pașca, Pintiuta, Pocrean, Roman, Târsală, Vinter;

b) **18 nume** apar de câte **trei ori**: Beseda, Boc, Bumb, Dumitru, Grec, Hanțiu, Ilca, Lazăr, Mandu, Morcan, Oană, Rad, Rus, Sârca, Stoica, Schipor, Techelea, Verșigan;

c) **25 de nume** apar de câte **două ori**: Ardelean, Bacoș, Caminschi, Ciocotiș, Coșeri, Dan, Iovănuț, Irinescu, Jurji, Lupaș, Mariș, Oarcea, Păulescu, Petrică, Pop, Popp, Pricop, Prindii, Romaniuc, Stepan, Tisăliță, Timiș, Vanci, Vasilie, Zicea.

Numele de familie care apar o singură dată (**nume unice**) sunt în număr de **48** și în general sunt nume nou apărute în sat prin formarea unor familii cu bărbați din alte sate. Cele 48 de nume sunt următoarele: Achim, Agafia, Ancateu, Ancuța, Bălănescu, Birnețiu, Boiko, Bardar, Bot, Bota, Breda, Budișan, Butnaru, Câltea, Carpovici, Căcău, Circo, Cojocar, Dobrea, Dragu, Dumitru, Erbașu, Florea, Guțu, Halapi, Hera, Herbei, Hulca, Hurjui, Lef, Lulciuc, Marc, Maxinan, Mihuț, Mirea, Paven, Pădureanu, Perva, Rab, Radu, Rauca, Rediș, Reditu, Sîrghe, Suvajdzic, Teodoru, Țica, Vozar.

Sintetizând datele privind numele de familie ale satului Chisindia, situația se prezintă astfel:

412 nume de familie cu frecvență mare, peste 20,

194 nume de familie cu frecvență medie, între 19-10,

166 nume de familie cu frecvență slabă, între 9-5,

176 nume de familie cu frecvență foarte slabă, între 4-2,

48 nume de familie cu frecvență unică (o singură dată).

Total 996 nume de familie = numărul locuitorilor.

În cadrul celor 996 nume de familie sunt incluse și cele 5 nume de familie duble purtate de 12 familii, în general de către familii tinere, care încearcă menținerea personalității în familie prin păstrarea numelui de familie al soției și chiar acceptarea acestuia de către soț. Motivele pot fi de natură materială, vizând proprietatea, dar mai ales sociale – pentru a se evidenția în comunitate, prin apelare la una din variantele prevăzute de lege la întemeierea familiei (soția să-și păstreze și numele de familie anterior căsătoriei și chiar să-l transfere și soțului, respectiv copiilor). Această variantă este mai puțin solicitată în mediul rural, numele de familie dublu constituind și o apariție oarecum modernă.

În sat se înregistrează 12 familii care poartă nume de familie duble, ale soțului și soției înainte de căsătorie, după cum urmează: Lazăr-Ruja (3 apariții), Lucaci-Păiușan (1 apariție), Mercea-Zicea (2 apariții), Rus-Mercea (3 apariții), Tamaș-Mercea (3 apariții).

Topul numelor de familie din satul Chisindia conform frecvenței (anul 2011):

Locul	Numele	Nr.de apariții
1	Mercea	86
2	Tamaș	41
3	Faur	32
4	Irina	30
5	Păiușan, Suba	29

6	Stan	27
7	Cârpaci	25
8	Gurban, Hatcu	24
9	Cornea	23
10	Crișan, Pantea	21
11	Sulincean, Toma	19
12	Brădean, Luca, Oprea, Rașca	15
13	Olar	14
14	Anghel, Ruja, Voimereștean	13
15	Gașpar, Hălmăgean, Tripșa	11
16	Lușca	10
17	Lupșa	9
18	Budea, Coșoveanu	8
19	Boanchiș, Borlea, Covaci, Gruia, Lucaci, Mureșan	7
20	Babuța, Cârnaț, Cheșa, Darău, Lelea, Nicola, Popa, Pucea, Tulea	6
21	Andraș, Bardan, Braiț, Ciuta, Farcaș, Fericean, Lupei, Marchiș, Toader	5
22	Bâlc, Beznea, Bun, Caragea, Chiriac, Ciubucă, Cristea, Duma, Floruț, Gligor, Hanga, Motocea, Pașca, Pintiuta, Pocrean, Roman, Târsala, Vinter	4
23	Beseda, Boc, Bumb, Dumitru, Grec, Hanțiu, Ilca, Lazăr, Mandu, Morcan, Oană, Rad, Rus, Sârca, Stoica, Schipor, Techelea, Verșigan	3
24	Ardelean, Bacoș, Caminschi, Ciocotiș, Coșeri, Dan, Iovănuț, Irinescu, Jurji, Lupaș, Mariș, Oarcea, Păulescu, Petrică, Pop, Popp, Pricop, Prindii, Romaniuc, Stepan, Thisăliță, Timiș, Vanci, Vasilie, Zicea	2
25	Achim, Agafiea, Ancateu, Ancuța, Bălănescu, Bîrnețiu, Boiko, Bardar, Bot, Bota, Breda, Budișan, Butnaru, Carpovici, Căcău, Câltea, Circo, Cojocar, Dobrea, Dragu, Dumitru, Erbașu, Florea, Guțu, Halapi, Hera, Herbei, Hulca, Hurjui, Lef, Lulciuc, Marc, Maxinan, Mihuț, Mirea, Paven, Pădureanu, Perva, Rab, Radu, Rauca, Rediș, Rediu, Sîrghe, Suvajdzic, Teodoru, Țica, Vozar	1

Prenumele

Din totalul de 996 de locuitori ale căror prenume au fost cercetate, 712 locuitori poartă prenume simple (un singur prenume sau nume de botez), 281 poartă prenume duble (alcătuite din două prenume) iar 3 persoane au prenume triple (formate din trei prenume).

Totalul prenumelor utilizate în cazul celor **996 de indivizi (suflete)** este de **1283**.

Sintetic frecvența prenumelor este următoarea:

prenume simple $712 \times 1 = 712$

prenume duble $281 \times 2 = 562$

prenume triple $3 \times 3 = 9$

prenume total 996 1283 prenume utilizate.

Prenumele cu frecvență mare (peste 19 apariții) sunt în număr de **12** și sunt purtate de **482 de suflete**, după cum urmează: 1. Ioan – 85 apariții; 2. Gheorghe – 62; 3. Teodor – 58; 4. Floare – 48; 5. Maria - 47; 6. Florin – 36; 7. Floriță – 32; 8. Vasile – 28; 9. Elena – 25; 10. Petru – 21; 11. Ana – 20; 12. Catița – 20.

Prenumele cu frecvență medie (între 10-18 apariții) sunt purtate de **143 de suflete** și sunt în număr de **11**, după cum urmează: 1. Ionel – 18 apariții; 2. Florica – 15; 3. Daniel – 14; 4. Florina – 14; 5. Marinca – 14; 6. Marius – 13; 7. Daniela – 12; 8. Dumitru – 12; 9. Marioara – 11; 10. Alexandru – 10; 11. Borița – 10.

Prenumele cu frecvență slabă (între 5-9 apariții), în număr de **37**, sunt purtate de **228 de suflete**, după cum urmează: 1. Ecaterina – de 9 ori; 2. Adrian, Cornelia, Emanuel, Nicolae, Rodica, Viorica – de 8 ori; 3. Constantin, Ilie, Lenuta, Mariana, Marița – de 7 ori; 4. Adina, Alina, Cosmin, Cristina, Doina, Felicia, Gianina, Ionuț, Lucian, Radu, Teodora – de 6 ori; 5. Andrei, Camelia, Cătălin, Dan, Dorina, Ioana, Iosana, Marinela, Mariuță, Mihaela, Mirela, Mitru, Ramona, Simion – de 5 ori;

Prenumele cu frecvență foarte slabă (între 2-4 apariții) în număr de **103** sunt purtate de **276 de suflete**, după cum urmează: 1. Adam, Avram, Barbură, Beniamin, Bogdan, Călin, Corina, Cristian, Diana, Georgeta, Ionela, Lavinia, Marișca, Mihai, Monica, Raul, Roxana, Sorin, Valentin – de 4 ori; 2. Alexandra, Aurel, Claudia, Claudiu, Cornel, Dana, Dănuț, Denisa, Eugenia, Eva, Florentina, Gabriela, Gavrilă, Indreica, Irina, Iuliana, Iustin, Laura, Liliana, Magdalena, Marian, Mădălina, Mirel, Nicoleta, Pavel, Persida, Răzvan, Robert, Silviu, Simona, Veronica, Zeni – de 3 ori; 3. Adelin, Adriana, Alin, Andrada, Andreea, Anișoara, Aurica, Aurora, Brîndușa, Cosmina, Crăciun, Cristinel, Daliana, Darius, David, Denis, Dimitrie, Dodu, Dorel, Dorica, Eleonora, Elisabeta, Eugen, Fabian, Flavius, Florea, Florinel, Gabriel, George, Gherasim, Grațian, Iacob, Iulian, Lămâița, Lidia, Liviu, Luciana, Manuel, Manuela, Mădălin, Melania, Mircea, Nelu, Ovidiu, Petrișor, Raluca, Suzana, Ștefan, Vasilica, Vesalina, Zina, Zorica – de 2 ori;

Prenumele care apar o singură dată (unice)

a) **Prenumele simple unice**, în număr de **76** sunt următoarele: Alisia, Anca, Ancuța, Angela, Argentina, Aron, Aurelia, Bianca, Blagu, Braița, Catrina, Cecilia, Chișana, Ciprian, Cornelian, Crina, Dacian, Dora, Docița, Dragomir, Dumitruț, Emilia, Erica, Estefania, Florian, Garofița, Gheorghită, Giorgina, Gligor, Grăvilă, Grigorie, Ignat, Iovan, Irimie, Jenica, Leontina, Letiția, Ligia, Lilioara, Liuba, Loredana, Lucia, Lupu, Macrina, Margareta, Marinel, Melinda, Mioara, Nistor, Pamela, Pamfir, Parascheva, Paula, Petronel, Rareș, Rarisa, Raveca, Relu, Rozalia, Sara, Sănuța, Sever, Sida, Silvica, Sofiuța, Sorina, Strugurel, Ștefania, Valeria, Vandana, Veselina, Veturia, Violeta, Virgil, Virginia, Voichița;

b) **Prenumele duble și triple (după primul prenume) unice** sunt în număr de **42**.

Prenumele duble și triple (după primul prenume) unice, în număr de 42 sunt următoarele: Adela, Anamaria, Anda, Atanasie, Aura, Axente, Beatrice, Brian, Carmen, Constanța, Cristi, Daciana, Daiana, Daria, Dario, Dănuța, Dragoș, Emanuela, Flavia, Giorgiana, Iasmin, Iasmina, Laurențiu, Luca, Lucas, Lucrețiu, Mălina, Nicolas, Oana, Oltița, Onița, Puica, Remus, Sebastian, Sergiu, Stănel, Tereza, Theodor, Todor, Vancu, Viorel, Xenia.

Prenumele duble și triple (după al doilea prenume) unice, în număr de **37** sunt următoarele: Anghel, Antița, Augustin, Călina, Eliza, Estera, Flavian, Gherghina, Gianin, Gligorie, Iusti, Larisa, Luiza, Marc, Marin, Maria, Milosin, Miruna, Mitruț, Narcis, Natalia, Nița, Nuria, Octavian, Otinel, Patricia, Rovina, Sanda, Sandu, Saveta, Silvia, Tania, Terenti, Timea, Tina, Toader, Todorica.

Topul prenumelor din satul Chisindia conform frecvenței (anul 2011):

Locul	Prenumele	Nr. de apariții
1	Ioan	85
2	Gheorghe	62
3	Teodor	58
4	Floare	48
5	Maria	47

6	Florin	36
7	Floriță	32
8	Vasile	28
9	Elena	25
10	Petru	21
11	Ana, Catița	20
12	Ionel	18
13	Florica	15
14	Daniel, Florina, Marinca	14
15	Marius	13
16	Daniela, Dumitru	12
17	Mărioara	11
18	Alexandru, Borița	10
19	Ecaterina	9
20	Adrian, Cornelia, Emanuel, Nicolae, Rodica, Viorica	8
21	Constantin, Ilie, Lenuța, Mariana, Marița	7
22	Adina, Alina, Cosmin, Cristina, Doina, Felicia, Gianina, Ionuț, Lucian, Radu, Teodora	6
23	Andrei, Camelia, Cătălin, Dan, Dorina, Ioana, Iosana, Marinela, Mariuța, Mihaela, Mirela, Mitru, Ramona, Simion	5
24	Adam, Avram, Barbură, Beniamin, Bogdan, Călin, Corina, Cristian, Diana, Georgeta, Ionela, Lavinia, Marișca, Mihai, Monica, Raul, Roxana, Sorin, Valentin	4
25	Alexandra, Aurel, Claudia, Claudiu, Cornel, Dana, Dănuț, Denisa, Eugenia, Eva, Florentina, Gabriela, Gavrilă, Indreica, Irina, Iuliana, Iustin, Laura, Liliana, Magdalena, Marian, Mădălina, Mirel, Nicoleta, Pavel, Persida, Răzvan, Robert, Silviu, Simona, Veronica, Zeni	3
26	Adelin, Adriana, Alin, Andrada, Andreea, Anișoara, Aurica, Aurora, Brîndușa, Cosmina, Crăciun, Cristinel, Daliana, Darius, David, Denis, Dimitrie, Dodu, Dorel, Dorica, Eleonora, Elisabeta, Eugen, Fabian, Flavius, Florea, Florinel, Gabriel, George, Gheorghina, Grațian, Iacob, Iulian, Lămâița, Lidia, Liviu, Luciana, Manuel, Manuela, Mădălin, Melania, Mircea, Nelu, Ovidiu, Petrișor, Raluca, Suzana, Ștefan, Vasilica, Vesalina, Zina, Zorica	2
27	A. -Adela, Alisia, Anamaria, Anca, Ancuța Anda, Angela, Anghel, Anița, Argentina, Aron, Atanasie, Augustin, Aura, Aurelia, Axente B. -Beatrice, Bianca, Blagu, Braița, Brian C. -Carmen, Catrina, Călina, Cecilia, Chișana, Ciprian, Constanța, Cornelian, Crina, Cristi D. -Dacian, Daciana, Daiana, Daria, Dario, Dănuța, Dara, Docița, Dragomir, Dragoș, Dumitruț E. -Eliza, Emanuela, Emilia, Erica, Estefania, Estera F. -Flavia, Flavian, Florian G. -Garofița, Gheorghina, Gheorghită, Gianin, Giorgiana, Gligor, Grăvila, Grigore	1

<p>I. -Iasmin, Iasmina, Ignat, Iosif, Iovan, Irimie, Iusti J. -Jenica L. -Larisa, Laurențiu, Leontina, Letiția, Ligia, Lilioara, Liuba, Loredana, Luca, Lucas, Lucrețiu, Luiza, Lupu M. -Macrina, Marc, Margareta, Marin, Marinel, Maria, Mălina, Melinda, Milosin, Mioara, Miruna, Mitruț N. -Narcis, Natalia, Nicolas, Nistor, Nița, Nuria O. -Oana, Octavian, Oltița, Onița, Otinel P. -Pamela, Pamfir, Parascheva, Patricia, Paula, Petronel Puica R. -Rareș, Rarisa, Raveca, Relu, Remus, Rovina, Rozalia S. -Sanda, Sandu, Sara, Saveta, Sănuța, Sebastian, Sergiu, Sever, Sida, Silvia, Sofiuță, Sorina, Stănel, Strugurel Ș. -Ștefania T. -Tania, Terenti, Tereza, Theodor, Timea, Tina, Toader, Todor, Todorică V. -Valeria, Vancu, Vandana, Veselina, Veturia, Violeta, Viorel, Virgil, Virginia, Voichița X. -Xenia</p> <p style="text-align: center;">Total prenume unice: 155</p>	
---	--

Analiza prenumelor

Din cele 996 persoane, 712 poartă prenume simple, reprezentând 71,54%, iar 281 de persoane au prenume duble, reprezentând 28,16%, în timp ce trei persoane au prenume triple, în procent de 0,3%. **Din totalul de 1283 prenume utilizate, prenumele cu frecvență mare sunt 482, reprezentând 38,21%. Aceste prenume sunt în majoritate tradiționale în număr de 12, reprezentând 98,33%.** Modern –un singur prenume *Florin*, derivat de la *Floare*, este utilizat de 36 de ori, reprezentând 1,67%. În ordinea frecvenței lor, prenumele tradiționale sunt *Ioan* (de 85 ori), *Gheorghe* (de 62 ori), *Teodor* (de 58 ori), *Floare* (de 48 ori), *Maria* (de 47 ori), *Floriță* (de 32 ori), *Vasile* (de 28 ori), *Elena* (de 25 ori), *Petru* (de 21 ori), *Ana* și *Catița* (de câte 20 de ori). Dintre acestea se remarcă prenumele hagiografice principale: *Ioan*, *Gheorghe*, *Maria*, *Vasile*, *Petru* (provenind de la nume de sfinți din calendarul creștin ortodox), *Teodor*, *Elena* de origine greco-bizantină și cele autohtone specifice: *Floare* care are ca derivat pe *Floriță* și *Catița*, derivat de la *Cata*, care provine la rândul său de la *Ecaterina*. Se impune precizarea că **cele 12 prenume tradiționale sunt utilizate cel mai mult ca prenume simple purtate de locuitorii vârstnici și o mare parte dintre cei maturi**, categorii de persoane cărora li s-a acordat doar un singur prenume, de obicei tradițional.

În cadrul prenumelor duble purtate de populația tânără și foarte tânără se schimbă raportul tradiție-modernitate, inversându-se în favoarea modernității. Prenumele moderne se află pe primul loc, de obicei, fiind mult mai numeroase decât cele tradiționale. Prenumele modern cel mai frecvent (de 36 ori), *Florin*, este utilizat în cadrul prenumelor duble de 14 ori pe primul loc și tot de 14 ori pe locul al doilea al prenumelor duble, în timp ce, ca prenume simplu, apare de numai 8 ori. Comparativ cu prenumele tradițional cel mai frecvent (de 85 ori), *Ioan*, care este utilizat în cadrul prenumelor duble de 8 ori pe primul loc și de 18 ori pe locul al doilea al prenumelor duble, în timp ce, ca prenume simplu, apare de 59 ori. Comparând cele două exemple, se observă că prenumele *Ioan* are cele mai multe apariții simple (59) iar *Florin* are cele mai puține apariții simple (8). *Ioan* este folosit doar de 8 ori în prenumele duble pe primul loc, în timp ce pe al doilea loc apare de 18 ori. Acest fapt marchează reconsiderarea tradiției în acordarea prenumelor. Cazul nu este singular pentru că alături de *Florin* (de 14 ori), *Marius* (de 11 ori), *Daniel*, *Alina*, *Emanuel*, *Maria* (de câte 5 ori) și *Florina* (de 4 ori) –pe locul

I, apar pe locul al doilea: *Gheorghe, Teodor* (de câte 10 ori), *Maria* (de 7 ori), dar și *Florina* (de 4 ori), *Adrian, Daniel* (de 5 ori). Se mențin într-un relativ echilibru în privința apariției pe locul I, respectiv pe locul al doilea al prenumelor duble, între patru și două utilizări aproximativ 102, respectiv 109 prenume, între care predomină cele moderne. Prenume cu singură utilizare pe locul I s-au înregistrat 103, dintre care 43 unice pe comună, iar pe locul al doilea al prenumelor duble -95 cu o singură apariție, dintre care 36 sunt unice. În cardul prenumelor simple, din cele 714 prenume, apar o singură dată 128 prenume, dintre care unice sunt 76. Dacă studiem lista prenumelor unice, avem surpriza de a găsi între acestea atât unele prenume vechi, tradiționale, locale chiar, cât și prenume foarte moderne, de rezonanță culturală, exotica sau de nuanță străină. Astfel, între prenumele simple unice, alături de mai vechile: *Aron, Blagu, Brăița, Catrina, Chișana, Docia, Dragomir, Gligor și Gligorie, Georgina, Florian, Ignat, Iovan, Irimie, Lupu, Macrina, Nistor, Pamfir, Parascheva, Raveca, Rozalia, Sănuța, Sida, Sofiuță, Sever, Valeria, Vesalina*, se remarcă și prenume moderne (culte): *Alisia, Angela, Bianca, Cecilia, Ciprian, Crina, Dacian, Dora, Emilia, Erica, Estefania*, dar și *Ștefania, Letiția, Ligia, Lilioara, Loredana, Lucia, Marinel, Melinda, Mioara, Pamela, Paula, Petronel, Rareș, Rarisa, Sara, Sorina, Vandana, Violeta, Virginia*.

Dacă studiem prenumele duble, în cazul primului prenume apar, de asemenea, atât prenume cu o mare vechime, ca: *Atanasie, Axente, Iosif, Luca* (reconsiderat ca și *Dragoș*), *Onița, Puica, Todor, Vancu*, cât și prenume noi, chiar în vogă unele: *Adela, Anda, Aura, Beatrice, Brian, Carmen, Cristi, Dacian(-a), Daiana, Daria, Dario, Emanuel(-a), Flavia, Georgiana, Iasmin(-a), Laurențiu, Lucas, Lucrețiu, Mălina, Nicolas, Oana, Oltița, Remus, Sebastian, Sergiu, Tereza, Theodor, Xenia*.

Astfel, din cele 102 prenume aflate pe locul I al prenumelor duble și care apar o singură dată în această situație, 43 sunt prenume unice pe comună, exprimând atât tendințe de menținere a legăturii cu tradiția prin prezența unor vechi prenume, dar mai ales tendința de modernizare a antroponimiei, de asumare a progresului, a noului și de ascensiune culturală spre prototipuri universale.

Cu privire la prenumele situate pe al doilea loc al prenumelor duble și care apar o singură dată, din cele 95 prenume, 36 sunt unice pe comună. Dintre acestea din urmă ne rețin atenția unele prenume vechi: *Antița, Augustin, Gherghina, Gligorie, Iusti, Mitruț, Nița, Saveta, Terenti, Toader, Todorică*, dar și prenume noi, deosebite: *Călina, Eliza, Estera, Fabiana, Gianin, Larisa, Luiza, Marc, Mario, Miloșin, Miruna, Narcis, Natalia, Nuria, Patricia, Rovina, Silvia, Tania, Timea, Tina*.

Atât vechimea, cât și noutatea prenumelor analizate este relativă, raportată la antroponomia locală; în același timp întâlnim fenomenul de refolosire a vechilor prenume locale ca prenume noi: *Anghel, Augustin, Iusti* (Iustin), *Marc* (de la *Marcu*), *Mitruț* (< Mitru < Dumitru), *Sanda, Sandu* (< *Alexandru*, pronunțat Alesandru), *Nița* (< Anița < Ana), *Tina* (de la *Leontina, Florentina, Valentina*), *Todorică* (< *Teodor*).

Cele trei prenume triple combină câte trei prenume moderne în primele două cazuri: *-Corina Larisa Georgiana* (la care se mai adaugă și nume de familie dublu *Rus-Mercea*; *-Lucas Cristian_Nicolas* (Cornea); *-Dănuța Saveta Andrada* cu nume de familie dublu *Lucaci- Păiușan*.

În al treilea caz se alătură primelor două prenume tradiționale (*Dănuța, Saveta*) un prenume modern *-Andrada*. Aproape toate cele nouă prenume sunt cu utilizare unică și modernă, în afară de *Dănuța Saveta* (tradițional unice) și *Corina, Georgiana, Andrada*, care apar de câte două ori în numărul total al numelor de botez. *Lucas* și *Nicolas* sunt unice, moderne, iar *Cristian* -prenume cu frecvență foarte slabă (apare doar de 4 ori), începe să fie reconsiderat.

Oricare prenume reprezintă opțiunea părinților (familiei, în general) și are la bază o motivație încă din cele mai vechi timpuri. Se acordă uneori nou-născutului fie prenumele părinților săi, al bunicilor sau al străbunicilor din considerație pentru aceștia, din dorința continuării tradiției sau urmării unui model deosebit din familie. Alteori se ține seama și de prenumele nașilor. În comunitate mai există și alte modele purtătoare ale unor prenume demne de urmat. Mai mult, societatea, literatura, cultura oferă o variată gamă de prenume, care acordate ar putea „influența” soarta (destinul) purtătorilor lor.

În antroponimia românească, un mare număr de prenume fac parte din sfera religioasă, după numele unor personaje biblice sau din sfera hagiografică (după numele sfinților din tradiția creștin-ortodoxă). Acest aspect este prezent și în antroponimia din comuna Chisindia. Credința strămoșească s-a întărit prin secole și prin preluarea numelor biblice și perpetuarea lor până în zilele noastre: *Ioan* de 85 ori, *Maria* de 47 ori, *Gheorghe* de 62 ori, *Teodor* de 58 ori, *Vasile* de 28 ori, *Petru* de 21 ori, *Ana* de 20 ori. Altele au o frecvență mai slabă: *Andrei* (5), *Nicolae* (8), *Dumitru* (12), *Alexandru* (10), *Ilie* (7), *Constantin* (7) și *Elena* (25); *Avram* (4), *Adam* (4), *Eva* (3); *Emanuel* (8), *Beniamin* (4), *Cristian* (4), *Cristina* (6), *Pavel* (3), *Ștefan* (2), *Mihai* (4), *Mihaela* (5), *Daniel* (14), *Daniela* (12), *Gavrilă*, *Găvrilă*, *Gabriel*, *Gabriela* (de 11 ori în aceste variante), *Iacob* (2), *Crăciun* (2), *David* (2).

Luca și *Lucas* sunt unice ca prenume, dar *Luca* apare și ca nume de familie de 15 ori. De asemenea, *Anghel* și *Angela* sunt unice ca prenume, dar *Anghel* apare și ca nume de familie de 13 ori.

Chiar dacă sensul inițial, religios, s-a atenuat până în zilele noastre, totuși aceste prenume dau purtătorilor lor o aură protectoare și le conferă în plus cel puțin o zi onomastică pe lângă cea de naștere – aniversară.

Pe lângă prenumele hagiografice tradiționale ortodoxe, care au o mare vechime și frecvență, după cum s-a observat, există și un mare număr de prenume neocreștine practicate de diverse culte religioase și care încearcă o modernizare a prenumelor acordate: *Emanuel* –*Emanuela*, *Manuel* –*Manuela*, *Estera*, *Cristian* (*Cristi*, *Cristinel*) –*Cristina*, *Beniamin*, *Sara*, *Daniel* –*Daniela*, *Gabriel* –*Gabriela*, *Luca* –*Lucas*, *Nicolas*, *Natalia*, *Otniel*, *Paul* –*Paula*.

Din domeniul istorico-mitologic au fost reținute câteva prenume (puține): *Adam*, *Eva*, *Bogdan*, *Dragoș*, *Diana*, *Daiana*, *Darius*, *Persida* și altele.

O categorie aparte a prenumelor sau a numelor de botez este cea a derivatelor, mai ales a celor moționale, care se constituie în perechi masculin-feminin (femininul se formează de la masculin și invers). Tot dintre derivate fac parte și diminutivele, care sunt destul de numeroase ca prenume de alintare și răsfăț, cu o mare încărcătură afectivă și care aparțin domeniului familial. Cu toate acestea, ele sunt acordate și ca prenume oficiale în unele cazuri, deși această tendință trebuie combătută pentru a nu apărea oficial prenume precum: *Ionel*, *Ionuț*, *Nelu*, *Dănuța*, *Adi* etc.

Cealaltă categorie de derivate (moționale) se prezintă în perechi de prenume de o mare varietate: *Ioan* –*Ioana* (*Oana*), *Ionel* –*Ionela* (*Nela*), *George* –*Georgeta* (*Geta*); *Teodor* –*Teodora* –*Doru* –*Dora* –*Dodu* –*Doduța*, *Dorel* –*Dorina* (*Dorica*); *Floare* –*Florea*, *Florian* –*Floriana*, *Florin* –*Florina* (*Florinca*), *Florinel* –*Florinela*; *Floare* –*Floriță*, *Florică*; *Florentin*, *Florentina*; *Vasile* –*Vasilica*, *Vasilena*, *Vesalina*; *Petru* –*Petra* (*Petruța*), *Petronel* –*Petronela*, *Patriciu* –*Patricia*; *Ana* –*Aniel*; *Daniel* –*Daniela*, *Dan* –*Dana* (*Dănuța*); *Maria* –*Marian* –*Mariana*, *Marin* –*Marina*, *Marinel* –*Marinela*; *Măriuță*, *Mărioara*, *Marița*; *Alexandru* –*Alexandra*; *Sandu* –*Sanda* (*Sandra*); *Adrian* –*Adriana*; *Cornel* –*Cornelia*; *Emanuel* –*Emanuela* (*Ela*); *Nicolae* –*Nicoleta*; *Viorica* –*Viorel*; *Alin* –*Alina*; *Adela* –*Adelin* (*Adelina*); *Cosmin* –*Cosmina*; *Cristian* –*Cristiana*; *Gianin* –*Gianina*; *Gabriel* –*Gabriela*; *Lucian* –*Luciana*; *Lucrețiu* –*Lucreția*; *Andrei* –*Andreea*; *Dacian* –*Daciana*; *Călin* –*Călina*; *Cătălin* –*Cătălina*; *Mihai* –*Mihaela*; *Mirela* –*Mirel*; *Simion* –*Simona*; *Sorin* –*Sorina*; *Valeriu* –*Valeria*; *Valentin* –*Valentina*; *Aurel* –*Aurelia*, *Aurica* (*Aura*), *Aurora*; *Claudiu* –*Claudia*; *Eugen* –*Eugenia* (*Jenica*, *Jeni*); *Darius* –*Daria* –*Dario*; *Denis* –*Denisa*; *Emil* –*Emilia*; *Fabian* –*Fabiana*; *Flaviu* –*Flavia*; *Iulia* –*Iuliu* –*Iulian*; *Liviu* –*Livia*; *Silviu* –*Silvia* –*Silvica*; *Ștefan* –*Ștefania*; *Mădălin* –*Mădălina*; *Constantin* –*Constanța*, *Virgil* –*Virginia*.

Exemplele ar putea continua atât de diversă este gama lor, izvorând din inventivitatea și forța creatoare a omului în ipostază de părinte ce-și botează copilul.

Mult mai bogată este categoria diminutivelor sau a hipocoristicelor. Ele sunt prescurtări alintătoare ale prenumelor mai rar ale numelor de familie și sunt folosite într-un cadru mai restrâns decât cel oficial. Totuși, aceste prenume de răsfăț sunt folosite uneori din copilărie până la bătrânețe, nu numai de către membrii familiei, ci și de către amici, vecini, colegi, încât acest „nume mic” –cum i se mai spune- ajunge să fie cunoscut și popularizat și el, nu mai este simțit ca un diminutiv.

De aceea, unii părinți le acordă copiilor oficial un astfel de prenume, creându-le un anumit handicap al diminutivării la maturitate. Exemple de hipocoristice: de la *Ioan*: Ionel –Nelu –Neluțu, Luțu, Uțu; Onu, Onuțu, Nuțu, Uțu etc; de la *Gheorghe* (George): *Gheorghiuță* –Ghiță –Giță –Gițu pronunțat și Dițu; *Georgică* –Gică, Gicu, Gicuțu; *Georgel* –Gelu, Geluțu, Luțu, Uțu; -rădăcina cuvântului –*eorge* a dat Iorga, de unde prin transformări fonetice s-ar fi ajuns la *Horga* –nume de familie cu diminutivul *Horghiuța*.

Un prenume feminin frecvent este *Floare* de la care au derivat *Florica* și *Floriță*, de asemenea, cu frecvență mare. Fiecare din ele au subderivatele lor: *Florica* –*Rica* –*Ica*, dar și *Flori* (modern) alături de *Florie* var. *Flurie* (arhaic). La rândul său, *Floriță* își are alintările proprii: *Floricuță*, *Cuța*, *Ița*. Perechea masculină a prenumelui *Floare* este *Florea* (ambele cu nuanță ușor arhaică). Acesta a dat pe *Florian* –*Floriana*, *Florin* –*Florina*, dar și mai vechiul *Florinca* (mai rar folosit), *Florinel* –*Florinela*, iar ca împrumut avem pe *Florentin* și *Florentina*, cu hipocoristicele *Tinu* (*Tin*) și *Tina* (*Ina*), ultimele pot proveni și de la *Leontina* sau de la *Valentina*.

Și prenumele *Maria* are o serie de derivate cu nuanță diminutivală: *Măriuță*, (*Riuță* –*Riuțica*, *Mărioara* cu *Oara*, *Marița* cu subderivatele mai rare *Rița*, *Ița*, *Maricica*, *Maricuța*. Prenumele *Maria* este folosit și cu accent deplasat *Măria* cu nuanță arhaică, având ca subderivat pe *Mări*, tot arhaic (nană *Mari*) spre deosebire de împrumutul modern *Marí*, folosit adeseori tendențios.

Derivatele masculine cu subderivatele lor sunt comparabile cu cele de la *Floare*. Astfel, avem *Marian* –*Mariana* (*Rian* –*Riana*), *Marin* –*Marina* (*Rina*), *Marinel* –*Marinela*, alături de mai vechile: *Marianuț* –*Marianuța*, *Marinuț* –*Marinuța*, de la care se pot detașa *Nuțu* –*Nuța* –*Nuțica*. În paralel cu *Florinca* avem și *Marinca* –prenume arhaice pe cale de dispariție.

În cele de mai sus, **am prezentat derivatele unor prenume frecvente din antroponimia satului Chisindia**. Trebuie menționat însă faptul că oricare prenume este la fel de important, chiar dacă are o apariție unică. De asemenea, oricare derivat exprimă atât creativitatea cât și afectivitatea celui care acordă prenumele sau supranumele respectiv.

4.13. Din antroponimia comunei Chisindia. Nume și porecle⁴⁴⁶

Comuna Chisindia este o străveche vatră românească așezată în partea de est a județului Arad, la sud de râul Crișul Alb, în componența căreia intră satele: Chisindia, Păiușeni și Văsoaia, la care se mai adaugă cătunele Ciolt și Hurez cât și fostele crânguri risipite pe dealuri, locuite în vremurile noastre, mai ales pe timp de vară, de una sau două familii, care își mai păstrează în scopuri pastorale proprietățile și sălașurile din alte timpuri.

Toate aceste așezări formează microzona Chisindia, situată pe culoarul ce traversează Munții Zărandului, între Mureș și Crișul Alb, culoar ce alcătuiește o mică depresiune străbătută de o bogată rețea hidrografică: Valea Cioltului (sau Valea Găurani), Valea Rea și Valea Hurezului care, unite cu Valea Păiușeniului, formează Valea Chisindiei, ce-și poartă apele spre Crișul Alb.

Relieful comunei Chisindia e deluros, străjuit de culmea Drocea (836 m), acoperit în mare parte cu păduri bogate dar și cu pășuni favorabile păstoritului. Terenul arabil este puțin și sărac, însă suficient pentru menținerea culturilor agricole necesare populației locale, în schimb, livezile ocupă dealurile însoțite, favorizând încă din vechime o ocupație încă practică și în prezent –pomăritul.

Dacă localitatea Chisindia a fost sistematizată conform unui plan stabilit încă de la 1782, cu ocazia începerii comasării și ordonării localităților din Imperiul Austro-Ungar, satul Păiușeni a rămas ca în vechime, o așezare riverană Văii Păiușeni, întins pe o lungime de 7 km.

Satul Văsoaia își păstrează aspectul de sat risipit pe dealuri, unde locuitorii își au proprietățile din moși-strămoși pe sub păduri, în locuri ferite de primejdii sau pe firul văilor, în locuri mai ușor accesibile și favorabile îndelungatei existențe umane.

⁴⁴⁶ Vasile Faur, *Din antroponimia comunei Chisindia, jud. Arad. Nume și porecle.*, articolul a apărut și în *Analele Aradului*, anul I, nr.1, Arad, 2015, p.366-386

Din punct de vedere istoric, acest ținut bogat și încântător al comunei Chisindia din Țara Zărandului beneficiază de suficiente dovezi ale existenței sale milenare. De pe acest teritoriu, românii au extras aur, ocupație care a continuat până la venirea ungarilor în zonă. Aceștia din urmă au pus stăpânire pe cele patru vechi mine de aur cunoscute⁴⁴⁷. Tot în zona Chisindiei a existat și o tradiție a spălării aurului din nisipul râurilor care o străbat, perpetuată până în Evul Mediu (anul 1363)⁴⁴⁸.

În anul 1349⁴⁴⁹ sunt amintite pământurile familiei Abrahamffy, care cuprindeau opt cătune (Szelestye, Bavara, Albópataka, Albosfalva, Korcsomárosfalva, Eperges, Kerva și Csolt) răspândite pe cinci dealuri, fapt menționat și de istoricul Márki S. în monografia sa⁴⁵⁰. Acele cătune care au reprezentat așezări umane, au format, prin strămutare, comasare și sistematizare satul Chisindia, așezat pe noua vatră din Deal, proces finalizat în anul 1804. Aceste consemnări și documente privind istoria și sistematizarea satului fac referiri la mișcarea populației în ansamblu și nu conțin informații demografice nominale.

Primele conscripții urbariale cunoscute suplinesc, în parte, lipsa documentelor demografice privind populația care a locuit în aceste teritorii. Primul sat al comunei despre care avem informații de antroponimie este Văsoaia, în anul 1525⁴⁵¹, cu două sute de ani înainte de prima atestare documentară de antroponimie a satului Chisindia.

Documentul din anul 1525 cuprinde lista celor 12 capi de familie, responsabili pentru întreaga familie față de administrația vremii, deoarece cei recenzați erau constrânși la dări în muncă și produse.

La acea dată, în Europa, sistemul oficial de denotație era stabilizat. În schimb, la români, se observă o oarecare confuzie sau interferență între cele două componente ale acestuia: numele de familie (moștenit, stabil și conservator) și numele de botez sau prenumele (acordat în mod arbitrar de părinți și nași, fixat la creștinarea prin botez).

Cele 12 nume consemnate în urbariul domeniului Șiria într-o grafie latino-ungurească redau nume de familie cunoscute în zonă, dar nespecifice ulterior localității Văsoaia: Lupej, Lupsa, Thoma, Georg, Thodoran. Prenumele Mihal-Michael, Nicolaus, Petrus, de rezonanță autohtonă, sunt completate de altele, de influență slavă (sârbă): Zthowan, Belko, Groban, Jowan iar prenumele Zthan și Luppas vor deveni, mai târziu, nume de familie frecvente în zonă.

În cazul de față, putem semnală un aspect interesant: această comunitate era, cu siguranță, mult mai numeroasă și avea în fruntea ei un cneaz local, care este menționat cu un singur nume (sau prenume?) *kenez Thodoran, pauper*. Conform tradiției occidentale europene de denotație din Evul Mediu, cei care erau menționați cu un singur nume (prenume?) făceau parte din clasa socială fără avere (*pauper=sărac*).

Următoarea conscripție urbarială, din anul 1715, se referă la satul Chisindia din districtul Ineu, comitatul Zărand și constă într-un tabel urbarial ce cuprinde 11 capi de familie, proprietari de teren arabil și de fânețe⁴⁵².

Grafia îmbunătățită redă nume și prenume clare, cunoscute și folosite până astăzi în satul Chisindia: Krissan (Crișan), Tamas (Tamaș), Gurban, Luska (Lușca), Mercse (Mercea), Hanga, Karnacs (Cârnaț), Hatco (Hatcu) –nume de familie actuale și Vidik și Pejka -nume de familie dispărute și prenume utilizate și în prezent cu mici modificări în grafie: Juon, Iovan, Mihok, Janos, Andrica, Mihaly, Lup, Petru, Saul.

În conscripția satului Chisindia din anul 1720⁴⁵³, figurează 14 capi de familie cu arăturile și fânețele lor în proprietate, la al căror nume de familie se adaugă, față de anul 1715, Csuta (Ciuta),

⁴⁴⁷ Nagy Imre, *Codex Diplomaticus Hungaricus Andegavensis, Anjoukori okmánytár*, vol.5 (1347-1352), Budapest, 1887, p.361-364; *D.I.R.T.*, veacul XIV, vol.4 (1341-1350), București, 1955, p.529-531.

⁴⁴⁸ Fejer Georgius, op. cit., vol. IX/3, Budae, 1834, p.352-353; vezi și Vasile Faur, *Țara Zărandului. Conscripții. Cronică. Documente. Imagini*, Arad, 2014, p.30.

⁴⁴⁹ Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a hunyadiak korában*, vol.1, Budapest, 1890, p.737.

⁴⁵⁰ Márki Sándor, op. cit., vol.1, p.228, 269.

⁴⁵¹ David Prodan, op. cit., p.81.

⁴⁵² V. Faur, op. cit., p.104.

⁴⁵³ Ibidem, p.193.

frecvent până astăzi. Numele de familie Ciuta provine de la denumirea locală a femelei cerbului. Există și toponimul Ciutacu, numele unui deal din Valea Găurani (Chisindia).

La prenumele existente în conscripția anului 1715, se adaugă, în 1720, Gyorgy, Szavul și Abraham (Avram), dispărând Balas (din maghiarul Balasz, care provine din latinul Blasius, prezent în calendarul catolic)⁴⁵⁴.

Ceea ce surprinde la conscripțiile din anul 1715 și 1720 este numărul mic de familii menționate, lucru care se explică prin faptul că puțini erau cei înstăriți care să poată plăti impozite și puțini puteau fi constrânși să o facă înainte de sistematizarea localităților (care se va finaliza pentru satul Chisindia în anul 1804).

Cu toate acestea, în conscripția anului 1746, publicată de Gheorghe Ciuhandu⁴⁵⁵, figurează 53 capi de familie pentru Chisindia și un număr de 25 capi de familie pentru Văsoaia.

Din punct de vedere demografic, se observă o creștere a numărului de familii impozabile iar din punct de vedere onomastic, se constată o perfecționare a denominației, o stabilizare a numelor de familie și o diferențiere clară față de cele de botez, care sunt, în majoritate, de factură religioasă. Pe lângă numele de familie menționate în cele două conscripții (1715, 1720), în lucrarea lui Gh. Ciuhandu apar altele, uzuale și astăzi, devenite specifice Chisindiei: Korna (Cornea), Irina, Morkan (Morcan), Luka (Luca), Sztan (Stan), Sztana (Stana), Stefan (Stepan), Pucsa (Pucea), Pantya (Pantea), Tyioran (Teorean), Luska (Lușca). Sunt și noi nume, de proveniență locală: Halmacsan (Hălmăgean -provenit din Hălmăgiu), Pajsan (Păiușan -locuitor în Păiușeni, adică în cătunul Păiuș, atestat la anul 1574 sub forma grafică *Patiz* și *Bais*; dar, la acea vreme, Păiuș era un cătun care a aparținut de satul Chisindia), Mocz (Moț -originar din Munții Apuseni), Vajan (Voian și Vălean -locuitor pe vale, ca parte a satului), Abrugyan (Abrudean -de origine de la Abrud), Argyelan (Ardelean -venit din Ardeal), pe lângă Krissan (Crișan- de pe Criș) și Gurban (de la Gurba), existente anterior. Numele nou, Prondan, care apare în conscripția publicată de Gh. Ciuhandu, își are originea în numele Văii Păiușeni, care se mai numea Valea Prund (Prond în grafia maghiară).

Numele de familie de origine locală provin din supranume, un fel de porecle care diferențiau pe cei nou-veniți în comunitate, față de care, întotdeauna, în mentalul colectiv se nășteau rezerve. Cu timpul, acestea au devenit nume de familie, oficializate. Ele sunt destul de vechi și reflectă mișcările de populație rezultate în urma căsătoriilor, strămutărilor sau migrațiilor și, uneori, prin desființarea unor sate sau unificarea altora.

Un alt nume de familie care ar putea proveni tot dintr-un supranume este Rașca, menționat de patru ori în conscripția din anul 1746 și care se menține în antroponimia locală până în zilele noastre. Acest nume face trimitere la pescuitul primitiv, *rașcă* (pl. *rășci*)⁴⁵⁶, cu etimologie necunoscută, având sensul de: a) unealtă pescărească în formă de prăjină, cu care pescarii împing frânghiile năvodului pe sub gheață de la o copcă la alta sau cu care gonesc peștele spre năvod; b) unealtă cu mâner de lemn, având la capăt un ac metalic gros folosit la operația de cătrănire⁴⁵⁷ (izolare cu bitum) a plutelor.

Substantivul *rașcă*, dispărut astăzi din vorbirea locală, poate sta la baza numelui de familie Rașca. El evocă ocupații arhaice despre care nu se mai știe nimic, dar care, cu siguranță, s-au practicat cândva în zona Mureș-Criș (pescuitul sub gheață și plutăritul).

Tot în acest document de la 1746, apare pentru prima dată și numele de familie Irina, ajuns la noi ca prenume feminin, prin intermediul popoarelor slave vecine. În timp, supranumele posesiv „a lu' Irina” a devenit nume de familie, pe lângă un nume de botez. Acest nume provine din grecescul *eirène*, însemnând „pace”. De menționat că acest nume de familie este actual la Chisindia și se mai întâlnește încă și în alte câteva localități de la poalele Munților Codru-Moma (Ignești, Miniad, Neagra).

⁴⁵⁴ N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, București, 1963, p.173.

⁴⁵⁵ Gheorghe Ciuhandu, op. cit., p.191-194.

⁴⁵⁶ *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, 1998, p.886.

⁴⁵⁷ *Ibidem*, p.153.

În ceea ce privește prenumele chisindane, la anul 1746, ele sunt în majoritate luate din *Sfânta Scriptură* sau din calendarul creștin, notate într-o grafie nu foarte riguros maghiară: Petru și Petro, Gyorgy, Juon, Ianos, Togyer, Iovan și Iovanucz, Mihaly, Marian, Avram, Iosip, Filip, Nikula, Gavriila, Izspas, Lazar, Szav, Luka, Vaszi cât și Florea, Pask, Kracsun, Crszta, evocând marile praznice creștine. Pe lângă aceste prenume, mai apar Koszta și Iank -hipocoristice⁴⁵⁸ (prescurtări) sârbești, Ursz -prenume autohton atribuit cu valoare magică, la fel ca Lup și Blas (provenit din calendarul catolic Blasius, notat în maghiară Blas; a dat și forma Blaj ca prenume, dar și numele orașului din Ardeal)⁴⁵⁹.

Văsoaia anului 1746 este reprezentată în conscripția publicată de Gh. Ciuhandu de cei 25 capi de familie, având în frunte un cneaz, căruia conscriptorul nu îi menționează numele.

Toate numele de familie diferă față de cele din anul 1525 și majoritatea sunt specifice până astăzi în satul Văsoaia: Dobra, Bogdan, Stepan, Bonkos (Boanchiș), Hulber, Szav (Sav), Braicz (Brait), Posta, Tumucz (Tomuța). Apare pentru prima dată numele de familie Faur, având probabil la bază un supranume denumind meseria de „meșter fierar”. Substantivul *faur* sau *făurar*, provenit din latină (faber, fabri) cu același sens, se folosește mai rar în vorbirea populară locală, fiind concurat de termenul *fierar*. Sinonimul maghiar *covaci* nu apare în antroponimia locală, deoarece *faur* are stabilitate în vechime, intrând și în componența unor toponime (exemplu Ulița Făurești din Chisindia) și având o familie lexicală bogată: (a) *făuri*, *făuriște*, *făuritor*, *făurar* etc⁴⁶⁰.

O altă prezență, în premieră în conscripția satului Văsoaia din anul 1746, este cea a prenumelui Angyel, dispărut din Văsoaia dar devenit nume de familie frecvent până în zilele noastre, la Chisindia. A pătruns în limba română într-o perioadă destul de veche prin intermediul limbilor slave, având la bază cuvântul latin *angelus* (înger, mesager, sol, trimis al lui Dumnezeu) ajuns în latină din grecescul *angelos*, cu același sens. Este folosit mai mult ca prenume, alături de forma feminină Angela, făcând trimitere la puritate, frumusețe, bunătate, sens dat și de neologismul *angelic* (*îngeresc*)⁴⁶¹. În Chisindia, apare din vechime ca nume de familie provenit din prenume.

Alte nume și prenume nou-apărute sunt Dan (nume de familie) și Medrea (nume de botez) ca hipocoristice, de la numele biblic Daniel și de la cel calendaristic Sf. Dumitru cu forma populară Sân-Medru (Medrea).

Prenumele Mlagyn, cu forma actuală Mladin, are în limbile slave de sud sensul de *cel tânăr*. Se folosește și în vocabularul românesc cuvântul de origine slavă *mladă – mlădiță (lăstar tânăr)*.

Din cele analizate, se desprinde concluzia că, până în secolele XVII-XVIII, sistemul oficial de denotație se consolidase. Conscripțiile următoare, recensămintele populației și registrele stării civile de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea reflectă o marcantă creștere demografică, care atinge apogeul înaintea fiecăruia dintre cele două războaie mondiale. Se constată, de asemenea, o perfecționare a sistemului oficial de denotație și o îmbogățire a antroponimiei din zona Chisindia, atât în sfera numelor de familie cât și a celor de botez. Materialul cules din documentele de evidență locală a populației oferă dovada emancipării social-economice, naționale și culturale a locuitorilor din mediul rural, în special de pe aceste meleaguri, aflați în permanentă încheștare cu vicisitudinile vieții și ale istoriei.

În cadrul comunității locale din microzona Chisindiei, a funcționat din cele mai vechi timpuri, ca de altfel în orice societate, un sistem de denotație populară, anterior celui oficial și care a avut rolul de a personaliza individul, de a-l diferenția de ceilalți din grup, de a-l identifica, mai ales în condițiile folosirii numelui unic care se repeta în familii și în grup.

Acestui nume unic primit la botez i se adăuga un supranume al apartenenței la o familie. Pentru redarea apartenenței, în zona Chisindiei se folosește cazul genitiv cu sau fără articolul posesiv *al (a) lui*

⁴⁵⁸ Ibidem, p.460.

⁴⁵⁹ N. A. Constantinescu, op. cit., p.173.

⁴⁶⁰ Christian Ionescu, *Mică enciclopedie onomastică*, București, 1975, p.132.

⁴⁶¹ Ibidem, p.40-41.

+ numele tatălui (al mamei sau al unui strămoș) iar în unele cazuri numele familiei aparținătoare sau numele cu care este cunoscută familia în sat (porecla).

În vorbirea populară, articolul posesiv s-a simplificat la forma: *a lu'* sau *lu'*, renunțându-se la acord; exemplu: *Mihai a lu' Irina - Mihaiu lu' Irina*, însemnând *Mihai al Irinei*, fiind consemnat de notarii cancelariilor maghiare *Mihai Irina*. Ca nume oficial, devine *Irina Mihai*, supranumele inițial *Irina* fiind transformat în nume de familie.

Numele Ion (Ioan) fiind cel mai frecvent în zonă, ca de altfel în întreaga țară, se întâmpla să fie atribuit mai multor generații succesive, iar când nu era moda hipocoristicelor (a prescurtărilor alintătoare) într-un grup mai restrâns, clan familial sau vecinătate, puteau să apară calambururi de tipul: *Iuănu nost, Iuănu a lu' Iuănu nost, Iuănu a lu' Iuănu lu' Iuănu nost*. (I din *Iuănu* și din *Iuănu* formează în pronunțare silabă separată, ca un I(i) dublu^[1]).

Toate aceste „invenții” ale denominației populare aveau funcția de diferențiere după nume, de evitare a confuziilor între membrii comunității. Dacă aceștia se cunoșteau destul de bine între ei, simțeau nevoia unei suplimentări a numelui oficial și a celui de apartenență. Astfel că, unor persoane din colectivitate li se acorda încă un supranume calificativ, ca rezultat al mentalului colectiv al semenilor, cărora nu le scăpa niciun aspect al mediului material, moral sau social în care se afla respectiva persoană precum și nicio însușire a acesteia, fie ea calitate sau defect. Așa s-au născut porecelele -o categorie de supranume, care prin ironie, umor și chiar satiră, încearcă să îndrepte moravurile, luând răul în răs⁴⁶².

În popor, nu se prea folosește termenul de poreclă, fiind înlocuit cu cel de „ciufală”, de unde reiese perceperea poreclei ca o critică, ca o blamare a persoanei în fața judecății colective. Termenul de poreclă, cu formele populare *poricla* și *prolică* este uneori atribuit numelui de familie.

În comunitatea de altădată, nu se punea accent pe numele de familie ci pe „ciufală”, după care omul era știut și cunoscut de toți sătenii. E drept că astăzi porecla s-a golit de sens și și-a pierdut funcția de corijare a omului din partea societății. Moștenitorii unor porecle foarte acide nu mai înțeleg astăzi sensul lor, nu le mai percep valoarea lor funcțională inițială.

Astfel, porecelele, al căror mediu prielnic era cel rural, au rămas niște etichete frumoase cu parfum de intenții moralizatoare.

Același autor, Aureliu Candrea⁴⁶³, filolog al sfârșitului de secol XIX, clasifică porecelele în: porecle individuale și porecle generale. Din categoria poreclelor individuale fac parte porecelele care exprimă starea fizică a individului, starea morală și cea socială.

Porecelele considerate de autor generale se referă la diverse etnii care trăiesc printre români și care se deosebesc unii de alții prin caracterul, obiceiul și fizicul lor, primindu-și fiecare eticheta. De remarcat, preocuparea autorului pentru porecle ca valori ale creației populare, izvorâte din înțelepciunea și libertatea de gândire și exprimare a omului din popor. Exemplificările sunt căutate în folclor, în literatura populară și cultă și se fac trimiteri și la alte popoare și limbi de circulație pentru o comparație convingătoare cu fenomenul „porecle la români”.

La sfârșitul sec. al XIX-lea, locuitorii satului Chisindia purtau neaoșe porecle românești, în ciuda tendinței de maghiarizare care proliferă.

Dovada scrisă că s-a întâmplat astfel, se află în revista „Vulturul Ardelean”, unde Iustin Ardelean, originar din satul Chisindia, om politic, jurist, proprietar și redactor al revistei, a publicat o poezie alcătuită din porecle ale locuitorilor din acel timp și care, majoritatea, se mai păstrează și astăzi neschimbate. Redăm poezia, cu precizarea că aceasta este cunoscută și astăzi de oamenii vârstnici din sat și circula prin viu grai, făcând deliciul grupurilor amatoare de astfel de creații folclorice umoristice.

⁴⁶² Aureliu Candrea, *Porecelele la români*, București, 1895, p.5.

⁴⁶³ Ibidem, p.12-13.

*Din Chisindia*⁴⁶⁴

(Numiri care documentează deplin originea romanică)

*Codrat-Nemeș, Grumazășu,
Hozom, Pâda și Pruncheșu,
Dalibuș și Belejuțu,
Chemfet, Gugu și Orbuțu,
Mondoc, Liuru, Șabu, Druie,
Crișcirianu și Șalie,
Mâțu, Stoicanu și Cioaca,
Ștructăraș, Gangu și Floaca,
Branțu, Ceca, Vili, Vuțu,
Talageanu și Micuțu,
Cirimbală, Florea-Nichlii,
Bușa, Irimia-Lichii,
Uouă-Coapte, Palihudă,
Dedu și Feleharț-Gudă
Vâna, Huha, și Palașca,
Jabarcinu și Halașca,
Capțoc, Pițuc, Dudă-Neagră,
Pârțac, Ciuca, Tapalagă,
Cocoșelu și Fârțuțu,
Pihot, Pietu, Troanga, Cârțu,
Boncireju, Hurezanu,
Cucea, Zama și Baronu,
Chizu, Guzu, și Gușatu,
Tranda, Iena, Necuratu.
Ar mai fi numiri cu mia,
Să trăiască Chisindia!*

Din cele 64 porecle pe care le conține textul poeziei, un număr de 41 există și azi în Chisindia (reprezentând 64% din total), celelalte 23 (reprezentând 36%) sunt porecle care au dispărut.

Revenind la microzona Chisindia, locuitorii de astăzi ai celor trei sate, Chisindia, Păiușeni și Văsoaia sunt moștenitorii unui adevărat tezaur de porecle. Ele s-au transmis din tată în fiu și s-au păstrat nealterate până în zilele noastre.

Pentru a nu se pierde odată cu scurgerea timpului și dispariția unor familii prin strămutarea în alte localități sau prin deces, am considerat necesară o inventariere a poreclelor din cele trei sate⁴⁶⁵.

Am considerat poreclele familiilor din satele comunei Chisindia un mic tezaur de antroponomie tipic românească, cu puține influențe străine și cu o mare varietate de forme. Antroponimele prezentate au fost culese din satele comunei de la cei mai vârstnici locuitori, din arhiva comunei și de la funcționarul Primăriei răspunzător cu actele de stare civilă ale populației.

În lumea satelor, poreclele au avut și un rol de identificare mai ușoară a familiilor, implicând și un conținut îndreptat spre ironizare, acceptat de voie sau de nevoie de către familiile respective.

⁴⁶⁴ *Vulturul Ardelean*, an VII, 28 nov./11 dec. 1898, nr.48-49, p.4.

⁴⁶⁵ Arhiva Primăriei Chisindia și informatorii; pentru Chisindia: Stan Ioan, zis Iuân a lu' Ina (n.28 aug. 1948), Faur Teodor, zis a lu' Surdu (n.1923-d. 2009), Lușca Ioan, secretar al comunei Chisindia (n.3 sept.1954), Păiușan Vesalie, zis Hurezanu (n.1889-d. 1985), pr. Vasilie Nistor (n.6apr. 1950 în satul Laz-Dezna), Mercea Vasile, zis Mușânaică (n.7 febr. 1932), Lușca Teodor, zis Boncireju (n.5 mai 1949) și Tulea Teodor, zis Șontric (n.25 ian. 1928); pentru Păiușeni: Păiușan Ioan, zis Hepu (n.4 oct.1931), Lușca Ioan, secretar al comunei Chisindia (n.3 sept. 1954), pr. Popa Mihail (n.21 apr.1947 în Sinești-Vâlcea), pr. Tripa Teodor (n.1955 la Ineu-Arad); pentru Văsoaia: Oprea Trandafir, zis Trandafir (n.21 aug. 1936), Boanchiș Ioan, zis Covăcelu (n.29 iun. 1929), pr. Popa Mihail (n.21 apr.1947 în Sinești-Vâlcea), pr. Tripa Teodor (n.1955 la Ineu-Arad).

Porecla atribuită unui membru al familiei devine, în timp, ereditară pentru familie, lăsată urmașilor chiar și atunci când este vorba de însușiri pe care aceștia nu le mai au sau când originea și fixarea poreclei s-au pierdut în timp pentru familia respectivă. Porecele sunt trainice, răspândite rapid între locuitorii satului, însușite și acceptate de familii, chiar și în cazurile când formele de exprimare sunt caustice și umoristice. Porecele moștenite de la o generație la alta au, uneori, sensuri care nu pot fi explicate de membrii familiilor care le poartă, cum nu poate fi stabilită cu certitudine nici perioada de atribuire.

Porecele familiilor, fixate și cunoscute pe uliți și numere de case în sate, au o mare trăinicie în timp. Frecvente sunt cazurile în care membrii unei familii au decedat cu toții sau familia și-a schimbat domiciliul în alt sat. Vatra respectivă a rămas cu porecla, deși noua familie nu are nicio legătură cu porecla purtată de familia de baștină și pentru săteni, noua familie este purtătoarea poreclei vechi. Aspectul susține puterea de trăire a poreclei pe vatră și individualizarea familiilor în lumea satului, suplinind oarecum lipsa numelor de stradă din așezările rurale. Porecele din lumea satelor constituie un domeniu puțin cercetat de lingviști datorită dificultăților de culegere a materialului pentru cercetarea aspectelor legate de originea, diversitatea și vechimea lor.

Pentru satele comunei Chisindia am realizat primii pași în cercetarea antroponimiei, am cules porecele și le-am clasat după anumite criterii considerate de noi sugestive.

Cercetarea noastră nu include o analiză de specialitate, care poate fi realizată doar de cunoscători în domeniul antroponimiei.

Vom reda în cele ce urmează porecele pe sate și o mică clasificare, după câteva criterii considerate de noi interesante.

Adamoc	Boboloșoaie	Ceșuța	Contușeriu	Durducă
Albu	Boboloșu	Chemfet	Corcoș	Duru
Almașanu	Boităș	Chicina	Corezia	Emmel
Alunu	Boncireju	Chizu	Coșnița	Faur Pătruț
Babău	Bonțu	Cilie	Cofâșci	Fâc
Babișu	Boruțu	Cioaca	Crețu	Fârțu
Babuța	Bouțu	Ciocu	Crișcireanu	Fila
Bacu	Branțu	Cioreana	Cucea	Fironda
Balie	Brebăn	Ciortoi	Cucu	Fișcu
Balmoz	Brihanu	Circa	Cuiedanu	Fiu
Banu	Buceoaie	Cirimbală	Cula	Floaca
Bardan	Budei	Cița	Cutana	Flocea
Bardanișca	Bugiufluc	Ciuca	Dabulici	Forgău
Barnuța	Bugoaie	Ciucura	Daina	Fușta
Baronu	Buiacu	Cigodu	Dalibuș	Gaița
Băla	Bujor	Ciula	David	Gangu
Bălu	Bundăș	Ciulac	Dârlea	Gașpareanu
Becea	Buric	Ciurhan	Dedu	Georgina
Beleju	Bușa	Ciutău	Dicu	Ghici
Bena	Buț	Cleanu	Dinc	Gicu
Bica	Cabel	Clencioaie	Docită	Gigilaș
Bicariu	Calaceanu	Clenciu	Dogariu	Gigioaie
Birău	Canii	Cocina	Domnuțu	Gigiu
Blagu	Capțoc	Cocoana	Drugaleu	Gigiu Sâii
Blagu Zăinii	Cardășu	Cocoș	Drugan	Ginașu
Blaj	Căciula	Cocoșel	Druie	Ginu
Bregadiru	Cârțu	Codrat	Dubașu	Gitu
Boaca	Ceca	Colobardă	Dudanu	Giurca
Bobatu	Cerceloaie	Conciura	Dunațal	Giurgi

Glanetașu	Ionoacă	Miculaiță	Nicodim	Pincenu
Goanga	Ioșca	Miercurea	Nieșu	Pintea
Gomoi	Iovu Linchii	Mierla	Nioanea	Pipa
Goronașu	Jabarcinu	Mihaio	Nionu	Piparca
Grumazoi	Jugariu	Mihoc	Nița lu' Pascu	Pipicioaca
Grumba	Jula	Mireta	Nodic	Pistrița
Guda	Jutoaie	Milian	Noju	Pistruiu
Gugu	Kiraly	Minișanu	Nova	Pițaca
Gușa	Leanca	Moca	Nucu	Pițuc
Guzu	Lelea	Mojăr	Oagea	Poacăli
Haiu	Leotu	Momârlanu	Oaia	Pocăitu
Halașca	Leu	Mondoc	Oala	Popa Pecului
Halcu	Liba	Monu	Omocu	Popescu
Hangoaie	Lica Rânjii	Muhuica	Omuțu	Popița
Hanțu	Liță	Mușânaică	Padurariu	Prana
Hârbei	Liuru	Mutu	Paităș	Proțașu
Hârboaica	Lupu	Muza	Palihudă	Prunchesu
Himu	Lușchița	Nacită	Pancova	Pucea
Hocu	Luța	Nacu	Papa	Pucsi
Hopsidia	Luțu	Nadașanu	Papii	Pupăza
Horgoșu	Macea	Naruță	Pasărea	Racezu
Hozom	Maceș	Neag	Pastoriu	Rașcău
Huha	Mainu	Neagra	Pâcu	Ratuta
Hurezanu	Marcu	Neamțu	Pâda	Ră
Ianăș	Marta Mochii	Necuratu	Pârțac	Răbu
Iancu	Mățu	Nepcea	Pepea	Râma
Iepurele	Menacu	Nica	Pescuțu	Riganu
Ieta	Merceu	Nichifor	Petu	Riță
Ioancii	Miciu	Nicli	Piciu	Roșu
Roza	Șalie	Tiț	Țapu	Ușoru
Rubernovici	Șciopu	Tocii	Țarca	Uțu
Rujasca	Șontric	Tocitu	Țăpuș	Valacu
Runcu	Șpanu	Todincu	Țăcaci	Vancu
Ruță	Ștructăraș	Todoraș	Țăgara	Vanu
Sacu	Șuculanu	Todoriță	Țărcalamu	Vă
Samson	Șuștăru	Tofil	Țărlea	Vâna
Sarbădu	Șutu	Togearcă	Țășu	Vespea
Sarișu	Talageanu	Toia	Țățoiu	Vidu
Scherr	Talie	Toloboată	Țica	Viluțu
Scormaciu	Talioara	Tranda	Țiganu	Vova
Slab	Tarcilă	Trânu	Țonea	Vuțu
Smoloaie	Tarenti	Trinca	Țup	Zama
Stoicanu	Târșu	Troanga	Uâncea	Zbelca
Suciu	Tekelea	Tuna	Uănu	Zgociu
Surdu	Ticanu	Turcu	Uărbu	Zicea
Șabu	Titu	Tuturu	Urdaș	

Câteva porecle din satul **Chisindia** le-am clasificat după următoarele criterii:

1. **Porecle care au la origine însușiri morale, comportamentale și fizice:** Sarbădu, Băla, Bălu, Bobatu, Cioreana, Crețu, Prunchesu, Duru, Lelea, Mutu, Neagra, Necuratu, Pistrițu, Pistruiu, Roșu, Scormaciu, Slab, Cârțu, Surdu, Șciopu, Șontric, Șutu, Tocitu, Toloboată, Țacaciu, Țâțoiu, Ușoru, Zăcea, Cioncu, Uârbu, Coccoașa, Flocea, Ciula, Buiacu, Puțâna, Pucernicu, Boboloșu, Poganu, Albu, Boboloșoaie, Chicina, Ciulac.

2. **Porecle provenite de la numele unor animale, păsări, insecte:** Bica, Bouțu, Ciutău, Cleanu, Cocoș, Cocoșel, Cucu, Gaița, Goanga, Guda, Guzu, Iepurele, Lupu, Leu, Mățu, Mierla, Oaia, Pasărea, Piciu, Țapu, Țarca, Vespea, Pescuțu, Râma, Mniala, Hârșogu, Mățu, Pupăza, Fârțu.

3. **Porecle provenite din numele unor plante, flori, arbori arbuști și fructe:** Alunu, Bujor, Măceș, Nucu, Piparca, Roza, Rujasca, Morcoiu, Grumba, Paradica, Coceanu, Goronașu, Târșu, Georgina.

4. **Porecle provenite din cuvinte care denumesc părți ale corpului:** Naruță, Buric, Ciocu, Pincenu, Vâna, Grumazoi, Gușa, Brebăn, Ciortoi.

5. **Porecle care au la origine diferite lucruri, obiecte de îmbrăcăminte și uz gospodăresc și produse alimentare:** Ratuta, Balmoz, Banu, Bundăș, Cabel, Capțoc, Căciula, Cerceloai, Ciucura, Conciura, Contușeriu, Coșnița, Cucea, Drugaleu, Drugan, Forgău, Hârbei, Hârboai, Liță, Mojăr, Nodic, Țapuș, Țăgara, Țârcalamu, Zama, Pancova, Jugariu, Racezu, Sacu, Bumbu, Pipa, Oala, Smolea, Vaitău, Felehart, Vramița, Colacu, Papa, Chifla, Papii, Rașcău, Răbu, Noju.

6. **Porecle care provin de la meserii, funcții și ocupații:** Baronu, Bicariu, Birău, Brigadiru, Boităș, Dârlea, Dogariu, Domnuțu, Dubașu, Fișcu, Glanetașu, Jugariu, Padurariu, Pastoriu, Popița, Ștructăru, Șuștăru, Tuturu, Coccoana, Coconelu, Ministru, Electricu, Ragamentu, Crâșmărița, Juratu, Morariu, Covaciu.

7. **Porecle care sugerează locul de origine al familiei sau apartenența la minorități:** Almașanu, Bardan, Bardanișca, Brihanu, Calaceanu, Crișcireanu, Cuiedanu, Hurezanu, Minișanu, Momârlanu, Nadașanu, Suculanu, Talageanu, Șpanu (Spaniolu→Ișpanu→Șpanu), Valacu, Țăganu, Turcu, Neamțu, Hanțu, Dudanu, Dunațal.

8. **Porecle a căror origine nu poate fi explicată:** Boncireju, Bugoaie, Cardășu, Chemfet, Chizu, Cirimbală, Colobardă, Corcoș, Dalibuș, Gigilaș, Ginașu, Halașca, Hangoaie, Himu, Hocu, Hopsidia, Horgoșu, Hozom, Huha, Jabarcinu, Leotu, Mainu, Nacită, Nepcea, Oagea, Pițuc, Poacăli, Prana, Proțașu, Riganu, Șalie, Talie, Talioara, Tarcilă, Tarenti, Ticanu, Todincu, Togiarcă, Toia, Tranda, Troanga, Țonea, Zbelca, Zgociu.

Câteva porecle din satul **Păiușeni** le-am clasificat după următoarele criterii:

1. **Porecle care au la origine însușiri morale, comportamentale și fizice:** Linu, Lungu, Mucea, Muzgorea, Roșu, Surdu, Șcirbu, Toloboată, Pocăitu, Bebea, Curtu, Cioanca, Lelea, Lapadatu.

2. **Porecle provenite de la numele unor animale, păsări și insecte:** Bibolu, Racu, Șoaricu, Țapu, Țarca, Vespea, Golâmbu, Tulucu.

3. **Porecle provenite din numele unor plante, flori, arbori:** Arinu, Bujor, Piparca, Spicu, Târsalău, Ceapa.

4. **Porecle provenite din cuvinte care denumesc părți ale corpului:** Coadă, Gușa, Laba, Picioruțu, Tofleu, Vâna.

5. **Porecle care au la origine diferite obiecte, produse alimentare, articole de îmbrăcăminte și uz gospodăresc:** Bumbu, Bitușă, Cârligu, Cercel, Colacu, Coroana, Cotoru, Drugaleu, Firu, Corman.

6. **Porecle provenite de la numele unor meserii sau funcții:** Birău Bătrân, Ciobanu, Covaciu, Firezaru, Juratu, Lanțariu, Morariu, Rotariu, Șefu, Vrăjitoarea.

7. **Porecle a căror origine nu poate fi explicată:** Bambu, Cioclință, Boleacu, Baștalera, Berliugă, Botoancă, Bumburu, Chinzăr, Ciun, Coampa, Cochei, Dugula, Grajetu, Halgăș, Hepu, Holanu, Honu, Hustru, Juta, Mahâncu, Moleca, Muhuica, Panclic, Oanca, Picula, Mudra, Pircu, Rozmanu, Scâlcu, Sficăr, Sfrâncu, Sirepta, Ștaieru, Taliura, Tocoș, Toli, Țoțopel, Țulca, Zbârna, Pircu.

Câteva **porecle din satul Păiușeni** existente în perioada interbelică:

Adameș	Bordișu	Corman	Hictăr	Menacu	Pralii	Togiță
Andoriță	Borleoaie	Coroana	Higiu	Mila	Racu	Toli
Arinu	Botoancă	Cotoru	Hocu	Militon	Raduța	Toloboată
Avramoc	Braițu	Covaciu	Holanu	Mișca	Ristea	Toma
Baba Lazăr	Brășcea	Curtu	Honu	Mitrea	Roșu	Tombei
Babău	Buciu	Dalea	Hustru	Moleca	Rotariu	Totu
Baia	Bujor	Dalimanu	Huța	Morariu	Rozmanu	Tulucu
Balie	Bumburu	Diță	Iecea	Mucea	Rujnea	Țapu
Bambu	Caba	Doju	Ioja	Mudra	Rusu	Țarca
Bandri	Carolina	Dosu	Iovănuț	Muhuica	Scâlcu	Țâu
Banea	Cârligu	Drugaleu	Iovuțu	Mușca	Sficăr	Țoțopel
Baștalera	Cercel	Dugula	Iroaie	Muzgorea	Sfrâncu	Țucali
Bebea	Ceșa	Dunațal	Ispas	Nica	Sirepta	Țulca
Becea	Chinzăr	Firezaru	Istemie	Niuțu	Spicu	Țurcanu
Berliugă	Chizu	Firu	Iusti	Oanca	Subinca	Valeru
Bengu	Ciba	Gârlea	Juratu	Panclic	Surdu	Vâna
Bibolu	Cioanca	Giuța	Juta	Pascuțu	Șcirbu	Vespea
Bimboc	Ciobanu	Golâmbu	Laba	Patruțaș	Șefu	Virghil
Birău	Cioclință	Grajetu	Lanțieru	Petriță	Șoaricu	Vlaica
bătrân	Cirică	Greco	Lapadatu	Picioruțu	Ștaieru	Vrăjitoarea
Bitușă	Ciucu	Grecoțu	Lelea	Picula	Talin	Zbârna.
Blagoi	Ciun	Gușa	Linu	Piparca	Taliura	
Blagu	Coadă	Haicu	Lungu	Pircu	Târsalău	
Bocioacă	Coampa	Halgăș	Magoaie	Pișta	Titu	
Bodea	Cochei	Harjău	Mahâncu	Pocăitu	Tocoș	
Boleacu	Colacu	Hepu	Medruț	Popița	Tofleu	

Câteva **porecle din satul Văsoaia** existente în perioada interbelică:

Americanu	Boancășu	Chelea	Covăcelu	Gherghel
Ancița	Bociu	Chira	Covrean	Gițu
Antoniță	Bogdanu	Cîlanu	Craiu	Gomoiu
Averescu	Bortoșu	Cioanca	Cureciu	Grana
Bada	Braițu	Ciocârlanu	Dabu	Hartângu
Bagea	Brassai	Ciorescu	Dagilă	Holanu
Bandăr	Buda	Cioru	Danilă	Horga
Barcula	Budoaie	Ciotacu	Danilău	Hulbăru
Bălan	Buhoai	Ciula	Ferdău	Iosâpoc
Bălu	Buroaie	Cobi	Gabor	Jigaraia
Bebea	Caba	Coca	Gaia	Juca
Belea	Calaie	Codiliș	Gașpăru	Langoșu
Berca	Cașuț	Coroaba	Georgiuț	Leoandăr

Lencu	Mumuiogu	Pielea	Savel	Țâca
Lițu	Neagu	Piparca	Săvulescu	Țâțoiu
Loghin	Negru	Pișta	Scârtoaga	Uaca
Loghinuț	Nichii	Pleșu	Sâmu	Vila
Lupa	Nioaca	Pulea	Șora	Vlaica
Macera	Niocu	Purdi	Șaicu	Zocoreș
Morcoceanu	Nonița	Purecu	Trandafir	
Moroșca	Nura	Râpaci	Țâncu	
Moțu	Partenie	Râpașu	Țapei	
Muleru	Piciu	Roșanu	Țâncea	

Câteva porecle din satul Văsoaia le-am clasificat după următoarele criterii:

1. **Porecle care au la origine însușiri morale, comportamentale și fizice:** Harțâgu, Negru, Cioru, Roșanu, Bebea, Ciorescu, Țâțoiu, Bălu, Bălan, Craiu, Ciula.
2. **Porecle provenite din numele unor animale, păsări sau insecte:** Lupa, Ciocârlanu, Piciu, Gaia, Țâca, Jigăraia, Purecu, Buhoaic.
3. **Porecle provenite din numele unor legume:** Piparcă, Cureciu.
4. **Porecle provenite din cuvinte care denumesc părți ale corpului:** Pielea, Pulea, Cioaca.
5. **Porecle care au la origine obiecte sau produse alimentare:** Scârtoaga, Bada, Coca, Langoșu, Lițu.
6. **Porecle a căror origine nu poate fi explicată:** Codiliș, Muleru, Macera, Barcula, Boancășu, Bortoșu, Dagilă, Morcoceanu, Hulbăru, Șpengu, Coroaba, Holanu, Ferdău, Leoandăr, Mumuiogu, Țapei, Grana, Nura.

4.14. Consemnări de-a lungul vremilor

(c1) Anul 1471

Cetatea Keszendvar...Referire la cetatea „Keszendvar” o face și academicianul Ștefan Pascu în lucrările sale de istorie privind zona Transilvaniei. Printre cetățile din Zărând ale Voievodatului Transilvaniei, Ștefan Pascu enumeră următoarele: *Zekedwar, Feuldvor, Kezendvar, Șirio-Vilogosvar*⁴⁶⁶.

Privind „Șindioara ” și cetatea „Keszend” facem doar afirmația convenită că probabil cei doi istorici, Pădureanu și Pascu, se referă la una și aceeași cetate care așteaptă să fie descoperită, undeva în zona Chisindiei.

Între anii 1400-1500 în județele Arad și Zărând se cunoșteau șapte castele după cum urmează: *costellum Simand'*, pomenit în 1469, *castellum Zewdej (Frumușeni)*, pomenit la 1470-1499, *castellum Kedszend (Chisindia)*, pomenit în 1471, *castellum Waradya (46 sate)* și *castellum Zadya (15 sate)* pomenit în 1486, *castellum Zădărlaca* și *castellum Belsewchalya (Ciala)* pomenite în 1486⁴⁶⁷.

Aceste afirmații ale unui istoric de marcă al României (Ștefan Pascu) ne împuternicesc a afirma că în zona Chisindiei se găsesc undeva urmele unui vechi castel, cetate sau fortificație. După părerea noastră s-ar putea ca aceste urme să fie localizate pe Valea Găuranilor, pe partea stângă a drumului, în sensul de mers spre Ciutacu, după ulicioara lui Goronașu, pe terenul lui Irinescu.

⁴⁶⁶ Ștefan Pascu, *Voievodatul Transilvaniei*, vol.2, Cluj-Napoca, 1979, p.227.

⁴⁶⁷ Ibidem, p.301.

(c2) Anul 1870

*Urme de mine..., în Chisindia la marginea așezării, în jurul anilor 1870 s-au găsit urme de morminte vechi, în care morții erau așezați în poziție șezândă (chircită), împrejmuiți cu pietre (bolovani), așezate în formă circulară (rotundă). Nu departe de aceste morminte există urmele unei mine foarte vechi susținută în interior cu propte de lemn de stejar. Se presupune că, probabil, în cimitirul din apropierea minei au fost îngropați atât localnici cât și mineri care au lucrat în mină*⁴⁶⁸.

Autorul Parecz Istvan își pune întrebarea pe care ne-o punem și noi, dacă aceste urme de mină sunt din vremea romanilor și consideră că acest detaliu merită cercetat. Tot acest istoric enumeră locurile principale din jud. Arad unde sunt informații că au existat ruine de biserici, castele și mănăstiri și unde s-au găsit diferite obiecte arheologice și sugerează ideea că ar trebui făcute cercetări. Locurile respective enumerate în ordine alfabetică (în maghiară) sunt următoarele: Arad, Adea, Agriș, Hajdan Egres, Apatelek, Boros-Jenő, elobb Jenő a torokoknel Jano. Betlenesi puszta, Bohany, Barakony, Berza, Dezna, elobb Deszni, Deszno, Elek, Also-Eperjes, Erdohegz, Gyula, Varsand, Kerulos, Kethalmi puszta, Kiszindia, Klodova, Kovaszincz, Kurtics, Kerulos, Komlos, Lippa, Magyarad, Menesi, Muszka, Nadab, Pankota, Pecska, Sikula, Simand, Solymos, Syabadhely, Szent-Anna, Talpas, Taucz, Varsand, Vilagos, Zarand, Zadorlak.

(c3) Anul 1898

„În comuna Chisindia-Păiușeni cea mai mare parte a pământului arabil este în proprietatea țăranilor. Țăranii nu au pădure în proprietate, o mică parte a pădurii e în proprietatea satului.

În ultimii 10-15 ani proprietățile țăranilor s-au divizat dar nu din cauza vânzărilor ci din cauza moștenirilor, pentru că unde au fost 4-5 moștenitori fiecare a vrut partea lui. Nu exista proprietate țărănească care să nu-și consume produsele și să poată să-și vândă ceva din ele; micii fermieri (proprietari) în urma a ceea ce produc, pot trăi dar trei sferturi din ei (75%) trăiesc din fructe și munca lor cu ziua. Fermele mici (gospodăriile) sunt împărțite în parcele și nu sunt programate (planificate) să producă ceva anume pentru că trei sferturi (75%) sunt cosălaie și pajiști și un sfert (25%) e pământ arabil.

Pășunea e comună pentru păscut, care e în avantajul fermierilor. Schimbul parcelor micilor proprietăți se face între fermieri. Țăranii sărăciți dau în zălog la cei cu bani pământurile lor.

Sunt cazuri în care pământul dat în zălog aduce 10-15 forinți, pentru 20 forinți dat în zălog, iar uneori pământul e folosit 10-15 ani.

Au fost și cazuri de dat în zălog când camăta fiind prea mare, au pierdut în 2-3 ani pământul, neputând plăti camăta. Camăta e cam de 10-20%, de la biserică fiind mai mică, de 6%.

*Se observă o creștere numerică a populației și un trai mulțumitor*⁴⁶⁹.

(c4) Anul 1900

Cercul pretorial al Boros-Sebișului

Suprafata cercului pretorial este mai toată deloasă și acoperită cu păduri, în cari se află tot felul de lemne de lucru și de foc. Loc șes este numai pe lângă Crișul Alb și prin văi.

În acest cerc se află o mulțime de câmpuri și poieni bogate în pășune. Pe lângă cărări (poteci) și pe lângă drumuri se află izvoare cu apă limpede ca cristalul, ba în acest cerc se află și izvoare cu apă minerală.

⁴⁶⁸ Parecz Istvan, *Arad-Megye és Arad-Varos. Ismertetese*, Arad, 1871, p.9.

⁴⁶⁹ Gall Jenő, *Aradvarmegie és Arad szabat Kiraly Varos*, Arad, 1898, p.191-192.

Râurile mai de frunte ale acestui cerc pretorial sunt: Crișul Alb (Feher-Koros) care curge prin mijlocul cercului. În el se varsă de-a dreapta Valea Iosășelului și Valea Boros-Sebișului, precum și o multime de pâraie mai mici.

În partea stângă a Crișului se varsă Valea Honțișorului, Valea Bonțeștilor, Valea Cilului și valea Chisindiei. Aproape de Buteni se începe, din Crișul Alb, Canalul Morilor (Malom-csatorna), făcut pentru mânărea morilor.

Din partea nordică a cercului izvorăște Teuzul (Toz).

Clima cercului este răcoroasă, dar sănătoasă.

Locuitorii prădesc vite cornute mari, precum: boi și vaci, apoi oi, capre și porci. Păsări de casă ca: găini, găște și rațe. În păduri sunt o mulțime de animale sălbatice, ca: lupi, vulpi, jderi, pisici sălbatice, căprioare, iepuri și altele. Tot prin păduri trăiesc o mulțime de păsări sălbatice, precum: uliul, huhurezul, buha, grangurii, graurii, mierlele, sturzul, privighetoarea s. a. În păduri se află tot felul de arbori precum: goron, cer, fag, carpen, teiu, jugastru, frasin, plop, mesteacăn, paltin, corn, alun s. a.

În cercul acesta se află și moșii frumoase mai ales pruniști.

Locuitorii cultivă cucuruz, fasole (mazăre), bostani (ludăi) și cânepă.

Din pământ se scoate: fier, marmură roșie, piatră de var și piatră pentru zidiri. Mai înainte au fost pe aici și băi de aramași de argint.

Locuitorii acestui cerc (în număr de 29 mii) sunt mai toți români, puțini maghiari și evrei. Românii se ocupă cu lucrarea pământului, cu prăsierea vitelor și cu pomăritu. Ei cultivă mai cu seamă pruni, meri, și nuci. Prunele le uscă ori fierb din ele vinars de prună (țuica). Poamele și vinarsul le duc în alte ținuturi, unde le vând cu preț bun. Afară de acestea, ei mai fac din lemn deosebite lucruri trebuincioase, precum: grinzi, stâlpi, pari de vie, troci (vălae), roabe, mături de mesteacăn și altele.

Negoțul se face cu lemne, cu vite, cu fier, cu poame, cu var și cu piatra de marmură. Negoțul este mai tot în mâinile evreilor.

Maghiarii sunt mai cu seamă diregetori [?].

Industria de casă este bine dezvoltată și o formează mai ales țesături de pânză și de lână.

Femeile române pregătesc hainele simple, dar frumoase ale familiei.

Locuitorii acestui cerc au pe Criș și pe văi mori, în care își macină bucatele de lipsă. În acest cerc se află și câteva fabrici pentru prelucrarea lemnului, precum și turnătoare de fier.

Împărțirea politică și bisericească

Scaunul cercului pretorial se afla în Boros Sebes.

1. Boros-Sebis (Boros-Sebes), comună mare; lângă calea ferată și drumul comitatens. Are stațiune de cale ferată, oficiu pretorial, oficiu notarial și poștal. De la Boros-Sebes până la scâlzile de la Moneasa duce o cale ferată vicinală. La Boros-Sebes se află și băi de marmură roșie și o turnătoare de fier, de unde se poate căpăta un fel de fier moale și bun.

2. Buteni (Buttyin), comună mare, lângă „Canalul Morilor” și lângă drumul de țară și comitatens. Are oficiu notarial și poștal, judecătorie cercuală și oficiu de dare (perceptorat). Tot în Buteni locuiește și protopopul românilor gr.-or. din protopopiatul Butenilor. De acest protopopiat se țin 43 de parohii.

La Buteni se țin și târguri de țară și de săptămână.

Spre sud de la Buteni se află satele:

3. Chisindia (Kiszindia). 4. Vasioaia (Vaszoja). 5. Păiușeni (Pajsany).

De la Chisindia până la Buteni duce un drum vicinal. La Chisindia se află și oficiu notarial. De la Buteni spre est lângă calea ferată se află satele:

6. Cacarau (Kakaro) și 7. Cociuba (Kocsuba) cu stațiuni de cale ferată.

8. Almaș (Almas), sat, lângă calea ferată și lângă drumul comitatens. Are stațiune de cale ferată și oficiu notarial.

9. Cîl (Al-Csill), lângă drumul comitatens. Are oficiu poștal și aici se țin și târguri de țară.

10. Bodești (*Bogyesd*), sat în Valea Cilului. Locuitorii acestui sat au înființat un grânar de bucate, din care își împlinesc multe lipse și se ajută foarte mult. De la Bodești spre sud mai între dealuri se află satul: 11. Mustești (*Musztcsd*).

12. Bontăști (*Bonczesd*) sat, lângă calea ferată și lângă drumul comitatens. Are stațiune de cale ferată.

Pe Valea Hontășorului se află drumul comitatens ce vine din cercul Radnei, de la M.-Slatina. Lângă acest drum se află satele: 13. Hontășor. 14. Saturău (*Szaturó*), 15. Zeldiș (*Zoldes*). 16. Secaș (*Szakacs*) și 17. Mădrigești (*Madrizesd*). La Mădrigești se află o fabrică cu fireze (purtate de abur) pentru prelucrarea lemnului. De la Mădrigești spre est se afla satul: 18. Șoimuș-Buceava (*Solymos-Bucsava*) toate satele acestea au hotare deloase și păduroase.

19. Gurahonț (*Gurahoncz*), sat, lângă calea ferată și drumul comitatens. Are stațiune de cale ferată, oficiu notarial și poștal și o fabrică pentru facerea cărămizii. La Gurahonț se țin și târguri de țară. Aproape de Gurahonț se află satul: 20. Baltele (*Baltyele*).

21. Iosaș (*Joszas*), sat lângă Crișul Alb și lângă drumul comitatens. Are oficiu notarial. Pe Valea Iosașelului se află satele: 22. Iosașel (*Joszashely*). 23. Valea-Mare (*Vale-mare*). 24. Zimbru (*Zimbro*). La Zimbru se află oficiu notarial. 25. Brusturi (*Bruszture*) și 26. Dulcele (*Dulcsele*); iar lângă drumul comitatens ce duce la Hălmagiu se află satele: 27. Holtmizeș (*Holtmezes*). 28. Feniș (*Fenes*) și 29. Dieci (*Diecs*) cu oficiu notarial. 30. Revetiș (*Revetis*), 31. Berindia (*Berindia*). 32. Govojdia (*Govojdia*). Spre nord de la acestea se află satele: 33. Crocna (*Krokna*). 34. Laz (*Laz*). 35. Roșia (*Rosia*) și 36. Sălăjeni (*Szelezsany*). Acestea toate sunt sate mici cu hotare deloase și păduroase. 37. Prăjești (*Prezsest*) sat, cu stațiune de cale ferată ce duce la Moneasa și cu oficiu notarial. Aproape de Prăjești se află: 38. Donceni (*Doncseny*) sat mic.

Spre nord de la Prăjești se află satele: 39. Ignești (*Ignesd*) 40. Miniad (*Minyad*). 41. Nădălbești (*Nadalbesd*) și 42. Susani (*Szuszani*). 43. Buhani (*Bohany*), sat mic cu stațiune de cale ferată.

44. Dezna (*Dezna*), sat. Are stațiune de cale ferată, oficiu notarial și poștal. La Dezna se țin și târguri de țară. În jur se află băi de fier și șteampuri (piue, zdrobitoare) în care se zdrobește piatra de fier, ca mai ușor să se poată topi. 45. Ramna (*Ravna*), sat, lângă calea ferată. Are stațiune de cale ferată.

46. Moneasa (*Menyhaza*), sat mic, cea din urmă stațiune a căii ferate vicinale numită Boros-Sebis-Moneasa. În hotarul Monesei se află izvoare de apă minerală caldă. Aceste izvoare minerale se folosesc ca scalde pentru cei bolnavi. În timpul verii se adună aici mulțime de oameni. Scălzile acestea sunt proprietatea contelui Wenkheim. Spre sud de la Moneasa se află satele: 47. Neagra 48. Slatina (*Szlatina*) și 49. Chertiș (*Kertes*), ale căror hotare sunt deloase și păduroase.

În fiecare comună din acest cerc se află câte o parohie și școală română greco-orientală⁴⁷⁰.

(c5) Anul 1927

Troița eroilor, memorial pentru eroii Primului Război Mondial, a fost realizată în lemn, în anul 1927, în satul Chisindia, fiind inscripționată cu un text și numele a 42 de eroi. Datorită degradării avansate a fost demontată, ea fiind dispărută în prezent⁴⁷¹.

(c6) Anul 1931

Regatul României

nr. 416/1931

Ministerul Finanțelor

Administrația Financiară a jud. Arad

Legea asupra producției și desfacerii spirtului și băuturilor spirtoase

⁴⁷⁰ Damaschin Medre, *Geografia comitatului Arad pentru clasa III a școalelor populare*, Arad, 1900, p.38-41.

⁴⁷¹ Horia Truță, Dan Demșea, *Monumente de for public, însemne memoriale, construcții decorative și parcuri din jud. Arad*, Arad, 2004, p. 82.

A U T O R I Z A Ț I U N E⁴⁷²

pentru cazane de fabricat rachiuri

În baza articolului 33 și ordinului Ministerului de Finanțe No. 80062/1931 autorizând pe domnul Stan Ioan domiciliat în comuna Chisindia str... nr. 134 proprietar a 4 jugh. pruniște să folosească cazanul cu nr. 416 marca Arad proprietatea sa, pentru fabricat rachiu din borhot de fructe indigene, vin, drojdie de vin și tescovină în condițiuni stabilite de lege.

Cazanul este instalat în comuna Chisindia str... nr. 134 și are forma arătată în schița anexată și vizată de noi. Cazanul este format din un cazan din aramă, un capac din aramă, un răcitor format cilindric din aramă și o țevă de legătură între capac și între răcitor din aramă.

[...] încărcare a cazanului este de 128 l și este prevazut (sau nu este) cu aparat de control.

În 24 de ore cazanul poate fi încărcat de 4-6 ori.

Pot fierbe la acest cazan, conform art. 38 din legea M. A. T. producția proprie atât a Dvs cât și a cultivatorilor provenite din fructe indigene tescovina și drojdie din vin.

Produsul obținut nu poate avea tăria mai mare de 78 grade dintr-o singură distilație.

Proprietarul cazanului este obligat să respecte dispozițiunile legii și regulamentului, referitoare la controlul producției rachiurilor naturale, sub pedeapsa prevăzută de art. 161 al a. b. c.

Această autorizațiune va fi păstrată la loc vizibil tot timpul cât cazanul va fi în funcțiune în perioada de producție.

Administrator financiar

L S.

semnătura

m. p.

Șeful biroului

semnătura

m. p.

(c7) Anul 1936

Scrisoarea lui Iustin Ardelean către Petru Groza⁴⁷³

Oradea 24 februarie 1936

Prea iubite d-nule Ministru,

Dragă Petre!

În n-rul pe care îl vei primi în septămâna aceasta (din Vulturul Ardelean) la rubrica cu Haile Selassie te-am cam descris și pe tine în legătură cu alegerea din Hunedoara. Glume și drăcii inocente cari te laudă și nu te defăimează. Am făcut'o, că așa, glumind să-ți mai aduc meritosu tău nume în circulație, că prea încep oamenii să te dea uitărei. Din când în când mă voi ocupa de persoana ta, de sine înțales, în cel mai prietenesc mod, deși cu puțină pișcătură umoristică ca să aibă și ceva rost scrisul meu.

Te rog, după ce vei fi cetit, scrie-mi că ești mulțumit și ... te mai rog: trimite-mi ceva glume bune despre isprăvile unor oameni din cunoștiința ta (bine înțales despre oameni care au ceva greutate în viața politică ori socială).

Discreția cea mai perfectă.

Sărut mâinile Doamnei și Ingerașelor Domnișoare, fetițelor tale dragălașe și frumoase.

Moșneagul, prieten al tău,

dr. Iustin Ardelean, avocat, redactorul Vulturului

⁴⁷² document aflat în posesia autorului.

⁴⁷³ scrisoare aflată în posesia autorului.

(c8) Anul 1936

Chisindia, plasa Sebiș. Primărie comunală, telefon nr. 6⁴⁷⁴

Notar-Iescău Ion	P. N. Liberal- președinte Oprea Zaharie
Subnotar- Bălan Vasile	P. N. Țărănesc- președinte Cornea Aurel
Primar- Oprea Zaharie	P. F. Românesc- președinte Tamaș Todor
Subprimar- Mercea Gheorghe	Băcănie- Luca Vasile
Casier comunal- Cornea Adam	Băcănie- Stan Simion
Preot ortodox român- Mihuț Mihai	Dogar- Cornea Ioan
Preot ortodox român- Șeran Ilie	Tâmplar- Hatcu Todor
Director școlar- Ruiu Nicolae	Lemnăr- Faur Ioan
Învățător- Mihuț Mihai	Fierar- Coloja Emil
Învățător- Mihuț Floarea	Fierar- Bogdan Gheorghe
Banca populară „Plugarul”	Fierar- Crișan Todor
	Cismar- Onoaga Constantin
	Cismar- Tamaș Vasile
	Cismar- Olah Eugen
	Tâmplar- Păiușan Vasile (Surdu)
	Cojocar- Luca Ioan

(c9) Anul 1937

Date informative, an 1937⁴⁷⁵

- Comuna nu are bibliotecă
- Există două biserici ortodoxe, oamenii sunt religioși
- Transportul fructelor se face cu carul
- Hora se ține la cârciuma din sat
- Bărbații lucrează la pădure
- Femeile lucrează cânepă și lucru de mână
- Există doi comercianți care au două băcănii
- În sat funcționează o bancă populară
- Căile ferate forestiere au fost desființate
- Nu există rețea telefonică în sat, telefonul exista doar la Primărie
- Nu exista oficiul poștal în comună.

(c10) Anul 1944

Troița eroilor⁴⁷⁶

Memorial pentru eroii celui de Al Doilea Război Mondial. Monumentul (300/11) de lemn cu soclu de beton a fost realizat în anul 1944, fiind așezat în centrul comunei, peste drum de biserică.

(c11) Anul 1949

Comuna Chisindia

Salariați din diverse sectoare de activitate ale comunei Chisindia care își desfășurau activitatea în anul 1949⁴⁷⁷:

⁴⁷⁴ Almanahul cu adrese din orașul și județul Arad- Varos és videke cimtara, Arad, 1936, p.161-162.

⁴⁷⁵ Arhiva Primăriei Chisindia.

⁴⁷⁶ Horia Truță, Dan Demșea, op. cit., p.82.

⁴⁷⁷ Arhiva Primăriei Chisindia.

☐	Ardelean Gheorghe	- primar	☐	Mihuț Ioan	-cantor
☐	Braițiu Ioan	- notar	☐	Anghel Gheorghe	-crâșnic
☐	Cornea Adam	-secretar	☐	Irinescu Gheorghe	-epitrop
☐	Faur Ilie	-secretar	☐	Feier Gheorghe	-medic
☐	Ruja Alexandru	-factor poștal	☐	Pui Catița	-moașă
☐	Cârnaț Blagu	-om de serviciu	☐	Brânda Petru	-sanitar
☐	Cornea Gheorghe	-vizitiu	☐	Mercea Teodor	-om de serviciu la dispensar
☐	Boanchiș Iosif	-strajă	☐	Stan Gheorghe	-brigadier silvic
☐	Ciuta Gheorghe	-strajă	☐	Crișan Teodor	-pădurar
☐	Morcan Nicolae	-guard	☐	Păiușan Avram	-pădurar
☐	Anghel Gheorghe	-agent agricol	☐	Herbei Gheorghe	-brigadier silvic
☐	Mercea Teodor	-secretar	☐	Popa Teodor	-pădurar
☐	Ruiu Nicolae	-învățător, dir.	☐	Mercea Ioan	-pădurar
☐	Șchiopu Ioan	-învățător	☐	Stan Ioan	-pădurar
☐	Mercea Ioan	-om de serviciu la școală	☐	Boanchiș Teodor	-pădurar
☐	Bâdea Militon	-om de serviciu la școală	☐	Crișan Simion	-pădurar
☐	Lucaci Teodor	-preot	☐	Manea Ion	-agent fiscal
☐	Suciu Octavian	-preot	☐	Urdaș Pavel	-paznic agricol
☐	Suba Avram	-crâșnic	☐	Stan Vasile	-paznic agricol
☐	Cornea Ioan	-cantor	☐	Păiușan Rusalin	-paznic agricol
☐	Suba Ioan	-epitrop	☐	Boanchiș Ioan	-paznic agricol
☐	Mercea Ioan	-cantor	☐	Teorean Igna	-paznic agricol

(c12) Anul 1956

Instituțiile existente în satul Chisindia în anul 1956 erau următoarele⁴⁷⁸:

1. Sfatul popular	nr. 1
2. Școala elementară de 4 ani	nr. 111
3. Grădinița de copii	nr. 234
4. Agenția P. T. T.	nr. 29
5. Dispensar sanitar uman	nr. 7
6. Cooperativa de consum	nr. 37
7. Postul de miliție	nr. 111
8. Centru de colectare a laptelui	nr. 112
9. Biserica Ortodoxă Română din Vale	nr. 40
10. Biserica Ortodoxă Română din Deal	nr. 226
11. Casa de Rugăciune Baptistă	nr. 276
12. Casa de Rugăciune Penticostală	nr. 178.

(c13) Anul 1965

Episcopia Arad

Protopopiatul Sebiș

Nr. 1318 din 23 martie 1965

⁴⁷⁸ Arhiva Primăriei Chisindia.

Către oficiile parohiale ortodoxe române

Chisindia, Păiușeni, Văsoaia

1. În legătură cu **funeraliile naționale ale tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej**, mâine, miercuri, **24 martie 1965**, la orele 14,30 se vor trage toate clopotele la toate bisericile, fără întrerupere, **timp de 3 minute**,

2. Vineri, 26 martie 1965, toți preoții vor fi prezenți la Protopopiatul Sebiș, pentru a primi textul care se va prelucra în biserici în ziua de duminică, 28 martie 1965.

ss. Petru Selejan

Primit, Gh. Tripșa

m. p.

(c14) Anul 1981

Urma Smăului...⁴⁷⁹

Printre alte preocupări, doctorul Florin Bârnețiu a avut-o și pe aceea a cercetării unor enigme legate de zona Chisindiei, mai concret cercetarea unor urme lăsate în piatră de ...zmeii din vechime.

Dar pentru a nu polua cu nimic imaginile Dr. Bârnețiu privind această problemă de istorie și arheologie vom reda mai jos fragmente din articolul publicat de el în „Flacăra Roșie” din 30 mai 1981, intitulat „Pe potecile enigmelor”:

„0 potecă enigmatică urcă din Valea Păiușeniului și te duce spre „Staniță”. Aici, „la Urma Smăului” sfidând timpul, stă neclintită amprenta unui picior uriaș de circa 70 cm, la care se disting perfect călcâiul și cele 5 degete. Dar urma Smăului se mai află și pe creasta Cerbanei, sub vârful Măgura, înscrise pe aceeași traiectorie balistică cu urma Smăului de pe Staniță, aflată la 5 km și mai departe la alt 5 km se află steanul lui Cotroi -un megalit săpat în andezit de configurația unui leu. Înainte de a părăsi pista urmelor uriașe și a trece la megalit ar fi poate important de amintit că asemenea urme săpate în piatră mai sunt și la Văsoaia, în Valea Jigoviței amplasată exact în locul unde valea își termină un nume -Jigovița- și se continuă sub acela de Grădiște. Foarte important de adăugat ar fi faptul că în acel loc, pe creasta versantului drept, se află o altă urmă de uriaș. Rețineți: numele Văii Jigovița este o derivație toponimică se pare de origine preindoeuropeană, care s-ar traduce prin uriaș. Este o simplă asociație întâmplătoare între denumirea de Jigovița și urma uriașă? „Urma Smăului” este cumva un semn cu putere de pecete a dominației vreunei uniuni tribale pe aceste locuri? Sunt ipoteze posibile. Imensul leu de piatră culcat pe labe, privește liniștit sfidând pe cei care încearcă să-i pătrundă tainele. Această curiozitate zoomorfă, asemănătoare atâtor formațiuni aflate în Bucegi privește spre vârful pleșuv al Drimoxei. Se ridică o altă întrebare: Este o simplă apropiere sonică între Zalmoxe și Drimoxe sau într-adevăr pe acest platou pleșuv din apropierea „Leului de piatră”, lângă peștera Hodobana, să fi avut loc oficerile religioase ale triburilor dacice din această parte de țară?! Geografia acestor semne are o cauză naturală sau ele sunt lăsate de om? Potecile enigmelor din acești munți duc oare și spre ancestrale evenimente?...”

(c15) Anul 1997

Troița pentru luptătorii anticomuniști⁴⁸⁰

Memorial pentru luptătorii anticomuniști din Chisindia și împrejurimi, căzuți sau răniți. Monumentul de lemn a fost realizat prin grija Asociației Foștilor Deținuți Politici din Arad și așezat în anul 1997 la marginea Chisindiei. Pe troiță există un text explicativ și numele a 8 eroi din localitățile Bârșa, Revetiș, Chisindia, Almaș și Joia Mare.

⁴⁷⁹ Florin Bârnețiu, *Pe potecile enigmelor* [în] *Flacăra Roșie*, Arad, 30 mai 1981.

⁴⁸⁰ Horia Truță, Dan Demșea, op. cit., p.82.

(c16) Chisindia

Importanța pe care localitatea a deținut-o pentru spălările de aur, încă din secolul al XIV-lea, ar putea fi un indiciu pentru prezența unei biserici, ridicate probabil de către familia nobiliară Abraham. La sud-vest de localitate s-a descoperit un inel sigilar, datat în secolul al XIII-lea. Ar putea proveni și dintr-o necropolă, asociată ori nu cu o biserică⁴⁸¹. Nu cunoaștem în ce raporturi a stat aceea cu biserica românească de lemn, dispărută la rândul ei, amplasată pe locul cimitirului.

(c17)

Kiszindia (a regi Keszend, Kozond, Chisindia, Ar.) – Hataraban regi temetore bukkantak, melynek sirjai teglaval es kovel voltak kirakva, a halottak ulo helyzetben pihentek sirjaikban. 1) Fabian: Aradmegye leirasa II. resz (kezirat) 181. 1. 5. es 6. sz. jegyzet. 2) Parecz: Aradmegye ismertetese 77. 1. – Tort.

Hatanaban Lacu rosu (- voros to). Lacu cerbului (a szarvas toja), Coastea feresului (tengerszem) nevek. Mon. III. K. 1/II. r. 146-147. 1⁴⁸².

Traducerea:

Kiszindia (vechiul Keszend, Kozond, Chisindia, Ar.). în hotarul ei au dat peste un vechi cimitir, ale cărui morminte fuseseră placate cu cărămizi și pietre; morții se odihneau în poziție șezândă. 1) Descrierea comitatului Arad, partea a doua (manuscris) în Fondul Octavian Lupaș la serviciul Arhivelor Naționale Arad, p.181. 2) Parecz, Descrierea comitatului, Arad, p.77; Tort [elmi] Ert [esito], vol. II, p. 68-69.

În hotarul ei se aflau denumirile: Lacu Roșu, Lacu Cerbului, Coastea Firezului, (cu un ochi de mare).

(c18)**Șindrioara... de Chisindia**

Privind urmele unor cetăți sau castele din zona Chisindiei, se cuvin a fi menționate câteva aspecte referitoare la unele fortificații atestate de topice diferite, aparținând unor perioade istorice diverse, printre ele numărându-se și fortificația de la Văsoaia din perioada eneoliticului final. Alte fortificații de diverse mărimi și aparținând unor perioade istorice diverse, din jud. Arad sunt: Agrișu Mare (perioada feudală), Dezna (perioada feudală), Beliu (perioada feudală timpurie), Tauț (perioada feudală), Sântana (epoca bronzului), Chier (perioada feudală timpurie), Rădești (eneolitic final), Sebiș (eneolitic final), Pâncota (feudală), Cermei (feudală), Covăsânț (feudală), Groșeni (perioada feudală timpurie) și Văsoaia (eneolitic final)⁴⁸³.

O problemă deosebită pentru zona Chisindia-Buteni este multdiscutata cetate dacică de pe Dealul Șindrioara, localitatea Berindia. Pentru a nu fi acuzați de apartenența ideii, transcriem mai jos întocmai afirmațiile cercetătorilor istorici E. Pădureanu și L. Albu⁴⁸⁴:

Privind Șindrioara...de Chisindia, Eugen Pădureanu și Lavinia Albu în articolul „Toponime și realități istorico-arheologice în jud. Arad” fac următoarea afirmație: „După părerea noastră topicul Șindrioara are o etimologie complexă și se leagă nu de localitatea Berindia ci de una tot din apropiere, Chisindia, atestată documentar în sec. XIV. Este vorba despre etimologie populară pornindu-se de la maghiarul „Keszendvar” -cetatea Keszend - cu referire la satul Chisindia de azi. Astfel Keszendvar -> Sindvar-> Sindioara (uneori localnicii pronunță Șindioara).”

⁴⁸¹ Adrian Andrei Rusu, George Pascu Hurezan, *Biserici medievale din județul Arad*, Arad, 2000, p. 73.

⁴⁸² Roska Marton, *Erdely Regeszeti repertoriuma (Repertoriul arheologic al Ardealului)*, vol.1, 1944, p.187.

⁴⁸³ E. Pădureanu, *Cetăți medievale din jud. Arad*, [în] *Ziridava*, vol.15-16, Arad, 1987, p.31-33.

⁴⁸⁴ Eugen Pădureanu și Lavinia Albu, *Toponime și realități istorico-arheologice în jud. Arad* [în] *Ziridava*, vol.24, Arad, 2005, p.29.

(c19)

Despre monede...⁴⁸⁵

Deși într-o zonă cu numeroase descoperiri de tezaure monetare din diferite perioade, Chisindia nu se poate numi un loc cu descoperiri monetare importante, comparativ cu alte localități din zonă (Bârsa 100 denari, Șilindia 900 tetradrahme, Gurahonț 600 denari, Dieci 525 drahme și Almaș 200 tetradrahme). Totuși, amintim cele două tetradrahme (din argint), datate 320 î.Hr. descoperite întâmplător la Văsoaia în apropierea locului Grădiștea de pe Valea Jigoviței și cei patru denari din perioada 79-249 d.Hr. (trei de argint și unul de cupru). Una dintre tetradrahme se află în colecția dr. Bârnețiu Florin din Chisindia.

⁴⁸⁵ Ovidiu Someșan, op. cit., p. 12-14.

5. SIGILII, PECETI ȘI BLAZOANE⁴⁸⁶

5.1. Sigilii și peceti

La Arhivele Naționale Istorice Centrale din București, precum și la arhivele Primăriei comunei Chisindia și Școlii Generale Chisindia, din județul Arad, am identificat diferite documente validate cu sigilii⁴⁸⁷ pe care, în măsura posibilului, le-am analizat cu ajutorul sigilografiei⁴⁸⁸ și heraldicii⁴⁸⁹ și pe care le prezentăm în continuare pe localitățile: Chisindia, Păiușeni și Văsoaia.

A. CHISINDIA:

I. Sigiliu octogonal, aplicat în ceară roșie, având în câmp, pe o câmpie⁴⁹⁰ verde⁴⁹¹, cu câteva smocuri de iarbă, în stânga, un om⁴⁹² redat în întregime, purtând pălărie pe cap, stând în picioare, redat din profil, ținând cu ambele mâini o pușcă poziționată orizontal și îndreptată spre

⁴⁸⁶ În elaborarea acestui capitol am fost ajutat cu bunăvoință și remarcabilă competență de specialitate de dr. Laurențiu-Ștefan Szemkovics de la Arhivele Naționale Istorice Centrale București, căruia îi mulțumesc și pe această cale.

⁴⁸⁷ **Sigiliu** = amprenta rămasă pe suportul documentului (în ceară, hârtie, soluție de aur, tuș sau fum) în urma aplicării matricei sigilare ce poartă o emblemă și un text menit a individualiza posesorul; sigiliul este principalul mijloc de garantare a secretului și de asigurare a autenticității actului. Sigiliul atașat (atârnat), confecționat din metal sau din ceară (protejat de un căuș, o capsulă metalică, ori cutie din lemn), prins de act cu ajutorul șnurului, șiretului sau țăncușei. Acest sigiliu cuprinde următoarele părți: a) întipărirea sigilară; b) căușul sau cutia protectoare; c) mijlocul de prindere de suport. În această categorie se cuprind și bulele sigilare. Sigiliul de închidere, sigiliul cu ajutorul căruia se asigură secretul corespondenței; el se aplică în ceară, pe reversul suportului, după plierea acestuia, astfel încât actul să nu poată fi despăturit și citit fără ruperea hârtiei sau sfărâmarea sigiliului. Pentru sigilarea în acest mod se utilizează, de obicei, matricea sigilară mică sau mijlocie. Sigiliul imprimat este sigiliul realizat prin imprimarea matricei sigilare pe suportul actului după ce aceasta a fost introdusă în tuș, soluție de aur sau fum. Sigiliul timbrat, sigiliul confecționat prin plasarea, deasupra cerii calde, a unei foițe-timbru peste care se aplică matricea sigilară. Din punctul de vedere al tehnicii de confecționare se împart în: a) sigiliul cu timbru fix; b) sigiliul cu timbrul mobil. La un sigiliu timbrat se disting trei elemente: a) foița-timbru; b) ceara sau coca pe care se aplică; c) mătasea sau ața cu care este prins timbrul. Pentru creșterea puterii de rezistență a sigiliului, marginile foiței-timbru au fost cusute de suport ori pe reversul acestuia; în dreptul impresiunii sigilare s-a lipit un carton; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei. Arhivistică, cronologie, diplomatică, genealogie, heraldică, paleografie, sigilografie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982, p. 213-218.

⁴⁸⁸ **Sigilografia** = are ca obiect studii sigiliilor publice și private în toată complexitatea și varietatea lor; sigilografia a fost fondată în secolul al XVII-lea de Dom Mabillon, părintele erudiției moderne și dezvoltată în secolul al XIX-lea de către Louis-Claude Douët d'Arcq, un mare arhivist și istoric care, împreună cu echipa sa, a scos lucrarea *Collection des sceaux des Archives de l'Empire*. Franceză la origine, această disciplină nu a întârziat să se extindă în toată Europa, pretutindeni unde, încă din Evul Mediu, se impunea obiceiul de a valida documentele cu sigiliu; Damian P. Bogdan, *Științele speciale istorice*, în „Revista de istorie”, tom 33, 1980, nr. 7-8, p. 1620; Jean-Luc Chassel, *Les sceaux dans l'Histoire, l'Histoire dans les sceaux*, în *Les sceaux, sources de l'histoire médiévale en Champagne. Actes des tables rondes de la Société française d'héraldique et de sigillographie (Troyes, 2003-Reims, 2004)* sous la direction de Jean-Luc Chassel, Paris, Société française d'héraldique et de sigillographie, 2007, p. 9.

⁴⁸⁹ **Heraldica** = știință specială a istoriei, având drept scop stabilirea principiilor teoretice, cercetarea și interpretarea stemelor și a evoluțiilor acestora. Heraldica cuprinde două părți: știința heraldică care fixează și studiază normele teoretice ale blazonului și arta heraldică care se ocupă de aplicarea lor practică. Deși arta heraldică a cunoscut o înflorire deosebită în timpul Cruciadelor și a perioadei clasice a turnirurilor, iar știința heraldică s-a afirmat în sec. XIX-XX, fenomenul heraldic este mult mai vechi, el s-a născut odată cu societatea și a evoluat odată cu aceasta; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 130-131.

⁴⁹⁰ **Câmpie** = simbol al spațiului, al nesfârșitului terestru; în antiteză cu Infernul, câmpiile sunt simbolul Paradisului în care intră cei dreپți de după moarte; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *Dicționar de simboluri. Mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, I, p. 333-334.

⁴⁹¹ **Verde** = culoare utilizată la alcătuirea stemelor; se prezintă convențional prin linii diagonale de la dreapta la stânga. Semnifică tinerețe, frumusețe, libertate, sănătate; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 236.

⁴⁹² **Om** = este centrul lumii simbolurilor, este spirit și trup; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., II, p. 373-375.

botul unei căprioare⁴⁹³, redată în întregime, din profil, stând pe picioarele posterioare, cu picioarele anterioare ridicate și flexate din genunchi sub formă de arce de cerc; la spatele bărbatului se află un copac⁴⁹⁴ ușor arcuit spre interior, având trunchiul egal cu coroana. Deasupra personajului, în dreptul puștii, se află o semilună⁴⁹⁵ figurată⁴⁹⁶, iar deasupra animalului, în dreptul capului, este o stea⁴⁹⁷ cu 6 raze.

În exergă⁴⁹⁸, mărginită la exterior de două ovale, unul perlat, mai gros și un altul liniar, mai subțire, legenda⁴⁹⁹ scrisă, cu litere majuscule, în limba maghiară, care pornește din partea de sus și în sensul acelor de ceasornic: **KIS-INDIA HELYSÉG PECSÉTJE 1848** (. SIGILIUL LOCALITĂȚII CHISINDIA 1848)⁵⁰⁰.

II. Sigiliu octogonal, imprimat cu tuș albastru, cu unele mici deosebiri față de cel de dinainte, anume: iarba de pe câmpie, copacul, bărbatul cu pușca, aștrii și căprioara sunt mai stilizate, coroana copacului (cu frunze care se disting mai bine) este puțin mai înaltă decât trunchiul, animalul, cu flexările picioarelor din față mai bine reliefate, fiind mai aproape de om.

În exergă, mărginită la exterior de două cercuri liniare, unul mai gros și un altul mai subțire, legenda scrisă, cu litere majuscule, în limba maghiară: * **KIS-INDIA HELYSÉG PECSÉTJE 1848**. (* SIGILIUL LOCALITĂȚII CHISINDIA 1848.)⁵⁰¹.

III. Sigiliu rotund, aplicat în ceară roșie, cuprinzând în emblemă⁵⁰², un scut⁵⁰³ francez modern⁵⁰⁴, dreptunghiular, cu talpa în acoladă, albastru⁵⁰⁵, cu o câmpie verde, pe care stă un bărbat, redat în întregime, din profil spre stânga, ușor aplecat de la mijloc, purtând căciulă pe cap, haină, cizme, ținând cu ambele mâini o pușcă, așezată

⁴⁹³ **Căprioară** = simbolizează timiditatea sau prietenia.

⁴⁹⁴ **Copac** = simbol al vieții în continuă evoluție, în ascensiune spre cer. Simbol pentru caracterul ciclic al evoluției cosmice: moarte și regenerare, amintind de arborii foioși, cărora în fiecare an le cad și le cresc din nou frunzele; simbol al dezvoltării unei familii, cetăți, neam; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., I, p. 124-132.

⁴⁹⁵ **Semiluna** = simbol al schimbării și întoarcerii formelor. Asociată cu o stea în diferite țări musulmane, semiluna ar reprezenta imaginea paradisului; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., I, p. 370-371.

⁴⁹⁶ **Figurat** = termen care indică reprezentarea unor motive sub formă de figuri omenești; de obicei apar astfel înfățișate soarele și semiluna; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 116.

⁴⁹⁷ **Stea** = simbolul manifestării centrale a luminii, a focarului unui univers în expansiune. Ea este, ca și numărul cinci, simbol al perfecțiunii. Steaua cu șase raze este emblema iudaismului și simbolizează legea evoluției și cea a involuției. Steaua cu șapte raze figurează lira cosmică, muzica sferelor, armonia lumii, curcubeul cu cele șapte culori, cele șapte zone planetare, ființa umană în totalitatea sa. Steaua cu opt raze simbolizează creația, încă terminată și deci imperfectă, dar pe cale de a se îndeplini; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., III, p. 257-264.

⁴⁹⁸ **Exergă** = spațiul de la marginea câmpului sigilar, de obicei cuprins între două sau mai multe cercuri (ce pot fi liniare, șnurate, perlate, etc.), în care se gravează textul legendei; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 111.

⁴⁹⁹ **Legenda** = textul scris, de obicei la marginea spațiului sigilar, circular de la dreapta spre stânga, indicând numele și atribuțiile posesorului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 153.

⁵⁰⁰ Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Comisia Consultativă Heraldică*, dosar nr. 7, fila 39.

⁵⁰¹ *Ibidem*, fila 72.

⁵⁰² **Emblemă** = reprezentarea gravată pe suprafața unui sigiliu; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 109.

⁵⁰³ **Scut** = partea centrală a unei steme, simbolizând arma de apărare a cavalerilor medievali, pe care aceștia își reprezentau blazonul. Scutul are forme variate, după epoca și aria geografică în care a apărut. După formă poate fi triunghiular, rotund, dreptunghiular, rococo (cu marginile neregulate), etc.; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 211.

⁵⁰⁴ **Scut francez modern** = este un scut dreptunghiular cu baza în acoladă, inventat și răspândit de Bara la sfârșitul secolului al XVI-lea; Théodore Veyrin-Forrer, *Précis d'Héraldique*, édition revue et mise à jour par Michel Popoff, Larousse/SEJER, 2004, p. 15, 17, fig. 21.

⁵⁰⁵ **Albastru** = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii orizontale plasate la distanță egală. Semnifică loialitate, fidelitate, frumusețe; A. de la Porte, *Trésor héraldique d'après d'Hozier, Ménétrier, Boisseau, etc.*, Paris, Leipzig, H. Casterman, Tournai, 1861, p. 11.

în fascie, din țeava căreia ies, în sus, dispuse în bandă⁵⁰⁶, două rotoace de fum, țintind spre gâtul unui cerb⁵⁰⁷, redat în întregime și în salt spre dreapta, având picioarele din față flexate și cu copitele ușor recurbate în interior și îndreptate spre picioarele posterioare; la spatele vânătorului este un copac, poziționat în pal⁵⁰⁸, având coroana egală cu trunchiul drept. În cantonul⁵⁰⁹ dextru⁵¹⁰ al scutului se află o semilună conturnată⁵¹¹, iar în cantonul senestru⁵¹², o stea cu 6 raze.

În exergă, mărginită la exterior de un cerc liniar, legenda scrisă, cu litere majuscule, în limba maghiară, care pornește din partea de jos și în sensul acelor de ceasornic: * **ARAD VÁRMEGYE KESZEND KÖZSÉG** * 1910 (* COMITATUL ARAD COMUNA CHISINDIA * 1910)⁵¹³.

IV. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș albastru, cu unele mici deosebiri față de cel de mai înainte, anume: scutul puțin mai mic, liniile orizontale și oblice, care redau culorile în coduri heraldice, nu sunt stilizate, tulpina copacului se evazează în partea inferioară, de la țeava puștii iese, în sus și îndreptată oblic spre om, doar o dără de fum ondulată, cerbul nu mai are copitele de la picioarele anterioare, aștrii sunt de argint⁵¹⁴.

În exergă, mărginită la exterior de un cerc liniar, legenda scrisă, cu litere majuscule, în limba maghiară, care pornește din partea de jos și în sensul acelor de ceasornic: ***ARAD VÁRMEGYE KESZEND KÖZSÉG***1910(* COMITATUL ARAD COMUNA CHISINDIA * 1910)⁵¹⁵.

V. Sigiliu rotund, imprimat în tuș albastru, având în emblemă stema Ungariei: scut spaniol, dreptunghiular, cu talpa rotunjită,

⁵⁰⁶ **Bandă** = piesă onorabilă a scutului realizată prin trasarea a două diagonale din colțul drept superior spre colțul stâng inferior, formând o fâșie ce este reprezentată în alt smalt decât câmpul. Conform cerinței artei heraldice banda trebuie să ocupe circa 1/3 din lățimea scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 52.

⁵⁰⁷ **Cerb** = simbol al agilității, dar are și simbolismul coroanei, care este semnul forței, al puterii și al frumuseții; Jean-Paul Clébert, *Bestiar fabulos. Dicționar de simboluri animaliere*, Edit. Artemis-Cavallioti, București, 1995, p. 68-71.

⁵⁰⁸ **Palul** = piesă onorabilă și este obținut prin trasarea a două linii verticale în centrul scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 186.

⁵⁰⁹ **Canton** = piesă heraldică în formă pătrată reprezentând a noua parte din scut. Cantoanele mai des utilizate în alcătuirea stemelor sunt fie în șef, fie în talpă; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *Dictionnaire archéologique et explicatif de la science du blason*, tome I, Bergerac, Imprimerie générale du Sud-Ouest, 1901, p. 109.

⁵¹⁰ **Dextra** = termen prin care se indică poziția unei mobile în scut, la dreapta; în heraldică poziția dreapta-stânga este inversă decât în accepțiunea curentă; Stephen Slater, *The complete book of heraldry. An international history of heraldry and its contemporary uses*, Hermes House, 2010, p. 250.

⁵¹¹ **Conturnat** = se spune: **1)** despre animale sau despre capete de animale care privesc spre stânga scutului; **2)** de chevron atunci când vârful este întors spre partea stângă a scutului; W. Maigne, *Abrégé méthodique de la science des armoiries suivi d'un glossaire des attributs héraldiques, d'un traité élémentaire des ordres des chevalerie et de notions sur les classes nobles, les anoblissements, l'origine des noms de famille, les preuves de noblesse, les titres, les usurpations et la législation nobiliaires*, Paris, Garnier frères, Libraires-Éditeurs, 1860, p. 55.

⁵¹² **Senestra** = termen indicând poziția spre stânga. În heraldică, noțiunea de stânga-dreapta se referă la poziția scutului, nu la cea a privitorului, deci invers decât în accepțiunea obișnuită; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 212.

⁵¹³ Școala Generală Chisindia, județul Arad, Anuarul Școlii gr. or. rom. din Chisindia pe anul școlar 1908/9.

⁵¹⁴ **Argint** = metal utilizat în alcătuirea stemelor, reprezentat convențional prin câmp alb, respectiv suprafață liberă. Simbolizează puritate, nevinovăție, dănuire în timp; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 31.

⁵¹⁵ Școala Generală Chisindia, județul Arad, Ziuariu despre progresul și absențele elevilor din școala gr. or. română elementară din comuna Chisindia pe anul 1898/1899.

despicat⁵¹⁶, având în cartierul⁵¹⁷ din dreapta, 8 fascii⁵¹⁸ alternând 4 roșii⁵¹⁹ cu 4 de argint, iar în cartierul din stânga, pe roșu, trei muniți⁵²⁰ verzi ieșind⁵²¹ din talpă⁵²²; pe vârful muntelui din mijloc stă o coroană⁵²³ deschisă⁵²⁴, cu trei fleuroane⁵²⁵, din care iese o cruce⁵²⁶ de Lorena⁵²⁷ de argint. Scutul este timbrat⁵²⁸ de coroana Sfântului Ștefan.

În exergă, mărginită la exterior de două cercuri liniare, unul mai gros, celălalt mai subțire, legenda scrisă, cu litere majuscule, atât în sensul acelor de ceasornic (denumirea localității), cât și în sens invers acelor de ceasornic: * **KISZINDIAI** * **ANYAKÖNYVI KERÜLET** (SECTORUL DE STARE CIVILĂ * DIN CHISINDIA *)⁵²⁹.

VI. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș albastru, având în emblemă stema României de la 1872⁵³⁰ pe care o redăm mai jos așa cum a fost descrisă în actul normativ al vremii:

⁵¹⁶ **Despicat** = termen care indică împărțirea în două părți egale, printr-o linie verticală, a unei suprafețe, scut, cartier sau mobile; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 99.

⁵¹⁷ **Cartier** = fiecare din compartimentele în care a fost împărțită suprafața scutului. Inițial reprezenta una din cele patru părți ale scutului scartelat; ulterior definește fiecare din compartimentele scutului, indiferent de numărul acestora; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 63.

⁵¹⁸ **Fascie** = piesă onorabilă a scutului reprezentând o fâșie care desparte pe orizontal câmpul acestuia. După modul de realizare fascia poate fi dreaptă sau ondulată. Conform cerinței științei heraldice această piesă trebuie să ocupe 1/3 din suprafața scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 56.

⁵¹⁹ **Roșu** = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii verticale plasate la distanță egală. Semnifică curaj, îndrăzneală, dragoste, vigilență, sacrificiu, capacitatea de a servi patria; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 201.

⁵²⁰ **Muntele** = este considerat punctul de întâlnire dintre cer și pământ, sălaș al zeilor și capăt al ascensiunii omului; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., II, p. 321-326.

⁵²¹ **Ieșind** = termen care indică poziția unor animale din care se vede doar partea superioară, părănd a ieși din altă piesă sau partițiune a scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 134.

⁵²² Treimea inferioară a scutului.

⁵²³ **Coroană** = simbol al perfecțiunii; simbolizează o demnitate, o domnie, accesul la un rang și la niște forțe superioare. Simbol al victoriei, este un mod de a răsplăti o faptă deosebită sau merite excepționale. Coroana este un ornament al scutului care simbolizează demnitate, rang nobiliar, suveranitate. După formă, întâlnim coroane închise și coroane deschise; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 90; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., I, p. 371-375.

⁵²⁴ **Coroană deschisă** = coroana formată dintr-un arc frontal și mai multe fleuroane; deseori între fleuroane se interpun arcuri perlate, iar cercul frontal este împodobit cu pietre prețioase; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 90.

⁵²⁵ **Fleuron** = element component al coroanei deschise care este fixat pe un cerc frontal, de obicei împodobit cu pietre prețioase; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 120.

⁵²⁶ **Cruce** = simbolizează axa lumii și punctul de intersecție dintre figurile geometrice fundamentale reprezentate de cerc (cerul) și pătrat (pământul). Are și un simbolism spațial, deoarece brațele corespund celor patru puncte cardinale. Provine din cuvântul latinesc *cruce(m)*, „caznă”; Matilde Battistini, *Simboluri și alegorii*, Monitorul Oficial, 2008, p. 144.

⁵²⁷ **Cruce de Lorena** = cruce dublă a cărei traversă superioară este mai mică decât cea inferioară, iar piciorul apare mai lung; Silviu Andrieș-Tabac, *Tipologia crucii heraldice*, în „Analecta Catholica”, IV, 2008, Chișinău, 2010, p. 108.

⁵²⁸ **Timbrat** = termen care indică poziția unei mobile față de scut. Este propriu coifului cu cimier și lambrechini; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 230.

⁵²⁹ Colecția personală Vasile Faur, înștiințarea nr. 13/1898 din registrul de stare civilă Chisindia pentru numitul András János, dată la Chisindia, în 18 mai 1898.

⁵³⁰ *Legea pentru modificarea armelor țării*, publicată în M. Of. al României nr. 57 din 11/23 martie 1872, p. 337; P.V. Năsturel, *Stema României. Studiu critic din punct de vedere heraldic cu numeroase figuri în text*, București, Tipografia „Voința Națională”, 1892, p. 219-221; idem, *Steagul, stema română, însemnele domnești, trofee. Cercetare critică pe terenul istoriei (cu numeroase figuri în culori)*, București, „Universala”, 1903, p. 103-110; Ștefan D. Grecianu, *Eraldica română. Actele privitoare la stabilirea armeriilor oficiale cu planșe și vocabular*, București, Institutul de arte grafice Carol Göbl, 1900, anexa de la p. 49; Constantin Moisil, *Stema României. Originea și evoluția ei istorică și heraldică*, București, 1931 (extras din „Boabe de grâu”, II, 1931, nr. 2, p.

Art. I. Armele României se fixează cum urmează:

Art. II. Scutul sau pavăza are forma vechilor scuturi românești, adică a unui pătrat lung rotunjit la ambele unghiuri de jos și terminat la mijlocul bazei printr-un vârf, iar de la mijlocul laturilor înălțimii, scutul se ascute și apoi crește iarăși spre unghiul de sus.

Linia de sus a capului (*chef*) este ușor înălțată în semicerc orizontal de la un unghi spre celălalt.

Scutul se împarte în patru secțiuni, prin două linii încrucișate la mijloc.

În a I-a secțiune din dreapta sus, pe albastru, figurează acvila⁵³¹ romană cu capul spre aripa⁵³² dreaptă, cu o cruce în gură, cu coroana Domnească, sabia⁵³³ și toiagul, simbolurile principatului Țării Românești, toate de aur⁵³⁴. În dreapta aștilei sus un soare⁵³⁵ mișcând (*mouvant*), asemenea de aur.

În a II-a secțiune, din stânga de sus, pe roșu, figurează capul de bour cu o stea cu 6 raze între coarne, simbolul principatului Moldovei, toate de aur. În stânga bourului sus, o lună mișcând (*mouvant*), asemenea de aur.

În a III-a secțiune din dreapta jos, pe roșu, figurează leul⁵³⁶ ridicat, coronat, coada furcată (*queue fourchée*), cu o stea cu 6 raze între picioare și ieșind dintr-o coroană de Ban, toate de aur; simbolul banatului Craiovei⁵³⁷.

În a IV-a secțiune din stânga de jos, pe albastru, figurează 2 delfini⁵³⁸, cap la cap și coatele depărtate în sus, care sunt simbolul țărmurilor Mării Negre, toate de aur. Pe scut va fi coroana regală.

19-20; idem, *Stema României*, în *Enciclopedia României*, vol. I, 1938, p. 69-70; Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică în România*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1977, p. 161; idem, *Evoluția armeriilor Țărilor Române de la apariția lor și până în zilele noastre (sec. XIII-XX)*, traducere din limba franceză Livia Sîrbu, Muzeul Brăilei, Editura Istros, Brăila, 2005, p. 406; Maria Dogaru, *Colecțiile de matrice sigilare ale Arhivelor Statului*, București, 1984, p. 46; eadem, *Stemele României moderne. De la Cuza la Marea Unire*, în „Magazin Istoric”, serie nouă, anul XXVII, 1993, nr. 1 (310), p. 3-5; eadem, *Arta și știința blazonului. Album*, București, 1994, p. 36-37, poziția 43; eadem, *Din heraldica României. Album*, JIF, 1994, p. 61-62; eadem, *Tipare sigilare provenind de la suveranii României 1866-1947*, Edit. Biblioteca Centrală Pedagogică, București, 2000, p. 10-11; Criștache Gheorghe, Maria Dogaru, *Simbolurile naționale ale României*, Editura Sylvi, București, 2003, p. 128-129; Laurențiu-Ștefan Szemkovics, Maria Dogaru, *Tezaur sfragistic românesc. I. Sigiliile emise de cancelaria domnească a Țării Românești (1390-1856). Trésor sfragistique roumain. I. Les sceaux emis par la chancellerie princière de la Valachie (1390-1856)*, Ars Docendi, București, 2006, p. 35-38.

⁵³¹ **Acvila** = pasăre de pradă din clasa șoimilor, cu ciocul lung și recurbat, picioare robuste, unghii ascuțite, vedere pătrunzătoare și anvergura foarte întinsă; acvila este reprezentată cu ciocul deschis și aripile deschise; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *op. cit.*, p. 6; este simbolul regalității, al măreției, al generozității și al recunoștinței; G. de L. T***, *Dictionnaire héraldique, contenant tout ce qui a rapport à la science du blason, avec l'explication des termes; leurs etymologies, & les exemples nécessaires pour leur intelligence, suivi des Ordres de Chevaleries dans le Royaume et de l'Ordre de Malthe*, Paris, Lacombe, MDCCLXXIV, p. 11.

⁵³² **Aripi** = simbol al avântului; indică facultatea cunoașterii, o eliberare și o izbândă; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *op. cit.*, I, p. 141-143.

⁵³³ **Sabia** = este emblema nobleței, a curajului și a victoriei; sabia a fost adoptată de persoanele care au săvârșit acte de valoare; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *op. cit.*, p. 220.

⁵³⁴ **Aur** = metal utilizat în alcătuirea stemelor; simbolizează bogăție, forță, credință, puritate, constantă, bucurie, prosperitate, viață lungă; G. Eysenbach, *Histoire du blason et science des armoiries*, Tours, MDCCCXLVIII, p. 370; H. Gourdon de Genouillac, *Les Mystères du blason de la noblesse et de la féodalité. Curiosités – bizarreries et singularités*, Paris, E. Dentu, 1868, p. 16.

⁵³⁵ **Soarele** = astru reprezentat cu o față umană, înconjurat de 12 sau 16 raze, alternând cele drepte cu cele ondulate; este simbolul luminii, al bogăției și al abundenței. El este de asemenea desemnat ca emblemă a divinității. În iconografia creștină, indică adevărul; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *op. cit.*, p. 424.

⁵³⁶ **Leul** = unul dintre cele mai nobile animale, fiind reprezentat din profil și stând pe etichete de dinapoi. Gura larg deschisă îi arată dinții ascuțiți și o limbă recurbată. Coada sa se înalță dreaptă terminându-se printr-un smoc de păr întors spre spate. Este simbolul forței, al curajului și al generozității; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *op. cit.*, p. 316-317; H. Gourdon de Genouillac, *op. cit.*, p. 22.

⁵³⁷ *Dicționar de istorie a României*, de Dan Stoica, Vasile Mărculeț, Vasile Valentin, Valentina Bilcea, coordonator: Stan Stoica, cuvânt înainte: Acad. Dinu C. Giurescu, Editura Meronia, 2007, p. 348.

⁵³⁸ **Delfin** = pește cu capul îngroșat, reprezentat curbat în semicerc, din profil și în poziție verticală. Botul și coada sa sunt întoarse spre dreapta scutului. Indică un comandament pe mare. Delfinul este simbolul unei retrageri sigure la apropierea unor frământări și a unor furtuni. El poate personifica vreun mare personaj atașat de țara sa și care nu se poate îndepărta fără să moară. În vechime delfinul a fost mereu considerat un animal salvator; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *op. cit.*, p. 173-174.

Art. III. În mijlocul scutului României figurează scutul Măriei Sale Domnitorului, scartelat⁵³⁹, având în secțiunea I-a din dreapta sus și în cea din jos din stânga alb (*argint*); iară în cea din stânga de sus și în cea din dreapta de jos negru⁵⁴⁰ (*sable*).

Scutul României are suport⁵⁴¹ 2 lei de culori naturale, privind scutul și cu coadele trecând între picioare: simbolul Daciei.

Art. IV. Sub suport⁵⁴¹ este așezată o eșarfă albastră, căptușită⁵⁴² cu roșu, pe care este scris cu aur deviza⁵⁴³ familiei de Hohenzollern: *Nihil sine Deo*.

Art. V. Pavilionul⁵⁴⁴ este de culoare purpurie⁵⁴⁵, căptușită cu hermină⁵⁴⁶ (*cacom*) având deasupra coroana regală. ...

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul Statului și publicată în *Monitorul Oficial*.

Dat în București, la 8 Martie 1872.

Plansa color a stemei descrisă mai înainte, pe care o reproducem mai jos, se află la Arhivele Naționale Istorice Centrale.⁵⁴⁷

Regretatul cercetător Dan Cernovodeanu afirma că „după ridicarea României la rangul de regat în anul 1881, stema țării va suferi oarecare modificări (deși acestea s-au împlăcut prin uz și nu printr-o lege specială în acest sens) și anume: înlocuirea coroanei regale de aur ce timbra pavilionul de purpură, prin coroana de oțel alcătuită din țeava unui tun capturat de armata română în războiul de independență din 1877-1878⁵⁴⁸, apoi schimbarea poziției cozilor celor doi lei servind ca suport⁵⁴⁹ ai scutului (care le avuseseră trecute printre picioare, acum fiind purtate pe spate⁵⁴⁹) cât și în sfârșit apariția crucii ordinului Steaua României⁵⁵⁰ înființat de Carol I la 1877⁵⁵¹.

⁵³⁹ **Scartelat** = suprafață împărțită în patru cartiere printr-o linie verticală și una orizontală; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 205.

⁵⁴⁰ **Negru** = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii verticale suprapuse pe linii orizontale. Semnifică știință, modestie, durere, prudență; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 173.

⁵⁴¹ **Support** = element exterior al scutului, reprezentat de un animal având rolul de a sprijini scutul; Maria Dogaru, op. cit., p. 31.

⁵⁴² **Căptușit** = termen utilizat la descrierea mantourilor, pavilioanelor și lambrechinelor, indicând felul smalturilor folosite pentru reprezentarea interiorului și exteriorului acestor ornamente ale scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 66.

⁵⁴³ **Deviză** = inscripție conținând o maximă morală, o exclamație, o formulă de credință, un angajament; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 100.

⁵⁴⁴ **Pavilion** = ornament exterior al scutului sub formă de mantou, prevăzut în partea superioară cu un baldachin. Este alcătuit din purpură, căptușit cu hermină, brodat cu franjuri și ciucuri din fir de aur. Simbolizează cortul sub care membrii familiilor domnitoare își adăpostesc armele. Uneori acesta este reprezentat chiar și în armele de stat, fără baldachin, semnificația păstrându-se totuși; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 183.

⁵⁴⁵ **Purpuriu** = culoare utilizată în alcătuirea stemelor și reprezentată convențional prin linii diagonale, pornind din colțul stâng superior al scutului spre colțul drept inferior al acestuia. Semnifică suveranitate, putere; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 193.

⁵⁴⁶ **Hermină** = blană utilizată în alcătuirea stemelor, în special la căptușirea pavilioanelor și mantourilor. Este reprezentată convențional printr-o suprafață albă semănată cu codițe negre. Este blana folosită de obicei la reprezentarea armelor de stat. Simbolizează măreție, suveranitate; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 131.

⁵⁴⁷ Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Comisia Consultativă Heraldică*, dosar nr. 3.

⁵⁴⁸ Augustin Mureșan, *Stemele ținuturilor României (1938-1940)*, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2012, p. 28.

⁵⁴⁹ „Leii purtând cozile printre picioare au fost aleși ca suport⁵⁴⁹ ai stemei din 1872, fiindcă reprezentau așa-numiții «Lei ai Daciei» de antică tradiție pe meleagurilor noastre; s-a mai afirmat și că poziția respectivă simboliza și dependența față de Turcia ca putere suverană, drept pentru care în urma obținerii independenței de stat, leii au fost înfățișați după 1878 purtând cozile pe spate.”; Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică*, p. 161, nota 14.

⁵⁵⁰ Vezi și C. Flondor, Const. Moisil, *Decorațiunile românești*, în *Enciclopedia României*, vol. 1, 1938, p. 86-87; Maria Dogaru, *Aspirația poporului român spre unitate și independență oglindită în simbol...*, 130, 131, fig. 140 a și 140 b.

⁵⁵¹ Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică*, p. 161 și pl. LXXI, fig. 2; vezi și P. V. Năsturel, *Stema României. Studiu critic din punct de vedere heraldic cu numeroase figuri în text*, p. 225, fig. 70 și p. 226; idem, *Steagul, stema română, însemnele domnești, trofee*, p. 106, fig. 35; Constantin Moisil, *Stema României. Originea și evoluția ei istorică și heraldică*, p. 20, fig. 51.

În exerga acestui sigiliu, care are în câmp stema României de la 1872, cu modificările operate după 1881, mărginită de un cerc liniar la exterior, se află legenda, scrisă atât cu litere majuscule (în sensul acelor de ceasornic), cât și cu majuscule combinate cu minuscule (în sens invers acelor de ceasornic): * ROMÂNIA * Primăria comunei Chisindia Jud. Arad⁵⁵².

VII. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având atât în câmp (pe două rânduri), cât și în exergă (mărginită de un cerc liniar la exterior și pornind, de jos, în sensul acelor de ceasornic), legenda scrisă, cu litere majuscule, în limbile română și maghiară: * BISERICA GR. OR. ROMÂNĂ DIN COMUNA / KESZEND // (CHISINDIA) * 1910⁵⁵³.

VIII. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având atât în câmp (pe un rând), cât și în exergă (mărginită de un cerc liniar la exterior și pornind, de jos, în sensul acelor de ceasornic), legenda scrisă, cu litere majuscule: * SIGIL. OFICIUL PAROCHIAL GR. OR. ROM. DIN / CHISINDIA⁵⁵⁴.

IX. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având atât în câmp (pe două rânduri), cât și în exergă (mărginită de un cerc liniar la exterior și pornind, de jos, în sensul acelor de ceasornic), legenda scrisă, cu litere majuscule: * SIGIL. OFICIUL PAROCHIAL GR. OR. ROM. DIN / KISZINDIA / (CHISINDIA).

⁵⁵² Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Comisia Consultativă Heraldică*, dosar nr. 7, filele 43, 73.

⁵⁵³ Primăria Chisindia, extras din Matricula botezaților de la biserica parohială română ortodoxă orientală cu hramul Sfintele Stâlpări din comuna Keszend (Chisindia), comitatul Aradului, dat în Keszend (Chisindia), la 14/27 ianuarie 1919, fila 117.

⁵⁵⁴ Extras din matricula botezaților de la biserica parohială ortodoxă română cu hramul „Sfintele Stâlpări” din comuna Chisindia, județul Arad, dat în Chisindia, la 5 aprilie 1929.

B. PĂIUȘENI:

I. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având în emblemă o floare de crin.

În exergă, mărginită la exterior de un cerc liniar, legenda scrisă, cu litere majuscule, în limba maghiară, începând de jos și în sensul acelor de ceasornic: ***PAISÁN KÖZSÉG PECSÉTJE** (*SIGILIUL COMUNEI PĂIUȘANI)⁵⁵⁵.

II. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având în emblemă stema României de la 1872, cu modificările operate după 1881.

În exergă, mărginită de un cerc liniar la exterior, se află legenda, scrisă atât cu litere majuscule (în sensul acelor de ceasornic), cât și cu majuscule combinate cu minuscule (în sens invers acelor de ceasornic): *** ROMÂNIA * Primăria comunei Păiușeni Jud. Arad**⁵⁵⁶.

III. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș albastru, având atât în câmp o scenă religioasă. În exergă, mărginită la exterior de un cerc liniar și pornind, de jos, atât în sensul acelor de ceasornic, cât și în sens invers acelor de ceasornic, legenda scrisă, cu litere majuscule: ***OFICIUL PAROHIAL ORT. ROM. * PĂIUȘENI**⁵⁵⁷.

IV. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având atât în câmp (pe două rânduri), cât și în exergă (mărginită de un cerc liniar la exterior și pornind, de jos, în sensul acelor de ceasornic), legenda scrisă, cu litere majuscule: *** BISERICA GR. OR. ROMÂNĂ DIN COMUNA / PAJZS / (PĂIUȘENI) * 1910**⁵⁵⁸.

⁵⁵⁵ Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Comisia Consultativă Heraldică*, dosar nr. 7, fila 39.

⁵⁵⁶ Ibidem, filele 43, 73.

⁵⁵⁷ Primăria Chisindia, dosar nr. 2, extras din Protocolul botezațiilor de la biserica parohială română ortodoxă orientală cu hramul „Întâmpinarea Domnului” din comuna Păiușeni, județul Arad, dat în Păiușeni, la 30 iunie 1925, fila 136.

⁵⁵⁸ Idem, dosar nr. 1, extras din Protocolul botezațiilor de la biserica parohială română ortodoxă orientală cu hramul „Întâmpinarea Domnului” din comuna Pajzs (Păiușeni), comitatul Arad, dat în Pajzs (Păiușeni), la 14/27 ianuarie 1919, fila 146.

V. Sigiliu oval, imprimat cu tuș mov, având în câmp o scenă religioasă. În exergă, mărginită la exterior de un oval liniar, legenda în limba română scrisă cu caractere chirilice: **PECETU S. BISERICI DIN PĂIUȘENIU**⁵⁵⁹.

VI. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș albastru, având atât în câmp o scenă religioasă. În exergă, mărginită la exterior de un cerc liniar și pornind, de jos, în sensul acelor de ceasornic, legenda scrisă, cu litere majuscule: **xSIGILUL OFICIULUI PAROCHIAL GR. OR. ROM. PAJSAN DIN CRAIUSENIU**⁵⁶⁰.

C. VĂSOAIA:

I. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș albastru, în câmpul căruia este un cerb⁵⁶¹ alergând, redat fără copite, între un copac cu coroana dispusă oblic spre fața animalului și câteva stânci⁵⁶².

În exergă, între două cercuri liniare, legenda scrisă, cu litere majuscule, în limba maghiară, care pornește din partea de jos și în sensul acelor de ceasornic: *** VASZOJA KISKÖZSÉG PECSÉTJE (* SIGILIUL COMUNEI MICI VĂSOAIA)**⁵⁶³.

II. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș negru, având în emblemă un scut francez modern, albastru, cu un cerb auriu, alergând pe o terasă⁵⁶⁴ verde, între un copac cu coroana în bară⁵⁶⁵ (dextra) și un grup de stânci suprapuse argintii.

În exergă, mărginită la exterior de un cerc liniar, legenda scrisă,

⁵⁵⁹ Idem, extras din Protocolul botezaților de la biserica română greco-orientală din comuna Păiușeni, nr. 59/1907, dat în Păiușeni, la 12 iunie 1907.

⁵⁶⁰ Idem, extras din Matricula botezaților de la biserica parohială română ortodoxă orientală cu hramul „Întâmpinarea Domnului” din comuna Păiușeni, comitatul Arad, dat la Păiușeni, la 8/21 mai 1921, fila 20.

⁵⁶¹ **Cerb** = simbol al agilității, dar are și simbolismul coroanei, care este semnul forței, al puterii și al frumuseții; Jean-Paul Clébert, op. cit., p. 68-71.

⁵⁶² **Stâncă** = simbol al nemișcării, al imuabilității, al greutatea pământului; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., III, p. 268.

⁵⁶³ Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Comisia Consultativă Heraldică*, dosar nr. 7, fila 39.

⁵⁶⁴ **Terasă** = mobilă a scutului făcând parte din categoria figurilor naturale, reprezentând solul cu neregularitățile lui; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 229.

⁵⁶⁵ **Bară** = piesă onorabilă a scutului alcătuită prin trasarea a două diagonale ce unesc colțul stâng superior cu colțul drept inferior, obținându-se o fâșie ce este reprezentată în alt smalt decât câmpul. Conform normelor heraldice ea trebuie să ocupe 1/3 din suprafața scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 52-53.

cu litere majuscule, pornind de jos, în sensul acelor de ceasornic: * **ARAD VÁRMEGYE VÉSZALJA KÖZSÉG * 1910** (* **COMITATUL ARAD COMUNA VĂSOAIA * 1910**)⁵⁶⁶.

III. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având în emblemă stema României de la 1872, cu modificările operate după 1881.

În exergă, mărginită de un cerc liniar la exterior, se află legenda, scrisă atât cu litere majuscule (în sensul acelor de ceasornic), cât și cu majuscule combinate cu minuscule (în sens invers acelor de ceasornic): * **ROMÂNIA * Primăria comunei Văsoaia Jud. Arad**⁵⁶⁷.

IV. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având atât în câmp (pe 4 rânduri), cât și în exergă (mărginită de un cerc liniar la exterior și pornind, de jos, în sensul acelor de ceasornic), legenda scrisă, cu litere majuscule și minuscule: * **SIGILUL BISERICII ORTODOCSE ROMÂNE DIN VĂSOAIA / HRAMUL // ADORMIREA // NĂSCĂTOAREI // de DZEU**⁵⁶⁸.

V. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având atât în câmp (pe două rânduri), cât și în exergă (mărginită de un cerc liniar la exterior și pornind, de jos, în sensul acelor de ceasornic), legenda scrisă, cu litere majuscule: * **BISERICA GR. OR. ROMÂNĂ DIN COMUNA / VÉSZALJA / (VĂSOAIA) x1910**⁵⁶⁹.

VI. Sigiliu rotund, imprimat cu tuș mov, având în emblemă o scenă religioasă. În exergă, între două cercuri liniare, legenda scrisă cu litere majuscule: * **OFICIUL PAROHIAL ORT. ROMÂN * VĂSOAIA**⁵⁷⁰.

⁵⁶⁶ Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Comisia Consultativă Heraldică*, dosar nr. 7, fila 72.

⁵⁶⁷ Ibidem, filele 43, 73.

⁵⁶⁸ Primăria comunei Chisindia, extras din Protocolul botezaților de la biserica parohială română ortodoxă orientală cu hramul „Adormirea Preacuratei”, nr. 23/1921, dat în Văsoaia, la 3/16 septembrie 1921.

⁵⁶⁹ Idem, dosar nr. 2/1923, fila 172.

⁵⁷⁰ Idem, extras din protocolul botezaților de la biserica parohială româno-ortodoxă orientală cu hramul Adormirea Preacuratei din comuna Văsoaia, județul Arad, nr. 101/1925, emis la Văsoaia, în 8 septembrie 1925, fila 81.

5.2. Blazoane

Redăm, mai jos, în ordine alfabetică, blazoanele unor familii nobile care au stăpânit domenii în zona Chisindia. Am analizat aceste steme⁵⁷¹ cu ajutorul științei heraldice, consultând și unele lucrări ale cercetătorilor Kempelen Béla⁵⁷², Nagy Iván⁵⁷³ și Nyulásziné Straub Éva⁵⁷⁴.

I. Stema Abráhamffy: scut francez modern⁵⁷⁵, despicat⁵⁷⁶ și semi-tăiat⁵⁷⁷ la dextra⁵⁷⁸, cuprinzând în cartierul⁵⁷⁹ 1, pe aur⁵⁸⁰, o bandă⁵⁸¹ roșie⁵⁸², încărcată cu 3 litere „A”, în 2, pe roșu, trei snopi⁵⁸³ de spice, poziționați 2:1 și în 3, pe albastru⁵⁸⁴, un țap⁵⁸⁵ de argint⁵⁸⁶ stând pe picioarele posterioare.

⁵⁷¹ **Stemă** = elementele distinctive și simbolice care alcătuiesc blazonul unei persoane, instituție sau stat, exprimând atributele sale. Conform legilor științei heraldice, o stemă se compune din următoarele elemente: a) scut a cărui suprafață poate fi secționată sau nu; b) mobilele heraldice plasate în câmpul scutului; c) elementele exterioare ale acestuia, incluzând timbrul, coroana, sprijinitorii, pavilionul sau mantoul, deviza, etc. **Sin.** *gherb, herb, blazon, arme; Dicționar al științelor speciale ale istoriei. Arhivistică, cronologie, diplomatică, genealogie, heraldică, paleografie, sigilografie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982, p. 222-223.

⁵⁷² *Magyar nemes családok*, vol. I-XI, Budapest, 1911-1932.

⁵⁷³ *Magyarország családai czimerekkel és nemzékrendi táblákkal*, vol. I-XII, Pesta, 1858-1868.

⁵⁷⁴ *Cimereslevelek jegyzéke*, masodik, javított, bővített kiadás, Magyar Országos Levéltár, Budapest, 2000.

⁵⁷⁵ **Scut francez modern** = este un scut dreptunghiular cu baza în acoladă, inventat și răspândit de Bara la sfârșitul secolului al XVI-lea; Théodore Veyrin-Forrer, *Précis d'Héraldique*, édition revue et mise à jour par Michel Popoff, Larousse/SEJER, 2004, p. 15, 17, fig. 21.

⁵⁷⁶ **Despicat** = termen care indică împărțirea în două părți egale, printr-o linie verticală, a unei suprafețe, scut, cartier sau mobilă; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 99.

⁵⁷⁷ **Tăiat** = suprafață (scut, cartier sau mobilă) împărțită în două printr-o linie orizontală sau diagonală, obținându-se un scut tăiat în bandă și în bară; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 228.

⁵⁷⁸ **Dextra** = termen prin care se indică poziția unei mobile în scut, la dreapta; în heraldică poziția dreapta-stânga este inversă decât în accepțiunea curentă; Stephen Slater, *The complete book of heraldry. An international history of heraldry and its contemporary uses*, Hermes House, 2010, p. 250.

⁵⁷⁹ **Cartier** = fiecare din compartimentele în care a fost împărțită suprafața scutului. Inițial reprezenta una din cele patru părți ale scutului scartelat; ulterior definește fiecare din compartimentele scutului, indiferent de numărul acestora; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 63.

⁵⁸⁰ **Aur** = metal utilizat în alcătuirea stemelor; simbolizează bogăție, forță, credință, puritate, constanță, bucurie, prosperitate, viață lungă; G. Eysenbach, *Histoire du blason et science des armoiries*, Tours, MDCCCXLVIII, p. 370; H. Gourdon de Genouillac, *Les Mystères du blason de la noblesse et de la féodalité. Curiosités – bizarreries et singularités*, Paris, E. Dentu, 1868, p. 16.

⁵⁸¹ **Bandă** = piesă onorabilă a scutului realizată prin trasarea a două diagonale din colțul drept superior spre colțul stâng inferior, formând o fâșie ce este reprezentată în alt smalt decât câmpul. Conform cerinței artei heraldice banda trebuie să ocupe circa 1/3 din lățimea scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 52.

⁵⁸² **Roșu** = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii verticale plasate la distanță egală. Semnifică curaj, îndrăzneală, dragoste, vigilență, sacrificiu, capacitatea de a servi patria; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 201.

⁵⁸³ **Snop** = simbol al secerișului, al abundenței, al prosperității; mai simbolizează puterea care rezultă prin unire, concordia socială; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *Dicționar de simboluri. Mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, III, p. 236.

⁵⁸⁴ **Albastru** = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii orizontale plasate la distanță egală. Semnifică loialitate, fidelitate, frumusețe; A. de la Porte, *Trésor héraldique d'après d'Hozier, Ménétrier, Boisseau, etc*, Paris, Leipzig, H. Casterman, Tournai, 1861, p. 11.

⁵⁸⁵ **Țap** = semnifică țară muntoasă și cu roci.

⁵⁸⁶ **Argint** = metal utilizat în alcătuirea stemelor, reprezentat convențional prin câmp alb, respectiv suprafață liberă. Simbolizează puritate, nevinovăție, dănuire în timp; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 31.

II. Stema Gyulai: scut francez modern, scartelat⁵⁸⁷, cu insițiune⁵⁸⁸ și scut peste tot⁵⁸⁹, având în cartierul 1, pe roșu, un leu⁵⁹⁰ conturnat⁵⁹¹, încoronat cu o coroană deschisă⁵⁹², cu trei fleuroane⁵⁹³, limbat⁵⁹⁴, cu labele îndreptate în față, ținând în stânga o spadă⁵⁹⁵ de argint, cu lama puțin curbată, iar în dreapta o cunună de lauri⁵⁹⁶, în cartierul 2, pe albastru, o jumătate de roată⁵⁹⁷ cu 7 spițe vizibile, deasupra unei terase⁵⁹⁸ verzi⁵⁹⁹, din care iese un leu încoronat cu o coroană deschisă cu trei fleuroane, cu coada bifurcată, cu labele în față, ținând în cea dreaptă o cruce dublă⁶⁰⁰, în 3, pe albastru, pe un deal verde este o coroană deschisă, pe care stă un bărbat, redat în întregime și din față, purtând armură și coif⁶⁰¹ cu panaș, ținând cu ambele mâini, în lateral, două semi-zboruri⁶⁰² ale

căror părți inferioare ating coroana, pe fleuroanele de pe flancuri, în 4, pe roșu, stând deasupra unei ape, o sirenă⁶⁰³, încoronată cu o coroană deschisă, ținând în mâna dreaptă o oglindă spre care privește, iar cu stânga ține coada dispusă în pal⁶⁰⁴; în

⁵⁸⁷ **Scartelat** = suprafață împărțită în patru cartiere printr-o linie verticală și una orizontală; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 205.

⁵⁸⁸ **Insitiune** = partițiune realizată în câmpul scutului, centrul vârfului inferior al scutului triunghiular; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 138.

⁵⁸⁹ **Scut peste tot** = scut de dimensiuni mai mici, plasat în centrul altui scut; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 211.

⁵⁹⁰ **Leul** = unul dintre cele mai nobile animale, fiind reprezentat din profil și stând pe labele de dinapoi. Gura larg deschisă îi arată dinții ascuțiți și o limbă recurbată. Coada sa se înalță dreaptă terminându-se printr-un smoc de păr întors spre spate. Este simbolul forței, al curajului și al generozității; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *Dictionnaire archéologique et explicatif de la science du blason*, tome I, Bergerac, Imprimerie générale du Sud-Ouest, 1901, p. 316-317; H. Gourdon de Genouillac, op. cit., p. 22.

⁵⁹¹ **Conturnat** = se spune: 1) despre animale sau despre capete de animale care privesc spre stânga scutului; 2) de chevron atunci când vârful este întors spre partea stângă a scutului; W. Maigne, *Abrégé méthodique de la science des armoiries suivi d'un glossaire des attributs héraldiques, d'un traité élémentaire des ordres des chevalerie et de notions sur les classes nobles, les anoblissements, l'origine des noms de famille, les preuves de noblesse, les titres, les usurpations et la législation nobiliaires*, Paris, Garnier frères, Libraires-Éditeurs, 1860, p. 55.

⁵⁹² **Coroană deschisă** = coroana formată dintr-un arc frontal și mai multe fleuroane; deseori între fleuroane se interpun arcuri perlate, iar cercul frontal este împodobit cu pietre prețioase; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 90.

⁵⁹³ **Fleuron** = element component al coroanei deschise care este fixat pe un cerc frontal, de obicei împodobit cu pietre prețioase; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 120.

⁵⁹⁴ Cu limba scoasă afară din gură.

⁵⁹⁵ **Spadă** = simbolul stării militare, al vitejiei, al puterii. Poate fi aplicată nedreptății și poate stabili pacea și dreptatea. De asemenea, spada este și simbol al războiului sfânt. În tradițiile creștine, spada este o armă nobilă, a cavalerilor și eroilor creștini; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., III, p. 246-247.

⁵⁹⁶ **Laur** = simbolizează gloria, victoria și triumful. Este și emblema nemuririi, deoarece el își conservă verdețea, în ciuda rigorilor iernii. O coroană de laur marchează victoria; Cte Alph. O'Kelly de Galway, op. cit., p. 311.

⁵⁹⁷ **Roată** = simbolizează ciclurile, reînnoirile; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., II, p. 162-167.

⁵⁹⁸ **Terasă** = mobilă a scutului făcând parte din categoria figurilor naturale, reprezentând solul cu neregularitățile lui; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 229.

⁵⁹⁹ **Verde** = culoare utilizată la alcătuirea stemelor; se prezintă convențional prin linii diagonale de la dreapta la stânga. Semnifică tinerețe, frumusețe, libertate, sănătate; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 236.

⁶⁰⁰ **Cruce dublă** = cruce având două traverse de aceeași lungime, mai scurte decât parul și, de regulă, organizate simetric pe acesta; Silviu Andrieș-Tabac, *Tipologia crucii heraldice*, în „Analecta Catholica”, IV, 2008, Chișinău, 2010, p. 108.

⁶⁰¹ **Coif** = simbol al invizibilității, al invulnerabilității, al puterii; simbol al protecției; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, op. cit., I, p. 258-259.

⁶⁰² **Zbor** = figură heraldică naturală reprezentată ca două aripi de pasăre (când acestea sunt de îngeri sau grifoni, pot fi denumite și cu termenul de *aripi*). Când se utilizează o singură aripă, se blazonează cu termenul de semi-zbor; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 238.

⁶⁰³ **Sirenă** = semnifică frumusețe măgulitoare.

inșiune, pe aur, un inel⁶⁰⁵ cu piatră deasupra. În scut peste tot⁶⁰⁶, pe aur, trei litere majuscule, negre⁶⁰⁷: CVI. Scutul este timbrat⁶⁰⁸ de o coroană deschisă formată dintr-un cerc frontal, împodobit cu pietre prețioase, din a cărui parte superioară ies 9 fleuroane ascuțite, terminate în perle⁶⁰⁹, pe care stau trei coifuri⁶¹⁰, dotate cu câte 4 grile și cu lanțuri, de la care pornesc în jos lambrechini⁶¹¹: aurii și albaștri (cel din mijloc și cel din stânga), aurii și roșii (cel din dreapta). Peste coifuri sunt așezate coroane deschise, cu trei fleuroane. Cimier⁶¹²: un bărbat, redat în întregime și din față, purtând armură și coif cu panaș, ținând cu ambele mâini, în lateral, două semi-zboruri ale căror părți inferioare ating coroana, pe fleuroanele de pe flancuri (mijloc), un leu de aur, încoronat cu coroană deschisă, redat pe jumătate, ținând în laba dreaptă anterioară sabia, în stânga cununa (stânga), un leu de aur, încoronat cu coroană deschisă, redat pe jumătate, ținând, cu labelle anterioare, o cruce dublă. Suport⁶¹³: doi ogari⁶¹⁴ privind⁶¹⁵, cu zgârzi la gât.

III. Stema Losonczy: scut francez medieval, triunghiular, cu flancurile rotunjite, încărcat cu un grifon⁶¹⁶.

⁶⁰⁴ **Palul** = piesă onorabilă și este obținut prin trasarea a două linii verticale în centrul scutului; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 186.

⁶⁰⁵ **Inel** = purtător al unei peceți care la rândul ei este un simbol de putere, de dominație spirituală sau materială. La creștini, inelul simbolizează legătura credincioasă, liber acceptată. Cavalerii aveau dreptul să poarte un inel de aur. A-ți pune un inel pe deget sau a-l trece pe degetul altcuiva însemna a-ți păstra pentru tine sau a accepta darul făcut de altul, ca o comoară exclusivă sau reciprocă. Este simbol al unei puteri sau al unei legături pe care nimic nu o poate sfărâma, chiar dacă inelul este pierdut sau uitat pe marginea unui drum; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *op. cit.*, II, p. 145-149.

⁶⁰⁶ **Scut peste tot** = scut de dimensiuni mai mici, plasat în centrul altui scut; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 211.

⁶⁰⁷ **Negru** = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii verticale suprapuse pe linii horizontale. Semnifică știință, modestie, durere, prudență; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 173.

⁶⁰⁸ **Timbrat** = termen care indică poziția unei mobile față de scut. Este propriu coifului cu cimier și lambrechini; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 230.

⁶⁰⁹ **Perla** = în Europa era folosită în medicină la tratarea melancoliei, a epilepsiei, a demenței. La greci, perla era simbolul iubirii și al căsătoriei. Ea simbolizează sublimarea instinctelor, capătul luminos al evoluției. Perla este rară, pură, prețioasă. Datorită formei sale sferice, perla este asociată cu perfecțiunea; mai simbolizează cunoașterea; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *op. cit.*, III, p. 66-69; Hans Biedermann, *Dicționar de simboluri*, vol. II, Editura Saeculum I.O., București, 2002, p. 327-328.

⁶¹⁰ **Coif** = simbol al invizibilității, al invulnerabilității, al puterii; simbol al protecției; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *op. cit.*, I, p. 258-259.

⁶¹¹ **Lambrechini** = ornament exterior al scutului înfățișat ca niște fâșii din stofă sau vrejuri vegetale care cad din vârful scutului pe laturile acestuia. Amintesc acoperământul coifului sfâșiat în lupte. În mod obișnuit, lambrechinii sunt redați, din punct de vedere cromatic, prin atribuirea smaltului principal al scutului părților exterioare, iar a metalului sau a culorii celei mai însemnate mobile din scut, celor interioare; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 152.

⁶¹² **Cimier** = termen care indică elementul cel mai de sus dintr-o stemă (partea cea mai ridicată a unei steme). De obicei se realizează prin plasarea deasupra coifului cu coroană a unui element din scut sau din afara stemei; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 92.

⁶¹³ **Support** = element exterior al scutului, reprezentat de un animal având rolul de a sprijini scutul; Maria Dogaru, *Din heraldica României. Album*, JIF, 1994, p. 31.

⁶¹⁴ **Câine** = figurează viitorul; simbol al vieții casnice fericite; în heraldică, cel mai frecvent întâlnit dintre câini este ogarul; Jean-Paul Clébert, *Bestiar fabulos. Dicționar de simboluri animaliere*, Edit. Artemis-Cavallioti, București, 1995, p. 75-77.

⁶¹⁵ **Privind** = se spune despre un animal care întoarce capul pentru a privi.

⁶¹⁶ **Grifon** = animal fantastic, alcătuit din imaginație, prin combinarea unei acvile cu un leu. De obicei acesta este înfățișat având capul, pieptul, aripile și picioarele de acvilă, iar restul trupului de leu. Simbolizează știința lucrurilor ascunse; este păzitorul clasic al unei funerare, ca și al tezaurului ermetic; semnifică forță, putere, dificultate de învins; Jean-Paul Clébert, *op. cit.*, p. 140-142; Michel Pastoureau, *Traité d'heraldique*, préface de Jean Hubert, cinquième édition, Grands Manuels Picard, Paris, 2008, p. 154-156.

IV. Stema Petneházi: scut spaniol, încărcat cu un cal⁶¹⁷ cabrat⁶¹⁸, având la spate o coadă lungă al cărui vârf se bifurcă. Tenant⁶¹⁹: un înger⁶²⁰ care ține scutul, în fața sa, cu ambele mâini, de flancuri⁶²¹, aproape de marginea superioară.

⁶¹⁷ **Calul** = anunță moartea; este clarvăzător; este cel care-l conduce pe călăreț; prevede capcanele, se oprește în fața obstacolului nevăzut de om; *calul fără șa* reprezintă moartea; îi reprezintă pe invadatorii străini care vor subjugă populația autohtonă; *calul alb* este imaginea impulsurilor instinctive și incontrollabile ce izvorăsc din inconștient, iar pentru bolnavi este un semn prevestitor de moarte. *Calul negru* – simbolul dorinței eliberate; *calul roșu* – vestitor al războiului și al vărsării de sânge. Simbolizează forța, iuțeala, măreția; mai denotă și docilitate; L. Bouton, *Traité de la science du blason et des armoiries destine aux artistes et aux gens du monde d'après les meilleurs ouvrages de Ménétrier, d'Hozier, etc., etc.*, Paris, Louis Bouton, Libraire-Éditeur, 1884, p. 35; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *op. cit.*, I, p. 224-236; Jean-Paul Clébert, *op. cit.*, p. 49-55.

⁶¹⁸ **Cabrat** = termen care indică reprezentarea unui cal ridicat pe picioarele din spate; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 58.

⁶¹⁹ **Tenant** = element exterior al scutului, reprezentat de un personaj uman care sprijină scutul; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 229.

⁶²⁰ **Îngeri** = simboluri ale relațiilor lui Dumnezeu cu creațiile sale. Îngerul, în calitate de mesager, este întotdeauna purtătorul unei vești bune pentru suflet; Jean Chévalier, Alain Ghéerbrant, *op. cit.*, II, p. 169-172.

⁶²¹ **Flanc** = suprafața de lungime a laturilor scutului, respectiv flancul drept plasat lângă latura stângă a scutului din punct de vedere al privitorului și invers; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, p. 120.

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

- ✚ Abrudeanu, Ion Rusu, *Aurul românesc. Istoria lui din vechime până azi*, București, 1933.
- ✚ *Almanahul cu adrese din orașul și județul Arad- Varos és videke cimtara*, Arad, 1936.
- ✚ Aloysium Reesch de Lewald, *Universalis Schematismus Ecclesiasticus*, Budae, 1843-1844.
- ✚ *A Magyar Korona országainak Helysegnevtara*, Budapesta, 1895.
- ✚ Anonymus, *Faptele ungarilor*, București, 1996.
- ✚ *Anuarul României pentru comerț, industrie, meserii și agricultură*, București, 1927.
- ✚ *Anuarul medicilor cu un index al medicilor primari*, București, 1948.
- ✚ *Aradul, permanență în istoria patriei*, Arad, 1978.
- ✚ *Arhiva Veteranilor de Război, filiala Chisindia*.
- ✚ *Arhiva Cărții Funciare Gurahonț*.
- ✚ *Arhiva Primăriei Chisindia*.
- ✚ *Arhiva Bisericii Ortodoxe Chisindia*.
- ✚ *Arhiva Școlii Gimnaziale Chisindia*.
- ✚ *Bande, bandiți și eroi. Grupurile de rezistență și Securitatea (1948-1968). Documente*, București, 2003.
- ✚ Berinde Aurel, Lugojan Simion, *Contribuții la cunoașterea limbii dacilor*, Timișoara, 1984.
- ✚ Blaga Lucian, *Poezii*, vol.1, București, 1980.
- ✚ Brâncuș Grigore, *Vocabularul autohton al limbii române*, București, 1983.
- ✚ Bunyitay Vincze, *A Várad püspökök a püspoökség alapításától 1566*, vol.2, Oradea, 1883.
- ✚ Caciora, Andrei; Roșuț, Nicolae, *Aradul în lupta pentru eliberare socială și națională. Documente*, vol.1, Arad, 1978.
- ✚ Caciora, Andrei; Roșuț, Nicolae; Timbuș, Mircea, *Aradul în lupta pentru eliberare socială și națională. Documente*, vol.2, Arad, 1980.
- ✚ Ciuhandu, Gheorghe, *Românii din câmpia Aradului de acum două veacuri*, Arad, 1940.
- ✚ Complexul Muzeal Arad, *Conscripția Dicală din anul 1766*, manuscris nenumerotat.
- ✚ Conor Remer, Marta, *Germans & Hungarians, 1828, Hungarian land census Arad couty*, Las Vegas, 1998.
- ✚ Cornea, Corneliu, *Jurnalul detenției politice în județul Arad*, Arad, 2000.
- ✚ Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a hunyadiak korában*, vol.1, Budapest, 1890.
- ✚ D.J.A.N.A., *fond A.E.O.R.A., Acte școlare*, grupa IV, dosar 84/1855, f.69, f.70, f.71.
- ✚ Idem, *fond P.J.A., seria C.U., Urbarium 1771; Conscripția satului Chisindia din anul 1771, Pruniști*, dosar 27 (1771-1834), f.22-24.
- ✚ Idem, *fond P.J.A., seria C.U., Urbarium 1791, Conscripția satului Chisindia din anul 1791*.
- ✚ Idem, *Registrul matricol. Însemnarea celor ce răposază*, Chisindia, 1819-1835.
- ✚ Idem, *Recensământul animalelor de tracțiune, anii 1924-1968*, fond 901, dosar nenumerotat; Arhiva Primăriei Chisindia.
- ✚ Diaconovich C., *Enciclopedia română*, vol.1, Sibiu, 1898.
- ✚ *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, 2009.
- ✚ Direcția Centrală de Statistică, *Recensământul populației din 21 februarie 1956; Structura demografică a populației*.
- ✚ Idem, *Recensământul populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977*, vol.3, *Clădiri. Locuințe. Gospodăria*, 1981.

- # Direcția Județeană de Statistică Arad, *Recensământul populației și al locuințelor din 15 martie 1966. Populație. Regiunea Crișana*, vol. 1, 1967.
- # *Documenta Romaniae Historica C. Transilvania*, vol.12 (1361-1365), București, 1985.
- # *Documente privind istoria României, seria C. Transilvania, veacul XI, XII și XIII*, vol. 1-2, București, 1951, 1952 și *veacul XIV*, vol. 1, vol. 3, vol. 4, București, 1953, 1954, 1955.
- # Dragoș, Aurel, *Istoricul „Canalul morilor palatinul Jozsef al Crișului Alb din comitatul Arad”* Arad, 2011.
- # Idem, *Oameni, destine, eroi*, Arad, 2015.
- # Dudaș Florian, *Vechile manuscrise românești din Țara Bihorului*, vol.1, *Începuturile și biruința scrisului românesc*, Oradea, 2007.
- # Idem, *Zărandul, chipuri și fapte din trecut*, București, 1981.
- # Eppel Marius, *Un mitropolit și epoca sa. Vasile Mangra (1850- 1918)*, Cluj-Napoca, 2006.
- # Fábrián Gábor, *Arad varmegye leirása históriai, geographiai és statistikaitekintetben*, vol.1, Buda, 1835.
- # Faur Viorel, *Cultura românilor din Bihor (1849-1918)*, Oradea, 1992.
- # Faur, Vasile, *Țara Zărandului. Conscripții. Cronică. Documente. Imagini*, Arad, 2014.
- # Féher Dezső, *Bihor-Biharmegye, Oradea-Nagyvárad kulturtörténete és őregdiákjainak. Emlékkönyve*, Oradea, 1935-1937.
- # Fejer Georgius, *Codex Diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac Civilis*, vol.1-10, Buda, 1829-1834.
- # Fényes Elek, *Magyarország leirása*, vol.2, Pesten, 1847.
- # Fodor Andrei, *O statistică administrativ-sanitară din 1857-1858 a Crișanei și Maramureșului*, Cluj, 1936.
- # Gaal Jenő, *Arad varmegye és Arad szabad kiralyi város. Leirasa*, Arad, 1898.
- # Găvănescu, Eduard, *Mărturii românești din Eparhia Aradului în veacul al XVIII-lea*, Arad, 1940.
- # Idem, *Un interesant recensământ al domeniului regal și cameral al Aradului [în] Hotarul*, Arad, nr.7/1933.
- # Ghiță, Eugen, *Evoluția demografică a comitatului Arad în sec. al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea*, Cluj-Napoca, 2011.
- # Gorun, Gheorghe, *Răscala lui Horea în comitatul Bihor*, vol.1, Cluj-Napoca, 2000.
- # Graur Alexandru, *Nume de locuri*, București, 1972.
- # Greffner Otto, *Mișcări țărănești în fostul județ Arad în anul 1920*, [în] *Ziridava*, vol.1, Arad, 1967.
- # Greffner, Otto, *Cetatea Șiriei*, Arad, 1977.
- # Haan Lajos, *Békés vármegye Hajdana*, vol.2, Pest, 1870.
- # *Hotarul*, Arad, nr.7/1933 și an III, nr. 1/1936.
- # Hunfalvy Pál, *Magyarország ethnographiaja*, Budapest, 1876.
- # Hurmuzaki, Eudoxiu de, *Documente privitoare la istoria Românilor*, vol.1-2, vol.15, București, 1890-1894, 1913.
- # Kempelen Béla, *Magyar nemes családok*, vol.1, Budapesta, 1911.
- # Kovach Geza, *Conscripția satelor arădene în 1828 [în] Ziridava*, vol.15-16, Arad, 1989.
- # Idem, *Țărănimea arădeană în perioada reglementării urbariale din 1771-1786*, [în] *Ziridava*, vol.8, Arad, 1977.
- # Idem, *Eltűnt telepölesek Arad megyeben*, Arad, 2005.
- # Idem, *Materiale statistice arădene din secolul al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea*, [în] *Catedra*, Arad, 1980.
- # Kozma Pál, *Zaránd vármegye földrajzi, statisztikai és történeti leirása*, Kolozsvart, 1848.
- # Lipszky Johanes de Szedlicsna, *Repertorium loccorum objectorumque în XII. tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum militarium magni item Principatus Transylvaniae*, Bude, 1808.

- # Ludovico Nagy, *Notitiae politico-geographico-statisticae inelyti regni Hungariae, Partiumque eidem adnexarum*, vol.1, Budae, 1828.
- # Lukinich Imre, *Erdély területi változásai*, Budapest, 1918.
- # Lupșa, Ștefan, Lițiu, Gheorghe, *Istoria Eparhiei Aradului*, L.II, fascicola 1, vol.2, Arad, 1968.
- # Mager, Traian, *Ținutul Hălmaგიului*, part. I-III, Arad, 1937-1938.
- # Magyar Országos Levéltár, Budapest, *Conscriptio 1715, Conscriptio 1720*.
- # *Magyar Statisztikai Közlemények*, vol.41, Budapesta, 1913.
- # Manuilă, Sabin, *Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930*, vol. 2, Neam, limbă maternă, religie, București, 1938.
- # Márki Sándor, *Aradvármegye és Arad szabad király város története*, vol.1-2, Arad, 1892, 1895.
- # Martinovici, C., Istrati, N., *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, 1921.
- # Mecheș, Ionel, *Târnova (monografie)*, f. 1., f. a.
- # Medre, Damaschin, *Geografia comitatului Arad pentru clasa III a Școalelor Poporale*, Arad, 1900.
- # Mihalca, Alexandru, *Aspecte din istoria agrară a județului Arad*, partea a 2-a, Arad, 2001.
- # *Mitropolia Banatului*, Timișoara, nr. 4-6, 1981.
- # Moldovan, Silvestru, Togan, Nicolae, *Dicționarul numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria*, Sibiu, 1909.
- # *Molitifelnicul*, Târgoviște, 1713, aflat în colecția particulară a autorului Vasile Faur.
- # Munteanu, Vitalie, *Un caz ieșit din comun. Rotarul orb*, Sebiș, 1995.
- # Nagy Imre, *Codex Diplomaticus Hungaricus Andegavensis. Anjoukori Okmánytár*, vol.5 (1347-1352), Budapest, 1887.
- # Nagy Iván, *Magyarország családai czimerekkel és nemzékrendi táblákkal*, vol.1, Pest, 1857.
- # Neigebaur, J.F., *Dacien*, Brașov, 1851.
- # Nichin, Ioan, *Monografia administrativă a județului Arad. Realizările administrației românești de la Unire până în anul 1938*, Arad, mss.
- # Oprea, Lazăr, *Cronica Bisericii parohiale din comuna Chisindia*, 1907, mss. nenumerotat.
- # *Organizarea românească a județului Zărand în 1861*, [în] *Hotarul*, Arad, nr. 1/1936.
- # Pădureanu, Corneliu, *Populația comitatului Arad în secolul al XIX-lea*, Arad, 2003.
- # Pădureanu Eugen, Albu Lavinia, *Toponime și realități istorico-arheologice în jud. Arad*, [în] *Ziridava*, vol. 24, Arad, 2005.
- # Parecz Istvan, *Arad-megye és Arad-varos, Ismertetese*, Arad, 1871.
- # Pârvan, Vasile, *Dacia. Civilizațiile antice din țările carpato-danubiene*, București, 1972.
- # Pascu, Ștefan, *Voievodatul Transilvaniei*, vol.2, Cluj-Napoca, 1979.
- # Pătruț, Ioan, *Onomastica românească*, București, 1980.
- # Popeangă, Vasile, *Școala românească din părțile Aradului la mijlocul secolului al XIX-lea (1821-1867)*, Arad, 1979.
- # Idem, *Un secol de activitate școlară românească în părțile Aradului (1721-1821)*, Arad, 1974.
- # Popp, Nicolae M., *Crișana și Maramureșul în conscripția iosefină*, București, 1947.
- # *Proces verbal din 14 oct. 1939 și Proces verbal din 17 oct. 1939*, colecția Vasile Faur.
- # Prodan, David, *Domeniul cetății Șiria la 1525*, [în] *Anuarul Institutului de Istorie din Cluj*, tom. III, Cluj-Napoca, 1960.
- # *Protocolul despre ședințele Sinodului Eparhial din Diecesa Românească Greco-Orientală a Aradului*, Arad, 1904.
- # Rácz Károly, *A Zarándi egyházmegye története*, Arad, 1880.
- # *Realități istorice din vestul și nord-vestul Transilvaniei. Studii și documente*, Arad, 2006.
- # *Recensământul populației și locuințelor din 7 ianuarie 1992*, vol.1, *Populație. Structură demografică*, 1994.
- # *Rezistența anticomunistă armată în pădurile Chisindiei*, mss.nenumerotat aflat în posesia autorului.

- # Roska Marton, *Erdely Regeszeti repertoriuma (Repertoriul arheologic al Ardealului)*, vol.1,1944.
- # Rotariu, Traian, Semeniuc, Maria, Mezei Elemer, *Recensământul din 1869*, Cluj-Napoca, 2008.
- # Idem, *Recensământul din 1900. Transilvania*, Cluj-Napoca, 1999.
- # Idem, *Recensământul din 1910. Transilvania*, București,1999.
- # Idem, *Recensământul din 1941. Transilvania*, Cluj-Napoca, 2002.
- # Idem, *Recensământul din 1890 și recensământul țiganilor din 1893. Transilvania*, Cluj-Napoca, 2009.
- # Rotariu, Traian, Semeniuc, Maria, Mureșan, Cornelia, *Recensământul din 1880. Transilvania*, Cluj-Napoca, 1997.
- # Roz, Alexandru, Kovach Geza, *Dicționarul istoric al localităților din județul Arad*, Arad, 1997.
- # Rusu, Adrian Andrei, Hurezan, George Pascu, *Biserici medievale din județul Arad*, Arad, 2000.
- # *Schematismus cleri diocesis csanádiensis pro anno domini MCMVII (1907)*, Timișoara, 1907.
- # Șirianu, Ioan Rusu, *Românii din statul ungar*, Arad, 1904.
- # Someșan, Ovidiu, *De la Bucin la Buteni*, Arad, 2005.
- # Somogyi Gyula, *Arad szab. kir. város és Arad vármegye községeknek leirása*, Arad, 1913.
- # Stan, Ștefan, *Cronica Bisericei parohiale din comuna Văsoaia*, mss., 1907.
- # *Studii privind istoria Aradului*, București, 1980.
- # Suciu, Coriolan, *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*, vol.1-2, București, 1967-1968.
- # Suciu, I. D., Constantinescu, Radu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol.1-2, Timișoara, 1980.
- # Szalay Laszlo, *Erdely és a Porta*, Pest, 1862.
- # Terebențiu, Traian, *Gheorghe Popa de Teiuș*, Arad, 1927.
- # Totoiu, I. *Contribuții la problema stăpânirii turcești în Banat și Crișana*, [în] *Revista de istorie* nr.1/1960.
- # Tripon, Aurel, *Monografia almanah a Crișanei*, Oradea, 1936.
- # Truță, Horia, Demșea, Dan, *Monumente de for public, însemne memoriale, construcții decorative și parcuri din jud. Arad*, Arad, 2004.
- # Unc, Gheorghe, Deac, Augustin, *1918. Gărzile naționale românești din Transilvania*, București, 1979.
- # Valyi Andras, *Magyar Orszagnak Leirasa*, vol.2, Budan, 1799.
- # Varga E. Arpád, *Arad megye településeinek etnikai megoszlása százalék szerint (1869-2002)*, format electronic.
- # Vesa, Pavel, *Bisericile de mir arădene între tradiție și modernitate*, Arad, 2000.
- # Idem, *Eparhia Aradului în timpul episcopului Sinesie Jivanovici (1751-1768)*, Arad, 2013.
- # Idem, *Episcopia Aradului. Istorie. Cultură. Mentalități (1706-1918)*, Cluj-Napoca, 2006.
- # Idem, *Comuna Dieci. Monografie istorică*, Arad, 2009.
- # Wenzel Gusztav, *Codex Diplomaticus Arpadianus Continuatus. Arpadkori uj okmánytár*, vol.1-12, Budapest, 1860-1874.
- # Idem, *Magyarország Banyaszatanak. Kritikai története*, Budapest, 1880.
- # *Vulturul*, Oradea, nr.14/15 iunie 1937.
- # *Ziridava*, vol.11, vol.19-20, vol.21, Arad, 1979, 1996,1998.
- # Informatori:

Mercea Vasile zis Mușânaică, născut la 7 februarie 1932, în Chisindia; Olari Iovan zis Americanu, născut la 10 mai 1933, în Ciolt (Chisindia); Lupșa Teodor zis Boncireju, născut la 5 mai 1949, în Chisindia; Faur Teodor, zis Surdu (aprilie 1923-26 decembrie 2009); Faur Sida a lu' Surdu, născută la 18 mai 1928, la Chisindia, decedată în 2017; Mercea Floriță a lu' Hoi, născută la 14 octombrie 1935, la Chisindia; Mercea Avram zis Hoi, născut la 4 martie 1934, la Chisindia; Tulea Teodor zis Șontric (Tulea), născut la 25 ianuarie 1928, la Chisindia; Stan Ioan zis Iuănu lu' Ina, născut la 28 august 1948, la Chisindia.

DESPRE AUTOR

S-a născut în 14 martie 1949, din părinții Teodor și Sida, țărani din satul Chisindia, județul Arad.

A urmat cursurile Școlii Generale de 7 Ani din satul natal iar în anul 1967, era absolvent al secției reale a Liceului Teoretic Sebiș, județul Arad.

Având înclinații spre științele aplicate, a devenit student al Facultății de Chimie Industrială din cadrul Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, al cărei licențiat a devenit în anul 1973.

După terminarea studiilor, a fost repartizat la Întreprinderea de Talpă și Încălțăminte de Cauciuc din Drăgășani, județul Vâlcea, unde a lucrat ca inginer chimist în industria de prelucrare a cauciucului.

În anul 1980, s-a transferat la Ineu, județul Arad, la Întreprinderea Județeană de Recuperare și Valorificare a Materialelor Refolosibile. A coordonat activitatea centrului Ineu până în anul 1993, când a înființat o firmă cu activități în domeniul agriculturii. Aceasta este perioada când a început să studieze aspecte legate de istoria locală, o pasiune mai veche și să adune documente și informații care s-au concretizat în cele din urmă în publicarea unor articole privind ținutul natal, satul de baștină și oamenii locului, în volumele colective ale colecției

„Slaviciana” și „Astra Arădeană -1863”. Articolele și volumele publicate sunt următoarele:

-*Oameni de seamă ai Chisindiei: avocat dr. Iustin Ardelean* apărut în volumul colectiv *Administrație românească arădeană*, vol.9, Arad, 2014, p.646-661,

-*Târgurile tradiționale ale satului Chisindia* ieșit de sub tipar în volumul *Administrație românească arădeană*, vol.10, Arad, 2015, p.319-326,

-*Originea numelui și atestarea istorică a localității Chisindia, jud. Arad*, în volumul *Administrație românească arădeană*, vol.11, Arad, 2016, p.622-676,

-*Graiul Comunei Chisindia* în volumul *Administrație românească arădeană*, vol.12, Arad, 2016, p.382-431.

-*Din antroponimia comunei Chisindia, județul Arad. Nume și porecle* apărut în *Analele Aradului*, anul I, nr.1, Arad, 2015, p.366-386.

-*Onomastica satului Chisindia*, apărut în *Analele Aradului*, anul II, nr.2, Arad, 2016, p.528-542.

În anul 2014, a publicat lucrarea de mare anvergură intitulată sugestiv *Țara Zărandului. Conscripții. Cronică. Documente. Imagini*, apărută la Editura Concordia din Arad.

În anul 2016 a apărut ediția a 2-a a lucrării „Țara Zărandului”, la Editura *Gutenberg Univers* din Arad.

După pensionare a lucrat și lucrează la redactarea monografiilor satelor comunei Chisindia în următoarea structură:

- Vol. 1. Comuna Chisindia. Monografie istorică;
- Vol. 2. Comuna Chisindia. Monografie culturală;
- Vol. 3. Comuna Chisindia. Păiușeni și Văsoaia.

ÎN LOC DE ÎNCHEIERE

..... de la chisindani pentru chisindani.....

DIN CHISINDIA

Codrat-Nemeș, Grumazășu,
Hozom, Pâda și Pruncheșu,
Dalibuș și Belejuțu,
Chemfet, Gugu și Orbuțu,
Mondoc, Liuru, Șabu, Druie,
Crișcireanu și Șalie,
Mățu, Stoicanu și Cioaca,
Ștructăraș, Gangu și Floaca,
Branțu, Ceca, Vili, Vuțu,
Talageanu și Micuțu,
Cirimbală, Florea –Niclii,
Bușa, Irimia-Lichii,
Uouă-coapte, Palihudă,
Dedu și Felehart, Gudă,
Vâna, Huha și Palașca,
Jabarcinu și Halașca,
Capțoc, Pițuc, Dudă-neagră,
Pârțac, Ciuca, Tapalagă,
Cocoșelu și Fârțuțu,
Pihot, Pietu, Troanga, Cârțu,
Boncireju, Hurezanu,
Cucea, Zama și Baronu,
Chizu, Guzu și Gușatu,
Tranda, Iena, Necuratu,
Ar mai fi numiri cu mia
Să traiască CHISINDIA!

Iustin Ardelean, scriitor Chisindia

CÂNTEC PENTRU CHISINDIA

Jumate moț, jumate zărândan
Iubind licoarea prunei și a viei
Cu aspra mea mândrie de țaran,
Eu m-am născut pe plaiul Chisindiei,
Strângând în mine flori de Păiușeni
Bureți de Ciolt ori mure de Văsoaia,
Și sărutam azurul sus pe steni,
Cum glia caldă o sărută ploaia.
Spre Măgura cu vitele plecând,
Spre Prundu ori înspre Hurez, departe
Am învățat odată, sângerând,
Un alfabet de viață și de moarte...
De-aceea eu iubesc acest pământ
În care dorm străbunii mei și bunii
De-aceea-l mângâii dulce și îl cânt
Sub strălucirea soarelui și-a lunii.
Căci el mi-e leagăn românesc, curat
Ca sânul mamei fără de prihană,
Pământul Chisindiei frământat
Și cerul ei, ca ochii dragi sub geană...
Cu aspra mea mândrie de țaran
Eu m-am născut pe plaiul Chisindiei
Jumate moț, jumate zărândan
Iubind licoarea prunei și a viei...

Rusalin Mureșanu, poet Păiușeni

SATUL ÎN IMAGINI

Primari și secretari ai comunei

Suba Avram

Oprea Zaharia

Babuța Ioan

Ardelean Gheorghe

Rusu Vasile

Crișan Teodor

Mihuț Ioan

Peri Nicolae

Dragoș Otilia

Roman Floare

Faur Gheorghe

Pașca Ionel

Stan Ioan

Mihuț Teodor

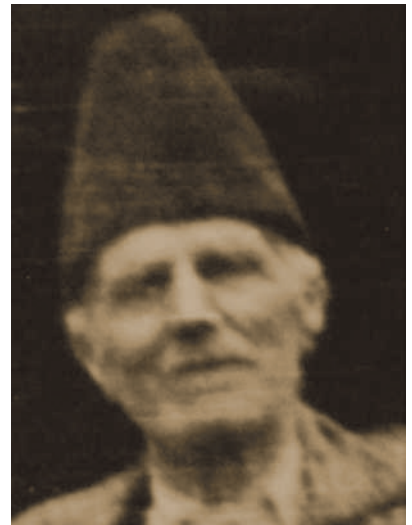
Golomici Cornel

Cornea Aurel

Popa Teodor

Ruja Gheorghe

Consiliul Local Chisindia (2016-2020)

Cadre medicale

Rădulescu Nicolae

Gașpar Beniamin

Toader Pompiliu

Feier Gheorghe

Pratzner Ștefan

Bîrnețiu Florin

Feier Gheorghe, militar

Conovalciuc Victor

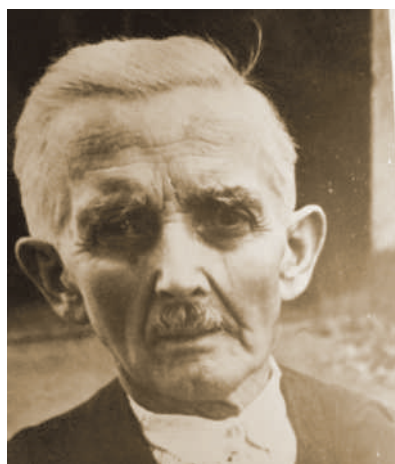

Bîrnețiu Florin

Familia OPREA, emigrată în Statele Unite

Oprea Zaharia

Mercea Barbură 1898-1978

Oprea Teodor(n.1928) și
Maria (n.1937)

Oprea Zaharia în 1916

Oprea Teodor

fam.Oprea Todor și
Florida

Oprea Zaharia (n.1949) și
Aurelia

Oprea Radu(n.1958) și
Felicia(n.1960)

Oprea Alexandru în 1922

fam.Oprea-Barbura, Zaharia, Stana (mama lui Zaharia),
cei trei fiii, Zaharie 1924, Teodor 1928- și Alexandru

Fam.Oprea cu cei doi fi-Laurentiu și Eduard

fam.Oprea Zaharia și Borita

Oprea Flavia-fica (n.1984)
și Cristian-fiu (n.1988)

fam.Oprea Laurentiu și Camelia

fam.Oprea Daniel si Irina

fam.Oprea Eduard(n.) și Iulia

Chisindani plecați în America

Mercea Dodu (Menacu)

Faur Petru (Pătruț)

Brădean Emil

Faur Petru (Pătruț) și alți doi chisindani plecați la... lucru în America

Mercea Dodu și Mercea Ilie, în America

Mercea Ilie (Pasărea), în America

Familia OLARI din CIOLT, emigrată în Statele Unite

Olaru George

Olaru Iovan

Olaru George și Torneanu Petru

Reuniunea familiei Olaru, în America

Olaru Gheorghe și Catița

Case din Ciolt

Todorică Talageanu și Iovan Olaru

Case din Ciolt

Case din Ciolt

Case din Ciolt

Case din Ciolt

Case din Ciolt

Case din Ciolt

*It all started in a little town of, Chisindia, Trad.
Two hearts filled with love,
united into one family seeking God's will.
Their love and family grew into
11 kids...
53 grandkids...
and 54 great-grandkids.
Olari Family Reunion 2006*

OC Photography

Reuniunea neamului Olaru în 2006, în America

Cioltani... rămași în Ciolt

Ocupații în sat și... pentru sat

Vânători din zona Chisindiei

Vânători... lângă sicriul unui vânător (Mercea zis Trânul)

Echipă de lucrători la uscătorul de prune

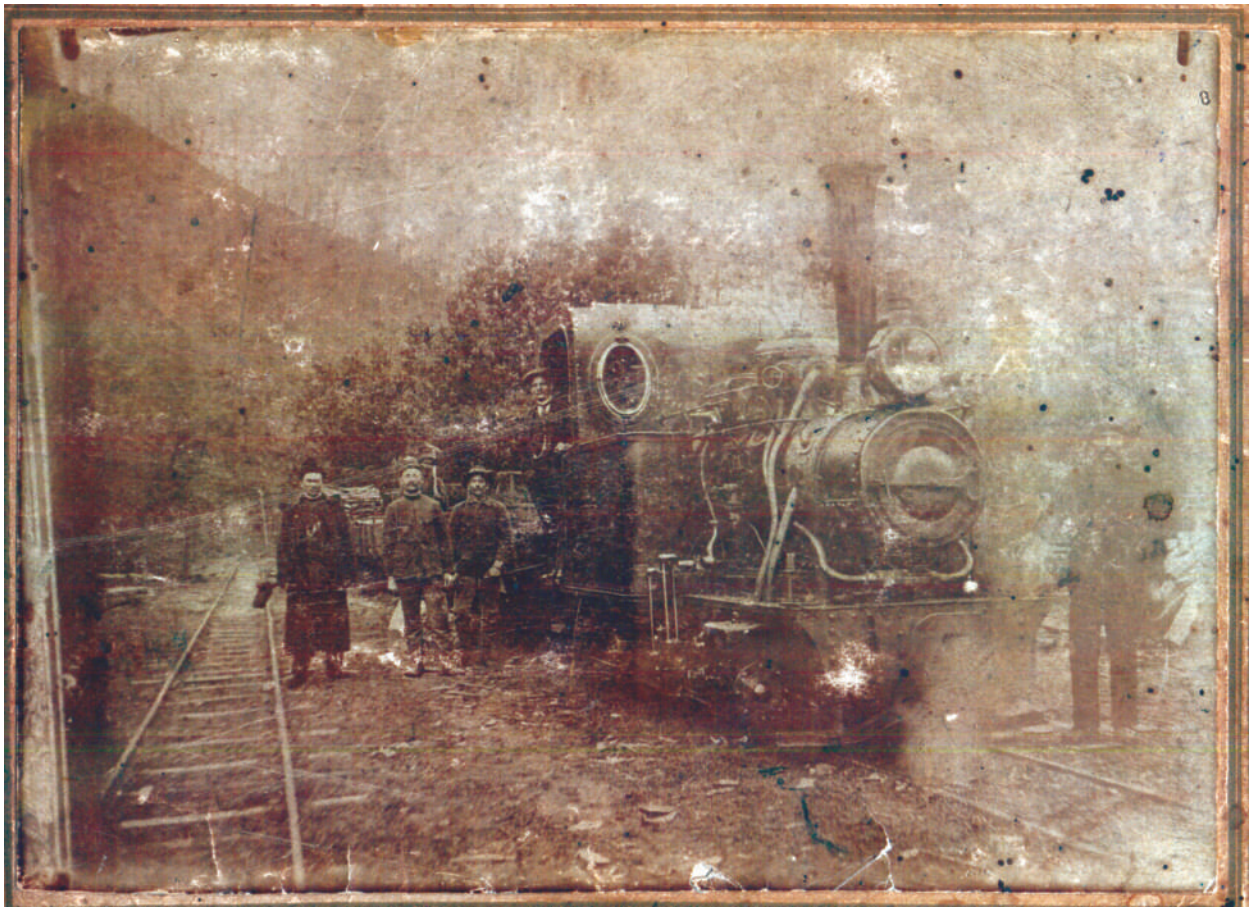
Echipă de lucrători la pădure

Echipa de fotbal UTA (divizia A). Al șaptelea jucător pe rândul de sus, Faur Sergiu, jucător la echipa arădeană în perioada 2002-2005. Antrenor Pința Leontin.

Echipă de muncitori de la cariera de piatră din Coasta Oluțului

Doi păcurari: Daina și Zama

Treieratul cu batozele

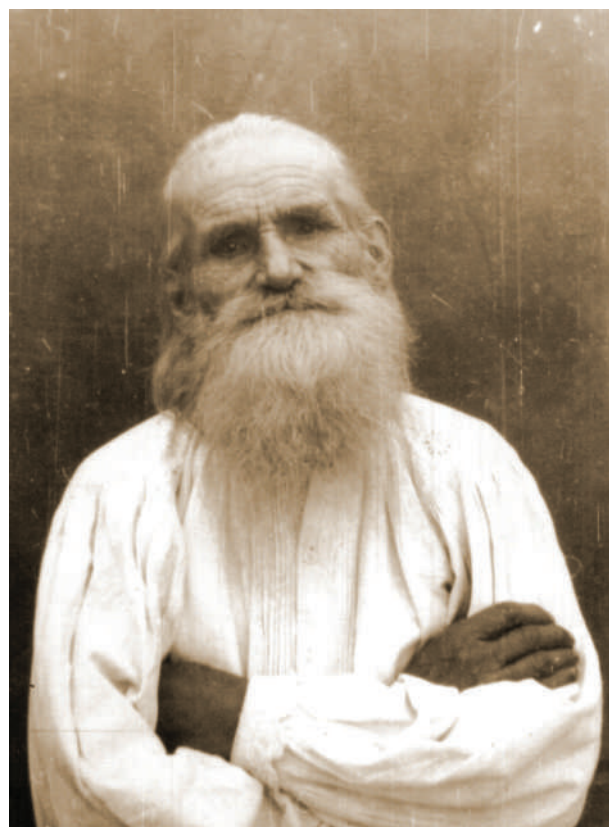

Trieratul cu batozele

Oameni și familii din Chisindia

Sulincean Lică a lui Picoana

Familia Suba Avram, zisă Himu

Cei zece copii ai familiei Hatcu Vasile, zisă Marcu

Familia Cornea Aurel, zisă Luța

Faur Vasile (autorul) cu părinții Sida și Teodor

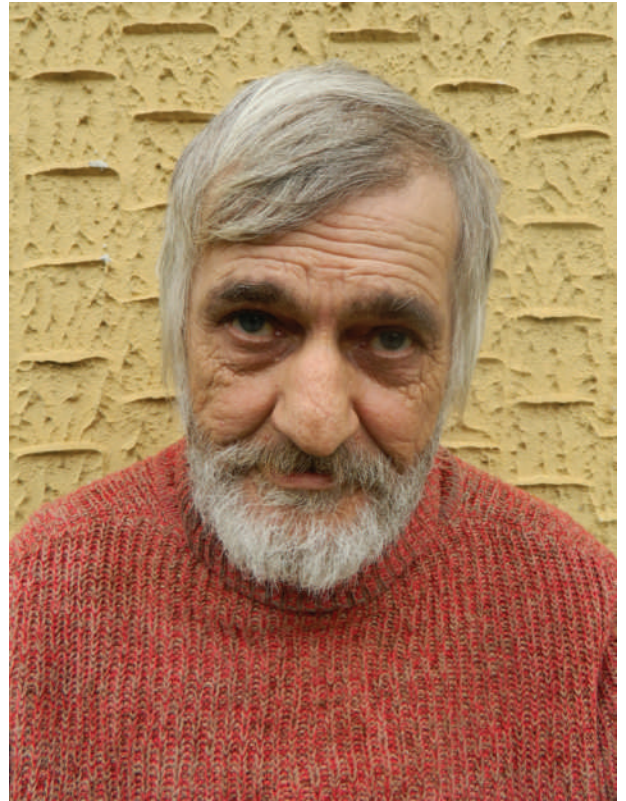

Faur Vasile (autorul) cu bunicii Vesalie și Paulina

Familia Olari (Păiușan): Paulina, Sida, Floare, Vesalina

Faur Sida a lui Surdu

Faur Vasile cu bunicii și părinții

Copilul Faur Vasile cu bunica și părinții

Preot Mihuț Mihai și soția Borița

Faur Sida cu cei doi băieți, Dodu și Lică

Faur Vasile cu cei doi fii, Dacian și Sergiu

Familia Faur Vasile și mama autorului

Sulincean Mihai, zis Băcilă și soția Floricuța

Familia Olari Ioan, zisă Cioce

Membri ai familiei Faur Ioan, zisă Zmoloaie

Familia Ruja Ioan, zisă Crețu

Familia Bâlc Aurel, zisă Licu

Familia dr. Bîrnețiu Florin

Olari Vasile și Floriță, în America

Cei 11 frați Olari și părinții lor, născuți în Ciolt, Chisindia

Morcan Teodor și Florița, stabiliți în America

Familia Faur (Ioan, Raluca, Bogdan, Ileana)

Faur Teodor și Faur Vasile cu soțiile

Familia Faur Teodor cu copiii și familia Faur Vasile

Chisindani la înmormântarea lu' Sida lu' Surdu

Anghel Teodor (Guzu) și Faur Vasile (Surdu) la 50 de ani (în anul 2017) de la absolvirea liceului

Chisindani din... Almaș și Buteni

Iustin Mihaș a lu' Popa Mihai

Chisindani în... uniformă: sus, Hălmăgean zis Șpanu; jos, Faur Vasile zis Surdu

Chisindani... născuți în anul 1949 și trei foști dascăli la întâlnirea de 47 de ani de la absolvirea clasei a șaptea a Școlii din Chisindia

Familia Cornea, zisă Dogariu

Familia Olaru Iovan, zisă Americanu', cu origini în Ciolt

Chisindani... de frunte

Pucea Gheorghe

Hatcu Gheorghe

Costea Angela

Mercea Gheorghe

Faur Bogdan

Faur Ioan

Olaru George

Mihuț Mihai

Mercea Teodor

Mercea Borița

Brădean Cosmina

Suba Voichița

pr. Breda Nicu

pr. Brădean Adam

pr. Gașpar Ioan

Primăria din Chisindia

Construcții de ieri... construcții de azi... din sat

Primăria Chisindia

Case vechi de pe Deal, acoperite cu paie

Bârnețiu Florin și Vitalie Munteanu în fața Muzeului Satului

Muzeul Satului și Moara Cârnațească

Capela greco-catolică

Case vechi din Chisindia

Case vechi din Chisindia

Terenul de sport al școlii

Clădirea uscătorului de prune

Tabăra de copii din Valea Hurezului

Pensiunea turistică din Ulița Subești

Blocul satului

Ulița „Drumul Mare”

La „pomana morților” în cimitirul satului

Satul văzut de... sus

Instantanee din trecut...

Regele, episcopul... și un chisindan

Muzeul satului

Sărbătoare și spectacol în sat

Dascăli și elevi

Grădinița nouă

Directori ai Școlii din Chisindia, de-a lungul vremii

Ruiu Nicolae

Bunduche Nicolae

Parscuta Petru

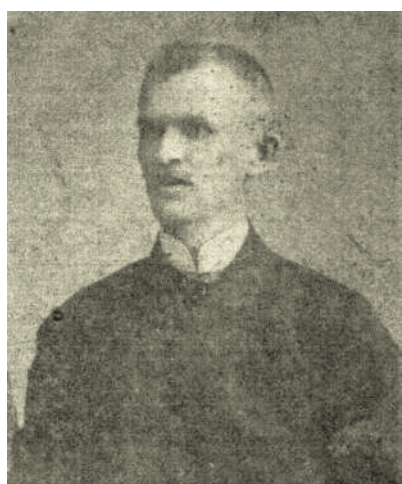
Rus-Mercea Lavinia

Floruț Ioan

Pleșa Marinela

Mihuț Mihai

Suba Ioan

Balaci Cornel

Cornea Ilie

Sulincean Emanuel

Darău Toma

Lazea Benjamin

Port popular, dansuri și călușari

Călușarii de ieri...

Călușarii de azi...

Călușarii de... altădată...

Formații de dansuri

Feciori din sat în costum local

Amintirea celor... plecați în veșnicie

La înmormântarea lu' Sida Faur (lu' Surdu)

La înmormântarea lu' Sida Faur (lu' Surdu)

Înmormântări în vremuri trecute...

Biserici și evenimente...

Biserica baptistă

Biserica pentecostală

Biserica creștin-ortodoxă din Deal

ÎPS dr. Timotei Seviciu la sfințirea lucrărilor de renovare, la Biserica Ortodoxă din Vale

ÎPS dr. Timotei Seviciu la sfințirea lucrărilor de renovare, la Biserica Ortodoxă din Vale

ÎPS dr. Timotei Seviciu la sfințirea lucrărilor de renovare, la Biserica Ortodoxă din Vale

ÎPS dr. Timotei Sevcicu la sfințirea lucrărilor de renovare, la Biserica Ortodoxă din Vale

ÎPS dr. Timotei Seviciu la sfințirea lucrărilor de renovare, la Biserica Ortodoxă din Vale

PS Visarion Aștileanu la Biserica Ortodoxă din Chisindia

Credincioși bapțiști lângă vechea biserică

Nunți și... nuntași... de-a lungul vremilor

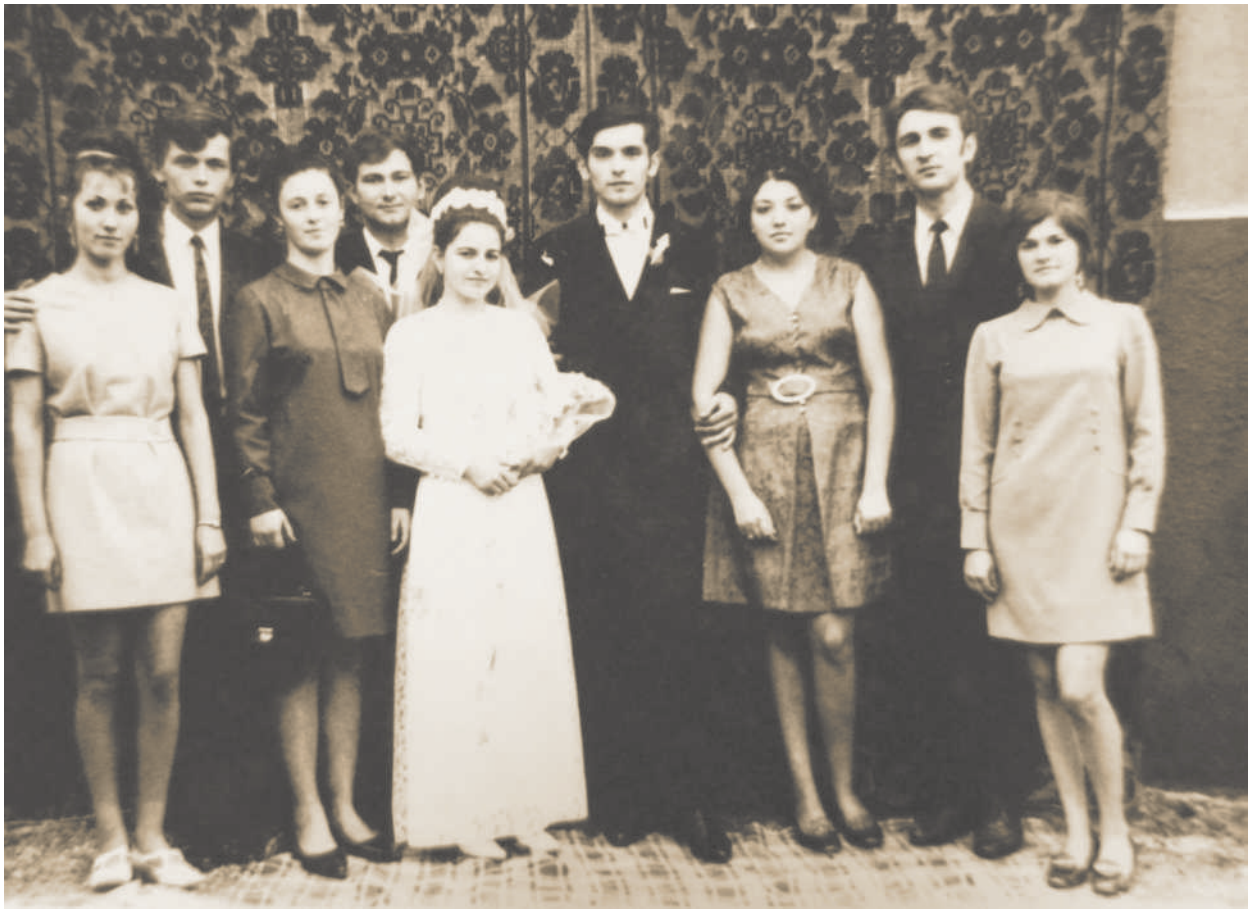

Cemători la nuntă... pe jos și... pe cai

Mirii Faur Ioan și Ileana

Familia Bîrnețiu, nași la nunta lu' Brădean Adam cu Zina

Mirele Brădean Adam cu părinții

Cemătorii Faur Ioan și Hălmăgean Gheorghe

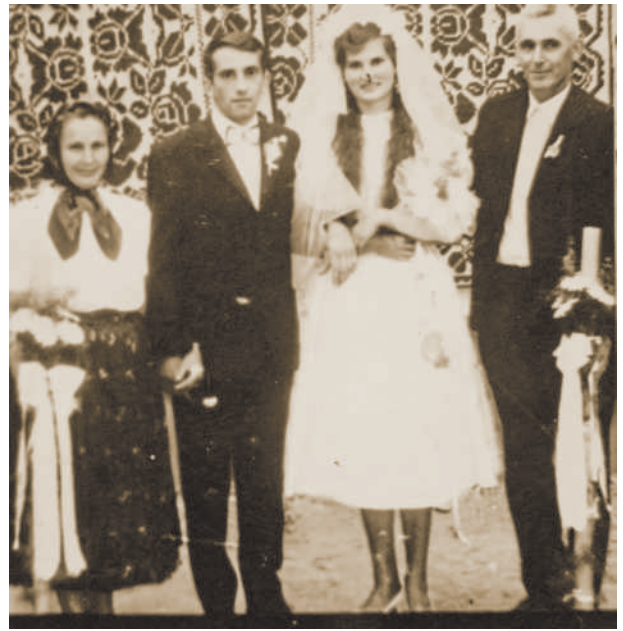

Mireasa Zorica lu' Oagea cu familia

Mirii Stănel și Virginia lu' Stanu

Mirii Mihuț Floare și Roman Nelu

ISBN 978-606-675-139-1

Chisindia-Volumul 1